

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198334

UNIVERSAL
LIBRARY

॥ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಭೂರ್ಯಾತ್ ॥

ವಿಚಿತ್ರಕಥಾಪ್ರಪಂಚಂ

ಎಂಬ

(ಕಾಶೀರಾಮೇಶ್ವರ ಯಾತ್ರೆಯ ಕಥೆಗಳು)

—: ಗ್ರಂಥಕರ್ತ:—

ಪಂಡಿತ ಕವಿ,

ಎ. ಕೇಶವಯ್ಯ.

—: ಪ್ರಕಾಶಕರು:—

ಟಿ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಶೆಟ್ಟಿ,

ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರ್ ಕಳಾನಿಧಿ ಪ್ರೆಸ್,

ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ,

ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ.

[ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ೧೦೦೦ ಪ್ರತಿಗಳು.]

[ಈ ಗ್ರಂಥದ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವೂ ಕಳಾನಿಧಿ ಮುದ್ರಾಕ್ಷರಶಾಲಾಧ್ಯಕ್ಷರದು.]

Registered Copy Right.

ಕ್ರಯ 1-8-0. 1936. ಕ್ರಯ ೧-೮-೦.

ಕ ಳಾ ನಿ ಧಿ ಮು ದ್ರಾ ಲ ಯ ದ ಳಿ

ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಭಗವತ್ಪಾರ್ಥನಾದಿಗಳು.

ವೃ॥ ಶ್ರೀಮದ್ವೈಂಕಟಶೈಲನಾಥ ನತಶಿಷ್ಯವ್ರಾತ ನಾನಾಗಮ |
 ಗ್ರಾಮಾಜ್ಞಾ ತಗುಣಾಲವಾಽ ಕನಕೋದ್ಯಚ್ಛೇಲ ಪದ್ಮಾಲಯಾ |
 ಪ್ರೇಮಾ ಪಾಲಿಸು ಲೋಕಮಂನಿರನಸೂಯಾ ಸಂಪದಾಯುಷ್ಯಸು |
 ಕ್ಷೇಮಸ್ಥೈರ್ಯಮನಿತ್ತು ಸಂತತಕೃಪಾಂಚದ್ವೃಷ್ಟಿಯಿಂ ನೋಡುತುಂ॥

ಕಂ॥ ಶ್ರೀಯೆ ಸುರಸಿದ್ಧಕಿನ್ನರ |
 ಗೇಯೆ! ತಟಿಚ್ಛಾಯೆ ಹರಿಯಚಾಯೆ ವಿನಿಹತಾ ||
 ಪಾಯೆ ನತೋದ್ಯತೀರಚಿತೋ |
 ಪಾಯೆ ಸದಾಕಾಯೆ! ತಾಯೆ ಸುರುಚಿರಕಾಯೇ ||೨॥

ಕಂ॥ ವಾಣಿ ಮೃದುಮಧುರಸುರುಚಿರ |
 ವಾಣಿ ಫಣೀದ್ವೇಣಿ ಬಿದಿಯರಾಣಿ ಏಪಂಚೀ ||
 ವಾಣಿ, ಶುಭಂಕರ ಸುಗುಣ |
 ಶ್ರೇಣಿ, ನೆಲಸು! ಮನ್ಮುಖಾಬ್ಜದೊಳನವರತಂ ||೩॥

ಕಂ॥ ಎಡರ್ಗಲ ನುಡುಗಿವುದೇ ತನ |
 ಗಿಡಿದಿಹ ಕಡುಕಜ್ಜಮಾಗೆ ಬೇಳ್ವರ ಬೇಳ್ವಂ ||
 ನಡೆಯಿತ್ತು ಪೊರೆವ ಬಿಜೆಯ |
 ಪೊಜೆಯನ ನಾನನಿತ ಮರ್ಚಿಪೆಂ ಮನದೆನಸುಂ ||೪॥

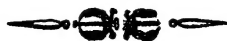
ಶ್ಲೋ॥ ಕಾಂಡಿನ್ಯಗೋತ್ರ ಕಲಶಾಂಬುಧಿ ಶೀತಭಾನುಂ |
 ಶ್ರೀಚೆನ್ನಮಾರ್ಯಮನಿಶಂ ಹೃದಿತಾತಪಾದಂ ||
 ಧ್ಯಾಯೇಹಮಂಚಿತ ಗುಣಾಮೃತಸಾರಸಿಂಧುಂ |
 ನಾರಾಯಣಾಂಘ್ರಿ ಭಜನೈಕಪರಾಯಣಂ ತಂ ||೫॥

ಆರಾಧ್ಯಗೀ॥ ಭಾರದ್ವಾಜಸುಗೋತ್ರಂ ಧ್ಯಾಯೇ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಗುರುವರ್ಯುಂ ||
 ಯೋನಾಂ ಚಕಾರವಿಲಸ ತ್ವರ್ಣಾಟವಚೋ ವಿಚಕ್ಷಣಂಕೃಪಯಾ ||೬॥

ಆ॥ ಗೀ॥ ಸಾತವಲಿ ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ | ಖ್ಯಾತಂಶ್ರೀ ಮೂಲಕನಾಡು ಕುಲಜಾತಂ ||
 ಈಡೇ ಯೇನಾಕೃಷ್ಣಹ| ಮಾಂಧ್ರಾಮರ ವಾಕ್ಪ್ರಮಾಣ ಪಾರೀಣಿ ||೭॥

ಆ॥ ಗೀ॥ ಯಸ್ಯಾಶ್ರಯಣಾತ್ತರಣೋ ಪಾಯಮಹಂ ವಿದಿತವಾತಮನವರತಂ॥
 ಶರಣಂ ಭಜಾಮಿ ಸಕರಾಣಿ ಮನಂತಸಂಯಮನ ಮಪಲಶಾಸ್ತ್ರವಿದಂ ||

ವೈತ್ತಂ॥ ಸರಸಗುಣಾಕರಂ ನುತಕಲಾನಿಧಿ ಮುದ್ರಣಶಾಲೆಯದ್ವಿಕಂ |
 ಬರಿಯೆನೆ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಬುಧಮಾಳಿ ವಿಚಿತ್ರಕಥಾಪ್ರಪಂಚಮಂ ||
 ಬರಿದೆನಿದಂ ಸಮಂತು ಕವಿಕೇಶವನೆಂ ಗುಣಮಂ ಗ್ರಹಿಕ್ಕೆ ತ |
 ಸ್ವರಸದೆ ಕೋವಿದರ್ ಪರಮಧೀಮಹಿತರ್ ದಯಮಾನಮಾನಸರ್ ||

ಪೀಠಿಕೆ.

ಮಹಾಶಯರೇ !

ವಿನೋದಕಾರಿಗಳಾದ ಕೆಲವು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾದ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಲ್ಯಾಣ (ಬೆಂಗಳೂರು) ನಗರದ ಕಲಾನಿಧಿ ಮುದ್ರಾಶಾಲಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮ|| ರಾ|| ಶ್ರೀ|| ಟಿ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಸೆಟ್ಟಿಯವರು ಕೇಳಿದುದರಿಂದ, ನನಗೆ ಮಹೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಮಾಡುತ್ರಿರುವ ಮಾಡುವ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಮೀರಲಾರದೆ ಕೆಲವು ವಿಚಿತ್ರಗಳಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅದಕ್ಕೆ ವಿಚಿತ್ರಕಥಾವ್ರಪಂಚವೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರುವೆನು ಈ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕವು ಒಂದನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿರುವುದು. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರಗಳಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬಯಸಿರುವೆನು. ಈ ಗ್ರಂಥವು, ಓದುವವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಂದಿನಿಸಾದರೂ ಆಹ್ಲಾದಗೊಳಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಶ್ರಮವು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುವೆನು, “ಸಂತೋಷಂ ಜನಯೇತ್ಪ್ರಜ್ಞಃ ತದೇವೇಶ್ವರಪೂಜನಂ” ಎಂದಲ್ಲವೆ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿರುವರು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕಥಾಸಮುದಾಯವು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಇಂಪಾಗಿಯೂ, ಸುಗಮವಾಗಿಯೂ, ನೀತಿಧರ್ಮಬೋಧಕವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದು, ಓದುವವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರೀತಿಗೊಳಿಸಬಲ್ಲುದೆಂದೂ ಆದುದರಿಂದಲೇ ಸಮಸ್ತ ರಸಿಕಜನಾಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಾಗಿರುವುದೆಂದೂ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಸೌಹಾರ್ದಪ್ರದಯರೂ ಮಾತ್ಸರ್ಯರಹಿತರೂ ಸರ್ವಸಮರೂ ಪರೋತ್ಕರ್ಷಸಹಿಷ್ಣುಗಳೂ ಆದ ಪುರುಷೋತ್ತಮರು ಉದಾಸೀನರಾಗದೆ ಈ ಕಥೆಗಳನ್ನೋದಿ ಗುಣಗ್ರಹಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ದೋಷಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಇಂತು ವಿದ್ವಜ್ಞಾನಪಾದ ಪರಾಗಪ್ರಾಯಂ,

೨೭-೧೨-೩೫.

ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ. }

ಮಂಜಿತ ಕವಿ ಎ. ಕೇಶವಯ್ಯ,

ಕರ್ನಾಟಕ ವಾಚ್ಛಯ ಮಹೋದಧೀತ್ಯಾದಿ.

ವಿಚಿತ್ರ ಕಥಾ ಪ್ರಪಂಚದ

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ.

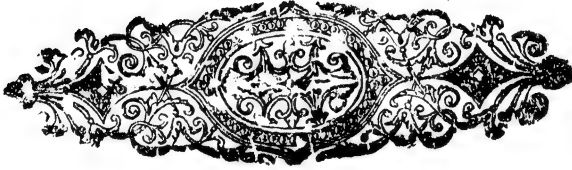

ವಿಷಯಗಳು.

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ.

ಕಥಾವತರಣ	....	....	೧
ಒಂದನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಸತ್ಯಶೀಲನು ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಯೋಗಿಯೊಡನೆ ಹೇಳುವಿಕೆ	....	....	೬
ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಸತ್ಯಶೀಲನನ್ನು ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿದುದು	....	....	೧೨
ಪದ್ಮಾವತೀ ಧರ್ಮವರ್ಮರ ಕಥೆ	....	....	೧೬
೨ ಎರಡನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನೆಂಬ ವೈಶ್ಯನ ಕಥೆ			೪೩
೩ ಮೂರನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಅತಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮಂಚ			೬೫
೪ ನಾಲ್ಕನೆಯ ನಿಲ್ದಾಣದ ಕಥೆ, ಯಕ್ಷರಾಜಕನ್ಯೆಯ ಕಥೆ			೮೪
೫ ಐದನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಮುದಿಕುರುಡನ ಕಥೆ	....		೯೩
೬ ಆರನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಬುದ್ಧಿಹೀನ ಮುದ್ದುವೀರನ ಕಥೆ			೧೦೮
೭ ಏಳನೆಯ ದಿನದಕಥೆ, ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ ಕಥೆ	....		೧೩೦
೮ ಎಂಟನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಕಲಾವತಿಯ ಕಥೆ	....		೧೩೭
೯ ಒಂಭತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಭೂತಾವಿಷ್ಯಳಾದ ಇಂದಿರಾದೇವಿಕಥೆ			೧೫೧
೧೦ ಹತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ವಿಜಯವರ್ಮನೆಂಬ ರಾಜನ ಕಥೆ			೧೬೨
೧೧ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಹೇಮವಲ್ಲಿಯ ಕಥೆ	....		೧೭೪
೧೨ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಒಂದು ಮಹಾಭೂತದ ಕಥೆ			೧೮೬
೧೩ ಹದಿಮೂರನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಚೋರಚತುಷ್ಟಯದ ಕಥೆ			೧೯೨
೧೪ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಒಬ್ಬ ಯಕ್ಷಸುಂದರಿಯ ಕಥೆ			೧೯೮
೧೫ ಹದಿನೈದನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ದೇವದತ್ತನ ಕಥೆ	....		೨೦೪
೧೬ ಹದಿನಾರನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಕಾಶೀನಗರ ಪ್ರವೇಶ	....		೨೧೦
೧೭ ಹದಿನೇಳನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ದೈನಬಲ ಗುಂಡಭಟ್ಟನ ಕಥೆ			೨೧೫
೧೮ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಗುಂಡಭಟ್ಟನ ಕಥಾಶೇಷ			೨೨೨

೧೯ ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಮುನಿತ್ರಯದ ಕಥೆ	೨೨೯
೨೦ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಶಿವಸ್ವಾಮಿ ಎಂಬ ಬಡಪಾರುವನ ಕಥೆ	೨೩೩
೨೧ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ತಾಲಧ್ವಜ ಜನಾರ್ದನಶರ್ಮರ ಕಥೆ	೨೩೭
೨೨ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದ ಮಹಾಭುಜಂಗಮದ ಕಥೆ	೨೫೦
೨೩ ಇಪ್ಪತ್ತುಮೂರನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ ಕಥೆ	೨೫೭
೨೪ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಜೋಯಿಸನಿಗೆ ಶನಿದೇವರು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಕಥೆ	೨೭೫
೨೫ ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಸೌದಾಮಿನಿಯ ವೃತ್ತಾಂತ	೨೮೩
೨೬ ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ದಾರುವಿಗ್ರಹದ ಕಥೆ....	೨೯೫
೨೭ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ, ಕಳ್ಳನು ಕಳ್ಳನನ್ನು ವಂಚಿಸಿದ ಕಥೆ	೩೦೪
೨೮ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ	೩೧೧

ಕಾಶೀರಾಮೇಶ್ವರ ಯಾತ್ರೆಯ ಕಥೆಗಳು

ಎಂ ಬ

ವಿಚಿತ್ರ ಕಥಾ ಪ್ರಪಂಚಂ.

ಕ ಥಾ ವ ತ ರ ಣಂ.

ಶ್ರೀಮದನಂತಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡನಾಯಕನೂ, ಆದಿಮಧ್ಯಾಂತರಹಿತನೂ, ಅಪ್ರಮೇಯನೂ, ಅಖಿಲಹೇಯ ಪ್ರತ್ಯನೀಕ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣನಿಧಾನನೂ, ಅವಾಚ್ಯನಸಗೋಚರನೂ, ಹರವಿರಂಚಿಪ್ರಮುಖನಿಖಿಲದೇವತಾ ಸಾರ್ವಭೌಮನೂ ಆದ ಭಗವಂತನ ಸೃಷ್ಟಿವೈಚಿತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರದರ್ಶನಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ, ನಾವೀಗ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭರತಖಂಡವು ಮಂಡನಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ, ಗಂಗಾ ಯಮುನಾ ಗೋದಾವರೀ ಕಾವೇರ್ಯಾದಿ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳಿಂದಲೂ, ಕಾಶೀ ಪ್ರಯಾಗ ನಾಸಿಕಾ ಪ್ರಮುಖಾನೇಕ ಶತಸಂಖ್ಯಾಕ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ವಿಚಿತ್ರತರ ಶಿಲ್ಪಕೌಶಲ್ಯಮಂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸ ಬಹುವಾವನ ದೇವತಾಯತನಗಳಿಂದಲೂ, ಸಮ ಸ್ತವ್ಯಾಧಿ ಬಾಧಾನಿವಾರಣ ಪಟುತರ ತರು ಗುಲ್ಮ ಲತಾದಿ ಪರಿಶೋಭಿತ ಮಹಾರಣ್ಯ ಪರಿವೇಷ್ಟಿತ ಶೈಲಜಾಲಂಗಳಿಂದಲೂ, ಸಕಲ ಮುನಿಜನ ಭಾಗಧೇಯಂಗಳೆನಿಸಿ ತನ್ನಿವಾಸಯೋಗ್ಯಂಗಳಾದ ನಿರ್ಮಲ ನೀರಪೂರ ರಾರಾಜಿತ ಕಾಸಾರಂಗಳಿಂದಲೂ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದೆಂಬುದು ಸರ್ವವಿದಿತವಾಗಿರುವುದಲ್ಲವೆ? ಹೀಗೆ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮತೆಯಿಂದೊಪ್ಪುತ್ತಿರುವ ಈ ಭವ್ಯತರ ಭಾರತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಧರಣೀ ರಮಣೀಮಣಿಗೆ ಸೀಮಂತಮಣಿಯೆನೆ ವೇಂಕಟಾಚಲವು *ನೂರಂಜಪ್ಪತ್ತು ದಿವ್ಯತಿರುಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದೂ, ಅದು ಕಲಿ

* ೧೦೦ ದಿವ್ಯತಿರುಪತಿಗಳು:—೧ ಶ್ರೀವೈಕುಂಠ, ೨ ಆಮೋದ, ೩ ಪ್ರಮೋದ, ೪ ಸಂಮೋದ, ೫ ಸತ್ಯಲೋಕ, ೬ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲ, ೭ ಪ್ಲೀರಾಬ್ಧಿ, ೮ ಶೇಷದ್ವೀಪ, ೯ ಬದರೀಕ್ಷೇತ್ರ, ೧೦ ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯ, ೧೧ ಹರಿಕ್ಷೇತ್ರ, ೧೨ ಆಯೋಧ್ಯೆ, ೧೩ ಮಥುರ, ೧೪ ಮಾಯ, ೧೫ ಕಾಶಿ, ೧೬ ಆವಂತಿ, ೧೭ ದ್ವಾರನತಿ, ೧೮ ವ್ರಜ, ೧೯ ಬೃಂದಾವನ, ೨೦ ಕಾಳೀಯಹೃದ, ೨೧ ಗೋವರ್ಧನ ೨೨ ಭಸ್ಮಾ, ೨೩ ಗೋಮಂತವರ್ವತ, ೨೪ ಹರಿ ದ್ವಾರ, ೨೫ ಪ್ರಯಾಗ, ೨೬ ಗಯಾ, ೨೭ ಗುಗನಾಗರ, ೨೮ ಚಿತ್ರಕೂಟ, ೨೯ ನಂದಿ ಗ್ರಾಮ, ೩೦ ಪ್ರಭಾಸ, ೩೧ ಶ್ರೀಕೂರ್, ೩೨ ಸುಲಾದ್ರಿ, ೩೩ ಸಿಂಹಾಚಲ, ೩೪ ತುಲ ಸಿಂವನ, ೩೫ ಕೃತಶಾಚ, ೩೬ ಶ್ವೇತಾದ್ರಿ, ೩೭ ಧೃವಪುರಿ, ೩೮ ಕಾಕುಲ, ೩೯ ಆಹೋ ಬಲ, ೪೦ ಗಾಯಡಾದ್ರಿ, ೪೧ ಪಂಡರಾವುರ, ೪೨ ವೇಂಕಟಾದ್ರಿ, ೪೩ ಯಾದವಾದ್ರಿ,

ಯುಗ ವೈಕುಂಠವೆಂಬುದೂ ಅಬಾಲಗೋಪಾಲಜ್ಞಾತವಾಗಿ ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಸಕಲ ಜನಾಭೀಷ್ಟ ಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿರುವುದೆಂಬುದೂ ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ.

ಈ * ವೇಂಕಟಾಚಲಕ್ಕೆ ಶೇಷಶೈಲ, ಗರುಡಾಚಲ, ನಾರಾಯಣಾದ್ರಿ, ವೃಷಭಾದ್ರಿ, ವೃಷಾದ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೇಕವುಂಟು. ಇದು ಮಹೋನ್ನತವಾಗಿ, ಸಂದರ್ಶನ ನಿಮಿತ್ತಾಗತ ನಾನಾಜನಪದ ಜನಸಂಕುಲದಿಂದೊಪ್ಪುತ್ತ, ಹೋಗಿಬರುವ ಭಕ್ತಕೋಟಿಯ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ವಿಶಾಲ ಸೋಪಾನಗಳಿಂದಲೂ, ವಿಚಿತ್ರತರ ಶಿಲ್ಪಕಲ್ಪನೆಗಳಿಂದ ಸುಂದರಂಗಳಾದ ಗೋಪುರ ಮಂಟಪಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಬಗೆಬಗೆಯ ತರುಲತಾಗುಲ್ಮನಿಕುಂಜವುಂಜಗಳಿಂದಲೂ, ಸುಗಂಧ ಬಂಧುರ ಪ್ರಸೂನ ಫಲಭಾರ ನಮ್ರ ಶಾಖಿ ಶಾಖಾಪುಂಖ ಸಮಾಶ್ರಯ ವಿಹಂಗ ಸಮುತ್ತುಂಗಾಭಂಗ ಕಲಕೂಜಿತಂಗಳಿಂದಲೂ, ಅನೇಕವಿಧ ವಿಚಿತ್ರ ಜಂತುಸಂತಾನ ನಿವಿಡ ಸಂಚಾರ ಸಂಕಲಿತ ವನ ಪ್ರದೇಶಂಗಳಿಂದಲೂ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾರ್ಗಂಗಳು ಚತುರ್ದಿಕ್ಪುಗಳ

೪೪ ಘಟಿಕಾಚಲ, ೪೫ ಹಸ್ತಿಗಿರಿ, ೪೬ ಕಾಂಚೇ, (ಈ ಕಾಂಚೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೂ ೧೭ದಿವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು,) ೪೭ ಗೃಧ್ರಸರಸ್ಸು, ೪೮ ನೀಕ್ಷಾರಣ್ಯ, ೪೯ ತೋತಾದ್ರಿ, ೫೦ ಗಜಸ್ಥಲ, ೫೧ ಕುವಲ, ೫೨ ವನ (ತಿರುವಲಿಕೇಣಿ), ೫೩ ಬಲಿಪುರ, ೫೪ ಭಕ್ತಿಸಾರ, ೫೫ ಅಹೀಂದ್ರ, ೫೬ ಗೋಪಪುರಿ, ೫೭ ಶ್ರೀಮುಷ್ಣಂ, ೫೮ ಮಹೀಶ, ೫೯ ಶ್ರೀರಂಗ, ೬೦ ಸಾರಕ್ಷೇತ್ರಂ, ೬೧ ಕುಂಡಿನಪುರಂ, ೬೨ ದಕ್ಷಿಣದ್ವಾರಕೆ, ೬೩ ಶ್ರೀನಿವಾಸಸ್ಥಲ, ೬೪ ವ್ಯಾಘ್ರಪುರಿ, ೬೫ ಸ್ವರ್ಣಮಂದಿರ, ೬೬ ಅಕಾಶನಗರ, ೬೭ ಉತ್ಪಲಾವತಕ, ೬೮ ಮಣಿಕೂಟ, ೬೯ ಕೃಷ್ಣಪುರಿ, ೭೦ ಭಕ್ತಿಸ್ಥಾನ, ೭೧ ಶ್ರೀತಗ್ರಹ, ೭೨ ಮಣಿಪುರ, ೭೩ ಭಾರ್ಗವಸ್ಥಾನ, ೭೪ ಪುರುಷೋತ್ತಮ, ೭೫ ಚಕ್ರತೀರ್ಥ, ೭೬ ಕುಂಭಘೋಣ, ೭೭ ಭೂತಿಸ್ಥಾನ, ೭೮ ಕಪಿಸ್ಥಲ, ೭೯ ಉತ್ತಮಸ್ಥಲ, ೮೦ ಪೌಂಡ್ರಸ್ಥಲ, ೮೧ ವೃಷಕೋಟಿ, ೮೨ ನಂದಪುರಿ, ೮೩ ವೃದ್ಧಪುರಿ, ೮೪ ಸಂಗ್ರಾಮ, ೮೫ ಶರಣಾಪ್ಯಯ, ೮೬ ಸಿಂಹಕ್ಷೇತ್ರ, ೮೭ ಮಣಿಮಂಟಪ, ೮೮ ನಿಬಿಡ, ೮೯ ಧಾನುಷ್ಯ, ೯೦ ಮೌಹೂರ, ೯೧ ಮಧುರ, ೯೨ ವೃಷಭಾದ್ರಿ, ೯೩ ವರಗುಣ, ೯೪ ಕುರುಕಾಸ್ಥಲ, ೯೫ ಗೋಷ್ಠೀಪುರ, ೯೬ ದರ್ಭಶಯನ, ೯೭ ಮಂಗಳಕ, ೯೮ ಭ್ರಮರಸ್ಥಲ, ೯೯ ಕುರಂಗ, ೧೦೦ ವಟಿಸ್ಥಲ, ೧೦೧ ಕೃಷ್ಣಾನದಿ, ೧೦೨ ಅನಂತಶಯನ ಎತಾನಿ ವಿಷ್ಣು ಸ್ಥಾನಾನಿ ಪೂಜಿತಾನಿ ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ|| ಈ ನೂರಪ್ಪತ್ತರಲ್ಲಿ ೮ ಸ್ವಯಂ ವ್ಯಕ್ತಸ್ಥಲಗಳು—ಆದ್ಯಂ ಸ್ವಯಂ ವ್ಯಕ್ತ ಮಿದಂ ವಿಮಾನಂ ರಂಗಸಂಜ್ಞಕಂ | ೧ ಶ್ರೀಮುಷ್ಣಂ ೨ ವೇಂಕಟಾದ್ರಿಂಚ ೪ ಸಾಲಗ್ರಾಮಂಚ ೫ ನೈಮಿಶಂ | ೬ ತೋತಾದ್ರೀಂ ೭ ಪುಷ್ಕರಂಚೈವ ೮ ನರನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮಂ | ಅಷ್ಟಮೇ ಮೂರ್ತಯಸ್ತಂತಿ ಸ್ವಯಂ ವ್ಯಕ್ತಾ ಮಹೀಶತೇ ||

* ವೇಂ=ವಾಪಂ, ಕಟಿಕಿ=ದಹತಿ, ಇತಿ=ವೇಂಕಟೇ, ಕಟಿಕತೌ=ಪಾಪಗಳನ್ನು ಸುಡುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ವೇಂಕಟಾಚಲವೆಂಬ ಹೆಸರು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿರುವುದು.

ಲ್ಲಿಯೂ ತೋರುತ್ತಿರೆ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳ ಕಷ್ಟನುಗಳಿಗದೊಂದುಬಗೆಯ ಆನಂದವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿರುವುದು. ಆ ಮಹಾಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ವಿಗಳ ತಪೋನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಹಗಳಾದ ಮಹಾ ಗುಹಾಂತರಾಳಗಳೂ, ಅದ್ಭುತಗಳಾದ ಜಲಪಾತಗಳೂ, ಮನೋಹರಗಳಾದ ಬುಗ್ಗೆಗಳೂ, ಅನೇಕವಾಗಿರುವುವು. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಾಂತಗಳು ದುಷ್ಟಮೃಗ ಸಂಚಯ ಸಂಚಾರದಿಂದ ಭಯಂಕರಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹಗಳಾಗಿರುವುವು. ಇಂತಹ ಶ್ರೀ ಶೇಷಶೈಲದಲ್ಲಿ ದೇವದೇವನಾದ *ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟೇಶ್ವರನು ಭಕ್ತಜನರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಚಾರೂಪದಿಂದ ಅವತರಿಸಿ ತನ್ನ ಸರ್ವಾಜ್ಞವಾದ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಬೀರುತ್ತ, ಅವರನ್ನು ಆನಂದಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಒಲಾಡಿಸುತ್ತ ಕಲಾ ವೇಂಕಟನಾಯಕಃ ಎಂಬ ಅಭಿಮುಕ್ತೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿ ಸಮಸ್ತ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿನವ ವೈಭವಗಳಿಂದೊಪ್ಪುತ್ತಿರುವನು. ಆ ವೈಭವಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣಿಳಾದರೂ ಸಾಲದು. ಯಾತ್ರಿಕರಾಗಿ ಬರುವ ಭಕ್ತಜನರು ವೇಂಕಟೇಶ್ವರನ ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕಂಡು ಧನ್ಯಂಮನ್ಯರಾಗಿ ತಂತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಲಾರದೆ ಹಲವುಬಗೆಯಿಂದ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡರೆ ಎಂತಹ ನಾಸ್ತಿಕನಿಗಾದರೂ ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಕತ್ವವುಂಟಾಗದೆ ಇರದು.

ಹೀಗೆ ಪರ್ವವೈಭವೋಪೇತವಾಗಿ ಸುರ ಗಂಧರ್ವ ಕಿನ್ನರ ಕಿಂವುರುಷಾದಿಗಳ ಕಣ್ಣಿನಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಗುಹಾಕುಹರಗಳಲ್ಲೊಂದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಬಂದು ನೆಲೆಗೊಂಡ ಒಬ್ಬ ಮಹಾ ತಪಸ್ವಿಯು ಏಕಾಂತವಾಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನು ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗ ನಿಷ್ಠಾಗರಿಷ್ಠನೆಂಬುದು ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಆತನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆತನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗವಿಯು ಉಳಿದ ಗವಿಗಳಂತೆ ದುರ್ಗಮವಾಗಿಯೂ ಭಯಂಕರವಾಗಿಯೂ ಬಹುದೂರವಾಗಿಯೂ ಇರದೆ ಸುಗಮವಾಗಿಯೂ ಮೋದಂಕರವಾಗಿಯೂ ಸಮೀಪಸ್ಥವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಯಾತ್ರಿಕರು ಸ್ವಾಮಿಯ ಸಂದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿರುವ ಪವಿತ, ಸ್ಥಲಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಬರುವಾಗ ಗುಹೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು

* ವೇಂಕಟೇಶ್ವರ—ವೇಂಕಟೇಶ್ವರನು ಈಶ್ವರಶಕ್ತಿ ಅಂದರೆ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಭಗವಂತನೆಂದರ್ಥವು. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣೇ — ಸರ್ವಪಾಪಾನ್ವಿ ವೇಂಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕಟಿಸ್ತದ್ವಾಹ ಉಚ್ಯತೇ | ಸರ್ವಪಾಪದಹೋ ಯಸ್ಯಾದ್ವೇಂಕಟೇಶ್ವರ ಇತ್ಯಭೂತ್ ||

ಆ ಮಹಾ ಯೋಗಿವುಂಗವನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಮಹಾತ್ಮನೆಂದು ಬಗೆದು ಅಧಿಕ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ನಿಶ್ಚಲಚಿತ್ತನಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆತನ ರೀತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಸ್ಮಯಾವಿಷ್ಟರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು. ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆ ಯೋಗೀಂದ್ರನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವ ಕಾರ್ಯವು ಕೂಡ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತಲ್ಲದೆ ಅವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಔದಾಸೀನ್ಯವು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಯೋಗೀಶ್ವರನು ಆ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಬಂದನೋ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದನೋ ಆತನ ಆಹಾರವಿಹಾರಗಳೆಂಥವೋ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಉತ್ತರದೇಶದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಹಾಸ್ಥಲದಿಂದ ಬಂದಿರುವನೆಂದೇ ಆ ವೇಂಕಟೇಶ್ವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆತನ ಆಕಾರಸೌಷ್ಠವನನ್ನು ಕಂಡು ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂಡ ಆತನನ್ನು ಔತ್ತರೀಯನೆಂದೇ ನಂಬುತ್ತಿದ್ದರು. ಆತನ ನಿಜವಾದ ನಾಮಧೇಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಆತನನ್ನು ಚಿದಾನಂದನೆಂದೂ ಪೆಸರಿಸಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅನೇಕ ಭಕ್ತರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಆತನನ್ನು ಕಂಡು ತಮ ತಮಗೆ ತೋರಿದಂತೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದರೇ ಮೊದಲು ಆ ಮಹಾತ್ಮನು ಎಂದೂ ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಮಾತನಾಡಿದುದನ್ನು ಕಂಡವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ “ಚಿದಾನಂದಮೌನಿ” ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವು ಕಳೆಯಿತು. ಅನೇಕ ಯಾತ್ರಿಕರು ಬಂದುಬಂದು ನೋಡಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ದಂಡಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರವರಿಗೆ ತೋರಿದಂತೆ ಫಲಪ್ರಸ್ಥಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಿರಲೊಂದು ದಿನ ಒಬ್ಬಾ ನೊಬ್ಬ ಯಾತ್ರಿಕನು ಆ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸುಬಂದಂತೆ ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಪಾಪನಾಶಿನ್ಯಾದಿ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಆನಂದತುಂದಿಲ ಹೃದಯಾರವಿಂದನಾಗಿ ಬಂದು ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಗುಹೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಜನಸಂಘವನ್ನು ಓರೆ ಮಾಡಿ ಆ ಮೌನಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪದೂರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆ ಯೋಗೀಂದ್ರನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟದಿಟ್ಟೆಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಪರವಶನಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಅವನ ವಯಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಇವತ್ತೆರಡು ವರುಷವಿರಬಹುದು. ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಭಕ್ತರು ಎಲ್ಲಿನವಗಲ್ಲಿ ತೆರಳಿದರು ಉಳಿದವನಿವ ನೊಬ್ಬನೇ ಇದು ಸಮಯವೆಂದು ಆ ಯೌವನಸ್ಥನು ಬಗೆದು *ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮ

* ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಂ— ಎಂಟು ಅಂಗಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಂದನೆಯು. “ಜಾನುಭ್ಯಾಂಚ ತಥಾ ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಪಾಣಿಭ್ಯಾ ಮುರಸಾಭಯಾ ಶಿರಸಾ ವಚಸಾ ದೃಷ್ಟಾ ಪ್ರಣಾಮೋಷ್ಟಾಂಗ ಈರಿತಃ || ಮೊಣಕಾಲು, ಪಾದಗಳು, ಕೈಗಳು, ಎದೆ, ಬುದ್ಧಿ, ಶಿರಸ್ಸು, ಮಾತು, ಕಣ್ಣುಗಳು ಇವು ಎಂಟುಂಗಗಳು.

ಸ್ವಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಕುಳಿತಕರಯುಗಳನಾಗಿ ನಿಂತನು. ಅದರೇನು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ನಿಂತಿದ್ದರೂ ಆ ಯೋಗೀಂದ್ರನು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ ಮಾತಾಡಲೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆ ಯುವಕನು ಬೇಸರವೆ ಅಡಗಡಿಗೆ ಬೆಕ್ಕಿಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರಲು ಆ ಯೋಗಿಯ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾನಿಮ್ಬುಬಿಡುವಂತೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ಆಹಾ ಈ ತಪಸ್ವಿಯು ಮಹಾನುಹಿಮೋಪೇತನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವನು. ಸುಜ್ಞಾನಪರಿಪೂರ್ಣನೂ ಮಹಾನುಹಿಮನೂ ಆಗಿರುವ ಈತನು ನನ್ನ ಪುರಾಕೃತ ಪುಣ್ಯವಶದಿಂದ ದೊರೆತಿರುವನು. ನಾನು ಈ ಮಹಾನುಭಾವನನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಈತನ ಪಾದಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಈತನ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವೆನು. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸತ್ತಿ ಸುತ ಬಂಧು ಧನ ಧಾನ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕುವಾವುಗಳಲ್ಲ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸುಖವೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಸಂಸಾರವು ಅವಾರವಾದುದೆಂದೂ ದುಃಖ ಮಯವಾದುದೆಂದೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳಿರುವರು. ಅದುದರಿಂದ ಭವಜನಿತಭಯವನ್ನು ನೀಗಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ? ಈತನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಮುಕ್ತಿಯು ಕರತಲಾಮಲಕವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ನಾನು ಅನೇಕತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹಮೂರ್ತಿಯು ಗೋಚರಿಸಲಿಲ್ಲ ಭಾವು! ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯ ಆದರೆ ನಾನು ಬಂದು ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತು ಆದರೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನಾದರೂ ಆಡಲಿಲ್ಲ ಕಣ್ಣನ್ನಾದರೂ ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ ಸಮಾಧಿ ನಿಷ್ಪನ್ನಾಗಿರುವನು. ಕ್ಲಿಷ್ಟಾಕ್ಷಿಷ್ಟಗಳಾದ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರೋಧಪಡಿಸಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯೋಗಿಯಾಗಿರುವನು ಈತನಲ್ಲವೇ? ಸೇಷನು ಈತನಲ್ಲವೇ ದರ್ಶನೀಯನು? ಈತನಲ್ಲವೇ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಮಯನು? ಆಗಲಿ ಯಾವಾಗಲಾವರೂ ಈತನು ಬಹಿರ್ಮುಖನಾಗದಿರುವನೇ! ” ಎಂದು ಆ ಮೌನಿಯ ಬಹಿರ್ಮುಖತೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಲವು ಬರುವನೇಳೆಗೆ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಸಮುಚಿತಫಲಪ್ರದಗಳೇ ಆಗುವವಲ್ಲವೆ? ಈ ಕಾಲವನ್ನು ತಿಳಿದವರು ದೈವ, ಬ್ರಹ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಕರೆವರು ವಾಚಕರೇ, ಒಬ್ಬ ಪಂಡಿತನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿರುವನು.

ಅನುಕೂಲೇ ಸತಿಘಾತರಿ ಭವತ್ಯನಿಷ್ಠಾದಪೀಷ್ಟಮವಿಲಂಬಂ |

ಸೀತ್ಲಾವಿಷಮಪಿಶಂಭುಃ ಮೃತ್ಯುಂಜಯತಾಮವಾಪತತ್ಕಾಲಂ ||

ಅರ್ಥ:—ವಿಧಿಯು ಅನುಕೂಲನಾದರೆ ಬಹು ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಅನಿಷ್ಟಕಾರ್ಯದಿಂದಲೂ, ಇಷ್ಟಫಲವೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು. ಶಿವನು ವಿಷವನ್ನು ಕುಡಿದರೂ ಒಳ್ಳೆಯಕಾಲವು ಸನ್ನಿಹಿತವಾದುದರಿಂದ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೆನಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಇದಕ್ಕೆ ತಾರ್ಕಾಣೆಯಾಗಿ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಂದಲೋ ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಮಾತನಾಡದೆ ಮೌನಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆ ಯೋಗಶ್ರೇಷ್ಠನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ—“ಆಹಾ! ಈ ಯುವಕನು ಅನನ್ಯನಾಮಾನ್ಯವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ದೃಢಚಿತ್ತನಾಗಿ ನಾನು ಬಹುಮುಖನಾಗುವುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನಲ್ಲವೆ? ಇವನ ತಾರುಣ್ಯವು ಇವನನ್ನು ತರುಣೋಮೋಹ ಮಗ್ನನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವನು ಬಹಳ ದಿಟ್ಟನೆಂದು ತೋರುವುದು. ಚಿಕ್ಕೆಯ ಬೀಜದಿಂದ ಕವಡಿದ ಜಲವು ತೀಯಾಗುವಂತೆ ವಿವೇಕದಿಂದ ಇವನ ಭಾವವು ಅತಿ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರುವುದು. ಇವನ ಹೃದಯವೇಗ ಉಪದೇಶ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಲು ತಕ್ಕ ಹದವುಳ್ಳುದಾಗಿರುವುದು ಎಂದಾಯೋಚಿಸಿ ಕಣ್ಣಿರೆದು ತನ್ನ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇವನಮೇಲೆ ಒಂದಿನಿಸುಹೊತ್ತು ನಿಲಿಸಿ ಮೌನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೃದುಮಧುರವಾದ ವಚನರಚನೆಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಸಂಭಾಷಿಸಿದನು.

“ಎಲೈ ವತ್ಸ; ನೀನು ಯಾರು? ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು? ಜನಶೂನ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಸಿಂಹ ವ್ಯಾಘ್ರಾದಿ ನಾನಾ ಕ್ರೂರಮೃಗ ನಿಬಿಡಮಾದ ಈ ಕಾಡನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಈ ಗುಹೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಮೃಗವ್ರಾಯನಾಗಿ ಏಕಾಂತದಿಂದ ಕುಳಿತು ಸಮಾಧಿ ನಿಷ್ಠನಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ? ನಿನ್ನ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ನನ್ನಿಂದ ನಿನಗಾಗಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವೇನು?”

ಎಂದು ಈಪರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದ ಯೋಗೀಶ್ವರನನ್ನು ಕುರಿತು, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, “ಆಹ! ಈ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನು ಮೌನಸಂನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದನಲ್ಲ! ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದು ನೋಡಲು ಈತನ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದುಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ನನ್ನಭಾಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯ! ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯವಾಸನೆಯಿಂದ ಈತನ ದರ್ಶನವು ಲಭಿಸಿತೆಂದು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನಹೃದಯಕ್ಕೆ ಈತನು ತನ್ನ ವಾಕ್ಯಾಮೃತವನ್ನು ಎರಚಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೃತಾರ್ಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ನನ್ನ ಸುಕೃತಕ್ಕೆ ಏನಾಯಿತು?” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯು ಅತಿಶಯಿಸುತ್ತಿರಲು ನಮ್ರಭಾವದಿಂದ ಪೊಡಮುಟ್ಟು ಯೋಗೀಶ್ವರನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡತೊಡಗಿ ಇಂತೆಂದನು.

ಸತ್ಯಶೀಲನು ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಯೋಗಿಯೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು.

“ಯತಿವರ್ಯ, ನಾನು ಅನಾಥನಾದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಮಾರನು. ಶ್ರೀಯಸ್ಕಾಮನಾದ ಪುರುಷನು * ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನಾಗಲಿ, ಗುರುವಿನ ಹೆಸರನ್ನಾಗಲಿ

* ಆತ್ಮಾನಾಮ ಗುರೋರ್ನಾಮ ನಾಮಾತಿತ್ಯವಣಸ್ಯಚ |

ಶ್ರೀಯೇಕಾಮಸ್ತು ನವದೇ ಜ್ಞೇಷಾಪತ್ಯ ಕಲತ್ರಯೋಃ ||

ಗಲಿ, ಅತಿ ಲೋಭಿಯಾಗಿರುವನ ಹೆಸರನ್ನಾಗಲಿ, ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಕುಮಾರನ ಹೆಸರನ್ನಾಗಲಿ, ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರನ್ನಾಗಲಿ ಹೇಳಬಾರದೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವರು. ಮಹಾತ್ಮಾ, ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನಿಗೋ ಬರೆದು ತೋರುವೆನು.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆದು ತೋರಿಸಿದನು. ಯೋಗಿಯಾದನ್ನು ನೋಡಿ “ಎಲೈ ವಿಪ್ರಕುಮಾರ, ಭಾಪು! ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಸತ್ಯಶೀಲನೆಂದೋ! ಸರಿ! ಸರಿ! ನಿನಗೆ ಈನಾಮವು ಅನ್ವರ್ಥವಾದುದೆಂದು ಭಾವಿಸುವೆನು. ಎಲೈ ಸತ್ಯಶೀಲನೇ, ನಿನ್ನ ಜನ್ಮದಿಂದ ಯಾವ ನಾಡು ಪವಿತ್ರವಾಗಿರುವುದು. ನಿನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳು.” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಯೋಗೀಶ್ವರನಿಗೆ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, “ಸ್ವಾಮಿ! ನಾನು ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರತೀರದ ತುಳುದೇವದ ಗಡಿ ಯೆಂದೆನಿಸುವ, ಕನ್ನಡದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು. ನನ್ನ ಪಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಮಗನು. ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬವು ಕೇವಲ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಸ್ಥೆಯುಳ್ಳದು. ನನಗೆ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸಾಗುವ ವೇಳೆಗೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯವರು ಪರಲೋಕಗತರಾದರು. ಹೀಗೆ ಅಸಾಧನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಆಗ್ರಾಮದ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಹಲವುಮಂದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅತ್ಯಂತ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಪಾಲಿಸುತ್ತ ಬಂದರು. ಅವರು ಸಲ್ಪವಾಪರೂ ಭೇದಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಂತೆಯೇ ಭಾವಿಸಿ ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿದುದಲ್ಲದೆ ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾರಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಆ ನನ್ನ ಪೋಷಕರಿಗೂ ವಿಭೇದವಾಗಿದ್ದು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯಾವಿವೇಕಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ವರ್ಧಿಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿವರೀತವಾಗಿ ಮಳೆಸುರಿದು ಪ್ರಚಂಡಮಾರುತವು ಬೀಸತೊಡಗಿತು. ಮಹಾತ್ಮಾ, ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ? ಪುರಾಕೃತ ಪಾಪಫಲವೋ ಎಂಬಂತೆ ಸಮುದ್ರವು ಉಲ್ಲೋಲಮಾಲಾಕುಲವಾಗಿ ಉಕ್ಕಿ ತೀರದಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಗ್ರಾಮದಮೇಲೆ ಸುಗ್ಗಿ ನಾಶಗೊಳಿಸಿತು. ನನ್ನನ್ನು ಬಹುಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರು ಮೊದಲಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಸತ್ತಾದಿಗಳೂ ಸಮುದ್ರದಪಾಲಾದರು. ಆ ಗ್ರಾಮವಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಆಗದಂತೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಸುಬು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅನಾರೋಧ ಪಾಪವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕೋ ನೋ! ನಾನಾಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಂದ ಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟು ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದರು ಹರಿದಾರಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನೊಂದೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ವಿವತ್ತು ನನಗೆ ತಟ್ಟೆ ತಟ್ಟಿಹೋಯಿತು. ಆದರೇನು ? “ಪಾಪೀಚಿರಾಯುಃ” ಎಂಬಂತೆ ನಿರಾಧಾರನಾಗಿ ಬದು

ಕಬೇಕಾಯಿತು. ದುಃಖವು ಉಕ್ಕಿಯುಕ್ಕಿ ಬಂದಿತು. ಆಲೋಚನೆಯು ಅನಂತ ವಾಯಿತು ಮುಂದಣ ಕರ್ತವ್ಯವು ತೋರದೆಹೋಯಿತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟೆನು. ಊರೂರು ತಿರುಗುತ್ತ, ದೊರೆತರೆ ಭುಜಿಸುತ್ತ, ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಉಪವಾಸ ವಿರುತ್ತ ಅಲಿದಾಡಿದೆನು. ಇಂತಹ ಕಷ್ಟದಶೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಈ ಆಲೋಚನೆಯೊಂದು ಹೊರಟಿತು.

ಶ್ಲೋ || ಪ್ರಚಂಡವಾಸನಾ ವಾತ್ಸೇರುದ್ಧೂತಾ ನೌರ್ಮನೋಮಯಾ |

ವೈರಾಗ್ಯಕರ್ಣಧಾರೇಣ ವಿನಾರೋದ್ಧುಂನಶಕ್ಯತೇ || ೧ ||

ಅರ್ಥ—ಪೂರ್ವಜನ್ಮವಾಸನೆಯೆಂಬ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ಮನಸ್ಸೆಂಬ ನಾವೆಯು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆಗ ವೈರಾಗ್ಯವೆಂಬ ನಾವಿಕನಿಂದ ಹೊರತು ಆ ನಾವೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ಲೋ || ನಿಸ್ಸೇಹೋಯಾತಿನಿರ್ವಾಣಂ ಸ್ನೇಹೋನರ್ಥಸ್ಯ ಕಾರಣಂ |

ನಿಸ್ಸೇಹೇನ ಪ್ರದೀಪೇನ ಯದೇತತ್ಪ್ರಕಟೇಕೃತಂ || ೨ ||

ಅರ್ಥ—ಸ್ನೇಹ (ಲೌಕಿಕ ವಸ್ತುಗಳಮೇಲಿರುವ ಪ್ರೀತಿ) ವನ್ನು ತೊರೆದ ವನು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಸ್ಸ ಸ್ನೇಹವು ಎಲ್ಲಕೇಡುಗಳಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ನೇಹ (ಎಣ್ಣೆ) ಶೂನ್ಯವಾದ ದೀಪದಿಂದ ಇದು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು.

ಶ್ಲೋ || ಗತಸಾರೇತಸಂಸಾರೇ ಸುಖಭ್ರಾಂತಿಶ್ಚರೀರಿಣಾಂ |

ಲಾಲಾಜಲಮಿವಾಂಗುಷ್ಠೇ ಬಾಲಾಸಾಂಸ್ಪೃಶ್ಯವಿಭ್ರಮಃ || ೩ ||

ಅರ್ಥ—ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಬ್ಬಿರಳಿನ ಜೊಲ್ಲಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಸ್ಪೃಶ್ಯದ ಭ್ರಾಂತಿಯಿರುವಂತೆ ಸಾರವಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನವರಿಗೆ ಸುಖದ ಭ್ರಾಂತಿಯಿರುವುದು.

ಈ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದುಬಗೆಯ ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಯಿತು ಆಗ ನಾನು “ಅಕಟಾ ! ನಿರಂತರ ದುಃಖಪೂರ್ಣಮಾದ ಈ ಸಂಸಾರದ ಭ್ರಾಂತಿಗೆ ಸಿಲುಕಬಾರದು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜೀವನವು ಅಸ್ಥಿರವಾದುದು ಧನಯೌವನಾದಿಗಳು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುವು ಮಹಾತ್ಮರನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಅವರ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿ ಅವರಿಂದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದು ಸಮ್ಯಗ್ದೃಷ್ಟಿ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಅಸ್ಥಿರವಾದ ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪಡೆವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ವೃಥಾ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯಬಾರದು. (ಮಹತಾಪುಣ್ಯಪಣೇನ ಕ್ರೀಡೇಯಂ ಕಾಯನೌಸ್ತವ್ಯಯಾ | ಸಂಸಾರಸಾಗರಂ ಘೋರಂ ಕರಯಾವನ್ನಭಿದ್ಯತೇ ||)

ಅಧಿಕವಾದ ಪುಣ್ಯವೆಂಬ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಶರೀರವೆಂಬ ನಾವೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ದೂರವಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಡೆದುಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಜನನ ಮರಣವೆಂಬ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಬೇಕು. ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದನು. ಈ ಬುದ್ಧಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸಿದುದು ಮೊದಲು ಅದು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿತು ಆದರೆ, “ಅಕಟಕಟಾ! ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ಜನ್ಮವಾದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಜನನೀಜನಕರು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರು. ನನ್ನನ್ನು ಅಂದಿನಿಂದ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಂತೆ ಸಲಹುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದಂಪತಿಗಳೂ ಸಮುದ್ರದಪಾಲಾದರು. ಇಂತಹ ನನಗಿನ್ನು ಸದ್ಗುಣಲಾಭವೆಂದರೆ ಎಂಥದು? ಅಂತಹ ಮಹಾನುಭಾವರ ಸಂದರ್ಶನವು ಗಗನಕುಸುಮ ಪ್ರಾಯವೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಒಂದುವೇಳೆ ದೊರೆತರೂ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೃಪೆಯುಂಟಾಗುವುದೆಂಬುದೂ ಶಶವಿಷಾಣಪ್ರಾಯವಲ್ಲವೇ? ಅಯ್ಯೋ! ನನ್ನ ಈ ಜನ್ಮವು ನಿರರ್ಥಕವಾಯಿತಲ್ಲ!, ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೂ ಆ ಬುದ್ಧಿಯೊಡನೆಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನನ್ನ ಆಸೆಗೆ ವಿಘ್ನಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಯೋಗಿವರ್ಯ! ಹಾಗಾದರೂ (1) “ಉತ್ತಿಷ್ಠತಚಾಗ್ರತ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವರಾನ್ವಿಜೋಧತ” ಎಂಬ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ತತ್ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತನಾಗಿ, (2) “ಉದ್ಯಮೇ ನಹಿಸಿಧ್ಯಂತಿ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ನಮನೋರಘೈಃ | ನಹಿಸುಃ ಸುಪ್ತಸ್ಯ ಸಿಂಹಸ್ಯ ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಮುಖೇ ಮೃಗಾಃ” ಎಂಬ ಆರೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಾರಿಬಾರಿಗೆ ಪಠಿಸುತ್ತ, (3) “ಉದ್ಯಮಂ ಸಾಹಸಂ ಧೈರ್ಯಂ ಬುದ್ಧಿ ಶೃತಿಃ ಪರಾಕ್ರಮಃ | ಷಡೈತೇ ಯತ್ರ ಪರ್ತಂತೇ ತತ್ರ ದೇವಸ್ಸಹಾಯಕೃತ್||” ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು, “ಆಗಲಿ! ನೋಡುವೆನು. ಅವ್ಯಾಜಕರುಣಾವೂರ್ಣನಾದ ಭಗವಂತನಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗಾದರೂ ದಯವುಂಟಾಗದಿರುವುದೇ? ಅವನು ಮಹಾತ್ಮರ ಸಂದರ್ಶನವನ್ನಾಗಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೃತಾರ್ಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡದಿರುವನೇ?” ಎಂದು ಧೈರ್ಯವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ, ಹಿಡಿದಪಟ್ಟನ್ನು ಬಿಡದೆ ಮಹಾತ್ಮರನ್ನೆ ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೋ ತಿರುಗಿದನು. ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರಲು ಒಂದೆರಡು ವಾರಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಲಯಾತ್ರಿಕರು ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಕಳತ್ರ ಸವೇತಿತ

1 ಏಳು ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಕಡಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುರುಗಳನ್ನು ಸೇರು. ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡು.

2 ಬಯಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವು ಫಲಿಸದು. ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಪಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಂಹದ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮೃಗಗಳು ತುಸಾಗಿ ಬಂದು ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.

3 ಪ್ರಯತ್ನ, ಸಾಹಸ, ಧೈರ್ಯ, ಬುದ್ಧಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಪರಾಕ್ರಮ ಈ ಆರು ಯಾವನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಅವನಿಗೆ ದೈವವು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ರಾಗಿ ಹೊರಟು ಅರ್ಚಾವತಾರದಿಂದವತರಿಸಿ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸಮಸ್ತ ಮನೋರಥಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟೇಶ್ವರನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ತಂತಮ್ಮ ಹರಕಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಧನ್ಯರಾಗಲು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಹಳದಿಯ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನುಟ್ಟು ಊರ್ಧ್ವ ತ್ರಿಪುಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಶ್ರೀಗಂಗೆವನ್ನು ತೊಡೆದು, 'ಗೋವಿಂದನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರಿಗೆ "ನಾವು ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೋಗುವೆವು" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ಆಡಂಬರದಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಭಕ್ತರ ಭಕ್ತಿವಿರೇಷವನ್ನು ಕಂಡು ಮಹದಾಶ್ಚರ್ಯವಟ್ಟೆನು. ನಾನೂ ಬುತ್ತಿಹಿಡಿದು ಹೋಗಿ ಆ ಯಾತ್ರಿಕರೊಡನೆ ಸೇರಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ, ಈ ವೇಂಕಟಾದ್ರಿಯನ್ನು ಸೇರಿದೆನು. ಈ ಮಂಗಳಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ವೇಂಕಟೇಶ್ವರನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದೆನು. ಆನಂದಮಗ್ನನಾಗಿ,

- ಶ್ಲೋ|| ಶ್ರೀವಾಸ ಮರ್ಯಮಸರ ಶತಭೂರಿಭಾಸಂ |
ಕಾರುಣ್ಯನಾಗರ ಮನಂತ ಗುಣಾವಲಂಬಂ ||
ಸದ್ಭಕ್ತಪೋಷಣರತಂ ಸರಸೀರುಹಾಕ್ಷಂ |
ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟಾದ್ರಿನಿಲಯಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ || ೧ ||
- ಶ್ಲೋ|| ವಪ್ರಾಪತೀ ಹೃದಯ ಪಂಕರುಹಾರ್ಯಮಂತಂ |
ಪಾಪಾಟವೀಪರಮದಾಸ ಮಜಾದಿವಂದ್ಯಂ ||
ಆಕಾಶಮೌಳಿ ರುಚಿರಾಂಗ ವಿರಾಜಮಾನಂ |
ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾದ್ರಿನಿಲಯಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ || ೨ ||
- ಶ್ಲೋ|| ಯೋಗೀಂದ್ರಗಮ್ಯಮಖಿಲೈಕವಿಭುಂ ಮುಕುಂದಂ |
ರಾಗಾದಿದೋಷರಹಿತಂ ರಮಣೀಯಗಾತ್ರಂ ||
ದೇವಾದಿದೇವ ಮಿಭರಾಷ್ಟ್ರರದಂ ಚಿರತ್ನಂ |
ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟಾದ್ರಿನಿಲಯಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ || ೩ ||
- ಶ್ಲೋ|| ಶ್ರೀವತ್ಸವಕ್ಷಸ ಮನಂತಶಯೇಶ ಯಾನಂ |
ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿ ಹರ ಮಾಧ್ಯಮನಾಧ್ಯನಂತಂ ||
ವೇದಸ್ವರೂಪ ಮಖಿಲಾಗಮ ವೇದಸಾರಂ |
ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟಾದ್ರಿನಿಲಯಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ || ೪ ||
- ಶ್ಲೋ|| ಭಾಸಜ್ಞ ಮದ್ಭುತದರಾರಿ ಧರಂ ಮುರಾರಿಂ |
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಭಾಕಲಿತ ಚಾರು ಪಿಶಾಲ ವತ್ಸಂ ||
ಕೇಯೂರ ಹಾರ ಮಣಿಕುಂಡಲ ಭಾಸಮಾನಂ |
ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟಾದ್ರಿನಿಲಯಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ || ೫ ||

ಯಃ ಪಠೇದ್ವೇಂಕಟಾಧೀಶ ಪಂಚರತ್ನ ಮಿದಂಮುದಾ |

ಕೇಶವಸ್ಯೂತಮಿಷ್ಟಾರ್ಥಂ ಲಭತೇ ಸಪುಮಾಸದಾ ||

ಎಂದು ಶರಣಾಗತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಭಸ್ಯಂಮನ್ಯನಾದೆನು.

ಮಹಾತ್ಮ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಪಾಪನಾಶಿಸ್ತಾದಿ ಸಮಸ್ತ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಿಂದು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿರುವ ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳನ್ನು ಮನದಣಿಯೆ ನೋಡಿದನು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನೆಯ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತ ಈ ದಿನ ಉಷಃಕಾಲಕ್ಕೆದ್ದು, ಸ್ವಾಮಿ ಪುಷ್ಕರಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ಅರ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ತೀರ್ಥವನ್ನೂ ಪತ್ರಪುಷ್ಪಗಳನ್ನೂ, ಭಗವಂತನಿಗೆ ನಿವೇದನೆಮಾಡಿದ ಮಧುರ ವದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನೊಬ್ಬನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸುಸಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಊಟಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಷಶೇಷ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಈ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಬಂದೆನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ದರ್ಶನದಿಂದಲೂ, ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಗಳಿಂದಲೂ ಜನ್ಮಾಂತರಕೃತಿ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕಳೆದುಹೋಗಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪುಣ್ಯವಿಶೇಷವು ಒಡನೆಯೇ ಫಲಿಸಿತೋ, ಎಂಬಂತೆ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದರ್ಶನವು ಲಭಿಸಿತು. ತಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದಬಳಿಕ, ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಯಾವುದನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ನಾನಾದೇಶಗಳನ್ನೂ ಸುತ್ತಿದನೋ, ಯಾವುದನ್ನು ಅರಸುತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಆ ದುರ್ಲಭ್ಯಮಾದ ಫಲವು ಇಂದಿಗೆ ಲಭಿಸಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕೃತಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲೆಳಿಸಿ, ತಮ್ಮ ದರ್ಶನದಿಂದ ನನ್ನ ಹೃದಯದಿಂದ ತನಗೆತಾನೆ ಉಕ್ಕಿದ ದೃಢಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ತಮ್ಮ ಪಾದಪದ್ಮಗಳನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ತಾವು ಮೌನಮುದ್ರೆಯಿಂದಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ನಂಬುಗೆಯಿಂದ ಈ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಲಾರದೆ ನಿಂತೆನು ಕರಣತ್ರಯ ಶುದ್ಧಿಯಾದ ಮಾತಿದು ಪೂಜ್ಯರೆ, ಇನ್ನು ತಮ್ಮ ಚಿತ್ತ ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯ ಎಂದು ನುಡಿದು ಸುಮ್ಮನಾದನು.

ಆಗ ಯೋಗೀಶ್ವರನು “ ಸತ್ಯಶೀಲನ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮೃದುಮಧುರಗಳಾಗಿವೆ ಈತನ ಆಕೃತಿಯು ಸೌಮ್ಯವಾಗಿದೆ ಈ ನನ್ನ ಪ್ರದಿಯವು ನಿಷ್ಕಪಟವಾದುದೆಂದೇ ತೋರುವುದು ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಈತನನ್ನು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ವೇಗಿ? ” ಎಂದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗಲ್ಲ ತೋಚಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಮೌನವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು, ಅನಿಮೇಷದ್ರಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಸತ್ಯಶೀಲನು ಮತ್ತೆ ಆ ಯೋಗೀಶ್ವರನಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು, ಸ್ವಾಮಿ “ ನನ್ನ ಅರಿಕೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದೆ ತೂಷ್ಟೀಂಭಾವದಿಂದಿರುವ ಕಾರಣವೇನೋ

ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ನಾನು ನುಡಿದುದು ನನ್ನ ನಿಜವಾದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಿಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದಂತೆ ಬನ್ನವಿಸಿರುವೆನು. ದೀನನೂ, ಅನಾಥನೂ, ನಿರಾಧಾರನೂ ಆದ ನನಗೆ ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಸರ್ವಶಕ್ತನೂ ಆದ ಭಗವಂತನೇ ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಮ್ಮ ದರ್ಶನವಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ನನ್ನವಾಸಗಳೂ ಕಷ್ಟಗಳೂ ತೊಲಗಿಹೋದುವು. ನಾನು ಧನ್ಯನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗವು ದೊರೆಯಿತು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ತಾವು ನಿರರ್ಗಳ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ನನ್ನನ್ನು ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ನಾನಿನ್ನು ಭವದೀಯ ಪಾದಪದ್ಮಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವೆನಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲೊಲ್ಲೆನು ಬಡವನು ಕಡವರವಂ ಕಂಡಂ ತಾಯ್ತು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವು ಕೈಗೆ ಬಂದಂತಾಯ್ತು ದೇವ, ನನ್ನ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸದೆ ನನ್ನ ಮನೋರಥವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು ” ಎಂದು ಪೊಡಮಟ್ಟು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗ ಚಿದಾನಂದ ಯೋಗಿಯು ಸತ್ಯಶೀಲನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಶಾಂತವಾಗಿ ಕೇಳಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ “ ಇವನ ಮುಖವು ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿರುವುದು ಅಲ್ಲದೆ ಅಂಗನಿಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. “ ಯತ್ರಾಕೃತಿ ಸ್ತತ್ರ ಗುಣಾಃ ” ಎಂದಲ್ಲವೆ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವರು? ಮತ್ತು ಇವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕನಿಕರವು ಮಾತ್ರವೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರುವುದು. ಇವನೊಡನೆ ಮಾತಾಡಲು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಬೇಸರವಾಗದು. ಇವನಿಗೆ ಬಾಲ್ಯದಶೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಈತೆರನಾದ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯುಂಟಾಗಿರುವುದು, ಆಶ್ಚರ್ಯಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದು ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ತನಗೆ ಚಿತ್ರರ ಸಂಬಂಧವು ಅನವಶ್ಯಕವೆಂಬ ದೃಢವ್ರತವುಳ್ಳವನಾದರೂ ಆ ಅನಾಥ ವಿಪ್ರಕುಮಾರನನ್ನು ಜ್ಞಾನವಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರಿಯೋಕ್ತಿಗಳಿಂದಿಂತೆದನು.

ಚಿದಾನಂದ ಯೋಗಿಯು ಸತ್ಯಶೀಲನನ್ನು

ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿದನು.

ಎಲೈ ಸತ್ಯಶೀಲನೇ, ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರವು ಅತಿಕಠಿನ ಹೃದಯನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೂಡ ಕರಗಿಸುವುದು ನಿನ್ನ ಉದ್ದೇಶವು ಬಹು ಗೌರವನೀಯವಾದುದು ಅಸಾಧಾರಣವಾದುದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭಿಸುವುದಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಶೇಷದಿಂದ ನಿನಗೀ ಜ್ಞಾನವು ಲಭಿಸಿರುವುದು.

“ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರೇಷು ಕ್ವಿ ದೃತತಿಸಿದ್ಧಯೇ |

ಯತತಾಮಪಿಸಿದ್ಧಾ ನಾಂ ಕಶ್ಚಿ ನ್ಯಾಂವೇತಿ ತತ್ತ್ವತಃ || ” ಗೀ. ೭-೨.

(ಅರ್ಥ—ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಿಕಾರ ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವನು ಹಾಗೆ ಪ್ರಯ

ತ್ವಮಾಡುವ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನು ನನ್ನನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವನು.)

“ ಬಹುನಾಂಜನ್ಮಸಾಮನ್ಯೇ ಜ್ಞಾನವಾಂಛಾಂಪ್ರಪದ್ಯತೇ |

ವಾಸುದೇವಸ್ಸರ್ವಮಿತಿ ಸಮುಪಾತ್ಮಾಸುದುರ್ಲಭಃ || ” ಗೀ. ೭-೧೯

(ಅರ್ಥ—ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ಅನೇಕ ಪುಣ್ಯಜನ್ಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವಂತನಾಗಿ ಸರ್ವವೂ “ವಾಸುದೇವನೇ” ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಉಪಾಸಿಸುವನೋ ಅಂತಹ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನು ಬಹಳ ದುರ್ಲಭನು.)

ಎಂದು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿರುವಂತೆ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಹು ಜನ್ಮಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕಡೆಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದವನಾಗಿರಬೇಕು ಅಂಥವನಿಗೆಯೇ ನಿಜತತ್ವವನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸಬೇಕು. ಅವನೇ ಸದುವದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಾತ್ರವು. ವತ್ಸ! ಸತ್ಯಶೀಲ! ನೀನು ಅಂತಹ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿರುವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿರುವೆನು ನಾನು ಸರ್ವಸಂಗವರ್ಜಿತನು ಏಕಾಕಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ವ್ರತ. ಆದರೆ ಈ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡಬಳಿಕ, ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ನೀನು ಗುಣವಂತನೆಂದು ನನ್ನ ಹೃದಯವು ಸಂಬಿದ ತರುವಾಯ, ನಿನ್ನ ಸದುದ್ದೇಶವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅರಿಕೆಯಾದ ಅನಂತರ ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿನಗೆ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯು ನನಗುಂಟಾಗಿರುವುದು ಇದು ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯವಾಸನೆಯಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಭಗವತ್ಪ್ರೇರಣೆಯೆಂದು ನಾನು ಬಗೆದಿರುವೆನು. ನಿನಗಾಗಿ ನನ್ನ ಪೂರ್ವವ್ರತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಔಷ್ಣಸನ್ನಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುತ್ತೇನೆ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ನೀನು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿನಗೆ ತತ್ತ್ವೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ ಕೆಲವುಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕು ಬಳಿಕ ನಿನ್ನ ಮನೋರಥವು ಫಲಿಸುವುದು ಆ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ನಿರ್ವಿಚಾರನಾಗಿರು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅದನ್ನು ಲಾಲಿಸು ಐದು ಸಂವತ್ಸರಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಾನು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ವಾಡಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವೆನು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ ವಾರಾಣಸೀ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಾಸನಾರ್ಥನಾದ ವಿಶ್ವನಾಥನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ದ್ವಾರಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾ ಹೊರಟು, ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ರಾಮಲಿಂಗೇಶ್ವರನನ್ನಾರಾಧಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದು ರೂಢಿಯಾಗಿರುವುದು, ಕಳೆದ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಐದು ಸಂವತ್ಸರಗಳಾದುವು, ನಾಳೆಯ ದಿನವೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವೆನು, ನೀನೂ ನನ್ನನ್ನು

ಬಳಿಸಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ದಿವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕೃತಾರ್ಥನಾಗು, ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾವಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು ನಿನಗೆ ಶುಭವಾಗಲಿ ಎಂದಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಸತ್ಯಶೀಲನಿಗೆ ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ ಆನಂದವುಂಟಾಯಿತು, ಚಿದಾನಂದನೋಗಿ ತನ್ನನ್ನನುಗ್ರಹಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಪರಮಾರ್ಥಯುಕ್ತವೆಂದು, ಒಳಗೆ ಆ ಯೋಗಿಶ್ರೇಷ್ಠನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟು “ ದೇವ ” ಮಹಾನುಗ್ರಹವಿದು, ತಾವು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಎಂದು ನುಡಿದು ವಿನಯ ವಿನಮಿತಗಾತ್ರವಾಗಿ ಚಿದಾನಂದನು ನಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪೂಜೆ ಕೂಗಿ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ. ತನ್ನ ಜನ್ಮವು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ಗುಪ್ತಾಕಂಠಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಯೋಗಿಪುಂಗವನು ಸತ್ಯಶೀಲನನ್ನಿವಾತ್ಸಲ್ಯವುಳ್ಳವನಾದನು. ಮಾರನೆಯದಿನದ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸಂಗಿಸುತ್ತ ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರೂ ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದರು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನದ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದು ಆ ಯೋಗಿಶ್ರೇಷ್ಠನು ಸ್ನಾನ ಸಂಧ್ಯಾವ್ಯನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನದ್ದನಾದ ಸತ್ಯಶೀಲನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಸಮುತ್ಸುಕನಾಗಿ ಆ ಗುಹಾಕುಹದಿಂದ ಹೊರಟನು. ಇವರೂ ಕೇವಲವನ್ನಿಡಿದರು ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೊರಟರು, ಆಗ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಸತ್ಯಶೀಲನನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂತೆಂದನು:—“ ವತ್ಸ ” ಸತ್ಯಶೀಲ, ಅಕಾರಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ನನಗಿರುವುದು, ಅದರೂ ಪಾದಚಾರಿಯಾಗಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ಮಾರ್ಗಾಯಾಸವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋಗುವ ನಾವು ತಂಗಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀನು ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಊಟಮಾಡುತ್ತಿರು ನಾನಾದರೋ ಜಲಪಾನವನ್ನುಳಿದು ಮತ್ತಾವುದನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುವನಲ್ಲ ನನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೀನು ಯಾವನುಟ್ಟಿಗೂ ಅಲೋಚಿಸಬೇಡ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿಯೇ ನನ್ನ ವಿಧಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾದುದರಿಂದ ತಿಳಿಸಿರುವೆನು ಎಂದನು. ಶೀಲನಾನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ, “ ಸ್ವಾಮಿ ! ಉಚಿತಗಳಾದ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೇ ಹೇಳಿದಿರಿ ಆದರೆ ತಮ್ಮ ನಿರಾಹಾರತೆಯು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಡಂಬಡಲಿಲ್ಲ ತಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಭುಜಿಸುವುದೆಂದರೆ ನನಗದು ಬಹು ಗರ್ಹ್ಯವಾದುದು ಆದುದರಿಂದ ಗುರುಪುಂಗವ ನಾನೂ ತಮ್ಮಹಾಗೆಯೇ ಜಲಪಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುವೆನು ” ಎಂದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಆಗ ಯೋಗಿಪುಂಗವನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಆ ಸತ್ಯಶೀಲನಿಗಿರುವ ಭಕ್ತಿಗೆ

ಮೆಚ್ಚಿ ಕಿರುನಗೆಯಂಜಿನುಂಗಿಸಿ, “ ಎಲೈ ಭಾತ್ರಶಿರೋಮಣಿ, ನೀನು ನನ್ನಂತೆ ಜಲಪಾನದಿಂದ ಜೀವಿಸುವುದೆಂದರೇನು? ಅಂತವ್ವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ನಿನಗಿಲ್ಲ ಆ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು ನನಗಾದರೆ ಆ ಶಕ್ತಿಯು ತಪೋಬಲ ಲಬ್ಧವಾದುದು ಆಹಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀನು ನಡೆಯಲಾರೆ ನನಗಾಗಿ ನೀನಾಹಾರವನ್ನು ಬಿಡುವುದಾದರೆ ನಾನೇ ನಿನಗಾಗಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆನು ನನ್ನ ನಿರಶನವ್ರತವನ್ನು ಬಿಡುವೆನು ಸಂಶಯವನ್ನು ಬಿಡು, ವತ್ಸ ನೀನು ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡು ಭಗವನ್ನಿವೇದನವಾದ ಬಳಿಕ ಇಬ್ಬರೂ ಊಟವನ್ನು ಮಾಡುವ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಸತ್ಯಶೀಲನಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಯಿತು ಇಬ್ಬರೂ ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು ಆ ದಿನ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತರು.

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಚಿದಾನಂದ ಸತ್ಯಶೀಲರು ಆ ದಿನದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೊಳವನ್ನು ಕಂಡರು. ಅದರತೀರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಅಲದಮರವೊಂದಿದ್ದಿತು, ಅದರ ನೆರಳು ಆನಂದಕರವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿ, ಭೋಜನ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚಿನ್ನದನಾಣ್ಯವನ್ನು ಅವನ ಕೈಯೊಳಿಟ್ಟನು. ಅದು ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವ ನಾಣ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಿತು. “ಎಲೈ ಸತ್ಯಶೀಲನೆ, ಈ ನಾಣ್ಯಕ್ಕೆ ನಮಗಿವರಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿ ಬರುವುದು. ನೀನೀಗಲಿಹೋಗಿ ಅಕ್ಕಿ, ಬೇಳೆ, ಉಪ್ಪು, ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಾ, ಕೇಳಿದರೆ ಧರ್ಮಿಷ್ಠರಾರಾದರೂ ಅದಿಗೇನು ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವರು. ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇಗನೆ ಬರಬೇಕು ನೋಡು.” ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯನು ಹೇಳಿದನು. ಶಿಷ್ಯನು “ಗುರುವಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡ ಕಮಂಡಲುಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಕಾಷಾಯ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ! ಎಲ್ಲಿಯೋ ಬಯ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಂತೆ ಇದನ್ನವರು ಕೊಟ್ಟಿರಲ್ಲ! ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿದಿನದ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳು ಮೂಲಿಕಾವಿಶೇಷದಿಂದ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವರೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆನು. ಆಕಾಶಗಮನಾದಿ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವುದೊಂದುದೊಡ್ಡಿತೇ? ” ಎಂಬಾಲೋಚಿಸುತ್ತ ತೆರಳಿ, ಅಂಗಡಿಬೀದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು, ಒಬ್ಬ ಧರ್ಮಿಷ್ಠನು ಎರವಲಾಗಿ ಅಡಿಗೆಯ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು, “ ಅಪರಿಚಿತನಾದ ನನಗೆ ಎರವಾಗಿ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನಾತನು ಕೊಟ್ಟುದೂ ಯೋಗಿವರ್ಮನ ಪ್ರಭಾವವೇ ” ಎಂದು ಆನಂದಿಸುತ್ತ, ಆತನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ, ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬೇಗನೆ ತಾವಿಳಿದಿದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸೇರಿ, ಆ ಕೊಳದ

ನಿರ್ಮಲವಾದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂದು, ಕಾಲೋಚಿತವಾಗಿ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದನು. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಸ್ನಾನಾದಿ ನಿತ್ಯಕೃತ್ಯವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಯೋಗಿಪುಂಗವನಿಗೆ ಸತ್ಯಶೀಲನು ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಬಡಿಸಿದನು. ಯೋಗೀಂದ್ರನು ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿದಬಳಿಕ ಶಿಷ್ಯನು ಭುಜಿಸಿ, ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆದಿಟ್ಟು, ಆ ವಟತರುಚ್ಛಾಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿದ್ದ ಗುರುವರ್ಯನಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆತನ ಪಾದಗಳನ್ನೊತ್ತುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆತನೊಡನಿಂತೆಂದನು.

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪಾಯ ನಿತ್ಯಭೂತಿಪ್ರದಾಯಿನೇ |

ಶ್ರೀ ಭೂನೀಳಾಸಮೇತಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯತೇನಮಃ ||

ಪದ್ಮಾವತೀ ಧರ್ಮವರ್ಮರ ಕಥೆ.

“ ಮಹಾಮಹಿಮ, ಯೋಗಿಲಲಾಮ ” ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ಭೋಜನಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದನಷ್ಟೆ? ಆಗ ಆ ಗ್ರಾಮದ ನಡುವೆ ನಾನೊಂದು ವಿನೋದವನ್ನು ಕಂಡೆನು, ಅಂಗಡಿಬೀದಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತಲೇ ಅರಿಕೆಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆನು, ಆಗ ತಾವು ಸ್ನಾನಸಂಧ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಸಮಾಧಿನಿಷ್ಠರಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವಾಯಿತು, ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಈಗ ಬಿನ್ನವಿಸುವೆನು, ಎಂದು ಸತ್ಯಶೀಲನು ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ, “ ಎಲೈ ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯನೇ, ನೀನು ಕೇಳಬಾರದುದನ್ನು ಕೇಳುವನಲ್ಲ ” ಎಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲೆನು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಕೇಳು ಯೋಗಮಹಿಮೆಯಿಂದ ನಾನರಿಯದ ವಿಚಾರವಾವುದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದ ಆ ಯೋಗಿಸತ್ಯನನ್ನು ವಂದಿಸಿ ಆತನಿಂತು ಬಿನ್ನೈಸಿದನು.

“ ಗ್ರಾಮದ ನಡುವೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಒಂದು ಬಯಲಿರುವುದು ಅದರಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ಶಿಲಾಸ್ತಂಭಗಳೆರಡು ಒಂದೊಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತುಗಜಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ನೆಡಲ್ಪಟ್ಟು ಅವೆರಡರಮೇಲೆ ಅಗಲಿತಾದ ಒಂದು ಬಂಡೆಯ ಹಲಗೆಯು ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು, ಅದರನಡುವೆ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ದೃಢಗಳಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಪಳಿಗಳನ್ನು ತಗುಲಿಸಿರುವರು ಆ ಎರಡು ಸರಪಳಿಗಳೂ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಬಿಗಿದಿರಲು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನು ನೇತಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪದೂರಕ್ಕೆ ಕಾಣಬರಲು ನಾನು ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡು ಅಕಟಾ ! ಇವನಾರು ? ಇವನ ಈ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು ? ” ಎಂದು ಅನುತಾಪಪಟ್ಟು ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆನು ಪುರುಷಾಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕಾರ್ಬೊನ್ನಿನ ವಿಗ್ರಹವೆಂದರಿತುಕೊಂಡೆನು. ಹೀಗೆ ಈ ಪುರುಷಾಕೃತಿಯ ಅಯೋನುಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಈ ಸರಪಳಿಗಳಿಗೆ ನೇತಾಡಕಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ಕೇಳಿದೆನು ಅವರು “ ಅದೇನು ಕಾರ

ಣವೋ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರೂಕೂಡ ಇದರ ಕಾರಣವನ್ನರಿಯರು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ನಾನಲ್ಲಿಂದ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಇಷ್ಟವುಳ್ಳವನಾದರೂ ನಿರಾಶ ನಾಗಿ ಹೊರಟುಬಂದೆನು

“ ಮಹಾತ್ಮಾ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯು ಇನ್ನೂ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ ತಾವು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರು ತದ್ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಾವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರೂ ಹೇಳಲಾರರು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕು ” ಎಂದಾ ಸತ್ಯತೀಲನು ಬಹಳವಾಗಿ ಸ್ತಾರ್ಭಿಷಿದನು. ಬಳಿಕ ಚಿದಾನಂದರು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕಣ್ಣೆರೆದು, “ ವತ್ಸ ! ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು. ಸತ್ಯತೀಲ ! ನೀನು ಕಂಡುಬಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯದೃಶ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಗುತ್ತವಾದ ಒಂದು ಚರಿತ್ರಾಂಶವುಂಟು ಅದು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ ಕರವಾದುದು ನೂನನಾದವಿರವಾಶಿಸು ” ಎಂದಿಂತುಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು

“ ಈಗ ಈ ಗ್ರಾಮವಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಟ್ಟಣವಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಅದು ಅಪರಿಮಿತೈಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಸಕಲಾಲಂಕಾರಶೋಭಿತವಾಗಿಯೂ ಅಸಂಖ್ಯೇಯಜನ ಸಂಕುಲ ನಿಬಿಡವಾಗಿಯೂ ಕಲಾಶಿಲ್ಪಾದಿ ಸಮಸ್ತ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದುದಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಿತು ಆ ನಗರಕ್ಕೆ ಶ್ರೀನಗರವೆಂದು ಹೆಸರು. ಆ ನಗರವನ್ನು ರಾಜಸಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಏಕಮವರ್ಮನೆಂಬ ರಾಜನು ಅನಂತನತ್ತಸಂವತ್ಸರೆಯಿಂದ ಮರೆಯುತ್ತ, ನಾನಾದೇಶಾಧೀಶರನ್ನು ಗೆದ್ದು ಅವರನ್ನು ತನ್ನ ಸಾಮಂತರಾಜರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅತಿವಿಶಾಲವಾದ ತನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ನಿರಂಕುಶನಾಗಿ ಖಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಭೂಪಾಲರಿಗಿರಬೇಕಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆತನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದ್ದುವು. ಆತನ ಮಂತ್ರಿಯು ದೇವಶರ್ಮನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನು, ಆತನು ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಸಾಮ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತ, ತನ್ನ ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ರಾಜ್ಯಕಂತ್ರವನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತ ಎಲ್ಲಪ್ರಜೆಗಳ ಮನ್ನಣೆಗೂ ಸಾತ್ರನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಜನಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಈತನಲ್ಲಿಯೂ ಸತ್ಯ ನೌಶಲ್ಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಾರ್ಯ ಭೈರ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳು ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅನ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪರೀಂಗಿತ ಜ್ಞಾನವೂ, ಶರಣಾಗತ ರಕ್ಷಾದಕ್ಷತೆಯೂ, ಸಮಯೋಚಿತ ವಚನರಚನಾವೈಶದ್ಯವೂ, ದೀನಸಾತ್ತ್ವವೂ, ದುಷ್ಟವಿಕ್ಷಣ ಶಿಷ್ಟರಕ್ಷಣ ವಿಧಾನವೂ, ಭೂತದಯೆಯೂ ಈತನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದಿತು.

“ ಸ್ವದೇಶಜಂಕುಲಾಚಾರಂ ವಿಶುದ್ಧಮಥವಾಶುಚಿಂ |

ಮಂತ್ರಜ್ಞಮವ್ಯಸನಿನಂ *ವ್ಯಭಿಚಾರವಿವರ್ಜಿತಂ |

ಅಧೀಶವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಂ †ಮೌಲಂಭ್ಯಾತಂವಿಪಶ್ಚಿತಂ |

ಅರ್ಘ್ಯೋತ್ಪಾದಕಂಚೈವ ವಿದಧ್ಯಾನ್ಮಂತ್ರಿಣಂನೃಪಃ || ”

ಅರ್ಥ—ತನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನೂ, ನಿರ್ದುಷ್ಟಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನನಾದವನೂ, ಕರಣಶುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನೂ, ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತವನೂ, ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ದೋಷಗಳ ಸ್ಪರ್ಶ ವಿಲ್ಲದವನೂ, ವ್ಯಭಿಚಾರರಹಿತನೂ, ಲೋಕದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವನೂ, ಪೂರ್ವಾಚಾರವನ್ನತಿಕ್ರಮಿಸದವನೂ, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಲೋಕೋಪಕಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವನೂ, ನಿವ್ರಾವಂತನೂ, ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಬಾಧೆಯೂ ಆಗದಂತೆ ಹಣವನ್ನು ಕೂಪಿಸಬಲ್ಲವನೂ ಆಗಿರುವವನೇ ರಾಜನು ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ನೀತಿಯಂತೆ ಎಕ್ರಮವರ್ಮನು ಅಯ್ಯಾಯ್ ಮಂತ್ರಿತ್ವಕ್ಕೆ ದೇವರರ್ಮನನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. “ ದೌರ್ಮಂತ್ರಾನ್ಮನ್ಮೃತವಿವಿಧಶಕ್ತಿ ” ಕೆಟ್ಟಮಂತ್ರಿತ್ವದಿಂದ ರಾಜನು ನಾಶವನ್ನು ಪಡೆವನು, ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಸನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದನು.

ಹೀಗೆ ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನು ಅರಸುತನವನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಂಭೋಜ ದೇಶಾಧಿಪತಿಯಾದ ಸೋಮವರ್ಮನು ಕುಸುಮಪುರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಜಾವಾಳನತತ್ಪರತೆಯಿಂದ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು ಆತನಿಗೆ ಸುಕುಮಾರಿಯಾದ ಕುಮಾರೀಮಣಿಯೊಬ್ಬಳಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯ ಹೆಸರು ಪದ್ಮಾವತಿ ಆಕೆಯು ದಿನದಿನ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನೆಯಾಗಿ ಕಲ್ಯಾಣಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತೆಯಾಗಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಯುವತೀಜನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು, ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಪರಿಮಳವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಂತೆ ಆಕೆಗೆ ಯೌವನವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು, ಸೋಮವರ್ಮನು ತನ್ನ ಕುಮಾರೀರತ್ನಕ್ಕೆ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ತಕ್ಕ ವರನನ್ನರಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಆ ಸುಂದರೀಮಣಿಯು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿದ್ದು ಈಗ ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನಿಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಪಗದಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಸಾಮಂತರಾಜನಾಗಿರುವನೂ, ಕಂತುಜಯಂತ ನೃಕೂಬರರಿಗೆ ಸಮವಾದ ಸೌಂದರ್ಯವುಳ್ಳವನೂ, ಸಮಸ್ತ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವನೂ, ವಿಜಯಪುರದ ಅರಸನೂ ಆದ ಧರ್ಮವರ್ಮ ನರಸಾಲನ ಶುಭಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತನಗವನೇ ತಕ್ಕವರ

* ವ್ಯಭಿಚಾರ—ಅಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಿಕೆ, ಚಾರತ್ಯ

† ಮೌಲ—ಪೂರ್ವಾಚಾರ, ವೈಭವವುಳ್ಳ ಸತ್ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು.

ನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರೇಮಿಸಿ, ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ತನ್ನ ಆಶಯವನ್ನು ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿಸಿದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಆ ಸುದ್ದಿಯು ಸೌಂದರ್ಯ ಸೌಶೀಲ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹಳವಾಗಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಧರ್ಮವರ್ತನೆಯ ಆ ನಾರೀರತ್ನದ ಲೇಖನವಿರೂಪದಿಂದ ಆನಂದಭರಿತವಾಗಿ, ತನ್ನ ಅಂಗೀಕಾರವನ್ನು ಬರೆದುಕಳುಹಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಂತಹವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಭೌಮನಾದ ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನು, ಸೋಮನಿರ್ಮಲ ವತ್ರಿಕೆಯ ತಾರುಣ್ಯ ಲಾಸ್ಯರೂಪ ರೇಖಾವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ಕರ್ತೃಕರ್ತೃಕೆಯಾಗಿ ಕೇಳಿ ಆ ಲತಾಂಗಿಯನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಗೆಮ, ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕಾಂಭೋಜರಾಜನಿಗೆ ಪತ್ರಿಕಾಮುಖವಾಗಿ ತಿಳಿಯಿಸಿದಳು. ಸೋಮನು - ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಅಭಿಲಾಷೆಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಷ್ಟವಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಅಸೂತ್ರವರ್ಗವನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, ಅವರೊಡನೆ ಆಶೋಚನಮಾಡಿ, ಆತನಿಗೆಯೇ ತನ್ನ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಕ್ಷೇಮಕರವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ತನ್ನ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿಸುವುದೊಳ್ಳುತ್ತೆಂದು ಬಯಸಿ, ಆ ಸಾರ್ವಭೌಮನು ಬರೆದ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆಕೆಯಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಪದ್ಮಾವತಿಯು ತನ್ನ ತಂದೆಯು ಕಳುಹಿದ ಆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕಾಗದವನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು, ತಂದೆಯ ಉದ್ದೇಶವಿಂಥದೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು, ತಂದೆಗಿಂತು ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆದಳು.

“ ತೀರ್ಥರೂಪರಾದ ತಂದೆಯವರ ದಿವ್ಯ ಪಾದಪದ್ಮಗಳ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಮಾಡುವ ನಮಸ್ಕಾರವೂರ್ವಕ ವಿಜ್ಞಾನವೆನಿಸಿತು.

ನಿಮ್ಮ ಅತೀರ್ವಾದಿಂದ ನಾನು ಕ್ಷೇಮ ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಬಾಲಕಿಯು ಮಾಡುವ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಲಾಲಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಆಜ್ಞಾತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲೇ ನಾನು ಧರ್ಮವರ್ಮ ನರಪತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಸೌಕುಮಾರ್ಯ ತಾರುಣ್ಯ ಕಾರುಣ್ಯ ಸೌಶೀಲ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ. ನನಗೆ ಆತನೇ ಪತಿಯೆಂದು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಪರಿಸಿರುವೆನು. “ ಕನ್ಯಾವರಯತೇರೂಪಂ ” ಎಂಬ ಅರ್ಥೋಕ್ತಿಯು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯದುದಲ್ಲ ಆತನೂ ನನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪಿರುವನು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು- ಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಾರಿಯು ತಾನು ಒಮ್ಮೆ ವರಿಸಿದ ವರನನ್ನು ಉಳಿದು ಇತರ ಪುರುಷರನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುವುದುಕೂಡ ಧರ್ಮವಿರುದ್ಧವೆಂದೂ, ಹಾಗೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಸೀಮಂತಿನಿಯು ಪತಿವ್ರತೆಯಲ್ಲವೆಂದೂ

ನನ್ನು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು. ಜನಕ, ನನ್ನ ಅಭಿಮತವನ್ನು ಪೂಜ್ಯ ಚರಣರಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನೈಸಿರುವೆನು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದರೆ ಮರಣವನ್ನು ಶರಣು ಹೊಂದುವೆನು. ಇಂತು ಬಾಲಕಿ ಪದ್ಮಾವತಿ. ”

ಸೋಮವರ್ಮನು ತನ್ನ ಕುಮಾರೀ ರತ್ನದ್ವಯ ತನಗಿರುವ ಪ್ರೀತ್ಯತಿರೇಕದಿಂದ ಅವಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರೇಕವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆನಾಗಿ, ಅವಳ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಒಂದು ಕಾಗವದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕಳುಹಿದನು ಅದರಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಣೆಯು ಹೀಗಿದ್ದಿತು.

“ ಪ್ರಭೂತ್ತಮಾ, ವಿಕ್ರಮವರ್ಮ, ” ಅವಧರಿಸುವುದು ನನ್ನ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ನಿಮಗೆಯೇ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು, ತಾವು ಬರೆದಿದ್ದ ಪತ್ರದೊಡನೆ ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬರಿಸಣೆಗೆಯಿಂದ ನಾನೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ನನ್ನ ಮಗಳಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆನು, ಅದರ ಆಕೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ತಾನು ವಿಜಯಪುರದ ಅರಸನಾದ ಧರ್ಮವರ್ಮನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮರಿಸಿರುವೆನೆಂದೂ ಆತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೊಬ್ಬನನ್ನು ಮರಿಸುವುದು ಆರ್ಯಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವೆಂದೂ, ಆ ಅಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಮಗಳಲ್ಲವೆಂದೂ, ಒಂದುವೇಳೆ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಿದೆಯಾದರೆ ನಾನು ಪ್ರಾಣಿತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವೆನೆಂದೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆದಿರುವಳು. ಪುತ್ರಿಕಾಸಾತ್ವಲ್ಯದಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ಕುಮಾರಿಯ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾರದವನಾಗಿರುವೆನು, ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು ಹೀಗೆ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಬೇಡುವೆನು.

ಇಂತು ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ ಸೇವಕನು, ಸೋಮವರ್ಮ.

ಆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನು ಕೋಪಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ, “ ಅಕಟಕಟಾ ! ಮಂದಮತೀ ! ಪದ್ಮಾವತಿ ! ಧರ್ಮವರ್ಮನನ್ನುಳಿದು ಅನ್ಯನನ್ನೊಲ್ಲೆಯಾ ? ಆಗಲಿ ! ನೀನವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರೂ ನಿನಗಾಗಿ ಅವನನ್ನು ರಾಜ್ಯಭ್ರಷ್ಟನನ್ನಾಗಿಮಾಡಿ ಹಿಡಿದುತಂದು ಸೆರೆಗೈದು ಬಳಿಕ ನಿನ್ನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು, ಆಗ ನಿನ್ನ ಸಾಧ್ವೀತ್ವವು ಹೇಗಿರುವುದೋ ನೋಡುವೆನು ಈ ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನ ಮಹಿಮೆಯು ನಿನಗಾಗ ತಿಳಿಯಬರುವುದು ” ಎಂದೆಲ್ಲ ಸಭ್ಯರು ಕೇಳುತ್ತಿರಲು ಸುಡಿದು, ತದಾರಂಭವಾಗಿ ಧರ್ಮವರ್ಮನಮೇಲೆ ಶತ್ರುತ್ವವನ್ನೆ ಸಾಧಿಸುತ್ತ, ಹೇಗಾದರೂ ಅವನನ್ನು ಪದಭ್ರಷ್ಟನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಧರ್ಮವರ್ಮನು ಪದ್ಮಾವತಿಯಿರಿಗೆ ಮಹಾವೈಭವದಿಂದ ವಿವಾಹಮಹೋತ್ಸವವು ನೆರವೇರಿತು, ಆ

ಸುಂದರಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯೊಡನೆ ವಿಜಯಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಭರ್ತೃವಿನಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಕಾಮ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಧರ್ಮವರ್ಮನೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪುರುಷನಲ್ಲ, ತನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಧರ್ಮಿಷ್ಠನಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಕಾಪಾಡುತ್ತ ಸತ್ಯಸ್ವಭಾವಪುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದನು. ವಾಮದೇವನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನು ಆ ರಾಜಪುಂಗವನಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಆತನಾದರೋ ಕರಣತ್ರಯದಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಮೊರೆಗೆ ಹಿತವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತ ಯುಗಂಧರ, ಕಾಣಕೃ, ಭಟ್ಟ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಮಿಂಚುವ ನೀತಿ, ಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸರ್ವಸ್ತುತೃಪ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ನಕಲ ಕಲಾಕುಶಲನೂ, ಮಾಯಾತಂತ್ರದ್ವಂದ್ವನೂ, ರಾಜ್ಯತಂತ್ರ ಚತುರನೂ ಆಗಿದ್ದ ಆ ಸಚಿವಶ್ರೇಷ್ಠನ ದೆಸರು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೊಡನೆಗೆ ಹಗಲೆಲ್ಲ ಹೃದಯಗಳು ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅವನ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಶತ್ರುಸರ್ಗವು ನಮರ್ಥವಾಗಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕಮವರ್ಮನು ಉಪ್ಪಾದವನಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಪುಳ್ಳವನೂ, ಗೌರವಶಾಲಿಯೂ, ಧೈರ್ಯವಂತನೂ ಆದರೂ, ಧರ್ಮವರ್ಮನನ್ನು ನೋಲಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಿಡುವುದಾದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ತುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಎರಡುಮೂರಾವೃತ್ತಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಸೇನಾಸಹಿತವಾಗಿ ಬಂದು ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಮುತ್ತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞನಾದ ವಾಮದೇವನ ಮಾಯಾಚಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ, ಬಗೆಬಗೆಯ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ, ಪರಾಜಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಓಡಿಹೋದನು ಮತ್ತು ವಾಮದೇವನಿಲ್ಲದ ಸಮಗುವೃತ್ತಿ ಹೋಗಿ ಹೋಗಾದರೂ ಧರ್ಮವರ್ಮನು ಬೀದಿಸಿ, ತನ್ನ ವಂತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು, ಇವನು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿಬಂದುದರಿಂದ ತಾವನ್ನು ಇವನಿಗೆ ಕಪ್ಪುಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಾರದೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ, ಧರ್ಮವರ್ಮನಿಗೆ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವಂತೆ ವಾಮದೇವನು ಆತನನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದನು, ರಾಜನು ತನ್ನ ಪಗೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಯ ಬೋಧೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದನು.

ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಏಕಮವರ್ಮನು, ವಾಮದೇವನು ತನಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರದೆ, ಸಮಯವೊದಗಿದಾಗ ಅವನನ್ನು ಸಾಶಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಗ ಸೈತ್ಯಿರುತ್ತಿದ್ದನು.

ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿಯು ಗರ್ಭವತಿಯಾದಳು ಆಕೆಗೆ ೭ ಅತಿಗಳು ತುಂಬಿದಾಗ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ೭-೮ ಗಾವುದಗಳ

ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜನಗರವೆಂಬ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವು ಆ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯನಿಗೆ ತಟಸ್ಥವಾಗಿತ್ತು, ಆತನಾಗ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯನೆಂಬ ದ್ವಿತೀಯ ಸಚಿವನಂ ಕರೆದು, ತನ್ನ ಪ್ರಯಾಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಿಸಿ ಇಂತೆಂದನು.

“ ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರ ನಾವಧಾನದಿಂದಾಲಿಸು, ವಿಕ್ರಮವರ್ಯನು ನಿಷ್ಕಾರಣವೈರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜನವೇಲೆ ಕ್ರೋಧೋದ್ರಿಕ್ತ ಮಾನಸನಾಗಿರುವನಷ್ಟೆ? ಮೇಲೆ ದೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂಬುದನ್ನು ನೀನು ಚೆನ್ನಾಗಿಬಲ್ಲೆ ನಾನು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವೆಂಬುದು ಆ ನೀಚನಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಅವನು ತನ್ನದೆ ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಮುತ್ತುವನು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ, ಅದುದರಿಂದ ಅಪ್ರಮತ್ತನಾಗಿ ವರ್ತಿಸು ನಾನು ಬೇಗನೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವೆನು ” ಎಂದು ಆತನಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿ ತಕ್ಷಣ ಕೆಲವು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪದೇಶಿಸಿ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಗೂಢವಾಗಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಈ ರಹಸ್ಯವಿಚಾರವು ಹೇಗೋ ಹೊರಪಟ್ಟಿತು, ಗೂಢಚಾರರಿಂದ ವಾಮದೇವನ ಪ್ರವಾಸವು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಗೋಚರವಾಯಿತು, ಅವನು ಓಹೋ ! ವಾಮದೇವ ವಿಶ್ವಿಷ್ಣುನಾಗಿರುವನಲ್ಲವೆ ಈಗ ಧರ್ಮವರ್ಯನು ! ಇದೀಗ ತಕ್ಕಸಮಯವು, ಎಂದು ಬಗೆದು ವಿಕ್ರಮವರರನ್ನು ಅಪರಿಮಿತಸೇನಾಸಮಸ್ಥಿತವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಯಾಗಿ ಬಂದು ವಿಜಯಪುರವನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಪಟ್ಟಣದವರು ಹೊರಕ್ಕೂ ಹೊರಗಿನವರು ಪಟ್ಟಣದೊಳಕ್ಕೂ ಹೋಗದಿರುವಂತೆ ಕಾವಲಿಟ್ಟು ಕಟ್ಟಾಮನಾದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದನು. ಧರ್ಮವರ್ಯನಿಗೆ ಶತ್ರುವಿನ ಯಾವ ವಿಚಾರವೂ ಪೋಚರವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನು, ಆತನ ಅತ್ಯಲ್ಪಸೈನ್ಯವು ಸಹಿತವಾಗಿ ಅಸ್ತತ್ವವಾಗಿದ್ದಿತು, ಆಗ ಏನುಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ದಿಕ್ಕುತೋರದೆ, ವಾಮದೇವನಿಲ್ಲದಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಕಳವಳಗೊಂಡು, ಸೇನಾಪತಿಯಾದ ಶೂರಸೇನನನ್ನು ಬರಿಸಿ, ತನಗಿರುವ ಅಲ್ಪಸೈನ್ಯವನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಕೋಟಿಕೊತ್ತಳಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಶತ್ರುಗಳೊಡನೆ ಹೋರಾಡುವಂತೆ ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿದನು. ಸೇನಾಪತಿಯು ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಕೆಲವರನ್ನು ದುರ್ಗಸಂರಕ್ಷಣೆಗೂ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರನ್ನು ಯುದ್ಧಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ನಿಯಮಿಸಿದನು. ಯುದ್ಧವು ಬಹು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು ಶೂರಸೇನನ ಸೇನೆಯು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಪ್ರತಾಪದಿಂದಲೂ ಚಾತುರ್ಯದಿಂದಲೂ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಳವಳಗೊಳಿಸಿತು, ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ದುರ್ಗವು ದುರ್ಗಮವಾಯಿತು, ಆದರೇನು ? ವಿರೋಧಿಸೈನ್ಯವು ಅಪಾರವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಶೂರಸೇನನಿಷ್ಟು ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದರೂ ಸೇನಾಹೀನಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಆತನ ಶಕ್ತಿಯು ಯಾವಮಟ್ಟಿಗೂ

ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ, ಶತ್ರುಗಳು ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಫಿರಂಗಿಗಳ ಗುಂಡುಗಳು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ನಗರದ ಜನರು ಭಯಪಟ್ಟು ಕಳವಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ದಿನದ ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಸಾಕುಮಾಡಿ, ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೊಳ್ಳಲಾ ಸೇನೆಗಳಿಗಾಜ್ಞಾಪಿಸಿ, ಮಾರನೆಯ ದಿನದಲ್ಲ ಕೋಟೆಯೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ರಾಜನನ್ನು ಸೆರೆಗೊಂಡು, ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ತನ್ನ ಬಿಡಾರವನ್ನು ಸೇರಿವನು. ಆ ರಾತ್ರಿ ಯಲ್ಲಿ ನಡುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವೀರನು ಉನ್ನತಾಶ್ವವನ್ನೇರಿ ಆ ಶತ್ರುಗಳ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಸಾರ್ವಭೌಮನ ಸಿಬಿರದಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಸೇನಾನಾಯಕರವನನ್ನು ಕಂಡು ಅಡ್ಡಯಿಸಿ, “ ನೀನಾವನು? ಒಂಟಿಯಾಗಿ ನೀನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆ? ಕಾರ್ಯವೇನು? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು, ಅದಕ್ಕೆ ವನು “ ಅಯ್ಯಾ! ನಾನೊಂಟಿಯಾಗಿರುವೆನು, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆಯುಧಗಳಾವುವೂ ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಸಾರ್ವಭೌಮನಿಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗದು, ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ಯಾವ ಸಂಶಯವನ್ನೂ ತಾಳದೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರಿ, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಶತ್ರುವಲ್ಲ ಬೇಕಾದರೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ ” ಎಂದನು. ಸೇನಾನಾಯಕರು ಆತನ ಗಂಭೀರವಾಗುಂಘನವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಆತನನ್ನು ನಿರಾಯುಧನಿಸನೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಂಶಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಆತನು ತನ್ನೊಡನೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆರಿಕಮುಡಿದರು.

ಆ ವೀರಾಗ್ರಣಿಯು, ವಿಕ್ರಮವರ್ಮ ಸಾರ್ವಭೌಮರಿಗೆ ಮಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಎಲೈ ಸಾರ್ವಭೌಮಾ, ನಾನು ಈ ಪುರಾಣವತ್ತಿಮಾದ ಧರ್ಮವರ್ಮನ ಸೇನಾಪತಿಯು. ನಿಮ್ಮ ಸೈನಿಕರ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಈವರೆಗೂ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದವನು ನಾನೇ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಶೂರಸೇನನು. ಈದಿನ ನಾನು ನನ್ನೊಡೆಯನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, “ ಸ್ವಾಮಿ! ನಮಗೆ ಸೈನ್ಯವು ಸಾಲದು. ಮಹಾಸೈನ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೊಡನೆ ವಿರೋಧಿಸಿ, ನಾವು ಜಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರಿವು. ತನ್ನ ಬಲವನ್ನೂ ಶತ್ರುವಿನ ಬಲವನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಶತ್ರುವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡು ವನಿಗೆ ಏನಿತ್ತುಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುವು. ಇದು ನೀತಿಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಅಸಮಾನವಾದ ಪ್ರತಾಪವುಳ್ಳ ಹಗೆಯು ದೂರವಲ್ಲದ್ದರೂ ತನ್ನ ರಿಪುವಿನ ಬಲವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಬಲ್ಲನು. ಅಲ್ಲನಾದ ಶತ್ರುವು ಆಯುಧವಾರಿಯಾಗಿ ಸಮಾವದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಶತ್ರುವನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತನಾಗಲಾರನು. ಗರ್ವೋದ್ರಿ

ಕ್ತರಾದವರಿಗೂ, ಕ್ರೋಧಾವಿಷ್ಟರಾದವರಿಗೂ, ದಂಡನೀತಿಯು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ತಪ್ಪದೆ, ಗರ್ವಪಡದೆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತ, ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡು, ಮೌಢ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವವರಿಗೆ ದಂಡನೀತಿಯು ಸುಲಭವು. ರಕ್ತೆಗಳಿಲ್ಲದಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಆಕಾಶಗಮನವು ಹೇಗೆ ಕೊನೆಗಾಣದಿರುವುದೋ ಹಾಗೆ ಸಹಾಯಸಂಪತ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಲಿ ಕೊನೆಗಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಶಕ್ತಿಯನ್ನರಿಯದೆ ಗರ್ವಾಂಧನಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವನ್ನಾರಂಭಿಸಿದ ಮಾನವನು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಕುರುಡನಂತೆ ನಾಶವನ್ನು ಪಡೆವನು. ಅದುದರಿಂದ ಎಲೈ ರಾಜಪುಂಗವನೇ, ಈಗ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೊಡನೆ ನಿಮಗೆ ಯುದ್ಧವು ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲ. ನಾವು ಪ್ರತಿವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಪ್ಪಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಬಿಟ್ಟುದು ತಪ್ಪು. ಆತನಿಗೂ ನಮಗೂ ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿಯ ವಿಷಮದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧವು ಹುಟ್ಟಿರುವುದೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆತನು ಸಾರ್ವಭೌಮನು. ಆತನಿಗೆ ನಾಸರ್ಫೇನರು. ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಅರಸಿಗೆಯೇ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಆಕೆಯ ಜನಕನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದನು. ಆಕೆಯನ್ನು ನೀನು ಮದೆಯಾದುದು ಮಹಾವರಾಧವು. ಅದುದರಿಂದ, ಎಲೈ ಧರ್ಮವರ್ಮನೆ! ನೀನಾಕಮನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಆತನನ್ನು ರರಣುಯೋಕ್ತರೆ, ದಯಾಸಿಂಧಿಯಾದ ಆತನು ಆ ಸುಂದರಿಯು ಲಾಭದಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತಿಪಡೆದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹದಿಂದಿರುವನು. ಬಳಿಕ ನಾವು ಸುಖವಿಂದಿರಬಹುದು. ಬಲವದ್ದಿರೋಧವು ತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಅಲ್ಪನಿಷ್ಠಮಾತ್ರಾಗಿ, ರಾಜ್ಯಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ಇದು ನೀತಿಜ್ಞರ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಹೇಗಾದರೂ ಆತನು ತನ್ನ ಪೂಣ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಬಿಡುವನಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹಿತೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸಿಗೋಸ್ಕರ ಯುದ್ಧಮಾಡುವುದನ್ನು ತೊರೆದು, ನಾಗು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಿ, ಸುಖವಿ:ದಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನನ್ನ ನುಡಿಯಂತೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀನು ಸಂದೇಹಪಡುವುದಾದರೆ, ನಾನೇಹೋಗಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಅರಿಕೆಮಾಡಿ ನಿನಗೆ ಮನ್ನಣೆಪಡುವುದುಮಾಡುವೆನು.” ಎಂದು ಬಹುವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಿದನು.

ಧರ್ಮವರ್ಮನು ನನ್ನ ಸುಖಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಅನುನೇಕದಿಂದ ಮುಂದಣಿ ತನ್ನ ನಾಶವನ್ನರಿಯದೆ, ಕ್ರೋಧಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಿಡಿಗಳನ್ನು ದಿರಿಸುತ್ತ, “ಎಲಾ ಭೀರುವೆ! ಹೀನಮತಿಯೇ! ಅಧರ್ಮಾಧರ್ಮನಾದ ಆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ನಾಮಧಾರಿಗೆ ಭಯಪಟ್ಟು ಪ್ರಾಣ ಸಮಾನವಾದ ನನ್ನ ಕುಲಾಂಗನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಲೇ? ನೀಚನೆ! ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿದೆಯಲ್ಲ!

ಅಯ್ಯೋ! ಅವಿವೇಕಿಯೇ! ಇದೆಂತಹ ನಡತೆ? ಇದೆಯೇ ನಿನ್ನ ಹಿತಬೋಧೆ? ಎಲಾ ವಿಪಕ್ಷಪಕ್ಷ! ಶಾತ್ರವ ಸ್ತೋತ್ರ ಪರಾಯಣಾ! ಕೃತಘ್ನಾ! ನೀಚಮತೀ! ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಹೆದರದೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಈ ದುರಾಲಾಪಗಳನ್ನು ನುಡಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ಈಗಳೇ, ಈ ಕರಾಳ ಕರವಾಳಕ್ಕೆ ಬಲಿಗೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಬಹುದಿನಗಳಿಂದಲೂ ನನ್ನ ಪಾಲನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವನಾದುದರಿಂದ ವಧಿಸದೆ ತೊರೆದಿರುವೆನು. ಛೇ! ಛೇ! ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುವುದು ಚಿತವಲ್ಲ. ಈಗಳೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗು. ನೀನು ಹೊಗಳುತ್ತಿರುವ ರಾಜಾಧಮನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಜೀವಿಸು ಹೊರಡು, ನಡೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾ!” ಎಂದು ಬಯ್ಯು ನನ್ನ ಮೋರೆಯಮೇಲೆ ಉಗುಳಿ ನಿರಾಯುಧನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತಳ್ಳಿ ಬಿಟ್ಟನು. “ಸಾರ್ವಭೌಮಾ! ಆಗ, “ಮೂರ್ಖಸ್ಯ ಬೋಧಕಶತ್ರುಃ” ಎಂಬ ಆರೋಪಕ್ಕೆ ಯು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಹಿಂದೆ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಹಿತೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ, ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಎಂತಪ್ಪ ಗತಿ ಬಂದಿತೋ ಅಂತಪ್ಪ ಗತಿಯೇ ನನಗೆ ಬಂದಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಿದೆನು ಸಾರ್ವಭೌಮಾ,

“ ಅವಿವೇಕಿನಿ ಭೂಪಾಲೇ ನಶ್ಯಂತಿ ಗುಣಿನಾಂಗುಣಾಃ |

ಪ್ರವಾಸರಸಿಕೇ ಕಾಂತೇ ಯಥಾ ಸಾಧ್ವ್ಯಾಃ ಸ್ತನೋನ್ನತಿಃ || ”

ಅರ್ಥ— ರಾಜನವಿವೇಕಿಯಾದರೆ ಅವನನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಗುಣವಂತರ ಗುಣಗಳು, ದೇಶಾಂತರ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾದವನ ಸಾಧ್ವಿಯಾದ ಹೆಂಡತಿಯ ಸ್ತನಗಳ ಔನ್ನತ್ಯವು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ.

“ ನಕಶ್ಚಿ ಜ್ಞಂಡಕೋಪಾನಾ ಮಾತ್ತೀಯೋ ನಾಮಭೂಭೃತಾಂ |

ಹೋತಾಽಮುಸಿಜುಹ್ವಂತಂ ದಹತ್ಯೇವ ಹುತಾಶನಃ || ”

ಅರ್ಥ—ಪ್ರಚಂಡಕೋಪರಾದ ರಾಜರಿಗೆ ಇವನು ತನ್ನವನೆಂಬ ವಿವೇಕವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹೋತೃವು ತನ್ನವನೆನ್ನದೆ ಅಗ್ನಿಯು ಅವನನ್ನು ಸುಡಲೇ ಸುಡುತ್ತದೆ.

ಈ ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥವು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಬಳಿಕ ನಾನು ಕರ್ತವ್ಯತಾ ಮೂಢನಾಗಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ, ಅವಿವೇಕ ಹೀನನನ್ನು ಓಲಗಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಉಚಿತಾನುಚಿತಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಚರಣಗಳನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಜೀವಿಸಬಹುದೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನನ್ನ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಕೆಮಾಡಲು ಈ ಯುದ್ಧ ವಿರಾಮ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವೆನು. ದೇವಾ! ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟ. ದೀನನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ನೀವೇ ಕರ್ತರು.” ಎಂದು ನುಡಿದು ಕಂಬನಿಮಂಚಿದನು.

ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನು, ಶೂರಸೇನನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕೇಳಿ, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ—“ಇದೇನಿದು? ಶೂರನಾದ ಶೂರಸೇನನು ದೀನವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಈಬಗೆಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದು ನಿಜವೇ? ಧರ್ಮಜ್ಞನೂ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದನೂ ಆದ ಆ ಧರ್ಮವರ್ಮನು ಇವನು ಹೇಳುವಂತೆ ದುರಾಲಾಪಗಳನ್ನಾಡಿರುವುದು ಸತ್ಯವಿರಬಹುದೆ? ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇವನು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದಾನು? ಇರಬಹುದು. ಇವನು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವನೊಂದುನೇಳೆ ಬಯ್ದು ನೂಕಿರಬಹುದು, ಅಕಟಾ ! ಇವನು ಹೀಗೆ ಅಳುತ್ತಿರುವನಲ್ಲ ! ಸುಮ್ಮನೆ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ! ಇವನ ದೈನ್ಯಯುಕ್ತವಾದ ಮುಖವು ಇವನ ಹೃದಯದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊರಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು, ಅಥವಾ ಇವನು ಕಪಟೋಪಾಯದಿಂದಲೇ ಬಂದಿರಲಿ ನನಗಾಗುವ ತೊಂದರೆಯೇನು ? ಇವನೊಬ್ಬನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ವಂಚಿಸಲಾರ್ಹನೆ ? ಅದಂತಿರಲಿ ! ಶತ್ರುಪಕ್ಷದವನಿವನು ಅವನ ಸಕಲ ಮರ್ವಗಳನ್ನೂ ಬಲ್ಲವನು, ಮಹಾ ಪರಾಕ್ರಮವಂತನಾದ ಇವನು ನನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವುದು ಲಾಭಕರವೆಂದೇ ತೋರುವುದು ಮತ್ತು ಈ ವೀರನು ನಮ್ಮ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಭೂಷಣಪ್ರಾಯನಾಗಿಯೂ ಇರುವನು ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, “ ಮಿತ್ರ ! ಶೂರಸೇನ ! ಬಾಬಾ ನೀನು ಯಾವಬಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ನಾನಿಂದು ನಿನಗಾಶ್ರಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನು, ಆ ನೀಚನಬಳಿಯಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ನನ್ನ ಬಳಿಯಿರುವುದು ನಿನಗೆ ಸರ್ವವಿಧಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರೇಮಕರವು ಶೂರಸೇನನೇ !

“ ಯಾನ್ತಿನ್ಯಾಯಪ್ರವೃತ್ತಸ್ಯ ತಿರ್ಯಗ್ಜ್ಞೋಪಿಸಹಾಯತಾ |

ಅಪಂಥಾನಂತುಗಚ್ಛಂತಂ ಸೋದರೋಪಿವಿಮುಂಚತಿ || ”

ಅರ್ಥ—ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆವ ಪುರುಷನಿಗೆ ತಿರ್ಯಗ್ಜ್ಞಂತುಗಳು ಕೂಡ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ ದುರ್ಮಾರ್ಗಪ್ರವರ್ತಕನಾದವನನ್ನು ಸಹೋದರನು ಕೂಡ ತೊರೆದುದಿಡುವನು.

ಎಂಬಂತೆ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನಾಚರಿಸಿದ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಂದುದೇ ಲೇಸಾಯಿತು, ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳದೆ ದುರ್ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನಾಡಿದ ರಾವಣನನ್ನು ವಿಭೀಷಣನು ಬಿಟ್ಟುಬಂದು ರಾಮನನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಬದುಕಲಿಲ್ಲವೆ ? ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಕಪಿಗಳು ಸಹಾಯಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ ? ವೀರವರ್ಯ ! ನೀನು ನನ್ನ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಸೇನಾನಾಯಕನಾಗಿರು, ಅನುಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿನಗಾಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ, ನೀನು ಸಾಹಸಪರನೂ ಪರಮ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೂ ಆಗಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನನೇಕ ವೀರರಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿರುವೆನು, ನೀನು ನಿನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಕೃತವಿರುವುದಿಲ್ಲ,

ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವನ ಸಕಲ ಮರ್ಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವೆಯಾದುದರಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಹಾಗೆ ಅವಮಾನಗೊಳಿಸಿದ ಆ ಭಂಡನ ಗರ್ವವಡಗುವಂತೆ ಹಿಡಿದು ತಂದು ನಾಳೆಯದಿನ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಗೊಳಿಸಿ ಆ ಕಾಂತಾಲಲಾಮ ವನ್ನು ನನಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸು, ನಿನಗೆ ಅಧಿಕವಾದ ಪಾರಿತೋಷಿಕವನ್ನು ಕೊಡುವೆನು, ಇನ್ನು ನೀನಿಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹ ವನ್ನು ಮಾಡು ಎಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿ, ತನ್ನ ಇತರ ಸೇನಾನಾಯಕರನ್ನು ಕರೆದು, “ಓ ದಳಪತಿಗಳಿರಾ ! ಇದು ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಶೂರಸೇನನು ಮುಖ್ಯಾಧಿಪತಿಯಾಗಿರುವನು, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಈತನ ಆಪ್ತಜನೆಯಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿ ರತಕ್ಕುದು ” ಎಂದು ನುಡಿದು, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಅವರವರ ಬಿಡಾರಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ ಶತ್ರುಸೇನಾನಾಯಕನಾದ ಶೂರಸೇನನು ನನಗೆ ವಶನಾದನು, ಆದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ತಪ್ಪದ ಗಲವು ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು, ನಾನು ದೇವನಂಬ ಧರ್ಮವರ್ಮನ ಮಂತ್ರಿಯು ಬರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಯನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ, ಧರ್ಮವರ್ಮನನ್ನು ಕಾರಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ ನನ್ನ ಪಟ್ಟ ಣಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಬಹುದು ” ಎಂದು ಬಗೆದು, ಆನಂದಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳು ಗಾಡಿ, ನಿದ್ರಾಸಮಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ಸಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹಂಸ ತೂಲಿಕಾತಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿದನು.

ಸೈನಿಕರು ಆ ದಿನ ವೀರಶೇಖರನೊಡನೆ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಹೋರಿದ್ದುದ ರಿಂದ ಬಳಲಿ ಕೋಟೆಯಸುತ್ತಲೂ ಎಲ್ಲಿನವರಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಮೈಮರೆತು ನಿದ್ರಿಸು ತಿದ್ದರು, ಆ ದಿನವೇ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಶೂರಸೇನನು ಸರ್ವಸೇ ನಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನೂ ವಹಿಸಿ, ಇತರ ಸೇನಾನಾಯಕರನ್ನು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳ ಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಿ ಎಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿ, ಅಶ್ವಾರೂಢನಾಗಿ ಕೋಟೆ ಯಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗುತ್ತ, ಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವನೊಬ್ಬನೂ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಾರದಿರುವಂತೆ ಕಟ್ಟಳೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನು, ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು ಆ ದಿನದ ನಟ್ಟರುಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುಮಂದಿ ಬೋಯಿಗಳು ಒಂದು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಒಂದು ದಿಡ್ಡಿಯಬಾಗಿಲಿಂದ ಹೊರಟುಬಂದುದನ್ನೂ ಅದರ ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬ ಯೌವನಪುರುಷನು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ, ಅವರು ಆ ಸೇನೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಕಂಡು, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ದಳವಾಯಿಯೊ ಬ್ಬನು ಅವರನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಓಡಿಬಂದು ಶೂರಸೇನನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, “ ಅಯ್ಯಾ ಪ್ರಭುವೆ ! ಯಾರೋ ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಕೋಟೆಯಿಂದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಬಾಗಿಲಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆಬಂದು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು, ನಾನವರನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆನು, ಬೇಗನೆ ತಾವಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿ ಅವರ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ವಿಚಾರಿ

ಬೇಕು” ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಬಿನ್ನೈಸಿದನು. ಆ ವರಮಾನವನ್ನು ಕೇಳು
ಲೇ ಸರ್ವಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾದ ಶೂರಸೇನನು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿ ತ್ವರಿತಗ
ಯಿಂದ ಆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದನು ಆಗ
ಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಯಾವನಪುರುಷನು ಶೂರಸೇನನೊಡನಿಂ
ದನು.

“ಅಯ್ಯಾ! ನಾವು ಈ ಪಟ್ಟಣದ ನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎರಡು ಯೋಜ
ಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ವಂಗಪುರವೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವವರು.
ಈ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹರೆಯದ ಹುಡುಗನು ರೋಗಿಷ್ಠನು. ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ
ಬಿಟ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಅದರಿಂದ ತುಂಬ ಬಾಧೆಪಡುತ್ತಿರುವನು. ಈ ಪಟ್ಟಣ
ದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವೈದ್ಯನಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಬಂದು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗ
ಳಾಗಿರುವನು. ನಾವಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ದಿನವೇ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದರಿಂದ
ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆಹೋಯಿತು. ಪಟ್ಟಣವಾಸಿ
ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗದಂತೆ ನಿರ್ಬಂಧವುಂಟಾದುದರಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯ
ಸಾಧಿಸಿಬಿಡಲಾಗಿದ್ದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಯುವಕನಿಗೆ ಗುಲ್ಮವ್ಯಾಧಿಯ ಬಾಧೆಯು
ಏರ್ಪಟ್ಟದರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇ
ಕೆಂದು ಒಂದುವೇಳೆ ಶತ್ರುಸೈನಿಕರು ತಡೆದರೆ ಅವರಿಗೆ ರೋಗಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ
ಬಿಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಾದರೂ ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಹುದೆಂದೂ
ತೆಗೆದು, ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನಿಂದ ಈ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಎರವಲಾಗಿ ತೆಗೆದು
ಕೊಂಡು, ಇದರಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ, ಭಗವಂತನಮೇಲೆ ಭಾರವನ್ನಿಟ್ಟು
ಕೋಗೋ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಾಳಿ ಹೀಗೆ ಹೊರಟುಬಂದೆವು. ಇದರಲ್ಲಿರುವ
ರೋಗಿಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳನ್ನು
ಕೇಳಲಾರೆವು. ರೋಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಪ್ರಾಣ
ನಾಶವಲವು ತಮಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕಾಗಲಿ, ಈ ರಾಜನಿಗಾಗಲಿ,
ಈ ಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಲಿ, ಯಾವ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆಯಾದರೂ ನಾವು
ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರಲ್ಲ, ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಮುಂಜಾನೆಯೊ
ಳಿಗಾಗಿ ವೈದ್ಯನಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಷ್ಟದಶೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ರೋಗಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ
ಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವೆವು” ಎಂದು ಕನಿಕರ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಕಡು ದೈನ್ಯದಿಂದ
ಬಿಡಿಕೊಂಡನು. ಶೂರಸೇನನು ಒಂದಿನಿಸಾಲೋಚಿಸಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಆವರಣ
ಸನ್ನೋರೆಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಮೂಲಗುತ್ತಿದ್ದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಕಂಡು ತಲೆ
ಸೂಗಿ, ಉಳಿದ ಸೇನಾಪತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, “ಎಲೈ ಪತೆವರೇ! ಅಯ್ಯಾ,
ಈತನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸತ್ಯವೆಂದೇ ತೋರುವುದು. ನೋಡಿದಿರಾ? ಬಾಧೆ

ಯಿಂದ ಮುಲುಕುತ್ತಿರುವನು. ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬರಿಸಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು. ಪಾಪ! ಆಪತ್ಕಾಲವು. ಇವರಿಂದ ನಮಗೆ ಯಾವ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವಹಾಗೆ ನನಗೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಹೋಗಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ” ಎಂದು ನುಡಿದು, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯೊಡನೆ ಬಂದ ಯಾವನ ಪುರುಷನನ್ನು ನೋಡಿ, “ನೀನು ಹೇಳಿದುದು ಸತ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿದುದರಿಂದಲೂ, ಈ ರೋಗಿಯ ಬಾಧೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡುದರಿಂದಲೂ ನಮಗೆ ದಯೆಯು ಉಂಟಾಗಿರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನೀಗ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವೆವು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವುಂಟಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಹೊರಡಿ ಹೊರಡಿ, ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಈ ಸೇನಾನಿವೇಶನವನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಿರಿ” ಎಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ಶೂರಸೇನನು ಹಾಗೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟುದು ಉಳಿದ ಸೇನಾಪತಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸರ್ವಸೇನಾನಾಯಕನ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಎಂಜಲು ನುಂಗುತ್ತ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು. ಕೋಟಿಯೊಳಗಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದವರು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಬೇಗಬೇಗನೆ ಸೇನಾಪ್ರದೇಶವನ್ನು ದಾಟಿಹೋದರು. ಬಳಿಕ ಪ್ರಧಾನ ಸೇನಾಪತಿಯು ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಕಾವಲಿರಲು ನಿಯಮಿಸಿ, ತಾನು ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿಗೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಆಕಡೆ ಬೋಯಿಗಳು ಆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋಗುತ್ತಲೂ ಯಾರೋ ಕರೆದಂತೆ ಒಂದು ಶಬ್ದವಾಬೋಯಿಗಳ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಅವರು “ಓಹೋ! ಯಾರೋ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸೆರೆಗೊಳ್ಳಲು ಬರುತ್ತಿರುವರಲ್ಲ! ಈಗ ಮಾಡುವುದೇನು?” ಎಂದು ಹೆದರಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ದೀರ್ಘಾಂಗನಾದ ಒಬ್ಬನು ತುರಗಾರೂಢನಾಗಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಯುವಕನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು “ಅಯ್ಯಾ! ನಾನು ಭಾವಿಸಿದಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಕಾರ್ಯಗಳೂ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ನೆರವೇರಿದುವು. ಮುಂದಣ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಕ್ಕ ವಿರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೊರಟು ಹೋಗುವೆನು. ನೀವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೇರಿ ಮೊದಲಿನ ನಮ್ಮ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ಇರಿ ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೊರಟುಹೋದನು. ಆ ಯುವಾನನು ತುರಗಾರೂಢನಾಗಿ ಬಂದವನ ಪರಿಚಯವುಳ್ಳವನಾದುದರಿಂದ ಆತನು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಪೆದರದೆ, ಆತನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸುವಂತೆ ಹೇಳಿ, ಆ ಸವಾರನು ಹೋದಬಳಿಕ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅತೀವೇಗದಿಂದ

ನಡೆದು ಬೆಳಗಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ತಾವು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಸ್ಥಲವನ್ನು ಸೇರಿ, ತಾವು ನಿಯಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಿದರು.

ಈಕಡೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಮಾರನೆಯದಿನದ ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಾಲ್ಯಾಣಿಚಿತ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ವಿಜಯಪುರದ ದುರ್ಗವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ, ನಗರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ತನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲೆಳಸಿ, ಶೂರಸೇನನಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿದನು. ಉಳಿದ ಸೇನಾನಾಯಕರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಸಾರ್ವಭೌಮನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ದಂಡವತ್ಸ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರಧಾನ ಸೇನಾಧ್ಯಕ್ಷನು ಅರ್ಪರಾತ್ರಿಯವರೆಗೆ ಕೋಟೆಯಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಈಗ ಒಂದೆರಡು ತಾಸುಗಳಿಂದ ಆತನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನೋ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು” ಎಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿದರು. ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿಸಿದನು ಆದರೂ ಆತನು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ.

ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನು, ನಡೆದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಆಲೋಚಿಸಿದನು. ಅದ್ಭುತಾಂಬುಧಿಮಗ್ನನಾದನು, ಸ್ತಬ್ಧನಾದನು. “ಅಕಟಕಟಾ! ವಂಚಿತರಾದೆವು. ಅವನು ಸತ್ಯವಾಗಿಯೂ ಧರ್ಮವರ್ಮನ ಸೇನಾನಾಯಕನಾದ ಶೂರಸೇನನಲ್ಲ! ಯಾವನೋ ಶತ್ರುಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದವನೊಬ್ಬನು ವೇಷಾಂತರವನ್ನು ತಾಳಿ ಬಂದು, ತನ್ನ ಮಾಯಾಜಾಲವನ್ನು ಬೀಸಿ, ಠಾಳಿಯನುಸಾರ ರಕ್ಕಡ್ಡೋ, ತನ್ನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನಂಬುಗೆಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ತಾನುಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವನೆಂದು ತೋರುತ್ತಿರುವುದು” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಬಳಿಕ ಸೇನಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅದಿನದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಒವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ತಾನು ಮೋಸಹೋದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಸಮನ್ವಿತನಾಗಿ, ಆ ರಕ್ಕಡ್ಡುಗಾರನ ಜಾತುರ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ತಲೆದೂಗಿ, ಕಳೆದುಕೊಂಡುದಕ್ಕನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವುದು ಅನವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಕೋಟಿಕೊತ್ತಳಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿರೆಂದು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ಅಸಂಖ್ಯಾಯಗಳಾದ ಸೇನೆಗಳು ಪಿರಂಗಿಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕೆಡಪುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದುವು. ಅಲ್ಪಸೇನೆಯುಳ್ಳ ಧರ್ಮವರ್ಮನೂ ಅವನ ಸೇನಾಪತಿಯಾದ ಶೂರಸೇನನೂ ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳ ಪುರಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಹೋರಾಡಲುಜ್ಜುಗಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ದೈವ ಬಲವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಅವರ ಅಲ್ಪಸೈನ್ಯವು ಕೂಡ ಹತವಾಯಿತು. ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಗಳುರುಳಿಕೊಂಡುವು. ಶತ್ರುಗಳು ಪಟ್ಟಣದೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದರು. ಎಡೆಬಿಡದೆ ಬೀಳು

ತ್ತಿದ್ದ ಪಿರಂಗಿಯ ಗುಂಡುಗಳ ಪೆಟ್ಟನ್ನು ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ಕೆಲವರು ಓಡತೊಡಗಿದರು. ಶೂರಸೇನನು ಆ ಗುಂಡಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಲೊಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಹೆಣಗಳ ನಡುವೆ ಅಡಗಿ ರಾಜನಿಗುಂಟಾದ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ಬಗೆದು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಸತ್ತವನಂತೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದನು.

ವಿಕ್ರಮನ ಆಣತಿಯಂತೆ ಸೇನಾಪತಿಗಳು ನಗರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಸೋಲೆಯನ್ನು ಕಳೆದ ಕಾಲಸರ್ಪದಂತೆ ಮೇಲೆಬಿದ್ದು ಬರುತ್ತಿರುವ ಧರ್ಮವರ್ಮನನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಬಂಧಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ವಿಕ್ರಮನ ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು, ಕೆಲವರು ಸುಂದರೀರತ್ನವಾದ ಪದ್ಮಾಂತೀದೇವಿಯನ್ನು ತರುವುವಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆರಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಃಪುರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ವೇಷಿಸಿದರು, ಎಲ್ಲೆಯೂ ಆಕೆಯು ಗೋಚರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರತಿಮಂದಿರವನ್ನೂ ಶೋಧಿಸಿದರು ಉದ್ಯಾನಗಳನ್ನೂ, ಏಕಾಂತನಿವಾಸಗಳನ್ನೂ, ಕ್ರೀಡಾಪರ್ವತಗಳನ್ನೂ ಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದರು ಲಾಭವಾಗಲಿಲ್ಲ ಯಾರನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ “ ನಮಗಾಕೆಯ ಸುಳಿವೇ ತಿಳಿಯದು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಕೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದವರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಬಳಿಗೆ ಬಂದು, “ ದೇವ ! ಪದ್ಮಾಂತೀದೇವಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹುಡುಕಿದೆವು ಆಕೆಯ ಸುಳಿವೇ ನಮಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು ನಾರ್ವಭಾಮನಾ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ, “ ಅಕಟಕಟಾ ! ಎಷ್ಟೋ ಮಹಾ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದೆನಲ್ಲ ! ಸುಂದರೀರತ್ನವು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿಷ್ಫಲಗಳಾದುವಲ್ಲ ಮುಂದೆ ನಾನು ಮಾಡುವುದೇನು ? ನಿಷ್ಕ್ರಯೋಜನವಾಗಿ ಇಂತಹ ಮಹಾ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದಬಗ್ಗೆ ಲೋಕವು ನನ್ನನ್ನೆಷ್ಟು ನಿಂದಿಸುವುದೋ ? ” ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಿ, ನಾಚಿಕೆಯೊಂದುಕಡೆ ವ್ಯಾಕುಲವೊಂದುಕಡೆ ಕೋಪೋದ್ರೇಕವೊಂದುಕಡೆ ಮುಪ್ಪುರಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲು, ನಿಗಳಬದ್ಧನಾಗಿ ತನ್ನಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಧರ್ಮವರ್ಮನನ್ನು ನೋಡಿ, “ ಎಲಾ ! ಅಧಮಾ ! ಮೊದಲೆ ನಾನು ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಮಾಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪದ್ಮಾಂತಿಯನ್ನು ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿದೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಪೇಕ್ಷಿಸಿರುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ನೀನಪೇಕ್ಷಿಸಬಹುದೆ ? ಧರ್ಮವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕೈಹಿಡಿದುದಲ್ಲದೆ ಅವಳನ್ನು ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ಬಯ್ದಿಟ್ಟಿರುವೆ ? ಹೇಳು ನೀನು ಸತ್ಯವಾಗಿ ಅವಳ ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಿನ್ನನ್ನೇ ನನ್ನ ಕರವಾಲದಿಂದ ಕಡಿದು ನಾಯಿ ನರಿಗಳಿಗೆ ಔತಣವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವೆನು ಮೂಢ ! ಈಗಲಾದರೂ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಯನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ನಾನು ಬಯಸಿರುವ ನಿನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ತಂದು ನನಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸು “ ರತ್ನಹಾರೀತುಪಾರ್ಥಿವಃ ” ಎಂಬ ನಾಣುಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೆ ? ಬುದ್ಧಿಹೀನನೇ ! ನೀನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ

ಈಗ ನಾನು ಹಿಡಿದಿರುವ ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡುವೆನು ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ ನೋಡು” ಎಂದು ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಬೆದರಿಸಿದನು.

ಧರ್ಮವರ್ಮನಾದರೋ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಬಿರುನುಡಿಗಳಿಗಂಜದೆ ರೋಷ ಭೀಷಣನಾಗಿ ಬಿರುದಿಟ್ಟಿಗಳಿಂದಾ ವಿಕ್ರಮನಂ ನಿಟ್ಟಿಸಿ, “ ಎಲಾ ಪಾಪಾ ತ್ಮನೇ ! ನಿನ್ನ ಬಿರುವಾತುಗಳ್ಳಾನಂಜುವನಲ್ಲ ನಿನಗಧೀನನಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ ನಿನಗೆ ವಿನಾಶಕಾಲವು ಸಮಾಪಿಸಿರುವುದು ಅದುದರಿಂದಲೇ ಈ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯು ಹುಟ್ಟಿರುವುದು, ಪರಕಾಂತಾ ಕಾಮುಕನಾದ ನೀನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಪದವಿಗೆ ತಕ್ಕವನೇ ಅಲ್ಲ, ಪರಕಾಂತಾರತನಾದ ದಶಕಂಠನಿಗಾದ ಗತಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸು ದುರುಳಾ !

ಸೀ" ಪರಕಾರುನಿಯರೊಳಾಸೆಪಟ್ಟವಂ ಗಭಿಮಾನಮಾನಹೀನತೆಯಸಮಾನದುಃಖ |

ಮಾರಯೆಚಿತ್ತದೊಳ್ಳೊಂದ ಸಂತಾಪಮಟ್ಟು ಆಯಶಿಫತಿ ಕೆಟ್ಟವಾಸಿ |

ಅಚಾರಶೂನ್ಯತೆನಾಚಿಕೆಧನಾಶ ಮುದ್ದೋಗರಾಹಿತ್ಯಮುಮ್ಮಳಿಕೆಯು |

ಮಾರೋಗ್ಯನಾಶವುಮಹತತ್ವಮುಂ ಸದಾಪರಲೋಕಪಾನಿಸಂಪತ್ತಿನಳವು ||

ತನ್ನ ಪೆಂಡತಿಯಾಕ್ರೋಶತತದುರುಕ್ತಿ |

ಯವಳಪತಿಕಂಡೊಡಸುಗಳಬವಣಿಗಸಣಿ |

ಅಕ್ಕುಮಕ್ಕಟ ತಕ್ಕುಮೇಅನ್ಯವನಿತೆ |

ಯರನಪೇಕ್ಷಿಸುದೀ ವಸುಂಧರೆಯೊಳಕಟೆ ||

ಪರಕಾಮಿನಿಯರನ್ನಾಶಿಸಿದವನಿಗಾಗುವ ಕೇಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆಯಾ ಮೊದಲು ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಸೆಯು ನಿನಗಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವಳು ನಿನಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಾದಳೆ? ಮೂಢ! ತಾಳಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವನು ನಾನುತಾನೆ? ಹಾಗಾದಬಳಿಕ ಅವಳು ಪರಕಾಂತೆಯೇ ಆದಳಲ್ಲವೆ? ನೀನು ಮಹಾ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿ ಹೀಗೆ ದುರಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮನಗೊಟ್ಟಿರೆ, “ ಯಥಾರಾ ಜಾತಥಾಪ್ರಜಾಃ” ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ದುರ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕಿಳಿದರೆ ನಿನಗವಕೀರ್ತಿಯು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆ ಅಪಯಶಸ್ಸಿಗೂ ಮೃತ್ಯುವಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟೆ? ಧೀರಾಗ್ರಣಿಯಾದ ನೀನು ಈ ಕೆಟ್ಟಹಾದಿಯನ್ನು ತುಳಿವುದನ್ನು ಬಿಡು ಪರಲೋಕದಮೇಲೆ ಆಸೆಯಿಡು ಎಲ್ಲ ಸಾಧುಗಳಿಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗು ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಹಳಿದಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞಾತಿಕ್ರಮಣವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥ ಪಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ, ಮಾಡಿ ನಾಶವಾಗಬೇಡ” ಎಂದು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದನು.

ತನ್ನ ನಿರ್ಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದರೂ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಬಗೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವ ಧರ್ಮವರ್ಮನನ್ನು ಬಿರುದಿಟ್ಟೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ, ತನ್ನ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಒರೆಯಿಂದುಗಿದು, ಅವನನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟ ಆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಅವನ ಸಚಿವಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ದೇವವರ್ಮನು ತಡೆದು, “ ರಾಜೇಂದ್ರಲಲಾಮ ! ನಿನಗೇತಕ್ಕೇ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ? ಬಿಡು ಈ ಸಾಹಸವನ್ನು ಸಾಕು ಒಂದುವೇಳೆ ನೀನಿನನನ್ನು ಕೊಂದರೆ ಆ ರಮಣಿಗೆ ವೈಧವ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದಲ್ಲವೆ ? ಬಳಿಕ ನೀನವಳನ್ನು ವರಿಸಲಾಗುವುದೆ ? ಅವಳು ಬಳಿಕ ಮಂಗಳದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಧರಿಸಲರ್ಹಳೆ ? ರಾಜಾಗ್ರಣೇ ! ಮಂಗಳದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಧರಿಸದ ನಾರಿ ದರ್ಶನಸ್ಪರ್ಶನಾದಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕವಳಾಗುವಳೆ ? ನೀನರಿಯದ್ದು ದೇನು ? ವೃಥೆಯನ್ನು ಪಡಬೇಡ ಎಂದಿಗಾದರೂ ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೆ ಸುದರ್ಶಿ ರತ್ನವು ನಿನಗೆ ದೊರೆಯದಿರುವಳೆ ? ಹುಡುಕಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದುತರೋಣ ಅವಳೇ ಲೋಕವನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಳೇನು ? ಇವನನ್ನು ಪ್ರಾಣದೊಡನೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಇವನು ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಆ ಮತ್ತಕಾಶಿನಿಯನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದುದೇ ದೊಡ್ಡದ್ದೆ ” ಎಂದು ಬೋಧಿಸಿದನು.

ದೇವಶರ್ಮನ ವಾಕ್ಯಗಳು ಯುಕ್ತವಾಗಿ ತೋರಿದುದರಿಂದ ವಿಕ್ರಮವರ್ಮ ಸಾರ್ವಭೌಮನು ಧರ್ಮವರ್ಮನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅವನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿದ್ದ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವೀರವರ್ಮನೆಂಬ ಸಾಮಂತರಾಜನೊಬ್ಬನನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿ, ವಿಜಯಪುರಾಧಿಪತಿಯನ್ನು ಸೆರೆಗೊಂಡು, ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಹೊರಟು, ನಿಜನಗರವನ್ನು ಸೇರಿ ಅವನನ್ನು ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಿಲಿಷ್ಠರನ್ನು ಕಾವಲಿಟ್ಟನು.

ಬಳಿಕ ಆ ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನು, “ ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿಯನ್ನಾವನಾದರೆ ಹುಡುಕಿತರುವನೋ ಅಥವಾ ಅವಳಿರುವ ಸ್ಥಲವನ್ನಾವನು ಕಂಡುತಿಳಿಸುವನೋ ಅಂಥವನಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಬಹುಮಾನವು ದೊರೆಯುವುದು ” ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಟ್ಟಣದ ಕೇರಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಡಂಗುರವನ್ನು ಹೊಡೆಯಿಸಿದನು. ಆಶಾಪರರಾದ ಕೆಲವರು ಬಹು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಅನೇಕ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿನೋಡಿದರು ಆದರೆ ಅವಳಿಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ಇರುವ ಸ್ಥಲವು ಕೂಡ ಗೋಚರವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳು ಕಳೆದುವು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ನಿರಂತರ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದನು, ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನ ಒಬ್ಬ ಯೌವನವು ರುಷನು ಚಕ್ರವರ್ಮಿಯನ್ನು ಉಚಿತರೀತಿಯಿಂದ ಕಂಡು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, “ ಅಯ್ಯಾ ! ನಾನೊಬ್ಬ ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನನ್ನ ಹೆಸರು ವಸುಪ್ರಿಯನು ನಾನೊಬ್ಬ ರಾಜನು ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಆತನನ್ನು ಚಿತ್ರಕಥಾಪರಂಪರೆಯಿಂದ ವಿನೋದಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು

ನನ್ನ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯದದೇಸೆಯಿಂದ ಆತನಿಗಂತ್ಯಕಾಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು, ಆಶ್ರಯಹೀನನಾಗಿ ಹೊರಟು ನಿನ್ನ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಜೀವಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿ ಬಂದಿರುವೆನು ನೀನು ದಯವಿಟ್ಟು ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ನಿನಗೆ ಹಿತವಾಗಿದ್ದು ಕಾಲಯಾಪನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನವನ ಆಕಾರಚೇಷ್ಟಾದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಇವನು ಆಕಾರಸೌಷ್ಠವದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವನು. “ಯದ್ರಾಕೃತಿ ಸ್ತತ್ರಗುಣಾಃ” ಎಂಬುದು ಸತ್ಯವು ಇವನ ಮಾತುಗಳು ಅತಿರಮಣೀಯಗಳು ಇವನು ನನ್ನಲ್ಲರಲಿ ಎಂದು ಬಗೆದು ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಬಳಿಯಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ಒಂದುದ್ರೋಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು, ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಿಶೇಷದಿಂದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಒಲುವಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿ ಪರಮಾಪ್ತನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ನಡೆಯು ಆ ಸಾರ್ವಭೌಮನಿಗೆ ವೇದವಾಕ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವನಲ್ಲ ಅಧಿಕಗೌರವವುಂಟಾಗಿದ್ದಿತು, ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡ. ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವನು ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು, ರಾಜವುಂಗವನವನ ವಿಷಮದ್ದಲ್ಲ ಬಹು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅವನನ್ನು ತನಗೆ ಸಮಾನನನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಹೀಗೆ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಕಳೆಯಿತು, ಅನೇಕ ಒಂದುದಿನ ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯೆಂಬ ಸಿದ್ಧಪುರುಷನೊಬ್ಬನು ಶಿಷ್ಯಚತುಷ್ಟಯಸಮೇತನಾಗಿ ಸಾರ್ವಭೌಮನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರಗಣ ಒಂದು ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಸತಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಂತನು, ಅವನು ಯಾರನ್ನೂ ಯಾಚಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು “ಸ್ಮರ್ತವೇಧಿ” ಎಂಬ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಶಿಷ್ಯರಮೂಲಕವಾಗಿ ಮಾರಿ ಅದರಿಂದ ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬ ಕಿಂವದಂತಿಯು ಹರಡಿತು, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಅನೇಕರು ಆ ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆತನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಫಲಪುಷ್ಪಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಹೋಗುವ ವಾಡಿಕೆಯುಂಟಾಯಿತು, ಮಹಾತ್ಮನೀತನೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಬಂದರು. ಆ ಸಿದ್ಧನು ಶಕುನಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು, ಜನರು ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷವಾಗಿ ಬರಲು ಸೂದಲಾಯಿತು. ಈತನು ಭೂತಭವಿಷ್ಯದ್ವರ್ತಮಾನ ವಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳುವನೆಂಬ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬಿತು, ಇಷ್ಟಾಗುವವೇಳೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಾದುವು. ಒಂದುದಿನ ವಸುಪ್ರಿಯನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಂದು, “ದೇವ! ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಸಿದ್ಧಪುರುಷನು ಬಂದಿರುವನಂತೆ ಅವನು ಮಹಾತ್ಮನಂತೆ ಅವನು ಯಾರನ್ನೂ ಬೇಡದೆ ವಿಸ್ಮಯೋಡನೆ ಹೇಗೋ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವನಂತೆ, ಆಗ

ತಾನಾಗತ ವರ್ತಮಾನಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ನಂತೆ, ಪ್ರಭುವೆ ! ನಾವಾತನಬಳಿಗೆ ಕೋಗಿ “ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ನಮಗೆ ದೊರೆವಳೆ ? ಅವಳು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಎಂದು ವಶಳಾಗುವಳೆ ? ” ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳೋಣವೆ ? ” ಎಂದತಿನಯ ದಿಂದ ಕೇಳಿದನು.

ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಒಪ್ಪಿ, ಒಂದು ಶುಭದಿನವನ್ನು ನೋಡಿ ಫಲಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸಿಕೊಂಡು, ವಸುಪ್ರಿಯನೊಡನೆ ಸಿದ್ಧಪುರುಷನಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯುಂದಿಳಿದು, ಉಚಿತರೀತಿಯಿಂದ ಆ ಸಿದ್ಧನನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಹೀಗೆಂದನು.

“ ಮಹಾತ್ಮಾ ! ನನಗೆ ರಹಸ್ಯವಾದೊಂದು ಕೋರಿಕೆಯಿರುವುದು ಅದು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆ ? ಯಾವಾಗ ? ಹೇಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು ? ದಯವಿಟ್ಟು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಸಿದ್ಧಪುರುಷನು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚಿಸಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ, “ ರಾಜಕುಲಲಲಾಮ ! ನಿನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು, ಅದು ಒಂದು ವಾರದೊಳಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂದರೆ:— ಒಬ್ಬ ರಾಜನನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಕಾರಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿರುವೆಯಷ್ಟೆ ? ಅವನನ್ನು ನೀನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ತಂದಾಗ ಆ ರಾಜನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯು ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲರಲಿಲ್ಲ ಆತನಿಗೆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆವೆದ ವರ್ತಮಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ದುಃಖಿಸಿ, ಹೇಗಾದರೂ ತನ್ನ ದೊರೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, “ ಅಕಟಾ ! ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ, ಸೆರೆಯಲ್ಲಿರುವುದೂ ಮೇಧಾಪಿಗಳ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಯು ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಂಗತನಾದುದರಿಂದ, ನಿನ್ನ ಹುಡುಕುವಿಕೆಯಿಂದ ಗೋಚರಿಸದೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಆ ಲಲನಾಮಣಿಯನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅವಳನ್ನು ತಂದು ನಿನಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ತನ್ನ ದೊರೆಯನ್ನು ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿನ್ನಿಂದ ಪಡೆದು ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ನಿಮ್ಮ ಸಂವರ್ತನಕ್ಕೆ ಬರಲಿರುವನು ನನ್ನ ಮಾತು ತಪ್ಪದು ನೀನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ ತನಗೆತಾನೆ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಪೂರಣವಾಗುವುದು ” ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಆಗಳಾ ಸಾರ್ವಭೌಮನಿಗುಂಾದ ರಹಸ್ಯಾತಿಶಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೇ ಒಂದು ಬಾಯಿಯು ಸಾಲದು ಸತ್ಯತೀಲನೇ ! ಲಾಲಿಸು ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನು ಸಿದ್ಧಪುರುಷನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಆತನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಹೋಗಿ, ಅದು ಮೊದಲು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಬಂದು ಸಿದ್ಧನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು ಆರು ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು ಏಳನೆಯದಿನ ಸಂಜೆಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದ

ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಸಾದರದಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿ, “ ಎಲೈ ರಾಜನ್ಯಮಾನನೆ ! ನಾಳೆಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟವು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು ಎಂದು ನುಡಿದನು, ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠನು ಅನಂದಭರಿತನಾಗಿ “ಮಹಾತ್ಮಾ ! ಇದೆಲ್ಲವೂ ಭವದೀಯ ಕೃಪಾಫಲವಲ್ಲವೇ ? ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಸ್ವಕೀಯ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸೇರಿ, ಸಿದ್ಧಪುರುಷನು ನುಡಿದ ಸಮಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಾರನೆಯ ದಿನದಲ್ಲ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವನು ಯಾವ ಸೂಚನೆಯೂ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ, ಸಿದ್ಧಪುರುಷನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವುಂಟಾಯಿತು ಅವನ ಮಾತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಳ್ಳಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದನು, ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಓಲಗಶಾಲೆಗೆ ಬಂದನು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾವುತನು ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು, ಬಳಿಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಹೀಗೆ ಓದಿಕೊಂಡನು.

ಶ್ರೀಮದಖಂಡ ಭೂಮಂಡಲಾಖಂಡಲ ಪ್ರಚಂಡದೋರ್ದಂಡಮಂಡಿತ ಮಂಡಲಾಗ್ರ ಖಂಡಿತವೈರಿ ಮಂಡಲರೆನಿಸ ಶ್ರೀಮದ್ವಿಕ್ರವರ್ಮ ಮಹಾರಾಜರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ—ಧರ್ಮವರ್ಮ ನರಸಾಲನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ವಾಮದೇವಶರ್ಮನು ವೇದೋಕ್ತಾಶೀರ್ವಾದಗಳನ್ನು ವಿರಚಿಸಿ ಬರೆದುಕೊಂಡ ಬಿನ್ನವತ್ತಳೆಯೇನೆಂದರೆ:—

ಪ್ರಭುವತಂಸ ! ಒಬ್ಬ ಕಾಮಿನಿಗಾಗಿ ನೀವು ನಮ್ಮ ಪುಟಿಭೇದನವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯಸತಿಯನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದುದು ಯಾವಬಗೆಯಿಂದಲೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ತೋರಲಿಲ್ಲ, ನೀವು ಬಂದಾಗ ನಾನಿಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ಇಷ್ಟರಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಬೇಕಾಯಿತು, ನಮ್ಮರಸನು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಬಲವಿಲ್ಲದವನಾದುದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕಾರಾಗಾರ ಬದ್ಧನಾದನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ನಿಮಗರ್ಪಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಸುಖದಿಂದ ಜೀವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನು ಕಳೆದುಹೋದುದನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿ ಲಾಭವಿಲ್ಲ ಈಗ ನನ್ನದೊಂದು ಬಿನ್ನವ, ನಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಬಲವದ್ವಿರೋಧವು ತಕ್ಕುದಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ನನ್ನ ಆಶಯವು, ಯಾರಬಾಳೂ ಶಾಶ್ವತವಾದುದಲ್ಲ, ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯವೆಂಬ ಲಿಂಗದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೊಲಗೆಡಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ, ನೀವು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು ಯಾವ ದೊಡ್ಡವಸ್ತು ? ಅದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ನಷ್ಟವೇನು ? ರಾಜಾಗ್ರಾಣ ! ಹಿಂದಿನ ವೈರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ, ನೀವು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿರುವ ನಾರಿಯನ್ನು ನಾನೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರಗಣ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿ, ನಮ್ಮ ಆಗಮನವನ್ನು ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಆಗ ನೀವು ಬಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ, ನಮ್ಮ

ದೊರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲಣ ಶತ್ರುತ್ವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಂತು ಮಹಾಶೀಃ ಪೂರ್ವಕ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಗಳು.

“ ವಾಮದೇವ. ”

ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಆನಂದವು ಮೇರೆಮೀರಿತು ಒಂದು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಸ್ತಂಭೀ ಭೂತನಾದನು, ಬಳಿಕ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿದ್ದ ವಸುಪ್ರಿಯನವಶಕ್ತಾ ಕಾಗದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು, ಆತನು ಓದಿದನು “ ಪ್ರಭುವೇ ! ಈ ಕಾಗದವು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ವಾಮದೇವನು ಈ ದಿನದ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬಹುದೆಂದು ತೋರುವುದು, ವಿಜಯನಗರವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಹುದೂರದಲ್ಲರುವುದರಿಂದ ಆಳು ಇದನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅಲಸ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು, ಇನ್ನು ತಾವು ಉಚಿತವಾದ ಉಡಿಗೆತೊಡಿಗೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರಿ, ಓಲಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಊರಮುಂದೆ ಅವರ ಆಗಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆ ” ಎಂದನು. ರಾಜನು ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೇ ಅಮೌಲ್ಯಗಳಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿದನು, ವಸುಪ್ರಿಯನೊಡನೆ ಹೊರಟು ಬಾಗಿಲಬಳಿಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸೇವಕನು ಓಡಿಬಂದು, “ ಬುದ್ಧಿ ! ಒಬ್ಬಯಿನೋರು ಬಂದವನೆ ಊರ ಬಾಗಿಲ ಅತ್ತಿರಕ್ಕೆ, ಈ ಕಾಗದವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಕೊಡೆಂತ ಎಳೆವನೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಾಗದವನ್ನು ವಸುಪ್ರಿಯನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋದನು, ಅವನದನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು. “ ಸಾರ್ವಭೌಮ ! ವಾಮದೇವನು ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿಯನ್ನು ಪಾಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕರೆದುತಂದಿರುವನಂತೆ ತಾವು ಬರಬೇಕಂತೆ ಪರಿವಾರವು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿರಬೇಕಂತೆ ಆ ನಾರೀರತ್ನವು ಅಡಂಬರವಾಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ನಾಚುತ್ತಿರುವಳಂತೆ ಎಂದರಿಕೆ ಮಾಡಿದನು.

ಪ್ರಭುವು “ ಆಗಲಿ ! ನಾವು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪರಿವಾರದೊಡನೆಮೇ ಹೋಗುವ, ಕಾರಾಗೃಹದಿಂದ ಧರ್ಮವರ್ಮನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಒಂದು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕಾಣುತ್ತಿರಲು, ಅವನ ಗರ್ವವು ಮುರಿದುಬೀಳುವಂತೆ ಅವನ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆಯೇ ಅವಳನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವೆನು. ನೋಡಿ ” ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಗೊಂಡು ಹೇಳಿದನು. ಧರ್ಮವರ್ಮನನ್ನು ಬರಮಾಡಿದರು. ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿದರು. “ ರಸಸು ವಸುಪ್ರಿಯನೊಡನೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು. ಐದಾರುಮಂದಿ ಸೇವಕರು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಪಟ್ಟಣದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಮಂಟಪದ ಬಳಿಗೆ ಹೊರಟು ಆ ಸ್ಥಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರು. ಅನೇಕರಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ತಾಸು ಹೊಡೆ

ಯಲ್ಲಟ್ಟಿತು. ಆಗ ಆಕಾಶಭೂಮಿಗಳು ಅಂಧಕಾರ ಬಂಧುರವಾಗಿದ್ದುವು. ವಾಮದೇವನು ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ದರಿಂದ ಧೀವಟಿಗೆಗಳ ಸಿದ್ಧತೆಯು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶಿವಾಲಯದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಚ್ಛಾದಿತವಾದ ಒಂದು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯೂ, ಅದರೊಡನೆ ೫-೬ ಮಂದಿ ಬೋಯಿಗಳೂ ವಾಮದೇವನೂ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅವರು ತಂದಿದ್ದ ಒಂದು ಕಂದೀಲು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಭೌಮನವರ ಗುರುತನ್ನು ಹಿಡಿದನು.

ಆಗ ವಾಮದೇವನುನಾ ಚಕ್ರವರ್ಮಿಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ, “ಮಹಾಪ್ರಭುವೇ ಇಗೋ! ಈ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವರ್ಮನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿ ಯಿರುವಳು. ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ನಮ್ಮ ರಾಜನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೂಡ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡಿ ಕೊಡು. ನೀನೀಗಲೆ ಹೋಗಿ ಆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯೋಡನೆ ಸರಸಸಲ್ಲಾಪಗಳನ್ನಾಡು” ಎಂದು ಹೇಳಲು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಹರುಷವೆಂದುಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನಿಳಿದು ಆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡನು. ಒಡನೆಯೇ ವಸುಪ್ರಿಯನು, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪಟ್ಟಣದೊಳಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಾಚ್ಛಾದಿಸಿದನು. ಬೋಯಿಗಳು ಪಟ್ಟಣದ ಕಡೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೊರಟರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವರ್ಮನನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ್ದ ವಾಲಕಿಯನ್ನು ಬೋಯಿಗಳಿಳಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೆ ನಮಿಸುವಲ್ಲಿ ಆಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಯಮಭಟರಂ ಪೋಲ್ವ ಕೆಲಸೇವಕರು ಬಂದು ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಿದ್ದ ಬೋಯಿಗಳನ್ನೂ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬಂದ ಅತ್ಯಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಕರಾದ ಭಟರನ್ನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಈಟಿಗಳಿಂದ ತಿರುವುಕೊಂಡರು ಪಟ್ಟಣದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೇ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಯಾವ ವಿಷಯವೂ ತಿಳಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ಹತ್ತಿದ್ದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೋಯಿಗಳು ಬೇಗೆಬೇಗನೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಕಾಮಿನೀಮೋಹಾ ಯತ್ತಚಿತ್ತನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಅವನಿಗೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆಯೇ ಪ್ರಸರಿಸದಿದ್ದಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ನಗರದೊಳಕ್ಕೆಯೇ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ನೋಡಲು, ತದೇಕ ಧ್ಯಾನನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಯುವತಿಯೆಂದೇ ಬಗೆದು ಸರಸಸಲ್ಲಾಪಗಳನ್ನಾಡುತ್ತ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದನು. ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು— ಛೇ! ಛೇ! ದುರಾತ್ಮನೆ! ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟದಿರು ಎಂದು ನುಡಿದು, ಛಟ್ಟನೆ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಬಳಿಯೊಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಬಿಗಿದು, ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀವೇಷವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ನಗುತ್ತ, “ಎಲಾ! ದುಶ್ಶೀಲಾ! ಪರಾಂಗನೆಯೂ, ಪತಿವ್ರತೆಯೂ, ಪರಮಪುಣ್ಯವತಿಯೂ ಆದ ನಮ್ಮ ರಾಣಿಯನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ, ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ

ಪಟ್ಟಣದಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದು ಯುದ್ಧಮಾಡಿ, ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ನಮ್ಮ ದೊರೆಯನ್ನು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿರುವೆಯಲ್ಲವೇ? ಆ ದುಷ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲವಿದು ಅನುಭವಿಸು” ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಇಂತಪ್ಪ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನೂ, ಹೀಗೆ ಆಗ್ರಹದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದವನೂ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಶೃಂಖಲಬದ್ಧನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದವನು ಯಾರು? ಶಿಷ್ಯರತ್ತನೇ! ಅವನೇ ವಿಜಯಪುರದ ಸೇನಾಪತಿಯಾದ ಶೂರಸೇನನು. ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ನಡುಕವುಂಟಾಯಿತು. ಮೋಸದಿಂದ ಶತ್ರುಗಳ ಕೈಗೆ ಸಿಲುಕಿದೆನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ನಡೆದ ಎಲ್ಲಕಾರ್ಯಗಳೂ ವಾಮದೇವನ ತಂತ್ರಗಳೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದನು. ಒಬ್ಬಾಕಾಂತನಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನರಿಯದೆ ತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಧರ್ಮವರ್ಮನ ಬೋಯಿಗಳನ್ನೂ ರಾಜಸೇವಕರನ್ನೂ ಕೊಂದ ಯೋಧರೇ ಆತನ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು, ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಹಿಂದೆಯೇ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನರು ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲದೆ ಆರಾತ್ರಿಯೂ ಮಾರನೆ ಮದಿನದ ಹಗಲೂ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಧರ್ಮವರ್ಮನ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಸೇರಿದರು ಮೊದಲೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿದ್ದುದರಿಂದ ತತ್ಪುರಜನರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶೂರಸೇನನು ಕೆಲ ಯೋಧರೊಡನೆ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಅಚಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಿದ್ದ ವೀರವರ್ಮನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ, ನಗರವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಬಳಿಕ ಧರ್ಮವರ್ಮನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನಾಧಿಷ್ಠಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನನ್ನು ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿದರು.

ಭಾತ್ರಶ್ರೇಷ್ಠನೆ ! ಈ ಚರಿತ್ರೆಯೆಲ್ಲವೂ ನಿನಗದ್ಭುತವಾಗಿ ತೋರಬಹುದು. ಇದರ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯಿಸುವೆನು. ಆಲಿಸು, ವಾಮದೇವನು ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ದೇಶಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೋದಬಳಿಕ, ಸಮಯವನ್ನರಿತು ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನು ಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿ ಬಂದು ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಮುತ್ತಿದನೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲವೇ? ಆಗ ಎರಡನೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯನು, ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮರೆಯಾಗಿಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ರಾಜನೊಡನೆ ಅಶೋಚಿಸಿ ತಕ್ಕ ಸನ್ನಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿ, ತಾನು ಶೂರಸೇನನ ವೇಷದಿಂದ ಬಂದು, ವಿಕ್ರಮವರ್ಮ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಮಂಚಿಸಿ, ತನ್ನ ವರ್ಷಾಡಿನಂತೆ ನಡೆಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಾಯದಿಂದ ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನ ಸರ್ವಸೇನಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಬಂದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ತಡೆನ ಸೇನಾಪತಿಗಳಿಗೆ ರೋಗಿನೇಷದಿಂದ ಮಲಗಿದ್ದ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಆಕೆಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಮವ್ಯಾಧಿಯಿರುವುದೆಂದು ಠಕ್ಕು

ಮಾಡಿ, ಅವರ ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಸೇನಾಪತಿಗಳನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿ ತಾನು ಹಿಂದೆಯೇ ಬಂದು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸಂಧಿಸಿ ಪದ್ಮಾವತೀ ದೇವಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರನಾದ ಭಿಲ್ಲನಾಯಕನ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆಯೂ, ಅಲ್ಲಿ ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆಯೂ ಹೇಳಿ, ಆಕೆಯನ್ನಾಭಿಲ್ಲನ ವಶಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಂತೆ ಕಟ್ಟುಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಭಿಲ್ಲರ ಪಾಳೆಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ತಾನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಪಯಣದಿಂದ ವಾಮದೇವನಬಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಆತನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಸತ್ಯಪ್ರಿಯಂಗದಿರಾದನು. ಬಳಿಕ ಆ ಎಬ್ಬರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ರಾಜನಿಗಾವ ಉಪದ್ರವವು ಸಂಭವಿಸುವುದೋ, ಎಂಬ ಭಯದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ವಿಜಯಪುರವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ರಾಜನನ್ನು ಬಂದಿ ಹಿಡಿದನೆಂಬ ವರ್ತಮಾನವು ತಿಳಿಯಿತು. ಆಸರು, ಅವನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸನ್ನಾಹ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ಹೆಣಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕಿದ ಶೂರ ಸೇನನು ಬಂದು ಅವರೊಡನೆ ಕಲಿತುಕೊಂಡನು. ಅಲ್ಲಿಂದೇಲಿ ನಡೆಯಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಅವರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯನು ವಸುಪ್ರಿಯನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆ ನಡೆವಂತೆ ಅವನನ್ನು ಅಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ತದ್ವಿಷಯವನ್ನು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ವಾಮದೇವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿಸಿದನು, ವಾಮದೇವನು ಯೋಗಿಯ ವೇಷದಿಂದ ಬಂದು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯದ್ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳುಹಿಸಿ, ತನ್ನಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡನು, ತಾನವನೊಡನೆ ಹೇಳಿದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಶೂರಸೇನನು ಕೆಲವೀರಭಟರೊಡನೆ ಒಂದು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನೆತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ವಿಕ್ರಮಚಕ್ರವರ್ಮಿಯ ನಗರವ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ತಾನು ಸ್ತ್ರೀವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿ ಅರಣ್ಯ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ವಸುಪ್ರಿಯನು ತಂತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಧರ್ಮವರ್ಮನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದುಬಿಟ್ಟನು ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಸೇನಕರಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಯತ್ನವು ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವುದೆಂದು ಬಗೆದು, ವಾಮದೇವನು ಅಲ್ಪಜನರೊಡನೆ ಬರುವಂತೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ಅವನು ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವೇಷವನ್ನು ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟು ನಿಜಾಕೃತಿಯಿಂದಿದ್ದ ರಾಜನೊಡನೆ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿದನು, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಯೋಧರು ತತ್ಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತಮ್ಮ ನಗರಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಡೆದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವಾಮದೇವನಕಡೆಯ ಯೋಧರು ಚಕ್ರವರ್ಮಿಯ ಸೇವಕರನ್ನೂ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಬೋದಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಂದು,

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಷಯಗಳು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಧರ್ಮವರ್ಮನ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದರು, ಮಿಕ್ಕ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ನೀನು ಕೇಳಿರುವೆಯಷ್ಟೆ ? ಇನ್ನು ಮುಂದಣ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳು.

ಸತ್ಯಶೀಲನೇ ! ಶ್ರೀನಗರದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಶತ್ರುಗಳ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ನಾರನೆಯ ದಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯಾನಂತರದಲ್ಲಿ, ವೈರಿಗಳು ಮಾಯಾವೇಷ ಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದು ಸಾರ್ವಭೌಮನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದುದೂ, ಆತ ನೊಡನಿದ್ದ ಸೇವಕರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದುದೂ, ವಸುಪ್ರಿಯನೆಂಬವನು ಶತ್ರುಪಕ್ಷದ ವನೇ ಎಂಬುದೂ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲವಿಷಯಗಳೂ ಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲ ರಿಗೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಯಿತು, ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲೆಲ್ಲೆಯೂ ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಎಲ್ಲರೂ ಒಳಗೊಳಗೆ ಗುಸುಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆಗ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯಾದ ದೇವಶರ್ಮನೆಂಬಾತನು ತಮ್ಮ ಸಾರ್ವಭೌಮನಿಗಾದ ವಿಪತ್ತನ್ನು ಕುರಿತು ದುಃಖಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ ಅಕಟಾ ! ಮಹಾಸಮರ್ಥನೂ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೂ ಆದ ನಮ್ಮೊಡೆಯನಿಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ವಿಪತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತಲ್ಲ ! ಕಾಮಾತುರ ನಾದವನು ಎಂಥವನಾದರೇನು ? ಇಂದ್ರನು ಅಹರ್ವಿಷಯವನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಗೌತ ಮನ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದನಲ್ಲವೆ ? ಶಂಕರನು ದಾರುಕಾವನದ ಮುನಿಪತ್ನಿ ಯರನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಲಿಂಗಹೀನನಾಗಲಿಲ್ಲವೆ ? ಇನ್ನು ಮನುಷ್ಯರಪಾ ಡೇನು ? ಪರಕಾಮಿನಿಯರಮೇಲೆ ಆಸೆಪಟ್ಟವರ ಗತಿಯೆಲ್ಲವೂ ಹೀಗೆಯೇ ಅಲ್ಲವೆ ? ಇನ್ನಾಲೋಚಿಸಿ ಫಲವೇನು ? ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ರಾಜನಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ? ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯ ವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಧರ್ಮವರ್ಮನಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಡಲಿ ? ಅವನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ವಾಮದೇವನು ಮಹಾಚತುರನು, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಉಪಾಯಗಳೂ ತಂತ್ರಗಳೂ ಅವ ನೆದುರಿಗೆ ಸಾಗಲಾರವು, ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಗೆದ್ದು ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಯನ್ನು ತರುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ, ಆಗಲಿ ಯುದ್ಧದಗೋಚೇ ಬೇಡ, ಮಿತಪರಿ ವಾರದೊಡನೆ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅವನೊಡನೆ ಈಗ ಸಂಧಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ವುದೊಳ್ಳಿತೆಂದು ತೋರುವುದು ” ಎಂದು ದೀರ್ಘಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಿತ್ರಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಹೊರಟು ಧರ್ಮವರ್ಮನ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬಂದು, ತನ್ನ ಆಗಮನವನ್ನು ಧರ್ಮವರ್ಮನಿಗೂ ಆತನ ಮಂತ್ರಿವರ್ಗಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದನು.

ಅಲ್ಪಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಸಚಿವಶ್ರೇಷ್ಠನು ಬಂದಿರುವುದು ರಾಜನಿಗೂ ಸಚಿವರಿಗೂ ತಿಳಿಯಿತು, ಆತನು ಉಭಯರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸಿ ಬಂದಿರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಆತನನ್ನು ಗೌರವವಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉಚಿತೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿದರು. ದೇವಶರ್ಮನು ತಾನುಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಅಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಷಾದಗೊಂಡು, ಆತನು ತನ್ನ ಹಿತೋಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳದೆ ಈ ದುರವಸ್ಥೆಗೊಳಗಾದನೆಂದು ನುಡಿದು ಹೀಗೆಂದನು.

“ ರಾಜಾಗ್ರಣೀ! ಮಂತ್ರಿಮಗೇ! ಕಳೆದುದನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿ ಫಲವಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಲಾಲಿಸಿ ನಮ್ಮ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ. ಇನ್ನುಮೇಲೆ ನೀವು ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧವನ್ನುಳಿದು ಕ್ಷೀರೋದಕಂಗಳಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ, ಈಗ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಮಾಣಪುರಸ್ಕರವಾಗಿಯೂ, ಸಂಧಿಪತ್ರದಮೂಲಕವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ನೇಹವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿ, ನಮ್ಮ ದೊರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು ಇದೇ ನನ್ನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ. ”

ಹೀಗೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡಬಳಿಕ ನೀತಿರಾಸ್ಟ್ರಸಾರಂಗತನಾದ ವಾಮದೇವನು, ಗುಣಶಾಲಿಯೂ ಸಾಧುವರ್ತನವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ದೇವಶರ್ಮನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರವವನ್ನಿಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ರಾಜನಾದ ಧರ್ಮವರ್ಮನ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಸೆರೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿತೆಂದು ಮಂತ್ರಿಪುಂಗವನಿಗೊಪ್ಪಿಸಿದನು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಅವಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದು, ತಾನು ಮಾಡಿದ ದುಷ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವರ್ಮನು ತೋರಿಸಿದ ಮರ್ಯಾದೆಗಾಗಿಯೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವನ್ನು ತಾಳಿ, ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಾಯಿಬಾರದೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆಯನ್ನು ಬಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಬಳಿಕ ಧರ್ಮವರ್ಮನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, ಅವಳ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನಂತೆ ಲೋಹಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಪುರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಸ್ತಂಭಗಳ ನಡುವೆ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ನೇತಾಡುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ “ ಪರಕಾಮಿನಿಯರನ್ನಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಪಾಪಗಳು, ಈ ವಿಕ್ರಮವರ್ಮನುಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ ಅಧೋಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆವರು ” ಎಂದು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವರು, ಬಳಿಕ ಅನೇಕ ಶತಾಬ್ದಗಳು ಕಳೆದುಹೋದುದರಿಂದ ಆಗಿನ ಪಟ್ಟಣಗಳೆಲ್ಲ ನಾಶಹೊಂದಿದುವು, ವಿಜಯನಗರವೂ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಹಾಳಾಗಿ ಈಗ ಈ ಹಳ್ಳಿಯು ಏರ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು, ಪಟ್ಟಣವು ನಾಶ

ವಾದರೂ ಧರ್ಮವರ್ಮಕಲ್ಪಿತಗಳಾದ ಈ ಕುರುಹು ಮಾತ್ರ ಕೆಡದೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದು.

ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯನೆ ! ಕೇಳಿದೆಯಾ ? “ ಅವಶ್ಯಮನುಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ಕೃತಂಕರ್ಮ ಶುಭಾಶುಭಂ | ನಾಭುಕ್ತಂಕ್ಷೀಯತೇಕರ್ಮ ಕಲ್ಪಕೋಟಿಶತೈರಪಿ || ” ಎಂಬಂತೆ ನಾವು ಮಾಡಿದ ಶುಭಾಶುಭ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವನ್ನು ನಾವೇ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು, ಅನುಭವಿಸದೆ ಸಾವಿರಾರು ಕಲ್ಪಗಳಾದರೂ ಆ ಕರ್ಮವು ಕ್ಷಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವು ತಿಳಿಯುತ್ತಲ್ಲವೆ ? ಎಂದನು.

ಶಿಷ್ಯನಾಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಅಂದಿನ ಉಚಿತಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದನು.

ಇಂತು ಮೊದಲನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ನಮಃಕಲ್ಯಾಣರೂಪಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಶಾಲಿನೇ |

ಕಲ್ಯಾಣಾದ್ರಿ ನಿವಾಸಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಾಂಬರಧಾರಿಣೇ ||

—: ಎರಡನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ. :—

ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಮೊದಲನೆಯ ದಿನವನ್ನು ಆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ರಷ್ಟೆ ? ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಉಷಃಕಾಲಕ್ಕೆದು ಕಾಶ್ಯೋಚಿತಕೃತ್ಯಗಳಂ ನಿರ್ವಹಿಸಿ, ತನ್ನ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದ ಶಿಷ್ಯನೊಡನೆ ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲದವರೆಗೆ ೮ ಗಂಟೆಗಳಕಾಲ ನಡೆದು ಒಂದು ತರಂಗಿಣಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಹಾಳುಬಿದ್ದಿದ್ದ ಒಂದು ಶಿವಾಲಯದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದನು, ಶಿಷ್ಯನಾದ ಸತ್ಯಶೀಲನು ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಸಮಾಪದಲ್ಲಿದ್ದ ವೇರೂಳನೆಂಬ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಡಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಲ್ಲಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನೂ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ತಂದು, ಆಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದನು, ಯೋಗಿಪುಂಗವನು ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕವಧಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಬಂದು ಕುಳಿತು ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡನು, ಶಿಷ್ಯನಾದರೋ ತನ್ನ ಊಟವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಗೆಬಂದ ಒಬ್ಬ ಆಳಿನಮೂಲಕವಾಗಿ ಆ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ತನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಕಳುಹಿಸಿ, ಗುರುವಿನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಪಾದಗಳನ್ನೊತ್ತುತ್ತ ಕೆಲಹೊತ್ತು ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, “ ಆಚಾರ್ಯವರೈ ! ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಯಾವನೋ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ ನಿಪುಣನಾದವನು

ಕಟ್ಟಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂ ಪರಿಕಿ ಸಿದರೆ ಅವನು ಸಾಕ್ಷಾದ್ವೇವಶಿಲ್ಪಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವುದು, ಭಾರತ ಭಾಗವತ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣಿನಮುಂದೆ ನಡೆದಂತೆ ವಿಗ್ರಹರೂ ಪವಾಗಿ ಕೆತ್ತಿರುವನು, ಸ್ವಾಮಿ ! ನನ್ನಿಂದ ಆ ಶಿಲ್ಪನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಲು ಆಗಲಾರದು, ತಾವು ಒಂದುಸಾರಿ ನೋಡಿಬಂದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಬಲ್ಲರಿ, ದೇವಾಲಯದ ಕೆಲಸವು ಮಹಾಕವಿ ಸ್ತುತ್ಯನಾದುದಾಗಿದ್ದರೂ, ಪೂಜಾಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದು ಕುರುಹೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, “ ಇದು ಶಿವದೇವಸ್ಥಾನವೋ ! ವಿಷ್ಣುದೇವಾಲಯವೋ ! ” ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ಈ ಅಂದವಾದ ದೇವಮಂದಿರವು ಸರ್ವಶೂನ್ಯವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣವು? ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆನು, ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಕಾಲನಡಿಗೆ ಯಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುತ್ತ ಒಂದೊಂದುಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ದಿನ ತಂಗಬೇಕಾಗಿರುವುದಷ್ಟೆ ? ತಂಗಿದಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಒಂದೊಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ, ಗುರುದೇವ ! ನಿನ್ನೆಯ ಕಥೆಯು ಶುಶ್ರೂಷುಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಮತ್ತು “ ಪರಕಾಂತಾರತಿಯು ಪ್ರಾಣಹಾನಿಕರ, ಮತ್ತು ಪಾಪಪ್ರದ ” ಎಂಬುದನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ನೀತಿಯುಕ್ತವಾದ ಕಥೆಯಾಗಿದ್ದಿತು ” ಎಂದು ಮೃದುಮಧುರ ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಕೇಳಿದನು, ಚಿದಂಬರಯೋಗಿಯು ತಾನಾಚರಿತ್ರವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಕಂಡರಿಯದವನಾದರೂ, ಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುಸ್ಸಿನಿಂದ ಆ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನೆಂಬ ವೈಶ್ಯನ ಆಶೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಕಥೆ.

ವತ್ಸ ! ಸತ್ಯಶೀಲ ! ಲಾಲಿಸು, ಈ ದೇವಾಲಯದ ಸುತ್ತಲೂ ಪೂರ್ವದ್ವಾರ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವಿದ್ದಿತು. ಅದರ ಹೆಸರು ಕುಸುಮನಗರ ಪಟ್ಟಣವು ವರ್ತುಲಾಕಾರವಾಗಿದ್ದು ನಡುವೆ ಉನ್ನತವಾದ ಈ ದೇವಾಲಯವು ಕಿಂಜಲ್ಪದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಕುಸುಮಪುರವೆಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು, ಇದರ ಸುತ್ತಲೂ ಎಸಳುಗಳಂತೆ ಬೀದಿಗಳು ದೀರ್ಘಗಳಾಗಿದ್ದುವು, ಪ್ರತಿಬೀದಿಯವರೂ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಣುವ ದೇವಾಲಯದ ಕನಕ ಕಲಶಯುಕ್ತವಾದ ವಿಮಾನವನ್ನು ಕಂಡು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅವರವರ ನಿತ್ಯಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ನಾಸ್ತಾನರ್ಥದವರಿಗೆ ಆ ಪಟ್ಟಣವು ಆಶ್ರಯವಾಗಿ ಸುಖದಾಯಕವಾಗಿದ್ದಿತು, ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉಪಪತ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಪುರಾಕೃತಕರ್ಮವಶದಿಂದ ನಿತ್ಯವೂ ಬಹಳ ಬಡತನದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾದ

“ ಶಿವಶರ್ಮ ” ನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬನು ಉಡಲುಣಲು ಲೇಶಮಾತ್ರವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದುದಿನವನ್ನೊಂದು ಸಂವತ್ಸರವನ್ನಾಗಿ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಐದನುಂದಿ ಮಕ್ಕಳೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು, ಈ ಮಹಾ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಅವಲಂಬಿಸಿ ನೋಡಿದನು, ಆದರೂ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ದೊರೆತುಮಿತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ ಕೊನೆಗೆ ಯಾಯಾ ವರವೃತ್ತಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿದನು, ಈತನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿದ್ದನು, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನೂ ಭಾರತಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದನು, ಒಂದು ದಿನ ತನ್ನ ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ,

“ ಅದಾನದೋಷೇಣ ಭವೇದ್ದರಿಮೋ |
ದಾರಿದ್ರ್ಯದೋಷೇಣ ಕರೋತಿಸಾಪಂ |
ಪಾಪಾದವಶ್ಯಂ ನರಕಂಪ್ರಯಾತಿ |
ಪುನರ್ದರಿದ್ರಃ ಪುನರೇವಪಾಪೀ || ”

ಅರ್ಥ—“ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡದಿದ್ದ ಪಾಪದಿಂದ ಬಡವನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವನು, ಬಡತನದ ದೋಷದಿಂದ ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡುವನು ಪಾಪದಿಂದ ನರಕಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು, ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಬಡವನಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟುವನು. ”

ಈ ಅಕ್ಕವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದು, “ ಓಹೋ ! ಹೀಗೆ ಈ ದಾರಿದ್ರ್ಯವು ನನ್ನನ್ನು ಸೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಪರಮೇಶ್ವರನಮೇಲೆ ಭಾರವನ್ನು ಹಾಕಿ ತಿರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಕಾಲಯಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು, ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲ, ನಾನು ಯಥಾಲಾಭ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು, ಬೇಡುವುದೆಂದರೆ ಅಷ್ಟಕಷ್ಟಗಳಲ್ಲೊಂದೆಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆನು, ಏನುಮಾಡುವುದು ? ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಗತಿಯೇ ಇಲ್ಲ.

“ ಗತೇರ್ಭಗಂಃಸ್ವರೋಹೀನೋ ಗಾತ್ರೇಶ್ವೇದೋಮಹದ್ಭಯಂ |

ಮರಣೇಯಾನಿಚಿಹ್ನಾನಿ ತಾನಿಚಿಹ್ನಾನಿಯಾಚಕೇ || ”

[ಅರ್ಥ—ತೊಡಕು ನಡಿಗೆ, ಕಡಿಮೆಯಾದ ಧ್ವನಿ, ಮೈಯಲ್ಲಿ ಬೆವರು, ಹೆಚ್ಚಾದ ಹೆದರಿಕೆ ಹೀಗೆ ಯಾಚಕನಲ್ಲಿ ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳೇ ಆಗುತ್ತವೆ.]

ಎಂಬಂತೆ ಮರಣದ ಗುರುತುಗಳೇ ಬೇಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ, ಬಡತನವೆಂಬ ಚಿಂತೆಯ ತಾಪವನ್ನು ಸಂತೋಷವೆಂಬ ನೀರಿನಿಂದ ಆರಿಸಬ

ಹುದು, ಅದರೆ * “ ಬೇಡಿದಾಗ ಗೃಹಸ್ಥನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾಚಕನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಅಂತರ್ದಾಹವು ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಶಮನವಾಗಲಾರದು ” ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಕವಿಯು ಹೇಳಿರುವನು ಇದು ಸತ್ಯವೇಸರಿ ಎಂದು ಶಿವಶರ್ಮನು ಭಾವಿಸಿ, ಬಡತನವು ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಅದರಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಕೊಡದೆ, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಯಾಯಾ ವಾರವೃತ್ತಿಯಜತೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ವ್ಯಾಪಾರವ ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನು ಏನೆಂದರೆ:— ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ನಿತ್ಯಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವತಾರ್ಚನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರವನ್ನು ದೇವರಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ, ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಈ ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಒಂದುನೂರ ಎಂಟುಸಾರಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ

“ ಚಂದ್ರಾನಸಾರ್ಧದೇಹಾಯ ಚಂದ್ರಾಂಶುಸಿತಮೂರ್ತಯೇ |

ಚಂದ್ರಾರ್ಕಾನಲನೇತ್ರಾಯ ಚಂದ್ರಾರ್ಧಶಿರಸೇನಮಃ || ”

“ ಅಹಿಭೂಷಣೋಪ್ಯಭಯದಃ ಸುಕಲಿತಹಾಲಾಹಲೋಪಯೋನಿತ್ಯಃ |

ದಿಗ್ವಿಸನೋಪ್ಯಖಿಲೇಶಸ್ತಂ ವಂದೇಹಂಶಶಾಂಕದಲಮಸ್ತಂ || ”

ಎಂದು ಶಿವಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ,

“ ಹರಕಂಠಗ್ರಹಾನಂದ ಮೀಲಿತಾಕ್ಷೀಂನಮಾಮ್ಯುಮಾಂ |

ಕಾಲಕೂಟವಿಷಸ್ಪರ್ಶ ಜಾತಮೂರ್ಛಾಗಮಾಮಿವ || ”

“ ಸರಿಗಮಪಧನಿಸತಾಂ - ವೀಣಾಸಂಕ್ರಾಂತಕಾಂತಹಸ್ತಾಂತಾಂ |

ಶಾಂತಾಂಮೃದುಲಸ್ವಾಂತಾಂ - ಕುಚಭರತಾಂತಾಂನಮಾಮಿ ಶಿವಕಾಂತಾಂ || ”

“ ಅಲಂಬೇಜಗದಾಲಂಬೇ ಹೇರಂಬಚರಣಾಂಬುಜೇ |

ಶುಷ್ಯಂತಿಯದ್ರಜಸ್ಸೃಶಾರ್ಫತ್ಸದ್ಯಃ ಪ್ರತ್ಯೂಹನಾರ್ಧಯಃ || ೨’

“ ಅಂತರಾಯ ತಿಮಿರೋಪಶಾಂತಯೇ |

ಶಾಂತಪಾವನ ಮಚಿಂತ್ಯವೈಭವಂ |

ತನ್ನರಂವಪುಷಿ ಕುಂಜರಂಮುಖೇ |

ಮನ್ಮಹೇಕಿಮುಪಿ ತುಂದಿಲಂನುಹಃ || ”

ಎಂದು ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಹೊಗಳಿ,

“ ಕಂಠಾಲಂಕಾರಘಂಟಾಘಣಘಣರಣಿತಾಧ್ಮಾತರೋದಃಕಟಾಹಃ |

ಕಂಠೇಕಾಲಾಧಿರೋಹೋಚಿತಘನಸುಭಗಂಭಾವುಕಸ್ನಿಗ್ಧಪೃಷ್ಠಃ |

ಸಾಕ್ಷಾದ್ಧರ್ಮೋವಪುಷ್ಪಾನ್ಮಲಕಕುದನಿಧೂತಕೈಲಾಸಕೂಟಃ |

ಕೂಟಸ್ಥೋನಕಕುದ್ಮಾನ್ನಿಬಿಡತರತಮಸ್ಥೋಮತೃಣ್ಯಾವಿತ್ಯಣ್ಯಾತ್ || ”

* “ ದಾರಿದ್ರ್ಯನಿಲಸಂತಾಪ ಶ್ಯಾಂತಸ್ತಂತೋಷವಾರಿಣಾ |

ಯಾಚಕಾಶಾವಿಘಾತಾಂತ ದಾಹಃಕೇನೋಪಶಾಮ್ಯತಿ || ”

ಎಂದು ನಂದೀಶ್ವರನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ತರುವಾಯ ಪಟ್ಟಣದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಯಾಯಾವಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು, ಇದು ಆ ವಿಪ್ರವರ್ಯನ ನಿತ್ಯ ಚಾರ.

ಹೀಗೆ ಕೆಲವುದಿನಗಳು ಕಳೆದಬಳಿಕ, ಒಂದು ದಿನ ಎಂದಿನಂತೆ ಉದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾಲ್ಯಾಣಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪದ್ಧತಿಯಪ್ರಕಾರ ಶಿವನಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಊರಿನ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಆಗ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನೆಂಬ ಆ ಪತ್ತನದ ಧನಿಕನೊಬ್ಬನು ದೇವಾಲಯ ಪ್ರಾಕಾರದ ಹಿಂದುಗಡೆ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಳೆಗೆ ಬಂದು ದಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ದಂತಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಶಿವಶರ್ಮನು ಹೊರಟುಹೋದಮೇಲೆ ಪ್ರಾಕಾರವನ್ನು ದಾಟಿ ದೇವಾಲಯದಕಡೆಗೆ ಬಂದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ದ್ವಾರದಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಿಭೂತಿಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಿವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ “ ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ! ನಂದಿಕೇಶ್ವರಾ ! ” ಎಂದೊಂದು ಧ್ವನಿಯುಂಟಾಯಿತು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನೆಂಬ ವಣಿಕ್ಕುಂಗವನು ಆ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು, ಒಡನೆಯೇ ! ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು “ ಏನಿದು ? ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ! ಅರ್ಚಕರು ಇನ್ನೂ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದಿಲ್ಲ ! ಒಳಗೆ ಈ ಶಬ್ದವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಯಾರಾದರೂ ಇರಬಹುದೆ ? ಏನು ನಡೆವುದೋ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಆಲಿಸುವ ! ” ಎಂತಾಶೋಚಿಸಿ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಬಾಗಿಲಬಳಿ ನಿಂತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಮತ್ತೆ “ ಓ ನಂದಿ ! ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ! ” ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಿಸಿತು, ಆಗ ನಂದಿಯು “ ಮಹಾದೇವ ! ಸೇವಕನಾದ ನಂದಿ ಇಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿವಾನೆ ಏನಪ್ಪಣೆ ಎಂದನು. ಮಹಾದೇವನು ನಂದಿಕೇಶ್ವರಾ ! ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ ಕೇಳು, ಶಿವಶರ್ಮನೆಂಬ ಬಡಪಾರ್ವನೊಬ್ಬನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನೂರೆಂಟುಸಾರಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಮಾಡಿ ಬಾಗಿಲಮುಂದೆ ನಿಂತು ನನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾನೆ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ನನ್ನ ಸಹಸ್ರನಾಮಗಳನ್ನೂ ಜಪಿಸುತ್ತಾನೆ, ನಾಮಸತನವನ್ನು ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಅವನು ಬಡವನಾಗಿರುವುದು ನನಗೆ ರುಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರಿಗೆ ವಿವಿಧವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದೇ ನನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪ, ನನ್ನ ಭಕ್ತರು ನಿರಂತಸುಖಭಾಜರಾಗಿರಬೇಕೆಂದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಮತ, “ ಶಂಭು, ಶಂಕರ, ಶಿವ ಮೊದಲಾದವು ನನ್ನ ಅನ್ವರ್ಥನಾಮಗಳು, ನಂದಿಯೇ ! ನಾನು ಈ ಬಡವನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ

ಯಾವುದಾದರೊಂದುಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಈ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲದೊಳಗಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ವರಾಹಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ತಪ್ಪುಕೊಡದು, ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

“ ಈಶ್ವರ ! ಸರ್ವೇಶಾ ! ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಯಪ್ರಕಾರವೇ ತಪ್ಪದೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದು ನಂದಿಯು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟನು, ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆಲಿಸಿದನು, ಜನರಹಿತವಾದ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಅವನಿಗೆ ಒಂದುಬಗೆಯಾದ ದುರಾಲೋಚನೆಯುಂಟಾಯಿತು. “ ಎಲೆಯಲಾ ! ಇದೇನಾಶ್ಚರ್ಯ ! ನಿತ್ಯದ ರಿದ್ರನೂ ಭಿಕ್ಷಾ ಜೀವಿಯೂ ಆಗಿರುವ ಆ ಹಾರುವಯ್ಯನಿಗೆ ಮಹಾದೇವನು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ವರಾಹಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸಿರುವನಲ್ಲ ! ನಂದೀಶ್ವರನು ಸಾಯಂಕಾಲದೊಳಗಾಗಿ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದನಲ್ಲವೆ ? ಅದು ಈ ದಿನವೇ ನಡೆವುದು, ಈಶ್ವರನ ಸಂಕಲ್ಪವೆಂದಿಗಾದರೂ ವ್ಯರ್ಥವಾದೀತೇ ? ಹತ್ತುಸಾವಿರ ವರಾಹಗಳೂ ಆ ಹಾರುವನಿಗೆ ಬರುವುದು ತಪ್ಪದು ಇದು ಸತ್ಯ, ಅದರಿಂದ ಆವುದಾದರೊಂದುಪಾಯವನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಬರುವ ಧನವನ್ನು ನಾನಪಹರಿಸಲೇಬೇಕು ” ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ದುರಾಶಾಪೀಡಿತಮಾನಸನಾಗಿ ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಭಿಕ್ಷಾಟನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಶಿವಶರ್ಮನ ಆಗಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾದಿದ್ದನು, ಶಿವಶರ್ಮನಿಗೆ ಈ ಯಾವ ಸಂಗತಿಯೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸತ್ಯಶೀಲನೆ ! ಆಯು ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತದೆ ? ತಿಳಿದೆಯಾ ? ಆಶೆಯು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟದು, ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ದಾಸರಾಗಿರುವರೋ ಅವರು ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ದಾಸರಾಗುವರು, ಯಾರಿಗೆ ಆಸೆಯು ದಾಸಿಯಾಗುವಳೋ ಅವರಿಗೆ ಲೋಕವೇ ಆಳಾಗುವುದು, ಯಾವನಕ್ಕೆ ಮುದುಕತನದ ಉಪದ್ರವವಿರುವುದು, ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ರೋಗದ ಭಯವಿರುವುದು, ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಭೀತಿಯಿರುವುದು, ಆಶೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಉಪದ್ರವವೂ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಲ್ಲುಗಳು ಬಿದ್ದುಹೋಗಿ ತಲೆನರೆತು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅಂಧತ್ವವುಂಟಾದರೂ ಧನಾಂಗನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಚಿತ್ತವು ಅಧೀನವಾಗಿರುವುದು, ಆಸೆಗೆ ಮೇರೆಯೇ ಇಲ್ಲ, ಮೇರುಪರ್ವತದಷ್ಟು ಧನವು ದೊರಕಿದರೂ ಆಸೆಯು ತೀರುವಂತಿಲ್ಲ, ಆಸೆತೀರುವಷ್ಟು ಧನವು ಲಭಿಸಿದರೂ ತಾನು ಹೋಗುವಾಗ ಒಂದುಕಾಸಾದರೂ ಹಿಂದೆ ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ಆಸೆಯು ಮಾನವರಪಾಲಿಗೊಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸಿಯು, ವಿಷಮಂಜರಿಯು, ಹಳೆಯ ಹೆಂಡವು, ಸರ್ವದೋಷಗಳಿಗೂ ನೆತೆಯಾದ ಆಸೆಯು ಬಹು ನಿಂದ್ಯವಾದುದು, ಅದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಯಾವನು ಬಿಟ್ಟಿರುವನೋ ಅವನೇ ಧನ್ಯನು,

ಸತ್ಯಶೀಲನೆ ! ಆಮೇಲೆ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪದ್ಧತಿಯಮೇರೆ ವಟ್ಟಣದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿ ತನಗೆ ದೊರೆತ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಹಸಿವಿನಿಂದ ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಬೇಗಬೇಗನೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು, ಆತನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಮನೆಯಮುಂದೆಯೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು, ಆತನ ಆಗಮನವನ್ನೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವರ್ತಕನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದೊಡನೆ ಅಡ್ಡಕಟ್ಟು ಮಹಾ ವಿನಯದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, “ ಸ್ವಾಮಿ ! ತಾವು ತುಂಬಾ ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಸತ್ಯಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವರು, ಯಥಾಲಾಭಸಂತುಷ್ಟರು, ಆರಾರಹಿತರು, ಮಹಾಯೋಗ್ಯರು, ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು, ವಿಪ್ರವರ್ಯ ನಾನೀದಿನ ನಿಮಗೊಂದು ಸ್ವರ್ಣರೂಪವಾದ ದಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದುದ್ದೇಶಿಸಿರುವೆನು, ಬಡವರೂ ಪರಮಭಾಗವತರೂ ಆದ ನಿಮಗೆಯೇ ಈ ದಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಶೋಚಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಆಗಮನವನ್ನಿದಿರುನೋಡುತ್ತ ಇಲ್ಲಿ ಕಾದಿದ್ದೆನು, ನನ್ನ ದಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಅರ್ಹರು, “ ಸತ್ಪಾತ್ರದಲ್ಲ ದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಸ್ವಾತಿಯ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನಮೇಲೆ ತೇಲಾಡುತ್ತಿರುವ ಮುತ್ತಿನಚಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಹನಿಯು ಮುಕ್ತಾಫಲವಾಗುವುದು” ಎಂದು ತಮ್ಮಂತಹ ಪೂಜ್ಯರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿರುವೆನು, ಎಲ್ಲಬಗೆಗಳಿಂದ ಆಶೋಚಿಸಿದರೂ ತಾವು ದಾನಾರ್ಹರೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಿರುವುದು ಒಳಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ ನಾನು ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಅಲ್ಪದಾನವನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ” ಎಂದು ಬಹುವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು.

ಆ ಕೋಮಲವು ವಿನಯವಚನವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು, “ ಆಹಾ ! ಇದೇನಚ್ಚರಿ ! ನಾನು ಇವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಡಿದಾಗ ಭಿಕ್ಷವನ್ನೇ ಹಾಕದಿದ್ದವನು ಈ ದಿನ ಹೀಗೆ ವಿನಯದಿಂದ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು, ಯಾರು ಬಂದು ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಬೇಡಿದರೂ ಕೋಪಗೊಂಡು ಛೇ ! ಛೇ ! ಇದೇನು ತಿರಿಕೆ ! ಕೈಕಾಲ್ಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಜೀವಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಇದೇಕೆ ಈ ದುರ್ವೃತ್ತಿ ? ದಿನಾಲೂ ಹೀಗೆ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಯಾರುತಾನೆ ಇಡಬಲ್ಲರು ? ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಸಾರಿಗಳೇ ಅಲ್ಲವೆ ? ಅವರವರ ಕಷ್ಟಗಳೆಷ್ಟೋ ಇರುವುವು, ಮೊಂಡನಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬಾಗಿಲಬಳಿ ನಿಂತಿರಬೇಡ, ಒಂದು ದಿನ ಹೇಳಿದರೆ ಬುದ್ಧಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ ಹೊರಟುಹೋಗು, ಎಂದು ಬಗೆಬಗೆಯ ದುರ್ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡಿ, ಆಗಲೂ ಒಂದುಹಿಡಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹಾಕದೆ ಕಳುಹುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಲುಬ್ಧನಿಗೆ ಈ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯು ಹುಟ್ಟುವುದುಂಟೆ ? ಏನೋ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು ಇಲ್ಲವೆ “ ಏನಾಕ

ಕಾಲೇವಿಪರೀತಬುದ್ಧಿಃ, ಎಂಬಂತೆ ವಿನಾಶಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಬುದ್ಧಿಯು ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾಗಿದೆಯೋ ? ” ಎಂದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ ನಿಂತನು.

ವೈಶ್ಯನಾಗಳಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮೋರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, “ ಸ್ವಾಮಿ ! ಏತಕ್ಕೆ ಏನೋ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತ ನಿಂತಿರುವಿರಿ? ಸಂದೇಹಿಸಬೇಡಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ವಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನೂ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿರುವೆನು, ದಾನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಡಗಿರುವೆನು, ತಾವು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದಾನಮಾಡುವೆನು ” ಎಂದನು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅಜಾತಶತ್ರುವು, ಆ ವರ್ತಕನು ಎಷ್ಟುಬಯ್ದರೂ ಗಜರಿ ದರೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅಸಮಾಧಾನಪಡದೆ, ಕೋಪಗೊಳ್ಳದೆ ಇದೆಲ್ಲವೂ ತನ್ನ ದಾರಿದ್ರ್ಯದೋಷವೆಂದು ಬಗೆದು, ಅವನು ಉಸಾದಾನವನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಅಥವಾ ಕೊಡದಿರಲಿ ಅವನ ಮನೆಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು, ಅವನು ಒಂದು ದಿನ ವಾದರೂ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಟ್ಟವನೇ ಅಲ್ಲ, ಆದರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಬೇಸರವಿಲ್ಲ ಕೋಪತಾವಗಳಿಲ್ಲ ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲ, ಇದಲ್ಲವೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಲಕ್ಷಣ.

ಸತ್ಯಶೀಲನೆ, ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾಜಗರ ಸಂವಾದ ದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ನೋಡು.

“ ಸತ್ಯಂದಾನಂಶಮಶ್ವೀಲಂ ಆನೃಶಂಸ್ಯಂತಪೋಘೃಣಾ |

ದೃಶ್ಯತೇಯತ್ರನಾಗೇಂದ್ರ ಸಬ್ರಾಹ್ಮಣಇತಿ ಸ್ಮೃತಃ || ”

ಅರ್ಥ—ಎಲೈ ನಾಗಶ್ರೇಷ್ಠನೆ ! ಸತ್ಯವೂ, ದಾನವೂ, ಶಾಂತಗುಣವೂ, ಸದ್ವೃತ್ತವೂ, ಕ್ರೂರರಹಿತತ್ವವೂ, ತಪಸ್ಸೂ ದಯೆಯೂ ಯಾವನಲ್ಲಿರುವುದೋ ಅವನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು.

ಹೀಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಲಕ್ಷಣವನ್ನು ನುಡಿದ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ ಸ್ವಾಮಿ ! ಜಾತಿಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿರುವವನಿಗೆ ಈ ಗುಣಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಶೂದ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗುಣಗಳಿದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದೆ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಚಿದಾನಂದರು—ಅಯ್ಯಾ ! ನೀನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ಆ ಅಜಗರನೂ ಕೇಳಿರುವನು, ಅದಕ್ಕೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳು:—

“ ಶೂದ್ರೇತುಯದ್ಭವೇಲ್ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯ ದ್ವಿಜಾತೇಶ್ಚನವಿದ್ಯತೇ |

ನವೈಶೂದ್ರೋಭವೇಚ್ಛೂದ್ರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋನಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ || ”

ಅರ್ಥ—ಶೂದ್ರನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾದಿ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅವನು ಶೂದ್ರನಲ್ಲ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲಿ ಆ ಸತ್ಯಾದಿಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲ.

ವತ್ಸ ! ಸತ್ಯಶೀಲ ! ಭಾಗವತದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಅರ್ಥವೇ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವುದು.

“ ಶ್ವಪಜೋಪಿಮಹೀಸಾಲ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೋದ್ವಿಜಾಧಿಕಃ |

ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿವಿಹೀನಸ್ತು ಯತಿಶ್ಚ ಶ್ವವಚಾಧಮಃ || ”

ಅರ್ಥ—ಎಲೈ ಜನಮೇಜಯನೆ, ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನಾದವನು ಚಂಡಾಲನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅವನು ಬ್ರಹ್ಮಣೋತ್ತಮನೆನ್ನಲ್ಪಡುವನು, ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನು ಯತಿಯಾದರೂ ಅವನು ಚಂಡಾಲರಲ್ಲಿಯೂ ನೀಚನೆನಿಸುವನು.

ಅದಂತಿರಲಿ ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳು, ವರ್ತಕನಂತಹ ಪಾಪಾತ್ಮನಾದರೂ ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉತ್ಕಟವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿದುದೂ ಸುವರ್ಣರೂಪವಾದ ದಾನವನ್ನು ತನಗೆಯೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿರುವುದೂ ಆತನಿಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು, “ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಭಗವತ್ಕೃಪಾಲಬ್ಧವಾದುದು, “ ತೇನವಿನಾತ್ಮಣಮಸಿನಚಲತಿ ” ಅವನ ಸಂಕಲ್ಪ ಹೊರತು ಯಾವುದೂ ನಡೆವುದಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಆ ಕೋಮಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, “ ಅಯ್ಯಾ ! ವಣಿಗರನೇ ! ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕೃಪಾವಿಶೇಷವು ಮಹಾಭಾಗ್ಯಸಂಪನ್ನರಾದ ನಿಮಗೆ ಉಂಟಾದುದು ಮದೀಯ ಪುರಾಕೃತ ಪುಣ್ಯವೀಶಿಷವೆಂದೇ ಭಾವಿಸುವೆನು, ತಮ್ಮ ಚಿತ್ತದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿಬರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾಯಾವರದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಕ್ಷುದ್ಧಾಭೆಯಿಂದ ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿಡೆಂದು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಬೇಗನೆ ಬರುವೆನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ನೈಶ್ಯನು ಬಹಳ ಕನಿಕರಪಟ್ಟವನಂತೆ ನಟಿಸಿ, “ ಅಕಟಕಟಾ ! ಪಾಪ ! ಪಸುಳೆಗಳಲ್ಲವೆ ? ಹಸಿವಿನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬಳಲಿರುವರೋ ! ಸ್ವಾಮಿ ! ಬಡತನವೆಷ್ಟು ದುಃಖಕರವಾದುದೋ ! ಇಂ ನೀವಿಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ನಾನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸುವೆನು, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಸೇವಕನೊಡನೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವೆನು ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಶಿವಶರ್ಮನ ಹಸ್ತಾವಲಂಬನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತವೀರವೊಂದರಮೇಲೆ ಕುಳಿರಿಸಿ, ತನ್ನ ಒಬ್ಬ ಸೇವಕನನ್ನು ಕರೆದು, “ ನಾಲ್ಕುಬಳ್ಳದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಬೇಳೆ, ಉಪ್ಪು, ಹುಣಿಸೆಯಹಣ್ಣು, ತುಪ್ಪ, ಎಣ್ಣೆ, ಎಲೆಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಕೂಡವೆಯಾಗದಂತೆ ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಈ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಡಿಗೆಮಾಡುವಂತೆ ಇವರ ಪತ್ನಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿಬಾ ” ಎನಲು ಸೇವಕನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನ ಮನೆಗೆಬಂದು, “ ತಾಯಾ ! ಶರ್ಮರವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲಸ್ಯವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವರು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಸೆಟ್ಟರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವರು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಿಂದಿರುಗಿಬಂದು, ತಾನು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಆ ವರ್ತಕನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಶಿವಶರ್ಮನಿಗಂಪಾದಾನಂದಕ್ಕೆ ಮೇರೆಯೇ ಇಲ್ಲ, ಗುಪ್ತನು ಆತನಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನೂ ಭಕ್ತಿಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನೂ ಶರ್ಮನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದು ಕೊಂಡು, “ ಈ ಎಲ್ಲವೂ ದೀನದಯಾಪರನಾದ ಭಗವಂತನ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ನಡೆಯ ತಕ್ಕುವೇಸರಿ ” ಎಂದು ಅರ್ಥನಿಮೀಲಿತನೇತ್ರನಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಮುಖಮೇಯು ಅವಾಜ್ಞನುಸರಗೋಚರವೆಂದು ಆನಂದಬಾಷ್ಪಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಗುಪ್ತನಾದರೋ ಚಡುಪುಡನೆ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವೀಳೆಯದೆಲೆಯನ್ನೂ ಅಡಕೆಯನ್ನೂ, ಎಲಕ್ಕಿ, ಲವಂಗ, ಬಾಬಾಮಿ, ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ, ಕೇಸರಿ ಮೊದಲಾದುವನ್ನಿಟ್ಟು ಅದರನಡುವೆ ಎರಡುಸಾವಿರ ವರಾಹಗಳನ್ನು ಕುಪ್ಪೆಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು, “ ಸ್ವಾಮಿ ! ದಂಡಪ್ರಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಮ್ಮ ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂತು, “ ಸ್ವಾಮಿ ! ಬಹುದಿನಗಳಿಂದಲೂ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಲಾಘವವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತ, ತುಚ್ಛವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ನಿಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನರಿಯದೆ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿರುವೆನು, ಆ ದೋಷವು ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ದಿನ ಈ ಅಲ್ಪಧನವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿರುವೆನು, ಇದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ನೀವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನಾದನೇವಕನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಬೇಕು ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು.

ವಿಪ್ರೋತ್ತಮನು ಅಶ್ಚರ್ಯನಿಂದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತೇಲಿದನು, ಅಷ್ಟು ಹಗುವನ್ನಾತನೆಂದೂ ನೋಡಿದವನಲ್ಲ, ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಆತ ನಿಗೇಸೂ ತೋರಲಿಲ್ಲ, “ ಎರಡುಸಾವಿರ ವರಾಹಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅಲ್ಪವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನೆಂದು ವರ್ತಕನೀತನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವನಲ್ಲ ! ನನಗಿಷ್ಟು ಹಣವೇ ನವನಿಧಿಗಳಾಗಿರುವುದಲ್ಲ ! ಆಹ ! ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದ ಅನುಮೇಯವಾಗುವುದು : ” ಎಂದಡೆಗಡೆಗೆ ಭಗವಂತನ ನಿರ್ವ್ಯಾಜಕೃಪೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ, ವರ್ತಕನ ದಾನವನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತ, ಆ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಮೂಟೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ, ಆ ವರ್ತಕನನ್ನಾಶೀರ್ವದಿಸಿ, ಆತನ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮೂಟೆಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು, ಮನೆಗೆ ಮೊರಡಲಾದ್ಯಮಿಸಿ ಆತನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹಾಕಿದನು. ಆ ಪುರಲ್ಲಿ ದುರಾಶಾಪರನೂ ವಂಚಕನೂ ಆದ ಆ ಕೋಮಟಿಯು ಏನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಮರೆತು ಮತ್ತೆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡವನಂತೆ ಬೇಗಬೇಗನೆ ತಾನೂ ಬಾಗಿಲಹತ್ತಿರಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ “ ಸ್ವಾಮಿ ! ಸ್ವಾಮಿ ! ಇನ್ನೊಂದುಮಾತು ಸ್ವಲ್ಪ ದಯಮಾಡಿರಿ ” ಎಂದು ಕರೆದನು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಏನೋ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ

ನೆಂದು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನಾ ವರ್ತಕನು ಮಣೆಯಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಇಂತೆಂದನು. ಅಲ್ಪವಾದ ವಿಷಯವನೊಂದನ್ನು ಕೇಳಲು ಬಗೆದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕರೆದೆನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು ಆ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ—ಈ ದಿನ ಸಂಜೆಯ ಒಳಗಾಗಿ ನಿಮಗಾವುದಾದರೂ ಧನಲಾಭವುಂಟಾದರೆ ಆ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನನಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಡಬೇಕು, ಈಗ ನಿಮಗೆ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನು ದಾನಧಾರಿವಾರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಾನು ಪಡೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಧೈರ್ಯವಾಗಿರಿ, ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲಾದರೂ ಧನಲಾಭವು ನಿಮಗುಂಟಾದರೆ ಅದರ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದುದು ಇಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸೆಂದು ಹೇಳಲಾರರೆಂದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು, ಇದರಿಂದ ತಮಗೇನು ನಷ್ಟ? ನಾನೊಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೀಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಬಾರದು ತಿಳಿಯಿತೇ? ಆ ಕಾರಣವು ತನಗೆ ನಾಳೆಯೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು, ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ನೀವು ಬೇಗನೆ ಹೋಗಬಹುದು ” ಎಂದು ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾಗಿಯೂ ನಿಷ್ಕಪಟ ಯಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದನು.

ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಇಂತಹ ಮೋಸದ ವಿದ್ಯೆಗಳೊಂದೂ ಬಾರದು, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿದನು, “ ಈ ಕೋಮಟಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೆ ಮಹದಾಶ್ಚರ್ಯಜನಕವಾಗಿರುವುದು, ಇವನು ಹುಳ್ಳನೇ ಏನು? ಈ ನನಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಿರುವುದು ಹುಟ್ಟಿದುದು ಮೊದಲು ಧನಲಾಭವನ್ನೇ ಕಾಣದೆ ದೈನ್ಯವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವನಿಗೆ ಈ ಸಂಜೆಯೊಳಗಾಗಿ ಅವಲಾಭವುತಾನೆ ದೊರೆಯಬಹುದು ಮುಂದೆ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭದ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನವನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಂತೆ ಇವನು ಹೀಗೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು? ” ಎಂದನೇಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿದನು, ತನಗೆ ಅಂತಹ ಲಾಭವು ಉಂಟಾಗುವುದು ಊಹೆಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು ಕಡೆಗೆ ಹೀಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡನು. “ ಈತನು ನನಗೆ ಎರಡುಸಾವಿರ ವರಾಹಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನಲ್ಲವೆ? ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟವನು ಅಗವಹೋಗದ ಮತ್ತು ದುರಾಹ್ವವಾದ ಭವಿಷ್ಯಲಾಭವು ತನ್ನ ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ (ಹಕ್ಕಿಗೆ) ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಾನಿಲ್ಲಿವೆನ್ನುವುದು ಕೃತಜ್ಞನ ಧರ್ಮವಲ್ಲ, ಈ ಅಲ್ಪವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಹಿಂಜರಿಯಬಾರದು ” ಎಂದು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, “ ವಣಿಗರನೇ! ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ಮುಷೀಧಾನಿಯನ್ನೂ ಅಲವನವನ್ನೂ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಾ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ದೀರ್ಘಕಾಲವಾಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಭಯಪಟ್ಟು, ತಾನು ಮುಳುಗಿಹೋದಂತೆ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವೈಶ್ಯನು, ಒಡನೆಯೇ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಲೇಖನವಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತಂದು ವಸುಂಧರಾಮರನ ಮುಂದಿಟ್ಟನ್ನು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಾಳೆಯ ಓಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಘಂಟದಿಂದ ಬರೆವ ವಾಡಿಕೆಯಿದ್ದಿತು, ಕಾಗದಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಮಸಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆವುದು ಆಗತಾನೆ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತು, ಆದರೂ ಆ ವೈಶ್ಯನು ಬರೆವಣಿಗೆಯ ಮಾರ್ಗವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರಬೇಕೆಂದು ತಾಳೆಯ ಓಲೆಯನ್ನೂ ಗಂಟವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟನು, ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದನು.

“ ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕಾಬ್ದಂಗಳು ೫೬೮ಕ್ಕೆ ಸಮವಾದ ಪರಾಭವ ಸಂವತ್ಸರ ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ಪಂಚಮಿಯಲ್ಲಿ ಕುಸುಮಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ವೈಶ್ಯಕುಲತಿಲಕರಾದ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಸೆಟ್ಟರವರಿಗೆ—ಅದೇ ಕುಸುಮಪುರನಿವಾಸಿಯಾದ ಶಿವಶರ್ಮನೆಂಬ ನಾನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ಆದಾಯ ಬಾಧ್ಯತಾ ನಿವೃತ್ತಿಪತ್ರವು.

ಈ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲದೊಳಗಾಗಿ ನನಗೆ ಲಭಿಸುವ ಲಾಭದ ಅಂದರೆ ಈಗ ನೀವು ನನಗೆ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಎರಡುಸಾವಿರ ವರಾಹಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಬೇರೆಬಗೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಬರುವ ಲಾಭದ ಸಮಸ್ತ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ವಹಸ್ತದಿಂದ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ಬಾಧ್ಯತಾ ನಿವೃತ್ತಿಪತ್ರವು. ”

ಶಿವಶರ್ಮನ ಕೈಬರಹ.

ಎಂದು ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತಲೂ ಆ ಸೆಟ್ಟಿಯು ಆಗಳೇ ತನಗೆ ಹಿತರಾದ ಇಬ್ಬರ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನಾವತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಸಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಭದ್ರಪಡಿಸಿ, ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅವನು ಸಂಜೆಯೊಳಗಾಗಿ ತನಗೆ ಎಂಟುಸಾವಿರ ವರಹಗಳ ಲಾಭವು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ನಂಬಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತ ಸೂರ್ಯನ ಅಸ್ತಮಯ ಸಮಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅತ್ತ ಶಿವಶರ್ಮನು ಬಹು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ನಡೆದ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ಪ್ರಿಯಪತ್ನಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಕನಸುಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ತನಗೆ ಲಭಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವು ಭಗವದ್ದತ್ತವಾದುದಲ್ಲದೆ ಬೇರಲ್ಲವೆಂದು, ಆ ಸರ್ವಾಂ ತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಸರ್ವಶಕ್ತನಾದ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಭಗವಂತನನ್ನು

“ ಒಂನಮಃ ಪರಮಾರ್ಥೈಕರೂಪಾಯ ಪರಮಾತ್ಮನೇ |
 ಸ್ವಚ್ಛಾಯಭಾಸಿತಾಸತ್ಯ ಭೇದಭಿನ್ನಾಯಶಂಭವೇ ||
 ನಮಶ್ಚಿವಾಯನಿಶ್ಶೇಷ ಕ್ಲೇಶಪ್ರಶಮಶಾಲಿನೇ |
 ತ್ರಿಗುಣಗ್ರಂಥಿದುರ್ಭೇದ ಭವಬಂಧವಿಭೇದಿನೇ ||
 ಸಮಸ್ತಲಕ್ಷಣಾಯೋಗ ಏವಯಸ್ಯೋಪಲಕ್ಷಣಂ |
 ತಸ್ಮೈನಮೋಸ್ತುದೇವಾಯ ಕಸ್ಮೈಚಿದಪಿಶಂಭವೇ ||
 ಸಂಸಾರೈಕನಿಮಿತ್ತಾಯ ಸಂಸಾರೈಕವಿರೋಧಿನೇ |
 ನಮಸ್ಸಂಸಾರರೂಪಾಯ ನಿಸ್ಸಂಸಾರಾಯಶಂಭವೇ || ”

ಎಂದು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಂದಿಸಿ, ಷಡ್ರಸೋಪೇತವಾದ ಅಡುಗೆ
 ಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಭಗವನ್ನಿನೇದನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಭಾರ್ಯಾಪುತ್ರರೊಡನೆ ಭೋಜ
 ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸುಖದಿಂದಿದ್ದನು.

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನಾದಲೋ ಅತೀಕ್ಷುದಿಂದ ಕಾಲಯಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ,
 ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಗುವವರೆಗೆ ಹೇಗೋ ಒಂದುಬಗೆಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಲಮನಸ್ಸಿನಿಂದಿ
 ದ್ದನು. ಬಳಿಕ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ನಿಲ್ಲದೆ ತಣಿಸತೊಡಗಿತು, ಪಲವುಬಗೆಯಿಂದ
 ಆಲೋಚಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು “ ಅರ್ಘ್ಯಬಹಿಶ್ಚ ರಾಸ್ರಾಣಾಃ ” ಎಂದಲ್ಲವೆ
 ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವರು ? ತಾನು ಅನಪೇಕ್ಷಿತನಾಗಿ ಎರಡುಸಾವಿರ ವರಹಗ
 ಳನ್ನು ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕೆ ಅವನ ಪ್ರಾಣಗಳೇ ಹೊರಟುಹೋ
 ದಂತೆ ಒಂದೆರಡು ಗಳಿಗೆಗಳತನಕ ಕಂಡಿಕುಂಡಿ ಕಳವಳಪಟ್ಟನು. “ ಅಯ್ಯೋ !
 ತಿಳಿಗೇಡಿಯೇ ! ಪಾಪಿಯೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನೇ ! ನಿನಗೇನು ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಹುಟ್ಟಿತು ?
 ನಿನ್ನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಬುದ್ಧಿಯಿಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಪಡೆಯಿತೇ ? ಭೂತವೋ,
 ಪ್ರೇತವೋ, ಪಿತೃಚವೋ ಆ ಹಾಳು ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ನುಡಿದ ನುಡಿಗಳನ್ನು ನಂಬಿ,
 ಲಾಭಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹಿಂದುಮುಂದಾಲೋಚಿಸದೆ ಆ ಬಡಹಾರುವನಿಗೆ ಎರಡು
 ಸಾವಿರ ವರಹಗಳನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆದೆಯಲ್ಲಾ ! ಅಕಟಾ ! ಹುಚ್ಚನೇ ! ಮೋಸ
 ಹೋದೆಯಲ್ಲ ! ಕೈಯಾರೆಕೊಟ್ಟುದು ಬೇರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ದೇವಾಲಯ
 ದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಂತೆ ಆ ಹಣವು ನಿನಗೆ ಬರುವುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೇನು ? ತಿಂದಿರಲಾ
 ರದೆ ಕೈಯ್ಯಹುವವನ್ನು ಕೇಳದಮೊದಲೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನು ನಿನ್ನಂತಹ ಮೂಢನಿಗೆ
 ಇದು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಲ್ಲವೆ ? ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ನಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ
 ಮತ್ತೊಂದುಸಾರಿ, “ ಛೇ ! ಛೇ !! ನನಗೇತಕ್ಕೇ ಮೋಹವು ? ಭಗವಂತನ
 ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪಿತೃಚಗಳಿರುವುದೆಂದರೇ ಏನು ? ಸುಳ್ಳು
 ಸುಳ್ಳು ! ಪರಮೇಶ್ವರ ನಂದಿಕೇಶ್ವರರ ಸಂಭಾಷಣೆಯೇ ಅದು, ನಾನು ಕಿವಿ
 ಯಾರೆ ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವೇ ? ಹೇಗೆ ನಂಬದಿರುವುದು ? ಏಕೆ ನಂಬದಿರ

ಬೇಕು ? ಪರಮೇಶ್ವರನು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವನೆಂದರೇನು ? ನಂದಿಕೇಶ್ವರನು ತಪ್ಪದೆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ವಾಗ್ದಾನದಂತೆ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸತ್ಯವಾಗಿಯೂ ಕೊಡುವನು, ಅವನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಾಧ್ಯತಾನಿವೃತ್ತಿಸತ್ರದಂತೆ ನನಗೆ ಆ ಧನವು ಲಭಿಸಲೇ ಲಭಿಸುವುದು ” ಎಂದು ಸಮಾಧಾನಪಡುತ್ತ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ, ಸಿದ್ಧಾಂತಪೂರ್ವ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ಕೊನೆಗೆ ಹೀಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡನು.

“ ನಡೆಯಬೇಕಾದುದು ನಡೆದುಹೋಯಿತು ಇನ್ನಾಲೋಚಿಸಿ ಫಲವಿಲ್ಲ, ಈಗಲೂ ಕೈಮಿಂಚಿಹೋಗಿಲ್ಲ ತಕ್ಕಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ದಪ್ರಕಾರವು ಲಭಿಸಿದರೆ ಸಂತೋಷವೇಸರಿ ಹಾಗೆ ಒಂದುವೇಳೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಆಳುಗಳಿಬ್ಬರನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಶಿವಶರ್ಮನ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಗೊಳಿಸಿ ನನ್ನ ಹಣವನ್ನು ಕದ್ದು ತರುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸುವೆನು, ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಅವನೀವರೆ- ಒಂದು ಹಣವನ್ನಾದರೂ ವೆಚ್ಚ ಪಡಿಸಿದವರನು ಇದೇ ಕೊನೆಯ ತೀರ್ಮಾನವು ” ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆದು, ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹತ್ತುಸಾರಿ ವರಹಗಳನ್ನು ಕುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಜೀಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುನುತ್ರಿ ಕಾಂಕುಳಿನಲ್ಲೆಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಬೆಲ್ಲ, ಕಳ್ಳೆಯಪವ್ಪು, ಕೊಬರಿ ಮೊದಲಾದ ತಿಂಡಿಯವದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿ, ಒಂದು ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೊದಿದುಕೊಂಡು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಮತ್ತಾರಿಗೂ ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಯು ತಿಳಿಯದಂತೆ ವೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಅರ್ಚಕರ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕರೆದು, ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಲಾಲಿಸಿ, ತಾನು ತಂದ ತಿಂಡಿಯ ವದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಚಕನ ಮನೆಯಿಂದ ಕುಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತರಿಸಿ, ದೇವಾಲಯದ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ತಾನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸದಂತೆ ಆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿದನು. ಹುಡುಗರು ಅವನು ಹೇಳಿದಂತೆಮಾಡಿ ಆಟವಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಸೂರ್ಯನಸ್ತಮಿಸುತ್ತಿದ್ದನು, ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಮೆಲ್ಲನೆ ತಡವುತ್ತ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ವಾತಾಯನದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾದ ಬೆಳಕಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ನುಸುಳಿಸಿ, “ ಮಹಾದೇವ ! ಶಿವಶರ್ಮನಿಗೆ ಈ ದಿನ ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗುವಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರಹಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದಿರಲ್ಲವೆ ? ಅಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೊಡುವಂತೆ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವನಲ್ಲವೆ ? ” ಆ ಧನವು ನನಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದುದು, ಆ ಶಿವಶರ್ಮನ ತದ್ವಾಘ್ಯತೆಯನ್ನು ನಾನು ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಪಡೆದು

ಬಾಧ್ಯತಾನಿವೃತ್ತಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆನು, ಅದುದರಿಂದ ಆ ಮೊತ್ತವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕು ಇಗೋ ! ಆತನು ಬರಿದು ಕೊಟ್ಟು ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ ” ಎಂದು ತನ್ನ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನುಡಿದು ತಾನು ತಂದಿದ್ದ ತಾಳಪತ್ರದ ಪತ್ರವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಓದಿದನು ಆದರೆ ಆ ವರದಿಕನಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗವು ಮಾತ್ರ ನಾಡುವುದೇ ? ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿದನು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಿಲ್ಲ ವೈಶ್ಣವನಿಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯುಂಟಾಯಿತು, “ ಅಕಬಾ ! ಶಂಕರನೇತಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ನನ್ನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನುಂಟು ? ಕ್ರಮವಾಗಿಯೇ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡೆನಲ್ಲವೆ ? ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿನ್ನದೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊದೆಯದೆ, ಭಿಕ್ಷುಗಾರರಿಗೇಕೂಡ ಕೊಡದೆ ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟು ಹಣದಲ್ಲಿ ನಾನಾಗಿ ಆ ಪಾಪಾತ್ಮನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಟ್ಟೆನಲ್ಲ ನನಗೇತಕ್ಕೆ ಈ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಹುಟ್ಟಿತು ? ಏನು ? ನಾನು ಮೋಸಹೋದ ಹಾಗೆಯೇ ಆಲ್ಲವೆ ? ಎಂಟುಸಾವಿರ ವರಹಗಳು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆದಾಯವಾಗುವುದೆಂದು ನಂಬಿ ಮೊದಲೆ ಎರಡುಸಾವಿರ ವರಹಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆನಲ್ಲ ! “ ಅತ್ಯಾಸೆ ಗತಿಕೆಡಿಸಿತು ” ಎಂಬ ಲೋಕೋಕ್ತಿಯು ಸಕ್ಕವೇ ಆಯಿತಲ್ಲ ! ಮುಂದೇನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ದಿಕ್ಕು ತೋರದಲ್ಲ ! ಹಾ ! ದೈವವೇ ! ” ಎಂದು ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತೊಡಗಿದನು. ಮಾತಾಪುಷ್ಕರಾರು ? ಅವರಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಲೋಚನೆಯು ಬೇರಿಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಿತು, “ ಓಹೋ ! ತಿಳಿಯಿತು ತಿಳಿಯಿತು ! ನಾನು ಮಹಾಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡಿದೆನು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಅಲೋಚಿಸದೆ ಆತುರಪಟ್ಟೆನು, ಈಶ್ವರನು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳಿಗೂ ಒಪೆಯನು, ಆತನು ತನ್ನ ಕಿಂಕರನಾದ ನಂದಿಗೆ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ವರಹಗಳನ್ನು ಕೊಡೆಂದಾಜ್ಞಾ ಪಿಸಿದನು, ಆ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಬೇಕಾದ ಬಾಧ್ಯತೆಯು ಆತನಲ್ಲಿರುತ್ತಿರಲು, ನಾನು ಲೋಕಾರಾಧ್ಯನಾದ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಕೇಳಿದುದು ನನ್ನ ಮಹಾಪರಾಧವಲ್ಲವೆ ? ಅಲ್ಪವಿಷಯವೆಂದಾಲೋಚಿಸದೆ ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಗೌರವವಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಮಹಾದೇವನು ಕೋಪಿಸಿ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡದೆ ಇರುವನಲ್ಲವೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ, ಅಣಿಮಾದ್ಯಷ್ಟಾದ್ವಿಧಿಗಳುಳ್ಳ ಮಹೇಶ್ವರನಿಗೇ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದುಮೋಕ್ಷತೇ ? ಓಹೋ ! ಮಹಾಪಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದೆನು, ನಾನು ವಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾದುದು ನಂದಿಯನ್ನು ಶಿವನನ್ನಲ್ಲ ಮಿಂಚಿದುದೇನು ? ಈಗ ಆತರಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೇಳುವೆನು ” ಎಂದು “ ಶಿವಶಿವ ” ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡು, ಈಶ್ವರನಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, “ ದೇವಾ ! ಮೂಢತ್ವದಿಂದ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನರಿಯದೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡೆಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದೆನು,

ನೀನು ಮಾತನಾಡದಿದ್ದು ದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಹಲುಬಿದೆನು, ಅರಿಯದೆ ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು, ನಾನು ನಂದೀಶ್ವರನಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆತನನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವೆನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಗರ್ಭಗೃಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅದೇ ಆವರಣದಲ್ಲಿದ್ದ ನಂದಿಯಬಳಿಗೆ ಬಂದನು, ಆ ನಂದಿವಿಗ್ರಹವು ಕಲ್ಲಿನದಲ್ಲ, ತಾಮ್ರದ ತಗಡುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ನಿಪುಣನಾದ ಶಿಲ್ಪಿಯು ತನ್ನ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಆ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದನು, ವೃಷಭಾಗದಲ್ಲಿ ೫ ಅಂಗುಲದ ವ್ಯಾಸವುಳ್ಳ ಒಂದು ರಂಧ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನು, ಅದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದನೋ ಆ ವಿಚಾರವು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ, ವೈಶ್ಯಕುಲಶಿಖಾಮಣಿ ಅದರಬಳಿಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬಂದನು, “ ಎಲೈ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನೇ ! ನೀನಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ, ಆ ಹಣದ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಲಿಖಿತಮೂಲಕವಾಗಿ ನಾನು ವಹಿಸಿರುವೆನು ಇಗೋ ಆ ಪತ್ರವು ” ಎಂದು ತೋರಿಸಿ ತಾನೇ ಓದಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡೆಂದನು ಕೊಡುವರಾರು ? ನಂದಿಯು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಮೃದುವಚನಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನಿವನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಧ್ವನಿಯಿಂದಲೂ ದೌರ್ಜನ್ಯಯುಕ್ತಗಳಾದ ನುಡಿಗಳಿಂದಲೂ ತರ್ಜಿಸಿ ಕೇಳಿದನು ಉತ್ತರವೇ ಇಲ್ಲ, ಆ ವರ್ತಕನಿಗೆ ಭಯವು ಮಿಂಚಿತು ಪ್ರಪಂಚವೇ ಮುಳುಗಿಹೋದಂತಾಯ್ತು, “ ಮೋಸವಾಯಿತು ಗಾಳಿವಾತುಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಹಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆನಲ್ಲ ! ಎಂದು ಕೊಂಡನು ದುಃಖವು ಮಿಂಚಿಹೋಗಿ ಮೈನಡುಗತೊಡಗಿತು, ಬೆವರು ಸಂತಾಪವು ತಲೆದೋರಿ ತತ್ತರಿಸತೊಡಗಿದನು ಕೋಪವು ಮೇರಿಮಾರಿತು ಆವೇಶ ಬಂದಂತಾಯಿತು ಆಗ ನಂದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, “ ಇದೆಂತಹ ಧರ್ಮ ? ಇದೆಂತಪ್ಪ ಪಿರಿಯತನವು ? ದೇವತೆಗಳೇ ಅಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಪೆರರ ಮಾತುಗಳೇನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದೇ ? ಸಾಕುಸಾಕು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ನಂದೀಶ್ವರನೇ ! ನನ್ನ ಮಾತುಗಳಿಗುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ಏನು ? ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳದಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವನೆಂದರಿತೆಯಾ ? ನಾನು ಕೋನುಟಿ ಎಲ್ಲರೂ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬೇಕು, ನನಗೇನೂ ಹುಚ್ಚಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ, ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು ನಿನ್ನ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊ ” ಎಂದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆಲ್ಲ ಕೂಗಿಕೊಂಡನು, ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ವೇಷ ಮಾಡಿದನು ಅಡಗಡಿಗೆ ಕೋಪವು ಹೆಚ್ಚಿತು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆವೇಶವು ಬಂದಿತು, ಆಗ “ ಛೇ ! ಛೇ !! ನಂದಿಯೇ ! ಅನ್ಯತವಾದಿಯೇ ! ವಂಚಕನೇ ! ದುರಾತ್ಮನೇ ! ನನ್ನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ

ತಲೆಯನ್ನು ಕಡಿದಿಡುವೆನು ನಿನ್ನ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಸೀಳಿಬಿಡುವೆನು, ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವು ಎಳೆನಿತೂ ನನಗೆ ಬೇಡ ನಿನ್ನ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವನ್ನು ಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಉಗ್ರಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ಕಾಲಿಗೆ ತಡವಿದ ಒಂದು ಕಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ನಂದಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದನು. ಆ ವಿಗ್ರಹವು ದೇವಾಲಯದ ಒಳಗಡೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ಅದು ತಾಮ್ರದ ತಗಡುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಟೊಳ್ಳಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ವೃಷಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಂಧ್ರವಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಕಲ್ಲಿನಪೆಟ್ಟು ಆ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ತಗಲುತ್ತಲೇ “ಧಣಧಣ” ಎಂದು ಒಂದುಬಗೆಯಾದ ಧ್ವನಿಯುಂಟಾಯಿತು, ಆ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಆ ಸೆಟ್ಟಿಯು ಕೇಳಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ “ಅಚ್ಚರಿ ! ಅಚ್ಚರಿ !! ದುಷ್ಟನಾದ ಈ ನಂದಿಯು ಚಂದ್ರಶೇಖರನ ಅಸ್ಪರ್ಶಿಯಂತೆ ಹಣವನ್ನು ತಂದು, ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡಲಿಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಯಿಟ್ಟು ಏನೂ ತಿಳಿಯದವನಂತೆ ನಡಿಯದಿರುವನು ನನ್ನ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಇವನು ಚಲಿಸುತ್ತಲೂ ಇವನ ಕಳ್ಳತನವು ವೃತ್ತವಾಯಿತು, ಕೀಳ್ವೊಟ್ಟಿಯೊಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಧನದ ಶಬ್ದವೇ ಈ ಧಣಂ ಧಣನಿನಾದವು, ಎಲೆ ಚೋರಾಗ್ರಣೇ ! ಎಂತವು ವಂಚಕನೋ ನೀನು ! ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವನೆಂದು ತಿಳಿದೆಯಾ ? ಅವನಸ್ವನ ಮನೆಯ ಒಡವೆಯೆಂದಿದನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಕೆಳಗೆ ಅಡಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವೆ ?” ಎಂದು ಬುದ್ಧಿಹೀನನಾದ ಆ ವೈಶ್ಯನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಂದಿಯ ಕಿಚ್ಚೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಧನವಿರುವುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ನಂದಿಯು ವಿಗ್ರಹದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನೊಂದುಸಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದನು, ಚಲಿಸದಿರುವಂತೆ ದೃಢವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅದು ಕದಲುವುದೆ ? ತಳ್ಳಿಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಯಾವಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಪಟ್ಟುಸಿಕ್ಕುವುದೇನೋ ಎಂದು ಸುತ್ತಲೂ ತಡವಿನೋಡಿದನು, ವೃಷಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಆ ದೊಡ್ಡ ರಂಧ್ರವು ಕೈಗೆ ದೊರೆಯಿತು, “ಓಹೋ ! ದೊರೆಯಿತು ! ದೊರೆಯಿತು ! ಈ ರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಕೈಯನಿಟ್ಟು ಇವನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಗೆ ಹಣವಿರುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವೆನು” ಎಂದುಬಗೆದು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕೈಯನ್ನುಚಾಚಿ ಆ ವಿಗ್ರಹದ ಹೊಟ್ಟೆಯಡೊಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ತಡವಿನೋಡಿದನು ಏನೂ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ ಅವನು ಜಿನ್ನಾದನು ಕೈಯನ್ನು ಆ ಬೊಳ್ಳೆಯಿಂದೀಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು ಕೈಹೊರಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿತು, ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಕಿತ್ತಾಡಿದನು ಮೊಣಕೈ ಬಾತುಕೊಂಡಿತೇ ಹೊರತು ಕೈಹೊರಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ, “ಅಯ್ಯೋ ! ಸಂದಿ ! ದುಷ್ಟಾ ! ಹಣದಮಾತಂತಿರಲಿ ! ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವೆಯಾ ? ನೀಚಾ ! ಬಿಡೋ ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಮೊದಲುಬಿಡು ಇದು ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ! ಇದು

ಉತ್ತಮರ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ ಬಿಡು ! ಬಿಡು !! ” ಎಂದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಂದಿ ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವನೆಂದು ಬಗೆದು ಒಂದುಸಲ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಒಂದುಸಾರಿ ಹೊಡೆದೊಂದುಬಾರಿ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಹಲುಬುತ್ತೊಂದಾವೃತ್ತಿ ತನ್ನ ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು, ಏನುಮಾಡಿದರೂ ಅಸನಕ್ಕೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಬಹಳವಾಗಿ ಭಯಪಟ್ಟು ಕಳವಳಗೊಂಡನು, ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು ಮತ್ತೆ ಶಿವಲಿಂಗದಿಂದ ಹಿಂದಿನಂತೆ “ ಓನಂದಿ ! ಓನಂದೀ ” ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಬಂದಿತು. ಆಗ ಆ ಸೆಟ್ಟಿಯು ಆ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವಂತೆ ನಂದಿಗೆ ಶಿವನು ಹೇಳುವನೆಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂತೋಷಿಸಿದನು, ಆದರೆ ಆ ಸಂತೋಷವು ಬಹಳಹೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಆ ವಿಗ್ರಹವು ವರ್ತಕನಿಗೆ ಯಾವ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ, ಈಗ ಆ ವಿಗ್ರಹದಿಂದ ವರ್ತಕನಿಗೆ “ ಮಹಾದೇವ ! ಸೇವಕನಿದೆ ಆಜ್ಞಾಬದ್ಧನಾಗಿ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವನು ಏನನ್ನೇ ? ! ” ಎಂದು ಶಬ್ದವೊಂದು ಹೊರಟಿತು. ಆ ಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಆತ್ಮಯವಿಭ್ರಮಗಳನ್ನು ತಾಳಿರಲು ಶಿವನು, “ ನಂದೀಶ್ವರ ! ಈ ದಿನ ನಾಯಂಕಾಲದೊಳಗಾಗಿ ಶಿವರರ್ಮನಿಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ವರಹಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಹೇಳಿದನಲ್ಲ ! ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಯ್ತು ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು, ಆ ಮಾತಿಗುತ್ತರವಾಗಿ ನಂದೀಶ್ವರನ ಆ ತಾಮ್ರವಿಗ್ರಹದಿಂದ “ ಸ್ವಾಮಿ ! ಶಂಕರಾ ! ಭಕ್ತಜನವಶಂಕರಾ ! ಶತ್ರುನಾಶಂಕರಾ ! ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಈ ದಿನ ಮೊದಲನೆಯ ಯಾಮುದಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡುಸಾವಿರ ವರಹಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ಧನಿಕನಿಂದ ಕೊಡಿಸಿರುವೆನು, ಮುಂದೆ ಆತನಿಗೆ ಎಂಟುಸಾವಿರ ವರಹಗಳು ಸಲ್ಲಬೇಕಾಗಿರುವುದು, ಅದನ್ನೀಗಲೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ವರ್ತಕನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವೆನು, ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಿತ್ತಾಡುತ್ತಿರುವನು, ಕೊಡುವವರೆಗೂ ನಾನು ಬೇರೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಅವನಷ್ಟು ಕಿತ್ತಾಡಿದರೇನು ? ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದು ಗಳಿಗೆಯೊಳಗಾಗಿ ಒಂದುಕಾಸಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ಕೊಡಿಸಿಬಿಡುವೆನು ” ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು, ಇಂದುಶೇಖರ ನಂದೀಶ್ವರ ಸಂವಾದವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ವರ್ತಕನು ನಿರ್ವಿಣ್ಣನಾದನು, ಕೋಪವೂ ದುಃಖವೂ ಪ್ರಬಲಿಸಿತು. “ ಛೇ ! ಛೇ ! ಕೈಬಿಡು. ತುಂಟತನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ. ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರಹಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದೆಯೋ ? ಇನ್ನೆಂಟು ಸಾವಿರವನ್ನು ಕೊಡಿಸುವೆಯೋ ? ವಂಚಕನೇ, ಹೋದುದುಹೋಯಿತು. ಎಂಟುಸಾವಿರವನ್ನು ಕೊಡಿಸುವವರಾರು ? ಅವೇವೇಕಿಯೇ ! ಇದೇನೇ ನಿನ್ನ ಪ್ರಜ್ಞೆ ? ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳು ನಿನಗುಚಿತವೆ ? ಎಷ್ಟುಮೋಸ ಎಷ್ಟುಮೋಸ. ಬಡುಗಣ್ಣರ ನುಡಿಗೊಂದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬಿದುದಕ್ಕೆ ನೀನು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾಸದ್ರೋಹವನ್ನು ಮಾಡು.

ವುದೆ? ಸಾಕು, ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು.” ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕೈಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾಪೂಜೆಗಾಗಿ ಅರ್ಚಕನು ಬಂದು ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ ಈ ವರ್ತಕನು ಅರುಚುವುದು ಕಿವಿಗೆಬಿದ್ದಿತು. ಆತನಿಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯುಂಟಾಯಿತು. “ಅಯ್ಯೋ! ಸತ್ತೆನು! ಸತ್ತೆನು! ಅಪ್ಪೋ! ಈ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂತವೊಂದು ಸೇರಿರುವುದು, ಅರಚುತ್ತಿರುವುದು. ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದರೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿಯಿತು. ಅರ್ಚಕತ್ತವು ಹೋದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ನಾನೀಗುಡಿಯ ಕದಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. “ಜೀವಂಭವ್ರಾಣಿ ಪಶ್ಯತಿ” ಎಂಬಂತೆ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಶುಭಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.” ಎಂದು ಗದಗದ ಸ್ವರದಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಧರ್ಮಕರ್ತನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು ನಡುಗುತ್ತ “ಅಯ್ಯಾ! ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಿ ದೂಷಿತನೊಂದು ಪಿಶಾಚಿಯು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುವುದು, ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು. ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ದೀಪಗಳನ್ನಿಟ್ಟು, ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೋದೆನು. ಹೇಗೋ ಅದೃಷ್ಟವಶದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕಿಬಂದೆನು, ನಾನಿನ್ನು ಗುಡಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂತಸ್ಪರ್ಶವಾದ, ವರಿಂದಲೂ, ದೀಪಾರಾಧನೆ ತಪ್ಪಿಹೋಗುವುದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತೆ ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನರಿಕೆಮಾಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನನಗೀ ಉದ್ಯೋಗವೇಬೇಡ, ಇದೋ ಕುಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕುಂಚಿಕೆಯನ್ನಾತನ ಮುಂದಿಟ್ಟನು.

ದೇವಾಲಯದ ಧರ್ಮಕರ್ತನೂ ಅದ್ಭುತೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು “ಎನು? ಭೂತವೆ? ಪಿಶಾಚಿಯೆ? ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆಯೆ? ಹುಚ್ಚನೆ, ಲೋಕಶಂಕರನ ಆಲಯದಲ್ಲಿ ಪಿಶಾಚಿಯೆಂದರೇನು? ಭೂತವೆಂದರೇನು? ಆತನ ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ತ ಭೂತಪ್ರೇತಾದಿಗಳ ಭಯವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದಲ್ಲ! ಹೀಗಿರುವಾಗ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಶಾಚಿಯಿರುವುದೆ? ಸುಳ್ಳು! ಸುಳ್ಳು! ಯಾವ ಶಬ್ದವು ನಿನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತೋ! ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಓಡಿಬಂದು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆ” ಈ ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ನಕ್ಕಾರು? ಭೂತಗಳೂ ಇಲ್ಲ, ಪಿಶಾಚಿಗಳೂ ಇಲ್ಲ, ಹೋಗು, ದೀಪಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಆರಾಧಿಸು, ನಿನ್ನ ಧರ್ಮ! ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಆಗುವಂತೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಡ. ಎಷ್ಟುಹೇಳಿದರೂ ಭೀತಿಗ್ರಸ್ತನಾದ ಆ ದೇವಾಜೀವಿಯು ಕುಳಿತವನು ಎಳಲೇ ಇಲ್ಲ, ಹೋಗುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹಠಹಿಡಿದನು. ಧರ್ಮಕರ್ತನು ತದ್ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಚ್ಛಿಸಿ ನಾಲ್ಕೈದುಮಂದಿ ಗಟ್ಟಿಗರಾದ ಅಳುಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು, ದೀವಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವಲಕ ಸಹಿತನಾಗಿ ಗುಡಿ

ಗೆಬಂದನು. ಮುಂದಾಗಿಹೋಗಿ ದೇವಾಲಯದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆಯಲಂಜಿ ಅರ್ಚಕನು ಹಿಂದೆಯೇ ನಿಂತನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಲೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದರು. ಆದರೆ ಅರ್ಚಕನು ಮಾತ್ರ ನಡುಗುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದನು. ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಯು ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಾಗಲೂ, ಆ ವೈಶ್ಯನ ವಾಕ್ಯಗಳು ಕೇಳಬಂದಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಆ ರಭಸಯುಕ್ತವಾದ ವಾಕ್ಯಬೃಂದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಯಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದರೂ ದೀವಟಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ನುಗ್ಗಿನೋಡಲು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನು ನಂದಿಯ ಪೃಷ್ಠಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಕೈಯನಿರುಂಕಿಸಿಕೊಂಡು ಎಳೆಪಾಡುತ್ತಿದ್ದನು ಕೆಳಗೊಂದು ತಾಳೆಯಪತ್ರವೂ ಚೀಲಗಳೂ ಬಿದ್ದಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವನಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗ ಬಂದನೆಂಬುದೂ, ಅವನ ಕೈಯು ಆ ರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿತೆಂಬುದೂ, ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದೂ ತಿಳಿಯದೆ ಅವನು ಅಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ತಾಳೆಯೋಲಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ಆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಂಡನು. ಅದೊಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದುದರಿಂದ ಆ ವರ್ತಕನನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದನು. ಅವನು ನಾಚಿ ಮೊದಲು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿದುದರಮೇಲೆ ವಿಧ್ವಂಸತರವಿಲ್ಲವೆ ನಡೆದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ, “ಈದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಹಾರುವನಿಗೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರಹಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನು. ನಾನು ಸತ್ತರೂ ಸರಿ, ಅವನಿಗಿನ್ನೊಂದು ಕವಡೆಯನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಶಪಥಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ಆ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಅವನ ಅವಿವೇಕವನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಿಹಾಸಮಾಡಿ ನಕ್ಕು, ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವನ್ನಾಲೋಚಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ತಮಾನವು ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹರಡಿ ಅನೇಕರು ಓಡಿಯೋಡಿ ಬಂದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ಅವನ ಕೈಯನ್ನೆಳೆದು ನೋಡಿದರು, ತಿರುಗಿಸಿದರು, ಬರಲಿಲ್ಲ. ಒಳಗೆ ಆಕೈ ಹೇಗೆ ತಗುಲಿಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರಾಲೋಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನಿಡಲು ಯಾರಿಗೂ ಧೈರ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅವರಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ ವಿಚಾರಶೀಲನೂ, ಭಗವದ್ಭಕ್ತನೂ ಆದ ಒಬ್ಬ ನಿಂತೆಂದನು—“ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಗಳೇ! ನನ್ನದೊಂದರಿಕೆ. ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಾಗಿರುವುದಷ್ಟೆ? ಈವರೆಗೆ ಇಂತಹ ವಿಚಿತ್ರವು ನಡೆದಿರುವಂತೆ ಯಾರೂ ಕಂಡು ಕೇಳಿ ಅರಿಯರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ವತ್ಸರಗಳ ವೃದ್ಧ

ರಿರುವರಷ್ಟೆ? ಕೇಳಿ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ, ನಂದಿವಿಗ್ರಹದ ಚೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಇರುವ ರಂಧ್ರವೇ ಇದು. ಎಂದಾದರೂ ಯಾರ ಕೈಯಾದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಿಲು ಕಿದ್ದಿತೇ? ಇಲ್ಲವಲ್ಲ! ಈ ವಿಚಿತ್ರವ್ಯಾಪಾರವು ದೈವಮಾಯೆಯಿಂದಾಗಿರುವುದ ಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಶಿವಶರ್ಮನಿಗೆ ಈತನೇ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಋಣಸ್ಥನಾಗಿರು ವಂತೆ ತೋರುವುದು. ಆ ಋಣವನ್ನೀತನೀಗಲೆ ತೀರಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಇದು ತಪ್ಪದು. ವ್ಯರ್ಥೋಕ್ತಿಗಳನ್ನುಳಿದು ಋಣಶೇಷವಾದ ಎಂಟುಸಾವಿರ ವರಹಗಳನ್ನು ಈತನ ಮನೆಯಿಂದ ತರಿಸಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಬಳಿಕ ಕೈ ತನಗೆ ತಾನೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಂದು ಬಿಡುವುದು. ಇಂತಹ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ತಕನು ಈಗ ತನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಹಣ ವನ್ನು ತರಿಸಲಿ, ಒಂದುವೇಳೆ ಕೈ ಸುಲಭವಾಗಿ ಈಡೆಗೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣವನ್ನೀ ತನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಿ, ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಉಬ್ಬರಿಬಾಸುಣಿಯದನ್ನೊಪ್ಪಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಇದೇ ಯುಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯವೆಂದರು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಕುಮಾರನು ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ ರುವ ಅಪಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹೋಗಿ ಎಂಟುಸಾವಿರ ವರಹಗಳನ್ನು ತಂದು ಶಿವಶರ್ಮನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, ಸಮರ್ಪಿಸಿದನು. ಆ ಧನವು ಆ ಪಾರ್ವತ ಕೈಗೆ ಸೇರುತ್ತಲೇ ವರ್ತಕನಕೈ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಒಂದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ವಿಚಿ ತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು, ದೈವಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬಗೆಬಗೆ ಯಿಂದ ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಅತ್ಯಾಶೆಯಿಂದ ಧನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಚಂದ್ರ ಗುಪ್ತನನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತ ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋದರು ಆಗುಪ್ತ ನಾದರೋ ಇತರರಿಗೆ ಮುಖವನ್ನು ತೋರಿಸಲಾರದೆ ಮುಸುಕುಪಾಕಿಕೊಂಡು ಸಂದಿಗೊಂದುಗಳಲ್ಲಿ ತೂರಿ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿ ತನ್ನ ಅವಿವೇಕವನ್ನೂ ಲೋಭ ವನ್ನೂ ಕುರಿತು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು ಯಾವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನು. ಆದರೂ ತನಗುಂಟಾದ ಪರಿಭವವನ್ನೂ ನಷ್ಟವನ್ನೂ ನೆನೆ ನೆನೆದು ಒಳಗೊಳಗೆ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಈಶ್ವರನೇ ತನ್ನ ಪರಾಭವಕ್ಕೂ ನಷ್ಟಕ್ಕೂ ಕಾರಣಭೂತನೆಂದು ದ್ವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿ, ಹೇಗಾದರೂ ತನ್ನ ಹಗೆ ಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಕೆಲವು ದುಷ್ಟರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ದಿನ ನಿಶೀಘ್ರಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯದ ಬೀಗಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಲಿಂಗವನ್ನೂ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನನ್ನೂ ಸಮೂಲ ವಾಗಿ ಕೀಳಿಸಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದಗಾ ಧವಾದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸಿದನು. ಧ್ವಜಸ್ತಂಭವನ್ನು ತಳ್ಳಿಸಿ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ

ಮಾಡಿದನು. ಬೆಳಗಾದಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ದೇವರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆಂದು ವಾಡಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದು, ನೋಡಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಿರುವನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿತರಿಸಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಆದರೇನು? ಎಲ್ಲರೂ ಮನೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಆ ವರ್ತಕನು ನೇಣುಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಬಳಿಕ ಆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಮತ್ತೆ ಆ ಲಿಂಗವನ್ನೂ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನನ್ನೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು, ಆದರೂ ಅನೇಕ ವಿಘ್ನಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದುದರಿಂದ ಆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ನೆರವೇರಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಆ ಗ್ರಾಮವು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ತೇಣಿಸುತ್ತ ಬಂದು ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಯಿತು. ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೂರವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅದೇ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನೀನೀದಿನದಲ್ಲಿ ಭೋಜನಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತಂದುದು. ಸತ್ಯತೀರನೇ? ಹೀಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಶಿಲ್ಪಕಲ್ಪನಾಚಾರ್ಯನು ದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೂ ಲಿಂಗರೂಪವೂ ಉತ್ಸವವೂ ಆದಿರಾಹಿತವೂ ಆಗಿರುವುದಕ್ಕಿದ್ದೇ ಕಾರಣವು ಎಂದು ಚಿದಾನಂದ ಯೋಗೀಶ್ವರನು ಹೇಳಿ ಮತ್ತಿತಂದನು. “ಪ್ರಿಯತೀರ್ಥನೇ! ನಿನಗೆ ಈ ಕಥೆಯಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ನೀತಿಯು ತಿಳಿಯಿತು ಹೇಳಬಲ್ಲೆಯಾ? ನಾನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು.

ಕಂ || ಪರರಂವಂಚಿವ ಪರರಾ |

ಪುರುಷೇ ಮೇಣಾಸಪಡುವ ಮನುಜಂಕಿಡುಪಂ ||

ಇರದೆತನತ್ತರ್ಥಮುಮಂ |

ಪರಣಮುಮಂನೀಗಿಕೊಳುತೆ ಧರಣೀತಲದೊಳ್ ||

ಕಂ || ಭರಮಂ ಭಗವಂತನೊಳೇ |

ಇರಿಸುತೆತಾಂಗೆಯ್ವು ಕರ್ಮಮಂಭಕ್ತಿಪುರ ||

ಸ್ವರಮಾಗಲವಂಗೆಯೊ |

ಲ್ದಿರದರ್ಪಿಸುವಾತನೊಂದುವಂ ಚಿರಪದಮಂ ||

ನತ್ಸ ! “ ಅತಿಯಾಸೆ ಗತಿಗೆಡಿಸಿತು ” ಎಂಬಂತೆ ಅತ್ಯಾಸೆಯು ಎಷ್ಟನರ್ಥವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದೋ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆಯಲ್ಲವೆ ? ಸತ್ಯತೀರನೇ ! ಶೋಕದಲ್ಲಿ

“ ವ್ಯಾಘ್ರೇವತಿಷ್ಠತಿಜರಾಪರಿತರ್ಜಯಂತಿ ರೋಗಾಶ್ಚ ಶತ್ರುವಿವಪ್ರಹರಂತಿದೇಹಂ | ಆಯುಃಪರಿಸ್ರವತಿಭಿನ್ನಘಟಾದಿವಾಂಭೋ ಶೋಕಸ್ತಧಾಪ್ಯಹಿತಮಾಚರತೀತಿಚಿತ್ರಂ || ”

ವಾರ್ಧಕ್ಯವು ಹುಲಿಯಂತೆ ಹೊಂಚುತ್ತಿರುವುದು ರೋಗಗಳು ಶತ್ರುಗಳ ಹಾಗೆ ಶರೀರವನ್ನು ಇರಿಯುತ್ತಿರುವುವು ಆಯುಷ್ಯವು ಒಡೆದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನಂತೆ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಸೋರಿಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು, ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಜನರು ಪರರಿಗೆ ಅಹಿತವನ್ನೇ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವರಲ್ಲ ! ಇದು ಬಹಳ ಅಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೇ ? ” ಎಂದು ಹೇಳಲು, ಶಿಷ್ಯವರ್ಯನು ತಜ್ಞರಿತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಶ್ಚರ್ಯಾನಂದಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳಗಿದನು, ಪ್ರಜ್ಞಾನಿಭಿಯೂ ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗ ನಿಷ್ಠಾಗರಿಷ್ಠನೂ ಆದ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯನ್ನು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನಮಿಸುತ್ತ ಕೊಂಡಾಡಿದನು, ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿವರೂ ಆ ದಿನ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಬೆಳಗಿನಜಾವಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಸ್ನಾನಸಂಧ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದಹೊರಟು ನಡುಹಗಲಿನವರೆಗೂ ನಡೆದು ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದ ಮುಂದಣ ಉಪ್ಪಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಳಿದರು.

ಇಂತು ಎರಡನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಮೂರನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ. :—

ನಮಃ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ಶುದ್ಧ ಸತ್ತ್ವವಭಾಸಿನೇ |
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪಾಯ ಸರ್ವ ಭೂತಾತ್ಮನೇನಮಃ ||

ಅತಿವಿಸಿತ್ರವಾದ ಒಂದು ಮಂಚ.

ಸತ್ಯಶೀಲನು ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಸ್ಮರಿಸಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದನು, ಆತನ ಮೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ರಾಘವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು, ಮಾತುಮಾತಿಗೂ “ ಗುರುಬ್ರಹ್ಮಾಗುರುವಿಷ್ಣು ಗುರುದೇವೋಮಹೇಶ್ವರಃ | ಗುರು ಸ್ವಾಕ್ಷಾತ್ಪರಬ್ರಹ್ಮ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀಗುರವೇನಮಃ ” ಎಂದು ವಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. “ ಗುರುಂಪ್ರಕಾಶಯೇದ್ಧೀಮಾ ಮಂತ್ರಂಯತ್ನೇನಗೋಪಯೇತ್ | ಅಪ್ರಕಾಶ ಪ್ರಕಾಶಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ಲೀಯೇತೇಸಂಪದಾಯುಷೀ || ” ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಈ ತನ್ನ ಗುರುವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇಂತಹ ಶಿಷ್ಯನು ದೊರೆವುದೂ ಗೆಲುವಿನ ಭಾಗ್ಯವೇ, ಅಂತಹ ಗುರುವು ದೊರೆವುದು ಶಿಷ್ಯನ ಭಾಗ್ಯವೇ.

ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವಿಗೆ ಅಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆದು ಅತಿವಿಸಿತ್ರವಾದ ನಾನುಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಣದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದ ವವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಂದು ಅಡಿಗಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸಂಪದಿಸಿ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಮರದ ನರಳಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡನು, ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆಗಳಕಾಲ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಬಳಿಕ ಶಿಷ್ಯನು ಗುರು

ವಿನಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕುಳಿತು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಒತ್ತುತ್ತ ಇಂತೆಂದು.

ಗುರುವರ್ಯ ! ಅಡಿಗೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆನಷ್ಟೆ ? ಆಗ ನಾನೊಂದು ವಿಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಂಡೆನು, ಪುರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚತುಷ್ಟುಕವಿರುವುದು ಅದು ಅರಮನೆಗಿರಲಾಗಿ ಬೀದಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದು ಅಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಸ್ತಂಭವೊಂದು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವುದು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಧಳಧಳಿಸುವ ದೀರ್ಘವಾದ ಒಂದು ಖಡ್ಗವಿರುವುದು, ಅದನ್ನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬಹುದು ಆದರೂ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕಿಲುಬುಹಿಡಿದುದೆ ಯೋಸದಾಗಿ ಸಾಣೆಯಿಟ್ಟಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು, ಬಿಸಿಲು ಅದರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಲೆ ಅದರ ಕಾಂತಿಯು ಸುತ್ತಲೂ ಹರಡುತ್ತಿದ್ದಿತು, ಆ ಕತ್ತಿಯು ಆ ಸ್ತಂಭದಮೇಲೆ ಅತಿ ದೃಢವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೆಲವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆನು, ಅವರು “ ನಮಗಾವಿಚಾರವು ತಿಳಿದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿ ಮರಕಾಲದಿವಲೂ ಇರುವಂತೆ ಈಗ ಆ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರುವ ರಾಜನುಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದುದಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ತಾವು ಸರ್ವಜ್ಞರು ಆ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಆ ಸತ್ಯಶೀಲನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು.

ಚಿದಾನಂದ ಯೋಗೀಶ್ವರನು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಆಲೋಚಿಸಿ, ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ವೇಳಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು. ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯನೇ ! ಲಾಲಿಸು, ಈಗ ಈ ನಗರವನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರುವ ರಾಜನ ಮೂರನೆಯ ತಲೆಯವನಾದ ಪರಪುರಂಜಯನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ರಾಜನು ರಾಜರಿಗಿರಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಕಾಪಾಡುತ್ತ ಪ್ರಭುಮಂತ್ರೋತ್ತಾಪಸಂಪನ್ನನೂ, ರಾಜ್ಯಾಂಗತತ್ವವೇದಿಯೂ ಸಕಲ ಸದ್ಗುಣಶಾಲಿಯೂ ಕೃಪಾಸಮುದ್ರನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಈತನಬಳಿಯಣ ಮಂತ್ರಿಯ ಗರ್ವು ರಾಜನನ್ನು ದೈವವನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತ ನಿಷ್ಕಾಪಟ್ಟಿಂದ ರಾಜ್ಯಾಂಗರಚನೆಯನ್ನು ರಾಜನ ಅನುಮತಿಯಿಂದೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ರಾಜಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಪರಪುರಂಜಯನೆಂಬ ಆ ರಾಜನು ಒಂದೈದಿನ ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ ಓಲಗದೋರುತ್ತಿರಲು ಒಬ್ಬ ಬಡಗಿಯು ಬಂದು ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ, “ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಂಗೃಹಗೋಕ್ಷೇತ್ರಂ ಮಿತ್ರಂಭಾರ್ಯಾಂಸುತಂವಿರುಂ | ರಿಕ್ತಪಾಣೇರ್ವಪಶ್ಯೇತ್ತರಾಜಾಸಂದೇವತಾಂಗುರುಂ ” ಎಂಬಂತೆ ರಾಜನನ್ನು ಒರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ನೋಡಬಾರದೆಂದುತಾನು ತಂದಿದ್ದ ಪುಷ್ಪಫಲಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಹೊರಿಸಿ ಹೊಂಡು ತಂದಿದ್ದ ಒಂದುಮಂಚವನ್ನು

ಸಭೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅಂಜಲಿಬದ್ಧನಾಗಿ ನಿಂತನು. ಏನೀಹೊರೆಯೆಂದರಸನು ಕೇಳಿದನು ಆ ತಕ್ಷುಪ್ರವರನಂತೆಂದನು.

“ ರಾಜಾಗ್ರಣೀ ! ಇನ್ನೊಂದು ಮಂಚವು ಬೇಕಾಡಾಗ ಇದನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಮಂಚವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಬೇಡದಾಗ ಬಿಚ್ಚಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುತ್ತೇನೆ, ಈಗ ಇದು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಹೊರೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಇಗೋ ! ಇನ್ನೆರಡೂ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಗಳು, ಇಗೋ ! ಇನ್ನೆರಡೂ ಕಿರುವಟ್ಟಿಗಳು ನಡುವೆ ಹಾಕುವ ಚಿಕ್ಕಪಟ್ಟಿಗಳಿವು ಇವು ಸಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳು ಎಂದನು. ರಾಜನಾಹೊರೆಯನ್ನೂ ಆ ಬಡಗಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ಮಂದಹಾಸದಿಂದ, “ ಎಲೈ ! ನೀನಾರು ? ಶಿಲ್ಪ ಚಾತುರ್ಯವೊಂದಿನಿಸಾದರೂ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ಬರಿಯ ಹೊರೆಯನ್ನು ತಂದೀ ಓಲಗಸಾಲೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುದೇಕೆ ? ಇದು ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲೆಡಲು ಅರ್ಹವಾದುದೆ ? ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲವೆ ? ಎಂದನು. ಆ ಬಡಗಿಯು ರಾಜನ ಮುಖವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಏನಯ್ಯಂದಿ ಬದ್ಧಾಂಜಲಿಯಾಗಿ “ ರಾಜಪುಂಗವ ! ನಾನೊಬ್ಬ ಬಡಗಿ ಇನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದರೆ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥ ಒಂದು ಪರ್ಯಂಕವಾಗುವುದು ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂದು ಅಂದವಾಗಿರದೆ ಉರುಟಾಗಿದ್ದರೂ ಇದರ ಪ್ರಭಾವವು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದುದು ಇದರಬೆಲೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಪರಹಗಳು ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಮಂಥವರು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇತರಿಗೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಿಗಿಡನ್ನು ತಂದೆನು, ರಾಜಾಗ್ರಣೀ ! ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಂದವಾಗಿಲ್ಲದೆ ನೋಡದವರಾದರೂ ಅದು ದೂಷ್ಯವಾಗುವುದೆ ? ವೀಣೆಯು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ವಕ್ರವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ ಅದರ ಗಾನವು ಹೇಗಿರುವುದು ? ಕೋಗಿಲೆಯು ಕಪ್ಪಾಗಿರುವುದು ಅದರ ಸ್ವರವು ಮಧುರವಾಗಿರುವುದು, ಕಸ್ತೂರಿಯು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಂದವಾಗಿರುವುದೆ ? ಅದರ ಗುಣವನ್ನು ನೋಡಿ, ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಆರ್ಯರು “ ಕೋಕಿಲಾನಾಂ ಸ್ವರೋರೂಪಂ ನಾರೀರೂಪಂ ಪತಿವ್ರತಂ | ವಿದ್ಯಾರೂಪಂ ವಿರೂಪಾಣಾಂ ಕ್ಷಮಾರೂಪಂ ತಪಸ್ವಿನಾಂ || ” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವರು. ಕೋಗಿಲೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವರವೂ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವಾತಿವ್ರತ್ಯವೂ, ಸೌಂದರ್ಯಹೀನರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯೂ, ತಪಸ್ಸಿಗಳಿಗೆ ತಪಸ್ಸೂ ರೂಪವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ” ಎಂದರಿಕೆ ಮಾಡಿದನು, ಸಭಾಸದರೂ ಮಂತ್ರಿಮಂದಲವೂ ಅವನ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ರಾಜರು “ ಏನವಯ್ಯಾ ! ಗಂಟುಗಂಟುಗಳಾಗಿ ಇರುವ ಈ ಒರಟು ಮಂಚವು ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಪರಹಗಳ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳುದೇ ? ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಗಳುಹುತ್ತಿರುವೆನುಲ್ಲಾ ! ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದಗಳಾಗಿವೆ ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ನಕ್ಕಾರು ಸುಮ್ಮನಿರು ಎರಡು ರೂಪ್ಯ

ಗಳ ಬೆಲೆಯೂ ಬಾಳದ ಇದಕ್ಕೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ವರಹಗಳನ್ನಾವ ಹುಚ್ಚನುತಾನೆ ಕೊಡಬಲ್ಲನೋ ತಿಳಿಯದು ಹೋಗುಹೋಗು ಮತ್ತೆಲ್ಲ ಗಾದರೂ ಎಂದು ನುಡಿದು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕನು. ಬಡಗಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ, “ಅಯ್ಯೋ ! ವಾಸ ! ರಾಜನಿಗೆ ಇದರ ಮಹಿಮೆಯು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಪರಿಹಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ” ಎಂದು ಬಗೆದು ಸ್ವಾಮಿ! ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ಜಳ್ಳುಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನಾಡಲಿಲ್ಲ, ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಹೇಳಿರುವೆನು. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಬೆಲೆಗೆ ಒಂದು ಕವಚ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಕೊಡಲಾರೆನು. ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗಿಷ್ಟವಾದರೆ ಸರಿ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗುವೆನು” ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನುಡಿದನು. ರಾಜನಿಗೆ ಆ ಬಡಗಿಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಗುತ್ತ ಮಂತ್ರಿಯ ಮುಖವನ್ನವಲೋಕಿಸಿದನು. ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯಾದ ಮಂತ್ರಿಯು ರಾಜನ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನರಿತು, “ಪ್ರಭುವೇ! ಅಲ್ಪಮೂಲ್ಯದ ಈ ದಾರುಮಯವಾದ ಸರ್ಯಂಕಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಬೆಲೆಯನ್ನೀತನು ಹೇಳಿರುವನೆಂದು ನಾವು ನಿರಾಕರಿಸಬಾರದು. ಇದು ತುಂಬಾ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳದ್ದೆಂದೀತನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವನಲ್ಲವೆ? ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುವ ಯಾವ ಮಹಿಮೆಯುಂಟೋ ಇದರಲ್ಲಿ. ಅಂತವು ಮಹಾನುಹಿಮೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ರಾಜನನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳುಹೇಳಿ ಮಹಾಧನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಹಸಗೊಳ್ಳುವನೆ? ಅಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವೀತನಿಗೆ ಬಂದೀತೆ? ಆಲೋಚಿಸಿ ನೋಡಿ, ಒಂದುವೇಳೆ ಸುಳ್ಳುಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಈತನ ಪ್ರಾಣವು ಏಕೆವುದು? ಸಂವೇದನೆಯುಳ್ಳವನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ. ಆತನು ಬೇಡುವ ಧನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ, ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸೋಣ ಆತನು ಈ ಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವನು? ಈ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಹಾನುಹಿಮೆ ಇರುವುದೆಂದೇ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತೋರುವುದು. ಕೆಲಸಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಂದವಾಗಿಲ್ಲದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ನಿರಾಕರಿಸಬಾರದು, ಆತನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸುಗುಣಗಳುಳ್ಳ ವಸ್ತುವು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಕಾರವಾಗಿಯೇ ಇರಬಹುದು. ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಸಚಿವನಾರೀತಿ ನುಡಿದ ಬಳಿಕ ರಾಜನಿಗೆ ಧೈರ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಉಂಟಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ಆ ಬಡಗಿಯನ್ನು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಅದನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಜೋಡಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನಾತನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಆತನ ಹೆಸರು, ವಾಸಸ್ಥಲ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಹತ್ತುಸಾವಿರ ವರಹಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು

కలుహించును. ఆ మండద మౌల్యుక్త తక్కు గుణవానుదిరువుదో ఈ దినవే సరిక్షిసజ్జికేందు బగేదు, ఆ తక్కుప్రవరను యేళిదంతే మంచ వన్న సేర్పజిసి ఆ దినద రాత్రి పకాంత నడవలి అదర మోలి ఒందు తల్పవన్ను హవణిసువంతి సేవకరిగాజ్లాపించును. అవరు హాగేయే సిద్ధ పరిచిదురు.

రాత్రియాయిత, రాజాగ్రణియాద సరపురంజయను మజ్జనభోజ జూదిగళన్న నివర్తిసి, నిత్తుక్కుదింద రయనకాలవను, నిరీక్షమత్త, “భుక్త్యంతరతవదం గజ్ఞేత్” ఎంబంతి రతవదగళన్నిడుత్తిద్దు, మల గువ కాలక్తే సరియాగి మంకదబళిగి ఒందు, అదరమోలి హాసిరువ హాసిగేయమోలి మలగి అత్తిత్త అలుగదే నిద్రునోగుత్తిరవనంతి నటి సుత్తిద్దును. ఒందు తాసు కళేయితు, అదు స్తధమయాను. బళిక ఆ మండద కాలుగళు మనుష్యభాషణదింద మాతనాడలారంభిచిదువు. రాజనిగాత్ర యోపాయిత, అవు ఁను మాతాడువువోల నోడువేనేందు నావధాన మనస్యనాగి కివిగొట్టిను.

నాల్కు కాలుగళల్లి ఒందు, లుళిద మూరు కాల్గళన్ను సంచోజి ధిసి ఇంతేదితు, గేళమరిరా ! ఇదు స్తధమయానురాగిరువుదు. నాను నన్న వాడికేయంతే వట్టిణదోళక్తే పోగి, సనూదరూ విశేష విషయగళిద్దరి తిళిదు బరుచేను. అరసినరకు నిద్రుసూత్తిరుగరు ఒందు వేళి సక్తక్త కిరుగిదరి ఆగ నన్నకద లాగరిరాదమాగి నిన్ను హిదిదిర జ్జేక్కు” ఒందు యేళితు. లుళిద మూరు కంబగళూ, “ఎళ్లేయదు యోగి బా! నావు జాగరణకతేయింద నిన్నకతేయ భారవన్ను యోత్తిరు వేవు” ఒందు యేళలు ఆ కంబవు ఆ పట్టియింద బడిసికొండు హారి యోగి ఎరడనేయ యానుక్తే స్వల్ప ముంజితవాగి ఒందు తన్న స్థానదల్లి నింతితు. లుళిదువు అవన్ను కురితు “సఖీ! ఇందు నిలనావ విశేష వన్ను కండు బందే? దమవిట్టు యేళు?” ఒందు కేళిదువు. వోద లనేయ కాలు యేళలారంభిచితు.

“అకటా ! ఁను యేళలి ? కళయరిరా ! లాలిసిరి, నానిల్లింద యోరటు పట్టిణదల్లిల్ల సంత:సి బళిక వూర్పదిక్కిన యేదిగయోచేను. లుళిద యేదిగళ జనంబు కలవరు లూటసూడుత్తిద్దురు, కలవరు లూటిక్తే సిద్ధరాగుత్తిద్దురు మత్తే కలవరు నిద్రుసుత్తిద్దురు ఇన్నూ కల వరు నిద్ర బారదిద్దుదరింద మనస్సు బందహాగ యావయావ మాతు

ಗಳನ್ನೋ ಆಡುತ್ತ ಇದ್ದರೇ ಹೊರತು ವಿಶೇಷವಿಷಯಗಳಾವುವೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮೂಡಲಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ್ಲ. ಆ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪೇವಾಲಯವಿದ್ದಿತು. ಒಂದಿನಿಸುಂಪೊಳ್ಳಲ್ಲಿ ನಿಂತೆನು. ಅಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಕೆಲವು ಜನ ಪುರುಷರು ಬರುತ್ತಿರುವ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಿಸಿತು. ಇವನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ತಂಭದಮೇಯಿಲ್ಲ ಅತಿವು ಕೊಂಡೆನು. ಬಳಿಕ ದೃಢಕಾಯರೂ ದೀರ್ಘದೇಹಿಗಳೂ ಆದ ಆವರು ಕರಾಳಕರವಾಳ ಹಸ್ತರಾಗಿ ಆ ಗುಡಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಉಳಿದವರೊಡನೆ “ಎಲೈ ರುತ್ರರೇ! ಸನ್ನೋಕೆಯನಾದ ಜಯಕಾಲನು, ಈ ಪರಪುರಂಜಯನನ್ನು ಕೊಂದುಬನ್ನಿರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಷ್ಟೆ? ಒಂದು ನಾವು ಕಳುಹಿಸುವೆ. ಈವರೆಗೆ ನಮಗೆ ಸಮಾನವೇ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ದೊರೆಗೂ ಈ ಪಟ್ಟಣದ ಪೊರೆಗೂ ಬದ್ಧವೈರವಲ್ಲವೆ? ಹೇಗಾದರೂ ಇವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು, ಎಲ್ಲವೂ ನಿಷ್ಫಲಗಳಾದುವು. ಬಳಿಕ ಸಮಾನವನ್ನು ನೋಡಿ ವಧಿಸುವದೆಂದು ನಮಗಾಜ್ಞೆಯಿತ್ತನು. ಈವರೆಗೆ ನಮಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಿಂದ ಈ ಅರಸನು ವಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ನಮಗೆ ಅಸದೃಶವಾದ ಪಾತಿಶೋಷಕವು ಲಭಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಕಾರ್ಯವು ನಿಮಗೆ ಲಭಿಸುವಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಎಣಿಸಿದನು. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಉಳಿದವರನ್ನು ನೋಡಿ, ಎಲೈ ಸಖರೇ! ಈಬಗೆಯಿಂದ ನಾವೆಷ್ಟು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವರೂ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವು ನೆರವೇರುವಂತಿಲ್ಲ. ನನಗೊಂದುಪಾಯವು ತೋರುತ್ತಿದೆ ಏನೆಂದರೆ ಈ ರಾಜನಿಗೆ ಬೇಟೆಯಿಂಗೆ ಬಹು ಸಂತೋಷವಂತೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಬೇಟೆಗಾರರ ಹಾಗೆ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಅಪರಪುರಂಜಯನನ್ನು ಕಾಣುವ “ನಾವು ಮೃಗರಾಜ್ಯಪಾರದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಚತುರರಾಗಿರುವೆವು. ಈವರೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಮೀರಿದ ಬೇಟೆಗಾರನಾವನೂ ಇಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸನ್ನಿಧಿಯಾಗಿಯೇ ಇರುವೆವು. ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾನಾಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಕೀರ್ತಿಮುಂಟು, ನನ್ನೊಡನೆ ಸ್ವಾನಿಯಾಗುವ ಕಾಡಿಗೆ ವಿಜಯಂಗೈದು ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆವು. ನಿಮ್ಮ ಬೇಟೆಗಾರರಾರೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಬರಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಅವರೊಂದುವೇಳೆ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ನಿಮಗೆ ಗೋಚರವಾಗುವುದೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು” ಎಂದು ಹೇಳುವ, “ಬಿಳಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ, ಬಳಿಕ ಆತನು ಮಿತಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಬೇಟೆಗೆ ಬರುವನು. ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಆತನು ಬಂದೊಡನೆಯೇ ನಾವು ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ

ಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರೊಡನಿದ್ದ ಆ ರಾಜನನ್ನು ಪರಿಜನಸಮ್ಮೇತವಾಗಿ ಕೊಲ್ಲುವ, ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೊರೆಗೆ ಈ ಶುಭವಾತ್ಸರ್ಯವನ್ನರಿವುವ, ಆತನು ನಮಗೆ ಆಗ ದೊಡ್ಡ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಮಾಡುವನು” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ “ ಸರಿ ! ಇದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ ” ಎಂದರು. ಹೀಗೆ ಆ ಕೊಲೆಗಾರರು ಗುಸುಗುಸನೆ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದು, ಸಮಾಪದ ಸ್ತಂಭದ ಮರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅವನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ತೋರಿದುದರಿಂದ ಅವಿಧವಾಗಿ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಸಮಾಪಿಸಿದುದರಿಂದ ನಾನು ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು.

ಗೇತಿಯರೇ ! ಕೇಳಿದಿರಲ್ಲವೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ? ಪಾಪ ! ಆ ದುರಾತ್ಮರು ನಿಷ್ಕಪಟಿಯೂ ಸತ್ಯಶೀಲನೂ ಧರ್ಮಪುರ್ವಕನೂ ಪ್ರಜೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಯಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುವವನೂ ಆದ ಪರಪುರುಷನಿಗೆ ಆ ಮಂಚಕರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವುಂಟಾಗುವುದೋ ಹೇಗೋ ? ಅದರೊಡನೆ ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಹೋಗುವನೋ ಹೇಗೋ ? ಎಂದು ನನಗೆ ಬಹು ಚಿಂತೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಉಳಿದ ಮೂರು ಕಾಲುಗಳೂ ದೈವಸಹಾಯವುಂಟಾದರೆ ಒಂದುವೇಳೆ ರಾಜನಿಗೆ ಆ ವಿಸತ್ತು ತಪ್ಪಿಹೋಗದೇನು ? ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರಲು ಎರಡನೆಯ ಕಾಲು ಇಂತೆಂದಿತು. “ ಕೆಳದಿಯರೇ ! ಎರಡನೆಯ ಯಾಮುವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಮಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗಿ ಉರಲೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿಬರುವೆನು ” ಎಂದು ರಾಜನು ಹೊರಟುಹೋಗಿ. ಆ ಜಾವದ ಕೊನೆಯಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಂದು ತನ್ನೆಡೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಸೇರಿಕೊಂಡಿತು. ಉಳಿದ ಕಾಲುಗಳು ಯಥಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೇಳಲು. ಆಗ ಎರಡನೆಯ ಕಾಲು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿತು.

“ ಲಾಲಿಸಿ ಸಖಿಯರೇ ! ನಾನು ನಗರವನ್ನೆಲ್ಲ ತೊಳಲಿಬಳಲಿ ಬಳಕೆ ದಕ್ಷಿಣಕಡೆಯ ಬೀದಿಗೆ ಹೋದೆನು ಎಲ್ಲಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜನರು ಗಾಢನಿದ್ರಾಪರವಶದಿಂದಿದ್ದರಿಂದ ನಿರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಾಗಿದ್ದಿತು ಅಂತಹ ನಿಶ್ಚಿಂತಮಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಯುವತಿಯು ತಲೆಯನ್ನು ಬಿರಿಹೊಯ್ದು ಕೊಂಡು ಗೋಳಿಡುತ್ತ ಚಡುಪುಡನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವಳು, ನಾನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ ಲಯೋ ! ಇವಳು ರಿರಬಹುದು ಹೀಗೆ ಅಳುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು ಆಗಲಿ ! ನಾನು ಆಕೆಯನ್ನು ಹಿಂದಾಲಿಸಿಹೋಗಿ ಕೇಳುವೆನು ” ಎಂದುಕೊಂಡು ಬೇಗಬೇಗನೆ ಆಕೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, “ ಅಮ್ಮಾ ! ನೀನು ಯಾರು ? ಹೀಗೆ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಕೆದರಿಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವೆ ? ” ಎಂದು ಬಹು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳಿದನು, ಆಕೆಯು
 ಸನ್ನನ್ನು ನಿಟ್ಟುಸಿ ನೋಡಿದಳು, ನಾನು ಮಾನುಷವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ನನ
 ಗಭಿಮುಖಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು.

“ ಸಖೀ ! ನೀನು ದೇವವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ ಆದುದರಿಂದಲೇ
 ಸನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಹೇಳುವೆನು, ನಾನೀ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಪಾಲಿ
 ಸುವ ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿ ಚರಕಾಲದಿಂದಲೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯ
 ವಾಮಾನ್ಯವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಲೂ
 ಉತ್ಸವಾದಿಗಳನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಈ ನಗರಾಧಿಪತಿಯಾದ ಪರವುರಂಜ
 ಯುನಿಗ ಇಂದಿಗೈದನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಹಲಾತ್ತಾಗಿ ಸರ್ವವೊಂದು ಕಚ್ಚುವುದು
 ಆದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಾನಾಯವು ಸಂಭವಿಸುವುದು, ಉತ್ತಮಭೂವತಿಯಾದ ಈತ
 ನಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರಾಣಾನಾಯವನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಹೀಗೆ ರೋದಿಸುತ್ತಿರು
 ನೆನು, ಅಕಸಾ ! ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅವಿತಫ ಭಕ್ತಿಯನ್ನಿಡುವರಾರು ? ಆರಾ
 ಧಿಸುವರಾರು ? ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವರಾರು ?
 ಅಯ್ಯೋ ! ರಾಜಾಗ್ರಣಿಯೆ ! ನಿನಗೇ ದುರ್ಮರಣವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬಹುದೆ ? ”
 ಎಂದು ಮತ್ತಷ್ಟು ರೋದಿಸಿದಳು ನನಗೂ ಮರುಕವುಂಟಾಯಿತು “ ಜಗದೊ
 ಕುತ್ತುಮರ ಪಾನಿಯುಂ ಕಂಡು ಸೈರಿಸುವೆಮುಂಟೆ ? ” ಬಳಿಕ ನಾನಿಂತು ಕೇಳಿ
 ದೆನು, “ ತಾಯಿ ! ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯೇ ! ಸರ್ವದಷ್ಟನಾದ ಅರಸನನ್ನು ಬದು
 ಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಉಪಾಯವೂ ಇಲ್ಲವೇ ? ” ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಜಗಮಂ
 ಬೆಯು “ ಸತ್ಸೆ ! ಉಂಟು ಉಪಾಯವುಂಟು, ಅದನ್ನರಿತು ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ
 ಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಆಪದ್ವಾಂಧವನನುಂಟೋ ! ಅಂಧವನು ಸಮಯಕ್ಕೆ
 ಹೇಗೆ ಒದಗುವನೋ ! ತಿಳಿವುದಸಾಧ್ಯವು ಕೇಳು, ಅರಸನ ಉದ್ಧಾರವನದಲ್ಲೆ
 ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಹುತ್ತವಿರುವುದು, ಅದರಮೇಲೆ ಒಂದುಬಗೆ
 ಯಾದ ಬಳ್ಳಿಯಿರುವುದು ಆ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸಮೂಲವಾಗಿ ತಂದು ಅರೆದು ನೀರಿ
 ನಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ ನಿರ್ಜೀವನಾಗಿರುವ ಆತನ ಬಾಯಿಮುಲ್ಲ ಹಾಕಬೇಕು, ಈ
 ತಂತ್ರವನ್ನರಿತು ಮಾರಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಜೆಯಿಂದೆಚ್ಚ
 ತ್ವನಂತೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವನು ಇದು ಪರಮ ರಹಸ್ಯವು, ಇದನ್ನು
 ಮಾನವಮಾತ್ರದವನಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಹೇಗೆ ! ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿ
 ಹೇಗಾದರೂ ಈತನಿಗೆ ಮರಣವು ತಪ್ಪುವಹಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಈತನ
 ಸದ್ಗುಣಸಮುಪಾಯವನ್ನು ನೆನದು ರೋದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಂತ
 ಹಿಂತೆರಳಿದಳು. ಬಳಿಕ ನಾನು ನಮ್ಮೊಡೆಯನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಪ್ರಾಣಾ
 ನಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕಾಳಿಕಾದೇವಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ, “ ಈ

ಮಹಾರಾಯನನ್ನು ಉಪಾಯದಿಂದ ಬದುಕಿಸುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ದೊರೆವುದಿಲ್ಲ ವೇನೋ, ಎಂದಾತೋಚಿಸುತ್ತ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾ ಯಿತು ಉಳಿದ ಕಾಲುಗಳು “ ರಾಜನಿಗೀಬಗೆಯಾದ ಕೇಡು ಸಂಭವಿಸುವು ದಲ್ಲ ! ” ಎಂದು ಖೇದವನ್ನು ಹೊಂದಿದುವು. ಬಳಿಕ ಮೂರನೆಯ ಯಾಮವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು ಆಗ ಮೂರನೆಯ ಕಾಲು, ಉಳಿದವುಗಳೊಡನೆ ಯಥಾಸ್ಥಿ ತಿಯಾ ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ನಿಯಮಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಸ್ಥಲ ದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿತು ಉಳಿದವುಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಅದು ತಾನು ಹೋಗಿಬಂದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿತು.

“ ಸಖಿಯರಿರಾ ! ನಾನು ಹೋಗಿಬಂದ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಲಾಲಿಸಿ, ನಾನು ಈ ನಗರದ ಎಲ್ಲಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಸುಳಿಸುಳಿದು, ಪಶ್ಚಿಮದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ರಾಜವೀಧಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ಆಗ ಪಟ್ಟಣವೆಲ್ಲ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿದ್ದಿತು, ಆ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದುಮಾರುದೂರ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರವಾಗಿರುವ ಉನ್ನತಾಕಾಂವೊಂದು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು, ಆ ಅದ್ಭುತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣುಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಗಿರಗಿ ರನೆ ತಿರುವುತ್ತ, ತನ್ನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಧ ಗ ಧ ಗ ನೆ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕುಂಪ ಟಿಯೊಂದನ್ನು ತೊನೆಯಿಸುತ್ತ, ಕೈಯ ಕರವಾಲವನ್ನು ಝಳಿಸುತ್ತ ನನ್ನೆದೆ ಯನ್ನು ನಡುಗಿಸುವ ಗರ್ಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿತು, ನಾನು ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಜೊತ್ತಿನವರೆಗಿದ್ದು ಕೂನೆಗೆ ಹೇಗೋ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಾಳಿ, “ ಎಲಾ ! ನೀನು ಯಾರು ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ? ಸತ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳು ” ಎಂದು ಗಜರಿ ಕೇಳಿದೆನು ಆ ಭೂತಕ್ಕೆ ಬಹು ಕೋಪವುಂಟಾಯಿತು, ದುರದುರನೆ ನೆಟ್ಟದಿಟ್ಟ ಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ, “ ಏನು ? ನೀನಾರೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಪೃಚ್ಛಿಸುವ ಅಧಿ ಕಾರವು ನಿನಗೆಲ್ಲಿಯದು ? ಪೋಡಿಯೆ ! ನೀನೇ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳುವುದು ? ಬಿಡು ಬಿಡು ! ತೊಲತೊಲಗು ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕಂತರಾಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ನ್ನೊಂದೇಸಾರಿ ಗುಟಕ್ಕನೆ ಸುಂಗಿಬಿಡುವೆನು ನಾನಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವೆ ? ಢಾಕಿ ನಿಯೆಂಬ ದೊಡ್ಡ ಭೂತನೆಂದರಿ ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ಮಹಾನಗರದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯಹೊತ್ತು ತಿರುಗುತ್ತ ಯಾರಾದರೂ ನನಗೆ ಇದಿರಾದರೆ ಅವರನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವೆನು, ಒಂದು ವಾರದಿಂದಲೂ ನನಗಾಹಾರವು ದೊರೆಯದಿದ್ದುದರಿಂದ ಹಸಿವು ನೀರಡಕೆಗಳಿಂದ ಬಳಲಿರುತ್ತೇನೆ ಏನೇನೋಯಿ ಯಾರಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ತಿಂದಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಹಸಿವು ಅಡಗುವು ದಿಲ್ಲ ದಾರಿಗಡ್ಡಬಾರದೆ ದೂರಕ್ಕೆ ತೊಲಗು ಎಂದಿತು, ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಅತಿಕೋಪವುಂಟಾಯಿತು, “ ಛೇ ! ಛೇ ! ದುಷ್ಟಪಿತಾಪವೇ ಈ ನೀಚವು

ತ್ತಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿಯೋ ನೀನು ವರ್ತಿಸುವುದು ? ಈಗಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಂದು ಈ ನಗರವಾಸಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಕ್ಷೇಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವೆನು ಎಂದು ನಾನು ನುಡಿದೆನು, ಆ ಭೂತವು ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತ “ಎಲ ಬುದ್ಧಿಹೀನನಾದ ಕೊರಡೆ ! ನೀನೇ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ? ಛೇ ! ನಿಲ್ಲುನಿಲ್ಲು ! ನಿನ್ನನ್ನು ತುಂಡುತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಒಲೆಗೆ ಬಿಸುಡುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನು ನೋಡು ” ಎಂದು ತನ್ನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿರಿದು ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಳು ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿರಲಾಗುವುದೇ ? ನನಗೂ ಬಹಳ ಕೋಪಬಂದಿತು ಒಡನೆಯೇ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಎರಡು ಮೂರುಸಾರಿ ಆ ಭೂತದ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಧೂಪನೆ ಬಿದ್ದೆನು, ತಲೆಯಮೇಲಿದ್ದ ಅಂಗಾರಶಕಟಿಯು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿತು ಆ ಭೂತವಾಬಳಿಕ ರೋಷಾವೇಶದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆಯಲಾರಂಭಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನಾನು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹಾರಿ ಬಿದ್ದು ಬಹಳವಾಗಿ ನೋಯಿಸಿದೆನು ಆಮೇಲೆ ಆ ಸಾಳುಭೂತಕ್ಕೆ ಅಹಂಕಾರವುಡುಗಿತು, ಮೂಗುಬಾಯಿಗಳಿಂದ ರಕ್ತವು ಸ್ರವಿಸಿತು ಬಳಿಕ ನನಗದು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಸಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ, “ ಆಹಾ ! ನನ್ನನ್ನಿಷ್ಟು ಬಳಲಿಸಿದವರನ್ನೀವರೆಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ, ನೀನಾರೋ ಅದ್ಭುತವಾದ ದೈವಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದೀಯೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರುಣಿಸು, ನಾನು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ನಿನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾತುಗಳಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಬೇಡುವೆನು ಕ್ಷಮಿಸು ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಡೆವೆನು ಮತ್ತು ನಿನಗೊಂದುಪಕಾರವನ್ನೂ ಮಾಡುವೆನು ” ಎಂದು ಬಹುದೈವ್ಯವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಿತು ನಾನು ಕರುಣಿಸಿ, “ ಎಲೆ ಭೂತನೆ ! ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವೆನು ನೀನು ನನಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ಉಪಕಾರವಾವುದೋ ತಿಳಿಸು ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆನು, ಅದು ದೈವ್ಯವಸ್ತುತಾಳಿ ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಮಾಡಿ, “ ಇಗೋ ! ಈ ಖಡ್ಗವನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ನಗರದನಡುವೆ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಸ್ತಂಭವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದರಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ಎಂದಿಗೂ ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಯಾವ ಭೂತಪ್ರೇತ ಪಿಶಾಚಗಳೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾರವು ಪ್ರಜೆಗಳು ನಿರ್ಭಯರಾಗಿ ಬಾಳುವರು ” ಎಂದು ನುಡಿಯಿತು. ಬಳಿಕ ನಾನಾಭೂತವನ್ನು ಕಂಡು “ ಭಾಪು ! ಭೂತವೇ, ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುವೆನು ಪರೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದುದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕವು ಬಾ ! ಖಡ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನನ್ನೊಡನೆ ಬಂದು ನಾನು ತೋರಿಸುವಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನಿಟ್ಟುಹೋಗು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನೆ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದಾ ಭೂತಾಗ್ರಾಣಿಯು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ನನ್ನೊಡನೆ ಬಂದುದು, ಅದನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಆ ಭಯಂಕರ ಕರವಾಲವನ್ನು ಪಟ್ಟಣದ

ಹೊರಗಿರುವ ಕಾಳಿಕಾದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಡಿಸಿದನು, ಬಳಿಕ ಆ ಭೂತವು ನನ್ನ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋಯಿತು, ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸವು ನನ್ನ ಸಂಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆದುದೆಂದ ನಾನು ಹೊರಟುಬರಲು ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆಯಾಯಿತು, ನೀವು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಓಡಿಬಂದೆನು, ಎಂದಾ ಮೂರನೆಯ ಮಂಚದಕಾಲು ತನ್ನ ಸಂಚಾರಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿತು. ಉಳಿದ ಕಾಲುಗಳು - ಭಲೇ ! ಭಲೇ ! ನೀನೀವಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಹುವಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ” ಎಂದು ಅದನ್ನು ಬಹು ರಾಘವನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದವು. ಆಗ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯಾಮದಲ್ಲಿ ಅರೆಗೆಳಿಗೆಯು ಕಳೆದಿದ್ದಿತು, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಾದವು ಉಳಿದವುಗಳಂತೆಯೇ ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಕುರಿತ, ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಹೋಗಿಬಂದು ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೇರಿ ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಉಳಿದ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿತು.

ಸಖಿಯರೆ ಕೇಳಿ, ನಾನು ಪಟ್ಟಣವಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಉತ್ತರವೀಧಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅರಸನ ಕುದುರೆಯ ಅಯದಬಳಿಗೆ ಬಂದೆನು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಕೊಟ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಗುಸಗುಸನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಧ್ವನಿಯು ಕಿವಿಗೆಬಿದ್ದಿತು ನಾನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿನೋಡಿದೆನು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುರುಷನು ಕ್ರಿಯೂ ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಇದ್ದಿತು ಅವರು ಏನು ಮಾತಾಡುವರೋ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಮರೆಯಾಗಿದ್ದು ಆಲಿಸಿದೆನು ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಪುರುಷನನ್ನು ಕಂಡು ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದಳು.

“ ಪ್ರಿಯ ! ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸೇರುವೆಯು ಬಹುಕಷ್ಟವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವುದು ಏನುಮಾಡಲಿ ? ಪಾಪಾತ್ಮನಾದ ನನ್ನ ಗಂಡನು ತನ್ನ ರಾಜಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಎಡೆಬಿಡದೆ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಆದುದರಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನಾನು ನನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯಿಸುತ್ತ, ವಿರಹವೇದನಾದೋ ಧೂಯಮಾನ ಮಾನಸಳಾಗಿ, ಗಂಡನೂ ಪಿಶಾಚಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ ಆ ರಾಜನೊಡನೆ ಸರಸಸಲ್ಲಾಪಗಳನ್ನಾಡುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಲ್ಲಿಷ್ಟೆವಿಲ್ಲದವಳಾದರೂ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವಳಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ರೂಪಗುಣಾದಿಗಳು ನನ್ನ ಸ್ಮೃತಿಪಥದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. - ಅಕಟಾ ! ನಿನ್ನೊಡನೆಂದು ಹೀಗೆ ಸರಸಸಲ್ಲಾಪಗಳನ್ನಾಡುವೆನೋ ? ಎಂದು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಗಾಢಾಲಿಂಗನ ಚುಂಬನಾದಿಗಳನ್ನೆಸಗುವೆನೋ ! ” ಎಂದು ತ್ವರಿಪಡುತ್ತಿದ್ದೆನು, ಆ ಹಾಳು ದಿನಗಳು ಕಳೆದು ಈ ದಿನ ನಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂಯೋಗ ಸಂಪದವು ದೊರಕಿರುವುದು, ಪ್ರಿಯ ! ಏಳು ಬೇಗನೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಸುಖಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸು ” ಎಂದು ನುಡಿದಳು.

ಆ ಪುರುಷನು “ ಭಾಮಾಮಣೇ ! ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಎಡೆಬಿಡದೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬೆರೆದಿರುತ್ತ ಈ ದಿನ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ” ಎಂದನು. ಆ ರಾಜಪತ್ನಿಯು “ ಸುಂದರಾಂಗ ! ಈ ದಿನ ಬಡಗಿಯೊಬ್ಬನು ಬಂದು ಒಂದು ಮಂಚವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅದರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಹೋದನು. ಅದರ ಬೆಲೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರಹಗಳಂತೆ ಅದರಮೇಲೆ ಮಲಗುವುದು ಕ್ಷೇಮಕರವಂತೆ ಅದರ ಅದ್ಭುತವಾದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನರಿಯಲು ಈ ದಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದರಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಕರಡಿಯಂತೆ ಗುರುಗುಟ್ಟುತ್ತ ಮಲಗಿರುವನು. ಪರಿಚಾರಿಕೆಯಿಂದ ಈ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ತಿಳಿದು ಸಂತೋಷಿಸಿ, ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಈ ದಿನ ನಿನ್ನನ್ನು ನೇರಿ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬೇಗನೆ ಹೊರಟುಬಂದೆನು, ಈವರೆಗೆ ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ಮನೋರಥಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು, ಇನ್ನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲವೇ ? ” ಎಂದು ಬಹುದೈವದಿಂದ ನುಡಿಯುತ್ತ ರೋದಿಸಿದಳು. ಆ ಪುರುಷನು ಅವಳ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ “ ಪ್ರಿಯೆ ! ನಿನಗೆ ನನ್ನಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣಾನುರಾಗವುಂಟೆಂಬುದನ್ನೂ ನನ್ನ ಸಂಯೋಗವುಂಟಾಗದಿದ್ದರೆ ನಿನಗತಿ ಬೇದವುಂಟಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನೂ ನಾನು ಬಲ್ಲೆ, ಆದರೆ ಸಂದರ್ಭವನ್ನರಿಯದೆ ನೀನು ನಿನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ನಿಂದಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ನನಗಿಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಆತನು ಮಹಾರಾಜನು ನಾನಾದರೋ ಆ ರಾಜಪುಂಗವನ ಕಾನ್ತಾರನು - ಹೀನನು, ದೈವವರದಿಂದ ಹೇಗೋ ನಿನಗೂ ನನಗೂ ಸಂಯೋಗವುಂಟಾಯಿತಲ್ಲವೆ ನಿನ್ನ ಪಾದಸೇವೆಗಾದರೂ ಸಾಧಾರಣವಾಗಬಲ್ಲೆನೆ ? ಅಂತವು ಮಹಾರಾಜನ ಪತ್ನಿಯಾದ ನೀನು ಭೃತ್ಯನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿದುದು ಮಹಾಪರಾಧವಾಗಿರುವುದು ಸಾಲದೆ ಪರಮೋತ್ತಮನಾದ ನಿನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ದೂರುತ್ತಿರುವೆ ಇದು ತಕ್ಕುದಲ್ಲ ” ಎಂದನು. ಆ ಹೀನಮಾನಿನಿಗೆ ಅವನನುಡಿ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ, “ ಏನು ? ನೀನು ಹೀನನೆ ? ನನ್ನ ಪಾದಸೇವೆಗೂ ತಗದವನೆ ? ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಇಂತವು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಬೇಡ ನೀನೇ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಪ್ರಾಯನು ನನ್ನಪಾಲಿಗೆ ಮನ್ಮಥನು ಎಂದು ನುಡಿದು ಅವನ ಗಲ್ಲಗಳನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿ, “ ಪ್ರಾಣನಾಥ ! ಹೀನಮಾನನನೂ, ನನಗಿಷ್ಟವಿಲ್ಲದವನೂ ಆಗಿರುವ ಎಮ್ಮೆಯಂತವು ಆ ಗಂಡನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದುದು ನಿನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲವೇನೋ ! ಅದಂತಿರಲಿ, ನಾಳೆ ಒಂದುಪಾಯದಿಂದ ಅವನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನೆ ಕಳೆದು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸುಖಾನುಭವವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಗ್ಗದಿರುವೆನು ಇದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ? ಆ ಉಪಾಯವೇನೆಂದರೆ ನನ್ನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅವರ ಅರ್ಹತಾದ ಪರಿಚಾರಿಕೆಯೊಬ್ಬಳಿರುವಳು ಅವನಿಗೆ ನಾಳೆ ಬಡಿಸುವ

ಪ್ರಥಮ ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿರುವೆನು, ಮುಂದೆ ನಡೆವುದನ್ನು ನೀನೆ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣಬಹುದು ಬೆಳಗಾಗುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು ಇನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ತಡೆವುದು ತಕ್ಕುದಲ್ಲ ನನ್ನನ್ನಿನ್ನೊಂದುಬಾರಿ ಚುಂಬಿಸಿ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಡು” ಎಂದಳು.

ಆ ಭಜಂಗವುಂಗವನ ಗುಂಡಿಗೆ ಝಲ್ಲೆಂದಿತು. “ಎಲಾ ನಾರೀಮಣೆ! ನಿನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವು ಒಳ್ಳೆತಲ್ಲ, ಆ ಪತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ಪಾಪವೋಂದು ಸಾಲದೆ ಮತ್ತೆ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವೆಯಾ? ಛೇ! ಛೇ! ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಬಿಡು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಬೆರಲ್ಲಳಿಂದ ಮುಂಗುರುಳಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುತ್ತ ಮುದ್ದಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು.

ವತ್ಸ! ಸತ್ಪ್ರೀಲ! ಕೇಳಿದೆಯಾ ಸ್ತ್ರೀ ಸಾಹಸವನ್ನು? ಅವಳೇನಾಮಾ ತನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದಳೇ? ಇಲ್ಲ! ಇಲ್ಲ! ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸದೆ ಬಿಡುವೆನೆ? ಅವನು ಸತ್ತರಲ್ಲವೆ ನಾನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿರಬಹುದು” ಎಂದೇ ಹೊರಟು ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದಳು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮಂಚದಕಾಲು ತಾನು ಕಂಡ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಸಖಿಯರೊಡನೆ ಹೇಳಿ “ಸಖಿಯರೆ! ಆಸ್ತ್ರೀನು ಚಾತುರ್ಯವು ನನಗೆ ಅಪ್ಪ ರಾತ್ರಿ ಶಯನವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದೇ ಬಂದದ್ದು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅರುಣೋದಯವಾದುದರಿಂದ ರಾಜನು ಎಚ್ಚತ್ತಾನೆಂದು ಹೆದರಿ ಹಿಡಿ ಬಂದೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾಯಿತು “ಅಯ್ಯೋ! ರಾಜನಿಗಲ್ಲವೂ ಮೃತ್ಯು ಕರಗಗಳಾಗಿಯೇ ಇರುವುದಲ್ಲ! ಸರ್ವಶಕ್ತನಾದ ಭಗವಂತನ ಸಂಕಲ್ಪವೆಂತಿರುವುದೋ ನೋಡಬೇಕು” ಎಂದು ಪರಸ್ಪರ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಮೌನಮುದ್ರೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದುವು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅರುಣೋದಯವಾಯಿತು. ಮಂಚದಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುವಂತಿದ್ದ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠನು ಅಗತಾನೆ ಎಚ್ಚತ್ತವನಂತೆ ಎದ್ದು ನಾಲ್ಕುಯಾಮಗಳ ಗೂಢಸಮಾಚಾರಗಳಿಂದ ಬೆಗಡುಗೊಂಡ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂತೆರಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಖೇದ ಭಯ ರೋಷಗಳೂ ದನೊಂದು ಮುಂಚುತ್ತಿರೆ ನಡೆದು ಮಜ್ಜನ ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೋ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಭಾಭವನಕ್ಕೆ ಬಂದನು. “ಇಳಿಯುಂಬೊಳ್ಳಿ ನೊಳ್ ಸಭಾಗಾರವನ್ನಲಂಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಾಜನಿಂದಿದೇಂ ಸವಳ್ತಡಮೆಯ್ತಂದಂ” ಎಂದಾ ಸಭಾಸ್ಥಾರರಾಲೋಚಿಸಿದರು.

ಪರಘರಂಜಯನಾಗ ಯಾರೊಡನೆ ಮೂ ಮಾತನಾಡದೆ, ಮಂತ್ರಿಮುಖ್ಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ ತನ್ನೊಡನೆ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಹೊರಟನು. ಮಂತ್ರಿಮುಖ್ಯರಾತನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು. ಪರಿವಾರವು ಹಿಂದೆಯೇ ಉಳಿದಿತು. ಅರಸನು ಹೊರಟು ನಗರವನ್ನು ದಾಟಿ ಕಾಳಿಕಾದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದೇವಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ,

“ ಅಂಬ ಶಶಿಬಿಂಬವದನೇ - ಕಂಬುಗ್ರೀವೇ ಕಶೋರಕುಚಯುಗ್ಮೇ |

ಅಂಬರ ಸಮಾನಮಧ್ಯೇ - ಶಂಬರರಿಪುವೈಂದೇವಿ ಮಾಂಪಾಹಿ || ”

ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಿ, ದೇವಾಲಯದ ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸ್ತುತಿ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭಸುಂಕರ ಕೃಪಾಣವನ್ನು ಕಂಡು, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಓಲಗಶಾಲೆಗೆ ಬಂದನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಪರಿಜನರು ಪೂರ್ವ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನರಿಯದೆ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯ ಮಗ್ನರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅರಸನು ಸಭಾಮಂದಿರವನ್ನು ಸೇರಿ ಗದ್ದುಗೆಯೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ಚಿಂತಾಪ ರವಶನಾಗಿ ತಾನು ಕಳೆದ ರಾತ್ರಿ, ಕೇಳಿದುದೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯವೆಂದೇ ನಂಬಿ ಇತಿ ಕರ್ತವ್ಯತಾ ಮೂಢನಾಗಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಡುವಲೆ, ಬಿಡುವಲೆ, ಕಂಡವಲೆ, ಕಣೆವಲೆ, ಗುಂಡುವಲೆ, ದಂಡಿವಲೆ, ದುಂಡುವಲೆ, ಪಾಸುವಲೆ, ಬೀಸುವಲೆ, ಬೆಳ್ಳಾರವಲೆ, ಬಳ್ಳಿವಲೆ, ಸಿಡಿವಲೆ, ತಡಿಕೆವಲೆ ಮೊದಲಾದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಲೆಗಳನ್ನೂ, ಪದವಿಲ್, ಕಟ್ಟಿದಗಣೆ, ಪೊಸಪೊದೆ, ಕೊಂಬು, ಬಡಿಕೋಲ್, ನೇಣ್, ಗೇಣ್ ಮೊದಲಾದುವನ್ನೂ ಧರಿಸಿ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಆವರಣ ಬೇಟೆಗಾರರು ಸಭಾಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ರಾಜನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ, “ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ! ನಾವು ಮೃಗಯಾವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರು. ನಮ್ಮ ಚಾತುರ್ಯವನ್ನೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ನೀವು ಗುಣಾಢ್ಯರೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿಮ್ಮ ಸೇನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿರುವೆವು ” ಎಂದತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಬಿನ್ನೈಸಿದರು. ರಾಜನವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ತಲೆದೂಗಿ, “ ಭಾವು ! ನಾನು ಮಂಚಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಬೆಲೆಯು ಈ ಎರಡು ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಂದಲೇ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಬರುವುದೆಲ್ಲವೂ ಲಾಭವೇ ಆಗುವುದು ” ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆದು, ತಡೆನಾಡದೆ ತನ್ನ ಮುಖ್ಯಸೇವಕರೆಂಟುಮಂದಿಯನ್ನು ಬರಿಸಿ, “ ಈಗಲೆ ಇವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಂಧಿಸಿ, ಇವರಲ್ಲಿ ಏನೇನಿರುವುದೋ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ” ಎಂದವರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ಒಡನೆಯೇ ಸೇವಕರವರನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದರು. ಅವರು ಗೂಢವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಭಯಂಕರಾಹಿಗಳಂತೆ ತೋರುವ ಕತ್ತಿಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದುವು ಬಿಳುಪು ರಾಜನವರನ್ನು ಕುರಿತು “ ಎಲೈ ವೀರರೆ ! ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾಣದಿಂದಿಡುವೆನು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಮರಣದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವೆನು. ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರವು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿಯೇ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದು ” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಬಂದಿದ್ದ ವೀರಷಟ್ಕವು ಭಯಭ್ರಾಂತವಾಗಿ “ ರಾಜನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಗೋಪ್ಯವರ್ತನವು ಹೇಗೆ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು, ಆಹ ! ಇವನು

ದೇವತಾಂಶಪುರುಷನೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯದಿದ್ದರೆ ಉಳಿಯಲಾರೆವು” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇದ್ದುದನ್ನಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಪರಪುರಂಜಯನು ತಾನು ಕೊಟ್ಟಭಾಷೆಯಂತೆ ಪ್ರಾಣಹಾನಿಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಳಿಕ ತನ್ನಲ್ಲಿ “ಇನ್ನು ತ್ವರಿಪಡದೆ ಗೃಹಿಣೀವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯುವೆನು” ಎಂದು ಸಭಾಜನವನ್ನು ಸಭಾಜನದಿಂದ ಸ್ವಗೃಹಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ರಾಣಿವಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದನು. “ನೆರೆ ಪಾರೆಗಾರಯೆ ನಿಷ್ಠೆಮಿಗಿಲು” ಎಂಬಂತೆ ರಾಣಿಯು ತನ್ನ ಕಾಪಟ್ಟವನ್ನು ಪತಿಯರಿಯನೆಂದೇ ಬಗೆದು, ಅತಿವಿನಯವನ್ನೂ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಭಯವನ್ನೂ ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತ ಗಂಡನಿಗೆ ಮಹೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕಳೆದಿರುಳೊಳಾ ಭುಜಂಗಪುಂಗವನೊಡನೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ತಾನಾವೇಳೆಗೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಅನ್ನವನ್ನು ತರಿಸಿ ಚಿನ್ನದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಿದಳು. ರಹಸ್ಯಜ್ಞನಾದ ಜನಪತಿಯನ್ನು ತಿನ್ನದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಕಾಗೆಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿದನು. ಆ ಅನ್ನವನ್ನು ತಿಂದು ಆ ಕಾಗೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪಂಚತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುವು.

ಅರಸಿತಿಯಾರೀತಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಗಂಡನು ಮಾಡಿದ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಂಡು, ಆತನಿಗೆ ತನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಂರಯುಕ್ತಸ್ವಪಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನರಿಯಲಾರದೆ ತನ್ನ ಕಾಪಟ್ಟವನನ್ನಡಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನೂ ಭಯವನ್ನೂ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತ, “ಹಾ! ಹಾ!! ನಾಥನೇ! ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ! ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ!! ಎಷ್ಟು ಮೋಸವಾಯಿತು? ಯಾವ ಪಾಪಾತ್ಮರೀಪರಿಯ ಮೋಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಹೇಗೋ ಸಂದೇಹಪಟ್ಟು ನೀವು ವರೀಕ್ಷಿಸಿದುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಣಹಾನಿಯುಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತಲ್ಲ! ಅಯ್ಯೋ! ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯ! ನಿನಗೆ ಪ್ರಾಣಹಾನಿಯು ಸಂಭವಿಸಿದ್ದರೆ ನಾನು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನೇ? ನನ್ನ ಪಾತಿಸ್ರತ್ಯವೇ ನನ್ನ ಸೌಮಂಗಲ್ಯವನ್ನುಳಿಸಿತು. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿತು. ನಮ್ಮ ಹಗೆಗಳಾರೋ ಪರಸ್ಪರ ಹಬ್ಬಿರುವ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಲತೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಲೆಳಸಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರುವರಲ್ಲದೆ ಜೀರೆಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದಾಂಪತ್ಯಸಾತತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ಹೀಗೆ ಅನರ್ಥವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಪಾಪಿಗಳಿಗೆಲಿ ಸಾಯಲಿ! ಅವರ ವಂಶವು ನಿರ್ವಂಶವಾಗಲಿ! ಅಯ್ಯೋ! ನನಗೆ ವೈಧವ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ದುಃಖಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಲು ಬಗೆದು ಕ್ರೂರಹೃದಯರಾಗಿ ಹೇಗೋ ನಿಮ್ಮ ಅನ್ನದಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಬೆರೆಸಿರುವರೆಂದು ತೋರುವುದು. ತೋರುವುದೆಂದೇಕೆ ನುಡಿಯಬೇಕು, ಸತ್ಯವಾಗಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆದಿರುವುದು” ಎಂದು ಏನೂ ಅರಿಯದವಳಂತೆಯೂ, ಭಯಭಕ್ತಿಗಳುಳ್ಳವಳಂತೆಯೂ ನಟಿಸಿದಳು.

ಆ ಚಂಚಲಾಕ್ಷಿಯ ವಂಚನಾಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಚನ್ನು ಮುಂಚೆಯೇ ಅರಿತಿದ್ದ ಆ ರಾಜನು, ಸಾಧ್ವಿರತ್ನದಂತಿತ್ತು ನುಡಿದ ಮಡದಿಯ ನುಡಿಗೆಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಕಡುಮುಳಿಸನ್ನು ತೂಳಿ, ಅವಳನ್ನು ಕ್ರೋಧಾರುಣಿತಾಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ದುರದುರನೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿ, ಸೇವಕರನ್ನು ಬಳಿಗೆ ಕರೆದು “ಎಚ್ಚಿ ಭೃತ್ಯರೇ! ಈ ನೀಚಳು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಅನ್ನದಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಮಾಡಬೇಕಾದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿ, ಏನೂ ಅರಿಯದ ನಿರಪರಾಧಿನಿಯಂತೆ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳ ವಲ್ಲಭೆಯಹಾಗೆ ನಟಿಸುತ್ತಿರುವಳು. ಯಾವ ಶಂಕೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ಮಹಾಪಾಪಿಯನ್ನು ಹಿಂಗಟ್ಟುಮುರಿ ಕಟ್ಟಿ ಸಭಾಸಂದಿರಕ್ಕೆ ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಕರೆದು ತನ್ನಿ” ಎಂಬಾಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ತಾನೂ ಸಭಾಗೃಹಕ್ಕೆ ನಡೆತಂದನು.

ರಾಣಿಯು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ಅಯ್ಯೋ! ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಹೇಗೋ ನನ್ನ ಕಪಟಕೃತ್ಯವು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆತನನ್ನು ನನಗೆ ಮರಣದಂಡನೆ ಸುಸ್ತು ವಿಧಿಸದೆ ಬಿಡನು” ಎಂದು ಬಗೆದು ತಲ್ಲಣಗೊಂಡಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭಟರವಳನ್ನು ನೂಲುಮಿಣಿಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಅರಮನೆಯ ಊಳಿಗದವರೂ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿರಲು, ಸಭೆಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಒಬ್ಬ ಸೇವಕನು ವಿಷಾನ್ನವನ್ನು ತಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟನು. ಈ ವರ್ತಮಾನವು ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹರಡಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಭ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಆ ಸಭ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಅರಸನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೇ ಅರೀತಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನರಿಯದೆ ಭಯಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ತತ್ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆಕೂಡ ಹೆದರಿ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪರಪುರಂಜಯನಾಗ ವಿಷಾನ್ನದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಸುವಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಮುಂದೆಯೇ ಆ ಅನ್ನವನ್ನು ಒಂದು ನಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿದನು. ಆ ಅನ್ನವನ್ನು ತಿಂದು ಅದು ಸತ್ತಿತು, ಇದು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಸಭಾಸದರು ತಿಳಿದು ಕಾರಣವನ್ನೂಹಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತರು.

ಬಳಿಕ ಅರಸನು ಕಾಸ್ತೂರನನ್ನು ಬರಮಾಡಿ “ಎಲಾ! ಸಾದಿಯೇ! ನಿನ್ನ ವಿಚಾರವೇನು? ನಿನ್ನೆಯರಾತ್ರಿ ನೀನು ಯಾರೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ? ನಡೆದುದನ್ನು ನಡೆದಂತೆ ಹೇಳಿದರೆ ಪ್ರಾಣದೊಡನೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವಳು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದೆಯಾದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ವಧಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮಾಂಸದಿಂದ ನಾಯಿನರಿಗಳಿಗೊತಣವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವೆನು ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅವನು ಭಯಪಟ್ಟು ತನಗೂ ರಾಣಿಗೂ ಸಂಬಂಧವುಂಟಾದುದು ನೊದಲಾಗಿ ಕಳೆದ ರಾತ್ರಿ ಯವರೆಗೂ ನಡೆದ ವಿಚಾರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು ಮತ್ತು “ಸ್ವಾಮಿ! ಏನು ಹೇಳಲಿ? ನೀನು

ರಾಜಪತ್ನಿಯಾದುದರಿಂದ ನನಗೆ ತಾಯಿಗೆ ಸಮಾನ ರಾಜನಲ್ಲಿ? ಬಡವನಾದ ಈ ಅಶ್ವಶಿಕ್ಷಕನಲ್ಲಿ? ಇವನಲ್ಲಿ ನೀನನುರಾಗವನ್ನಿಡುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ ತಾಯಿ ಯು ಕುಮಾರನನ್ನಪೇಕ್ಷಿಸಬಹುದೆ? ” ಎಂದು ಎಷ್ಟೋವಿಧವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡೆನು ಆಕೆಯು “ ನೀನು ನನ್ನೊಡನೆ ಬೆರೆಯದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸುವೆನು ಎಂದು ನನಗೆ ಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದಳು ” ಎಂದು ಇದ್ದುದನ್ನಿದ್ದಂತೆಯೇ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದರು, ಅವನು ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿದನೆಂದು ಬಗೆದು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಾಣಾಂತ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪದೆ ರಾಜನು ಕಾಸ್ತೂರನನ್ನು ಗಡಿಪಾರುಗಾಣಿಸಿ, ತನ್ನ ನೀಚಕೃತ್ಯವನ್ನು ನೆನೆದು ಅನುತಾಪವನ್ನು ತಾಳಿ ಪ್ರಾಣಭೀತಿಯಿಂದ ನಡೆನಡಗುತ್ತ ನಾಚಿ ತಲೆಯನ್ನು ಬಾಗಿಸಿ ನಿಂತಿದ್ದ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, “ ಎಲಾ ಪಾಪಿಸ್ತೆ ! ದುಷ್ಟ ! ಚಂಚಲ ! ವಂಚಕೆ ! ನಿನ್ನ ಮಾಯಾತಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಾನರಿಯಲಾರಿನೆಂದು ಬಗೆದು ನೀಚಮತಿಯಾಗಿ ಕುದುರೆಯವನಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗವನ್ನಿಟ್ಟುದಲ್ಲದೆ ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದೆಯಾ ? ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಫಲವನ್ನನುಭವಿಸು ಎಂದತ್ಯಗ್ರವಾಗಿ ನುಡಿದು, ಕೊಲೆಗಾರರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ “ ಎಲಾ ! ಈ ದುಷ್ಟಿಯನ್ನು ರಾಣಿಯೆಂಬ ಗೌರವವನ್ನಿಡದೆ ಈಗಳೇ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲನಡುವೆ ಹೂಳಿ ಬಿರಿಯದಾಕಿ ಇವಳು ಜೀವದಿಂದಿದ್ದರೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಮೃತ್ಯುವಾಗುವಳು ” ಎಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು, ಆಗ “ ಈ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯು ಇವಳಿಗುಚಿತವಾದುದು ” ಎಂದೆಲ್ಲರೂ ನುಡಿದರು ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಅಸಮಾಧಾನಪಡಲಿಲ್ಲ, ಸೇವಕರು ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ನೆರೆವೇರಿಸಿದರು.

ಬಳಿಕ ರಾಜಾಗ್ರಾಣಿಯಾದ ಪರಪುರಂಜಯನು ೪ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆದು, ಐದನೆಯ ದಿನದ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಹೊರಟು, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹುತ್ತವನ್ನೂ ಅದರಮೇಲೆ ಹಬ್ಬಿದ್ದ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನೂ ಆತನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, “ ಅಯ್ಯಾ ! ಸಚಿವಾಗ್ರಾಣಿಯೇ ! ನೀನು ನನಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯನಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಾತ್ರದವನೇ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಗೆಲೆಯನು, “ ಕರಾವಿವಶರೀರಸ್ಯ ನೇತ್ರಯೋರಿವಪಕ್ಷ್ಮಣೇ | ಅವಿಚಾರ್ಯಪ್ರಿಯಾಂಕುರ್ಯಾತ್ಮನಿತ್ರಿಮಿತ್ರಮುಚ್ಯತೇ || ” ಎಂಬಂತೆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಕೈಗಳು ಹೇಗೋ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎಣೆಗಳು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಪ್ರಿಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮಿತ್ರನೇ ಮಿತ್ರನು ಮತ್ತು “ ನಮಾತರಿನದಾರೇಷು ನಸೋದರ್ಯೇನಚಾತ್ಮನಿ | ವಿಶ್ವಾಸಸ್ತಾದೃಶಃಪುಂಸಾಂ ಯಾವೃಜ್ಞಾತ್ರೇಸ್ವಭಾವಜೇ || ” ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸ್ವಭಾವಸಿದ್ಧನಾದ ಮಿತ್ರನಲ್ಲಿ ಯಾವಬಗೆ ನಂಬುಗೆ ಇರುವುದೋ ಆ ನಂಬು

ಗೆಯು ತಾಯಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹೋದರರಲ್ಲಿಯೂ ಕಡೆಗೆ ತನ್ನ
 ಲ್ಲಯೂ ಕೂಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಚಿವಶ್ರೇಷ್ಠನೇ ! ದುಂಬಪರಂಪರೆಯನ್ನು
 ದೂರಮಾಡುವ, ಭಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಕಾಪಾಡುವ, ಪ್ರೀತಿಗೂ ನಂಬುಗೆಗೂ
 ಅರ್ಹವಾಗಿರುವ “ವಿತ್ರ” ವೆಂಬ ಅಕ್ಷರ ರತ್ನವನ್ನು ಯಾವ ಮಹಾತ್ಮನು
 ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನೋ ? (ಶೋಕಾರಾತಿ ಭಯತ್ರಾಣಂ ಪ್ರೀತಿವಿಶ್ರಂಭಭಾಜನಂ |
 ಕೇನರತ್ನಮಿದಂ ಸೃಷ್ಟಂ ಮಿತ್ರಮಿತ್ಯಕ್ಷರದ್ವಯಂ) ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರನೇ ! ರೂಪ
 ವಿದ್ವ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಗುಣವಿರುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದೆಂದೂ.
 ರೂಪವಿಲ್ಲದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಗುಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದೆಂದೂ ನಾನು
 ಮಂಚವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲವೆ ? ಅದರ ಮಹಿಮೆಯು
 ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಅನೇಕ ಭವಿಷ್ಯದ್ವಿಚಾರಗಳನ್ನರಿತೆನು.
 ಕೇಳು, ನನಗೆ ಈದಿನ ಒಂದು ಮಹಾಸರ್ಪದಿಂದ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗುವುದಂತೆ,
 ಅದು ಸಿದ್ಧವಾದ ಮಾತೆಂದು ಈವರೆಗೆ ನಡೆದ, ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಎರ್ದಸನೀ
 ಯವಾಗಿರುವುದು. ನಾನು ಸರ್ಪದಷ್ಟನಾಗಿ ಮೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದೊಡನೆಯೇ
 ದಯವಿಟ್ಟು ನೀನು ಈ ಬಳ್ಳಿಯ ಬೇರನ್ನು ಅಗೆದು ಅರೆದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ ನನ್ನ
 ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಿದರೆ ಬಳಿಕ ನಾನು ಜೀವಿಸುವೆನು. ಇದೀಗ ರಹಸ್ಯ. ನೀನ
 ಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಈ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಲರ್ಹರು” ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊ
 ಳ್ಳುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರಲಿ, ಎಲೆಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಕಾಲಸರ್ಪವು ಬುಸ್ಸೆಂದು
 ಶಬ್ದಮಾಡುತ್ತ ಹಡೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಅರಸನ ಕಾಲ್ಪುಶಿತದಿಂದ ಆಗ್ರಹೋ
 ದಗ್ರವಾಗಿ ಆತನ ಪಾದವನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಓಡಿಹೋಯಿತು. ಭಯಂಕರವಾದ
 ಆ ಹಾವಿನ ನಂಜು ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ತಲೆಗೇರಿ ಅರಸನು ಕೆಳಕ್ಕೆಬಿದ್ದು
 ಒಂಡೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ತೊರೆದನು. ಬಳಿಕ ಸ್ವಾಮಿ
 ಭಕ್ತನಾದ ಸಚಿನನಾಥಳೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹುತ್ತದಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಳ್ಳಿಯ
 ನ್ನಗದು ಬೇರನ್ನೆತ್ತಿ ತಂದು ಅರೆದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ರಾಜನ ಗಂಟಲೊಳಕ್ಕೆ
 ಹಾಕಿದನು. ಒಂದೆರಡು ಗಳಿಗೆಗಳಾಗುತ್ತಲೇ ಆ ವಿಷವು ಪರಿಹಾರವಾಗಿ
 ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲುಗಿ ಆಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದವರೆಗೆ
 ದಣವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಪುಂಗವನನ್ನಪ್ಪಿ “ಪ್ರಾಣದಾನವ ಮಾಡಿದ್ದೆ
 ಪರಮಮಿತ್ರ | ಏನುನಿಗರ್ಪಿಸಲಿಡು ಮಾನನೀಯ || ನಿನಗೆ ಚಿರಸುಖಿಯಾ
 ಗಿರ್ಪೆ ನಿರ್ಮಲಾತ್ಮ | ಇದೆ ನಮಸ್ಕಾರವಯ್ಯ ಭೂವಿದಿತಚರ್ಮ || ” ಎಂದು
 ನುಡಿದು, ತನ್ನ ಈಗಂಡವೂ ತಪ್ಪಿದುದರಿಂದಲೂ ಮಂತ್ರಮಾಡಿದ ಮಹೋಪ
 ಕಾರದಿಂದಲೂ ಬಹಳ ಸಂತಸವನ್ನು ತಾಳಿ, ಸಭಾಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಬಡಗಿ

ಯಿಂದ ವಿಕ್ರಯವಾಗಿ ಪಡೆದ ಮಂಚದಮೇಲೆ ತಾನು ಮಲಗಿದುದು ಮೊದಲು ಯಾಮ ಚತುಷ್ಟಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ಸಭಾಸದರು ಆಶ್ಚರ್ಯಾನಂದಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರು. ಮಂಚದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರು. “ ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳುದರಿಂದಲೇ ಆಮಂಚಕ್ಕೆ ಹತ್ತುಸಾಸಿರ ವರಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನಾಬಡಗಿಯು ಕೇಳಿದುದು” ಎಂದು ಸಮಸ್ತರೂ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಬಳಿಕ ಪರಪುರಂಜಯನು, ತಾನು ಕೇಳಿದ್ದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು, ಪುರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಲಾಸ್ತಂಭವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಕಾಳಿ ಕಾಲಯದಿಂದ ತಾನು ತಂದಿದ್ದ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಅದರಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದನು. ಅದು ಮೊದಲು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನಡೆವ ಹಾನಿವೃದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಮಂಚದ ಕಾಲ್ಗಲ್ಲಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅನೇಕ ಸಂವತ್ಸರಗಳವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದುದಿವಂಗತನಾದನು. ಆತನು ಮೃತನಾಗುತ್ತಲೂ ಆಮಂಚವು ಅಂತರ್ಧಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಆತನ ಸಂತತಿಯವರು ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುತ್ತ ಬಂದಿರುವರು. ಆದರೆ ಪೂರ್ವಿಕರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಶಿಲಾಸ್ತಂಭವನ್ನೂ ಅದರಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ಕರವಾಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಾರದೆಂದೂ, ಅದು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಸಾಪಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೀಳಲೂ ಬಾರದೆಂದೂ ಬಗೆದು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವರು.

ಸತ್ಯಶೀಲನೇ! ನೀನು ಕಂಡ ಶಿಲಾಸ್ತಂಭದಮೇಲೆ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿದೇ. ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನ ನಾರದಮುನಿಯು ನೀಣಾ ಗಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಇದಿರಾಗಿ ವಿಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಂದ ನಾಲ್ವರು ಗಂಧರ್ವಾಂಗನೆಯರು ಆ ಮುನಿಯನ್ನು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಪರಿಹಾಸಮಾಡಲು ಆತನು ಅವರಿಗೆ ಮಂಚದಕಾಲುಗಳಾಗುವಂತೆ ಶಾಪವನ್ನಿತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಮರುಗಿ ಆರಾಜನ ಮರಣಾನಂತರ ಅವರಿಗೆ ನಿಜಸ್ವರೂಪಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವಂತೆ ವಿಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮರದ ಕೊರಡುಗಳಿಗೆ ಈ ಮಹಿಮೆ ಎತ್ತಣದು? ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕನ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಬೊಂಬೆಗಳೂ ಇಂಥವೇ ಅಲ್ಲವೇ?

ಎಂದು ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಹೇಳಲು, ಶಿಷ್ಯನು ಪರಮಾನಂದಭರಿತನಾದನು. ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಆರಾತ್ರಿಯನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದರು. ಶಿಷ್ಯನು ಶಿಷ್ಯಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿ ಮಲಗಿದನು. ಮಾರನೆಯದಿನ ಅರುಣೋದಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಈರ್ವರೂ ಸ್ನಾನಾದಿ ವಿಧಿಗಳನ್ನಾಚರಿಸಿ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಮುಂದರಿಯಿಸಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಕಾಡಿನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಟರು. ಒಂದೆ

ಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲಜಲವೂರಿತಮಾದ ಒಂದು ಸರೋವರವನ್ನು ಕಂಡರು. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಮನೋಹರವಾದ ನೆರಳಿನಿಂದೊಪ್ಪುವ ವೃಕ್ಷಗಳು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅದರ ಸಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸುಂದರವಾದ ಸೋಪಾನ ಮಾರ್ಗವು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವವೇಳೆಗೆ ಶಿಷ್ಯನು ಬಳಲಿದನು ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಆತನನ್ನು ಕಂಡು ಮರುಕಗೊಂಡು ಆದಿನ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಂಗಿದನು.

ಇಂತು ಮೂರನೆಯದಿನದ ಕಥೆಯು ಮುಗಿದುದು.

—:ನಾಲ್ಕನೆಯ ಉಪ್ಪಯಣದ ಕಥೆ:—

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾಯಸಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ಸೀತಾಮುಖಾಂಭೋರುಹಭಾಸ್ಕರಾಯ |
ಸಮಸ್ತಮಾನೀಶ್ವರವಂದಿತಾಯ ನಮೋನಮಸ್ತಿಭರತಾಗ್ರಜಾಯ ||

ಆ ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಅಘೋರಾರಣ್ಯಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂಗಿದರಷ್ಟೆ ? ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲೂ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಿರಲಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಭೋಜನಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕನುವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯಾದ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಸತ್ಯಶೀಲನು ಹೋಗಿ ಕಳಿತಫಲಗಳನ್ನು ತಂದು ಗುರುಗಳ ಮುಂದಿರಿಸಿದನು, ಅವುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ತಮ್ಮಂತೆ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಶಿಷ್ಯನೊಡನೆ ಕುಳಿತು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಭಕ್ಷಿಸಿದರು ಆಗ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಗೆ ಈ ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥವು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು.

“ ಶಯ್ಯಾಶಾದ್ವಲಮಾಸನಂ ಶುಚಿಶಿಲಾಸದೃದ್ರಮಾಣಾಮಧಃ |

ಶೀತಂನಿರ್ಭುರವಾರಿಪಾನಮಶನಂ ಕಂದಾಸ್ಸಹಾಯಾಮೃಗಾಃ |

ಇತ್ಯಪ್ರಾರ್ಥಿತಲಭ್ಯಸರ್ವವಿಭವೇ ದೋಷೋಯಮೇಕೋನನೇ |

ದುಷ್ಪ್ರಾಪಾರ್ಥಿನಿಯತ್ಪರಾರ್ಥ ಘಟನಾವಂಧ್ಯೈರ್ವೃಥಾಸ್ಥೀಯತೇ ||”

ಅರ್ಥ—“ ಹಸುರು ಹುಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶವೇ ಹಾಸಿಗೆಶುಭ್ರವಾದ ಬಂಡೆಯೇ ಪೀಠವು ಛಾಯಾದ್ರುಮಗಳ ನೆಳಲೇ ಮನೆಯುತಣ್ಣಗಿರುವ ನದಿಯನೀರೇ ಪಾನೀಯವು ಕಂದಮೂಲಫಲಗಳೇ ಅಶನವು, ಮೃಗಗಳೇ ಸಹಾಯಕರು ಅರಣ್ಯವು ಹೀಗೆ ಅಪ್ರಾರ್ಥಿತವಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ವೈಭವವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಆದರೆ ಇತರರಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಸ್ವೋದರಪೂರಣವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ದೋಷವೊಂದುಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿರುವುದು. ”

ಬಳಿಕ ಆ ಸರೋವರದ ತಿಳಿಯಾದ ಸಿಹಿನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು ಒಂದು ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿರ್ವರೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಆ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳು ಕೆಲವು ಬಿಳುಪಾಗಿಯೂ ಮತ್ತೆಕೆಲವು ಕೆಂಪಾಗಿಯೂ ಬೇರೆ ಹಲವು ಕಪ್ಪಾಗಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಹಳದಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಣ್ಣದವೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ಗುಂಪಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದುವಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಗುಂಪಿನೊಡನೆ ಮತ್ತೊಂದು ಗುಂಪು ಸೇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಸತ್ಯಶೀಲನು ತಾನು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆಹೋದಾಗ ಆ ವಿಧವನ್ನು ಕಂಡು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು, ಈ ವಿಚಿತ್ರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದನು, ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಾಗ ಸತ್ಯಶೀಲನು ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯೊಡನೆಂತೆಂದನು ಸದ್ಗುರುವೆ !

ನಿನ್ನವೊಲು ಭೂತಭಾವಿಗಳನ್ನುನುಡಿದಿ |
 ಗುರುವದಾವನು ಲೋಕದೊಳಿರುವ ನಮಮು ! |
 ನೀನೆಹರಿನೀನೆಹರನು ಮೇಣ್ಣೀನೆ ವಿಧಿಯು |
 ಕುಂದನೊಂದದ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿ || ೧ ||
 ದೇವವ್ರಾಜಿಗಳೇತಕೆ ತೀರ್ಥವೇಕೆ |
 ನಾಡೆಸಾಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಮಂ ಮಾಡಲೇಕೆ |
 ನಿನ್ನ ಪದಸೇವೆಸಾಕಫವನ್ನು ಕಳೆಯೆ |
 ಕಂದನಿವನೆಂದುಪೊರೆ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿ || ೨ ||
 ಒಲಿದುಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳೆಲ್ಲಮು ನೋದಿದವರು |
 ಓದದಿರುವರುಮೊಂದೆಯಾ ಮೇದಿನಿಯೊಳು |
 ಗುರುಸಪರೈಯೊಳಜ್ಞಾನ ಮುಳಿಯದಿರಲು |
 ನವ್ಯಚಿವ್ವಾಗಿಶ್ರೀ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿ || ೩ ||

ಎಂದು ನುಡಿದಭಿವಾದನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಚಾರ್ಯವರೈ ! ಈ ಸರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಓಡಿಯಾಡುವ ಮೀನುಗಳು ನಾಲ್ಕು ಬಣ್ಣದವುಗಳಾಗಿವೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದುಬಗೆಯ ಮೀನುಗಳೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ಗುಂಪಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವುವೇಹೊರತು ಸೇರಿ ತಿರುಗುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಬಣ್ಣವಿದ್ದರೂ ಜಾತಿಯೊಂದಲ್ಲವೆ ? ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವುದು ? ಇದಕ್ಕೆ ಏನೋ ವಿಶೇಷವಿರಬಹುದೆಂದು ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿದೆನು ನನ್ನ ಸಂಶಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ಆಗ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಯಕ್ಷರಾಜಕನ್ಯೆಯ ಕಥೆ.

ವತ್ಸ! ಸತ್ಯಶೀಲ! ಲಾಲಿಸು! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಂಚನನಗರವೆಂಬ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವಿದ್ದಿತು. ಅದನ್ನು ಶೌರ್ಯಸಾಗರನೆಂಬ ದೊರೆಯು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ವಿಮಲಾದೇವಿ ಶೌರ್ಯಸಾಗರನಿಗೆ ಬೇಟೆಯೆಂದರೆ ಬಹುಪ್ರೀತಿ, “ ಮಿಥ್ಯೈವವ್ಯಸನಂವದತಿ ಮೃಗಯಾಮಾದ್ಯಗ್ನಿನೋದಃ” “ಆಹ! ಎಂತಹ ವಿನೋದಕರವಾದುದೀ ಬೇಟೆ! ಇದು ವ್ಯಸನಪ್ರಕರದಲ್ಲೊಂದೆಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವರು” ಎಂದಾಗಾಗೆ ಶೌರ್ಯಸಾಗರನು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು, ಆಗಾಗ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅನೇಕ ಜಂತುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ತರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ರಾಜನೊಂದುದಿನ ಅಡವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಿರಲು ಪಟ್ಟಿ ತಿಂದ ಒಂದು ಕಾಷುಕಂದಿ ಪೊದೆಗಳನಡುವೆ ತೂರಿ ಓಡಿಹೋಯಿತು ಹಂದಿ ಯನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಬಹುಕಷ್ಟವೆಂದು ಬೇಟೆಗಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಅದು ಪಟ್ಟಿತಗಲುತ್ತಲೇ ಬೇಟೆಗಾರನಕಡೆಗೆ ಓಡಿಬಂದು ಅವನ ಕಾಲ್ಗಳ ಸಂದಿಯಲ್ಲತೂರಿ ತನ್ನ ಕೋರಿದಾಡೆಗಳಿಂದ ಅವನ ಕಾಲ್ಗಳನ್ನು ಸೀಳಿಹಾಕುವುದಂತೆ ರಾಜನು ತನ್ನಿಂದ ಪೆಟ್ಟುತಂದು ಓಡಿದ ಹಂದಿಯನ್ನಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಆ ಘೋರಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿದನು. “ ಹಂದಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದವನು ಬಂಟಿ ಕಂದವನ್ನು ಹೇಳಿದವನು ಕವಿ” ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ತಾನು ಸಮರ್ಥನೆಂದೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಾ ರಾಜನಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿದ್ದಿತು ಬಹು ದೂರದವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದನು ಕೊನೆಗದನ್ನು ಕೊಂದನು ಆತನಿಗೆ ತುಂಬ ಶ್ರಮವಾಯಿತು ಪರಿವಾರವೆಲ್ಲೆಯೇ ನಿಂತುಹೋಯಿತು ತನಗೂ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿನು ೪-೫ ಗಾವುದನೇ ಆಯಿತು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತೊಳಲಿತೊಳಲಿ ಬೆಂಡಾದ ಆ ರಾಯನಿಗೆ ತಾನು ಬಂದ ದಾರಿಯೇ ತಿಳಿಯದೆ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಹುಡುಕಿ ಬೇಸತ್ತನು ಪರಿವಾರದವರು ಸಹಿತವಾಗಿ ರಾಜನುಹೋದ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ಅರಸಿ ಅರಸಿ ಬಳಲಿದರು.

ಆ ಬಳಿಕ ರಾಯನು ಹೆಚ್ಚಿದ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ನಡೆದನು ಜಲಾಶಯಗಳಾವುವೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ಬೆಟ್ಟದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದುನೋಡಲು ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರವಾಹವು ಹರಿದುಬರುತ್ತಿದ್ದಿತು, ಅದನ್ನುಕಂಡು ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಕುದುರೆಯಿಂದಿಳಿದು ಅದಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಿಸಿ, ತಾನೂ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಲಪಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಪ್ರವಾಹದ ಕರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಅಲದಮರದ ಕೆಳಕ್ಕೆಬಂದು ಮಲಗಿದನು ಆಗ ಅ ವಟವೃಕ್ಷದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರಿಯೂ ಯೌವನವತಿಯೂ ಅದ ಒಬ್ಬ ಸುಂದತಿಯು ಒಂದು

ಹಾಸುಗಲ್ಲಿನಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡನು. “ ಇವಳಾರಾಗಿರಬಹುದು ! ಅಚ್ಚರಸೆಯೋ, ಗಂಧರ್ವಕನ್ಯೆಯೋ, ಸುರಕಾಮಿನಿಯೋ, ವಿದ್ಯಾಧರಾಂಗನೆಯೋ ಆಗಿರಬೇಕಲ್ಲದೆ ಮಾನವಮಾನಿನಿಗೆ ಈ ಸೌಂದರ್ಯವೆತ್ತಣದು ? ಒಂಟಿಯಾಗಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಆಗಲಿ ! ವಿಚಾರಿಸುವೆನು ” ಎಂದೆದ್ದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅವಳಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತನು ಅವಳೆದ್ದು ನಿಂತಳು, ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಶೌರ್ಯಸಾಗರನು ದೈನ್ಯಸಾಗರನಾಗಿ “ ಎಲೈ ಕಾಮಿನೀ !

ವೃ॥ ಅವಳ ನೀ ನೆಲೆ ಸಾರಸಾಕ್ಷಿ ನುಡಿಯಾ ಯೆಲ್ಲಿಂದ ಮೈತಂದೆ ನೀಂ |

ದೇವಸ್ತ್ರೀಮಣಿಯೋ! ಭುಜಂಗವಧುವೋ! ಗಂಧರ್ವರಾಕನ್ಯೆಯೋ |

ಆ ವಿದ್ಯಾಧರ ಯಕ್ಷ ಗುಹ್ಯಕ ಸತೀ ರತ್ನಂಗಳಲ್ಲೋರ್ವಳೋ |

ಏವೇಳ್ವೆಂ ಭವದಂಗಸೌಷ್ಠವವನೀ ಭೂಲೋಕಮೊಳ್ಳಾಣೆನಾಂ ||

ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಈ ಘೋರಾರಣ್ಯದಲ್ಲರಲು ಕಾರಣವೇನು ? ” ಎಂದು ತಾನಾಗಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಅವಳು ತನ್ನ ಅಪಾಂಗದೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನಾ ಅರಸನಮೇಲೆ ಪ್ರಸರಿಸುತ್ತ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ, ಇಂತೆಂದಳು.

“ ಪೂಜ್ಯನೆ ! ನಾನೊಬ್ಬ ಯಕ್ಷರಾಜನ ಪುತ್ರಿಯು, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಚಂದ್ರಕಲೆ, ನಾನೀರ್ವರ್ತದ ವಿಶಾಲವಾದೊಂದು ಗುಹೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭವನದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನು. ನನ್ನ ಆ ಸುಂದರ ಮಂದಿರದ ಹೆಸರು ಚಂದ್ರಿಕಾ ಪ್ರಾಸಾದವೆಂದು, ರಾಜಾಗ್ರಣೀ ! ನಾನು ಅವಿವಾಹಿತಳು. ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಅರಮನೆಯು ಅಗೋ ! ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಸಹ್ಯವರ್ವತದಲ್ಲಿದೆ. ಆಗಾಗೆ ನನ್ನ ತಂದೆ ಮೊದಲಾದವರು ಬಂದು ನನ್ನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು. ವಿದ್ಯಾಧರರೂ, ಅಪ್ಸರಸ್ಸುಗಳೂ, ಯಕ್ಷರೂ, ರಕ್ಷಸ್ಸುಗಳೂ, ಗಂಧರ್ವರೂ, ಕಿನ್ನರರೂ, ಪಿಶಾಚರೂ, ಗುಹ್ಯಕರೂ, ಸಿದ್ಧರೂ, ಭೂತರೂ ದೇವಯೋನಿಗಳೆಂದು ನೀನು ಬಲ್ಲೆಯಷ್ಟೆ ? ಈ ವಂಶದವರಿಗೆ ಭಯವೆತ್ತಣದು. ಬೇಕಾದಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಏಕಾಕಿಗಳಾಗಿ ವಾಸಮಾಡುವರು. ನಾನಿಲ್ಲಿ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿಯೇ ಇರುವೆನು ಅದರಿ ಪರಿಚಾರಿಕೆಯರು ನನ್ನ ಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ ಊಳಿಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು. ನಾನು ನಿರಂತರವೂ ಈ ನಟವೃಕ್ಷದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಬೋಗುವ ವಾಡಿಕೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಈ ದೇವಸಂಚಾರಮಾತ್ರದ ಭೂಮಿಗೆ ನೀನು ಬಂದುದು ಆಶ್ಚರ್ಯ. ನೀನು ಮಾನವನಾದರೂ ದೇವಾಂಶಪುರುಷನಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮಹಾನುರಾಗವುಳ್ಳದಾಗಿದೆ. ಮೋಹವರವಳಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದು ಕಾಪಾಡುವುದು ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ದೇವತಾಂಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ

ಈ ವಿಕಾರವು ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಗಾಂಧರ್ವವಿವಾಹವಿಧಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತ. ನನ್ನ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಿನ್ನ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುವುವು ಎಂದು ನುಡಿದು ಸುಮ್ಮನಾದಳು.

“ರೋಗಿಯು ಬಯಸಿದುದೂ ಹಾಲೋಗರವೇ, ವೈದ್ಯನು ಹೇಳಿದ ಪಥ್ಯವೂ ಹಾಲೋಗರವೇ” ಎಂಬಂತೆ ಅರಸನವೇಕ್ಷೆಯೂ ಯಕ್ಷಕನ್ಯೆಯ ಮನೋರಥವೂ ಒಂದೇ ಆಯಿತು. ವಿಲಾಸವತಿಯಾದ ಆ ಯುವತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಮನಶ್ಚಾಂಚಲ್ಯವುಂಟಾಗಿತ್ತು. ಇವಳು ನನಗೆ ಅಧೀನೆಯಾಗುವಳೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯವೂ ಇದ್ದಿತು. ಈಗ ಸಂಶಯವು ಪರಿಹಾರವಾಯಿತು, ಆದರೆ “ವಿವಾಹಶ್ಚ ವಿವಾದಶ್ಚ ಸಮಯೋರೇವ ಶೋಭತೇ” ಎಂಬಂತೆ ನಾನು ಮಾನವನು. ಇವಳು ಯಕ್ಷಿಣಿ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಹೇಗೆ ವಿವಾಹಸಂಬಂಧವುಂಟಾದೀತು? ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಸ್ತಬ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಆದರೇನು? ಕಾಮವು ಉದ್ರೇಕಿಸುತ್ತ ಬಂದಿತು. “ಕಾಮನೇ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸಂಬಂಧವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿರುವಾಗ ನಾನೇಕೆ ಸಂಶಯ ಪಡಬೇಕು? ” ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿಒಂದೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡನು. ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬಂಧು ಲಾಭವಾದ ಬಗ್ಗೆ, “ ವಿದೇಶೇ ಬಂಧುಲಾಭೋಹಿ ಮರಾವಮೃತನಿರ್ಯುರಾಃ ” ಎಂಬಂತೆ ಮರುಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವೃತಪ್ರವಾಹವು ಲಭಿಸಿದಂತೆ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟನು, “ಸ್ತ್ರೀಯು ತಾನಾಗಿ ವರಿಸಿರುವಾಗ ಪುರುಷನಿಗೆ ಭಯವೇನು? ” ಎಂದು ಧೈರ್ಯಗೊಂಡನು. ಅವಳೊಡನೆ ಅವಳಿಗೆ ಹಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಹಸಮಾಡಿದನು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಯಕ್ಷಕನ್ಯೆಯು, “ ಸ್ವಾಮಿ! ಏನೋ ಬಹುವಾಗಿ ಅಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಮಹಾ ಬಲಿಷ್ಠನು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಹುಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನು. ನಾನು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪಲೇ ಒಪ್ಪುವನು ನೀನು ಸಂದೇಹಪಡಬಾರದು, ಕೈಹಿಡಿದು ಕಾಪಾಡು. ನಿನಗಾವಭಯವೂ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ” ಎಂದಳು. ಆಗ ಸಂಪೂರ್ಣಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಳೆದು, ಇಳಾನಾಥನಂತೆಂದನು.

“ರಮಣೀರತ್ನವೇ! ತನಿಸೊದೆಯ ಪನಿಗಳಂಪೋಲ್ವ ನಿನ್ನ ನುಡಿಗಡಣವು ನನ್ನ ಮನವನ್ನಾನಂದಗೊಳಿಸಿತು, ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿನಗೀಯನುರಾಗವುಂಟಾದುದು ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮ ಸುಕೃತದಿಂದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ ಎಂದಾ ಅರಸನು ನುಡಿದನು. ಅವಳು ಅರಸನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು, ಗುಹಾಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಗಾಂಧರ್ವವಿಧಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಳು.

ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗಿ ಸಕಲ ವೈಭವೋಪೇತವಾಗಿ, ಅತಿ ಸುಂದರವಾಗಿರುವ ಆ ಮಂದಿರವನ್ನು ನೋಡಿ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಮುಗ್ಧನಾದನು. ಯಕ್ಷಕನ್ಯೆಯು ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಮಸ್ತವಿದ್ಯಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಭೋಜನವನ್ನಿಟ್ಟು, ತಾನೂ ಮಂಡು ಮತುರ್ವಿಧವುಂಟಾಗಿ ಆ ಅರಸನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಅಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಆ ರಾಜ್ಯದ್ರೂ ಆ ಯಕ್ಷಕನ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೋಹಪರವಶನಾಗಿದ್ದು ಇತರ ಚಿಂತೆಗಳನ್ನುಳಿದು ತನ್ನ ವೇಲಕೋಶಾದಿಗಳ ಹಂಬಲವನ್ನು ಮರೆತು ಯಥೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ವಿನುಲಾದೇವಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಆತನೊಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಪರಿವಾರದವರು ೪-೫ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅರಸನ ಆಗಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ದೊರೆಯದಿದ್ದುದರಿಂದ ದುಃಖಿಸಿದರು ಕಡೆಗೆ ಆತನು ಬೇರೊಂದು ಪಾರಿಯಿಂದ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸೇರಿದವನಾದೆಂದೂಹಿಸಿ ಅವರೊಂದಿಗೂ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ಅರಸನಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರನ್ನು ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಿ, ಅವರಲ್ಲರೂ ನಿರಾಶರಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಬಂದರು ಏನು ಸಾರಬೇಕು ಸಾಧ್ಯವು ? ಆ ರಾತ್ರೀಮುಂದಿ ತಾಹ್ಯಪ್ರೇ ಜೀವಿತಾಜೀವಿತೇಧವೇ | ಮೃತಾಶ್ರಯೇತಯಾಸಾಂ ಸಾಸ್ತ್ರೀಜ್ಞೇಯಾಪತಿವ್ರತಾ || ” ಅಂದರೆ “ ತನ್ನ ವತಿಯು ಸಂತೋಷಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ತಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದಿರುವವಳೂ, ಮೃತನಾಗಿದ್ದರೆ ತಾನೂ ದುಃಖದಿಂದಿರುವವಳೂ, ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಬದುಕಿರುವವಳೂ ಸತ್ತರೆ ಸಾಯುವವಳೂ ವತಿವ್ರತೆಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳು ” ಎಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸುಖಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರಸೇಕವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಳು. ಪ್ರಾಣವದಿಯರು ಕೆಲವರು “ ಆಮ್ಮಾ ! ಜೀವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಗಂಡನು ಮೃತನಾದನೆಂದಾರು ಹೇಳಿದರು ? ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ತಾಯಿ ! ಬದುಕಿರಬಹುದು ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದು ಇದನ್ನರಿಯದೆ ನೀನು ದೇಹವ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಯಾವರ್ಥಾಯ. “ ಜೀವಭದ್ರಾಣಿಪತ್ಯತಿ ” ಎಂಬ ಗಾಂಧೀಯ ವಾಕ್ಯವೇ ? ಎಂದು ನುಡಿದು ಆಕೆಯ ಸಾಹಸವನ್ನು ತಡೆದರು. “ ಏನು ಕಳೆಯಿತು ಆವರೆಗೆ ಮಂತ್ರವೇ ರಾಜಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. “ ಅರಸನು ಮೃತನಾಗಿರುವನು ಇವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲವು ಆರುತಿಂಗಳುಕಾಲ ವಾಸವಿರುತ್ತಿದ್ದನೇ ? ಇನ್ನೇಕೆ ಅವನ ನೆರವು ಮಾಡಿ, ರೋಗವನ್ನು ವೈದ್ಯಕೀನ ಮಾಡಿಸಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಮಾಡುವ ಪ್ರಜೆಗಳು ಆರುತಿಂಗಳಿಂದೂ ನನ್ನ ಪಾಲನೆಗೆ ವಶರಾಗಿರುವನು ಅವರ ಪ್ರೇಮವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿರು

ವುದು ” ಎಂದಾ ಮಂತ್ರಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಆಜ್ಞಾಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ “ ಆರಸನಿಗಾಗಿ ” ಎಂದು ಸಹಿಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ತನ್ನ ಸಹಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತ ಕಾರ್ಯಭಾಗಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದನು. ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಸೇನೆಯವರೂ ಆರಸನನ್ನು ಮರೆತು ಮಂತ್ರಿಯನ್ನೇ ದೊರೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು ಒಂದು ಸಂವತ್ಸರವೂ ಆಯಿತು. ಆಗ ಮಂತ್ರಿಯು ತನ್ನಲ್ಲಿ “ ಇನ್ನೇನು ? ರಾಜ್ಯವು ನನ್ನದಾಯಿತು ಕೋಶಾದಿಗಳು ನನ್ನವಾದುವು ಅಂದಮೇಲೆ ರಾಜನ ಹೆಂಡತಿಯು ನನ್ನವಳೇಕೆ ಆಗಬಾರದು ಅವಳನ್ನೂ ನಾನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ, ರಾಣಿವಾಸಕ್ಕೆ ಒಂದುದಿನ ಹೋದನು ರಾಣಿಯು “ ರಾಜಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಬಂದಿರುವನು ” ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿದಳು, ಮಂತ್ರಿಯು ಬಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಗೌರವವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ ರಾಣಿಗೆ ಸಂದೇಹವುಂಟಾಯಿತು ಆಬಳಿಕ ಅವನು ಆಕೆಯೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು. “ ವಿಮಲಾದೇವಿ ! ಇನ್ನೇನು ? ನಿನ್ನ ಗಂಡನುಹೋಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಯಿತು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಈವರೆಗೆ ಬಾರದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದನೇ ? ಇಲ್ಲ ! ಇಲ್ಲ ! ಆತನು ಜೀವಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ಸತ್ಯವಾಗಿಯೂ ಜೀವಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ನೀನು ವಿಧವೆಯಾಗದಿರುವಂತೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ನಾನು ನಿನಗೆಧವನಾಗುವೆನು ನೀನು ಎಂದಿನಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಂಗಳದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವೆನು ಬೇರೆ ಎಣಿಸದೆ ನೀನು ನನಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಾಗು ” ಎಂದು ಬಗೆಬಗೆಯಿಂದ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಆಕೆಗೆ ಕೋಪವು ಹೆಚ್ಚಿತು ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಯಿತು ತುಟೆಗಳಲುಗಿದುವು ಮೊಗವು ಬೆವರಿತು ಎದ್ದುನಿಂತು “ ಎಲಾ ಕಪಟ ! ಖೂಳ ! ರಾಜಪತ್ನಿಯಾದ ನಾನು ನಿನಗೆ ತಾಯಿಯಲ್ಲವೆ ? ಮೂಢ ! “ ರಾಜಪತ್ನೀಗುರೋಃಪತ್ನೀ ಭ್ರಾತೃಪತ್ನೀತಥೈವಚ | ಪತ್ನೀನಾ ತಾಸ್ತಮಾತಾಚ ಪಂಚೈತಾಮಾತರಃಸ್ಮೃತಾಃ || ” ಎಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೆ ? ನೀಚ ! ನನಗೆ ಶುಭಶಕುನಗಳೇ ಆಗುತ್ತಿರುವುವು, ನನ್ನ ಗಂಡನು ಮೃತನಾಗಿಲ್ಲ ಒಂದುವೇಳೆ ಮೃತನಾಗಿರುವುದಾದರೆ ನಾನು ಅಗ್ನಿ ಜಲ ವಿಷಪಾನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದಿಂದಾದರೂ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಸೇರುವೆನು ದುಷ್ಟಾ ! ಭ್ರಷ್ಟಾ ! ಲುಬ್ಧನ ಹಣವೂ ವೀರನ ಶಸ್ತ್ರವೂ ಸಿಂಹದ ಕೇಸರವೂ ಹುಲಿಯ ಉಗುರುಗಳೂ ಪತಿವ್ರತೆಯ ಅಂಗವೂ ಬದುಕಿರುವಾಗ ಪರರಿಗೆ ವಶವಾಗುವುದೇ ಬಿಡು ನಿನ್ನ ದುರಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಕಿಡು ಹಿಂದಿರುಗು ವೃಥಾ ಯಮದಂಡನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಡ ” ಎಂದು ಗದರಿಸಿದಳು, ಆ ನಿಂದಾವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಕೋಪವು ಉದ್ದೇಕಿಸಿತು

“ ಎಲೆ ದುಷ್ಟೆ ! ಈ ನೀತಿಯ ಮಾತುಗಳು ಹಾಗಿರಲಿ ಈ ದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬರುವೆನು ಆಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸುರತಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಳಾಗಿದ್ದರೆಸರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಭೋಗಿಸುವೆನು ಆಗ ನೀನೇ ನುಮಾಡುವೆಯೋ ನೋಡುವೆನು ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಹೊರಟುಹೋದನು. ಮಂತ್ರಿಯಿಂದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಹುಮತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಲಂಚಗಳನ್ನು ತಿಂದು ರುಚಿಗಂಡಿರುವ ಮಿಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಅವನ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕಂಡರೂ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಯಾವ ಕೃತ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅನಾಥೆಯಾದ ಆ ರಾಣಿಯು ಏನುತಾನೆ ಮಾಡಿಯಾಳು ? ಆಗಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೂ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನೂ ಆಲೋಚಿಸಿ ತನ್ನ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಳು. “ ಪ್ರಾಣಂವಾಪಿಸರಿತ್ಯಜ್ಯ ಮಾನೋರಕ್ಷಾ ಸ್ವದಾನ್ಯಭಿಃ | ಅನಿತ್ಯಾಭವತಿಪ್ರಾಣೋ ಮಾನಃಚಂದ್ರತಾರಕಂ || ” “ ಮಾನವು ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರಿರುವವರೆಗೂ ಯಶಃಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದು ಪ್ರಾಣವು ಎಂದಿದ್ದರೂ ಅಳಿವುದೇ ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕುದೆ ಯುಕ್ತವು ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಯು ತನ್ನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬರುವವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ವಿಷವನ್ನು ಕುಡಿದು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತೊರೆದಳು.

ಮಂತ್ರಿಯು ತಾನು ಹೇಳಿದಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಂಕವುರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ವಿಚಾರಿಸಲು ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ಪಂಚತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಳೆಂದು ವರಿಚಾರಿಕೆಯರು ಹೇಳಿದರು ಆಗ ಅವನು ಕಳೆಗುಂದಿದ ಮುಖದಿಂದ ಮನೆಗೆಹೋದನು. ಹೀಗಾಗಿ ಒಂದುಪಕ್ಷವು ಕಳೆದಬಳಿಕ ಅತ್ತಲಾ ಯಕ್ಷಕನ್ಯಾಲೋಲುಪನಾದ ಶೌರ್ಯಸಾಗರನಿಗೆ ವಿಮಲಾದೇವಿಯು ಸತ್ತಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವುಂಟಾಯಿತು ಎಚ್ಚತ್ತು ಕಳವಳವನ್ನು ಪಡೆದು ಯಕ್ಷಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, “ ಪ್ರಿಯೆ ! ಯಕ್ಷನಂದಿನಿ ! ನಾನಿತ್ತಲೆಯೆಂದು ಬಹುದಿನಗಳಾದುವು ನಿನ್ನೆಯರಾತ್ರಿ ನನಗೊಂದು ದುಸ್ವಪ್ನವಾಯಿತು ಮನಸ್ಸು ಕಳವಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು, ಈ ದಿನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ರಾಣಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನನ್ನು ವರಿಸಿದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಹೇಳಿ ಸಂತೈಸಿಬರುವೆನು ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಿದರೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವೆನು ಒಂದುವಾರದಮಟ್ಟಿಗೆ ನನಗೆ ಅವಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು, ಯಕ್ಷತನಯೆಯು ಅರಸನಮೇಲಣ ಮೋಹಾತಿಯಿಂದ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಲಾರದೆ “ ಪ್ರಿಯನೇ ! ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಂದು ವಾರದೊಳಗಾಗಿ ಬಂದುಬಿಡಬೇಕು ನಿನ್ನನ್ನು ಆಗಲಿ ನಾನು ಒಂದು ನಿಮಿಷವಾದರೂ ಇರಲಾ

ರೆನು " ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು, ಆ ದೊರೆಯು ಕುದುರೆಯ ನ್ನೇರಿ ತ್ತರೆಯಾಗಿ ಬಂದು ನಗರವನ್ನು ಮೊಕ್ಕನು.

ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನಿರೂ ರಾಜನನ್ನು ನೋಡಿದರು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆಸಲುವಾಗಿ ಈ ದಿನ ಪುಂಡಾದ ರಾಜವರ್ತನರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಆಕ್ಷಯಗೌರವತರಾದರು ಮಂತ್ರಿ ಯಾದರೋ ನಿರಾಣ್ಣನಾಗಿ, ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪಂಚನೆಯು ಆತನಿಗೆ ತೀಯ ದಂತೆ ಆಚ್ಚಾದಿಸಿ ಆತನನ್ನು ಬಹು ಗೌರವದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಣಿಯು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪ್ರಾಧಿಯಿಂದ ಮೃತಕಾದಳೆಂದು ಸಂಬಿಕೆ ಹುಟ್ಟು ವಂತೆ ಹೇಳಿ ಭಾಷ್ಯವಿಡಿಯಾಗದಿಂದ ಮೂವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆತನನ್ನು ಸಂತ್ರೈಸಿ, ಆ ದಿನದ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿ ಬಹಳ ಶೂನ್ಯನಮೇಲೆ ನಿದ್ರೆಗೊಂಡ ರಾಜನನ್ನು ತನ್ನ ಆಪ್ತಸೇವಕರಿಂದ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದನು.

ಅತ್ತ ಯಕ್ಷಿಣಿಯು ಒಂದು ವಾರಸುವರೆಗೆ ಪತಿವಿಯೋಗದಿಂದ ಹೇಗೋ ಕಾಲವನ್ನು ತಳ್ಳಿದಳು ಬಳಿಕ ಆತನ ಆಗಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಳು ಬಾರದಿರಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ದಿನ ಚಕ್ಷುಸ್ಸಿನಿಂದ ನೋಡಿದಳು ಅಲ್ಲಿನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಂಡಂತೆ ತಿಳಿದ ಮೊಂಡಳು ಅಗಾರ ಮೂವಿಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಒದೆ ದಾದಿದಳು ಕೂಸಿಗೆ ರೋಗವೋಪ್ಪೇಕವಿಂದ " ಎಲೆ ದುಷ್ಟರಿರಾ? ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದೆ ಯಾದ ರಾಜನನ್ನು ಪಂಚಿಸಿ ಬಗೆಬಗೆಮಾದ ಅವರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದುದಲ್ಲದೆ ಆತನನ್ನು ಕೊಂದಿರಾ? ಉಷ್ಣ, ಸಾವನರ್ತನೆಗೆ ಮನಗೊಟ್ಟು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಕ್ಷಣವೇ ಶಕ್ತವೆನ್ನುವುದು ಮೂವಿಸಮುದ್ರ " ಎಂದು ನುಡಿದು ತಂದೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದಳು. ಆಗಲೆ ಯಕ್ಷರಾಜನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ " ವತ್ಸೆ! ನನ್ನನ್ನು ಏಕೆ ಸ್ಮರಿಸಿದೆ? " ಎಂದು ಕೇಳಿದನಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣೀರು ಮುನ್ನೀರಾಗುವಂತೆ ಹರಿಯಿಸಿ ಗೋಳಿಟ್ಟಳು. " ಅಮ್ಮಾ! ಏನಿದು? ನಿನಗುಪದ್ರವವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ವರಾರು? ಹೇಳು ಅವರನ್ನೀಗಲೆ ಭಸ್ಮೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ " ಎನ್ನಲು ಆಕೆಯು ನಡೆ ದುದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ಒಡನೆಯೇ ಯಕ್ಷನು ಕ್ರೋಧಾರುಣಿತಾ ಕ್ಷನಾಗಿ ಕಾಂಚನ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಮೂರು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಕಳ ವಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ದಹಿಸಿ ಸಾಲ್ಪನೆಯ: ವಿನದಲ್ಲಿ " ಈ ಪಟ್ಟಣವು ದೊಡ್ಡ ಸರೋ ವರವಾಗಲಿ ರಾಜಪ್ರೇಮಿಯಾದ ಮಂತ್ರಿಯು ನೀರಾಗಲಿ ಇವನು ದುಷ್ಟಕಾ ಯದಲ್ಲಿ ಪರ್ತಿಸಿದುದನ್ನು ಕಂಡು ಆಕ್ಷೇಪಿಸದೆ ಶಿಕ್ಷಿಸದೆ ಇದ್ದ ಚಾತುರ್ವ ಣ್ಯದ ಮಾರು ಇವಲ್ಲ ಚತುರ್ವರ್ಣದ ಮೀನುಗಳಾಗಲಿ " ಎಂದು ಶಪಿಸಿ ದನು. ಒಡನೆಯೇ ರಾವು ಫಲಿತವಾಯಿತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬಿಳಿಯ ಮೀನುಗ ಳಾಗಿಯೂ, ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಕೆಂಪುಮೀನುಗಳಾಗಿಯೂ, ವೈಶ್ಯರು ಹಳದಿಯಮೀನು ಗಳಾಗಿಯೂ, ಶೂದ್ರರು ಕರಿಯಮೀನುಗಳಾಗಿಯೂ ಆಗಿ ಆಯಾ ಜಾತಿಯು

ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಒಂದು ಗುಂಪಿನೊಡನೆ ಮತ್ತೊಂದು ಗುಂಪು ಸೇರದೆ ಸರಸ್ವಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವವು.

ಎಲೈ ಸತ್ಯತೀಲನೇ ! ಕೇಳಿದೆಯಾ ಸರೋವರದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ?
 “ ದೌರ್ಮಂತ್ರಾಸ್ತೃಷ್ಣಪತಿರ್ವಿನತ್ಯತಿ ” ಎ. ಬ ನೀ ತಿ ಯಂ ತೆ ದುರ್ಮಂತ್ರಿ
 ತ್ವದಿಂ ಪೌರೈಷಾಗರನಿಗಾದ ನಾಶವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂತಲ್ಲವೆ ? ಅದರಿಂದಲೇ
 ನೀತಿಜ್ಞರು, “ ಮೂರ್ಖಂವ್ಯಸನಿನಂ ಉಬ್ಬಮಪ್ರಗಲ್ಬಂಭಯಾಕುಲಂ | ಕ್ರೂರ
 ಮನ್ಯಾಯಕರ್ತಾರಂ ನಾಭಿವತ್ಸೇನಿಯೋಜಯೇತ್ || ” “ ಮೂರ್ಖನಾ, ವ್ಯಸನ
 ವುಳ್ಳವನು, ಆಶೆಯುಳ್ಳವನು, ಪ್ರಾಧತ್ಯವಿಲ್ಲದವನು, ಭಯವುಳ್ಳವನು, ಕ್ರೂರನು,
 ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವವನು ಇಂಥವರನ್ನು ಅಭಿಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು ”
 ಎಂದು ಹೇಳಿರುವರು.

ಒಂದು ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಹೇಳಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ಸತ್ಯತೀಲನು ಕೇಳಿ
 ಪರಮಾನಂದಭರಿತನಾದನು ಯೋಗೀಶ್ವರನ ಮಹಿಮಾತಿಶಯವನ್ನು ಕುರಿತು
 ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟನು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಆ ರಾತ್ರಿ ಆ ಭಯಂಕರವಾದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ
 ನಿರ್ಭೀತರಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸೂಮದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಪಡೆದು
 ನ್ನಾನಾದಿ ನಿತ್ಯಕ್ರತ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಮಧ್ಯಾ
 ಹ್ನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸೇರಿ ಊರದೊರಗೆ ಒಂದು ಮಂಟಿ
 ಪದಲ್ಲಿಳಿದರು ಆ ಮಂಟಿಪವು ನೂರಾರು ಮಂದಿಯ ಗಾಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾಗಿ ಜಲ
 ವಸತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿತ್ತು.

ಇಂತು ನಾಲ್ಕನೆಯಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಐದನೆಯ ಉಪ್ಪಯಣನ ಕಥೆ :—

ನಮೋನಮೋರಾಘವಾಯ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ತೇನಮಃ |

ಜಾನಕೀಪ್ರಾಣನಾಥಾಯ ಜಗನ್ನಾಥಾಯ ನಮಃ ||

ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಸಮುತ್ಸುಕರಾದ ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಪಟ್ಟಣದ ಬಹಿರ್ಭಾಗದ
 ಒಂದು ಮಂಟಿಪದಲ್ಲಿ ಬಸದಿನೂಡಿದರಷ್ಟೆ ? ನೃತ್ಯಾದಿ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿ
 ಯಿತ್ತ ನಾತೆಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಟ್ಟಣದ ಅಂಗಡಿವೀದಿಗೆ ಹೋಗಿ
 ಪಾಕನಾಮಗ್ರಗಳನ್ನೂ ತಕ್ಕನೀಲಿಗಳನ್ನೂ ತಂದು ಅಂಗಡಿಯೊಳಗೆ ಇಬ್ಬ
 ರಿಗೂ ಭೋಜನವಾಯಿತು ಚಿದಾನಂದ ಯೋಗಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಪೆತ್ತಿಹಿಡಿದು
 ಡನು ಸತ್ಯತೀಲನು ಮೆಲ್ಲನೆಬಂದು ಆಚಾರ್ಯನಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆತನ ಪಾದ
 ಪದ್ಮಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮೆಲ್ಲಗೆಳಿಂದ ಒತ್ತುತ್ತ, “ ಆಚಾರ್ಯವರೈ ! ಇಂದಾಂ

ಕಂಡೆಂ ನಗರದೊಳೊಂದು ವಿನೋದವನೆ ಗುರುವರಾ ! ಮೋದದೊಳಾಚಂದ ವದೇಂ ಪೇಳ್ವುದು ಕೃಪೆಯಿಂದೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಬೇಡುವೆಂ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳ್, ಎಂದು ನುಡಿದು ಮತ್ತಿಂತೆಂದನು.

“ ಮಹಾತ್ಮಾ ! ಅಡುಗೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಾಗಿ ಪಟ್ಟಣದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ನಷ್ಟೆ ? ಅಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ವಿಶೇಷವನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಸಾಮಗ್ರಿಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಹೊರಟು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ನಗರದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕುರುಡನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು, ಅವನು ಲಂ ವರ್ಷದ ಮುದುಕನು ನಾನು ನಡೆದುಬರುತ್ತಿರುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು, “ ಅಪ್ಪಾ ! ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಯಾರೋ ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು ಈ ಮುದುಕರುಡನಿಗೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ನೀಡಿ ” ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡನು. ತಾವು ಕೊಟ್ಟಹಣದಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಬೆಲೆಯು ಹೋಗಲಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಾಣಕವು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದ್ದಿತು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ! ಇವನು ಕುರುಡನು ಅದರಮೇಲೆ ಎಂಬ ತ್ವವರ್ಷದ ಮುದುಕನು ಎಲ್ಲಿಗಾಗಲಿ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಬೇಡುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನು ಇಂಥವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರಲ್ಲವೆ ಪುಣ್ಯ, ಯಾವ ಅಂಗವೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಫಲವೇನು ? ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿರುವ ಪ್ರಾಯದವರೂ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಬೇಡುವುದನ್ನೇ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದರೆ ಫಲವೆ ? “ ದರಿದ್ರಾ ಯಕೃತಂದಾನಂ ಶೂನ್ಯಲಿಂಗಸ್ಯ ಪೂಜನಂ | ಅನಾಥಪ್ರೇತಸಂಸ್ಕಾರಂ ಅಶ್ವಮೇಧಸಮಂವಿದುಃ ” ಎಂಬಲ್ಲಿನ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವರು. ಅಯ್ಯೋ ! ಪಾಪ ! ಇವನಿಗೆ ನಾನೇನು ಕೊಡಲಿ ? ಹಿಂದುದೊತ್ತಿನ ಊಟವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ” ಎಂದು ಪರಿತಾಪಪಟ್ಟು ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಅರ್ಧಾಣಕವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿಚ್ಛಿಸಿ “ ಅಯ್ಯಾ ! ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆರುಕಾಸುಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದೆ ಕೈಯೊಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದೆನು ಆತನು ಕೈಯನ್ನು ನೀಡದೆಯೇ “ ಸ್ವಾಮಿ ! ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷನೇ ! ನೀನು ಕೊಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಅಲ್ಪವಾದುದಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ನನ್ನ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಭಂಗವಾಗದಂತೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಆ ನನ್ನ ವ್ರತವಾವುದೆಂದರೆ ದಾತೃವು ನನಗಾವುದನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವನಾದರೆ ಆತನು ಮೊದಲು ನನ್ನ ಮುಖದಮೇಲೆ ತನ್ನ ಎಂಜಲನ್ನು ಉಗುಳಬೇಕು ಬಳಿಕ ಕೆನ್ನೆಗಳಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯಬೇಕು ಈ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳಾದಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಭಿಲಾಷೆಯಂತೆ ಕೊಡಬೇಕು ಆಗ ನಾನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಇದೇ ನನ್ನ ವ್ರತ ” ಎಂದನು. “ ಯಾವನಾಗಲಿ ತಾನು ಕೊಡುವ ಅಲ್ಪಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಉಗುಳಿ ಹೊಡೆದು ಕೊಡುವನೇನಯ್ಯಾ ? ಇಂತಪ್ಪ ವ್ರತವನ್ನು ಹಿಂದೆ ನಾನೆಂ

ದೂಕೇಳಿಲ್ಲ ನೋಡಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಹಠವನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಡ ಕೊಟ್ಟುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊ-ಕೋ ” ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆನು ಆ ಅಂಧನು “ ಸ್ವಾಮಿ ! ಕೊಡುವ ಹಣವು ಅಲ್ಪವಾಗಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಲಿ ನನಗದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ, ಉಗುಳದೆ ಹೊಡೆಯದೆ ಕೊಡುವುದು ಒಂದುಸಾವಿರ ರೂಪ್ಯಗಳಾಗಲಿ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಆಸೆಯೂ ನನಗಿಲ್ಲ ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನಂಗೀಕರಿಸಿ ಉಗುಳಿ ಹೊಡೆದು ತಾವು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ ” ಎಂದನು. “ ಗುರು ಶೇಖರ ! ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ಅವನ ಮುಖದಮೇಲೆ ಉಗುಳುವುದು ಹೇಗೆ? ಅವನ ಕೆನ್ನೆಗಳಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಹೊಡೆವುದು ? ನನಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬರಲಿಲ್ಲ, ನನ್ನ ದುಡ್ಡಿ ನನಗೆ ಬೇಡವೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದನು ನಾನು ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನರಿಯದೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆನು ಇಗೋ ಉಳಿದ ಆಣಕಾರ್ಥವು ” ಎಂದು ಆರುಪೈಗಳ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಗುರುಗಳ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಆ ಮುದುಕನ ಆ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕು ” ಎಂದು ಬೇಡಿದನು. ಬಳಿಕ ಆ ಚಿದಾನಂದ ಮುನಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾಲೋಚಿಸಿ ಆ ಮುದುಕನ ಪೂರ್ವಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಮುದಿ ಕುರುಡನ ಕಥೆ.

“ ಅಂತೇವಾಸಿವತಂಸವೇ ! ಆಲಿಸು ಈ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕುರಿದಾರಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಿದ್ದಿತು ಅದರ ಹೆಸರು “ ತುರುಗಲ್ಲು ” ಎಂದು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಆ ಗ್ರಾಮದ ತುರುಗಳನ್ನು ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ಮಂದೆಹಾಕುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಬಂದಿತ್ತು ಅದು ಈಗ ಹಾಳಾಗಿರುವುದು. ಆ ಗ್ರಾಮವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನೀನು ನೋಡಿದ ಆ ಮುದುಕನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಹೆಸರು ಮುದ್ದುರಂಗನೆಂದು ಇವನ ಆಸ್ತಿಯು ಇಪ್ಪತ್ತು ಎತ್ತುಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಆಗಿದ್ದಿತು ಅವನು ಈ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಕಾಡಿಗೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅವುಗಳಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹೊರೆಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ಊರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಮಾರಿ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಹಣದಿಂದ ಅವನು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ವಾಡಿಕೆಯಪ್ರಕಾರ ಆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಎತ್ತುಗಳಮೇಲೆ ಹೇರಿ ಪುರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರಲು, ಒಬ್ಬ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದು ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಮುದ್ದುರಂಗನನ್ನು ಕಂಡನು. ಅವನು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದುಬಂದುದರಿಂದಲೂ ಇಪ್ಪತ್ತು ಹೇರುಗಳ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಬಳಲಿ ಒಂದು ಮರದ ನೆಡ

ಆಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಕುಳಿತನು ಎತ್ತುಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುವು ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅವನಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪರಿಚಯವುಳ್ಳವನಂತೆ ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತ " ಎಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ! ಸುಖವಾಗಿರುವೆಯಾ ? " ಎಂದು ನಗುತ್ತ ಅವನ ನಮಿಸುವಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಕಾಣದಿದ್ದ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಅರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡುದರಿಂದ ಮುದ್ದರಂಗನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು, " ಅಣ್ಣಾ ! ಎಂದೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಂತೆ ನನಗೆ ಚ್ಚಾವಕುಂಬ ನೋವಾರೋ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಪರಿಚಿತರಾಗಿರುವರಾಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಯಾವಾಗ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೀರೋ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳುವಿರಾ ? " ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. " ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ನೋಡದಿದ್ದರೂ ಈಗ ನೋಡಿದೆಯಲ್ಲವೆ ? ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮುದ್ದರಂಗಪ್ಪನಲ್ಲವೆ ? ಸರಿ ! ಆ ಮಾತುಗಳಂತಿರಲಿ ! ನಿನಗೀಗ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು ಆ ವಿಚಾರದಿಂದ ನಿನ್ನ ಬಡತನವು ಹೋಗಿ ಸೌಖ್ಯವಂತನಾಗುವೆ ನಾನು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಡುವೆಯಾ ? " ಎಂದಾ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಕೇಳಿದನು ಕಷ್ಟದಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕಳವಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವನು " ಅವಾ ! ನನ್ನ ಬಡತನವು ನಿಗುವಂತೆ ನನಗಾವುದನ್ನೋ ಈ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಹೇಳುವನಂತೆ ! ಇವನು ನನ್ನವಾಲಿನ ಭಾಗ್ಯದೇವತೆಯಂತೆ ಬಂದಿರುವನೆಂದು ತೋರುವುದು ಈ ಕಷ್ಟದಲೆಯು ತೀರುವುದಲ್ಲವೆ ? ನಾನು ಭಾಗ್ಯವಂತನಾಗುವೆನಲ್ಲವೆ ? " ಎಂದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಗೆದು ಅಲಂಕರಿಸತನಾಗಿ " ಅಣ್ಣಾ ! ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಕೃಪೆಯುಂಟಾದುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು, ಬಡತನದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಪಾಲುಗಾಣಿಸುವೆನೆಂದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪದಿರುವೆನಿ ? ಆಗಲಿ ನೀವು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ ಏನು ಹೇಳುವಿರೋ ದಯಮಾಡಿ ಬೇಗ ಹೇಳಿ " ಎಂದಾ ಒಕ್ಕಲಿಗನು ನುಡಿದನು.

ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಆ ಮಾತಿಗೆ ಸಂತೋಷಿಸಿ " ಅಯ್ಯಾ ! ಏನು ಹೇಳುವೆನೋ ಎಂದು ಹೆದರಬೇಡ ನಮೋದರನೆ ! ನಾನು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಮೇಲಿಗೆ ನೀನು ನಡೆದರೆ ಉಭಯರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು ಇದು ಸತ್ಯ ಕೇಳು, ನನ್ನಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಜನವಿರುವುದು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ಒಬ್ಬ ಸಿದ್ಧಪುರುಷನನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಆ ಅಂಜನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದನು ಇದನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬಾರದು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಉಳಿಸು ಆ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಒಂದು ಸಾಸು ವೆಯಕಾಳಿನಷ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಲಗಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಡುನೋವರೆ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ ನಿಕ್ಷೇಪವು ಕಾಣಿಸುವುದು ಅತ್ತನೋಡು ಆ ಎದುರಾಗಿ ತೋರುವ ಬೆಚ್ಚು

ದಬುಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನಿಧಿಯಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ರತ್ನಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿವೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತ ಅಂಜನ ವನ್ನು ಹಾಕಿ ನೋಡಲು ನಿಕ್ಷೇಪವು ಕಾಣಿಸಿತು, ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುವ ಉಪಾಯವೇನೆಂದರೆ:—ನೀನೀ ಎತ್ತುಗಳಮೇಲೆ ಹೇರಿರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಬದಿಗೆ ತಳ್ಳಿ ಆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ನನ್ನೊಡನೆಬಾ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರುವ ಸಣಬಿನ ಹೆಣೆಕೆ ಚೀಲಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಬಳಿಕ ಆ ನಿಧಿಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಇವು ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಎತ್ತುಗಳಮೇಲೆ ಹೇರುವಾಗ ನಮಗಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ನಿಬಂಧನೆಯಿರಬೇಕು ಎನೆಂದರೆ:— ಆ ಇವತ್ತೆತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಧನದ ಹೇರುಗಳಿಂದಕೂಡಿದ ಹತ್ತು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದ ಹತ್ತು ನೀನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ಕೊಡುವ ಹತ್ತು ಎತ್ತುಗಳಿಗಾಗಿ ನಿನ್ನಳಿ ಹತ್ತು ಎತ್ತುಗಳಮೇಲೆ ಹೇರಿರುವ ಹೂವು ಸುಂದರವಾದವು ಇದನ್ನು ನೀನು ಒಪ್ಪದಿರುವಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೃದುವಾಗಿಯೂ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ? ” ಹೇಳು ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಹಣವೆಂದರೆ ಹೆಣವೂ ಬಾಯಿಬಿಡುವುದಂತೆ ಮುದ್ದುರಂಗಸ್ವನಿಗೆ ಅತಿ ಹುಟ್ಟಿತು ಆದರೆ ಹಣದಸಹಿತವಾಗಿ ಹತ್ತು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಕೊಡಲಿ ಸ್ವವಿರಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ತಾನಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ತಾನು ಅವನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅವನು ನಿಕ್ಷೇಪವನ್ನು ತೆಗೆವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಭಯವಟ್ಟು, ಹೃದಯಸ್ಥವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮರೆನಾಚಿ “ ಅಣ್ಣಾ ! ನನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಸಂದೇಹಪಡಬಹುದೇ ? ನನ್ನ ಬಡತನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ವ್ಯಾಜಕೃಪೆಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ನಾನು ಬದಲು ಹೇಳುವೆನೆ ? ನಾನು ಹತ್ತು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೂ ನನಗೆ ಜೀವಾವಧಿ ಬದುಕುವಷ್ಟು ಭಾಗ್ಯಬರುವುದಲ್ಲವೆ ? ಅಲ್ಪವಿಚಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಹಾಗೆ ಆಸೆ ಪಡುವನಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ನೀವು ಧನದ ಹೇರುಗಳೊಡನೆ ದತ್ತಿತ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಅವನ ಮಾತನ್ನು ನಿಜವೆಂದು ನಂಬಿ ಸಂತೋಷಿಸಿದನು.

ಅಬಳಿಕ ಇಬ್ಬರೂ ಬೇಗಬೇಗನೆ ನಡೆದು, ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವುಗಳಮೇಲಿರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹೊರೆಗಳನ್ನು ಕಳೆಕತ್ತಳ್ಳಿ

ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟದಕಡೆಗೆ ನಡೆದು ಒಂದು ಗವಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ಆಗ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಒಕ್ಕಲಿಗನನ್ನು ಕಂಡು “ ಎಲೈ ತಮ್ಮ ! ಈ ಗವಿಯ ಹೊರಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಸಲೆ ಇದೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನಲ್ಲಿ ಮೇಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಚೀಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನನ್ನೊಡನೆಬಾ ನಿಧಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬಳಿಕ ಎತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರುವ ” ಎಂದು ಹೇಳಲು ಮುದ್ದುರಂಗಣ್ಣನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿ ಚೀಲಗಳನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಹಿಂದೆ ಹೋದನು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದವರೆಗೆ ಹೋದಬಳಿಕ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಂತು ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಕಡ್ಡಿವುಳ್ಳಿಗಳನ್ನಾಯ್ದು ರಾಶಿಮಾಡಿ ತನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚೆಕುಮುಕಿಯಿಂದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಒಂದು ಚೀಲದಿಂದ ಒಂದು ಚಿಟಕೆಯಷ್ಟು ಹುಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಆ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದನು ಒಡನೆಯೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾದ ಹೊಗೆಯುಂಟಾಗಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು ಆ ಹೊಗೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಂತಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದವಾಗಿ ನೆಲವು ಸೀಳಿ ದೊಡ್ಡ ಬಿರಕುಬಿಟ್ಟಿತು ಅದರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು ಗೋಚರಿಸಿದುವು ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಆ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಒಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಧಿಯು ಕಾಣಿಸಿತು ಅದರಲ್ಲಿ ರತ್ನಗಳು ಚಿನ್ನದ ಬಗೆಬಗೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ರಾಶಿರಾಶಿಗಳಾಗಿದ್ದುವು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಮುದ್ದುರಂಗಣ್ಣನಿಗೆ ವಿಸ್ಮಯವುಂಟಾಯಿತು ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯವೂ ಉಂಟಾಯಿತು ಮೈಮರೆತನು ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಬೇವಿನಸೊಪ್ಪನ್ನು ತಂದು ಮಂತ್ರಿಸಿದನು ಬಳಿಕ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಕೈತ್ತ ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ಕಂಡು “ ಸ್ವಾಮಿ ! ನನಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ನಾನು ನಿಲ್ಲಲಾರೆನು ” ಎಂದನು ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಮತ್ತೆ ಮಂತ್ರಿಸಿ “ ಎಲೈ ಕೃಷೀವಲನೇ ! ಹೆದರಬೇಡ ನಾನಿರುವೆನು ” ಎಂದನು ಅವನಿಗೆ ಧೈರ್ಯವುಂಟಾಯಿತು ಇಬ್ಬರೂ ಆ ಧನವನ್ನು ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಕಟ್ಟಿದರು ಇಬ್ಬರೂ ಮೇಲ್ಗಡೆಗೆ ಹೊತ್ತು ತಂದರು ಬಳಿಕ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಲು ಉಚ್ಚರಿಸಿದನು ಸೀಳಿದ್ದ ಭೂಮಿಯು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಆಯಿತು.

ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದುದನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಷ್ಠವಿಕ್ರಯಿಯು ಪರಮಾತ್ಮರ್ಪವನ್ನು ಪಡೆದು ತನ್ನಲ್ಲಿ “ ಓಹೋ ! ಇವನು ಸಾಮಾನ್ಯನಾದ ಸನ್ಯಾಸಿಯಲ್ಲ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಮಾಂತ್ರಿಕನೆಂದು ತೋರುತ್ತಿದೆ ಭೂ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತ ಧನವೂ ಈ ಸನ್ಯಾಸಿಯ

ಅಧೀನವೆಂದು ತೋರುತ್ತಿರುವುದು ” ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮುದ್ದುರಂಗನನ್ನಾ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಕರೆದು “ ಎಲಾ ಮುದ್ದುರಂಗಪ್ಪ ! ಇನ್ನೇನು ? ಕತ್ತಲೆಗುತ್ತ ಬಂದಿತು ಬೇಗನೆ ಹೋಗಿ ಆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮತ್ತು ಗಳನ್ನೂ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡುಬಾ ! ಉರಿಗೆ ಹೊರಡೋಣ ” ಎಂದು ನುಡಿದನು ಅವನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದನು ಬಳಿಕ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಹಣದ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೇರಿ ಜಾರಿ ಬೀಳದಹಾಗೆ ಹಗ್ಗಗಳಿಂದ ಬಿಗಿದರು. ಆಗ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ “ ಎಲಾ ! ತಮ್ಮಾ ! ಮೊದಲು ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನೇರಿಗೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಂಚು ನನ್ನಿಂದ ನಿನಗೂ ನಿನ್ನಿಂದ ನನಗೂ ಉಪಕಾರವಾಗಿರುವುದಲ್ಲವೆ ? ನಿನ್ನ ಪಾಲಿಗೆಬಂದ ಹತ್ತು ಮತ್ತುಗಳನ್ನು ಧನದೊಡನೆ ನನ್ನಕಡೆಗೆ ಬರಮಾಡು ನಿನ್ನ ಭಾಗಕ್ಕೆಬಂದ ಹತ್ತು ಮತ್ತುಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಧನವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸು ಕಾಷ್ಠವಿಕ್ರಯದಿಂದ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಭಾರ್ಯಾಪುತ್ರರೊಡನೆ ಸುಖವಾಗಿ ಕಾಲಯಾಪನ ಮಾಡು ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕವಿರಲಿ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು ಬಹುಕಷ್ಟ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕಷ್ಟ ಅದು ನಾಶವಾದರೂ ವೆಚ್ಚವಾದರೂ ಬಹುಕಷ್ಟವು ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಯಾರೂ ಅರಿಯದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿರು ಧನವು ಅತಿಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಅಹಂಕರಿಸ ಬೇಡ ನಿನ್ನ ಕಷ್ಟದಶೆಯನ್ನು ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ನೋಡಿನೋಡಿ ಮರುಕ ಪಟ್ಟು ಈ ಹತ್ತು ಹೇರುಗಳ ಧನವನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನು ಇನ್ನು ನಾನು ಹೋಗಲಿ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ಆ ಕುಡಿಯನು ಅವನನ್ನು ಬಿಡಲಾರ ದಿದ್ದರೂ ಬೇರೊಂದುಪಾಯವು ತೋರದಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಹೊರಟು ತಂತಮ್ಮ ಭಾಗದ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ತಂತಮ್ಮ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆರಳಿದರು.

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಹೊರಟುಹೋದಬಳಿಕ ಪುರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೋಗು ತಿದ್ದ ಕಾಷ್ಠವಿಕ್ರಯಿಗೆ ಒಂದಾಲೋಚನೆಯುಂಟಾಯಿತು “ ಈ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಸರ್ವಸಂಗಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದವನಲ್ಲವೆ ? ಇವನಿಗಿಷ್ಟು ಧನವೇಕೆ ? ಈ ಧನ ದಿಂದ ಇವನೇನು ಮಾಡುವನು ? ಯಾವುದಾದರೊಂದು ದುರ್ವ್ಯಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಇವನು ಮಾಡುವ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವಾವುದಿದೆ ? ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬಿಯಾದ ನನ್ನಂಥವನಿಗೆ ಏಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ಆಗಲಿ ! ಅವುದಾದ ರೊಂದು ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೂಡಿ ಅವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸುಲಿದುಕೊಳ್ಳುವೆನು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡಬಾರದು ಈಗ ಇವನನ್ನು ತೊರೆದುಬಿಟ್ಟು

ಬಳಿಕ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡಬಾರದು ನನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ನೋಡುವೆನು ” ಎಂದು ದುರಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಿರುವಂತೆ “ ಸ್ವಾಮಿ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳೇ ! ಸ್ವಾಮಿ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳೇ ಎಂದು ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದನು ಆತನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿ, ಆ ವಂಚಕನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಎತ್ತುಗಳ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ತಾನೂ ನಿಂತನು.

ಆ ಕಾಷ್ಠವಿಕ್ರಯಯು ಬೇಗಬೇಗನೆ ನಡೆದು ಬಂದು “ ಸ್ವಾಮಿ ! ಮತ್ತೇನೂ ವಿರೇಷವಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಲೋಚನೆ ಹುಟ್ಟಿತು ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಹೇಳದಿರಬಾರದೆಂದು ಕರೆದೆನು ನಾನು ಬಕಳ ಬಡವನು ತಾವು ಕೃತಮಾಡಿ ನೀವಾಗಿ ಬಂದು ನನಗೆ ಧನಕಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಈ ಧರ್ಮಗುಣವು ಬಹು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದುದು ಆ ಸುಗುಣವನ್ನು ನೀವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಸ್ವಲ್ಪವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಹತ್ತು ಎತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಐದತ್ತುಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದ ಐದತ್ತುಗಳನ್ನು ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ಕೇವಲ ದರಿವ್ರನಾದುದರಿಂದ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸಮಾಗಮವುಂಟಾಗುವುದು ನಿಶ್ಚಯವಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಮೇಲೆ ದುಃಖಪಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಈಗಲೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೊಳ್ಳಿತೆಂದು ಬಗೆದು ಕೂಗಿದೆನು ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವೆಣಿಸಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೋಪಗೊಳ್ಳದೆ ನನ್ನನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಅವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನಕ್ಕು “ ಎಲೈ ತಮ್ಮ ! ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟು ದೈನ್ಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇಕೆ ? ಆಗಲಿ ಕೊಡುವೆನು ” ಎಂದು ತನ್ನ ಹತ್ತು ಎತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಐದನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಟ್ಟನು. ಮುಂದೊಂದು ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ತನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯು ಕೈಕೊಡುವುದೆಂದು ಬಗೆದಿರಲಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ತಾನು ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಸಮ್ಮತಿಸಿ ಐದತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದರಿಂದ ಬಹಳವಾದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಆತನ ಪರೋಪಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು ಸನ್ಯಾಸಿಯು ತನ್ನ ಐದು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊಂಡು ಮುಂದಿರಿದನು.

ಮುಂದೊಂದುಗಿನಿಗೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತೇ ? ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಹದಿನೈದು ಹೇರುಗಳ ನಿಕ್ಷೇಪವು ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೆಂದು ಬಗೆದು ನಿರಾಶನಾದನೆ ? ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ! ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಹತ್ತುಹನ್ನೆರಡು ಗಜಗಳದೂರ ಹೋದನೋ ಇಲ್ಲವೋ

ಅವನು ಮತ್ತೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಆಲೋಚಿಸಿ ಆತನನ್ನು ಕರೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ “ ಅಣ್ಣಾ !
ಒಂದು ಮಾತು ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳದೆ ಕೇಳಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ನೋಡಲು ನಿಮ್ಮ ಮಹಿ
ಮೆಯು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದುದು ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತ ನಿಧಿಗಳನ್ನರಿಯುವ
ಶಕ್ತಿಯು ನಿಮಗಿದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಹಾಪ್ರಭಾವವು
ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಾಗ ಎಲ್ಲಿಯೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಂದರೆ ಅಷ್ಟು ನಿಧಿಗಳನ್ನು ನೀವು
ಪಡೆಯಬಲ್ಲರಿ ಇದಲ್ಲದೆ ಸನ್ಯಾಸನನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ನಿಮಗೆ ಧನವೇತ್ಯ ?
ಧನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ನೀವೇನು ಮಾಡುವಿರಿ ? ನಾಸಾದರೋ
ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ? ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಗೆಟ್ಟಿದ ನೀವೀಗ ಅದೇ
ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ಐದು ಹೇರುಗ
ಳನ್ನೂ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುವೆನು ಹೌದ್ರ್ಯದೋಷ
ದಿಂದ ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದನಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಿಲ್ಲ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನಾದರೆ ನಾನು ಕೇಳು
ತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ನೀವು ಆಶೆಯಿಲ್ಲದವರು ಯೋಗ್ಯರು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಕರುಣ
ವನ್ನು ತೋರಿಸಿದವರು ಆದುದರಿಂದ ಶಂಕೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ ನನ್ನ
ಮನೋರಥವನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿಕೆಯು ನನಗೆ ದೃಢವಾಗಿರು
ವುದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿಯಾದರೂ ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ? ಆದು
ದರಿಂದ ನನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸದಿರುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಿರುವೆನು
ಇನ್ನು ತಮ್ಮ ಚಿತ್ತ ” ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಆಶ ಯವಾಯಿತು ಮುಕ್ತಾಯವಾಲಿನ ಧನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ
ಅವನ ಆಸೆಯು ತೀರದಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವನು ದುರಾಶೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂ
ಡನು ಆದರೂ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೋಪಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ “ ಅಯ್ಯೋ ! ಪಾಪ ! ಬಡ
ವನು ಹೋಗಲಿ ! ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವೆನು ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳಲಿ ನಾನು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯಾ
ದರೂ ನಿಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬಲ್ಲೆನು ” ಎಂದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ
“ ಎಲೈ ತಮ್ಮಾ ! ಏನೋ ಬಹಳವಾಗಿ ಆಸೆಪಟ್ಟಿರುವೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಧನ
ವನ್ನು ದುರ್ವಿನಿಯೋಗಪಡಿಸಬೇಡ ಅದನ್ನು ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ ಕಾಪಾಡಬೇಕು.
“ ನವಿತ್ತಂದರ್ಶಯೇತ್ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಕಸ್ಯಚಿತ್ಸತ್ಸಲ್ಪಮವ್ಯಹೋ | ಮುನೇರಪಿಯತ
ಸ್ತಸ್ಯ ದರ್ಶನಾಜ್ಞಲತೇಮನಃ || ” ಎಂಬಂತೆ ಎಂತಸ್ತು ಮುನಿಗಾದರೂ ಧನ
ವನ್ನು ಕಂಡಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಚಲಿಸುತ್ತದೆ ಅದುದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿ
ವಂತನಾದವನು ಯಾವ ವ ನುಷ್ಠನಿಗಾಗಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಧನವನ್ನು ತೋರಿ
ಸಬಾರದು ಮತ್ತು ಅದು ಸ್ತ್ರೀಸ್ವರೂಪಕ್ಕಿಂತಲೂ ವೇದಾಂತವಾದುದು ಕೇಳು.
“ ಸ್ತ್ರೀರೂಪಂವೋಹಕಂಪುಂಸೋ ಯೂನವನಭವೇತ್ಕೃಣಂ | ಧನಂಸ್ತ್ರೀಬಾ
ಲವ್ಯದ್ಧಾನಾಂ ಸಂಡಾನಾನುಪಿರರ್ವದಾ || ” ಅಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀರೂಪವು ಪ್ರಾಯ

ವುಳ್ಳ ಪುರುಷನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದೆರಡು ತಾಸಿನವರೆಗೆ ಮೋಹವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು, ಧನವಾದರೋ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಹುಡುಗರಿಗೂ ಮದುಕರಿಗೂ ಕಡೆಗೆ ನಪುಂಸಕರಿಗೂ ಮೋಹವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು, ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಧನವನ್ನು ಎಂತವು ಸ್ವೇಹಿತರಿಗಾಗಲಿ ತೋರಿಸಬೇಡ ಎಚ್ಚರಿಕೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಐದು ಹೇರುಗಳ ಧನವನ್ನೂ ಎತ್ತುಗಳೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟು ಆಶಾರಹಿತನಾಗಿ ಭಗವತ್ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಹೊರಟುಹೋದನು, ಆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಆ ಮುದ್ದುರಂಗನು ತನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಇಪ್ಪತ್ತು ಹೇರುಗಳ ಧನವು ದೊರಕಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನಂದಪರವಶನಾಗಿ ಹತ್ತು ಮಾರುದೂರ ಹೋದನು ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅಲೋಚನೆಯು ಹೊರಟಿತು ಮರಳಿಯಾ ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ಕೂಗಿದನು ಆತನು “ಇವೇನು ಮತ್ತೆ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವನು ? ಇಪ್ಪತ್ತು ಎತ್ತುಗಳೂ ಪೂರ್ಣನಿಕ್ಷೇಪವೂ ಅವನಿಗೆಯೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಮತ್ತೇನವನಿಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಆಗಲಿ ಕೇಳುವೆನು” ಎಂದು ನಿಂತನು. ಆಗ ಆ ಕಾಷ್ಠವಿಕ್ರಯ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು “ಅಣ್ಣಾ ! ನನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಬೇಡುವೆನು ಹೇಗೂ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಮಾಡಿವಿರಿ ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಉಳಿದಿದೆ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಿರಿ ಯಾರಿಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ಅಸಂತುಷ್ಟಿಯಾಗುವಂತೆ ಅರ್ಥಾನ್ಯವನ್ನು ಬಡಿಸಬಾರದೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವರು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆನೆ ? ಈಗಳೂ ದಾಲೋಚನೆಯು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿದುದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದೆನು ಕೇಳಿರಿ ನನಗೆ ನಿರ್ವ್ಯಾಜವಾದ ಕರುಣದಿಂದ ಆಶಾರಧನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಲ್ಲವೆ ಆದರೆ ಇದು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಧನಾಪಹರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಳ್ಳರು ದಾರಿನೋಡುತ್ತಿರುವರು ರಾಜರು ಅದನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವರು ಒಂದುವೇಳೆ ಬೆಂಕಿಬಿದ್ದರೆ ಸರ್ವಸಂಶಯವಾಗುವುದು ಈ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ತೋರಿಸಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲವೆ ? ಹೇಳದಿದ್ದರಿತಾನೆ ಆ ಧನ ಸ್ಥಿತಿಯು ವ್ಯಕ್ತವಾಗದಿರುವುದೆ ? ನಾನು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಮಾರುವ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಳಿಕ ಜೀವಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೆ ಇವನು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಹೇಗೆಯೆಂಬ ಸಂಶಯವೆಲ್ಲರಿಗೂ ಉಂಟಾಗುವುದಲ್ಲವೆ ? ಆಗ ರಾಜಪುರುಷರಾದಿಯಾಗಿ ನನ್ನಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕಣ್ಣೆಡುವಿರಲ್ಲವೆ ? ಪ್ರಥಮ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು “ತಮ್ಮಾ !” ಎಂದು ಸಂಜೋಧಿಸಿದಿರಿ ಆದುದರಿಂದ ತಮ್ಮನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವುದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೆ ? ಯತಿಶ್ರೇಷ್ಠರೇ ! ಒಂದುವೇಳೆ ನನ್ನ ಅಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದಲೋ, ದೌರ್ಭಾಗ್ಯಬಲ

ದಿಂದಲೋ ಈ ದ್ರವ್ಯವು ಹೋದರೆ ನಾನು ಮೊದಲಿನಂತೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯದುಃಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಮಾರಿಯೇ ಜೀವಿಸಬೇಕಾಗುವ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯು ಏರ್ಪಡದೆ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ತಾವು ನನ್ನನ್ನು ನಿರಂತರ ಭಾಗ್ಯವಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಪಟ್ಟಿನ್ನೆ ಹಿಡಿದಿರಿ ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಿವೇಕಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಯಿರುವ ಕಾಡಿಗೆಯ ಬರಣೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಅದು ನನ್ನ ಬಳಿಯಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ನಶಿಸಿದರೂ ನಾನು ಭಯಪಡಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ತಂದು ಸುಖವಾಗಿ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆವೆನು. ನಾನು ವೃತ್ತನಾಗುವ ಪರ್ಯಂತರವೂ ನಿಮ್ಮ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮರೆಯದೆ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರುವೆನು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೊರೆಯ ಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನರಿಕೆ ಮಾಡಿರುವೆನು. ನನ್ನ ಮನೋರಥವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಸಫಲ ಗೊಳಿಸಿದರೆ ಒಂದು ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ತಾವು ಪಡೆದಿರಿ. ” ಎಂದು ಭಯಭಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿ ಆತನಿಗೆ ವರುಕವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಆ ಅಂಜನಕರಂಡವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಲು ಆ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ, “ಅಕಟಕಟಾ ! ನಾನೀ ಅಂಜನವ ಬರಣೆಯನ್ನಿವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಇವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಸಂವತ್ಸರಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗ ವಹಾಗಿಲ್ಲ, ಅರ್ಧವನ್ನು ಕೊಡೋಣೆಂದರೆ ಇವನು ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಗೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ, ಏನುಮಾಡಲಿ ? ಇವನಿಷ್ಟು ವಿಧಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿ ಸೋಯಿತು. ಇವನು ಸೌಖ್ಯವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಮಾಡತಕ್ಕದೇ ಸರಿ. ” ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಆ ಬರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಕರೆದು, ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿಸಗುತ್ತ ಇಂತೆಂದನು:—

ತಮ್ಮಾ ! ನಿನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಕಾಡಿಗೆಯ ಬರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವೆನು, ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಹಸ್ಯವಿದೆ, ಅದನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಅಸಾಯವು ಸಂಭವಿಸುವುದು, ಆಮದರಿಂದ ಆ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು, ಕೇಳು, ಈ ಅಂಜನವನ್ನು ಬಲಗಣ್ಣಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣವು ಸಾಸುವೆಯ ಕಾಳಿನಷ್ಟೇ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿರುವ ನಿಧಿಗಳು ನಿನಗೆ ಕಾಣಿಸುವುವು. ಎಡದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅದನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವಿವೇಕದಿಂದ ಒಂದುವೇಳೆ ಎಡಗಣ್ಣಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಅಂಧತ್ವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ಬಳಿಕ

ಯಾವ ಔಷಧದಿಂದಲಾಗಲಿ ಆ ಕುರುಡು ಗುಣಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವಸ್ತುವಿನ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸದಿದ್ದರೆ ವಿಪರ್ಯಾಸವಾಗುವುದೆಂದು ಮೊದಲೆ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತೇನೆ. ಇಗೋ ಬರಣಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋ, ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವೆನು, ಅದನ್ನು ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಸಾರಿ ಪುನಶ್ಚರಣೆ ಮಾಡು, ಆಗ ನಿನಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು, ಒಂದುವೇಳೆ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವ ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಗಳ ದರ್ಶನವಾಗುವುದುಂಟು, ಆಗ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವು ಮಾಯವಾಗುವುವು ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಬರಣಿಯನ್ನವನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟನು.

ದುರಾಶಾಪಿಶಾಚಗ್ರಸ್ಥನಾದ ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯು ಹೀನವಾಯಿತು, ಅದೃಷ್ಟವು ತೊಲಗುವಕಾಲ ಬಂದಿತು. ವಿಧಿವಿಲಾಸವನ್ನು ವಿಾರಿದವರಾರು ? ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಕೊಟ್ಟು ಬರಣಿಯನ್ನು ಎರಡು ಕೈಗಳಿಂದಲೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಸಂತೋಷವರವನಾದನು, ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು, “ಅಣ್ಣಾ ! ನೀವು ನನ್ನ ಸಮಕ್ಷ ದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಒಂದು ಸಾರಿ ಈ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗಿಟ್ಟು ನೋಡುವೆನು, ನಿಕ್ಷೇಪಾದಿಗಳು ಹೇಗೆ ಕಾಣುವುವೋ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವೆನು, ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆಯೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆ ? ಎಂದು ಬರಣಿಯನ್ನು ತೆರೆದು ಸಾಸುವ ಯತ್ನ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಲಗಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡನು, ಒಡನೆಯೇ ಅನೇಕ ರತ್ನಗಳೂ, ಚಿನ್ನವೂ, ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದುವು. “ಅಂತವು ಮಹಾಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಮುಂದೆ ಪಡೆಯಬಹುದಲ್ಲವೆ ? ಎಂದು ಮಹಾನಂದವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು, ಆಗ ಸನ್ಯಾಸಿಯು, “ಎಲೈ ಸಹೋದರನೇ ! ಇನ್ನು ಕಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಬರಣಿಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಎತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಪಣದ ಹೇರುಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ತೆರಳು, ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ನೆನಪಿರಲಿ, ಇನ್ನು ನಾನು ಹೊರಡುವೆನು, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೆ ಆ ಮೂಢನು ತನ್ನಲ್ಲಿ:—“ಆಹಾ ! ಈ ಕಾಡಿಗೆಯ ಮಹಿಮೆಯು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದುದು. ” ಆದರೆ ಎಡಗಣ್ಣಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಒಂದು ಮರ್ಮವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವನು, ಇದು ಸುಳ್ಳೆಂದು ತೋರುವುದು, ಒಂದೇ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯವಾಗುವುದೇನು ? ಮತ್ತೊಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಕೆಟ್ಟದಾಗುವುದೇನು ? ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಉಂಟೆ ? ಈ ಮಾತನ್ನು ನಂಬುವುದು ತಾನೆ ಹೇಗೆ ? ಅಂತಹ ವಿವೇಕ ಹೀನನಾದರೂ ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಂಬುವನೆ ? ಇದರ ರಹಸ್ಯವು ಹೀಗಿರಬಹುದು, ಬಲಗಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡರೆ ನಿಧಿಗಳು ಕಾಣುವುವು ಎಡಗಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡರೆ ಅನಿಲ್ಲವೂ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗುವುವು

ಇಷ್ಟೇ ಇದರ ರಹಸ್ಯವು ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸದೆ “ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರವಾದುದು ಇವನಿಗೆ ವಶವಾಗದಿರಲಿ, ಎಂಬ ದುರ್ಭಾವವೆಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿರುವನು ಇವನು ಕಪಟಾತ್ಮನು ವಂಚಕನು ನಾನು ಧನಿಕನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಇವನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿರುವನು ಕಾಡಿಗೆಯು ನನ್ನ ಹಸ್ತಗತವಾಯಿತು ಇನ್ನು ನಾನಿದನ್ನು ನನ್ನ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ಇವನಾಜ್ಞೆಗೆ ನಾನೇಕೆ ಒಳಪಡಬೇಕು? ವಾಪಸೇತ್ರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಂಡು ಅದರಿಂದಂಟಾಗುವ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಮಾಡುವೆನು ” ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ “ ಅಣ್ಣಾ ! ಒಂದಂಜನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗುಣಗಳಿಲ್ಲದಾದರೂ ಇರುವುದುಂಟೆ ? ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮರ್ಮವಿರುವುದು ಅದನ್ನು ಎಡಗಣ್ಣಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದಿರುವೆನು ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬೇಡನೆಂದೂ ಇದರಿಂದ ನೀನು ಚಿರಕಾಲದವರೆಗೆ ಕೇಡನ್ನನುಭವಿಸುವೆಯೆಂದೂ ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದರೂ ಆ ಮೂಢನು ಕೈಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಕಂಬನಿಕರಿಯುತ್ತ “ ಎಲಾ ತಮ್ಮಾ ! ನಿನಗೇಷ್ಟೋ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆನು ನಿನಗೆ ಕೇಡು ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ನೋಡಲಾರೆನು ನಿನಗೆ ಕೆಟ್ಟದಾಗುವುದು ನನಗಿಷ್ಟವಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು ಸಾಕವನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಮತ್ತೆ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನೂ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದನು ಮೂರ್ಖನಾದ ಆ ಕುಬ್ಜಗೆ ಮಾದುಸರು ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡದೆ “ ನಿಮ್ಮ ಉಪಾಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡ ನಿಧಿಯು ವಶವಾಗದಿರಲೆಂದು ಎಡಗಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಬೇಡವೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಿದುದು ಬಿಡಿಬಿಡಿ ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ಕೈಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ದೂರಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಮತ್ತೆಲ್ಲ ಬರುವನೋ ಈ ಸನ್ಯಾಸಿಯೆಂದು ಬಲುಬೇಗನೆ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಎಡಗಣ್ಣಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಒಡನೆಯೇ ನೋಟವು ನಿಂತುಹೋಯಿತು ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೇ ಕಣ್ಣುಣ್ಣಿಗಳು ಕರಗಿದುವು ಕಣ್ಣಳಿರಡೂ ಕುರುಡಾದುವು ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಏನು ತಾನೆ ಮಾಡಿಯಾನು ? “ ಅಕಟಾ ! ಈ ಮೂರ್ಖನಿಗೆ ನಾನು ಶತ್ರುವಾದೆನಲ್ಲ ! ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಸಮವದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣರಿಗೆ ಆದಗೌರವವೇ ನನಗೂ ಆಯಿತಲ್ಲ ! ” ಎಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಮರುಗಿದನು. ಮುದ್ದುರಂಗನು ತನ್ನ ದುರ್ವ್ಯವಸಾಯ ದುರ್ದರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ “ ಅಯ್ಯೋ ! ಕೆಟ್ಟವಲ್ಲ ! ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೆ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಎಡಗಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಕುರಲವಾದೆನಲ್ಲ ! ಅಕಟಾ ! ಅಣ್ಣಾ ! ಪುಕ್ಕಾತ್ತ್ಯ ! ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಿಗರನ್ನಿಡದೆ ಎಸೆ ತ್ಯವೆಂದು ಬಗೆದು, ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಈ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ತಂದುಕೊಂಡೆನು ನನ್ನ ಮೂಢ

ತ್ವನು ನನ್ನನ್ನು ಕೆಡಿಸಿತು “ ಅತಿಯಾಶೆ ಗತಿಗಿಡಿಸಿತು ” ಎಂಬಂತಾಯ್ತು ನನ್ನ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಕರುಣಿಸಿ ನೇತ್ರದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಿರಿ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇರುವುದು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೋಪಿಸಬೇಡಿ ” ಎಂದು ಹಲವುಬಗೆಯಿಂದ ಹಲುವಿದನು.

ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಮರುಕವು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅತ್ಯಾಗ್ರಹವುಂಟಾಯಿತು ತುಟೆಗಳಲಾಗಿದುವು ಶಾಪವಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಾಯಿತು ಸಹಜಕ್ಷಮಾಶೀಲನಾದುದರಿಂದ ಆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಅವನಿಗೆ ಕಣ್ಣನ್ನು ಒರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ “ ಎಲಾ ಬುದ್ಧಿಹೀನನೇ ! ನಿರ್ಭಾಗ್ಯನೇ ! ನಿತ್ಯದರಿದ್ರನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಧನವಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ಆಪಾರವಾದ ಧನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಡಾಯಿತು ಅವಿವೇಕಿಯಾದ ನಿನ್ನಂತಹ ನೀಚನಿಗೆ ಇಂತಪ್ಪ ಸಂಪತ್ತು ದೊರೆತರೇನು ನಿಲ್ಲುವುದೆ ? ನಿನ್ನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಹೀಗೆ ಅಂಧನಾಗಿ ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಗಳಿಗಿಲ್ಲದೆ ತೊಳಲಿ ಬಳಲುವಂತೆ ಬರೆದಿರಲು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಹೇಗೆತಾನೆ ನಡೆದೀತು “ ಹರಿಣಾಪಿಹರೇಣಾಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಪಿಸುರೈರಪಿ | ಲಲಾಟಲಿಖಿತಾರೇಖಾಃ ಪರಿಮಾಷ್ಟ್ವಂನಶಕ್ಯತೇ || ” ಎಂದು ನೀತಿಜ್ಞರು ಹೇಳಿರುವರು. ನೀನು ಇಂತಹ ದುರದೃಷ್ಟವಂತನೆಂದರಿಯದೆ ಕೇಳಿದಹಾಗೆಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟುದು ನನ್ನ ತಪ್ಪು ನಿಷ್ಕಪಟದಿಂದ ನಾನು ನುಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ನೆಚ್ಚದೆ ದುರಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅತ್ಯಾಶೆಪಟ್ಟುದರಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಆಶಾಪಿಶಾಚವು ಹೀಗೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೀನಾಗಿ ತಂದುಕೊಂಡ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಗ ನೀನತ್ತರೇ ಫಲವೇನು ಛೇ ! ಛೇ !! ನೀಚನೇ ! ಮುಚ್ಚು ಬಾಯಿಯನ್ನು ! ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತೆಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಔಷಧವು ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಂತಹ ಶಕ್ತಿಯೂ ನನಗುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ ನೀನು ಮೃತನಾಗುವವರೆಗೂ ಹೀಗಿರತಕ್ಕದೇ ಅಪಾತ್ರನಾದ ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಈ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಮತ್ತಾವನಿಗಾದರೂ ಕೊಡುವೆನು ಎಂದು ನುಡಿದ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಸೈರಿಸದೆ ಮುಖದಮೇಲೆ ಉಗುಳ್ಳ ಕೆನ್ನೆಗಳಮೇಲೆ ಹೊಡೆದು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಕಾಡಿಗೆಯ ಬರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವನು ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಆ ಹಣವು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಸೇರುವಂತಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮೊರೆಯಿಟ್ಟರೂ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಧನದ ಮೂಟೆಗಳೊಡನೆ ಅವನ ಇಪ್ಪತ್ತೆತ್ತುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಬಳಿಕ ಭಾಗ್ಯಹೀನನಾದ ಆ ಕಾಷ್ಠವಿಕ್ರಯಿಯು ತನ್ನ ಅತ್ಯಾಸೆಗೆ ತಕ್ಕ ಫಲವಾದುದನ್ನು ಬಾರಿಬಾರಿಗೆ ನೆನೆದು ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಕುರುಡನಾದುದ

ರಿಂದ ದಾರಿಯನ್ನರಿತು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಲಾರದೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ಅಳುತ್ತಿರಲು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿಬರುತ್ತಿದ್ದವರು ಅವನಲ್ಲಿ ಕೃಪೆಯನ್ನು ತೋರಿ ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಮಕ್ಕಳು ನಡೆದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಂತಸ್ತು ಮಹಾನಿಶ್ವೇಷವು ದೊರೆತಿರಲು ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆಬಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮಳಿದು, ಅವನಿಗನ್ನವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಮೊದಲು ನಿರ್ಭಾಗ್ಯನಾದ ಅವನಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಸತೀಸುತರೇ ಅವನಿಗೆ ವಿಸತ್ತ ಬಂದಾಗ ನಿರ್ದಯರಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಬಹಳವಾಗಿ ದುಃಖಿಸಿ ವರಮಾತೃತನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಇತರರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಈ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಹೋಗುತ್ತ ಇರುವ ಮಂದಿಯನ್ನು ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಬೇಡಿ ಅವರಿಂದ ತನಗೆ ಲಭಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಉದರಭರಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು ಒಂದುವೇಳೆ ಏನು ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸವನ್ನು ಮಾಡುವನು ಹೀಗೆ ಬಹು ದೈನ್ಯದಿಂದ ಕಾಲವನ್ನು ನೂಕುತ್ತಿರುವನು.

ಸತ್ಯಶೀಲನೇ ! ಕೇಳಿದೆಯಾ ? ಆ ಕಾಷ್ಠವಿಕ್ರಯಿಯಾದ ಮುದ್ದುರಂಗನೇ ನೀನು ನೋಡಿದ ಕುರುಡ ತಿರಿಕೊರೆಯನು ಅವನು ತನಗೆತಾನೆ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವಿಸತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾಗಿ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಹೋಗುವಾಗ ಮಾಡಿಹೋದ ಉಗುಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಪೋಲತಾಡನಗಳೇ ತಕ್ಕ ಕೃತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಬಗೆದು, ತನಗೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮಾನವರು ತನ್ನನ್ನು ಮೋರೆಯಮೇಲೆ ಉಗುಳಿ ಕೆನ್ನೆಗಳಿಗೆರಡು ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಹೊರತು ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ದೃಢವ್ರತವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವನು ಅಮೇರಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೊರತು ದಾರಿಗರು ಕೊಟ್ಟ ಪದಾರ್ಥವನ್ನವನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದ ಪದ್ಧತಿಯಾದುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿತು ನಿನಗೆಯೇ ಅಲ್ಲ ಯಾರಿಗಾಗಲಿ ಉಗುಳುವುದೂ ಹೊಡೆಯುವುದೂ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ತೋರುವುದೆ ? ವತ್ಸ ! ಸತ್ಯಶೀಲ ! ಅದುದರಿ-ದಲೇ “ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಅಪಾತ್ರರಿಗೆ ದಾನ, ಧರ್ಮ, ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು ಅಶ್ಯಾಸೇಷದಬಾರದು ದೇವರು ತನಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುವನೋ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತ ನಾಗಬೇಕು ಯಥಾಲಾಭ ಸಂತುಷ್ಟನಾದವನು ಎಂದಿಗೂ ಕೇಡನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರನು ತೃಪ್ತಿಯಿರಬೇಕು ” ಎಂದುಮುಂತಾಗಿ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವರು.

ಎಂದಿಂತು ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರ ಕಥಾಶ್ರವಣ ಸನ್ನಿವಾಹಿಸಿದನು. ಭೂತಭವಿಷ್ಯದ್ವೈತಮಾನ ಕಾಲವೇದಿಯಾದ ಆ ತ ನ ಂ ದ ಶಿಷ್ಯನು ಛಿನ್ನಸಂಶಯನಾಗಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾದನು.

ಇಂತು ಐದನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಆರನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ. :—

ಸಮಸ್ತಸತ್ಯಸಂಧಾಯ ಸಮಃಸತ್ಯಸ್ವರೂಪಿಣೇ |

ಸರ್ವೋಽಘಕುಲೇಶಿತ್ರೇ ಶ್ರೀತಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾಯಿನೇ ||

ಚಿದಾನಂದ ಸತ್ಯಶೀಲರು ಆ ದಿನವೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಯೇ ಇದ್ದು ಬೆಳಗಿನಚಾವ ರಲ್ಲಿ ಮೊರಟು ಸಮಪ್ರತೀರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂದರ್ಶಿಸುತ್ತ ನಡೆದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನಸಮೇಶಿಗೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದರು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಸತಿಯಾದ ಮಂಟಪವೂ ಸ್ನಾನಸಾರ್ವಾಹವಾದ ಒಂದು ಕೊಳವೂ ಇತ್ತು, ಅಲ್ಲಿ ಇಕೆದು ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ಗುರುಶಿಷ್ಯರಾರೋಚಿಸಿ ನಿಂತರು ಯೋಗಿಯು ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಾದಿಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ವರಿಶುದ್ಧವಾದ ಒಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಜಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಶಿಷ್ಯನಾ ಹೆಳ್ಳಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಡುಗೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಆಸೇಶಿಗೆ ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ಜಪವನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಕ್ಕೆ ಕುಳಿತನು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಊಟವಾಯಿತು ಸತ್ಯಶೀಲನು ಗುರುವಿನಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕುಳಿತು “ ಮಹಾತ್ಮಾ ನಾವು ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಶ್ಚಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಚಿತ್ರ ವಿಷಯವು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು ಅದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ತೋರುವುದೂ, ಅದರ ವಿವರವನ್ನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದೂ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಾಯಿತು ಈ ದಿನವುಕೂಡ ಒಂದು ವಿಶೇಷವನ್ನು ಕಂಡುಬಂದಿರುವೆನು ಈ ಹಳ್ಳಿಯ ನಡುವೆ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಮಂದಿರವೊಂದು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಅದರ ಅದು ಈಗಿನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಳಿದ ಕಟ್ಟಡವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಗೋಡೆಗಳು ಮಾತ್ರ ನಿಂತಿರುವುವು ಸ್ವಲ್ಪ ವಾದರೂ ಅಚ್ಚಳಿಯದಿರುವ ಆ ಗೋಡೆಗಳ ಶಿಲ್ಪಚಾತುರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಒಬ್ಬ ಭನಿಕನ ಮನೆಜಾಗಿನಬಹುದೆಂದೂ ಹಿಂದೆ ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದ ಸಂಪದ್ಯುತವಾಗಿ ಇರಬಹುದೆಂದೂ ತೋರುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹವಾದ ಆ ಸುಂದರಮಂದಿರವು ಸುಟ್ಟುಹೋದಂತಿರುವುದಕ್ಕೂ ಅದರ ಒಡೆಯನು ಹಾಗೆ ಅಂದಗೆಟ್ಟು ಮನೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆನೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡದಿರು

ವುದಕ್ಕೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರಣವಿರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಊರಿನವರನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲವ್ಯವಧಾನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕೇಳದೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆನು ಮುನಿವರೈ ! ಭೂತಭವಿಷ್ಯದ್ವೇತ್ತರಾದ ತಾವು ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುವೆನು ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಮಹಾಯೋಗಿಯಿಂತೆಂದನು.

ಬುದ್ಧಿಹೀನ ಮುದ್ದುವೀರನ ಕಥೆ.

ನತ್ಸ ! ಸತ್ಯಶೀಲ ! ಆ ನಿರಾಂತರ ವೃತ್ತಾಂತವು ವಿನೋದಕರವಾದುದು ಕೇಳು ನೀನು ಬಗೆದಂತೆ ಆ ಮನೆಯು ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಸತ್ಯವೇ. ಒಂದುಸೂರು ಸಂವತ್ಸರಗಳ ಕೆಳಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಣುವಂತಹದೊಂದು ಒಬ್ಬ ಧನಿಕನಿದ್ದನು ಹೆಗ್ಗಡೆಯೆಂದರೆ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಇವನನ್ನು ಜೊಡರೀ (ಚವರಿರಂಗ) ಎಂದೂ ಕರೆವರು ಆ ಮನೆಯವನದೇ ಆ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಅನ್ನವನ್ನಿಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. “ದುರ್ಭಿಕ್ಷೇಷಾನ್ನದೂತಾರಂ ” ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ತಾನಿರುವ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಲಸೋಲಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲಜನರನ್ನು ತನ್ನ ಅರ್ಥಿನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು ಆತನ ದಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ಸುರೇಶಿ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಬ್ಬ ಮಗನಿದ್ದನು ಅವನ ಹೆಸರು ಬೆಟ್ಟದವ್ವ ಹೆಗ್ಗಡೆ.

ಅಣುವಂತ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ತನ್ನ ಮನೆಗೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದುನರಹಾ ಸಂಬಳ ನಿಗದಿಸಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ಆಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನು ಈ ಆಳಿನ ಹೆಸರು ಮುದ್ದುವೀರನು.

ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಳಿಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಸಾಕಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಗೆಯೇ ಅವು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ವೃದ್ಧಿಯಾದುವು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಕದಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಗೆ ಕೋಳಿಗಳಗುಂಪು ಚಿಕ್ಕದಾಯಿತು ಆಗ ಅಣುವಂತ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಕೋಳಿಗಳ ಪ್ರೀಣತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಕಾರಣವನ್ನೂಹಿಸಲಾರದೆ ಬಿನ್ನ ನಾಗಿ ಒಂದು ದಿನ ಸೇವಕನನ್ನು ಕರೆದು “ ಎಲಾ ! ಮುದ್ದುವೀರ ! ನಿನಗೆ ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೊರತೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಉಂಟುಮಾಡಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಕೋಳಿಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದಾಗಿಯೇ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಗುಂಪು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಕರಗುತ್ತಾಬಂದಿತು ಕಾರಣ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಇಗೋ ! ಈ ದಿನ ನಿನ್ನವತಕ್ಕೆ ಈ ಕೋಳಿಗಳನ್ನೆಣಿಸಿಕೊಡುವೆನು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಾರದು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸುವೆನು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರು ” ಎಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು.

ಆಗ ಆ ಸೇವಕನು ಹೆದರಿ “ ಅಯ್ಯೋ ! ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯವರೆಗೆ ಎಚ್ಚತ್ತಿರುವೆನು ಆವರೆಗೆ ಒಂದಾದರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ನಡುರಾತ್ರಿಯಾದಮೇಲೆ ಹೋಗುವುದೋ ಏನೋ ! ಯಾರು ಬಲ್ಲರು ? ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಾದಿರುವರಾರು ? ನಾನೇನು ಮಾನವನಲ್ಲವೆ ? ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿದ್ರೆಹತ್ತುತ್ತಲೇ ದುರ್ಮಾರ್ಗನಾವನೋ ಸಮಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದು ಒಂದನ್ನೋ ಎರಡನ್ನೋ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು ಇದಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ? ಆಗಲಿ ! ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೇಗಾದರೂ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲೇ ಮಾಡಿಸುವೆನು ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಈ ದಿನ ಕಠಿಣವಾದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನನಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಬಾರದಿರದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಂದುವೇಳೆ ಇವುಗಳ ಲೊಂದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದರೆ ನಾಳೆಯ ಉದಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯು ತಪ್ಪುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿ ? ” ಎಂದಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದುಪಾಯವನ್ನಾಲೋಚಿಸಿ ಉದ್ದವಾದ ಒಂದು ಹುರಿಯನ್ನು ತಂದು ಸಾಲಾಗಿ ಒಂದರಹಿಂದೊಂದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಎಲ್ಲಕೋಳಿಗಳ ಕಾಲುಗಳಿಗೂ ಕಟ್ಟಿ ಆ ಹುರಿಯ ಒಂದು ಕೊನೆಯನ್ನು ನನ್ನ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಲಗುವೆನು ಸರಿ ! ಇದೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಾಯ ಈ ದಿನ ತಪ್ಪದೆ ಆ ಕಳ್ಳನು ನನಗೆ ದೊರೆವನು ನಾನು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣದೆ ಕಳ್ಳನು ಬಂದು ಯಾವುದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರೂ ಹುರಿಯು ಅಲುಗಾಡುವುದು ಆಗ ನನ್ನ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹಗ್ಗವೂ ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುವುದು ತಪ್ಪಿನೆ ಎದ್ದು ನಾನವನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೆಗ್ಗಡೆಗೊಪ್ಪಿಸುವನು ” ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಗೆಯೇ ಕೋಳಿಗಳ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಹಗ್ಗವನ್ನು ತನ್ನ ನಡುವಿಗೆ ಬಂಧಿಸಿ ಮಲಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನತನಕ ಹಾಡುತ್ತ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದನು ನಿದ್ರೆಯು ತಲೆಹಾಕಿತು ಬಳಿಕ ಗಾಢನಿದ್ರಾಪರವಶನಾದನು.

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಲಿಯು ಅವನಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತ ತನ್ನ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತೆ ಮುದ್ದುವೀರನು ತನ್ನ ನಡುವಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹುರಿಯನ್ನು ಕಡಿದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು ಬಳಿಕ ಒಂದಿನಿಸುಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೋಳಿಗಳ ಕಳ್ಳನು ಬಂದು ಮಲಗಿದ್ದ ಮುದ್ದುವೀರನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮೊದಲನೆಯ ಕೋಳಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಹುರಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಮೆಲ್ಲನೆ ಎಳೆದನು ಆಗ ಎಲ್ಲಕೋಳಿಗಳೂ ಸಾಲಾಗಿ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿತು ಓಡಿ ಹೋಗದೆ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇಸಾರಿ ಸಿಕ್ಕಿದುದಕ್ಕೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಸಂತೋಷಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಕೋಳಿಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋದನು, ಕಳ್ಳನು ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿ

ದಾಗ ಎಲ್ಲವೂ ಕೂಗಿಕೊಂಡುವು ಆದರೂ ಗಾಢನಿದ್ರಾಪರವಶನಾದ ಮುದ್ದು ವೀರನಿಗೆ ಆ ಶಬ್ದವು ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ ಅವನು ಶಾಂತವಾಗಿ ಅರುಣೋದಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚ್ಚರಗೊಂಡನು ಆಗ ಸುತ್ತಲೂ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಲು ಒಂದು ಕೋಳಿಯಾದರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎದೆ ನಡುಗಿತು ಒಡನೆಯೇ ಅಣುವಂತ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯಿಸಿದನು. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೆ ಅವನ ಅವಿವೇಕವನ್ನು ಕುರಿತು ಆಗ್ರಹೋದಗ್ರನಾಗಿ ತನ್ನ ಕೈಗಳು ನೋಯುವವರೆಗೂ ಹೊಡೆದನು, ಅಯ್ಯೋ ! ಪಾಪ ! ಅವನೇನುತಾನೆ ಮಾಡಿ ಯಾನು ? ಹಾಗೆ ಹೊಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಒಂದುಕಡೆ ಕುಳಿತನು ಅವನು ಹೆಗ್ಗಡೆಯಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಎರಡು ವಾರಗಳು ಮಾತ್ರ ಆಗಿದ್ದಿತು ಅವನು ಬಂದು ಸೇರಿದುದು ಮೊದಲು ಇದೇ ಅವನು ಮಾಡಿದ ಮೊದಲನೆಯ ಅಪರಾಧ.

ಬಳಿಕ ಎರಡುಮೂರು ದಿವಗಳು ಕಳೆದುವು ಒಂದು ದಿನ ಆ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಹೆಂಡತಿ ಸುಶೀಲೆಯು ಒಂದು ಚೀಟಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಮುದ್ದುವೀರನಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು “ ಎಲಾ ! ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರುವ ಹರಿಯಣ್ಣನು ಪಕ್ಕದ ಚೊಕ್ಕಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವನು ಅವನಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನಿಗೆ ಈ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು ಅವನು ನಿನ್ನಕೈಗೆ ಕೆಲವು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವನು ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡುಬಾ ಹೋಗು ” ಎಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದಳು. ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಚೀಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಣ್ಣಿನವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಚೀಟಿಯನ್ನೂ ಅವನಿಂದ ಪಡೆದುಬರುತ್ತ ಆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಾಗಲು ತನ್ನಲ್ಲಿ “ ಇಷ್ಟು ಹಣ್ಣುಗಳಿರುವುವಲ್ಲವೇ ? ಈ ಹಣ್ಣುಗಳೇ ಹಣ್ಣಿನವನು ಕೊಟ್ಟದ್ದೆಂದು ಹೇಳಿಕೆಲವು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಈ ಚೀಟಿಯನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡೆಸಾನಿಗೆ ಕೊಡುವೆನು ನಾಲ್ಕು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರನೀಗಳೆ ಇಲ್ಲಿ ತಿನ್ನುವೆನು ಹೇಗೆತಾನೆ ಅವಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಳು ? ಎಲ್ಲ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅ ಹೆಂಗಸು ನನಗೆ ಒಂದು ಹಣ್ಣನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಇದು ನಿಜ ಅವಳು ಕೊಡುವುದೆಂದರೇನು ? ಎಲ್ಲಿನ ಮಾತು ? ಅವಳೋ ಕೊಡುವಳು ? ನನಗಾಸೆ ಹುಟ್ಟಿತು ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವುವಕ್ಕೆ ತಿಂದು ಆಸೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ಅದುದಾಗಲಿ ” ಎಂದು ಹಿಂದುಮುಂದರಿಯದೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿ ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಚೀಟಿಯನ್ನೂ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು.

ಸುಶೀಲೆಯು ಚೀಟಿಯನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿದಳು

ನಾಲ್ವತ್ತಾರು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು ಸೇವಕನನ್ನು ನೋಡಿ “ ಎಲಾ ! ಮುದ್ದುವೀರ ! ಏನೋ ? ಇವತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವಂತೆ ಚೀಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ಯಲ್ಲ ನೀನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಾಲ್ವತ್ತಾರು ಮಾತ್ರವೇ ? ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕುಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೇನುಮಾಡಿದೆ ? ತಿಂದೆಯಾ ? ಇಲ್ಲದೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕೊಟ್ಟೆಯಾ ? ಹೇಳು ನಿಜವನ್ನು ಹೇಳು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನವೈ ಒಡೆದುಹೋಗುವಂತೆ ಹೊಡೆಯಿಸುವೆನು ” ಎಂದು ಹೆದರಿಸಿ ಕೇಳಿದಳು. ಬುದ್ಧಿಹೀನನಾದ ಮುದ್ದುವೀರನು ಆಕೆಯ ತರ್ಜಿನಭರ್ಜಿನಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿ ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗುತ್ತ ತಾನುಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನಡೆದುದನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟನು ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸುಶೀಲೆಯು ಇದ್ದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದಳು. ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ನಿರ್ದಯನಾಗಿ ಸೇವಕನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೊಡೆದನು ಇದು ಅವನು ಮಾಡಿದ ಎರಡನೆಯ ಅಪರಾಧ.

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ತನ್ನ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು. ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ೫-೬ ಗಾವುದಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕನಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದವರು ಕೆಂಪಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯೆಂಬಾತನ ಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯಾಯಿತು ವಿಳಂಬಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬಹುಳ ದಶಮಿ ದಿನದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನವನ್ನಿಟ್ಟರು ಮುಹೂರ್ತದಿನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕನಕನಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸೇರುವಂತೆ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಸೇವಕನನ್ನು ಕರೆದು : “ ಎಲಾ ! ಮುದ್ದುವೀರ ! ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಹರಿವಾರಿಯಲ್ಲಿ “ ಮುದ್ದಲಹಳ್ಳಿ ” ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವೊಂದಿರುವುದನ್ನು ನೀನು ಬಿಲ್ಲಿಯ್ಯಾ ? ಅಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ನೇಯಿಗೆಯವನಿರುವನು ಅವನಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮದುವೆಗಾಗಿ ನಮಗೆ ಕೆಲವು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಾ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವೆನೆಂದಾತನೊಡನೆ ಹೇಳಿರುವೆನು ಹೋಗಿ ಬೇಗನೆ ಹೊರಟುಬಾ ” ಎಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಅವನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸೇರಿ ನೇಯಿಗೆಯವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ತನ್ನೊಡನೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಕೂಡಲೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವನ ಮಾತಿನಮೇರೆ ಕೆಲವು ನೂತನ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಒಂದು ಮೂಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಅವನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಕೆಂಕರನು ಆ ಮೂಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ ಅಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಡೆದು ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ “ ಸುಪರ್ಣಪುರ ” ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದುಬರುತ್ತ ಬಿಸಿಲು ಬಲುತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ, ಹಿಂದಿನ ದಿನದರಾತ್ರಿ ಮದುವೆಯ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೋಸುಗೆ ಎಲ್ಲಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನೂ ಮೂಟೆಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಹೊತ್ತು ಬಹಳವಾಗಿಯಾಗಿ

ನಿದ್ದೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾದುದರಿಂದಲೂ ಬಳಲಿಕೆಯುಂಟಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಮೊತ್ತು ಏಶ್ರ ಮಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ದಾರಿಯ ಸಾಲುಮರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ನೂತನ ವಸ್ತ್ರಗಳ ಮೂಟೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆಯೇ ಒಂದು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಮಲಗಿದನು ಎಚ್ಚತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಅವ ನಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ತಣ್ಣನೆಯ ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಮಲಗಿದೊಡ ನೆಯೇ ನಿದ್ದೆ ಬಂದಿತು ಮೈಮರೆತು ಗಾಢನಿದ್ರಾಪರವಶನಾದನು. ಆಗ ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನು ಆ ಮರದಕೆಳಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿ ತನು ಗೊರಕೆಗಳನ್ನಿಡುತ್ತ ಹೊರಗಣ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಇಲ್ಲದೆ ನಿದ್ರಿ ಸುತ್ತಿರುವ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಸೇವಕನನ್ನು ಕಂಡು ಆ ದಾರಿಗನಿಗೆ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯು ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು ಆ ಜವಳಿಯ ಗಂಟನ್ನು ಕದಿಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯು ಅವನನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸಿತು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದನು ಬಿಸಿಲುಹೊತ್ತು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸುಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಧೈರ್ಯವಾಯಿತು ಎದ್ದು ಅವನಬಳಿಗೆ ಹೋದನು ಮೈಕೈ ಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಪ್ರಾಂಗನಾಲೋಲ ವಾಗಿರುವನೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೂಜೆಯನ್ನು ಕದಲಿಸಿ ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆದನು ಅಲ್ಲಗೂ ಅವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಲಿಲ್ಲ ತನ್ನ ಮನೋರಥವು ಫಲಿಸಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಮೂಟೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ತಲೆಯಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೇಳಿದನು ಅವನಿಗೆ ಹಲವುಸಾರಿ ಪಲಾಯನ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯು ಫಲವು ಅನುಭೂತವಾಗಿರುವುದೆಂದು ತೋರುವುದು ಒಪ್ಪನೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ನಿಟ್ಟುಸಿರೊಡೆದ ತನ್ನ ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನ ವನ್ನು ಸೇರಿದನು.

ಇತ್ತಲಾ ಮುದ್ದುವಿರನು ಬಹಳಮೊತ್ತಿಗೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ಅಲ ಸ್ಯವಾದುದರಿಂದ ತನ್ನ ಒಪ್ಪೆಯನ್ನು ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಬೇಗನೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಮೂಟೆಯು ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ ಆಗ ಅವನಿಗುಂಟಾದ ಭಯವು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಳವಲ್ಲ ಮೂಟೆಯನ್ನಾವನೋ ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಹೋದನೆಂದು ಬಗೆದು ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಹೆಗ್ಗ ಡೆಯು ಹೊಡೆನನೆಂಬ ಭಯವು ಹೆಚ್ಚಲು ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು ಅವನಿನ್ನೇನು ತಾನೆ ಮಾಡಿಯಾನು ಒಂದಿನಿಸುಮೊತ್ತು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಯಂತೆ ಬೇಗ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸಾಮಾಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರಿಯಕ್ಕೆಯಿಂದ ಮೆಲ್ಲನೆ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸೇರಿದನು ಊರಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ತಾಸುಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕತ್ತಲೆಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು.

“ ಪತಕ್ಕಿಬೋ ಬರಲಿಲ್ಲವು ತನ್ನ ಸೇವಕನು ! ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನೋ ? ಎನಾದನೋ ? ” ಎಂದು ಅಣುವಂತ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ದಾರಿಯನ್ನಿರಿದುನೋಡು

ತ್ತಿದ್ದು ಅವನು ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮೂಟೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರಿ “ ಎಲಾ ಮಡೆಯ ! ಮಂಕ ! ಮುಟ್ಟುಳ ! ಕತ್ತಲೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ ? ಎಲ್ಲಿದ್ದೆ ? ನೀನುತಂದ ಬಟ್ಟೆಗಳೆಲ್ಲಿ ? ” ಎಂದು ಗದರಿಸಿ ಕೇಳಿದನು ಮುದ್ದುವೀರನು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಭಯ ಪಟ್ಟು ರೋದಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಅವನ ಅಭಿನಯದಿಂದಲೇ ಅವನು ಬಟ್ಟೆಯ ಗಂಟನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವನೆಂದರಿತು “ ಎಲಾ ! ತೊತ್ತಿನ ವ.ಗನೆ ! ನೇಯಿಗೆಯವನು ಕೊಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೇನು ಮಾಡಿದೆ ? ಹೇಗೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದೆ ? ನೇಯಿಗೆಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನು ಹೊಸ ಅರುವೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನೆ ಇಲ್ಲವೆ ? ನಡೆದ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಡುವೆನು ” ಎಂದು ಭಯಪಡಿಸಿದನು. ಆ ಮಂಕನು ತಾನು ವಸ್ತ್ರಗಳ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಬಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಿಸಿ ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಲುದೈನ್ಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ಆದರೂ ಕಠಿಣಚಿತ್ತನಾದ ಆ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಅವನನ್ನು ಮೃಮುರಿವಂತೆ ಹೊಡೆದೇಬಿಟ್ಟನು.

ಬಳಿಕ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡನು ಆತನು ಬಾಂಬಾರಿಗೂ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಆ ಸೇವಕನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಮತ್ತಾವನನ್ನಾದರೂ ನಿಯಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಾಲೋಚಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಅವನನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಆತನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಆ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆಯೇ ತಡೆದನು ಏಕೆಂದರೆ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಬಹುಲೋಭಿ ಅದರಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿ “ ಓಹೋ ! ಇವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅವನು ಇವನಂತೆ ಹೊಡೆದರೂ ಬಡಿದರೂ ಸುಮ್ಮನಿರುವನೆ ? ಬರುವವನು ಅಲ್ಪವೇತನಕ್ಕೆ ಬರುವನೆ ? ಹೆಚ್ಚಾದ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲವೆ ? ಏಕೆ ? ದಂಡ ! ವೃಥಾವಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆಯಬೇಕಲ್ಲವೆ ? ಈ ಮುದ್ದುವೀರನಾದರೋ ಬುದ್ಧಿಹೀನನೆಂಬುದು ನಿಜವೇ ! ಆದರೆ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಲ್ಲಿನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ ಮಾಡುವನು ತುಂಬಾ ಭಯಸ್ಥನು ಇಂಥವನಾದುದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಪವೇತನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿರುವನು ಇಂತಪ್ಪ ಅಚ್ಚುಕಣ್ಣಾದ ಅಚ್ಚುಕಾಯ್ತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರಿಯ ಹರಟೆಗಾರರನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರೊಡನೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವರು ಯಾರು ? ಓಟಿಯ ಮಡಕೆಯಾದರೂ ಒರಗಿಸಿಟ್ಟು ಬಳಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಬಿಸಾಡುವರುಂಟೆ ? ಹೀಗೆಯೇ ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ತಾಳಿಯಿದ್ದರೆ ಇವನೇ ಅಭ್ಯಾಸವಶದಿಂದ ಯುಕ್ತಿಗಳನ್ನರಿತು ಗಟ್ಟಿಗವಾಗಬಾರದೇಕೆ ? ” ಎಂದು ತನಗೆ ತಾನೇ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಬಿಡದೆ ಊಳಿಗಕ್ಕಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನು ಮುದ್ದುವೀರನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಮೂರನೆಯದು.

ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಮದುವೆಯ ಸಂಭಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಬಂಧುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹತ್ತಾರುಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಗಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿ, ನೊದ್ದು ಸೇವಕನನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮದುವೆಗೆ ಹೊರಟನು. ಆಗ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ದಿನಗಳು ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬಂಡಿಗಳ ಪ್ರಯಾಣವು ರಾತ್ರಿಯವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಸೇವಕನನ್ನು ಕರೆದು “ ಎಲಾ ಮುದ್ದುರಂಗಾ ! ಇದು ಕತ್ತಲೆಯಕಾಲ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಬಂಡಿಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರನೇಕರು ಬರುತ್ತಿರುವರು ಅವರು ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನವರ ರಿಯವೆ ಹೋಗಬಹುದು ಅದುದರಿಂದ ನೀನು ಬಂಡಿಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಡೆದುಬರುತ್ತ ಯಾವ ಬಂಡಿಯಿಂದಲಾಗಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೆತ್ತಿ ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಿಡುತ್ತಲಿರು ತಿಳಿಯಿತೇ ? ಎಚ್ಚರಿಕೆ ! ” ಎಂದಾಜ್ಞಾ ಪಿಸಿ ತಾನು ತನ್ನ ಕಳತ್ರ ಪುತ್ರರೊಡನೆ ಒಂದು ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು.

ಬಂಡಿಗಳು ಒಂದರಹಿಂದೊಂದು ಸಾಲಾಗಿ ಹೊರಡತೊಡಗಿತು ಎರಡು ಯಾಮಗಳವರೆಗೆ ಅವನು ಬಂಡಿಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ “ ಯಾವಾಗ ಯಾವ ವಸ್ತುವು ಕೆಳಕ್ಕುರುಳುವುದೋ ” ಎಂದು ಭಯದಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಬಳಿಕ ನಡೆವುದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು ಅವನಿಗೆ ಅಧಿಕವಾದ ನಿದ್ರೆಯು ಆವೇಶಿಸಿತು ಆ ಗುಳಿಕೆಗಳು ಒಂದರಹಿಂದೊಂದು ಬರಹತ್ತಿತು ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕುರುಕಿಗಳನ್ನಿಡುತ್ತ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವರು ಎತ್ತುಗಳು ತೂಕಡಿಕೆಯಿಂದ ತೂಗಾಡುತ್ತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುವು ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಮುದ್ದುವೀರನಿಗೆ ತಡೆಯಲಾರದಂತೆ ನಿದ್ರೆಯು ಬಂದಿತು ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಹೆದರಿ ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ ತೂಕಡಿಸಿ ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಬೀಳುತ್ತಲೂ ಎಳುತ್ತಲೂ ಮಹಾಕಷ್ಟದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎತ್ತುಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಸಗಣೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಬಂದುವು ಅವು ಬಿದ್ದರೂ ಎತ್ತಿ ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದಲ್ಲವೆ ಒಡೆಯನಾಜ್ಞೆ ? ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ರಾತ್ರಿಗಳು ನಿಪ್ರಯಮಂಕು ಮುದ್ದುರಂಗನಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದೇನು ಗಣ್ಯವಾದ ಪದಾರ್ಥವೇ ಅಲ್ಲವೆ ? ಎಂಬ ಜ್ಞಾನವೇ ಇಲ್ಲ ತಟತಟನೆ ಸೆಗಣೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಾಗಲೆಲ್ಲ ಆಯಾ ಬಂಡಿಯು ಎತ್ತುಗಳ ಸೆಗಣೆಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಎತ್ತಿ ಆ ಬಂಡಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದನು ಜಿಳಗಾಯಿತು ಆವೇಳೆಗೆ ಆ ಸೇವಕನು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು ಶಕಟಚೋದಕರು (ಬಂಡಿಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸುವರು ಬಂಡಿಬೋವರು) ಎಚ್ಚತ್ತು ಹೊಡೆಯುತ್ತಬಂದುದರಿಂದ ಎತ್ತುಗಳು ಬೇಗಬೇಗನೆ ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದುವು ಸೂರ್ಯೋ

ದಯವಾಗುವವೇಳೆಗೆ ಬಂಡಿಗಳು ದಾರಿಯನಡುವೆ ಒಂದು ಸತ್ರವನ್ನು ಸೇರಿ ನಿಂತವು ಎಲ್ಲರೂ ನಿದ್ರೆಯಿಂದೆಚ್ಚ ತ್ತರು.

ಅಯ್ಯೋ! ಪಾಪ! ಆ ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಬಂದವರಿಲ್ಲ ಭಾಗ್ಯವಂತರು ತಾವು ಹೋಗುವಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮದವಣಿಗೆತ್ತಿಯ ಕಡೆಯವರು ತಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಡಂಭನಾಗಿರಲೆಂದು ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರು ಅವರ ಆಲೋಚನೆಯೆಲ್ಲವೂ ನಿರರ್ಥಕವಾಯಿತು ಏನು ಹೇಳುವುದು? ಅವರ ಅನರ್ಥಗಳಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸೆಗಣೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದಿತು ಅವರ ದೇಹಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸೆಗಣೆಯಿಂದ ಎಳಿದಹಾಗಾಗಿದ್ದವು ತಾವು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣವೋ ಅನುಗೆ ತಿಳಿಯಲೇ ತಿಳಿಯದು ಅವರ ಪಡುವರು ಕೆಲವು ಕಾರಣವನ್ನೂ ಹಿಡುತ್ತಿರುವರು ಕೆಲವರು ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವರು ಕೆಲವರು ಆಗಿದ್ದರು ಇದು ಹೀಗಾಗುವುದೆಂದ ಯಾರೂ ಊಹಿಸಲಾರದೆ ಹೋದರು ಎಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವುಗ್ಗರಾಗಿ ನಿಶ್ವೇಷ್ಯತೆಯಿಂದಿದ್ದರು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಿಂಸುಳಿದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮುದುವೀರನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದನು. ವಿವಾಕನು ಹೋತನವಕ್ಕೊಂದು ಹೊರಟವರು “ಎಲಾ ಮುದುವೀರ! ನೀನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಡಿಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಲ್ಲವೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದು? ಇಗೋ ನೋಡು ನಮ್ಮ ಶರೀರಗಳನ್ನೂ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ನಾವು ನಿದ್ರೆಯಿಂದಿದ್ದು ನೋಡಲಾಗಿ ಹೀಗೆ ಸುಸುಪ್ತವೂ ಸೆಗಣೆಯಮಯವಾಗಿರುವುದಲ್ಲ! ಹೇತುವೇನಿರಬಹುದು? ಹೀಗೆ ಗೋಮಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಾದರೂ ನಿನಗೆ ತಿಳಿವುದೇ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೀಗೆ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಆ ಮೂಕನಿಗೆ ಅವರಿಮಿತವಾದ ಕೋಪವುಂಟಾಯಿತು ಮುಖವೆಲ್ಲವೂ ಕೆಂಪಾಯಿತು ಅವನವರನ್ನು ಕ್ರೂರವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ “ಓಹೋ! ಹೀಗೆ ಕೇಳುವಿರೇಕೆ? ಚೆನ್ನಾಯಿತು “ ನಿನಗೆ ತಿಳಿವುದೇ ” ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕೆ? ಏಕೆ ತಿಳಿಯದೆಹೋಗುವುದು? ನಾವು ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿ ಬರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡೆಮೆ ಅಜ್ಜಿಯೇ ನಾಯಿಕೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿಲ್ಲವೆ? ಮೈಮರೆತು ಹೋಗುವಷ್ಟು ನಿದ್ರೆ ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತಯ್ಯಾ! ಅಯ್ಯೋ! ನಾನೊಂದುವೇಳೆ ಹಿಂದೆ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಬಾರದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಎತ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಸೆಗಣೆಯೆಲ್ಲವೂ ವೃಥಾವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತಲ್ಲವೆ? ನಾನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತ ಎತ್ತುಗಳು ಸೆಗಣೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಲೇ ಬಂಡಿಗಳೊಳಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆನು ” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಈ ಮೂಢನ ಕೃತ್ಯವೆಂದೇ ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡರು ಕೆಲವರು ಅತ್ಯುಗ್ರತೆಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಹೊಡೆವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಹಲವರು ಅವನು ಬುದ್ಧಿಹೀನತೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕುರಿತು ಅವನ

ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಕುರಿತು ನಗಲಾರಂಭಿಸಿದರು ಆ ಮೂಢನನ್ನೇನ ಮಾಡಿದರೆತಾನೆ ಫಲವೇನು ? ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಬಂಧುಗಳು ಅವನಗೊಡನೆಗೆ ಹೋಗದೆ ಮೂಟೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದುವರಿಂದ ಸೆಗಣೆಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಉಳಿದಿದ್ದ ಸಲವೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲರೂ ಧರಿಸಿದರು ಒವನೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡರು ಸೆಗಣೆಯು ಸ್ವಶ್ವವುಂಟಾಗಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಗೆದು ಒಣಗಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಹೀಗೆ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರೆಲ್ಲರೂ ಸುಮ್ಮನಾದರೂ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮಾತ್ರ ಸುಮ್ಮನಾಗಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಬಂಧುಗಳ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೆ ಕೊಳಕು ಮಾಡಿದ ಆ ಮೂರ್ಖನನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡಬಾರವೆ, ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆದು ತಂದು ಜುಟ್ಟನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಲೆಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕಿತ್ತಿ “ಎಲಾ ಪರುವೇ ! ಬಂಡಿಯಿಂದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪದಾರ್ಥವು ಕಳಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದರೆ ಎತ್ತಿ ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿಡು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನಲ್ಲವೆ ಎತ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಸೆಗಣೆಯನ್ನು ಬಂಡಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹಾಕುವಂತೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನೆ? ಇಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲವೆ ? ಎಂದು ನುಡಿದು ಮೈಯೆಲ್ಲ ಬಾಸುಂಡೆಗಳೇಳುವಂತೆ ಬೆತ್ತದಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆದನು. ಕೆಲ ಬಂಧುಗಳೋಡಿಬಂದು ಕನಿಕರದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು, ಇದು ಮುದ್ದು ವೀರನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅವರಾಧವು.

ಹೆಗ್ಗಡೆಯೂ ಆತನ ಬಂಧುಗಳೂ ಆ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಹೊರಟು ಮದನ ಣಗಿತ್ತಿ ಇರುವ ಕನಕನಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಬೇಗರು ಹೆಗ್ಗಡೆಗೂ ಆತನ ಬಂಧುವರ್ಗಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾದ ಬಿಡದಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕುಲಧರ್ಮದಂತೆ ಮಹಾವೈಭವದಿಂದ ವಿವಾಹ ಮಜೋತ್ಸವವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ವಧುವು ಇನ್ನೂ ಪ್ರೌಢಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರ ಕುಲಾಚಾರದಂತೆ ಮುಹೂರ್ತವಾದ ದಿನದಿಂದ ಮೂರು ದಿನಗಳು ಮದನಹೆಗನು ಅತ್ತೆಯ ವನೆಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ನಿಯಮವಿದ್ದುದರಿಂದ ಆರೀತಿಯಾಗಿಮೇ ಮೊದಲನೆಯದಿನದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ವರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಸಂಗತವಾದ ಒಂದು ಕೊಟ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿ ವರನಿಗೆ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ತನ್ನ ಮೂಢಸೇವಕನನ್ನು ಕರೆದು “ಎಲಾ ಮುದ್ದು ವೀರ ! ನಮ್ಮ ಹುಡುಗನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವನು. ನೀನು ಅವನು ಮಲಗುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನಣೆಮಾಡಿ ಅವನು ಮಲಗಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಾ” ಎಂದಪ್ಪಣೆಮಾಡಿದನು. ಅವನಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತಾನು ಗಿಯೇ ಶಯ್ಯಾಗೃಹದ ಪ್ರವೇಶವು ದೊರೆತಬಗ್ಗೆ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತ ಆ ಕೊಟ್ಟಡಿಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಹಿ ಹಾಸುವದು, ಅದರಮೇಲೆ ಮಗ್ಗಲು

ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಸುವುದು, ತಲೆಗಿಂಬುಗಳನ್ನು ನೇರ್ಪಡಿಸುವುದು, ದೀಪಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವುದು, ಹಣ್ಣುಗಳು, ಭಕ್ಷ್ಯಗಳು, ಹಾಲು, ತಾಂಬೂಲ, ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಗಳು ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ತಂದಿಡುವುದು ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು ಬಳಿಕ ತಾನು ತಂದಿಟ್ಟ ಬಗೆಬಗೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಅವನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರತೊಡಗಿತು ಅವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯವನನ್ನು ಬಾಧಿಸತೊಡಗಿತು ಅವನು ತನ್ನಲ್ಲಿ “ ಆಹಾ ! ಎಂತಹ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳಿವು ? ಘಮಘಮಿಸುವ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಊರುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಹಣ್ಣುಗಳೋ ! ಇವುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಹೆಸರಿರುವುದೋ ! ತಿಳಿಯದು ಸ್ವಲ್ಪ ರುಚಿನೋಡಲೇ ? ಆಗಲಿ ! ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಮರ್ಯಾದೆಗಾಗಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುವೇ ಹೊರತು ತಿಂದುಬಿಡುವುದಕ್ಕೆಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುವುದು ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮಗನಾದ ಬೆಟ್ಟದಪ್ಪನು ತಿನ್ನುವನೇ ? ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಸುತುಷ್ಟಿಯಾಗಿ ತಿಂದು ಇರುವ ಈ ಪುಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟದಪ್ಪನಿಗೆ ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳೇತಕ್ಕೆ ? ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸಾದರೂ ಹೋಗುವುದೇ ? ಇವುಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಿಂದಲಾದರೂ ನೋಡುವನೇ ? ಇಲ್ಲ ! ಇಲ್ಲ !! ಈ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಬೆಳಗಾದಮೇಲೆ ಯಾವ ಪರಿಚಾರಕನೋ ಬಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಹೋಗಿ ತಿಂದುಬಿಡುವನು ಯಾವನಿಗೋ ಏತಕ್ಕಾಗಬೇಕು ಇವುಗಳನ್ನು ನಾನೇ ಏತಕ್ಕೆ ತಿನ್ನಬಾರದು ? ಇದರಿಂದಂಟಾಗುವ ಪ್ರಮಾದವು ತಾನೆ ಏನು ? ತಿಂದು ನನ್ನಾಶೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಯಾರೂ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಲಾರರು ಇವುಗಳನ್ನಾರೂ ನೋಡಲೂ ಆರರು ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಿತವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಒಂದೆರಡಾದರೂ ಉಳಿಯದಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಂದು ಹಾಲನ್ನೂ ಕುಡಿದುಬಿಟ್ಟನು. ಹೀಗೆ ತಿಂದಬಳಿಕ ಅವನೇಕಿಯಾದ ಅವನಿಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯುಂಟಾಯಿತು ನಡುಕಹತ್ತಿತು “ ಅಯ್ಯೋ ! ಸತ್ತೆನು ! ಸತ್ತೆನು !! ಎಂತಹ ಕೆಟ್ಟಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದೆನು ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಕಂಡರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡುವನೇ ? ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದ ತಟ್ಟೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬರಿಯವಾಯಿತಲ್ಲ ! ಬೆಟ್ಟದಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆಯೊಂದುವೇಳೆ ಬರುತ್ತಾನೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ತಿನ್ನಬೇಕೆಂದು ಬರುವೆನು ತಟಸ್ಥನಾದರೆ ಆಗ ನನ್ನ ಗತಿಯೇನಾಗುವುದೋ ತಿಳಿಯದಲ್ಲ ಆಲೋಚಿಸದೆ ಆತುರಪಟ್ಟು ತಪ್ಪುಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದೆನಲ್ಲ ! ಕಳೆದುದು ಕಳೆಯಿತು ಇನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿ ಫಲವೇನು ? ಆಗಲಿ ! ಈ ಸಂಕಟವನ್ನು ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ” ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಪಕ್ಕದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹೋದನು ಅಲ್ಲಿ ಆಕಡೆ ಈಕಡೆ ನೋಡಿದನು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಾಪೆಯಮೇಲೆ

ಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಒಂದೆರಡು ಸೇರಿನಷ್ಟು ಹುಣಿಸೆಯಹಣ್ಣನ್ನೂ ಒಂದು ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸೇರಿನಷ್ಟು ಹರಳೆಣ್ಣೆಯನ್ನೂ ಕಂಡನು ಅವನಿಗೆ ಅತಿಸಂತೋಷವಾಯಿತು ಅದನ್ನು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ತಂದು ಶಯ್ಯಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆ ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಂಚದಕೆಳಗೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟನು.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಊಟ ಉಪಚಾರಗಳಾದುವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅವರವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದರು ಬೆಟ್ಟದಪ್ಪಹೆಗ್ಗಡೆಯು ತನಗಾಗಿಯೇರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಕೊಟ್ಟಡಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆ ಅಲಂಕಾರ ವಿಘಾನವನ್ನು ತಿರುತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಮಂಚದಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಒಡೆಯನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮುದ್ದುವೀರನು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡುಯೋಗಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಹಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದವನಂತೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕುಣಿಯುತ್ತ ತಾನೊಂದುಕಡೆ ಸ್ಥಿರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಲಗಿದನು ಒಡನೆಯೇ ನಿದ್ರೆಹತ್ತಲು ಕುರುಕುಗಳನ್ನಿಡುತ್ತ ಮೈಮರೆತನು.

ಅತ್ತ ಮದವಣಿಗೆನು ಮಂಚದಮೇಲೆ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮಂಚದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹುಣಿಸೆಯ ಹಣ್ಣನ್ನೂ ಎಣ್ಣೆಯ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿದನು ಇವನು ಮುದ್ದುವೀರನಿಗಿಂತಲೂ ಬುದ್ಧಿವಂತನು ಹೀಗೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದನು. “ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮಾವನ ಮನೆಯ ಮಲಗುವ ಮನೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸುವುದೂ, ಮದವಣಿಗೆನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಗೆಬಗೆಯ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳೂ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳೂ, ಹಾಲು ಇಡಲ್ಪಡುವುದೆಂದು ನಾನಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರುವೆನು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಹುಣಿಸೆಯಹಣ್ಣು ಅವುಡಲೆಣ್ಣೆಯೂ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಏಕೆ ? ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹುಣಿಸೆಯಹಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದು ಅವುಡಲೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕುಡುವುದು ಅಳಿಯನಿಗೆ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿರಬಹುದೇನೋ ? ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ನಾನೊಂದುವೇಳೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಅನಾಗರಿಕನೆಂದೂ ಆಚಾರ ವಿಚಾರವನ್ನರಿಯದವನೆಂದೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವರೋ ಹೇಗೋ ! ಪರಿಹಾಸಮಾಡುವರೋ ? ಇಂತಹ ಆಚಾರವನ್ನು ಹಿಂದೆ ನಾನೆಂದೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ ಮಾವನ ಮನೆಯ ಆಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದುದು ಧರ್ಮವೇ ಅಲ್ಲವೇ ? ” ಎಂದು ಬಗೆದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹುಣಿಸೆಯಹಣ್ಣನ್ನು ಅತಿಕಷ್ಟದಿಂದ ತಿಂದು, ಅವುಡಲೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ತೀರಕುಡಿದನು ಹೇಳಲಾಗುವುದೇ ಅವನ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ? ಎರಡೂ ಬೇದಿಯಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳೇ ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ತಾಸಿನಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಕಟವುಂಟಾಗಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆಯೇ ಬೇದಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನೊದಲಾಯಿತು ಅವನೇನು ಮಾಡಿಯಾನು ? ಆ

ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕವಿಡಲಾಗದಷ್ಟು ಸಾರಿ ವಿರೇಚನವಾಯಿತು ಮಲಗುವ ಮನೆ ಯೆಲ್ಲವೂ ಮಲಮಯವಾಯಿತು ದುರ್ಗಂಧವು ತುಂಬಿತು ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಮನೆಯವರು ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರು ಮದವನಿಗನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸ್ಮೃತಿಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಆ ಕೊಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದನು ಆಗಲೂ ಬೇದಿಗಳು ನಿಲ್ಲದೆ ಆಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿತು.

ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಅಷ್ಟು ಉಪದ್ರವವುಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನರಿತು ಎಲ್ಲರೂ ಭಯಪಟ್ಟರು ಆಗ ಕೆಲವರು ವೈದ್ಯರನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರು ಕೆಲರು ಯಾವ ಯಾವ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನೋ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು ಕೆಲವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭೂತದ ಸೋಂಕು ಯಾಗಿರುವುದೆಂದು ಮಂತ್ರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಔಷಧದ ಬರಣೆಗಳೂ ಬೇವಿನಸೊಪ್ಪೂ ವಿಭೂತಿಯು ಉಂಡೆಗಳೂ ನಿಂಬೆಯಹಣ್ಣುಗಳೂ ಕೋಳಿಯುಕ್ಕಿಗಳೂ ತುಂಬಿದ್ದವು. ಬೇವಿನಸೊಪ್ಪಿನಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿ ವಿಭೂತಿಯನ್ನೆರಚಿ ನಿಂಬೆಯಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕುಯಿದು ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಹಾಕಿ ಕೋಳಿಪಿಳ್ಳೆಗಳ ಕುತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದರು ಏನುಮಾಡಿದರೂ ಅವನಿಗೆ ಸ್ಮೃತಿಬರಲಿಲ್ಲ ಬೇದಿಗಳೂ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ ಆಗ ಮುದ್ರವೀರನು ತನಗೂ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತರಾದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೊಡನೆ ರವಸ್ಯವಾಗಿ “ಅಯ್ಯಾ ! ನಿನ್ನೆಯರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಣಿಸೆಯಹಣ್ಣನ್ನೂ ಅವು ಡಲೆಣ್ಣೆಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ನಾನುಮಾತ್ರ ಇಡಲಿಲ್ಲ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಆತನು ಅನೇಕದನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು ಅದರಿಂದಲೇ ಆತನಿಗೆ ವಿರೇಚನವುಂಟಾಗಿದೆ ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಮದುವೆಯ ಗಂಡು ಬದುಕಬಹುದು ” ಎಂದು ಸುಸ್ಥಾನೆಯಾದರೂ ಇರದೆ ಆನೆಯು ತನ್ನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ತಾನೇ ಮಣ್ಣನ್ನೆರಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾನೇ ಹೇಳಿದನು ಆ ಸ್ನೇಹಿತನು ತನ್ನ ಯಜಮಾನನೊಡನೆ ಹೇಳಲು ಆ ವಿದ್ಯವು ಊರಿನಲ್ಲೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯಿತ ಅವನೇ ಈ ದುಷ್ಟಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ಸಂದೇಹಿಸಿ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಅವನನ್ನು ಕರೆದು ನಿಜವನ್ನು ಹೇಳಿತ್ತು ಪ್ರಹರಿಸಲು ಆ ಪ್ರಹಾರಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಅವನು ನಡೆದ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದನು ಅವನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಿಸಿದರೂ ಬರುವ ಲಾಭವೇನು ? ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾದುದರಿಂದ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ತಾನೆಷ್ಟು ಉಬ್ಬನಾದರೂ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕವಾದ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎಷ್ಟೋ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು ಕೊನೆಗೆ ಮದವನಿಗನು ವೃತ್ಯಮುಖದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನೂ ರಿಕೊಂಡು ನಡೆವಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದನು ಅವನಿಗಾರೋಗ್ಯವುಂಟಾಗುವರೆಗೆ ಹೆಗ್ಗ

ಡೆಯೂ ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಆರೋಗ್ಯವಂತನಾದ ಪುತ್ರನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋದನು ಇದು ಆ ಮೂಢಕೆಂಕರನು ಮಾಡಿದ ಐದನೆಯ ಆಸರಾಧವು.

ಅದು ನೊದಲೊಂದು ಬುದ್ಧಿಹೀನನಾದ ಆ ಸೇವಕನನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಾ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಆದರೆ ಆತನಿಗೆ ತಕ್ಕಮನುಷ್ಯನು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು ಸೊಸೆಯು ಪುಷ್ಪವತಿಯಾಗಿರುವಂತೆಯೂ, ತಿಥಿ ವಾರ ನಕ್ಷತ್ರಾದಿಗಳತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಏಕಾಠಿ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ಸಪ್ತಮಾದಿನ ಋತುಶಾಂತಿಪ್ರಸ್ತುತಕ್ಕೆ ಪುರೋಹಿತರು ಮಹೂರ್ತವನ್ನಿಟ್ಟಿರುವಂತೆಯೂ ಬೀಗನು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದು ಶುಭಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದನು ಕಾಗದವನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ಶುಭಸಂಭಾರಂಗಳೊಡನೆ ಬಂದು ಶಾಂತಿಪ್ರಸ್ತುತವನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿತು ಲಗ್ನದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆದು ಅದೇ ಆಳಿನವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಕಳುಹಿದನು.

ಬಳಿಕ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆತಕ್ಕ ಸನ್ನಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಆದರೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಆತನಿಗೂ ಆತನ ಮಗನಿಗೂ ಜ್ವರವು ಬಂದುದರಿಂದ ಬೀಗನ ಕಾಗದದ ಬರೆವಣಿಗೆಯಂತೆ ವೈಶಾಖಶುದ್ಧ ಸಪ್ತಮಾ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಹೋಗಲವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಬೀಗನಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿ ಬೇರೊಂದು ಮುಹೂರ್ತವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತನ್ನ ಯಥಾಪ್ರಕಾರದ ಆಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು “ಎಲಾ ! ನೀನು ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಬೀಗರ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ರೋಗಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಬೇರೊಂದು ಲಗ್ನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವಂತೆ ನಾನು ಹೇಳಿದನೆಂದು ಹೇಳು ಇಗೋ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಹೇಳಿದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೇ ಬರೆದಿದೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ:—ನೀನು ಇಲ್ಲದಸಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗಿ ಇದುವರೆಗೆ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಕ್ರವಕ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿರುವೆಯಲ್ಲದೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಭಯವೇ ಭಯವು ಯಾವಾಗ ಯಾವ ಕೆಟ್ಟಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವೆಯೋ ಎಂದು ಭಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡು ಇಲ್ಲಿಂದ ನೇರವಾಗಿಹೋಗು ಅವರೊಡನೆ ಐದಾರು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡುಬಾ ಅತಿಭಾಷೆಯನ್ನಾಡಿದುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದರೆ ನಿನ್ನ ಮೈಬಿರಿಯುವಂತೆ ಹೊಡೆಯದೆ ಬಿಡನು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬೀಗನೆ ಬಂದುಬಿಡು” ಎಂದು ಕಬ್ಬಾಜಿ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು.

ಮುದ್ದುರಂಗನು ಹೆಗ್ಗಡೆಯನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಆತನ ಬೀಗನಿರುವ ಕನಕನಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಗದವೆಲ್ಲಿಯೋ ಜಾರಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು ಮೊದಮೊದಲು ಅವನಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನವುಂಟಾಯಿತು ಆಮೇಲೆ ಹೇಗೋ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು “ಹು-! ಆ ಕಾಗದವು ಹೋದರೆತಾನೆ ಏನು ? ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಬಲ್ಲೆನು” ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಹೋದನು ಅವನು ಕನಕನಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸೇರಿದನು ಬೀಗನು ತನ್ನ ಅಳಿಯನ ಮನೆಯ ಸೇವಕನಿವನೆಂದು ತಿಳಿದವನಾದುದರಿಂದ ಆದರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ “ಅಯ್ಯಾ ! ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಮುದ್ದುರಂಗವಲ್ಲವೇ ? ಎಲೈ ಮುದ್ದುರಂಗಣ್ಣಾ ! ನಮ್ಮ ಬೀಗರ ಊರಿನಿಂದ ಯಾವಾಗ ಹೊರಟೆ ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ಬಳಿಕ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಈ ಕೆಳಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ನಡೆಯಿತು.

ಕೆಂಪಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ—ಊರುಬಿಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಾದುವು ?

ಮುದ್ದುವೀರ—ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮುದ್ದುರಂಗಣ್ಣನೆಂದಲ್ಲ.

ಕೆಂಪಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ—ಮತ್ತೇನು ?

ಮು—ನಿಮಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿಲ್ಲವೇ ? ಇಷ್ಟುಬೀಗನೆ ಮರೆತಿರಾ ?

ಕೆಂ—ಮರೆತೆನು ನೆರವು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಲ್ಲವೇ ? ಈಗ ಹೇಳು ನಿನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು.

ಮು—ಮುದ್ದುವೀರನೆಂದು ನನ್ನ ಹೆಸರು

ಕೆಂ—ಸರಿ ! ಮುದ್ದುವೀರವ್ವ ! ನಮ್ಮ ಬೀಗರ ಊರಿನಿಂದ ಯಾವಾಗ ಹೊರಟೆ ?

ಮು—ಹೊರಟು ಮೂರು ದಿನಗಳಾದುವು.

ಕೆಂ—ಬರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊರೆಯಿರುವುದಲ್ಲವೇ ? ಅದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲವೇ ? ಹಾದುಬರಲು ಸಾಧ್ಯವೋ ?

ಮು—ಈಗ ಆ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಹಳವುಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಜನರು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಡೆದುಹೋಗುತ್ತಿರುವರು.

ಕೆಂ—ನಮ್ಮ ಬೀಗಂದಿರಾದ ಅಣುವಂತೆ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವರೆ ? ಕೊಯಿಲು ಪೂರೆಯಿಸಿತೇ ?

ಮು—ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವರು ಕೊಯಿಲು ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದುವು.

ಕೆಂಪಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಹೆಂಡತಿ—ನಮ್ಮ ಅಳಿಯನು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರುವನೇ ? ಮುದ್ದು—ನಿಮ್ಮ ಅಳಿಯನೇ ?

ಎಂದಿಂತು ಏನೋ ಹೇಳತೊಡಗಿ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು “ ಓಹೋ ! ಪ್ರಮಾದವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ! ಅದೃಷ್ಟ ! ಅದೃಷ್ಟ !! ಬಾಯಿ ಜಾರಿಯೇನಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಪ್ರಹಾರಗಳು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದುವಲ್ಲ ! ಅಬ್ಬಬ್ಬ ! ತಪ್ಪಿತು ! ತಪ್ಪಿತು !! ಆಗಲಿ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟರಿಕೆಯಿಂದಿರುವೆನು ಆರು ಮಾತಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತಾಡಬೇಡವೆಂದಲ್ಲವೆ ಒಡೆಯನು ಹೇಳಿದ್ದು ? ಈಗಲೇ ಮಿಂಚಿಹೋಗಿರುವುದಲ್ಲ ! ಏನುಮಾಡುವುದು ? ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಇವರು ನನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾನಿವರ ಮಾಯೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವೆನೆ ? ನಾನೇನು ಹುಚ್ಚನೆ ? ನೋಡುವೆನು ಇವರ ಶಕ್ತಿಯೂ ನನ್ನ ಜಾಣ್ಮೆಯೂ ಈಗ ತಿಳಿವುದು ” ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬಗೆದು ಮೌನಮುದ್ರೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಸುಮ್ಮನಾದನು.

ತನ್ನ ಅಳಿಯನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದಕೂಡಲೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳದೆ ಅವನು ಎಂಜಲುನುಂಗುತ್ತ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ಆಕೆಗೆಯೇನೋ ತೋರಿ “ ಏನಪ್ಪಾ ! ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದಿರುವೆ ? ನನ್ನ ಅಳಿಯನು ಪ್ರೇಮವಾಗಿರುವನೇ ? ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿದಳು ಅದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ ತುಟಿಗಳನ್ನು ನೆನೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಆ ಗಂಡಹೆಂಡರಿಬ್ಬರೂ “ ಏಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವೆ ? ನಮ್ಮ ಜಾಮಾತ್ಯವು ಕುತಲದಿಂದಿರುವನಲ್ಲವೆ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆಗಲೂ ಆ ನೊದ್ದು ಮುದ್ದುವೀರನು ಬಾಯಿಬಿಡಲಿಲ್ಲ “ ಆತನಿಗೆ ಅಸಾರೋಗ್ಯವೇನಾದರೂ ಆಗಿದೆಯೇ ? ” ಎಂದು ಪುನಃ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು ಅದಕ್ಕೂ ಮೌನಮುದ್ರೆಯೇ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಸಂದೇಹವು ಸಂಭವಿಸಿತು “ ನಮ್ಮ ಮಗಳ ಗಂಡನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನೇನಯ್ಯ ! ಇದ್ದದನ್ನು ನುಡಿಯಬಾರದೆ ? ” ಎಂದರು ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ.

ಆಗ ಅವರು ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತ “ ಏನಪ್ಪಾ ! ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಆಗಬಾರದುದಾಗಿದೆಯೋ ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಿರಲಿಲ್ಲ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ತಲೆಯನ್ನು ಬಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ನೆಲವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು ಅವನ ಚರ್ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ಅಳಿಯನು ಮೃತನಾಗಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅತ್ತರು ಆ ರೋದನ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಂಧುಮಿತ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪ್ರಮಾದವು ನಡೆದಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಪರಿತಾಪದಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕಂಬನಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತ ಬಂದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಈಸರಿಯಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಸೇವಕನಿಗೂ

ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರಿಯಹತ್ತಿತು ಹಾಗೆ ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರುತುಂಬಿರುತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಅಳಿಯನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮೃತನಾಗಿರುವನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದರು ಅದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಅಯ್ಯೋ ! ಪಾಪ ! ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಅಳುತ್ತಿದ್ದು, ಬಳಿಕ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಲಾರಂಭಿಸಿ ಅವರ ಕುಲಾಚಾರಾನುಸಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಿಬಿಟ್ಟರು ಮದವಣಿಗೆತ್ತಿಯನ್ನು ವಿಧವೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದಬಳಿಕ ಆ ಭೃತ್ಯನೊಡನೆ “ ಅಯ್ಯಾ ! ನೀನಿನ್ನು ಹೊರಟುಹೋಗು ಅವರಿಗೂ ನಮಗೂ ಇಷ್ಟು ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಸಂಬಂಧವು ತಪ್ಪಿಹೋಗುವುದೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಬಾಲಕುಟುಂಬವು ಕೆಟ್ಟುಹೋಯಿತು ದೈವಸಂಕಲ್ಪವು ಹೀಗಿದ್ದಿತೇನೋ ? ಯಾರೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲರು ” ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಇಂತವು ಆಮಂಗಳಗಳಾಗಿಯೂ ಭಯಂಕರಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ಅವಿವೇಕಿಭೃತ್ಯನು ಸತ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸದೆ ತೊಪ್ಪಿಂಭಾವದಿಂದಿದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಆದಬಳಿಕ ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಗ್ರಾಮದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತ ತಾನು ಏಳನೆಯಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದು ತನ್ನ ಪಂತವನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡುದಕ್ಕೆ ಅತಿಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ನಡೆದು ತಾನು ಹೊರಟದಿನದಿಂದ ಎಂಟನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದನು ಅತ್ತ ಹೆಗ್ಗಡೆಗೂ ಆತನ ಮಗನಿಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣಾರೋಗ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಬೀಗನ ಮನೆಗೆಹೋದ ಮುದ್ದು ನೀರನು ಹೊರಟುಬಾರದೆ ಏತಕ್ಕಿಷ್ಟುಕಾಲ ತಡೆದಿರುವನೆಂದು ಹೆಗ್ಗಡೆ ಮೊದಲಾದವರು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನು ಬರಲು ಹೆಗ್ಗಡೆಯವನನ್ನು ನೋಡಿ “ ಏನೆಲಾ ! ನೀನಿಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಏಳುದಿನಗಳಾಗಿ ಹೋದುವಲ್ಲ ! ಬೀಗನೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲವೆ ? ಆಗಲಿ ! ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಶೇಷಗಳೇನು ? ನಮ್ಮ ಬೀಗನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನಂಗೀಕರಿಸಿ ಮುಹೂರ್ತವನ್ನು ಬೇರಿನಿಯಮಿಸಿ ಶಾಂತಿಪ್ರಸ್ತುತಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವನೆ ? ಏನು ಹೇಳಿದನು ” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದನು ಆಗ ಆ ನೀಚಸೇವಕನು ಆತನೊಡನಂತೆಂದನು. “ ನಾನು ಅವರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತಲೇ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಿದನು ಏಳನೆಯಸಾರಿ ತಮ್ಮ ಅಳಿಯನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದರು ನೀವು ಐದಾರು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿರಲ್ಲವೆ ? ಅದುದರಿಂದ ಏಳನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಇಲ್ಲ ಅವರು 'ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಮಾತನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇ

ಕೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು ಆದರೂ ನನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಮಾತನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಬಹಳವಾಗಿ ಅತ್ತರು ಏನೇನೋ ಮಾಡಿದರು ನಾನು ಮಾತನಾಡದಿದ್ದರಿಂದ ಸಂದೇಹಗೊಂಡು ತಮ್ಮ ಅಳಿಯನು ಸತ್ತನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಗಳ ಮಾಂಗಲ್ಯವನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಚರಮಕಾಲದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು ಏನುಮಾಡಿ ದರೇನು ? ನಾನು ಬಾಯಿಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಆರು ಮಾತುಗಳು ಹೊರತು ನನ್ನ ಬಾಯಿ ಯಿಂದ ಏಕನೆಯಮಾತು ಹೊರಡಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲವೂ ಆದಂಥವು ನನ್ನನ್ನು ಹೋಗಿವೆಂದರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಬರುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟುಬಂದೆನು ” ಎಂದಲ್ಲಿಂದ ತಾನು ಹೊರಟುದು ಮೊದಲು ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರುವವರೆಗೆ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ದಾರಕ್ಕೆ ಮಣಿಯನ್ನು ಕೋದಂತೆ ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಅಭಿನಿವೇಶವನ್ನು ಕುರಿತು ತನ್ನನ್ನುತಾನೇ ಹೊಗಳಿ ಕೊಂಡನು.

ಸತ್ಯಶೀಲ ! ಕೇಳಿದೆಯಾ ? ಈ ಯಮಂಗಲದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮನಸ್ಸಿಗಿಂತಿ ಆಗ ಹೇಗಿರಬಹುದೋ ? ಅಲೋಚಿಸು ಆತನಿಗೆ ಉಂಟಾದ ದುಃಖಕ್ಕೂ ಕೋಪಕ್ಕೂ ವೇರೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಆಗಲೇ ಅವನಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ಅತ್ಯುಗ್ರತೆಯಿಂದ ಅವನಮೇಲೆ ಬೀಳುವಷ್ಟು ರಲ್ಲಿ ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯು ತದುದ್ದೇಶವನ್ನರಿತು ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬಂದು ತಡೆದು ದಿಂದ ನಿಂತು “ ಎಲಾ ಪಾಪಿ ! ದುರಾತ್ಮ ! ದ್ರೋಹಿ ! ಬುದ್ಧಿಹೀನ ! ಎಥ ಅಮಂಗಲಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದೆಯೋ ? “ ಏವಾರು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡುಬಾ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ಇದೋ ಅರ್ಥವು ದುರ್ಮಾರ್ಗ ! ನಿನ್ನನ್ನು ಕಡಿದು ನಿನ್ನ ಮಾಂಸವನ್ನು ನಾಯಿನರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ದರೂ ಅವಂಧನಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತ ಅವನಿಗಿಂತ ಬುದ್ಧಿಹೀನನಾದ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಅವನಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅವನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೊಡೆದನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಿದರೂ ಪ್ರಹಾರಗಳು ತಪ್ಪದಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಂತಿ ಸುತ್ತ ಅವನು ಬಾಧಾತಿಶಯದಿಂದ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಮೂಲುಗು ತ್ತಿದ್ದನು.

ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಆ ಮಂಕು ಕಿಂಕರನು ಮಾಡಿದ ದುಷ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳವಾಗಿ ದುಃಖಿಸಿ, ಭಾರ್ಯಾಪುತ್ರರೊಡನೆ ತಾನೇ ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಬೇಗನೊಡನೆ ಮಾತ ನಾಡಿ ನಡೆದ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ನಡೆದ ಅಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನಿಟ್ಟು ಶಾಂತಿಪ್ರಸ್ತುತವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೊಡನೆ ಹೇಳಿ

ಪ್ರಯಾಣಸನ್ನಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಅದರೆ ತನ್ನೊಡನೆ ಈಸಲ ತನ್ನ ಆ ಸೇವಕನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾಗದೆಂದು ಅವನನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಂತೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು. ಆಗ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಅವನನ್ನು ಕರೆದು “ ಎಲಾ ! ವಾಸಾತ್ಮಾ ! ನೀನು ಮಾಡಿದ ಮಹಾಪರಾಧವು ಕ್ಷಮಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಈಗ ನಿನಗೆ ಮಾಡಿದ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಸಾಲದು ನೀನು ಇಂತಪ್ಪ ದುಷ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅನೇಕಾ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನಾವೀಗ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು ಹೋಗಿಬರುವೆವು ಇದುವರೆಗೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ನಮಗೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲು ಸಾಕು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರು ಮನೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಂಡಿರು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಒಂದಿರುವೆಯನ್ನಾದರೂ ಪ್ರವೇಶಗೊಳಿಸಬೇಡ ತಿಳಿಯಿತೇ ? ನಾವು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇಗನೆಬರುವೆವು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಮಾಧಾನಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಮಗನನ್ನೂ ಮಿತಪರಿವಾರವನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪಯಣವಾಗಿ ಹೊರಟನು. ಅವರು ಹೊರಟ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮುದ್ದುವೀರನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮನೆಯನ್ನು ಕಾದು ಕೊಂಡಿದ್ದನು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸವಿಸಾಧನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಂಧ್ರದಿಂದ ಇರುವೆಗಳ ಒಂದುಸಾಲು ಹೊರಟು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಮುದ್ದುವೀರನಿಗೆ ಭಯವುಂಟಾಯಿತು “ ಅಯ್ಯೋ ! ಒಂದಿರುವೆಯನ್ನಾದರೂ ಪ್ರವೇಶಗೊಳಿಸಬೇಡವೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿರಲು ಸಾಲು ಗಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಈ ಹಾಳಿರುವೆಗಳು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುವಲ್ಲ ! ಏನುಮಾಡಲಿ ? ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಬಂದು ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಬದುಕುಗೊಳಿಸುವನೆ ? ಈ ದುಷ್ಟಜೀವಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಏನುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬಗೆಬಗೆಯಿಂದ ಆಲೋಚಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಇರುವೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದಬಳಿಕ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾಶಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಬಾಗಿಲುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಭದ್ರಪಡಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನಿಟ್ಟನು.

ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದೆಂದು ಬಗೆದು ಊರಿನವರೆಲ್ಲ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಬಂದು ನೆರೆದು ನೀರನ್ನು ತಂದು ಆರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಆ ಮೂಢಸೇವಕನು ಅಡ್ಡಬಂದು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ತಡೆಯುತ್ತ ಬೇಡ, ಬೇಡ, ನಮ್ಮ ಒಡೆಯನಾದ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಗೃಹವು ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನೇ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿರುವೆನು. ನೀವಿನ್ನಾವುದನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಡಿರೆಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. “ ಯಜಮಾನನು ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನಿಡು

ವಂತೆ ಏತಕ್ಕೆತಾನೆ ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿಯಾನು, ಇದೇನೋ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಆತನ ಆಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇವನು ತಾನಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿಯಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಹಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೆ? ಇವನು ಹೀಗೇತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವನು. ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ! ಮನೆಯು ಸುಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾವು ಹಾಗೆಯೇ ನೋಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ ಆರಿಸುವ” ಎಂದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೊಬ್ಬರು ಬಂದಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದರು, ಅದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಗಾಳಿ ಮು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಜ್ವಾಲೆಗಳೆದ್ದು ಅವರು ಬರುವಷ್ಟರೊಳಗಾಗಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮನೆಯು ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಸಮೂಹದೊಡನೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಯಿತು. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಪರಿತಾಪದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು.

ಸೇವಕನು. ಮನೆಯು ಉರಿದು ಸಾಂಗಶೀತಲವಾದ ಬಳಿಕ ಬೂದಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪದೂರದಲ್ಲಿ ರಾಶಿಹಾಕಿ ಸಗಣೆಯನ್ನು ತಂದು ಸುಟ್ಟು ಕಪ್ಪಗೆ ಆಗಿರುವ ಮನೆಗಳನ್ನು ಸಾರಿಸಿ ರಂಗವಲ್ಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿರುವೆಯಾದರೂ ಕಾಣದಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಮಹದಾನಂದವನ್ನು ಹೊಂದಿ ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಗೋಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಆತ್ತ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ತಾನು ಹೋಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಿನೇಕಹೀನನಾದ ಸೇವಕನನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಟ್ಟು ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆದರುತ್ತ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಆದಿನದಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಬಂದು ನೋಡಲಾಗಿ ಅತಿ ಸುಂದರವಾದ ತನ್ನ ಮಂದಿರವು ಸುಟ್ಟು ಶಿಥಿಲವಾದ ಗೋಡೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡನು. ಆತನು ಎದೆಯನ್ನು ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಮೂರ್ಛೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಗೋಳಿಡುತ್ತ ಮನೆ ಸುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನರಿಯದೆ ಕಳವಳಹೊಂದಿ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಮೊಂಡುಗೋಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮೊಂಡನನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿ, “ಅಯ್ಯೋ! ಮನೆಯು ಧನಘನ್ಯಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಸಂಪತ್ತಿನೊಡನೆ ಸುಟ್ಟುಹೋಯಿತಲ್ಲ, ಮುಣಗಿಹೋದೆನ್ನಲ್ಲ! ಏನು ಕಾರಣವೋ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅವನು ಮನೆಯ ಒಳಕ್ಕೆ ಇರುವೆಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಅದುವರೆಗೆ ನಡೆದುದನ್ನೆಲ್ಲ ತಪ್ಪದೆ ನುಡಿದು, “ಅಯ್ಯಾ! ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಇರುವೆಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟವಸ್ತಿಪ್ಪಣ್ಣ. ನಿಜವೋ ಅಲ್ಲವೋ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ಕೇಳಿ, ಇಷ್ಟುಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನನಗೇನಾ

ದರೂ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮನೆಯ ಬೂದಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೂ, ಸಗಣೆಯನ್ನು ತಂದು ಸಾರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎರಡು ದಿನಗಳು ಹಿಡಿದುವು. ಈಗ ನೋಡಿ ಎಷ್ಟು ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿಯೂ ಬೆಳಕು ಗಾಳಿ ನಿಷ್ಕಂಟಕವಾಗಿ ಬರುವುದಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಬಂದು ತಾವು ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಕಿಯನ್ನಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದುದನ್ನೂ, ಮುದ್ದುವೀರನು ಅದನ್ನು ತಡೆದುದನ್ನೂ, ಅವನೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮನೆಯು ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮೀಭೂತವಾದುದನ್ನೂ ಹೆಗ್ಗಡೆಯೊಡನೆ ಹೇಳಿದರು. ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ತನ್ನ ಮನೋಹರವಾದ ಮನೆಯು ನಾಮಾವಶಿಷ್ಟವಾದುದನ್ನು ಕಂಡು, ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ವಸ್ತುಭೂಷಣಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಸಂಪತ್ತು ಬೂದಿಯ ಪಾಲಾದುದನ್ನು ಬಗೆದುದರಿಂದ ಆಗ ಆ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಹೃದಯವು ಏನಾಗಿಹೋಯಿತೋ? ಎಷ್ಟು ದುಃಖಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತೋ! ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೋಪವು ಬಳಿಯಿತೋ! ಸತ್ಯಶೀಲನೆ, ಹೇಳಬಲ್ಲವರಾರು? ತನ್ನನ್ನು ತಾನರಿಮುದಂತಹ ಉಗ್ರತೆಯಿಂದ ಆ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಅವನಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ತನಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿರುವವರೆಗೆ ಅವನನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಹರಿಸಿ, “ಎಲಾ! ಪಾಪಿ! ನೀನು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದುದು ಮೊದಲು ಹೇಳಲಾಗದಿರುವಷ್ಟು ನಷ್ಟವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೆಡಿಸಿ, ಅನೇಕಾಸರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಡವನೆಂದು ಬಗೆದು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲದೆ ಕಾಪಾಡಿದೆನು. ಕೊನೆಗೆ ಗಂಡನಿರುವಾಗಲೇ ನನ್ನ ಸೊಸೆಗೆ ವೈಧವ್ಯಾಚಾರವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದೆ. ಅಷ್ಟುಸಾಲದೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಾವಲಿಟ್ಟು ಹೋದುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಸಾಮಗ್ರಿಯೊಡನೆ ನನ್ನ ದಿವ್ಯತರವಾದ ಭವನವನ್ನು ವೀತಿಹೋತ್ರನಪಾಲು ಮಾಡಿದೆ. ಇಂತಹ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಬೇರೆ ಕೇಳಿದೆ. ಅಯ್ಯೋ! ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯು ಉರಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ನಿನ್ನನ್ನೇನು ಮಾಡಲಿ? ” ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಕತ್ತುಹಿಡಿದು ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಎದೆಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಗುದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ದೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯರು ಬಂದು ಬಿಡಿಸಿದರು. ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಅವನನ್ನು ಕ್ರೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ “ಎಲಾ! ಮೂಢ! ಇದುವರೆಗೆ ನೀನು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಸಪ್ತಕವೇ ಸಾಕು, ಎಲ್ಲವೂ ಘಾತವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೂವರ ಪ್ರಾಣಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿವೆ “ಜೀರ್ವ ಭ್ರಾಣಿ ಸತ್ಯತಿ” ಎಂಬಂತೆ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವು ಹೇಗಿರುವುದೋ ಹಾಗಾಗಲಿ,

ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಸಹವಾಸವು ಸಾಕು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡು. ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಆಗಲೇ ಹೊರಡಿಸಿದನು.

ಮುದ್ದುವೀರನು “ ಅಯ್ಯೋ ! ನಾನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನೇ ಹುಡುಕಿ ಬಾರಿಬಾರಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುವುದೇ ಉಪಚಾರವಾಯಿತಲ್ಲಾ ! ಈ ಹಾಳುಸೇವೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದೇ ಕ್ಷೇಮಕರ ಇದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದೇನು ? ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ತನಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಅಪರಿಮಿತ ನಷ್ಟಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಆಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಆ ವ್ಯಾಕುಲನೇ ವ್ಯಾಧಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಆ ಹೆಗ್ಗಡೆಯು ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮೃತನಾದನು ಎರಡನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆತನ ಪತ್ನಿಯು ಪಂಚತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಳು. ಬಳಿಕ ಆತನ ಕುಮಾರನು ನಿಸ್ಸಹಾಯನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾವನವರಿರುವ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬೇರೊಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಸತ್ಯಶೀಲನೆ ! ಬಹುಶಿಲ್ಪಿ ಕಲ್ಪನಾಚಾತುರ್ಯದಿಂದೊಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮನೆಯು ಸುಟ್ಟಿಂದಿನಿಂದ ಆ ಮನೆಯ ಗೋಡೆಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿರುವುವು. ವತ್ಸಾ ! ನೀನು ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈ ದಿನ ನೋಡಿಬಂದ ಗೋಡೆಗಳು ಅನೇ ಎಂದು ನುಡಿದು ಮುತ್ತಿಂತೆಂದನು.

ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯನೇ ! ದೇಹಬಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬುದ್ಧಿಬಲವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನ ಒಡನಾಟವು ಅಪಾಯಕರವಾದುದು ಬುದ್ಧಿಹೀನನು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಕ್ಕೊಳಗಾಗುವನು ಈಗಾಗ್ಗೆ ನೀತಿಜ್ಞರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವರು.

ಮತೀರೇವಬಲಾದ್ಗರೀಯಸೀ ತದಭಾವೇಕರಿಣಾಮಿಯಂದಶಾ |

ಇತಿಘೋಷಯತೀನಡಿಂಚಿಮಃ ಕರಿಣೋಹಸ್ತಿಪಕಾಹತಃಕ್ವಣಃ ||

“ ಬುದ್ಧಿಯೇ ಬಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡದು ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ಆನೆಗೆ ಕಿರೀಯವಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವುದು ” ಎಂದು ಸಾರುವಂತೆ ಮಾವನಿಗೆ ನಿನದ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಡಿಂಡಿಸುವು ಧ್ವನಿನಿಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು.

ಎಂದು ನುಡಿದು ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ಶಿಷ್ಯನ ಸಂದೇಹವನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದನು.

ಇಂತು ಆರನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಎಳನೆಯ ಕಥೆ. :—

ರವಿವಂಶವತಂಸಾಯ ರಾಘವಾಯಮಹಾತ್ಮನೇ
ಜಾನಕೀಪ್ರಾಣನಾಥಾಯ ಜಗದೀಶಾಯತೇನಮಃ ||

ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ ಕಥೆ.

ಚಿದಂಬರ ಸತ್ಯಶೀಲರು ಆ ದಿನವೆಲ್ಲ ಆ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಅಧ್ವ
ಶ್ರಮವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಉಷಃಕಾಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಸ್ನಾನಸಂಧ್ಯಾದ್ಯನುಷ್ಠಾನ
ಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಆ ಸ್ಥಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಬಹಳ ದೂರದವರೆಗೆ
ನಡೆದು ಯಾವ ಗ್ರಾಮವೂ ದೊರೆಯದಿದ್ದುದರಿಂದ ನಡುಗಾಡಿನೊಳಗಿದ
ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಂಟಪವನ್ನು ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿಳಿದರು. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಯಾವ
ಗ್ರಾಮವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದಿತು ಅದರೂ ನಿರ್ಭೀತರಾಗಿ
ಅವರಿರ್ಪರೂ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತರು ಮಂಟಪವು ಮಾತ್ರ ದಾರಿಗರಿಗಾಗಿಯೇ
ಧರ್ಮಾತ್ಮರಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಅನುಕೂಲತೆಗೆ ಸಂತೋಷ
ಪಟ್ಟು ಹಿಂದಿನ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದ ಮೂಟೆಗಟ್ಟು ತಂದಿದ್ದ ಸಾಮ
ಗ್ರಿಯನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲೆಣಿಸಿ ಅವೇಳೆಗೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಸಂಪಾ
ದಿಸಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ಶಿಷ್ಯನಿಂದ
ಅಡಿಗೆಮಾಡಿಸಿ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಭಗವದಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಪಾಕಸಿದ್ಧವಾದ
ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ನಿವೇದನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿದಬಳಿಕ ಯೋಗೀಂ
ದ್ರನು ಒಂದು ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡನು. ಶಿಷ್ಯನು ಊಟಮಾಡಿದ
ಬಳಿಕ ಮುಸರೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಪಾಕಮಾಡಿದ ಸ್ಥಲವನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ
ಗುರುವಿನಬಳಿಗೆ ಬಂದು ವಂದಿಸಿ ಸವಾಪದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು ಮುನೀಂದ್ರನು ಬಳ
ಲಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ಎದ್ದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು ಸಾಯಂಕಾಲವಾಯಿತು ಇಬ್ಬರೂ
ಸಂಘ್ಯಾಕೃತ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು ಬಳಿಕ ಕೊಳದ ದಡದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾಗಿದ್ದ
ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತರು ಬೆಳುತಿನಿಗಳಕಾಲ ಸತ್ಯ
ಶೀಲನು ತನ್ನ ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು “ ಸ್ವಾಮಿ ! ಈ ಬಂಡೆಯು ಬಹು
ವಿಶಾಲವಾಗಿರುವುದು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಎಲ್ಲಿನೋಡಿದರೂ ಬೆಟ್ಟಗುಟ್ಟಗಳೇ ಇಲ್ಲ
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಕುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಲ್ಲಾದರೂ ದೊರೆವ
ಹಾಗಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಮಾತ್ರ ಈ ಬಂಡೆಯು ಹೇಗೆ ಬಂದಿತು? ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ಯರೆಯ
ಮೇಲೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಯಂತ್ರವು ಉದ್ಭೂತವಾಗಿದೆ ನಡುವಣ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ
ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರಗಳಿವೆ ಅದು ದೇವನಾಗರಿಯ ಅಕ್ಷರಗಳೆಂದು ತೋರುವುದು ಇಲ್ಲಿಗೆ
ಯಾರು ಬಂದು ಏಕೆ ಈ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದರು ? ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕು

ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಯಾಮದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರಾಕಾರನಾದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಆ ಮಹಾ ಯೋಗಿಯಮುಂದೆ ಬಂದುನಿಂದು ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನಿತ್ತನು.

“ ತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂ ”

ಮಹಾಯೋಗಿಯು ನಸುನಗುತ್ತ ಭಯಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ನಡನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ ಮಂತ್ರಪುರಶ್ಚರಣದಿಂದ ವಿಭೂತಿಯನ್ನವನ ಹಣೆಗೆಹಚ್ಚಿ ಭಯನಿವಾರಣ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲುಪದೇಶಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ

ಹಯೋವಾಯುವೇಗಸ್ವಯಸ್ಥೇಮಯುಕ್ತ |

ಸ್ತನುತ್ರಾಣಬಾಣಾದಿಯುಕ್ತೋನುರಕ್ತಃ |

ರಣೇತಸ್ಯಭೀರ್ಧರ್ಶನೇಸೈನಿಕಾನಾಂ | (ತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃ

ಕಿಂತತಃಕಿಂ) ||

* ಸಮಸ್ಯಾಪೂರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಬಹಳವಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಅಂತರ್ಧಾನವನ್ನು ಪಡೆದನು.

ಸತ್ಯಶೀಲನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು “ ಗುರುಗಳೇ ! ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನೆಂದು ಅವರಿವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆನಲ್ಲದೆ ನಾನೆಂದೂ ಈಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ ತಾವು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಹಣೆಗೆ ವಿಭೂತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಭಯನಿವಾರಣ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸದಿದ್ದರೆ ನನ್ನಗತಿಯೇನಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತೋ ? ” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಯೋಗೀಶ್ವರನು “ ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯನೇ ! ಇವನ ಆಟವು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ ಈ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿದ್ರೆಹೋದರೆ ಇವನು ಬಂದು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಭಕ್ಷಿಸಿಬಿಡುವನು ಅದುದರಿಂದ ನಾವು ಬೆಳಗಾಗುವವರೆಗೆ ನಿದ್ರೆಮಾಡ ಬಾರದು ನೀನು ಬಂಡೆಯವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದೆಯಲ್ಲವೆ ? ಈ ಬಂಡೆಯು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಭೂತನಾದವನು ಇವನೇ ಇವನ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯಾಮದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಹೇಳುವೆನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಚಿದಾನಂದ ಮುನಿಗೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆತನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ ಇರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಯಾಮವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು ಮತ್ತೆ ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷ

* ಒಬ್ಬ ಯೋಧನಿಗೆ ವಾಯುವೇಗದಂತೆ ವೇಗವುಳ್ಳ ಕುದುರೆಯೊ ಬಲಯುಕ್ತವಾದ ಒರೀವೂ ಅಂಜು ಬಿಲ್ಲು ಬತ್ತಳಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಯುದ್ಧಸಾಮಗ್ರಿಯೂ ಇದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ಹೆದರಿಕೆಯುಂಟಾದರೆ ಆ ಯೋಧನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವ ಆ ಯುದ್ಧದ ಸಾಮಗ್ರಿಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನೆಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ

ಸನು ಭಯಂಕರನಾದ ಅಕೃತಿಯಿಂದಲೂ, ಸಿಡಿಲದನಿಯನ್ನನುಕರಿಸುವ ಗರ್ಜನೆಯಿಂದಲೂ ಬಂದು ಕಣ್ಣು ಇದಿರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮರಳಿ “ ತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂ ” ಎಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಬಳಿಕ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು,

† “ ಸದನ್ನಂಸುಖೋಷ್ಣಂ ಸುದುಗ್ಧಂಚಸದ್ಯೋ |

ಘೃತಂಸೂಪಶಾಕಾದಿಕಂ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಂ |

ಸುಸಿದ್ಧಂತಥಾಪಿಹೃದಾಹೀನತಾಚೇ |

ತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂ || ”

ಎಂದಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪೂರೆಯಿಸಿದನು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಪರಮಾನಂದದಿಂದ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಸತ್ಯಶೀಲನು “ ಗುರುವರ್ಯ ! ನನಗೆ ತುಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವುದು ಸಮಸ್ಯಾಪೂರಣದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ಬರುವ ಲಾಭವೇನು ? ಅವನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಹೋಗುವುದೇನು ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ಆ ಅಂತೇವಾಸಿಯನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸುತ್ತ ವತ್ಸ ! ಈ ವಿಚಾರವು ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೇಳುವುದರಿಂದ ನೀನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬರುವುದು ತ್ವರಿಪಡಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು ಬಳಿಕ ಯಾವಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತೋ ಸುಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಇರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಬಂದು ಯಥಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ “ ತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂ ” ಎಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಗ ಮೂರನೆಯ ಯಾಮನಾಗಿದ್ದಿತು ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಇಂತೆಂದನು.

* “ ಸುಗಂಧಂಸುವುಷ್ಪಂ ಸುತಯ್ಯಾಸುಕಾಂತಾ |

ವಸಂತೋಮತುಃ ಪೂರ್ಣಮಾರಾತ್ರೀರಾಸೀತ್ |

† ಸುಖೋಷ್ಣವಾದ ಅನ್ನವೂ, ಹಲೂ, ಅಗತಾನೆ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕಾಸಿದ ತುಪ್ಪವೂ ತೊವೈ ಪಲ್ಯ ಮುಂತಾದ ವ್ಯಂಜನಗಳೂ, ಬಗೆಬಗೆಯ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಗಳೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಉಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹಸಿವೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆ ಅನ್ನವೇಕೆ ? ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು ? ಭಕ್ಷ್ಯ, ಭೋಜ್ಯ, ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಫಲವೇನು ?

* ಗಂಧಪುಷ್ಪಗಳೂ, ಹಂಸತೂಲಿಕಾ ತಲ್ಪವೂ, ಸುಂದರಿಯೂ ಯೌವನವತಿಯೂ ಆದ ಸ್ತ್ರೀಯೂ, ವಸಂತಋತುವೂ, ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಚಂದ್ರನಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ರಾತ್ರಿಯೂ ಇಷ್ಟು ಅನುಕೂಲಗಳಿದ್ದು ಯಾವಾಗ ಪುರುಷನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪುಂಸ್ತ್ವವಿಲ್ಲದಿರುವುದೋ ಆಗ ಆ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದ ಫಲವೇನು ? ವಸಂತರ್ತುವಿನಿಂದಲೂ ಪೂರ್ಣಮಾರಾತ್ರಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು ?

ಯದಾನಾಸ್ತಿ ಪುಂಸ್ತ್ವಂ ನರಸ್ಯಪ್ರಧಾನಂ |

ತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂ || ೧

ಎಂದಾಯತಿಪುಂಗವನು ಸಮಸ್ಯಾಪೂರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಆನಂದದಿಂದ ಆ ಯೋಗಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ವಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತೆರಳಿದನು. ಬಳಿಕ ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ತತ್ಪಾರ್ಥವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆದರು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಜಾವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು ಯಥಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಬಂದು ಅದೇ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು ಆಗ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನು ಹೀಗೆ ಆ ಪದ್ಯವನ್ನು ಪೂರೆಯಿಸಿದನು.

† “ ಮುಖಂ ಪಂಕಜಂ ಲೋಚನೇ ಖಂಜರೀವೌ |

ಸ್ತನೌ ಶ್ರೀಫಲೇವಿದ್ರುಮಶ್ಚಾಧರತ್ವ |

ಯದಾ ಪ್ರಾಣನಾಥೇನ ಹೀನಾಸುರೂಪಾ |

ತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂ || ೨

ಇಷ್ಟಾದಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಚಿದಾನಂದಮುನಿಗೆ ದಂಡವತ್ಕ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬದ್ಧಾಂಜಲಿಯಾಗಿ ನಿಂತು “ ಸ್ವಾಮಿ ! ಇಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಶಾಪವು ವಿಮೋಚನವಾಯಿತು ನಾನು ಕೆಲವು ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನನ್ನ ಅನರ್ಥಿಯು ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದು ನನಗೆ ಸರ್ವಜ್ಞರಾದ ತಾವುಬಗ್ಗೆ ಆಗೋ ! ನನಗೆ ವಿಮಾನವು ಬಂದಿದೆ ಅಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ ಹೋಗಿಬರುವೆನು ” ಎಂದರಿಕ ಮಾಡಿದನು ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ಅಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ವಿಸ್ಮಯೇಷ್ಠರಿಯಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗದತ್ತ ತೆರಳಿದನು.

ಸತ್ಯಶೀಲನು ಮಹದಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸ್ವಾಮಿ ! ಇದೇನು ವಿಚಿತ್ರವೋ ನಾನೆಂದೂ ಕಾಣೆನು ಈ ಬಂಡೆಯು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನೇ ಕಾರಣನೆಂದು ಹೇಳಿದರಲ್ಲವೆ ? ಆತನ ಕಥೆಯನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು ಚಿದಂಬರಯೋಗಿಯಂತೆಂದನು.

ವತ್ಸ ! ಸತ್ಯಶೀಲ ! ಆಲಿಸು ವಿರೂಪಾಕ್ಷಕರ್ಮನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬನಿದ್ದನು ಜ್ಯೋತಿಷೋಮಾದಿ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವನು ಮತ್ತು ವೇದಗಳನ್ನು ಪದಕ್ರಮ ಜಟಾಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವನು ಆದರೂ ಕೆಲವು

† ಕಮಲದಂತೆ ಮುಖವೂ ದಾಸಂಹಕ್ರಿಗಳಂತಪ್ಪ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಬಿಲ್ಲುಫಲಗಳಂತಿರುವ ಸ್ತನಗಳೂ ಹವಳದಂತಿರುವ ತುಟಿಗಳೂ ಉಳ್ಳ ರೂಪವತಿಯಾಗಿದ್ದು ಗಂಡಸಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಮುಖನೇತ್ರಾದಿಗಳ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಭಾವವು.

ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ನಿರಂತರವೂ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು “ ನಾನು ಸರ್ವ ಜ್ಞಾನ, ನನ್ನ ಸಮಾನರಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ಗರ್ವಿಸಿ ಬಂದ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ್ತ, ಪತಿತರಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಬಳೆಯಿಸುತ್ತ, ಇಂದ್ರಿಯಪರವಶನಾಗಿ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನಪಹರಿಸುತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವವನ್ನಪಹರಿಸುತ್ತ ದುಷ್ಟವರ್ತನವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದನು. ಶಿಷ್ಯರತ್ನವೇ ! “ ಬಲವಾನಿಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಮೋ ವಿದ್ವಾಂಸಮಪಿ ಕರ್ಷತಿ ” ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವು ಸುಳ್ಳಾಗುವುದೇ ? ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು ಕೆಲವುಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಕಾಪರನೂ, ವೇದವೇದಾಂಗವೇದಿಯೂ, ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೂ ಆದ ಶಂಕರಭಟ್ಟಾರಕನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಯತಿಯು ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶರ್ಮನು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪೆನ್ನಗರವೆಂಬ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದನು ಊರಿನವರೆಲ್ಲರೂ ಆ ಯತಿಯನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶರ್ಮನಿಗೆ ಅದು ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಆ ಯತಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಟ್ಟನು ಯತಿಯು ಇದಿರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಆತನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿದನು ಆ ದಿನದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ವೇಷಾಂತರದಿಂದ ಬಂದು ಆ ಶಂಕರಭಟ್ಟಾರಕನ ದೇವತಾರ್ಚನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕದ್ದನು ಬೆಳಗಾದ ಬಳಿಕ ಯತಿಯು ಎಚ್ಚತ್ತು ಸ್ನಾನಾದ್ಯನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವಾರ್ಚನೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದ ವಾಸುದೇವಮೂರ್ತಿಯ ಸಾಲಗ್ರಾಮವು ಗೋಚರಿಸಲಿಲ್ಲ ಪೂಜೋಪಕರಣಗಳೊಂದೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ ಇದಿರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂದಿಸಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೋಪಗೊಳ್ಳದೆ ಆ ಯತಿವಂಧ್ಯನಿಗೆ ಆಗದಂದಿಷ್ಟು ಕೋಪವು ಹುಟ್ಟಿತು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶರ್ಮನ ದುಷ್ಟಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು “ ಇವನ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ಇವನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸತ್ವವು ತಕ್ಕದಾಗಿದೆ ಆಗಲಿ ಇವನಿಗಲೇ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾಗಲಿ ” ಎಂದು ಶಪಿಸಿದನು ಒಡನೆಯೇ ಆ ಓದಿದ ಮೂಢನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಪಿಶಾಚತ್ವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು ಆಗಲೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಭಕ್ಷಿಸಿದನು. ಪೂರ್ವವೈರದಿಂದ ಆ ಯತಿಯನ್ನು ನುಂಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆತನ ತೇಜಿನೀವಿಶೇಷದಿಂದ ಹೆದರಿದನು ಆದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯಗೊಂಡು ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರಲು ಯತಿಯು ಪಿಶಾಚಸ್ತಂಭನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ ಕದಲದಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಆಗ ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ತುಂಬಿ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸ್ತಂಭೀಭೂತನಾಗಿರಲು ಯತಿಯು ಹೃದಯವು ಕರಗಿ “ ಎಲಾ ! ನೀನಷ್ಟು ಓದಿದರೇನು ? ಎಷ್ಟು ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೇನು ? ನಿನ್ನ ಪರಸ್ತ್ರೀಹರಣಾದಿ ದುಷ್ಕಾರ್ಯಗಳು ಅವುಗಳ ಫಲವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ

ತಂದುವು *ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ನಿನಗೆ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ ತ್ವವು ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು ನನ್ನ ಕೋಪವು ಈಗಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ ತ್ವಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡಿತು ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಕೇಳು ಈ ಪಕ್ಕದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದು ವನ್ಯಮೂಲ ಫಲಗಳಿಂದ ಜೀವಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಒಂದು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ನಿನಗೆ ಸುಗತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು ತಪ್ಪಿದರೆ ನಿನಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಷ್ಟವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು.

ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಪಕ್ಕದಕಾಡಿನ ಒಂದು ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು ಆದರೇನು ? ಅವನು ಆ ಯತಿಯ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷದಮೇಲಿಗುತ್ತ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಆ ಮರದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬರುವವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಂದು ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತ ದಾರಿಗರಿಗೆ ಯಮಸದೃಶನಾಗಿ ದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನ ಬಹು ಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನನೂ, ಮಂತ್ರವಿದ್ಯಾಪ್ರವೀಣನೂ, ಶ್ರೀಚಕ್ರದ ಆರಾಧನೆಯಿಂದ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯುತನೂ ಆಗಿದ್ದ ಮಹಾ ದೇವತರ್ಮನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ದೇವನಗರವೆಂಬ ತನ್ನ ಅಗ್ರಹಾರದಿಂದ ಹೊರಟು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ ಕಾಡಿನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತ ಬಳಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಗ್ರಹವಿರುವ ಅರಳಿಯ ಮರದ ನೆರಳಿಗೆ ಬಂದು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡನು. ತನಗಾಹಾರವು ದೊರಕಿತೆಂದು ಸಂತೋಷಿಸಿ ಆತನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನರಿಯದೆ ಆತನನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಚೆಕ್ಕನೆ ಮರದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ದುಮುಕಿ ಭಯಂಕರರೂಪದಿಂದ ಮುಂದೆ ನಿಂತನು ಮಹಾ ದೇವತರ್ಮನು ಅವನನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನೆಂದು ತಿಳಿದು, ಮಹಾ ಮಂತ್ರಬಲದಿಂದ ಅವನ ಸತ್ವವನ್ನು ಅಡಗಿಸಿ ಸ್ತಂಭನಗೊಳಿಸಿ ದಿಗ್ಗಂಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು “ ನೀನಾರು ? ಇಲ್ಲಿಗೇತಕ್ಕೆ ಬಂದೆ ? ” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಅವನು ಆತನ ಮಹಾಮಹಿಮೆಗೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗುತ್ತ ತನ್ನ ಸನ್ನವನ್ನೂ ತಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಅದರಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ರಾಕ್ಷಸಭಾವವನ್ನೂ ಈಗಿನ ತನ್ನ ದುರ್ವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಬಿನ್ನೈಸಿದನು. ಮಹಾ ದೇವತರ್ಮನು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ “ ಓಹೋ ! ನಿನ್ನ ದುರಾಚಾರವು ಈ ಬಗೆಯಾಗಿರುವುದೇ ? ಸರಿಸರಿ ! ನಿನಗೆ ತಕ್ಕಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ

* ಸಂಯೋಗಂ ಪತಿತ್ಯರ್ಗತ್ವಾ - ವರಸ್ಮೈವಚಯೋಷಿತಂ | ಅಪಹೃತ್ಯಚ ಪ್ರಪ್ತಂ - ಭವತಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಃ || (ಮನು - ೧೨ ೬೦) ಪರಸ್ಯ ಯೋಷಿತ ಹೃತ್ವಾ - ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಮಪಹೃತ್ಯಚ | ಅರಣ್ಯೇ ನಿರ್ಜಲೇ ದೇಶೇ ಭವತಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಃ || (ಯಾಜ್ಞ .. ೨೧)

ಬರುವ ಮಾನವರಿಗೆ ನಿನ್ನದೇಸೆಯಿಂದುಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಾಣೋಪದ್ರವವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಅತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ನುಡಿದು, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಡ್ಡವೂ ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಯೂ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದು “ಎಲಾ! ದುಷ್ಟಾ! ಈ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಹಿಂದೆಬಾ” ಎಂದಾ ಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾ ಮಾತನ್ನು ಮೀರಲಾರದೆ ಆ ಬಂಡೆಯನ್ನೇತ್ತಿ ನೆತ್ತಿಯಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಆತನ ಹಿಂದೆ ನಡೆಯತೊಡಗಿದನು ಒಂದೆರಡು ಹರಿದಾರಿ ಬಂದವೇಲೆ ಆ ಶರ್ಮನ ಮಂತ್ರಬಲದಿಂದ ಆ ಬಂಡೆಯು ಅತಿಭಾರ ವಾಗಿ ಆ ರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ಹೊರಲಾಗದಿರಲು ಅವನು ಶರ್ಮನನ್ನು ನೋಡಿ, “ಸ್ವಾಮಿ! ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧವು ಅದರ ಫಲವು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಈ ದುರ್ಮಾರ್ಗವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮರಿಸುವೆನು ಕನಿಕರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಎಂದು ಬಹುವಾಗಿ ಮೊರೆಬಿಟ್ಟನು ಆಗ ಆ ಶರ್ಮನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ಪಾಪ! ಇವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದೇ ಉಚಿತವು ಆದರೂ ಪರರಿಗೆ ಕೇಡನ್ನು ಮಾಡದಂತೆ ಇವನನ್ನು ಹದ್ದಿನಲ್ಲಿರಿಸ ಬೇಕು ಇವನಿಗೆ ಶಾಪಾವನಾನಕಾಲವು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ಇವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉಪಕಾರವನ್ನೇ ಮಾಡುವೆನು” ಎಂದು ಬಗೆದು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ “ಎಲಾ! ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನೇ! ಇಗೋ! ಈ ಕೊಳದಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಂಡೆಯು ನಿಡು ನೀನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆ ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನಾದರೂ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನಾಳುವೆನಿ ನಿನಗೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಿಹಾರವಿಲ್ಲದಿರುವಂತೆ ಮಂತ್ರಬಲದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ ಈ ಬಂಡೆಯಕೆಳಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರು ಆದರೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಕದಲದೆ ಇರಬೇಕು ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಕ್ತರೂ ಭಾಗವತೋತ್ತಮರೂ ಸಾಧುಗಳೂ ಯತಿಗಳೂ ನೀನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವರು ಅವರ ಪಾದಧೂಳಿಯು ನಿನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಸೋಂಕುತ್ತಿರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಾಪಗಳು ದಿನಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇಣ ಸುತ್ತುಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಪುಣ್ಯವು ಗೋಚರಿಸುವುದು ಆಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮಹಾಮಹಿಮೆ ಸಾಧ ಯೋಗೀಶ್ವರನೆಂಬವನು ಶಿಷ್ಯನೊಡನೆ ಬರುವನು ಆಗ ನಿನಗೆ ಚಲನಶಕ್ತಿಯು ಕುಟ್ಟುವುದು ನೀನಾಗ ಬಂಡೆಯ ಕೆಳಗಣಿಂದ ರಾತ್ರಿಯಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯಾಮದಲ್ಲಿಯೂ “ತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂತತಃಕಿಂ” ಎಂಬ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಆತನು ಪ್ರತಿಯಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವನು ಆ ಸಾಲ್ಕನೆಯಯಾಮದಲ್ಲಿ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಯಾಗಿ ನೀನು ಮಾಡಿರುವ ಯಜ್ಞಗಳಫಲವಾಗಿ ದೇವವಿಮಾನವು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು

నినగే దివ్యరూపవూ బరువుదు బళిక ఆతనింద అప్పణేయన్ను పడేదు
 హోరడు నినగల్లి శాస్త్రకసుఖవు లభిసువుదు ” ఎందు హేళి ఆ మహా
 దేవతర్పణు తన్న దారియన్ను హిడిదను.

సత్యశీలనే ! కేళిదేయా బ్రహ్మరాక్షసన వృత్తాంతవన్న ? అవను
 ఆ బండేయింద హోరగే బరువువక్కాగలి పళువుదక్కాగలి ఆతనిగే శక్తి
 యిల్లదిరువుదక్కోస్తర ఆ శర్మను యుద్ధరిసిదాదే ఈ బండేయమేలణ
 యంత్రనిన్యూసవు హేచ్చుకడిమే ఇన్నూరు సంవత్సరగళింద లూ ఈ
 బండేయు ఇల్లి బిద్దిరువుదు ఇవన్ను ఒందుసానిర నుంది నూదరూ ఎత్త
 లారరు అందమేలే తేగేమకొండు దూరదింద తరువుదేందరేను ?
 బ్రహ్మరాక్షసను అతిబలశాలియాదుదరింద ఎరడు హరిదారియింద
 హోత్తు తందను. ”

ఎందితు బండేయ వృత్తాంతవన్న జీరానందయతియు హేళలు
 శిష్యును సంతోషిసి గురుమహిమేయన్ను అధికపాగి శ్లాఘిసిదను.

హిగే ఆ రాత్రియన్ను కళేదు సూర్యోదయకే పూర్వమే స్నాన
 సుధ్యాదిగళన్నాచరిసి ముందక్కి ప్రయాణ మాడిదరు.

ఇంతు పళనేయ కథే ముగిమదు.

—: ఎంటేయ దినద కథ. :—

ధారాధరనిభాంగాయ ధాత్రిత్వరనుతాయాచ |

ధరాధరధరాయాస్తుమేస్త్రిణామః పదేపదే || ”

పళనేయ నిర్వాణవన్న బిట్టు హోరటు గురుశిష్యరిచ్చరూ హత్త
 నేయ స్థలకే బందరు తావు బంద. తంగిద ఆ స్థలవు ఒందగ్రహారవాగి
 ద్దితు ఆ బ్రాహ్మణాగ్రహారకే సేరిదంతే యూరినహోరగే ఒందు దోడ్
 ఆలద మరవిద్దితు అదక్కి అతీసనిూపదల్లి ఒందు కేళివు నిమగ్తి
 వాద సిహినిరుక్కుదాగి ఏరాల సూపానగళింద ప్రకాశిస్తుద్దితు
 గురుశిష్యరు తానాదిస వాసమాడువుదక్కు అదే తక్కుస్థలవేందు
 అల్లళిదు అగ్రహారమోళకే హోగి బేళావ అడిగేయ సామగ్రిగ
 లన్ను తేగేదుకొండు ఒందు అడిగే మాడి యూటిమాడిదరు యోగిం
 ద్రును యావ యావ ఒళ్ళేయ కథేగళన్నో హేళుత్త శిష్యువన్న అనంద
 వాధియల్లి ముగిసి ఒందు యానుదమోతు కళేదను పళిక ఆ
 శిష్యును గురువర్మణ అడిదావరేగళిగేగి స్వామీ ! నన్నదొందరికి

ಯುಂಟು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನಾನು ಹೀಗೆ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬೇಸರಪಡದೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಪರಶ್ರುತ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

“ ನಾನು ಅಡಾಗೆಯ ಪವಾರ್ಥಗಳಿಗಾಗಿ ಅಗ್ರಹಾರದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ನಷ್ಟೆ ? ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೀಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಮನುಷ್ಯಳೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಸುಂದರವಾದ ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಕಂಡೆನು ನಾನು ತನ್ನೊಡನೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟೆಂದಿನಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟೋ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ನೋಡಿರುವೆನಲ್ಲದೆ ಇಂತಪ್ಪ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ನಾನೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡಿಲ್ಲ ಅದು ಭೂಮಿಯ ವೇಲೆ ಅಡಿಗಳನ್ನೂರವಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಮೇಲೆಯಾಗಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ ಶಿಲ್ಪಿಕಲ್ಪಿತವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನದನ್ನು ಯಾವ ಆಫಾರದಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವನು ? ಭೂಮಿಗೂ ಅದರ ಪಾದಗಳಿಗೂ ಎರಡಡಿಗಳ ಅಂತರವಿದೆ ಅದು ನಿರಾಧಾರವಾಗಿ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು ? ಆ ಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದು ಬಗೆದೆನು ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತಾಗುವುದೆಂದು ಹೆದರಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದು ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆನು ಆ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ನೋಡಿ ಅಶ್ಚರ್ಯಪಡುವ ಜನರು ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಶಿಲಾನಿರ್ಮಿತವಾದುದೋ ಲೋಹನಿರ್ಮಿತವಾದುದೋ ಅಥವಾ ದಾರುಮಯವಾದುದೋ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ದಯವಿಟ್ಟು ಆ ವಿಗ್ರಹದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಸತ್ಯಶೀಲನನ್ನು ನೋಡಿ ಚಿವಾನಂದಯೋಗಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಆಲೋಚಿಸಿ ತಚ್ಚರಿತ್ರವನ್ನು ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಕಲಾವತಿಯ ಕಥೆ.

ನೀನು ನೋಡಿದ ಆ ಅಂತರಾಳ ವಿಗ್ರಹದ ಚರಿತ್ರೆಯು ಬಹು ವಿಚಿತ್ರವಾದುದು ಕೇಳು ಈಗ ಆ ವಿಗ್ರಹವು ಯಾವ ಮನೆಯ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿರುವುದೋ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಶರ್ಮನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕಾಂತಿಮತಿಯೆಂಬ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು ಆತನ ಸಂತತಿಯವರೇ ಈಗಲೂ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕಲಿತು ವಿದ್ವದಗ್ರಾಣಿಗಳನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಅವರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯವನು ಅತಿಸೌಂದರ್ಯವುಳ್ಳವನು ಅವನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅಭಿನವಮದನನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನ ಸೊಬಗು

ಜಯಂತ ನಲಕೂಬರ ಮನ್ಮಥರ ಸೊಬಗನ್ನು ಮೀರಿಸಿತ್ತು ರೂಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆತನ ಹೆಸರು ಸೋಮಸುಂದರಶರ್ಮನೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೇ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಮಾತ್ರ ಆತನ ನಡೆವಳಿಕೆಯಿಂದಲಿಲ್ಲ ನಿರಂತರವೂ ದುಷ್ಟರೊಡನೆ ಸೇರಿ ತಿರುಗುತ್ತ ಮನೆಯ ಹಂಬಲವನ್ನೆ ತೊರೆದು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸ್ನೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿವಿಗಳೊಳಿಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ಕೂಡ ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಅವರನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಬಯ್ಯುತ್ತ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಒಂದು ದಿನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳೊಡನೆಯೂ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರೊಡನೆಯೂ ಜಗಳವಾಡಿದನು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಸೋಮಸುಂದರನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು ಮಾಡುವುದೇನು? ಆತನು ರೋಷಪಟ್ಟು ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಗಿನ ಯಾಮದಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಯಾರಸಂಗಡವೂ ಹೇಳದೆ ಊರನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋದನು ಆಗ ಆತನ ಮಯಸ್ಸು ಇಸ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ.

ಈಪರಿಯಾಗಿ ಮನೆಮಾರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋದ ಸೋಮಸುಂದರಶರ್ಮನು ಕಾಡುಬೀಡುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಳಲಿ ಊರೂರನ್ನೂ ತಿರುಗಿ ಪರಿಪರಿಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ಮಳಯಾಳದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಒಂದು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಆದೇಶದ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ಆತನ ಅಂದಚಂದಗಳನ್ನು ಎನೆಯುಕ್ಕದೆ ನೋಡಿ ಮೋಹಿಸಿ ಮದನಬಾಣಸಂತಪ್ತವಾದಳಾಗಿ, ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತ ಯಾರ ಪರಿಚಯವೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಆತನನ್ನು ಕರೆದು, ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಒಂದು ಪೀಠದಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಆತನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು.

ಕಲಾವತಿ—ಸ್ವಾಮಿ! ತಾವು ಯಾವ ಗ್ರಾಮದವರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರೇನು? ಕುಲ

ವಾವುದು? ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಸೋಮಸುಂದರ—(ತನ್ನಲ್ಲಿ) ಇವಳಾವಳೋ ನನ್ನನ್ನು ಮೋಹಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು. ನನ್ನ ಮನೋರಥವು ಸಿದ್ಧಿಸಿದಂತೆಯೇ ಆಯಿತು. ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟುದೂರ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಗುವ ಹಾಗಿದೆ. (ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿ) ಲಲನಾರತ್ನವೆ! ಏನು ಹೇಳಲಿ ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು? ನರ್ಮದಾತೀರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಗ್ರಹಾರವೊಂದಿದೆ. ಅದರ ಹೆಸರು ಸುಶರ್ಮಾಗ್ರಹಾರವೆಂದು. ಸುಶರ್ಮನೆಂಬ ರಾಜನು

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಧನಧಾನ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟಗಳಾದ ದಿವ್ಯಭವನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ದಾನ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಬಂದಿತೆಂದು ಹೇಳುವರು. ನಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಸೋಮಸುಂದರಶರ್ಮನೆಂದು, ನನಗೆ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳೂ ಮೂವರಣ್ಣಂದಿರೂ ಉಂಟು ಅವರಿಗೂ ನನಗೂ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ತಾಪವುಂಟಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ನಾನು ಪ್ರಾಣದಮೇಲೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೀಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆನು.

ಕಲಾವತಿ—(ತನ್ನಲ್ಲಿ) ಭಾವು! ಭಾವು!! ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವು ಫಲಿಸಿದಂತಿದೆ. ಈತನನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವೆನು. (ಪ್ರಕಾಶ) ಪಾಪ! ಪಾಪ!! ಈ ಸುಂದರ ವಿಗ್ರಹನನ್ನು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರ ಮಾತಂತಿರಲಿ? ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳು ಹೊತ್ತು ಹೆತ್ತು ಸಾಕಿ ಸಲಹಿದ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು, ಬಿಟ್ಟರೆಂದರೆ ನನಗೆದುಃಖವುಂಟಾಗುವುದು. ಶಕಟಕಟಾ! ಸ್ವಾಮಿ! ನನ್ನದೊಂದು ಬಿನ್ನಹವಿದೆ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಲೇ?

ಸೋಮ—ಸುಂದರಿ! ಸಂದೇಹವೇಕೆ?

ಕಲಾ—ವಿಪ್ರನರ್ಯ! ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವಿಶೇಷವೇ ನಿಮ್ಮನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಅಷ್ಟುದೂರದಿಂದ ಕರೆದುತಂದಿರುವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನರಿಕೆಯ ನ್ನಾಲಿಸಿ! ನಾನು ಶೂದ್ರಕನ್ಯೆ. ಯಾವನವತಿಯಾದರೂ ಕನ್ಯಾಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಡದೆ ನಿಷ್ತಾಪರಳಾಗಿರುವೆನು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾವು ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಪುರುಷನನ್ನು ವರಿಸಿ ಜೀವಾನಧಿ ಆತನೊಡನೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಈ ದೇಶದ ಆಚಾರವು. ಆಚಾರವೇ ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾರೂ ಅಕ್ಷೇಪಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದ್ದು ನನ್ನನ್ನು ಹೆತ್ತು ಬೆಳೆಯಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪಂಚತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಳು. ನನಗೆ ಅಧಿಕವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವಿದೆ. ಈವರೆಗೆ ನನಗೆ ತಕ್ಕವಯೋರೂ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಪುರುಷನು ಲಭಿಸದಿದ್ದುದರಿಂದ ಕನ್ಯಾತ್ವದಿಂದಲೇ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವೆನು. ಸುಂದರರೂಪವುಳ್ಳ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನನ್ನ ಹೃದಯವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲಗ್ನವಾಗಿದೆ ನನ್ನ ಅರಿಕೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸದೆ, ನನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದು ನನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೂ ನನಗೂ ಒಡೆಯರಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿ ಸಕಲ ಭೋಗಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿ. ಒಲ್ಲದ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಹಂಬಲವನ್ನು ಬಿಡಿ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ

ನಿಮಗೆ ಬೆಕಾಗುವ ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವೆನು. ನೀವೇ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಭುಜಿಸಿ ಭುಕ್ತತೇಷವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸೌಖ್ಯ ಪಡುವೆನು. ನಾನಿನ್ನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡಲಾರೆನು. ಇಗೋ! ಈ ದೇಹ ವನ್ನು ನಿನಗರ್ಪಿಸುವೆನು. ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಈ ದೇಹವು ನಿಮ್ಮದು.

ಹೀಗೆ ನುಡಿದ ಈಕೆಯ ಮಾತುಗಳು ಸೋಮಸುಂದರನಿಗೆ ಅಮೃತ ಪ್ರಾಯಗಳಾದವು. ಈತನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷೋಚಕವಾದ ಚಿಹ್ನೆಯು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಕಲಾವತಿಯು ಸುಹೃದಗೊಂಡು ಎದ್ದು ಬಂದು ಆತನನ್ನು ಬಿಗಿ ದಪ್ಪಿದಳು. ಆಕೆ ರೂಪವತಿಯೂ ಯಾವನವತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ, ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಆಕೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿರು ರಿಂದಲೂ, ಪರಿಚ ಯವೇ ಇಲ್ಲದವಳು ಹಾಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ, ಔತ್ಸುಕ್ಯದಿಂದಿದ್ದು ಬಂದು ತನ್ನನ್ನು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದುದರಿಂದಲೂ ಆತನಿಗೆ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಫಲಕಾಂಕುಲವುಂ ಟಾಯಿತು ಹೊಸವಾದ ಅನ್ಯದೇಶದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಸಮಸ್ತ ಸೌಖ್ಯೋಪೇತ ವಾದ ಅನುಕೂಲತೆಯೇರ್ಪಟ್ಟುದು ಪುಣ್ಯವಿಶೇಷವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ತಾನೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಗಾಢಾಲಿಂಗನ ಮಾಡಿದನು. “ ಕಲ್ಯಾಣೇ ! ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಗೆ ಭಾವಿಸಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ನಾನೂ ಭಾವಿಸಿದೆನು ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವು ಫಲಿಸಿ ದುದರಿಂದಲೇ ಭಗವಂತನು ನನ್ನನ್ನು ತಂದು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿದನು ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯನನ್ನಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸು ” ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಕಲಾವತಿಯು ಅದುವೊದಲಾಗಿ ತನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ತಕ್ಕಪತಿಯು ಲಭಿಸಿದನೆ ದು ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿ ತಾನು ಮೊದಲು ಆತನೊಡನೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಯಾವುದೊಂದು ಲೋಪವೂ ಇಲ್ಲವಂತೆ ಆತನ ಮನ ಸ್ಸನ್ನನುಸರಿಸಿ ಸಕಲೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಮೋಹಾತಿಶೇಷದಿಂದ ಆತ ನೊಡನೆ ಸುರತಮುಖಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಹೀಗೆ ಎರಡು ಸಂವತ್ಸರಗಳ ಕಾಲ ಈಕೆಯಿತು ಒಂದು ದಿನ ಆ ಸೋಮಸುಂದರ ಶರ್ಮನು ತನ್ನ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳನ್ನೂ ಸೋದರರನ್ನೂ ಬಂಧುಮಿತ್ರರನ್ನೂ ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಂಡುಬರಬೇ ಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಿಣ್ಣವದನವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿದನು “ ನೀನು ಮಾಡಲಿ ? ಈ ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯನೊಡನೆ ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸುವಳೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ಇಲ್ಲ ! ಇಲ್ಲ !! ಸಮ್ಮ ತಿಸುವಹಾಗಿಲ್ಲ ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಾದರೂ ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರ ದಿರುವಾಗ ಅತಿಧೂರದಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗತೊಪ್ಪುವಳೆ ? ನಾನೂ

ಅವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರಲಾರೆನಾದರೂ ಮಾತಾಪಿತ್ಯಗಳಮೇಲಣ ಪ್ರೀತಿಯು ಒಂದಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ತವಕಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಯು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ ಹೇಳದೆ ಹೊರಟುಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಕರ್ತವ್ಯಪರಾಙ್ಮುಖನಾಗಿ ಆಕೆಯೊಡನೆ ಹೇಳಲಾರದೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಉಲ್ಲಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಆಕೆಯಬಳಿ ವರ್ತಿಸಿದನು.

ಕಲಾವತಿಯು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನು ಆರೀತಿಯಾದ ದೈನ್ಯದಿಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕಾರಣವನ್ನರಿಯದೆ ಏಕಾಂತಸಮಯದಲ್ಲಿ “ ಪ್ರಾಣನಾಥ! ಇದೇನಚ್ಚರಿ? ಎಂದಿನಂತೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿಲ್ಲದೆ ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದುಬಗೆಯಾದ ಚಿಂತೆಯಿಂದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವುದು ನನ್ನಿಂದ ಉಪಚಾರಸ್ವತರ್ಕನೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಲೋಪವುಂಟಾಗಿರುವುದೇ? ನಿಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ನಾನೆಂದಾದರೂ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರುವೆನೆ? ಅಕಟಾ! ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಚಿಂತಾವ್ಯಾಕುಲಿತಮಾನಸರಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ತಡೆಯಲಾರದು ದೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಹೇತುವಾವುದೋ ದಯನಾಡಿ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಕೈಲಾವನು ಟ್ಟಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಚಿಂತಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹಲವು ಬಗೆಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು.

ಸೋಮಸುಂದರಶರ್ಮನು ನಿಜಾಭಿಮತವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸಮಯವೆಂದರಿತು ತನ್ನ ಅಂತರಂಗದ ಚಿಂತೆಯನ್ನಿಂತು ವಿವರಿಸಿದನು. “ ಪ್ರಿಯೆ! ಕಲಾವತಿ! ಎಡೆಬಿಡದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತಾನಂದವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿರುವ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಅಂತರಂಗಚಿಂತೆಯನ್ನು ಹೇಳದೆ ಏಕೆ ಬಚ್ಚಿಡಬೇಕು? ಕೇಳು, ನಾನು ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಹೇಳದೆ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೊರಟುಬಂದೆನು ಬಹುಕಾಲ ಕಳೆಯಿತು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಡೆನುಡಿಗಳಿಂದ ಕೋಪಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ನೂಕಿದ ನಮ್ಮ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಈಗ ಎಷ್ಟು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿರುವರೋ ಎಂಬ ಅಲೋಚನೆಯು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಗಲಿ ಕುಂದಿಹೋಗಿರುವೆನು! “ ಜನನೀಜನ್ಮಭೂಮಿಶ್ಚ ಸ್ವರ್ಗಾದಪಿಗರೀಯಸೀ” ಎಂಬಂತೆ ತಾಯಿಯು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವಳಲ್ಲವೆ? ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರೀ! ಒಂದುಕಾರಿ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅಲೋಚಿಸಿರುತ್ತೇನೆ ಆದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯಳಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ ಅದರೂ ಒಂದುಕಾರಿ ಹೋಗಿ ಹೊತ್ತು ಹೆತ್ತು ಸಾಕಿ ಸಲಹಿದವರನ್ನು ನೋಡಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅಸೆಯು ನನ್ನನ್ನು ತ್ವರೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ ಅನುಜ್ಞೆಯನಿತ್ತರೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಬಂದುಬಿಡುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಕಲಾವತಿಯಾತನ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಲೆದೂಗಿ ಕಿರುನಗೆಯಮೊಗದಿಂದ “ ಪ್ರಿಯಭರ್ತೃವೇ ! ಈ ಅಲ್ಪವಿಷಯಕ್ಕಿಷ್ಟು ದೈನ್ಯಪಡಬೇಕೆ ? ನಿನ್ನ ಅಭಿಮತಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನಾನು ನುಡಿನೇ ? ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿ ವಿರೋಧಿಸುವೆನೇ ? ಹೆತ್ತ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳನ್ನು ನೋಡಲಾತೆಪಡುವ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೋಗಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಪಾಪಾತ್ಮಕೇ ನಾನು ? ಹಾಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಡಿ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ದೇವರಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನೂ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಕೇಳಿರುವೆನು ನಾಳೆಯ ದಿನವೇ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಟುಬುಟು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ದಿನಗಳು ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಮಿಷವೂ ಒಂದೊಂದು ಯುಗವಾಗಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಹೊರಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವಿರಾದರೆ ನಾಳೆಯೇ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಊರನ್ನು ಸೇರಿ ನೆಂಟರಿಷ್ಟ, ರನ್ನೂ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟುಬನ್ನಿ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಸಾನೋಪ್ಪಬೇಕಾಗಿವೆ ” ಎಂದು ನುಡಿದಳು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸುವವಳೆಂದು ತಿಳಿಯದಿದ್ದ ಸೋಮಸುಂದರನು ಕಲಾವತಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಿಸಿ ಮಾರನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ತಾನು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಆ ರಾತ್ರಿ ಕಲಾವತಿಯೊಡನೆ ಸುಖವಾಗಿದ್ದನು ಆದರೆ ಯಾವಾಗ ಬೆಳಗಾಗುವುದೋ ಯಾವಾಗ ಪ್ರಯಾಣವಾಗುವೆನೋ ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಆತನಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಹೇಗೋ ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದನು.

ಸೋಮಸುಂದರಶರ್ಮನು ಉದಯಕಾಲಕ್ಕೆದ್ದು ಅತ್ತು ತ್ನಾಹದಿಂದ ಕಾಲ್ಯಾಣಿತಿ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಕಲಾವತಿಯನ್ನು ಕರೆದು “ ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯೆ ! ನಾನು ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವೆನು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಡುವೆಯಾ ? ಹೋಗಿ ಬರಲೇ ? ಎಂದನು ಸುದರ್ಶಿರತ್ನವು ಆತನ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಟ್ಟು ಆತನು ತನ್ನ ಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ್ದ ತಂದುಕೊಟ್ಟು “ ಇಗೋ ನೀವು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಅರ್ಹಗಳಾದ ಕೆಲವು ತಿಂಡಿಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗಂಟುಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನು. ಸುಮ್ಮನೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ, ನಾನು ಒಂದು ಕ್ಷಣವಾದರೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತೊರೆದಿರಲಾರೆ ಇದು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇರುವುದು. ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಬೇಗನೆ ಹೊರಟುಬನ್ನಿ ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಕಂಬನಿಗರೆದಳು. ಶರ್ಮನಾಕೆಯನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ಬೇಗನೆ ಹೊರಟುಬರುವಂತೆ ಭಾಷೆಗೊಟ್ಟು ಗಾಢಾಲಿಂಗನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಚುಂಬಿಸಿ, “ ಎಲೈ ನನ್ನ ಜೀವಿತೇಶ್ವರಿಯೇ ! ನಿನ್ನನ್ನುಳಿದು ಬಹಳಕಾಲವಲ್ಲಿ

ನಿಲ್ಲುವೆನೆ? ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಆಸೆಯೊಂದು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಲಾಗಿ ಹೋಗಲಪೇಕ್ಷಿಸಿವೆನೇ ಹೊರತು ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬಗೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯುವ ಕಾಲವಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವೆನು. ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡಿರು, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಂತೈಸಿ ಮತ್ತೆ ಮುತ್ತಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿ ಹೊರಟನು.

ಆತನು ಶೀಘ್ರಗಮನದಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ನಡೆದು ಬಳಲಿ ಕತ್ತಲೆಯಾದುದರಿಂದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗಾಗಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಒಂದು ಕೊಠವನ್ನು ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿಳಿದು, ಪಾದ ಪ್ರಕ್ಷಾಲನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕಲಾಂತಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ತಿಂಡಿಯ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಭಕ್ಷಿಸಿ, ಬೆಳಗಿನ ಜಾವಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಆ ಕೊಠದ ದಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿದನು. ಆಗ ಬೇಸಗೆಯ ಕಾಲವಾದುದರಿಂದ ತಣ್ಣಗೆ ಮಂದಮಾರುತವು ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಸುಂದರವು ನಿವ್ರಾಂಗನಾಲಿಂಗಿತನಾಗಿ ಮೈಮರೆತನು.

ಬೆಳಗಿನಜಾವವಾಯಿತು, ಆತನು ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನುಜಿಕ್ಕೊಂಡು “ಕರಾಗ್ರೇ ವರ್ತತೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ | ಕರಸುಧ್ಯೇ ಸರಸ್ವತೀ || ಕರಪೃಷ್ಠೇ ಸಮಾಗೌರಿ | ಪ್ರಭಾತೇ ಕರದರ್ಶನಂ || ಕಪಿಲಾಂ ದರ್ಪಣಂ ಶಂಖಂ | ಭಾಗ್ಯವಂತಂಚ ಭೂಪತಿಂ || ಆಚಾರ್ಯಮನ್ನದಾತಾರಂ ಪ್ರಾತಃಪರ್ವೇತ್ಪತಿವ್ರತಾಂ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಕಣ್ಣೆರೆದು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದನು. ಅದು ತಾನು ಮಲಗಿದ್ದ ಸ್ಥಲವಲ್ಲ, ತಾನು ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಕೊಂಡ ಕೊಠವಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಜಗುಲಿಯಮೇಲೆ ಮಲಗಿರುವಂತೆಯೂ, ಅದರ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಾನು ಮೊದಲದನ್ನು ಕಂಡದ್ದಾಗಿರುವಂತೆಯೂ ಆತನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತೋರಲು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವುಂಟಾದನು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ನಿಟ್ಟಿನೋಡುವನು. ತಾನು ಯಾವ ಮನೆಯಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಹೊರಟನೋ ಅಮಂದಿರವೇ ಅದೆಂದು ಆತನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಾನು ಹೇಗೆ ಬಂದುದನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲಾರದೆ ಸ್ತಬ್ಧನಾಗಿ ಕುಳಿತನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮನೆಯೊಳಗಿನಿಂದ ಕಲಾಂತಿ ಬಂದು ಆತನನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನಭಿನಯಿಸುತ್ತ “ನಿರಾಣನ ಧಾ! ಕೃಪಾವನಾಥ! ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದಲ್ಲವೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿ ಮೊದಮು? ಮತ್ತೇಕೆ ಹಿಂದಿ

ರುಗಿ ಬಂಧಿರಿ? ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯಳಾದ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಏತಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಬೇಕು? ” ಎಂದಳು ಸೋಮಸುಂದರನ: ಯಾವ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ಒಂದೆ ರಡು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಕಳವಳಗೊಂಡಿದ್ದ ಹೃದಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತ ವನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ಕಲಾವತಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನಭಿನಯಿಸುತ್ತ “ ಅಬ್ಬಬ್ಬ ! ಇಂತಹ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಹಿಂದೆಯಿಂದೂ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಕೇಳಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲೋಚಿಸಿ ನೋಡಲು, ನೀನು ಮಲಗಿದ್ದ ಆ ಕೊಳದ ಬಳಿ ಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪಿಶಾಚವಿದ್ದು ಅದು ನಿನ್ನನು ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುವುದು. ಅಯ್ಯೋ! ಪಾಪ! ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಎಷ್ಟೋ ದೂರವವರೆಗೆ ನಡೆದುಹೋದರೂ ವೃಥಾವಾಯಿತಲ್ಲ ! ಇನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಹೊರಟ ಸಮಯವು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹತ್ತು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣದ ಮಾತನ್ನೆತ್ತಬೇಡಿ, ಬಳಿಕ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬಹುದು.” ಎಂದು ಆಗ್ಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾತನಾಡಿ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಆತನೊಡನೆ ಮುನ್ನಿನಂತೆ ಸೌಖ್ಯವಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹತ್ತುದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ಬಳಿಕ ಕಲಾವತಿಯೇ ಆತನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿಸಿದಳು.

ಸತ್ಯಶೀಲ! ಹೇಳಿದುದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತ ವೃಥಾ ಕಾಲರೂ ಮಾರಿದುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಕೇಳು, ಆ ವಿಪ್ರಕುಮಾರನು ನಾನು ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿದ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಲಾವತಿಯಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಹತ್ತು ದಿನಗಳಿಗೂ ಹೊರಟು ಎಂಟು ಸಾರಿ ಹೋದನು. ಆದರೂ ಸಾಯಂಕಾಲವವರೆಗೂ ನಡೆದು ತಂಗಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿ ಎಚ್ಚತ್ತುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಲಾವತಿಯು ಮನೆಯ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆತನು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಸೇರಿದಾಗಳೆಲ್ಲ ಕಲಾವತಿಯು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭೂತವು ಸಂಘವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೆಂದೂ, ಅದು ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಮುಂದರಿಯಿಸದೆ ವಿಘ್ನಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೆಂದೂ, ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀನು ಪ್ರಯಾಣ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟೇಬಿಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೂ ಸೋಮಸುಂದರತರ್ಮನ ಸ್ವಪ್ನೇಶಗಮನಾಭಿಲಾಷೆಯು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ನಡೆದುವು.

ಕಲಾವತಿಯ ಮನೆಯ ಇದಿರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭವಾನತಿ ಸಿಂಬ ಮುದುಕಿಯೊಬ್ಬಳಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ಇದ್ದುದು. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಭದ್ರಾವತಿಗೂ ಕಲಾವತಿಗೂ ಅತಿ

ದ್ವೇಷವಾಗಿದ್ದಿತು. ಆ ವಿಚಾರವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರನಿಗೂ ತಿಳಿದಿದ್ದಿತು. ಕಲಾಸತಿಯು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನಾಥನನ್ನು ಆ ಭದ್ರಾವತಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗದಂತೆಯೂ ಅವಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡದಂತೆಯೂ ಕಟ್ಟುಮಾಡಿದ್ದಳು. ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟುಮಾಡಿ ಆಕೆಯು ಬಹು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಿದ್ದುದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಮಾರನು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಳಿಗೆ ಶತ್ರುವಾದ ಅವಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಅವಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಬಗ್ಗದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮಹಾ ಯುಕ್ತಿಯಂತೆಯಾದ ಆ ಮುದುಕಿಯು, ಕಲಾಸತಿಯು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಆಕೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆವ ವಿರೇಷವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತ ತಾನೇನೂ ಅರಿಯದವಳಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಈ ವಿಧವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲು, ಕಲಾಸತಿಯು ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಚಾರದಂತೆ ಒಂದುದಿನ ವಲಯಾಳಭಗವತಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪುರಷರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗವೆಂಬುದನ್ನು ಕಾರಣ ಪ್ರಿಯ ಭರ್ತಾರನನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲರಿಸಿ ಬೇಗನೆ ಅಕಸನೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಬೇಕೆ ಉರಿನ ಹೊರಗಿರುವ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಆಕೆಯು ಹೊರಟುಹೋದ ಬಳಿಕ ಸೋಮಸುಂದರಶರ್ಮನು ಮನೆಯ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಮಂದಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಹಾಗೆ ಆತನು ಒಬ್ಬನೇ ಕುಳಿರುವುದನ್ನು ಭದ್ರಾವತಿ ತಿಳಿದು, ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದಳು. ತನ್ನ ಕಾಂತೆಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆಂದು ತಿಳಿದು ಆತನು ಒಂದೆರಡುಸಾರಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನು. ಬಳಿಕ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೆಲಸವಿರುವಳಂತೆ ಆ ಮುದುಕಿಯು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಆತನು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದುದನ್ನರಿತು ಆ ವೃದ್ಧಳ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ಅವಳು ಸೋಮಸುಂದರನೊಡನೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರೀತಿದಳು. “ ಕುಮಾರ ! ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ನೋದಲಿಂದಲೂ ನಾನರಿತಿರುವೆನು ” ಮಹಾಗುಣವಂತೆ ಪ್ರಿಯತಮೆ ” ಎಂದು ನೀನಾವಳನ್ನು ನಂಬಿರುವೆಯೋ ಅವಳು ಬಹಳ ಮೋಳಗಾರಳೂ ನೀಚಳೂ ಆಗಿರುವಳು ಸಾಮಾನ್ಯೆಯಲ್ಲ ಅವಳ ತಾಯಿಯೂ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಆಚಾರ್ಯರಬಳಿ ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತೆವು ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಆ ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರವೀಣರು ಕಲಾಸತಿಯ ತಾಯಿಯೂ ನಿನ್ನಂಥ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಅಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗದಂತೆ ಉಪಾಯದಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು ಅವಳ ಅಧೀನತೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾರದೆ ಆ ಪುರುಷನು ಕಡೆಯವರೆಗೂ ಅವಳಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು

ಮೃತನಾದನು ಈ ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಯು ಆ ಇರ್ವರಿಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದವಳೇ ಇವಳಿಗೆ ಯುಕ್ತವಯಸ್ಸು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಬಳಿಕ ಇವಳ ತಾಯಿಯು ತನಗೆ ಬರುವ ಮಂತ್ರ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಮಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಮೇಲೆ ಪರಾಸುವಾದಳು.

ಆ ವೃದ್ಧಾಂಗನೆಯು ಸತ್ತುಹೋದಬಳಿಕ ಕಲಾಸತಿಗೂ ನನಗೂ ಒಂದು ಮಂತ್ರವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧನೇರ್ಪಟ್ಟಿತು ವಿಪ್ರಕುಮಾರಾ ! ನೀನು ಅನೇಕಾ ವೃತ್ತಿ ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲು ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಮಾರನೆಯ ದಿನದ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನೀನು ಅವಳ ಮನೆಯ ಜಗುಲಿಯಮೇಲೆ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ನಿತ್ಯವೂ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರುವೆನು ಇದು ಅವಳ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆ ಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯವೇ ಹೊರತು ಜೀವಿಯಲ್ಲ ಅವಳು ಆಗಾಗ ನಿನಗೆ ಹೇಳು ತ್ತಿರುವಂತೆ ಭೂತಪ್ರೇತ ಪಿಶಾಚಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಭಂಗವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನೀನು ದುಃಖಿಸುವೆಯೆಂದು ಬಗೆದು ದಾಷ್ಟ್ಯಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಆಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರಿಸುವಳು ತಾನು ಒಳ್ಳೆಯವಳಂತೆ ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ನಟಿಸುವಳು.

ಅಯ್ಯಾ ! ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನೆ ! ಇದು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ ಕೃತ್ಯವು ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಳಾದ ಇವಳ ಅಧೀನತೆಯಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಸಮಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು ಆ ಪರಮಪಾಪಿ ನಿಯು ಎಡೆಬಿಡದೆ ನಿನ್ನೊಡನಿರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದಿತು ನಿನಗೂ ನನಗೂ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಯತ್ನವು ನೆರವೇರಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಡೆಯಾಗಿದ್ದಿತು ಈ ದಿನ ಹೇಗೋ ಸಮಯವು ದೊರೆಯಿತು ಬಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಕಳವಳಗೊಂಡಿದ್ದ ನಿನಗೀ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಗೆದು ಈ ದಿನ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನಾಗಿ ಕರೆದೆನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಭದ್ರಾವ್ರತಿಯಂತು ನುಡಿಯುತ್ತಲೇ ಸೋಮಸುಂದರಕರ್ಮನು ನಿರ್ವಿಣ್ಣ ನಾಗಿ ಅಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಭೀತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವನಾಗಿ ಮುದುಕಿಯ ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಸತ್ಯವಾದುದನ್ನಾಗಿ ಬಗೆಗೊಂಡು ಅವಳನ್ನು ಕುರಿತು “ ಎಲಾ ಮಾತೆ ! ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಪ್ರೇಮವುಳ್ಳವನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ನಿಜ ವಾಗಿಯೂ ಅವಳು ಸಾಧುಹೃದಯದ ಸತಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಳವಡುಮಾತುಗಳ ನ್ನೆಲ್ಲ ನಂಬಿದೆನು ಅವಳ ವಂಚನೆಯನ್ನೂ ಕಪಟಚಿತ್ರಗಳನ್ನೂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಈಗ ನಿನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು ಇಂತು ಮಂತ್ರವೇದಿನಿಯಾದ ಕಾಮಿನಿಯೊಡನೆ ನನ್ನಿರಲಾರೆನು ನೀನೀಗ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳಬಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆ ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಅವಳ ಪಾದಗಳ

ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿಟ್ಟನು. ಆತನರೀತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಆ ವೃದ್ಧಾಂಗನೆಯ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿತು “ ವತ್ಸ ! ನಾನು ನಿನಗುಪದೇಶಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ನೀನು ನಡೆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಾಪಿತೃ ಬಂಧುಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿ ಸುಖವಾಗಿರವೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿನಗಿವಳ ಮಂದಿರವೇ ಗತಿ ಇಲ್ಲವೇ ಬಿದ್ದು ಸಾಯಬೇಕಾಗುವುದು ಇವಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಬಳಿಕ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಗಳಿರುವುವು ಅವುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ತಪ್ಪಿದರೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾದ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳ ಇವಳೇ ನಿನ್ನಮೇಲೆ ಆಗ್ರಹವನ್ನು ತಾಳಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಳು ಅಥವಾ ನಿನಗೆ ರೂಪಾಂತರವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಳು ಅಪ್ರಮತ್ತನಾಗಿ ವರಿಸಬೇಕು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ನಡೆವಂತೆ ಆತನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡಬಳಿಕ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದಳು.

“ ಕುಮಾರ ! ಮತ್ತೆ ನಾಳೆಯದಿನ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊ ಹೋಗಗೊಳಿಸದೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ತಡೆವಶಕ್ತಿಯು ತನಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಮಾಯೆಗಾತಿಯು ಹೋಗಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳದೆ ಹೊರಡಲನುಜ್ಞೆ ಕೊಡುವಳು ಬಳಿಕ ನೀನು ಹೊರಟು ಆ ದಿನದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನೀನು ನಿಂತಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ತಿಂಡಿಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನದೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಗಿಡದಕೊಂಬಿಗೆ ನೇತುಹಾಕಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರು ನೀನು ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ ಸ್ಥಲದಿಂದ ಹೇಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆಯೋ ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೀನಾಗ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವೆ ? ವತ್ಸ ! ಕೇಳು ಆ ಕಾರ್ಯವು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂದರೆ ನೀನವಳು ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಿಂದೊಡನೆಯೇ ಗಾಢನಿದ್ರಾವತನಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ ಹಾಗೆ ನೀನು ತಿಂದಪದಾರ್ಥಗಳು ಮಂತ್ರಕಲ್ಪಿತಗಳಾದುವಾದುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನೀನಿಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದೆ ಇದೇ ಆ ರಹಸ್ಯ ಈಸಲ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನದೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡು ಭಕ್ಷ್ಯಗಳ ಗಂಟನ್ನು ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಳಿಕ ನಡೆವ ವಿಧವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಇಗೋ ಈ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಗಿದುನುಂಗಿ ನಿद्रಿಸು ಬೆಳಗಾಗುವವೇಳೆಗೆ ನೀನು ನಿಮ್ಮ ಊರನ್ನು ಸೇರುವೆ ತರುವಾಯ ಎಂದಿನಂತೆ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರದಿರುವುದರಿಂದ ತನ್ನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವನೆಂದೀ ನೀಚಳು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಶತ್ರುತ್ವದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆಂದು ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವಳು ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಅವಳ ಆಕೃತಿಯಿಂದಲೇ ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಿ ನಿನಗೆ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು ನೀನು ನಿನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದದಿನ ಬಹು ಜಾಗರೂಕನಾಗಿರು ಆ ಶಕ್ತಿಯು ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಲೇ ಎದೆಗೆ ಡೆದೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಇಗೋ ಈ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಅದರಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿ

ಓ ಮಹಾ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯೇ ! ಮಾಯಾವತಿಯಾದ ಕಲಾವತಿಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಲು ಅವಳ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು ತತ್ಪಲವಾಗಿ ನನ್ನ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಈಗ ನೀನಾವಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಹಿಸಿರುವೆಯೋ ಅದೇ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಶಿಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ತಾಳಿ ನನ್ನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ಪರ್ಶವಿಲ್ಲದೆ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರು ” ಎಂದು ಹೇಳು ಆಗ ಸಮಂತ್ರಕವಾದ ಆ ವಿಭೂತಿಯ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಆ ಕಲಾವತಿಯು ರೂಪದಿಂದಲೇ ಶಿಲಾರೂಪವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಪಾದಗಳ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದಂತೆ ನಿಲ್ಲುವಳು ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ದೃಶ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಂಡಾಡುವರು ಅಬಳಿಕ ನಿನಗಾರಭಯವೂ ಉಂಟಾಗದು ಸುಖವಾಗಿರು ” ಎಂದು ಪ್ರಬೋಧಿಸಿ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನೂ, ವಿಭೂತಿಯನ್ನೂ ಆತನವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು “ ಅಯ್ಯಾ ! ಜಾಗ್ರತೆ ! ಈ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಯುವರಿಯದಂತೆ ಭದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರು ಅವಳು ನಿನ್ನ ಗುಟ್ಟನ್ನರಿತರೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಬಿಡುವಳು ” ಎಂದು ನಡೆದು “ ಇನ್ನು ಹೊರಡು ಅವಳು ಬರುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು ” ಎಂದು ಒತ್ತಿಯೊತ್ತಿ ಹೇಳಿದಳು.

ವಿಪ್ರಕುಸಾರನು ಆ ವೃದ್ಧನಿನಿತೆಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕಲಾವತಿಯ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸೇರಿ ತಾನಿಷ್ಟು ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತನ್ನ ಮೋಹನಾಂಗಿಯ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೆನೆದು ನೆನೆದು ಭೀತಹೃದಯನಾಗಿ ತನ್ನ ರಹಸ್ಯವನ್ನವಳ ರಿಯದಂತೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವಳ ಅಧೀನದಿಂದ ಹೇಗಾದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಭದ್ರಾವತಿಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಏನೂ ಅರಿಯದವನಂತೆ ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಮಾರನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಕಲಾವತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರಭಾತಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೂ ನಡೆದು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ತಾನುತಂದ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳ ಗಂಟನ್ನು ತಿನ್ನದೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಅಲದ ಮರದಕೊಂಬಿಗೆ ತಗಲಿಸಿ ಅದರ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿದ್ದು ಮುದುಕಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಶಕ್ತ್ಯಾಗಮನವನ್ನಿದಿರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಅಲದ ಗಿಡವು ಮಂತ್ರವಸ್ತು ಸಂಪರ್ಕಬಲದಿಂದ ಬೇರುಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆಹಾರಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷದೊಳಗಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಮಾಯವಾಯಿತು ಸೋಮ ಸುಂದರಶರ್ಮನಾ ವಿಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಂಡು “ ಆಹ ! ಆ ಮಾಯೆಗಾತಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಬರಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಹೀಗೆಯೇ ಭಗವತ್ಕೃಪೆಯಿಂದ ಗಂಡದಿಂದ

ಪಾರಾದೆನು” ಎಂದು ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಮುದುಕಿಯು ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸವಾಸದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಮುದುಕಿ ಹೇಳಿದ್ದ ಪ್ರಕಾರ ಅಗಿದುತಂದು ನಿದ್ರಿಸಿದನು.

ಬೆಳಗಾಯಿತು ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡಿದನು ಅದು ಮಾತಾಪಿತೃ ಸೋದರಯು ಕ್ತವಾದ ತನ್ನ ಮನೆಯಾಗಿದ್ದಿತು ಆತನ ಆಗಮನದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಪರಮಹರ್ಷವನ್ನು ಪಡೆದು ಆತನಿಂದ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮಗ್ನರಾದರು.

ಆತ್ಮ ಕಲಾವತಿಯು ಬೆಳಗಾಗುವವೇಳೆಗೆ ತನ್ನ ಪತಿಯು ನಿತ್ಯದಂತೆ ಮನೆಯ ಜಗುಲಿಯಮೇಲೆ ಕಾಣದೆ, ಆಲದಮರವೊಂದು ಸಮೂಲವಾಗಿಯೂ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳ ಗಂಟಿನೊಡನೆಯೂ ಬಿದ್ದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ಆಗ್ರಹಗ್ರಸ್ತ ಮಾನಸಳಾಗಿ, “ ಎಲಾ ಖೂಳ ! ರಹಸ್ಯವನ್ನಾವಳೋ ! ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದುದರಿಂದ ನೀನಿಂತಾಚರಿಸಿದೆಯಲ್ಲವೆ ? ಇರಲಿ” ಎಂದು ಮಂತ್ರವುನಶ್ಚರಣೆಯಿಂದ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬರವಾಡಿಕೊಂಡು, “ಎಲಾ ಶಕ್ತಿಯೇ ! ನೀನೀಗಲೆ ತೆರಳಿಹೋಗಿ ನನಗೆ ಪ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವ ಸೋಮಶರ್ಮನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕೊಂದು ಬಾ” ಎಂದಾಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದಳು. ಹಸಾದವೆಂದಾಗಲೆ ಶಕ್ತಿಯು ಹೊರಟಿತು.

ಇತ್ತ ಸೋಮಸುಂದರಶರ್ಮನು, ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿ, ಸಾಯಂಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಪುಂಡ್ರಪಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುದುಕಿಯು ಕೊಟ್ಟ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಸವಾಸದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗಾಯತ್ರಿಯನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತ ಮನೆಯ ಮುಂಗಡೆಯ ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯಮೇಲೆ ವ್ಯಾಘ್ರಾಜಿನವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕುಳಿತು ಶಕ್ತ್ಯಾಗಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮನೆಯವರು ಈಚೆಗೆ ಬಾರದಂತೆಯೂ ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗುವಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದನು.

ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ ಸಮಯವಾಯಿತು. ಆಗಲಾ ಕಲಾವತೀ ಪ್ರಹಿತಶಕ್ತಿಯು ಕಲಾವತಿಯಂತೆಯೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಮಾರನು ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಹೆದರಲಿಲ್ಲ. ಮೋಹಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ ಗರ್ಜಿಸಿತು ಭಯಪಡಲಿಲ್ಲ. ಭ್ರಾಂತನಾಗಲಿಲ್ಲ, ಒಡನೆಯೇ ಮಂತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ದರವೇಳೆ ಎರಚಿ “ಎಲಾ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯೇ ! ಮಾಯೆಗಾತಿಯಾದ ಮಂತ್ರಗಾತಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ತತ್ಸ್ವರೂಪವನ್ನೆ ಧರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆಯಲ್ಲವೆ ? ಬಲ್ಲಿನು ! ಬಲ್ಲಿನ !! ಅವನೊಡನೆ ನಾನು ಬಹಳ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸಿರುವೆನು. ಅವಳನ್ನೀಗ ಯಾವ ಬಗೆಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೂ

ಮನಸ್ಸೊಪ್ಪದು. ತಿಳಿಯಿತೇ! ಅವಳು ಕಳುಹಿದುದರಿಂದ ಬಂದ ನಿನ್ನನ್ನೀಗ ಶಿಕ್ಷಿಸತಕ್ಕುದು ಉಚಿತವಾಗಿರುವುದು. ನೀನಿದೇ ರೂಪದಿಂದ ಶಿಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ತಾಳಿ ಈ ನನ್ನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಬಳಿ ಭೂಮಿಸ್ಪರ್ಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ನಿಂತಿರು. ನೀವು ದೇವತಾವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಭೂಸ್ಪರ್ಶ ವಿಲ್ಲವಲ್ಲವೇ? ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಒಡನೆಯೇ ಆಶಕ್ತಿಗೆ ಶಿಲಾವಿಗ್ರಹ ಸ್ವರೂಪವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ನೀನೀವಿನ ಕಂಡುಬಂದ ಶಿಲಾವಿಗ್ರಹವು ಅದೇ. ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ವಿಷಯವಾದುದರಿಂದ ಮೊದಮೊದಲು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಬಹುಮಂದಿ ಬಂದು ಸಂದನಿಸಿ ನೋಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಬರುತ್ತ ಬರುತ್ತ ಅತಿಪರಿಚಯದಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಔದಾಸೀನ್ಯವುಂಟಾಯಿತು ನೀನು ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಇಂತಹ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡ ನಿನಗೆ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ತೋರಿತು ಎಂಪಾ ಚಿದಾನಂದ ಮುನಿಯು ಹೇಳಿ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಅನಂದಗೊಳಿಸಿದನು. ಇಂತು ಕಥಾಕಥನ ಶ್ರವಣಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರು ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದರು.

ಇಂತು ಎಂಟನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದದುದು.

—: ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಕಥೆ :—

ತ್ರಯಾವೇದ್ಯಂ ತ್ರಿಲೋಕೇಶಂ ತ್ರಕ್ಷರಾತ್ಮಕವಿಶ್ವಂ ||
ವಂದಾಮಹೇ ವಂದ್ಯಮಾನಂ ವಂದಾರುಸುರಪಾದಪಂ ||

ಚಿದಾನಂದ ಸತ್ಯಶೀಲರು ಒಂಭತ್ತನೆಯದಿನವ ಉದಯದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತು, ಕಾಲ್ಯಾಣಿಚಿತ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿ ಬಹುದೂರ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವೇಳೆಗೆ ಸೇರಿದರು. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೂಜಾರಹಿತವಾದ ಶಕ್ತಿದೇವತೆಯ ಗುಡಿಯಿದ್ದಿತು. ಅದಿನ ಅಲ್ಲಿ ತಂಗುವುದಕ್ಕೆ ಮನಮಾಡಿ ನಿಂತು ಅಡಿಗೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತಂದು ಪಕ್ಷಿಗೊಳಿಸಿ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಸತಿಯಾದ ಒಂದು ವಸಾರೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಸತ್ಯಶೀಲನು, ವಿಶ್ರಮವಾದ ಶಿಲ್ಪನೈವುಣ್ಯದಿಂದೊಪ್ಪುತ್ತಿರುವ ಆ ದೇವಾಲಯವನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿದೆ ನಿಂತಿರುವ ಶಕ್ತಿವಿಗ್ರಹವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು “ ಆಚಾರ್ಯವರ್ಮಾ ! ಈ ದೇವಾಲಯವು ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹುವೈಭವದಿಂದ ಮೆರೆದುತ್ತಿದ್ದುದೆಂದು ತೋರುವುದು. ಈಗ ಅದೇತಕ್ಕೋ ಹಾಳುಬಿದ್ದಿರುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ದುರ್ದಶೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕು. ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲವಾಲೋಚಿಸಿ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯಂತೆಂದನು.

ಭೂತಾವಿಷ್ಣುಳಾದ ಇಂದಿರಾದೇವಿಯ ಕಥೆ.

ವತ್ಸ! ಸತ್ಯಶೀಲ! ಲಾಲಿಸು. ಈ ದೇವಾಲಯವು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆ
ವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರಣವುಂಟು. ಈ ಹಳ್ಳಿಯು ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು
ದೊಡ್ಡ ನಗರವಾಗಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮನೆಂಬೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣನಿದ್ದನು. ಅವನು ಭಾಗ್ಯವಂತನು. ಅವನಿಗೆ ರೂಪವಂತನೂ, ಸದ್ಗುಣ
ಗಣ ವಿರಾಜಿತನೂ, ಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನನೂ, ವಿದ್ಯಾವಿವೇಕಶೋಭಿತನೂ ಆದ
ಅಚ್ಯುತಶರ್ಮನೆಂಬ ಮಗನೊಬ್ಬನಿದ್ದನು. ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮನು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತನಗೆ ಸಮಾನನಾಗಿಯೂ ಸಮೀಪಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವವ
ನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಜನಾರ್ದನಶಾಸ್ತ್ರಿಯೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನ ಪುತ್ರಿಕೆ
ಯನ್ನು ತಂದು ಮಗನಿಗೆ ಮದುವೆಮಾಡಿದನು. ಆಕೆಯು ರೂಪವ
ತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯ ಹೆಸರು ಇಂದಿರಾದೇವಿ ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ವಲ್ಪ
ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂದಿರೆಯು ಶುಭನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪವತಿಯಾದುದರಿಂದ ಋತು
ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಸ್ತುತವೂ ಆಗಿ ಅತ್ತಿಯಮನೆಗೆ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಆ
ಜಾಯಾಸತಿಗಳು ರೂಪಗುಣ ಪ್ರವರ್ತನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಮ್ಯವನ್ನು
ಪಡೆದು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಶಚೀಪುರಂದರರಂತೆ. ಭಾರತೀಪರಮೇಷ್ಟಿಗಳ ಹಾಗೆ,
ವಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರ ಚಂದದಿಂದ, ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರಂತೆ ಶೋಭಿ
ಸುತ್ತ ಅನ್ಯೋನ್ಯಾನುರಾಗದಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮೈತ್ರಿಯು ಕ ಸುಮ
ಸೌರಭಗಳಂತೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿದ್ದಿತು.

ಹೀಗೆ ಕೆಲವುಕಾಲವಾದನೇ ಆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಇಂದಿರೆಯ ಭೂತಾವೇಶ
ವುಂಟಾಯಿತು ಅದು ಮೊದಲೊಂದು ಆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟವ
ರಂಪರಿಯು ವಾತಾಮಗೋಚರವಾದುದು ಹಗಲು ಯಾವ ನಿರ್ಬಂಧವೂ
ಕಷ್ಟವೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ರಾತ್ರಿಯನ್ನೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಯಾಸತಿಗಳು ಶಯ್ಯಾಗೃಹ
ವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಲೆ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನು ಖಡ್ಗಹಸ್ತನಾಗಿ ಆ ಕೊಟ್ಟಡಿಯೊ
ಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಚ್ಯುತಶರ್ಮನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ, ದಯಾಹೀನನಾಗಿ ಪ್ರಹರಿಸಿ ಒಂದು
ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಡಪಿ ಭಕ್ತ್ಯವಿನಂತೆ ಇಂದಿರೆಯೊಡನೆ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಮಲಗಿದ್ದು
ಅರೋಗೋದಮದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಹಿತನಾಗುತ್ತಿದ್ದನು ಅವನು ಆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆಯೇ
ಹೊರತು ಇತರರನ್ನೇ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಶರ್ಮನಿಗೆ ಬೀಳ ಪ
ಪೆಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಂಟಾಗುವ ಬಾಸುಂಡೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು
ಒಂದುವೇಳೆ ಪೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿ ಶರ್ಮನು ಮಲಗುವ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರದೆ
ಹೊರಗೆಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದರೂ ಆ ಪುರುಷನು ಶಾಚವು ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಶರ್ಮನನ್ನು
ಹಿಡಿದಳೆತಂದು ಮಲಗುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಡವಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿತು. ಈ

ಬಾಧೆಯನ್ನು ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ತನ್ನ ಗಂಡನು ಶ್ರಮಪಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಆ ಇಂದಿ ರಿಯು ಕಂಡು ತಾನು ಬಹಳವಾಗಿ ರೋದಿಸುತ್ತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನರಿಯದೆ ಪರಿ ತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದನ್ನರಿತು ಅವರಿಗುಂಟಾದ ಮಹತ್ಸಂಕಟವನ್ನು ಕಂಡವರು “ಅಯ್ಯೋ ! ಇದೇನಚ್ಚರಿ ? ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪಿಶಾಚಗಳೂ ಇರುವು ದುಂಟೆ ? ಅಕಟಕಟಾ ! ಇದು ಇವರು ಮಾಡಿದ ಪಾಪಫಲವು ” ಎಂದು ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮನು ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಧನವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಮಾಂತ್ರಿಕರನ್ನು ಬರಿಸಿ ಎಷ್ಟೋ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು ಆದರೂ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಹೋಮದಂತಾದುವು ಅದಲ್ಲದೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಶರ್ಮನಿಗೆ ದ್ವಿಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಹಾರಗಳಾಗುತ್ತಿ ದ್ದವು. ಆ ಪಿಶಾಚವು ಆ ಶರ್ಮನೊಡನೆ “ಎಲಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ! ನನ್ನನ್ನು ಓಡಿಸಿ ನೀನು ನಿನ್ನ ಸತಿಯೊಡನೆ ಸುಖಿಸಲಿಳಿಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರು ವೆಯಾ ? ಮಾಂತ್ರಿಕರ ಆ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಗಳು ನನ್ನನ್ನೇನೂ ಮಾಡಲಾರವೆಂದು ತಿಳಿ ನಾನು ಹೆದರಿ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಬಿಡುವೆನಲ್ಲ ನೀನು ಬದುಕಿರುವವರೆಗೂ ಇದೇ ನೀನನುಭವಿಸಬೇಕಾದ ಫಲವು ನನ್ನನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದುದರಿಂದ ಈ ದಿನದಿಂದ ನಿನಗೆ ಇಮ್ಮಡಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನು ” ಎಂದು ನುಡಿದು ದ್ವಿಗುಣವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದನು. ಅಧಿಕವಾದ ಆ ಬಾಧೆಯನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ನನ್ನ ಹಣೆಯಬರಹವೇ ಇಷ್ಟೆಂದು ಬಗೆದು ಭೂತಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದನ್ನುಳಿದು ಪಿಶಾಚಪ್ರಹಾ ರಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಮಹಾದುಃಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಇಂದಿರಾ ದೇವಿಯ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ ಹಲವುಕಾಲ ಕಳೆಯಿತು ಒಂದು ದಿನ ಎಲ್ಲದಲೋ ಒಬ್ಬ ಸನ್ಯಾ ಸಿಯು ಬಂದು ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಳಿದು ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಆರೋಗಣೆಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಪ್ರಸ್ತಾವನಾವಶವಾಗಿ ಆತನ ಸೊಸೆಯು ಭೂತಾವಿಷ್ಟಳಾಗಿರುವುದನ್ನೂ ಆ ಭೂತದಿಂದ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದನು.

ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಬಹಳವಾಗಿ ಮರುಗಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮನನ್ನು ಕಂಡು “ಅಯ್ಯಾ ! ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮಾ ! ಆ ಭೂತವು ನಾಸಾಸ್ಯವಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುವುದು. ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಅದು ಇಂದಿರಾದೇವಿಯನ್ನು ಬಿಡುವದಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮಗನಿಗೆ ಬಾಧೆಯ ತಪ್ಪುವಹಾಗೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ತೀರ್ಥ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡು. ಅದರಿಂದ ಅವರ ಕರ್ಮವು ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿ ಆ ಭೂತವೇಧಿಯು ತಪ್ಪಿ ಒಂದುನೇಳೆ ಸುಖವುಂಟಾಗುವುದೋ ಏನೋ ನೋಡೋಣ” ಎಂದು ನುಡಿದು ತನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೊರಟುಹೋನು.

ಕೃಷ್ಣತರ್ಮನಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಮಾತುಗಳು ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ತೋರಿ ದುದರಿಂದ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಗನನ್ನೂ ಸೊಸೆಯನ್ನೂ ಕೆಲ ಪರಿಚಾರಕರನ್ನೂ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅಚ್ಯುತತರ್ಮನು ಅವರೆಲ್ಲರೊಡನೆ ಹೊರಟು ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದನು. ಎಲ್ಲಿಹೋದರೂ ಆ ಪುರುಷ ಪಿಶಾಚದ ಕಾಟವು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಆ ದಂಪತಿಗಳಿ ದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಬಂದು ಯಥಾವ್ರತಾರವಾಗಿ ವೇದಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇತರರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೋಪರಿಸದಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅತಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಅಚ್ಯುತರ್ಮನೂ ಇಂದಿರಾದೇವಿಯೂ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧಗಳಾದ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಯುತ್ತ ಹೊರಟುಬಂದು ಒಂದು ದಿನವ ನಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಗ್ರಹಾರವನ್ನು ಸೇರಿ, ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಂದಿರವು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಮನೆಯ ಒಕೆತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಳಿದರು. ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಗಂಡ ಇವರಿಬ್ಬರೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಆಗಂಕುಕರಿಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಚ್ಯುತತರ್ಮನು ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನು ಕಾರ್ಯಾಂತರವ್ಯಾಜದಿಂದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಆತನ ಹೆಸರು ಗೋಪಾಲಭಟ್ಟನು. ಆತನು ಮಹಾ ಮಂತ್ರವೇದಿ. ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯ ಉಪಾಸಕನು, ಮಹಾ ನಿಷ್ಠಾಪರನು. ಆತನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದಮಾತ್ರದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಭಯಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಮಹಾಮಹಿಮು ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಆತನಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆತನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲ. ಕೋಪವು ಆತನಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪರಮಶಾಂತನು ಪರೋಪಕಾರ ಧೂರೀಣನು, ಭಾರ್ಯಾಭರ್ತೃವನ್ನೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅನ್ಯರನ್ನು ಯಾಚಿಸದೆ ಕೇವಲ ಕಷ್ಟವನ್ನೂ ಪಡೆದೆ ಹಿರಿಯರು ಸಂಪಾದಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದ ದ್ರವ್ಯದಿಂದಲೇ ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಯಾರ ಸಹವಾಸಕ್ಕೂ ಆತನು ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸವಾಗಿ ಬಂದವನಾದುದರಿಂದ ಅಚ್ಯುತತರ್ಮನಿಗೆ ಆತನ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಯಾರೂ ಹೇಳಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅನುಸೂಯೆಯೆಂಬ ಆತನ ಪತ್ನಿಯು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವಳು. ಗಂಡನಂತೆಯೇ ಪರೋಪಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಶಾಂತಿಯೂ ಉಳ್ಳ ಪರಮಸಾಧ್ವಿ. ಆಕೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಆಗಂಕುಕರನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಆದರಿಸಿ ಸ್ಥಲವಸತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಬಹುದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಪರಿಚಯವು

ಳ್ಳವಳಂತೆ ಪರಮಸ್ನೇಹಯುಕ್ತಳಾಗಿ ಸಂಭಾಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಚ್ಯುತಶರ್ಮನೊಡನೆ ಬಂದಿದ್ದ ಅಡುಗೆಯ ಪರಿಚಾರಕರು ತಕ್ಕ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಹವಣಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದುಕಡೆ ಪಾಕಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನು, ಅಚ್ಯುತಶರ್ಮನಿಗುಂಟಾಗುವ ದೆಬ್ಬೆಗಳನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಪದುಮಾ ಕಡಲನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಅಷ್ಟರವರೆಗೆ ಮನೆಯ ಗೃಹಿಣಿಯೊಡನೆ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಸಂಭಾಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಚ್ಯುತಶರ್ಮನು ತನಗೆ ಆದಿನದ ರಾತ್ರಿ ಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಬಾಧೆಯನ್ನು ನ್ನರಿಸಿ ಲೋದಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಆತನ ಬೆಂಚತಿಯೂ ಆತನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವ ದುಸ್ಥಿತಿಗಾಗಿ ದುಃಖಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದವಾಗೆಯೇ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಅಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಆ ದಂಪತಿಗಳ ಚಕ್ರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಅವರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಳುವುದರ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದಳು. ಇಂದಿರಾ ಪೇವಿಯು ಆಕೆಯೊಡನೆ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಿಸಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳಿಂದ ಪಿಶಾಚಬಾಧೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಹೀಗೆ ತಾವು ಬಂದಿರುವುದಾಗಿಯೂ, ಅದರಿಂದ ಲಾಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತನ್ನ ಪತಿಗೆ ಬಾಧೆಯು ಎರಡರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿ ಒಹಳವಾಗಿ ಪೇಚಾಡಿಕೊಂಡಳು.

ಆ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅನಸೂಯೆಯು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮರುಗಿ, ತನ್ನ ಪತಿಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಆಕೆಯೊಡನೆ ಹೇಳಿ, “ಅಮ್ಮಾ! ನೀವು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಭಯಪಡಬೇಡಿ. ನನ್ನ ಗಂಡನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಆ ಪಿಶಾಚವನ್ನು ಚ್ಚಾಟನೆ ಮಾಡುವನು. ಆತನಿಗಿದೇನೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸತ್ಕರ್ಮವು ಫಲಿಸುವ ಕಾಲವೊದಗಿತು. ದುಷ್ಟರ್ಮವು ದೂರವಾಗುವ ಹೊತ್ತು ಸಮೀಪಿಸಿತು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನೀವು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರಿ. ಸಮಸ್ತ ದುಃಖನಿವಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಿರಂತೆ. ಯಾವ ಚಿಂತೆಯನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿರಿ” ಎಂದಾದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ನಂಬಿಸಿದಳು. ಇಂದಿರಾಪೇವಿಯು ನಗುತ್ತ “ತಾಯಿ! ನಿಮ್ಮ ಗಂಡನು ಮಹಾ ಮಂತ್ರಜ್ಞನೇ ಇರಬಹುದು, ಆತನು ಅನೇಕ ಪಿಶಾಚಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಯೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಿಶಾಚವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಯಾರ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳೂ ಅದರ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಿದ ದಿನವಂತೂ ನಮಗೆ ಅದು ಬಾಧೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಇಡುವುದು” ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅನಸೂಯಾದೇವಿಯು ಪಕ್ಕನೆ ನಕ್ಕು

“ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯೇ! ನಮ್ಮವರ ಮಂತ್ರವೈದ್ಯನು ನೀವು ಮಾಡಿಸಿದ ವೈದ್ಯಗಳಂಥದಲ್ಲ, ನಿರ್ಭಯರಾಗಿರಿ” ಎಂದು ಸಂಶಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಸಂತೈಸಿದಳು.

ಗ್ರಾಮಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಗೋಪಾಲಭಟ್ಟನಿಗೆ ಹೋದ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮುಗಿಯಲು ಆತನು ಸ್ವಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಬರುತ್ತ ಬರುತ್ತ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯ ಪ್ರಸಾದ ಬಲದಿಂದ ತನ್ನ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭೂತವು ಪ್ರವೇಶಿಸಿರುವುದೆಂದು ವನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರಿತು. ಆಗ ಆತನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ಹೀಗೋ! ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿರುವುದಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಿಶಾಚಪ್ರವೇಶವು ಹೇಗುಂಟಾಯಿತು? ಏತಕ್ಕಾಯಿತು. ಆಗಲಿ! ನನ್ನ ಮಂತ್ರಬಲದಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಾರಮಾಡುವೆನು” ಎಂದು ಬಗೆಯುತ್ತ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ತಾನು ಬಗೆವಂತೆ ಪಿಶಾಚವು ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನೇ ಸೇರಿರುವುದೆಂದ. ವನದವ್ಯಯಿತು. ಆಗ ಗೋಪಾಲಭಟ್ಟನಿಗಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯವಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ ಆತನು ಮತ್ತೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ “ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಭಯಂಕರಗಳಾದ ಪಿಶಾಚಾದಿಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿರುವ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಪಿಶಾಚಪ್ರವೇಶವೇ? ಆಹ! ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಅಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವು ಬಂತು? ನನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅದು ಅರಿಯದೆ ಇರಬಹುದು ಈ ದಿನ ತಿಳಿಸುವೆನು” ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತ ವನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಬಂದು ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಹೊಸಬರನ್ನು ಕಂಡು “ಸರಿ! ಸರಿ! ತಿಳಿಯಿತು ಇವರಾರೋ ದೇಶಾಂತರದಿಂದ ಬಂದಿ ಇಳಿದಿರುವರು ಆ ಹೀನಪಿಶಾಚವು ಇವರಹಿಂದೆ ಬಂದಿರುವುದೆಂದು ತೋರವುದು” ಎಂಬಾಶೋಚಿಸಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಆಕೆಯಿಂದ ಅವರ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ಬಳಿಕ ಆ ಗೃಹಿಣಿಯು ಪತಿಯಮುಂದೆ ಕೈಮುಗಿದುನಿಂದು * ಮಹಾತ್ಮಾ! ಎಡೆಬಿಡದೆ ರೋದಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವ ಭೂತಬಾಧೆಯು ನಿಮ್ಮಿಂದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಂದಲೂ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಲಾರದೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿ ಕಾಪಾಡಿ ಅವರ ಊರಿಗೆ ಸುಖದಿಂದ ಹೋಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆನು ಈ ಕೆಲಸದಿಂದ ನನಗೆ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು” ಎಂದು ಬಹುವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಸಮ್ಮತಿಸಿದನು.

ಈ ದಂಪತಿಗಳು ಆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರು ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡದೆ “ಅಯ್ಯೋ! ಇನ್ನೇನುಗತಿ? ಆ ಪ್ರರುಷಭೂತವು ಬಂದುಬಿಡುವುದಲ್ಲ! ನಮ್ಮನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಹಿಂಸಿಸುವುದಲ್ಲ!” ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗದಷ್ಟು ಕಳವಳ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೋಪಾಲಭ

ಟ್ಟಿನು ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿರುವ ತುಲಸಿಯ ಕಟ್ಟಿಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಜಪವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅಚ್ಯುತರವರನ್ನು ಕರೆದು ತಾನು ಬರೆದಿದ್ದ ತಾಳೆಯ ಒಲೆಯ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಆತನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು “ ಎಲೈ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮ ! ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲಬಳಿಗೆ ಹೋಗು ಅಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಭಟರು ಕುಳಿತಿರುವರು ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಹೊರಟುಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸುವರು ನೀನೂ ಅವರ ಹಿಂದೆ ಹೊರಟು ಹೋಗು ಅವರೊಡನೆ ನೀನು ಒಂದು ಮಾತನಾಡುವರೂ ಆಡಬೇಡದು ಮಾತಾಡಿದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಕೇಡು ಸಂಭವಿಸುವುದು ನೀನು ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೋಗುವಾಗ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವೀರಭಟರು ಗೋಚರಿಸುವರು. ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ನೀನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಭಯಪಡಬೇಡ ಮೊದಲು ನೀನು ಯಾರೊಂದೆ ಹೋದೆಯೋ ಅವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಡಬೇಡ ಹೀಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಭಟರಿಬ್ಬರು ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದು ನಿನಗೆ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವರೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನಾನು ಬರೆದು ಈಗ ನಿನ್ನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿನಡೆವ ವಿಷಯಗಳ, ನಿನಗೆ ತಿಳಿವುವು ಎವೇಲೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋದ ಇಬ್ಬರು ಭಟರು ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಡುವರು ನಿನಗೀಗ ಹೇಳುವ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ನೀನಿಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುದು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರುವವರಿಗೂ ಮೌನಮುದ್ರೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿರಬೇಕು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನೀನು ಮಾಡಿದ ಯಾವರೆ ನಿನಗೆ ಕ್ಷೇಮವಾಗುವುದು ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಡು ” ಎಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು.

ಅಚ್ಯುತಶರ್ಮನು ಆ ಚೀಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲಬಳಿಗೆ ಬಂದನು ಮತ್ತಾರಿಗೂ ಕಾಣಿಸದೆ ಈತನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಿಸುವ ಇಬ್ಬರು ಭಟರು ಅಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು ವಿಪ್ರಯುವಕರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಅವರು ಹೊರಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆತನೂ ಗೋಪಾಲಭಟ್ಟಾರಕನು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೌನವನ್ನು ಧರಿಸಿಯೇ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಎಷ್ಟು ದೂರದವರೆಗೆ ಈತನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋದರೋ ತಿಳಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಮನುಷ್ಯರು ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟು ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲು ಈತನು ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದೇ ಅವನ ಮುಖ್ಯ ಧೈಯವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಹೀಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದವರೆಗೆ ಹೋದಬಳಿಕ ದೇವಮಣಿ, ಕಂಠಾಭರಣಾದಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳ ಉನ್ನತಾಶ್ವವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕಡು

ಗಂಭೀರವಾದ ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ವೀರನೊಬ್ಬನು ಇದಿರಿಗೆ ಬಂದನು ಮುಂದೆನಡೆವ ಭಟರನ್ನನುಸರಿಸಿ ಅಚ್ಚುತರ್ಧನು ಒಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೊಲಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು ಮತ್ತೆ ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋಗಲು ಮೊದಲು ಕಾಣಿಸಿದ ವೀರನಂತೆಯೇ ಇರುವ ಮತ್ತೆ ಒಬ್ಬರು ಯೋಧರಿದಿರಾದರು ಅವರೂ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಆಗಿದ್ದರು. ಇದೇ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಏಕೋತ್ತರವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಸಾವಿರಾರುಮಂದಿ ಬರುತ್ತಿರಲು ನೋಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪುತ್ರನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಆ ವೀರಸಮೂಹವು ಎಲ್ಲಿದ್ದುದೋ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿತ್ತಿರುವುದೋ ತಿಳಿಯಲಾರದೆ ತಾನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿರುವನೋ ಮತ್ತೊಂದು ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವನೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಭೀನವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆತಾನು ಹೋಗಿತ್ತಿದ್ದನು. ಏನುಕಾರಣವೋ ಇಷ್ಟಾದರೂ ಆತನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಭಯವುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ “ ಎನ್ನೆಸಾ ಕನಸೋ ಕನಸುಪೋ ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದನು.

ಆತನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಂದ ಭಟರುಕೂಡ ಇದಿರಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಭಟರಿಗೆ ದಾರಿಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆಸರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವೀರಭಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೊಡನೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡದೆ ನಿಶ್ಶಬ್ದವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಆ ವಿಪ್ರಕುಮಾರನು ಬೆರಗಾದನು ಹಾಗೆಯೇ ಮತ್ತಷ್ಟುದೂರ ನಡೆದಬಳಿಕ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಏಕೋತ್ತರವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಅಂದರೆ ೧-೨-೩-೪-೫ ಈವ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸಾವಿರಗಳವರೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮಗಳಾದ ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾದ ಯುವತೀಮಣಿಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಭಟರುಗಳೊಡನೆ ಅವರನ್ನು ದಾಟಿಹೋದನು ಆಬಳಿಕ ಭವ್ಯವಿಹಾರಗಳಾದ ದಿವ್ಯಾಭರಣಗಳನ್ನೂ ದಿವ್ಯಾಂಬರಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿ ಮನಮಗಿಸುವ ಚಂದನ ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಗಳನ್ನಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು, ಜಗನ್ನೋಹಕವಾದ ಅಂಗಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಕಣ್ಣಿನಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಹದಿನಾರುವರುಷದ ವಯಸ್ಸಿನವಳಂತೆ ತೋರುವ ಒಬ್ಬ ರಮಣೀಮಣಿಯು ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನಳಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತ ರೂಪರೇಖಾವಿಲಾಸಂಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಯುವತಿಗಳು ಹೋರತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು ಇದುವರೆಗೂ ಲೇಶವಾದರೂ ಭಯಪಡದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಶರ್ಮನು ಆಗ ಆಕೆಯ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡು ಕಣ್ಣು ಕೋರಯಿಸುತ್ತಿರಲು ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಈತನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಂದ ವೀರರಿಬ್ಬರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಸಾಷ್ಟಾಂಗವಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರನನ್ನು ನೋಡಿ ಆತನು ತಂದಿರುವ ಚೀಟಿಯನ್ನಾಕೆಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಸನ್ನೆಮಾಡಿದರು ಶರ್ಮನು ತಾನು ತಂದಿದ್ದ ಓಲೆಯನ್ನಾ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದನು.

ದಿವ್ಯಸುಂದರ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಆಕೆಯು ಆ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಓದಿನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಅದೊಂದು ಬಗೆಯ ಸನ್ನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಆಗಲೇ, ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸೈನ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಎಲ್ಲಿದ್ದೂವಲ್ಲಿ ಮುಂಬರಿವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಂತವು, ಅದಕ್ಕೆ ನೊದಲು ನಿಶ್ಯಬ್ದದಿಂದಲ್ಲವೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದು? ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿವ್ವ ಆ ಯುವತೀರತ್ನವು ಆಗ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಯಾವುದನ್ನೋ ಹೇಳಿದಳು. ಆಭಾಷೆಯು ಆ ವಿಪ್ರಕುಮಾರನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ಅವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಅವರಿಗೆದಿರಾಗಿ ನೊಟ್ಟನೊದಲು ಬಂದ ಕುದುರೆ ಸವಾರನು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತುದನ್ನು ಅಚ್ಚುತತರ್ಮನು ಕಂಡನು. ಅದು ನೊದಲೊಂಡು ಅವರ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಅಚ್ಚುತತರ್ಮನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಆದಿವ್ಯಸ್ವರೂಪಿಯು ಆಸೈನ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲ ಯಜಮಾನಳೆಂದೂ ಎಲ್ಲರೂ ಆಕೆಯ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದೂ ಆ ಮಹಾರಾಜ್ಞಿ ಯಾರೆಂಬುದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯದೆಂದೂ ಬಗೆಯುತ್ತಿದ್ದನು ಅಚ್ಚುತತರ್ಮನು ಅವರ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದನು. ಆಕೆ, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಂದು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ನಿಂತ ಆ ಪ್ರಥಮಭಟನನ್ನು ನೋಡಿ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ “ಅವನು ಸೇನೆಯಲ್ಲಿರುವನೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಆತನು ನಸುಕ್ಕುರಿಸಿ “ಜನನೀ! ಅವನು ಸೇನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯುವತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಸಿ ಆ ಕಾಂತೆಯೊಡನೆ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸುಖವಂತನಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ನೂರು ನಾಲ್ಕುಸಲ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದರೂ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಬಗೆಯುತ್ತಿರುವನು.” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಇಷ್ಟುಕಾಲದವರೆಗೆ ನೀನೀಮಾತನ್ನು ನನ್ನೊಡನೆ ಏಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. “ತಾಯಿ! ಸಮಯವು ದೊರೆಯದಿದ್ದರಿಂದ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಆತನು ಹೇಳಿದನು. ಆಕೆಯು ತಲೆದೂಗಿ, ಸ! ಆ ದುರ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದುತಂದು ನನ್ನಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸು, ಎಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದಳು. ಆ ಪುರುಷನು ಹಸಾದವೆಂದು ಓಡಿಹೋಗಿ ಉತ್ತರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಚ್ಚುತತರ್ಮನನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪುರುಷಪಾತಕವನ್ನು ಹಿಂಗೆಟ್ಟು ಮುರಿಕಟ್ಟಿ ಇಬ್ಬರೂ ಭಟರಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಆಕೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು.

ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅತಿಕ್ರೂರವಾಗಿ ಹೊಡೆದು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಭೂತವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಅಚ್ಚುತನು ಭಯದಿಂದ ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಪಿತಾಚರಣೆ ಬಡತಿಯು ಅವನನ್ನು ಅತ್ಯುಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡು “ದುರುತ್ತಮ! ದುರಾಚಾರ! ನನ್ನ ಭಯವಿನ್ನಾದರೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡ

ಲಾರಂಭಿಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯುವತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅವಳ ಗಂಡನನ್ನೂ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿರುವೆಯಾ? ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವೆನು, ಅನುಭವಿಸು” ಎಂದು ನುಡಿದು, ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದುತಂದ ಭಟರನ್ನು ನೋಡಿ, “ಎಲೈ ರಾವುತರೇ! ಪಾಪ ಶೀಲನಾದ ಈ ದುಷ್ಟನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅಗ್ನಿಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯಾನುದವರೆಗೆ ಹಾಕಿ ಸುಟ್ಟು ತೆಗೆಯುತ್ತ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸುತ್ತಿರಿ, ಎಂದು ಭಯಂಕರವಾದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ಭಟರು ಅವನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅಚ್ಯುತಶರ್ಮನು ತನ್ನಲ್ಲಿ “ಅಬ್ಬಬ್ಬ! ದಿನದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಡುವುದೇ! ಮೊದಲನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಲೇ ದಗ್ಧನಾಗಿಹೋಗದೆ ಅದೆಂತು ಜೀವಿಸಬಲ್ಲನು? ಇದೆಲ್ಲವೂ ಮಹಾಮಾಯೆಯಾಗಿರುವುದು. ಎದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿರಲು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆಕೆಯು ಆ ಭೂತಗಳ ಗುಂಪಿನೊಡನೆ ಮತ್ತೆ ಹೊರಡಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಗೆ ಹೋದರೋ! ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೋ! ಯಾರೂ ಅರಿಯರು. ಶರ್ಮನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಈವರು ಮಾತ್ರವೇ ಉಳಿದಿದ್ದರು.

ಹೀಗೆ ನಡೆಯತಕ್ಕದೆಲ್ಲವೂ ನಡೆದಮೇಲೆ ಹಂಬಾಲಿಸಿ ಬರುವಂತೆ ಭಟರು ಶರ್ಮನಿಗೆ ಸನ್ನಿಮಾಡಲು ಆತನವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆದನು. ಅವರಾತನನ್ನು ಗೋಪಾಲಭಟ್ಟನ ಮನೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಅಂತರ್ಧಾನವಾದರು. ಆಗ ಆ ಶರ್ಮನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದುಹೋಯಿತು. ಈತ ಬರುವಿಕೆಗಾಗಿ ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಭಟ್ಟನು ಬೇಗನೆ ಬಂದು ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಆತನ ಮೇಲೆ ಚಿಲ್ಲ ತಾನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಯಂತ್ರವನ್ನಾತನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದನು. ಬಳಿಕ ಆತನಿಗೆ ಸ್ಮೃತಿ ಬಂದಿತು. ಒಡನೆಯೇ ಆತನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ, “ಅಯ್ಯಾ! ನಿನ್ನ ಪೀಡೆಯು ಕಳೆಯಿತು. ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಮಲಗಿ ನಿರ್ಭಯನಾಗಿ ಸುಖನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡು” ಎಂದಾ ಗೋಪಾಲಭಟ್ಟನು ಹೇಳಿದನು. ಅಚ್ಯುತಶರ್ಮನು ತಾನು ಹೊರಟುದುಮೊದಲು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವವರೆಗೂ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲವಾದಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಭಟ್ಟರನ್ನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಸ್ವಲ್ಪಮೊತ್ತು ಮಲಗಿದ್ದು ಆಕೆಯೊಡನೆ ತಾನು ನೋಡಿದ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಚಾರವನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿ “ಪ್ರಿಯೆ! ನಾವು ಬಂದು ಬಹಳ ದಿನಗಳಾದುವು. ಭಟ್ಟರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕಷ್ಟವು ಪರಿಹಾರವಾಯಿತು. ಇದಂತಿರಲಿ, ನಾನಿಲ್ಲಿಂದ ಆ ಭಟರೊಂದೆ ಹೊರಟೆ. ಬರಳ ಹೊತ್ತಾಯಿತೆಂದು ತೋರುವುದು. ನಾನು ಹೋಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟುಹೊತ್ತು, ಹಿಡಿದಿರಬಹುದು?” ಎಂದು ಕೇಳಲು

ಇಂದಿರಾದೇವಿಯು ನಕ್ಕು “ನಾಥ! ನೀವು ಹೋಗಿಬರುವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತುನಿಮಿಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರಬಹುದು” ಎಂದಳು. ಶರ್ಮನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಇದೆಲ್ಲವೂ ಗೋಪಾಲಭಟ್ಟರ ಮಹಿಮೆಯಾಗಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಆತನನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದನು.

ಆದಿನದ ರಾತ್ರಿ ಯಾವುದೊಂದು ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಶರ್ಮನೂ ಆತನ ಪತ್ನಿಯೂ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದರು. ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಸ್ನಾನಾದಿ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಶರ್ಮನನ್ನು ಸ್ನಾನದೇವತಾರಾಧನ ಜಪಾದಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಭಟ್ಟಾರಕನು ಕಂಡು “ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರನೇ! ಹಿಂದಿನದಿನದ ರಾತ್ರಿ ನೀನಾರನ್ನು ಕಂಡೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಲು ಆತನು ನಡೆದ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಭಟ್ಟನಿಂತೆಂದನು:

ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರನೇ! ಕೇಳು ನೀನುಕಂಡ ಆ ತೇಜೋವತಿಯಾದ ಯುವತೀರತ್ನವು ಆ ಪಾವನಸ್ವರೂಪಿನಿಯಾದ ಮಹಾಕಾಳಿಯು ನಾನು ಆಕೆಯನ್ನು ಉಪಾಸಿಸುವ ಭಕ್ತನು ನೀನುಕಂಡ ಆ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಆಕೆಯ ಪರಿವಾರವು ನಿನ್ನ ಕುಟುಂಬಿನಿಯಲ್ಲ ಅವೇಶಿಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಾಧಿಸಿದ ಭೂತವು ಆಕೆಯ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷಭೂತಗಳಲ್ಲೊಂದೆಂದು ತಿಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಟರನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಒಂದು ಚೀಟಿಯನ್ನು ಬರೆದು ನಿನ್ನವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಆಮಹಾತಾಯಿಯ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟೆನು. ಆಕೆಯು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನರಿತು ಅಭೂತಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ಇನ್ನು ನೀನು ನಿನ್ನ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ “ದಕ್ಷಿಣಕಾಳಿಕಾಲಯ” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದು ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ ಸಕಲ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿರು” ಎಂದು ನುಡಿದು ಒಂದು ಕಾಳಿಕಾ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪದೇಶಿಸಿ ಅಚ್ಯುತ ಶರ್ಮನು ಯಥಾಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರಲು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೊಲ್ಲದೆ ಆತನನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡುಮೂರು ದಿನಗಳು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಔತಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ತಾನೇ ಆತನಿಗೊಂದು ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದನು.

ಅಚ್ಯುತಶರ್ಮನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸೇರಿ ಕಾಳಿಕಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ದೇವಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಸಕಲ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಹುಕಾಲಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಆತನ ವಂಶವು ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಗ್ರಾಮವು ಕೂಡ ಪಾಳಾಗಹೋಗಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ಈ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಶಕ್ತಿಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು.

ಅದರಿಂದ ದೇವಾಲಯವು ಹಾಳುಬಿದ್ದಿರುವುದು. ಅದೇ ಈ ದೇವಾಲಯವು. ಈ ಗ ಈ ಗುಡಿಗೆ ಈದರೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ ಈ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸತ್ಯಶೀಲನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಟ್ಟನು.

ಇಂತು ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಹತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ. :—

ನಮಸ್ತೇ ಜಗದಾಧಾರ ನಮಸ್ತೇ ಎಶ್ವಭಾವನ |

ನಮೋನಮೋ ಹೃಷೀಕೇಶ ನಮೋಭಕ್ತಾರ್ತಭಂಜನ ||

ಗುರುಶಿಷ್ಯರಾದಿನವೆಲ್ಲವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದು ಬೆಳಗಿನಜಾವಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಸ್ನಾನಾಧಿವಿಧಿಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮುದ್ರತೀರವ ಮಾರ್ಗವನ್ನೆ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಡಲ ದಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ತಂಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ತೋರಿದುದರಿಂದ ಊರಿನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಕಲ್ಲುಮಂಟಪವನ್ನು ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ಆ ಮಂಟಪವು ಅತಿ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟು ಅಂದವಾಗಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉನ್ನತಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತ ಸಜೀವದಂತೆ ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಕಲ್ಲಿನ ಕುದುರೆಯೊಂದು ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಸತ್ಯಶೀಲನನನ್ನು ನೋಡಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಸಜೀವಾಶ್ವವೆಂದೇ ತಿಳಿದನು. ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ವಿನೂರ್ತಿಸಿ ನೋಡಿ ಅದು ಕದಲದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕಲ್ಲಿನ ಕುದುರೆಯೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಮಗ್ನನಾದನು. ಆಗಲೇ ಅದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯೋಗೀಂದ್ರನನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯ ವಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ಆಗ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು, ಹಳ್ಳಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಕೊಂಡುತಂದು ಅಡಿಗೆಮಾಡಿ ಭೋಜನಾನಂತರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಗುರುವಿನ ಬಳಿಗೆಹೋಗಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ “ಸ್ವಾಮಿ! ಇದೊಂದು ಚಿಕ್ಕಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲವೇ ? ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೇವಾಲಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಂಟಪವು ಅತಿವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಅದರ ನಡುವೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಕುದುರೆಯು ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರಣವೇನಾದರೂ ಇರಬಹುದೆಂದು ತೋರುವುದು. ಈ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಗುರುವು ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು.

ವಿಜಯವರ್ಮನೆಂಬ ರಾಜನ ಕಥೆ.

ವತ್ಸ ! ಸತ್ಯಶೀಲ ! ಸ್ವ-ವಿಧಾನದಿಂದ ಕೇಳು. ಇದೊಂದದ್ಭುತವಾದ ವೃತ್ತಾಂತವು. ವಿಜಯನಗರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವೊಂದು ಸಕಲಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅದನ್ನು ವಿಜಯವರ್ಮನೆಂಬ ರಾಜನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಈತನು ಪ್ರಜಾರಂಜಕನಾಗಿ ರಾಜಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಹನಾಗಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗಾಶ್ರಯವಾತನಾಗಿ ಜಾರಜೋರಾದ್ಯಪದ್ರವಗಳಾವುವೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಧರ್ಮದಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯು ಮೇಧಾವತಿ, ಮಂತ್ರಿ ವಿಶ್ವನಾಥಶರ್ಮನು. ಆ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಸಾಮಂತ ಪುರೋಹಿತ ದಂಡನಾಯಕ ದೌವಾರಿಕ ಪರಿವಾರ ಬಂಧುಜನ ಮಿತ್ರ ಸಂದೋಹದೊ ದಿಗೆ ಒಡೊಲ್ಲಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೇವಕನೊಬ್ಬನೈತಂದು “ಸ್ವಾಮಿ ! ಯಾರೋ ಹನ್ನೆರಡು ವಂದಿ ಯುವಕರು ಬಂದು ಬಾಗಿಲಬಳಿ ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವರು. ತಮ್ಮ ಆಗಮನವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅವರು ರಾಜಕುಮಾರರಂತೆ, ಅವರೆಲ್ಲ ಒಂದೊಂದುಕಣ್ಣು ಉಳ್ಳವರಾಗಿರುವರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಲಗಣ್ಣು ಮಾತ್ರವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನೋ ತಿಳಿಯದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅಂಗಸೌಷ್ಠವವುಳ್ಳವರು. ಅವರನ್ನು ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬರಮಾಡಲು ಅಪ್ಪಣೆಯೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ರಾಜಪುಂಗವನು ಆ ಸೇವಕನ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಅವನು ಹೋಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಗೊಳಿಸಿದನು. ಅವರು ಅರಸನಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತು, ಉಚಿತರೀತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ರಾಜನವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಉಚಿತಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು. ಸೇವಕನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಏಕಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಸೌಂದರ್ಯಶಾಲಿಗಳಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು “ಅಯ್ಯೋ ! ಪಾಪ ! ಕಣ್ಣೊಂದಿದ್ದರೆ ಮನಃ ಧನಂತಿರುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲಾ ! ಯಾವ ಕರ್ಮವನ್ನಿವರು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೋ !” ಎಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಮರುಗಿದನು.

ಬಳಿಕ ಆ ರಾಜನವರನ್ನು ಕಂಡು, “ಅಯ್ಯಾ ! ರಾಜಕುಮಾರರೇ ! ನೀವು ಯಾರು ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಿ ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಿರಿ ? ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಏಧವಾಗಿ ಬಲಗಣ್ಣುಗಳು ಮಾತ್ರ ಕುರುಡಾಗಿರುವುದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಆ ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ತಾನೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿ ತಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಭೂವಲ್ಲಭ! ಲಾಲಿಸು. ನಾನು ನನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಚರಿತ್ರೆಯೂ ಇಂಥದೇ ಎಂದು ನೀನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾವು ಬೇರೆಬೇರೆ ದೇಶಗಳ ರಾಜಪುತ್ರರೇ ಹೊರತು ಒಂದು ಸ್ಥಳದವರೂ ಒಬ್ಬತಾಯಿ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಣತಮ್ಮಂದಿರಲ್ಲ. ಇಂತಹ ದುರ್ದಶೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ತರುವಾಯವೇ ನಾವು ಮಿತ್ರರಾಗಿ ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆವು. ನನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಕೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಸರ್ವವೂ ನಿನಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗುವುದು.

ರಾಜಾಗ್ರಣಿಯೇ ! ನಾನು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮತೀ ನಗರವನ್ನಾಳುತ್ತಿ ಚಿತ್ರಭಾನು ರಾಯನ ಏಕಪುತ್ರನು. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಉಗ್ರಸೇನನು. ಒಬ್ಬನೇ ಮಗನೆಂದು ನನ್ನ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಬಹುಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಲಹಿದರು. ನಾನೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಕಲವಿದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕಲಿತು, ರಾಜರಿಗಿರಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ತ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತ ಯೌವನವಂತನಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಕಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಯೌವರಾಜ್ಯಾಭಿಷಿಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯೋಗಿಯಂತಹ ಮಾನವನೊಬ್ಬನು, ವಿಲಾಸಾರ್ಥವಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ವಿಹಾರಮಾಡುತ್ತ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿರಲು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಮಾಯಾತುರಂಗಾರೂಢನಾಗಿ ಬಂದಿಳಿದು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ “ ಎಲೈ ರಾಜಕುಮಾರ ! ನಿನಗೆ ಮಹಾಭಾಗ್ಯವೂ ಮಹತ್ಪ್ರಂತೋಷವೂ ಉಂಟಾಗುವುದು ” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಆತನನ್ನು ನೋಡಿ ಆತನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯಯುಕ್ತನಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು “ ಅಯ್ಯಾ ! ನೀವಾರು ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಿ ? ನನಗೆ ಮಹಾಭಾಗ್ಯವುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲವೆ ? ಅದು ಹೇಗೆ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆನು. ಆತನು ನನ್ನನ್ನು ನಿರುಕ್ತಿಸಿ “ ಹೇಗೆಂಬೆಯೋ ? ಇದೆ ನೋಡು ನಾನು ಹತ್ತಿಬಂದ ಈ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಇದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ನಿನಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಉನ್ನತಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು ಇದನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಂದೇ ತಂದಿರುವೆನು ಇದನ್ನು ಬಳಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನೀನೇ ತಕ್ಕವನು ಇದು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಜೀವವಾದಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದು ಅದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹತ್ತಿದಾಗ ಇದರ ಪ್ರಭಾವವು ನಿನಗೆ ಗೋಚರವಾಗುವುದು ಇದನ್ನು ನೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮತ್ತಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡದೆ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಆತನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ನನಗಾ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಧರಣೀರಮಣಾ ! ಆಗ ನನಗುಂಟಾದ ಅಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾ

ಗದು ಆಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೀಗಾಲೋಚಿಸಿದೆನು “ ಹೇಗೆ ? ಪ್ರಾಣವೇ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಈ ಕುದುರೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮಹಾನುಹಿಮೆಯುಂಟೆ ? ನೋಡುವುದಕ್ಕಿದು ಮರದ ಕುದುರೆಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲ ! ಆತನಾರಬಹುದು ? ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರೂ ನನಗೆ ತನ್ನ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಹೇಳದೆ ಇದನ್ನು ನನಗೇತಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಹೋದನು ? ನನ್ನಮೇಲೆ ಆತನಿಗೆ ಅಂತಹ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಕರುಣವೇತಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಯಿತು ? ಆತನೊಬ್ಬ ಸಿದ್ಧಪುರುಷನಾಗಿರಬಹುದೆ ? ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆತನಿಗೆ ಆಕಾಶಗಮನಶಕ್ತಿಯು ಹೇಗೆತಾನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು ? ಒಂದು ವೇಳೆ ನನಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಪದವಿಯುಂಟಾಗುವುದು ನಿಜವಾಗಿರುವುದೆ ? ದೈವ ಸಂಕಲ್ಪವು ಹೇಗಿರುವುದೋ ? ಯಾರುಬಲ್ಲರು ? ”

ಹೀಗೆ ಹಲವುಬಗೆಯಿಂದ ಆಲೋಚಿಸತೊಡಗಿ “ ಇದರಲ್ಲೇನು ಮೋಸವುಂಟು ? ಏನು ಮುಳುಗಿಹೋದುದು ? ಇದರ ಶಕ್ತಿಯು ಎಥದೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವೆನು ” ಎಂಬ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯಂಕುರಿಸಿ ಶಿಲ್ಪನೈವುಣ್ಯವೊಂದಿಷ್ಟಾದರೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮೊದ್ದುಮೊದ್ದಾಗಿರುವ ದಾರುಮಯವಾದ ಆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದೆನು ಅದು ಬರಿಯ ಮರವೇ ! ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲುಗಾಡಲೂ ಇಲ್ಲ ನನಗೆ ನಗೆ ಬಂತು “ ಎಲ ! ವಂಚಕನೇ ! ಮಾಯಾಮಯನೇ ! ಈ ಮರದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ತಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಹೋದೆಯೇಕೆ ? ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳಿದರು ? ” ಎಂದಾಲೋಚಿಸುತ್ತ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆಯೇ ಸುಮ್ಮನಿರದೆ “ ಹತ್ತಿನೋಡುವೆನು ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೋ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದೆಂದಾತನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿನೋಡುವೆನು ” ಎಂದು ಬಗೆದು ವಿಧಿಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ತಟ್ಟನೆತ್ತರಿ ಆದರನೇಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡೆನು.

ಪ್ರಭುವೇ ! ಆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ನಾನೇನೆಂದು ಹೇಳಲಿ ? ಮರದರೂ ಪದಿಂದಿದ್ದ ಆ ಹೆಣ್ಣುಕುದುರೆಯ ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲದ ರೀತ್ಯಗಳನ್ನು ಅಗಲಿಸಿ ಕೆನೆದು ಚಿಕ್ಕನೆ ಆಕಾಶಕ್ಕೆಹಾರಿ ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಹೋಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆಗ ನಾನೆಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆನೋ ತಿಳಿಯದಲ್ಲದೆ ನೆಲದಮೇಲಿರುವ ಮಹಾಪರ್ವತಗಳೂ ಸಮುದ್ರಗಳೂ ಕಾಡುಗಳೂ ಪಟ್ಟಣಗಳೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಲಿಲ್ಲ ಆಗ ನನಗೆ ಮಹಾಭಯವುಂಟಾಯಿತು. “ ಅಯ್ಯೋ ! ದೈವವೇ ! ದೊಡ್ಡದಾದ ವಿಪತ್ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡೆವಲ್ಲ ! ಈ ಕುದುರೆಯು ನನ್ನನ್ನೆಲ್ಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದೋ ಕಾಣೆನಲ್ಲ ! ಮರದ ಕುದುರೆಯೆಂದು ನಾನು ಬಗೆದಿದ್ದೆನಲ್ಲ ! ನೋಸಹೋದೆನಲ್ಲ ! ಹಾ ! ಪರಮೇಶ್ವರಾ ! ಏನುಮಾಡಲಿ ? ” ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತ ಶರೀರವು ನಡುಗುತ್ತಿರಲು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುವೆನೋ

ಎನೋ ಎಂಬ ಭಯದಿಂದ ಅದರ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅದರಮೇಲೆ ಬೋರಲಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದನು.

ಅದು ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಎಷ್ಟು ದೂರದವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಯಿತೋ ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದಿತೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಆ ಕುದುರೆಯು ಆ ದಿನದ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಹೋನ್ನತಗಳಾದ ನಾಲ್ಕು ದುರ್ಗಮ ಪರ್ಮಿತಗಳ ನಡುವೆ ಇದ್ದ ಒಂದು ದಿವ್ಯಭವನದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಇಳಿವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿತು ಅಮಂದಿರದ ಸುತ್ತಲೂ ವಿಕಾಲವಾದ ಬಯಲೂ ಮನೋಹರಗಳಾದ ಉದ್ಯಾನವನಗಳೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು ನಾನು ಆ ಕುದುರೆಯಿಂದಿಳಿದನು ಆಗ ಭೂಮಿಯು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಿದುದಕ್ಕೂ ನಾನು ಆ ಕುದುರೆಯ ಅಧೀನದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡುವಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತಂದಿತು ಆದರೆ ಆಗ ನಾನಿರುವುದು ಯಾವ ದೇಶವೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯುನ್ನತಗಳಾದ ಆ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಆ ಚೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ಆಚೆ ಇರುವವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವಂತೆ ತೋರಿದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಆ ಅಲ್ಪಸಂತೋಷವೂ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿ ಅತಿ ದುಃಖವೂ ಭಯವೂ ಸಂಭವಿಸಿತು ಮುಂದೆ ಏನುಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತೋರಲಿಲ್ಲ ಒಂದಿನಿಸುಹೊತ್ತು ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದು ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ದಾಟಿಸೆಂದು ಭಗವಂತನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದನು. ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ ಆ ಸುಂದರಮಂದಿರವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಅದು ದೇವಭೂಮಿಯೆಂದೂ ಆ ಮಂದಿರವು ದೇವಮಂದಿರವೆಂದೂ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅದರ ಸೊಬಗನ್ನೂ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನೂ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಲಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ಸಂವತ್ಸರವೇ ಆಗುವುದು. ಅಂತಹ ದಿವ್ಯಭವನವು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆನು. ಅದು ಅಂತಹ ಸುಂದರಮಂದಿರವಾದರೂ ಸಕಲ ಸಂಪದ್ಭರಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಜನಸಂಚಾರವೇ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೂ ನನಗೆ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನಂಟುಮಾಡಿತು ಆ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಬಾಗಿಲುಗಳೂ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟೇ ಇದ್ದುವು ಆನಂದಸಂದಾಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ ದುಃಖವನ್ನಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಸೇರಿದುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಸಂಕಟವಡುತ್ತ, ನನ್ನನ್ನು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಂದ ಆ ಹಾಳು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಬಯ್ಯುತ್ತ ಅದರಕಡೆಗೆ ನೋಡಲು ಅದು ಅಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸಲಿಲ್ಲ ನನಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಶ್ಚರ್ಯವೂ ದುಃಖವೂ ಉಂಟಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಂದು ಅತಿ ಶಯವಾವ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದಿಗೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನಾಲೋಚಿಸಿ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿ ದೇವರಮೇಲೆ ಭಾರವನ್ನಿಟ್ಟು ಆ ಮನೆಯ

ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ಯಾರಾದರೂ ಇರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿಯಾಡಿದನು ಯಾರೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಹಜಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಮೌಲ್ಯಗಳಾದ ರತ್ನಕಂಬಳಿಗಳು ಹಾಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದುವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮನೋಜ್ಞಗಳಾದ ಪಲ್ಲಂಗು (sofa) ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರ. ಕೆಲವು ಕೊಟ್ಟಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ವಜ್ರ, ವೈಡೂರ್ಯ, ಗೋಮೇಧಿಕ, ಪುಷ್ಕರಾಗ ಮೊದಲಾದ ರತ್ನಗಳೂ, ಧನರಾಶಿಗಳೂ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿದ್ದುವು. ಹೀಗೆ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ನಿಶಾಂತವು ನಿರ್ಮಾನುಷ್ಠವಾಗಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಊಹಿಸಲಸದಳವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇದು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾಯಾಭವನವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಲೋಚಿಕೊಂಡೆನು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಆ ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಭಯಪಡುತ್ತಿರಲು ಸೂರ್ಯನಸ್ತಮಿಸಿದನು. ಆಗಲಾ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ದೀಪಗಳು ಉರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿ ಹಟ್ಟಿಹಗಲಿನಿಂದದಿಂದ ಶೋಭಿಸಿತು. ಆರೀತಿಯನ್ನು ಪರಿಸಲು ನಾನಾವುದೋ ಒಂದು ಮಹಾಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಂತೆ ತೋರಿತು. ಹಾಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದರೂ ಅತಿಭಯಂಕರವಾದ ಆ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಶಕ್ತನಾದ ಭಗವಂತನನ್ನುಳಿದು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ರಕ್ಷಕನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಆತನನ್ನೆ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ನನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬೆದರಿ ಉಯ್ಯಲೆಯಂತೆ ತೊಗುತ್ತಿರುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತೋರದೆ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಮೃದುವಾದ ಮತ್ತೆಯನ್ನು ಹಾಕಿರುವ ಮಂಚದಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ “ ಓ ತಂದೆಯೇ ! ಈಗ ನಡೆದಿರುವ ಕಾರ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಮಹಾಮಾಯೆಯಾಗಿರುವುದು. ದೇವದೇವ ! ಸರಮೇಶ ! ನೀನೇ ದಿಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಈ ವಿಪತ್ತಿನಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು ” ಎಂದು ಅರಚಿಕೊಂಡೆನು.

ಹೀಗೆ ನಾನು ಅರಚಿಕೊಂಡ ಒಡನೆಯೇ “ ಫಲ್ ಫಲ್ ” ಎಂದು ಅಂದುಗೆಗಳ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಬಂದಿತು ಇದೇನೆಂದು ತಲೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ನೋಡಲು ಗಹಗಹಿಸಿ ಸಗುತ್ತ ಜಗನ್ನೋಹನಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ಯುವತಿಯೊಬ್ಬಳು ನನ್ನಕಡೆಗೆ ನವೆದುಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಆ ಸುಂದರೀರತ್ನವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಭಯವೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯಿಸಿತು ಆಗ ನಾನು ಸತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಬದುಕಿದ್ದೆನೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವೈಕಲ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಬಾಯಿಬಾರದೆ ಮರವಟ್ಟಿದ್ದೆನು. ಆ ಪೆಣ್ಮಣಿ ನನ್ನೆಡೆಗೆಬಂದು ಚಿರಸುಖಿತಳಂತೆಯೂ, ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳಿದ ಪ್ರಿಯಪ

ತ್ವಿಯಂತೆಯೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಕೋಮಲವಾದ ಕೈಯನ್ನಿಟ್ಟು ಬೆನ್ನನ್ನು ತಟ್ಟಿ ನನ್ನ ಭಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವಳಾಗಿ “ ರಾಜನಂದನ ! ಏಕೆ ಭಯಪಡುತ್ತಿರುವೆ ? ಮನಸ್ಸನ್ನು ದಿಟ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರು ಇಲ್ಲಿ ನೀನು ಯಾವ ಉಪದ್ರವವನ್ನಾಗಲಿ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಸಂತೋಷವೂ ಸೌಖ್ಯವೂ ಉಂಟಾಗುವುದು ಹಿಂದೆಯೆಂದೂ ನೀನರಿಯದಿರುವ ಆನಂದವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಪಡೆವೆ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯಳನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಸೇರಿ ಸಮಸ್ತ ಭೋಗಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬಂದಂತೆ ಅನುಭವಿಸು ಆ ಬಳಿಕ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ” ಎಂದು ಮೃದುಮಧುರಗಳಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನುಡಿದು, ತನ್ನ ಒಂದು ಬಾಹುವನ್ನು ನನ್ನ ಬಾಹುವಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನನ್ನನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿದಳು.

ಆಗ ನನಗೆ ಉಂಟಾದ ಭಯ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ ಅಂತಪ್ಪ ಸೌಂದರ್ಯವತಿಯೂ ಯುವತಿಯೂ ಆದ ಕಾಂತೆಯು ಏಕಾಂತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ತಾನಾಗಿ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ಅಲಿಂಗನ ಚುಂಬನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಾಗಿದ್ದರೆ ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಸುಖಾನುಭವವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಜಾಂಗ್ರಹಣೆಯ ನನಗಾದರೂ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಭೀತಿಯೇ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ನನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ನಡುಗಿಸಿತು ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭೂತವಾರೀತಿಯಾಗಿ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವುದೆಂದೂ, ಅದು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡದೆ ಹಿಂಸಿಸಿ ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದೆಂದೂ ಭಾಷಿಸಿ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತನಾದೆನು. ಆ ಕಾಂತಾಮಣಿಯು ನಾನು ಭೀತನಾಗಿರುವಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು, ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಧೈರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು, ನನ್ನನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಕೋಣೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ನಿರ್ಜನವಾಗಿದ್ದ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪರಿಚಾರಿಕೆಯರು ಆ ಲಲನೆಯ ಕಣ್ಣನ್ನೆಯಿಂದ ಬಂದು ಪರಿಮಳೋದಕದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ದಿವ್ಯಾಂಬರಗಳನ್ನು ಡಿಸಿದರು ಕೆಲರು ದಿವ್ಯಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದರು ನಾನು ಅವರ ಕೈಯ ಬೊಂಬೆಯಾಗಿ ಅವರಾಡಿಸಿದಹಾಗೆಲ್ಲ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಬಳಿಕ ಆ ಸವನೋಹನಾಂಗಿ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಟ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ನನಗಾಗಿ ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಪೀಠವನ್ನು ಹಾಕಿ ಹೊನ್ನಿನ ಬಾಳೆಯ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ದಿವ್ಯಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಡಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಂತೆಯಾಗ “ ಓ ನನ್ನ ಮನಃಪ್ರಿಯನೇ ! ಈ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡು ಬಹಳವಾಗಿ ಬಳಲಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವೆ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು ಯಾವುದು ಹೇಗಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಸಿ

ವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಭುಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು ಏನು ಹೇಳಲಿ? ಅಂತಹ ರುಚಿಯುಳ್ಳ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ನೋಡಿ ತಿಂದು ಅರಿಯೆನು ಅವರೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಅವೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ವಿಷಪ್ರಾಯಗಳಾಗಿಯೇ ತೋರಿದುವು ಹೇಗೆಯೋ ಊಟಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟೆನು ಆ ಸುಂದರೀಮಣಿಯು ನನ್ನ ಭೋಜನವು ಮುಗಿವಸರ್ಯಂತರವೂ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಯಾವ ಯಾವ ಸಂಭಾಷಣೆಯೋ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ನಾನು ಊಗುಟ್ಟುತ್ತ ತಲೆಯನ್ನಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ ಇದ್ದೆನೇ ಹೊರತು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಭೋಜನಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪಾದಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡೆನು. ಬಳಿಕ ಆ ರಮಣೀಮಣಿಯು ಪರಿಚಾರಿಕೆಯರಿಗೆ ಏನೋ ಹೇಳಿ ಮಜ್ಜನಭೋಜನಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋಗಲಾಗಿ ಅವರು ಸಕಲವಿಧಾಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಟ್ಟಡಿಯೊಳಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದ ಮೃದುವಾದ ಹಂಸತೂಲಿಕಾತಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ “ಪ್ರಭುವೇ! ನಮ್ಮ ಒಡತಿಯು ಈಗಲೇ ಬರುವಳು ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳದೆ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲವಿಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನದಿಂದಿರಿ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಹೊರಟುಹೋದರು.

ಸತ್ಯಶೀಲನೇ! ಆ ರಾಜಪುತ್ರನು ವಿಜಯವರ್ಮನೊಡನೆ ಆತ್ಮಕಥೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಮತ್ತಿಂತೆಂದನು. “ರಾಜಪುಂಗವ! ಈ ಪರಿಯಾಗಿ ಪರಿಚಾರಿಕೆಯರ ಓದಾಟ, ಉಪಕಾರೋಕ್ತಿಗಳು, ಆ ಸುಂದರೀಮಣಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ನೋಡಿ, ಅದು ಕುಳ್ಳೋ ನಿಜವೋ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತಿರಲು ಲಾವಣ್ಯನಿಧಿಯಾದ ಆ ವಸಂತಮಣಿಯು ಸ್ನಾನಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಸಮಾನವಾದ ಅಲಂಕಾರದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಕಿರುನಗೆ ಸೂಸುತ್ತ “ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಾ! ನಾನು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಡವಾಯಿತೇ! ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪವೇ? ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು” ಎಂದು ಬಂದು ನನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಬಿಗಿದಪ್ಪು ಚುಂಬಿಸಿ ಕಾಮಕ್ರೀಡಾ ಕುತೂಹಲವತಿತಯಿಸುತ್ತಿರಲು, ನನ್ನ ಭಯವು ತೀರುವಂತೆ ಸರಸವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಆ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲವು ನನ್ನೊಡನೆ ಕೂಡಿದ್ದಳು. ಹೊರವ ಮಾತೇನು? ರಾಜಾಗ್ರಣಿ! ಆ ಕೋನುರಾಗಿಯಿಂದ ನಾನು ಸಕಲ ಕುರುಗಳನ್ನೂ ಅನುವಿದೆನು. ಬೆಳಗಾದ ಬಳಿಕ ನನಗೆ ಸಕಲೋಪಚಾರಗಳೂ ನಡೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆ ಸುಂದರಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷವಾದರೂ ಎಡೆಬಿಡದೆ ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಆಹಾರ ವಿಸಾರ ಶಯ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತಿಳಿತು. ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ನನ್ನ ಭಯವು ತೊಲಗಿಹೋದುದರಿಂದ ಆ

ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು ಅಗಲಿರುವಿಕೆಯು ನನಗೂ ದುಸ್ಸಹವಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟುದರಿಂದ ಒಂದು ಕ್ಷಣವಾದರೂ ಅವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರದೆ ನಿರಂತರವೂ ಸಮಸ್ತ ಭೋಗಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೆನು.

ಹೀಗೆ ಮೂವತ್ತದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಅನುರಾಗ ಲತೆಯು ಹಬ್ಬಿ ಹರಡಿತು. ಬಳಿಕ ಸಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಂದುದಿನ ವಿನೋದವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ಆಗ ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, “ಎಲಾ ಮುದ್ದುಗುರಿವ ಎನ್ನ ಮುಗುಡೆಯೇ! ತ್ರಿಲೋಕಸುಂದರಿಯಾದ ನಿನಗೂ ನಿನ್ನ ಮೂಲವಾಗಿ ಈಸುಂದರಮಂದಿರಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಭಾಗ್ಯಕ್ಕೂ ನಾನೇ ನಾಸು ಕನಾಗಿರುವೆನು. ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ನೀನು ಯಾವಳೋ ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯೆಂತಹುದೋ ಅದು ಈವರೆಗೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನನಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಿಸಿ ಸಂತಸಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತಿರುವೆನು.” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆನು.

ಈ ನುಡಿಯು ನನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಲೇ ಆ ಮೋಹನಾಂಗಿಯು ಮುಖವು ವಿವರ್ಣವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನನ್ನಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾನುರಾಗವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಆ ಲತಾಂಗಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಅತ್ಯುಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರುಕಿಸಿ ವಿಕಟಹಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿ “ಭಟರೇ! ಬನ್ನಿಬನ್ನಿ, ಬೇಗಬನ್ನಿ ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕರೆದು ಕೈ ಚಪ್ಪಾಳೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದಳು. ಅವಳು ಹಾಗೆ ನಡಿಯುತ್ತಲೇ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಇಬ್ಬರು ಭಯಂಕರರೂಪವುಳ್ಳ ಪುರುಷರು ಖಡ್ಗಹಸ್ತರಾಗಿ ಓಡಿಬಂದು ಮುಂದೆ ನಿಂತರು. ಆ ರಮಣಿಯವರೊಡನೆ “ಎಲೈ ಭಟರೇ! ಮೊದಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ನಾನಾಗಿ ನನ್ನ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಸುವವರೆಗೂ ತಡೆದಿರಲಾರದೆ ತ್ವರೆಪಟ್ಟು ನನ್ನ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಈ ಬುದ್ಧಿಹೀನನನ್ನು ಈಗಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ನಾನು ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವಮೇರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿ ಇವನನ್ನು ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಕಲ್ಲುಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬನ್ನಿ” ಎಂದು ಅತ್ಯುಗ್ರವಾಗಿ ಆಜ್ಞಾ ಪಿಸಿದಳು.

ನಾನು ಆ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಯಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಅಗಲಿರಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಯಾವುವನ್ನೋ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆನು. ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ಮಾತನಾಡಗೊಳಿಸದೆ “ಛೇ! ಛೇ! ಬಾಯಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚು ನೀನು ನನ್ನೊಡನಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ನೀಚನಾಗಿರುವೆ. ನೀನು ಮಾಡಿದ ಅಪಚಾರದ ಫಲವನ್ನನುಭವಿಸು. ಇನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಯಾದರೆ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸುವೆನು.” ಎಂದು ಭಯಪಡಿಸಲು ಮೂಗು ಹಿಡಿದವನಂತೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆನು. ಬಳಿಕ ಆ ಭಟರಿರ್ವರೂ ನನ್ನ ಎರಡುತೋಳಗಳನ್ನು

ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಆಮಂದಿರದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಎಳೆದುತಂದು ಹಾಗೆಯೇ ಫಕ್ಕನೆ ಮೇಲಕ್ಕೆಹಾರಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮುದ್ರತೀರಕ್ಕೆ ತಂದು ಒಂದು ಬಗೆಯಾದ ಕಾಡಿಗೆಯನೊಂದಿಷ್ಟು ನನ್ನ ಬಲಗಣ್ಣಿಗೆ ಸವರಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಕಲ್ಲು ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾರಿಹೋದರು.

ಅವರು ಹೊರಟುಹೋದ ಬಳಿಕ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಲಾಗಿ ಅವರು ಅಂಜನವನ್ನು ಸವರಿದ ನನ್ನ ಬಲಗಣ್ಣು ಕುರುಡಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಾನು “ಅಕಬಾ! ಇದು ಸ್ವಯಂಕೃತಾಪರಾಧವಿಂದ ಉಂಟಾದ ಫಲವಲ್ಲವೇ? ಅಂಥನಾಗಿ ಜೀವಾವಧಿ ಇರಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲ! ಹಾ! ದೈವವೇ! ನಿರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಾದ ಈ ಕಡಲಿನ ದಡದಲ್ಲಿ ತೊಳಲುತ್ತ ಅಳಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲ! ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿನೋಡಿದರೂ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಾದರೂ ಇರ ಮಂತೆ ಕಾಣೆನಲ್ಲಾ! ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಅವಳ ವೃತ್ತಾಂತವೆಂದಿದ್ದರೇನು? ಅವಳನ್ನು ಗಾನೇಕೆ ನಿನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವೇನೆಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆನಲ್ಲಾ! ದೈವವು ವಿಮುಖನಾದರೆ ಯಾರು ಏನನ್ನು ತಾನೆ ಮಾಡಲಾಪರು! ಯಾರಿಂದ ಏನಾಗುವುದು? ಮಾನವನು ಪಂಡಿತನಾಗಲಿ ಶೂರನಾಗಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಾಶಾಲಿಯಾಗಲಿ ದೈವವು ವಿಮುಖನಾದರೆ ಅವನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನಗಳಾಗುತ್ತವೆಯಲ್ಲವೇ? (ಕಿಂಕರೋತಿ ನರಃಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಶೂರೋ ವೃಥಪಂಡಿತಃ | ದೈವಂ ಯಸ್ಯಫಲಾನ್ವೇಷಿ ಕರೋತಿ ವಿಫಲಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ ||) ಮತ್ತು ದೈವವು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲನಾದರೆ, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಾಗಲಿ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಾಗಲಿ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಲಿ ಯಾರೂ ಸಹಾಯಕರಾಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲವೇ? (ದೈವೇ ವಿಮುಖತಾಂ ಯಾತೇ ನಕೋಷ್ಯಸ್ತಿ ಸಹಾಯವಾಽ ಪಿತಾ ಭ್ರಾತಾ ತಥಾ ಭಾರ್ಯಾ ವಾಫ ಸಹೋದರಃ ||) ಅಬೋ! ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಇದ್ದಂತೆ ಈಗಲೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಲಾರದೆ ಹೋದೆನು. ಹಾಗಾದುದು ಹೀಗಾಗುವುದಕ್ಕೇ ಇರಬಹುದು. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಿರುಪಮಾನ ಭೋಗಗಳನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತ, ಆ ರಮಣೀತೀತಕವನ್ನು ಕೂಡಿ ಆನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಹಲುಬಿ ನನ್ನ ಅವಿವೇಕಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಮುಂದಿನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನರಿಯದೆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ “ತೇನವಿನಾತ್ಮಣಮಸಿನಚಲತಿ ಎಂಬಂತೆ ದೈವಸಂಕಲ್ಪದಂತೆ ನಡೆವುದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಯತ್ನವೇನೂ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಬಗೆದು ಆ ಕಲ್ಲುಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆನು.

ಬಳಿಕ ಒಂದಿಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಇಗೋ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಹನ್ನೊಂದು ಮಂದಿಯು ಒಂದಾಗಿ ನನ್ನಬಳಿಗೆ ಬಂದರು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ವಿಕಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿಯೇ

ಇದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಲಗಣ್ಣುಗಳೆ ಅಡಗಿಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಪರಮಾತ್ಮವಾದಿಯಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮಂತೆಯೇ ದಕ್ಷಿಣನೇತ್ರ ಹೀನನಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಇವರು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕು ತಾವು ತದ್ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಿತವರಂತೆ “ಎಲೈ ಮಿತ್ರನೇ! ನೀನು ಹನ್ನೆರಡನೆಯವನಾಗಿ ಬಂದೆಯಾ? ಬಾಬಾ! ನಮ್ಮೊಡನೆ ನೀನೂ ಸೇರು. ನಿನ್ನ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಲೀ ಕ್ಷೇಮವನ್ನಾಗಲಿ ನಾವು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವೂ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ನೀನು ಹೋಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆ ಮಾಯಾಸುದರಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಭೋಗಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದವರೇ. ವಾಗ್ವಿಷಯದಿಂದಲೂ ನಮಗೂ ನಿನಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಗತಿಯೇ ಸಂಭವಿಸಿತು. ನೀನು ನಮಗಿಂತಲೂ ಬುದ್ಧಿವಂತನೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ದತ್ತೆಯನ್ನು ನೀನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿಸುವರೆಗೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಒಕ್ಕಣಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲರಕಥೆಗಳೂ ಒಂದಾಗಿ ಯೇ ಏರ್ಪಟ್ಟುವು.

ಬಳಿಕ ನಾನಿವರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಮಾಡಿ “ಸಖರೇ! ನೀವು ಇಷ್ಟು ಕಾಲದವರೆಗೆ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇಲ್ಲಿ, ಈ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಿ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆನು. ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನು “ಅಯ್ಯಾ! ಬಹುದೂರದವರೆಗೆ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲೊಂದು ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಯೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ಪರ್ವತವುಗಳಿದ್ದವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಹೋಗಲಾರದೆ ಅಡವಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹಣ್ಣುಕಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಗೆಡ್ಡೆಗಿಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ತಿಂದು ಕಾಲಯಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಬಳಿಕ ಈ ಹತ್ತುಮಂದಿಯೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಬಂದು ಸೇರಲು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಹಡಗು ಕಾಣುವವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆನು. ಬಳಿಕ ನಾವು ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿಯೂ, ಸಮಾಪಾರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾಯಿಕಸರುಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ತಿಂದು ಬುಗೆಗಳ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತ ನಾನಾಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೇರಿದ ಬಳಿಕ ಪದಿನೈದು ದಿನಗಳಾನುಂಟಪದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು ಒಂದುದಿನ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಡಗು ದಾಳಿತಪ್ಪಿ ನಾವಿರುವೆಡೆಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಬಂದು ನಿರ್ವಾನುಷ್ಠಾನದ ಆಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ತಮ್ಮಂತೆಯೇ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ವಿವತ್ತನ್ನು ಪಡೆದವರನ್ನಾಗಿ ಬಗೆದು ಮರುಗಿ ಒಂದು ದೋಣಿಯನ್ನು ದಡಕ್ಕೆ ತಂದು ನಮ್ಮನ್ನು

ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಮ್ಮನು ಹಡಗಿನಮೇಲೆ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಇವರಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ತಾಳಿ “ಅಹುದಪುದು ! ಈ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಭೂತಗಳು ಇವೆಯೆಂದೂ ವಿಚಿತ್ರಗಳಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವೆಂದೂ ಅನೇಕರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿರುವೆವು. ಅಂತಹ ಭೂತವಾವುದೋ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಂದು ಇಂತಹ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡಿರುವುದು” ಎಂದು ನುಡಿದು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಮಾರುತವು ಬೀಸಿದುದರಿಂದ ಹಡಗನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ನಿರಪಾಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಒಂದುಕಡೆ ಇಳಿಸಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡು, “ಎಲೈ ಮಿತ್ರರೇ ! ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣವಿರುವುದು. ನೀವಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮನಿಮ್ಮ ವೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು. ವಸುವಿರಲಿ ! ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟೊಂಡು ಹಡಗಿನ ಪಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ “ಆಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ದಾರಿಯದೇ” ಎಂದು ಪಟ್ಟಣದ ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತ ಆ ಹಡಗಿನವರು ಹೊರಟುಹೋದರು.

ರಾಜಪುಂಗವ ! ನಾವೆಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿಬಂದೆವೋ ಹೇಳಲಾರೆವು. ನಾವು ಹಡಗಿನಿಂದ ಇಳಿದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೂರುತಿಂಗಳ ಕಾಲವು ಹಿಡಿಯಿತು. ಸಮುದ್ರತೀರದಿಂದ ಹೊರಟುದುಮೊದಲು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇದಿರಾಗಿ ಬಂದ ದಾರಿಗರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಬದುಕಿಬಂದೆವು. ನಿಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸೇರಿದೆವು. ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೃಪಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಂಡು ಕೇಳಿದುದರಿಂದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ದಿನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. ಇಲ್ಲಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಉಗ್ರಸೇನನು ತನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದನು. ಉಳಿದವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಹೆಸರು, ದೇಶ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಹೇಳಿ, “ನೃಪಲಾರ್ದೂಲ ! ಉಗ್ರಸೇನನು ಹೇಳಿದ ಕಥೆಗೂ ನಮ್ಮ ಕಥೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಚರಿತ್ರವೂ ಒಂದೇ, ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಅವರವರ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆ ವಿಜಯವರ್ಮನೂ ಸಭ್ಯರೂ ಅದ್ಭುತಗಳಾದ ಆ ರಾಜಪುತ್ರರ ಚರಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಮಗ್ನರಾದರು. ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲ ರಾಜಪುತ್ರರಿಗೂ ಔಷಧ, ಬಹುಮಾನಗಳು ನಡೆದುವು. ಅವರು ರಾಜನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಸಚಿವಾಗ್ರಹಿಯಿಂದ ನಡೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಜ್ಜನ ಭೋಜನಾದ್ಯುಪಚಾರಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಾದಿಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಅನಂದಪಟ್ಟರು. ಬಳಿಕ ರಾಜನು, ಅಯ್ಯಾ ! ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಬಗೆಬಗೆಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನನುಭವಿಸಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಬಳಲಿರುವಿರಿ.

ಆದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಬಳಲಿಕೆಯು ತೀರುವವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿ. ನಮ್ಮ ಸಚಿವಾಗ್ರಾಣಿಯು ನಿಮಗೆ ಉಚಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರಾದಿಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸುವನು. ಕೆಲವು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸಿರಿ. ಬಳಿಕ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸೇರಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಓಲಗದ ಚಾವಡಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಎಂದೀಪರಿಯಾಗಿ ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ನುಡಿದು, “ವತ್ಸ! ಸತ್ಯಶೀಲ! ಇದು ದೊಡ್ಡಕಥೆ. ಇನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಹೊತ್ತಾಯಿತು, ಶ್ರಮವು ಹೆಚ್ಚಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವೆನು. ಮುಂದಿನ ಇಳಿದಾಣದಲ್ಲಿ ನೀನು ಕೇಳಿದರೆ ಉಳಿದಿರುವ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದನು. ಸತ್ಯಶೀಲನು ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅವರು ಆದಿನವೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಆರುಣೋದಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಸ್ನಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಆರುತಾಸಿನವರೆಗೆ ನಡೆದು ಅಡವಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದು ಒಂದು ನದಿಯ ಕರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ನಡೆದುಬಂದ ಬಳಲಿಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಹ್ಲಕಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳಿಂದ ಹ್ವತ್ತನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ಸುಖವಾಗಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಇಂತು ಹತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ. :—

ಭವದುಃಖನಿರಾಸಾಯ ಸಾಧುಲೋಕೈಕ ಬಂಧನೇ |

ಚರಾಚರ ನಿವಾಸಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯತೇ ನಮಃ ||

ಹೇಮವಲ್ಲಿಯ ಕಥೆ.

ಚಿದಂಬರಮುನಿಯು ಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ಸುಖವಾಗಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿರಲು ಸತ್ಯಶೀಲನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು “ಗುರುವರ್ಯಾ! ನಿನ್ನೆಯದಿನ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಕಥೆಯು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಾಳೆ ನೀನು ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಳುವೆನೆಂದೂ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದ್ದಿರಲ್ಲವೆ? ಸ್ವಾಮಿ! ಬಹುವಿನೋದವನ್ನಂಟುಮಾಡುವ ನಿನ್ನೆಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದದು ಮೊದಲು, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸೇ ಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ತತ್ಕಥೆಯೇ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಮನಃಪಠದಲ್ಲಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ತಿರುಗಾಡತೊಡಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಆ ಕಥೆಯ ಶೇಷವನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಕೇಳಲು ಯೋಗಿಪುಂಗವನಿಂತೆಂದನು.

ವತ್ಸ! ಸತ್ಯಶೀಲ! ಲಾಲಿಸು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ರಾಜಕುಮಾರೋಕ್ತ ಸಚರಿತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು ಮೊದಲು ಆ ವಿನೋದಕರವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ತ್ವರೆಪಡುತ್ತ ತದ್ವಿಷಯವನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕವಿಧಗಳಾದ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಒಂದುಪಾಯವೂ ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಆತನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಆ ರಾಜಕುಮಾರರು ಹೇಳಿದ ವೃತ್ತಾಂತದ ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಶಕ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ಬಗೆದು ಒಂದುದಿನದ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಸಂಗಡಲೂ ಹೇಳದೆ ಒಂದು ಜವೋವೇತವಾದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿ ಖಡ್ಗಹಸ್ತನಾಗಿ ರಾಜಕುಮಾರರು ಹೇಳಿದುದರಿಂದ ತಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಕುರುಹುಗಳನ್ನೂ ಆದಿಕ್ಕನ್ನೂ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದನು.

ಆ ರಾಜನು ಹಾಗೆ ಹೋಗಿಹೋಗಿ ವ.ಹಾರಣ್ಯವೊಂದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಹುಟ್ಟಿತು. ತಾನೆಷ್ಟುದೂರದವರೆಗೆ ಬಂದಿರುವುದನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳ ಸಂದಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವರೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಗಿರಿಪ್ರವಾಹವೊಂದು ಹರಿಯುತ್ತಿರಲು ಅಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯನ್ನಿಳಿದು ಅದಕ್ಕೆ ನೀರುಕುಡಿಸಿ ಮೇಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ತಾನು ಕಾಲ್ಮೋಚಿತ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ತಂತಿದ್ದ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ತಿಂದು ಆ ನದಿಯ ಮಧುರವಾದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು, ತೀರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅಪರಿಚಿತ ವಾಗಿಯೂ ನೇರವಾದ ದಾರಿಯಿಲ್ಲದೆ ವಕ್ರವಕ್ರವಾಗಿಸುೂ ಇರುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನವಾದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನೂ ಅರಿಯದೆ ಬಂದ ಪರಿಯನ್ನು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ ತನ್ನಲ್ಲಿ “ಬರಬಾರದು, ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಯವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಹಿಂದಿರುಗುವುದು ಪುರುಷಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ನೀಚರು ಮುಂದೆ ವಿಘ್ನವಾಗುವುದೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಮತರಗತಿಯವರು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೆ ಒಡನೆಯೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವರು. ಉತ್ತಮತರಗತಿಯವರಾದರೋ ಎಷ್ಟುವಿಘ್ನಗಳು ಬಂದರೂ ಹೆದರದೆ ಆರಂಭಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಮುಟ್ಟಿಸುವರು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಉತ್ತಮ ತರಗತಿಯವರ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಅನುಲಬ್ಧಿಸುವೆನು. ಆರು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮನುಷ್ಯನವು, ಏಳನೆಯದಲ್ಲವೆ ಭಗವದ್ಯತ್ನವು? ಭಗವಂತನ ಸಂಕಲ್ಪವು ಹೇಗಿರುವುದೋ ನೋಡುವೆನು” ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಮತ್ತೆ ವಾರುವವನ್ನೇರಿ ಮೂಗಿಗೆ ನೇರವಾಗಿರುವ ದಾರಿಯಿಂದ ನಡೆದುನಡೆದು ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಬೆಟ್ಟದ ಕಿಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ತಪೋವನವನ್ನು ಕಂಡನು.

ಆ ಘೋರಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಆಶ್ರಮವು ಗೋಚರಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಆ ವಿಜಯ ವರ್ಮನು ಬಹಳವಾಗಿ ಸಂತೋಷಿಸಿ ಸಮೀಪದ ಒಂದು ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಕುದು ರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಹಾಕಿ ಪಾದಚಾರಿಯಾಗಿ ಆ ತಪೋವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆಶ್ರ ಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತಪಸ್ವಿಯು ನಿಶ್ಚಲಚಿತ್ತದಿಂದ ತಪಸ್ಸುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯಭಕ್ತಿವಿನಯಗಳು ಕ್ಕುತ್ತಿರಲು ಆತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೈಮುಗಿದು ನಿಲ್ಲಲು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ವಿಮುಖನಾದ ಆ ಮುನಿಯು ಸಕಲ ರಾಜಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ನರಶ್ರೇಷ್ಠನನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೆಂದು ಕಣ್ಣು ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದನು. ಆ ಸನ್ನೆಯನ್ನ ರಿತು ಮಾನವನಾಥನು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಮುನೀಂ ದ್ರನು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಸಾಕುಮಾಡಿ ಅರಸನನ್ನು ಕಂಡು ಆತನ ವೂರ್ವೋತ್ತರ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಆತನ ಮುಖದಿಂದರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದನು. ಆಗ ವಿಜಯನಗರಾಧಿಪನು, ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಏಕನೇತ್ರರಾದ ರಾಜ ಪುತ್ರರು ಬಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು ಮೊದಲೊಂದು, ಅವರು ಹೇಳಿದ ವರ್ತಮಾನದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುವರೆಗೂ ನಡೆದ ಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ವಿಶದ ವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ತಾನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವು ನೆರವೇರುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಆತನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು.

ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿದ ತಪಸ್ವಿಯು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ತಲೆ ದೂಗಿ ಅರಸನೊಡನಿಂತೆಂದನು. “ನೀನು ಕೇಳುವ ವಿಷಯವತ್ಯದ್ಭುತವಾದುದು. ಇವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಿನಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯು ನನಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಬಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಮ್ಮಾನ ಹೋಗಿಂದು ಕಳುಹುವುದು ನನ್ನ ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ಉಪಾ ಯವನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುವೆನು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮೂರುಗಾವುದ ದೂರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗುರು ಗಳು ತಪಸ್ಸುಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಅವರಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಆ ಮಹಾತ್ಮರಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವ ನ್ನವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಿಸಿ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದುದನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಿದುದನ್ನೂ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಅವರಿಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದುದನ್ನೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳು. ಆ ತಪೋಧ ನೋತ್ತಮನು ಅನನ್ಯ ಮಹಾಮುನಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಎಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನಾದರೂ ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲನು ಆತನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನೀನು ಪಾತ್ರನಾದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈಡೇರುವುವು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೇ ನಾನು ನಿನಗೆ ಮಾಡುವ ಉಪಕಾರವು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕುರುಹುಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಯಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು.

ವಿಜಯವರ್ಷನಾತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿ ಆ ಮಹರ್ಷಿಯು ಹೇಳಿದ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತ ನಡೆದನಂತೆಂದು ಮಾರನೆಯದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲದಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಮುನೀಶ್ವರನ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಸೇರಿ ಆತನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ವರ್ಮಾನವನ್ನು ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳಿ “ಮಹಾತ್ಮಾ! ನಿಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಸದಾನಂದಮುನಿಗಳು ಕಳುಹಲು ನಿಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೃಪೆಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಫಲಿತ ಮನೋರಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರಿ” ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು.

ಆ ಮುನೀಶ್ವರನು ರಾಜನಂದನನಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿ ಉಚಿತೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಆತನನ್ನು ಬಹೂಕರಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ತದ್ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆತನೊಡನಿಂತಿದನು.

“ಓ ರಾಜನ್ಯಕುಲಲಲಾಮ ! ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಬಂದಿರುವೆಯೋ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುದೂ ಅಲ್ಲ ಬಹಳ ಗೋಪ್ಯವಾದುದು ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿಕೂದದ ಅವಿ ತಿಳಿದುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸದುಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀನಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವೆನು ಮರೆಯದೆ ನಾನು ಮಾಡುವ ಉಪದೇಶವಂತೆ ನೀನು ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ನೀನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆ ಸುಂದರಾಂಗಿಯೂ ಅಕಳ ಸಮಸ್ತ ಭವತ್ತೂ ನಿನಗೆ ಲಭಿಸುವುದು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೆಲವು ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ನಿಭೂತಿಯ ಒಂದು ಉಂಡೆಯನ್ನಾತನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಮೊಳದ ಉದ್ದವುಳ್ಳ ಒಂದು ದಪ್ಪವಾದ ಕೋಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಸಮಯವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸಿ “ಅಯ್ಯಾ! ನೀನಿಗೆ ಶುಭವಾಗುವುದು ಹೋಗು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳಿದ್ದು ತೆರದುನೋಡಿದರೆ ಆ ಸುಂದರಿಯ ಮನೆಯಮುಂದೆ ನೀನಿರುವೆ ಜಂಗ ರೂಕನಾಗಿ ವತಿ ೧ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತಿರುವೆ ತಪ್ಪಿನಡೆದರೆ ಪ್ರಾಣವಾಗುವುದುಂಟಾಗುವುದು ಜ್ಞಾನವಕವಿರಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ರಾಜನು ಆ ಮನೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನನಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಎರಡು ನಿಮಿಷದವರೆಗೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಬಳಿಕ ತೆರೆದುನೋಡಲು ರಾಜಪುತ್ರರು ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಭವನವನ್ನು ತನ್ನೊಡನೆ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದರೋ ಆ ಭವನದಮುಂದೆ ತಾನು ತನ್ನ

ಕುದುರೆಯೊಡನೆ ನಿಂತಿದ್ದನು ಅದು ಪರ್ವತಚತುಷ್ಟಯದ ನಡುವೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಮುನಿಯಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಮುಗ್ಧನಾದನು. ಆತನನ್ನು ಮೂರುಸಾಲು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಕೊಂಡಾಡಿ ಆತನ ಉಪದೇಶ ವಚನಗಳನ್ನು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಲ್ಲವಿಧಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಾನು ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿದ್ದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅತಿಶಯವೈಭವೋಪೇತವಾದ ಆ ಮಂದಿರದ ಸೊಬಗನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಪೀಠದಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಕಾಣಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅದ್ಭುತ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಮನಸಾರೆ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಆತನು ಆ ಸುಂದರಮಂದಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಧನರಾಶಿಗಳನ್ನೂ ರತ್ನರಾಶಿಗಳನ್ನೂ ಕಂಡುವರಿಂದ ಆತನಿಗುಂಟಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನೂ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಬಣ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಸತ್ಯಶೀಲನೇ ! ಆಗ “ ಇಂಥ ಭಾಗ್ಯಯುಕ್ತನಾದ ರಮಣೀಯನಾದ ಮಂದಿರವು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇರುವುದೇ ? ಇಂತಿರುವ ಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ಮನುಷ್ಯರಿಗಿರುವುದೇ ? ” ಎಂಬ ಬಗೆಬಗೆಯ ಭಾವನೆಗಳು ಪುಂಖಪುಂಖವಾಗಿ ಆತನಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿ ನಿರ್ವಿಣ್ಣನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು.

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಪುತ್ರನು ಹೇಳಿದ್ದಂತೆಯೇ ತ್ರಿಲೋಕಸುಂದರಿಯಾದ ಕೋಮಲಾಂಗಿಯೊಬ್ಬಳು ಬಂದು ತನ್ನ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡನಾಗದೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನು ಚಿರಪರಿಚಿತನಂತೆ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ “ ಎಲೈ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ! ನೀನಾರು ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ ? ಮಾನವರಿಗೆ ಅಗಮ್ಯವಾದ ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬಂದೆ ? ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಬಂದೆ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು ಅವಳು ಹಿಂದೆ ತನ್ನ ಮಾಯಾಬಲದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ ರಾಜಪುತ್ರರಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಚುಂಬಿಸಿದಂತೆ ಈ ರಾಜಕುಮಾರನಲ್ಲಿ ಮಾಡದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಿದಳು. ವಿಜಯನರ್ಮನಾ ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ದೇವಕಾಂತಿಯೋ ಏನೋ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಮುನೀಂದ್ರನ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ನಿಶ್ಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಬಿಡದೆ “ ಎಲಾ ಚಂದ್ರಮುಖೀ ! ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಅಮೇಲೆ ಹೇಳುವೆನು ಮೊದಲು ನಿನ್ನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನುಡಿದು ಈ ಮಹೋನ್ನತ ಪರ್ವತಗಳ ನಡುವೆ ನಿರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಾದೀ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವ್ಯಮಂದಿರವಿರುವುದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ನೀನು ಒಬ್ಬಳುಮಾತ್ರ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೂ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಬಹು ಚಿತ್ರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವುದು. ಹೀಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ನೀನಾರು ? ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು ? ನಿನ್ನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಾರು ? ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸು ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ವಿಜಯವರ್ಮನೀಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಆ ರಮಣೀರತ್ನವು ಉಗ್ರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೋಪದಿಂದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೆವರು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರಲು ಕ್ರೂರದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಆತನನ್ನು ನೋಡಿ “ ಎಲಾ ಭ್ರಷ್ಟ ! ದುಷ್ಟ ! ನೀನೇ ನನ್ನ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಕೇಳುವನು ? ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆಯೋ ? ಆಗಲಿ ನಿನ್ನ ಕೊಬ್ಬು ನೀಗಲಿ ಕರಗಿಸುವೆನು ನೀಚನೆ ! ನನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ನಿನಗಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು ? ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದೆ ? ” ಎಂದು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ನುಡಿದು ಚಪ್ಪೆ ತಟ್ಟಿ ಕರೆಯಲಾಗಿ ಅತಿಭಯಂಕರಾಕಾರವುಳ್ಳವನೂ ದೃಢಕರ ದೀರ್ಘಕಾಯರೂ ಆದ ಇಬ್ಬರು ಭಟರು ಕರಾಳಕರಮುಖಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ತಟ್ಟನೆಬಂದು ಆಕೆಯ ಸಮಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಂತರು ಅವರಿಬ್ಬರಿಂದ ಬಂದರೆಂಬುದು ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಆ ಸುಂದರಿ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ “ ಎಲೈ ಬಟರೇ ! ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿರುವ ದುಷ್ಟನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಲೆಯನ್ನು ಕಡಿದುಬಿಡಿ ಇವನು ಯೋಗ್ಯನು ನೀಚನು ಪರಮದಾರುಣನು ಮಹಾವರ್ಣಯುಕ್ತನು ಬೇಗನೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ” ಎಂದಾಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದಳು.

ಭಟರಿವರೂ ಆ ರಾಜನನ್ನು ಉಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೊಂದು ಸಮಾಪಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆತನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಭಯಪಡದೆ ಎರಡನೆಯ ಮುನಿಯು ತನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ದಂಡವನ್ನು ಬೀಸಿ ಅವರಿಬ್ಬರಮೇಲೆ ಹಾಕಿದನು. ಮಂತ್ರಪೂತವಾದ ಆ ಯುಷ್ವಿಯು ಕಾಲದಂಡಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಗಿರನೆ ತಿರುಗುತ್ತ ಬಲಿಸ್ಥರಾದ ಆ ಇಬ್ಬರು ಭಟರನ್ನು ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬೀಳಹೊಡೆಯಲು ಅವರು ಒದೆದಾಡುತ್ತ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು. ಆ ಅದ್ಭುತ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಯುವತಿಯು ಆಗ್ರಹದಿಂದ ಕೈಗಳನ್ನು ತಟ್ಟಲಾಗಿ ನೋದಲಿನಸರಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಬಲವಂತರಾದ ನೂರುಮಂದಿ ಖಡ್ಗಶಸ್ತ್ರರಾಗಿ ಬಂದು ಅವಳ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ರಾಜನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆತನು ಮತ್ತೆ ಆಪ್ರಚಂಡ ದಂಡಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿ ಅದು ಅವರನ್ನು ಕೂಡ ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಯಮನಮನೆಗೆ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಹೀಗೆ ಅವಳ ಆಜ್ಞೆಯಮೇರೆಗೆ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಭಟರುಗಳೆಲ್ಲರೂ ರಾಜೇಂದ್ರನ ದಂಡಪ್ರಹಾರದಿಂದ ನುಚ್ಚುನುರಿಯಾದರು.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅನೇಕರು ಆ ರಾಜನು ಹಾಕಿದ ದಂಡದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಮಡಿದುಹೋದುದನ್ನಾ ಲತಾಂಗಿ ಕಂಡು, ಬೆಗಡುಕೊಂಡಳು. ಮೈ ನಡುಗತೊಡಗಿತು. ತನಗೆತಾನೆ ಕಂಬನಿ ಸರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. “ ಓಹೋ! ಈತನನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವನನ್ನಾಗಿ ಬಗೆದೆನು. ಅಲ್ಲ! ಅಲ್ಲ!! ಮಹಾಪ್ರಭಾವ ಸಂಪನ್ನನು. ಇವನನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ

ತಟ್ಟನೆ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಯಾವ ಮಂತ್ರವನ್ನೋ ಉಚ್ಚರಿಸಿ ನರಪತಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿದಳು. ಮತ್ತು ಎಲಾ! ಪಾಪಾತ್ಮನೇ! ನಿನಗೆ ಮನುಷ್ಯರೂಪವು ಹೋಗಿ ನಾಯಿಯ ರೂಪವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿ, ಎಂದು ಅತ್ಯುಗ್ರವಾಗಿ ನುಡಿದಳು.

ಅವಳು ನೀರನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಈದುವೈ ಮತ್ತೇ ನನ್ನೋ ಬಗೆದು ನನಗೆ ಕೇಡುಮಾಡುವಳೆಂದು ಬಗೆದು ಮುನಿಯು ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪುನಃ ರಣಿಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿತ್ತು ಆ ವಿಜಯವರ್ಮನು, ಆ ಯುಪತೀತಿಲಕವು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ನೀರು ಚೆಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕನು. ಅವಳು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಆತನು ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದಾ ಇನ್ನು ನೋಡಿ ಅಧಿಕವಾದ ಧನವನ್ನು ಹೊಂದಿ, “ಆಹಾ! ಇದೇನಚ್ಚು? ಇದ್ದದ್ದಕ್ಕಿರುವ ನನ್ನ ವ್ರಜ್ಞಿಯು ಈ ಬಣಗುಮಾನವನಲ್ಲಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತಲ್ಲ” ಎಂದು ಸ್ತಬ್ಧಳಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರಲು ರಾಜನು ಮುನಿದತ್ತವಾಗಿದ್ದ ವಿಭೂತಿಯ ಗುಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು “ಎಲಾ ಯುವತೀ! ಗುರುದತ್ತವಾದ ನನ್ನ ವ್ರಜ್ಞಿಯನ್ನು ನೋಡು” ಎಂದು ನುಡಿದು ಅವಳಮೇಲೆ ಎರಚಿದನು ಅಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಮೊದಲೊಂದು ನಡುವಿನವರಿಗೆ ಶಿಲೆಯಾಗಿ ಪೂರ್ವಾಂಗವು ಮಾತ್ರ ಮನುಷ್ಯಾಕಾರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ರಾಜನನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಂಚಿಸಬೇಕೆಂದು, ಆ ಅಬಲೆಯು ಆತನಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದಳು. ಚತುರನಾದ ಆತನು ಆ ಆರಾಧನಾಶೀರ್ವಾದಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರಕಾಯದ ಶಿಲಾತ್ವವನ್ನು ಮೋಗಲಾಡಿಸೆಂದು ಅವಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೇನು? ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಆತನು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಅವಳು ನಿರಾಶೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹೆಸರಿನಿಂದ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಕರೆದಳು. ಕೂಡಲೇ ಯೋಗಿಯಂತಹ ಪುರುಷ ನೊಬ್ಬನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ರಾಜನು ಅವನಮೇಲೆ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದನು. ಅವನೂ ಆ ಯುಪತಿಯದಾಗೆಯೇ ಧೋರಣಾಗವು ಶಿಲಾಮಯವಾಗಿ ವರ್ಷಿಟ್ಟು ನಿಂತನು.

ಬಳಿಕ ಆ ರಾಜಶೇಖರನು ಆ ವಸಂತಮುಷಿಯನ್ನು ಕಂಡು “ಎಲಾ ಸುಂದರಾಂಗಿಯೇ! ನಿನ್ನ ಗರ್ವವು ಅಡಗಿತೇ? ಈಗಲಾದರೂ ನಿನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುವೆಯಾ? ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ರಾಜಪುತ್ರರನ್ನು ತಂದು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕೊನೆಗೆ ನೇತ್ರಗಳನ್ನು ಹೋಗ

ಲಂಡಿಸಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ವ್ಯಥೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಪಾಪ ಫಲವು ಈ ಪರಿಯಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು. ನಿನ್ನ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವ ರಾಜನಂದನನಿಗೂ ನಿನ್ನ ಜೀವಿಯವ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಉಪದ್ರವವುಂಟಾಗದಿರಲೆಂದು ಬಗೆದು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು. ಈಗಲಾದರೂ ನಿನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಶಿಲಾನಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಲ್ಲುವೆನು. ತಿಳಿಯಿತೆ? ಏನು? ನಿನ್ನ ಅಪರಾಧವು, ತಿಳಿಯುವೆನು ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆ ಲಲನಾಮಣಿ ಈ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತನ್ನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಅಂತಾ! ನಾನು ಈ ದುರ್ದೈವ ವಾಣಿಜ್ಯಕ್ಕಿಲ್ಲವೂ ಈ ದೇಶದ ಗಣಿವೇ ನಾನು ಹಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದುದು ದೋಷವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಇನ್ನು ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನರಿ ಯಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಇದೇ ಅಲ್ಲವೆ ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದುದು? ಅಮ್ಮನೀಗ ನನ್ನಂತೆಯೇ ಅರ್ಥವೇದದ ಶಿಲಾತ್ವವನ್ನು ವಹಿದಿರುವ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳು, ಈತನು ನನ್ನ ತಂದೆಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸರಪಾಲರಾತನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ - ಸರಸ್ವಾ ನಿ ತು ನಿಮ್ಮ ನಿನವಾದ ರೂಪಗಳಿಂದ ನು ನಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿದ್ದರೆ ವಾಸ್ತವವಾದ ನಿಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳು ಎಂದು ಕೇಳಲು, ಆಯೋಗಿರೂಪನು ಇಂತೆಂದನು.

“ ಎಚ್ಚೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ! ನಾವು ಯಕ್ಷರು ಕೂಡುವಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ನನ್ನ ಹೆಸರು ವ್ಯವರ್ಧನನು. ನನ್ನ ಕಂದತಿಯ ಹೆಸರು ಚಂದ್ರಕಲೆ. ಈ ಸುಂದರಿ ನನ್ನ ಏಕಪುತ್ರಿಯು. ಇವಳ ಹೆಸರು ವಸುಂತಪ್ಪನ ಯಕ್ಷಕುಲವು ದೇವಲೋನಿಯಾದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಕಾಮರೂಪಧಾರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಂಟು. ನಮಗೆ ಅನೇಕ ಮಾಯೆಗಳು ಗೊತ್ತುಂಟು ನಾವು ವರ್ಷದೊಮ್ಮೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬಲ್ಲೆವು. ಇದು ನಮ್ಮ ವಂತಕ್ರಮವು. ಈ ನನ್ನ ಕುಮಾರಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಪ್ರೀತ್ಯಾಭಿಷ್ಠವು ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವುದು. ಆಮದರಿಂದ ಇವಳ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾನೆಂದೂ ವ್ಯತಿರೇಕವನ್ನು ಮಾಡಲಾರೆನು. ಇವಳೊಂದುದಿನ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಹರಿಸಬೇಕೆಂದಿಚ್ಛಿಸಿ ಹಿಮನಗದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಹರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಿರಂತರವೂ ಅವಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇವಳೊಡನೆಬೇಡಿರುತ್ತಿದ್ದೆವೆ. ನಾನಿಡಿದು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೊರಟು ಒಂದು ರಮ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆನು. ಆಗ ಈ ತರುಣಿಯು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಒಂದುಕಡೆ ತನಸ್ಸುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ತಪಸ್ವಿಯಬಳಿಗೆ ಹೋದಳು. ಆಗ ಆ ತಪಸ್ವಿಯು ತಾನಾಗಿ ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಕಂಠಬಾಣಸಂತಪ್ತನಾಗಿ

ನಿಜಾಭಿಮತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು ಆದರೆ ಅವಳು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ “ ನಾವು ಯಕ್ಷರು ಮನುಷ್ಯರೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಮಾಡುವರಲ್ಲ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ಕೇಳಿ ದುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ ” ಎಂದಳು. ಮುನಿಯು ಅವಳಾಡಿದ ಆ ತಿರಸ್ಕಾರೋಕ್ತಿಗೆ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟದೆ ಬಗೆಬಗೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಅವರತ್ತ ಸಂಭಾಷಿ ಸುತ್ತ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲು ಸಾನಿತ್ತ ಆತ್ಮಜಾತೆಯು ಬಹಳಹೊತ್ತು ಬಾರದೆ ತಡೆದ ಕಾರಣವನ್ನರಿಯದೆ ಅವರಿಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬೇಗನೆ ಹೋದನು ತಾನು ನೋಡಿದ ಸತಿಗೆ ನಾನು ಜನಕನೆಂದಾತನು ತಿಳಿದು ನನ್ನೊಡನೆ “ ಎಲೈ ಯಕ್ಷೇಶ್ವರ ! ನಾನು ನಿನ್ನ ತನುಜಾತೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿರುವೆನು ಆದರೆ ಈಕೆ ಇನ್ನೂ ಸಮ್ಮತಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಷ್ಟೋ ಬೇಡಿ ಕೊಂಡೆನು ಆಗದೆಂದಳು. ಆದುದರಿಂದ ನೀನು ಬೋಧಿಸಿ ಈಕೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಅವನ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನನಗೆ ನಗೆ ಯುಂಟಾಯಿತು ನನ್ನ ಮಗಳಂತೆಯೇ ನಾನೂ ನುಡಿದು “ ದುರಾಶೆಯನಿದನ್ನು ಬಿಡುವುದೊಳ್ಳಿತು ” ಎಂದೆನು. ಬಳಿಕ ಮಹಾತಪಃಪ್ರಭಾವ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಆತನಿಗೆ ನಮ್ಮಮೇಲೆ ಅಧಿಕವಾದ ಆಗ್ರಹವುಂಟಾಯಿತು ನೋಡಲು ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಉಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ “ ಎಲೆ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಳೇ ! ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಮಿಸಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ನನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸದೆಹೋದೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಒಲ್ಲಿನೆಂದು ನುಡಿದೆ ನಿನಗೆ ತಕ್ಕಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನು ನಾನು ಯಕ್ಷಕನ್ಯೆ ಯಾದುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲೊಲ್ಲನೆಂದಲ್ಲವೆ ನೀನು ಹೇಳಿದುದು ? ಇದುವೊದಲು ನೀನು ಅಮಾನುಷಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭವನವೊಂದನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿದ್ದು ತಿಂಗಳಿಗೊಬ್ಬನಂತೆ ಮನುಷ್ಯನೊಡನೆ ಸೇರುತ್ತ ವರಿಸುತ್ತಿರು ಎಂದಾದರೂ ಯಾವ ಮಾನವನೊಡನಾದರೂ ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ದೆಯಾದರೆ ಆಗಲಿ ನಿನಗೆ ಮಾನವತ್ವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಅವನಿಗೆ ಹೆಂಡ ತಿಯಾಗುವೆ ನೀನು ಲಾವಣ್ಯನತಿಯಾದುದರಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕರುಣವನ್ನುತೋರಿ ಹೀನಮಾನವರ ವಶವಾಗದಂತೆಯೂ ಸೌಂದರ್ಯವಂತರಾಗಿರುವ ರಾಜಕು ಮಾರರೊಡನೆ ಸಾಂಗತ್ಯವುಂಟಾಗುವಂತೆಯೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವೆನು ಇನ್ನು ಹೊರಡು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು ನಿನಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೊಬ್ಬನಂತೆ ರಾಜಕು ಮಾರರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ಒಪ್ಪಿಸುವ ಕೆಲಸವು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವೆನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲಾರದು ” ಎಂದು ಶಪಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ “ ಎಲಾ ! ನನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡದೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ ಆದುದ ರಿಂದ ನಿನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ತೊರೆದು ಯೋಗಿಯಂತಪ್ಪ ರೂಪನ್ನು ಪಡೆದು

ಮಾಯಾತುರಂಗದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಸುಂದರರಾದ ರಾಜಪುತ್ರರನ್ನು ತಿಂಗಳಿ ಗೊಬ್ಬನಮೇರೆಗೆ ತಂದುಕೊಡುವ ಭಾರವು ನಿನ್ನದಾಗಿರಲಿ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳು ಕಳೆಯುತ್ತಲೇ ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳು ವರು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ತರುಣಿಯು ಅವರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತ ಇರತಕ್ಕುದು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಿಡದಿದ್ದರೆ ಇವಳು ಶಿಲೆಯಾಗಿ ಹೋಗುವಳು ಇದಲ್ಲದೆ ಯಾವಾಗ ನೀನು ನಿಮ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಹೇಳುವೆಯೋ ಅದುಮೊದಲು ಹತ್ತು ದಿನಗಳಿಗೆ ನೀನು ಸುಂದರವಾದ ಶಿಲಾತುರಂಗವಾಗುವೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳುಂಟಾಗುವುವು. ಒಂದುವೇಳೆ ನಿನ್ನ ಪುತ್ರಿಕೆಯ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೋಸುಗವಾಗಿ ನೀನು ನಿಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಯೇತೀರಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವು ತಟಿಸಿ ಸುವುದು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ ಹತ್ತನೆಯದಿನ ಕಲ್ಲಿನ ಹೆಣ್ಣು ಕು ದುರೆ ಆಗುವುದು ತಪ್ಪಲಾರದು ” ಎಂದು ಶಾಪವಿತ್ತು ತಪೋನಿಷ್ಠೆಯನ್ನವಲಂ ಬಿಸಿದನು ಬಳಿಕ ನಾವು ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ದುರ್ದಶೆಗಾಗಿ ದುಃಖಪಡುತ್ತ ಈ ಬೆಟ್ಟಗಳನಡುವೆ ಮಾಯಾಮಂದಿರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಅಶೇಷ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪಂಜನಗಳನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕುಮಾರಿ ವಾಸಮಾಡುವಂತೆ ಸಜ್ಜು ಗೊಳಿಸಿದೆನು ಇದೇ ಆ ಮಾಯಾಮಂದಿರವು ಈತನೂಜಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದಾಗ ಬಂದು ಇವಳಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಿಯಮಿಸಿ ತಾನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸುಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವಳು ಮನಿಯ ಶಾಪವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ನಾನು ನನಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಇಂತಹ ಯೋಗಿರೂಪದಿಂದ ಮಾಯಾತುರಂಗ ವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲೆಲ್ಲ ತಿರುಗುತ್ತ ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹ ರಾದ ರಾಜಕುಮಾರರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಉಪಾಯದಿಂದ ಅವರನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆನು ಬಂದ ರಾಜಪುತ್ರರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಈ ಮುಗ್ಧಿಯು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲವು ಕಳೆದಬಳಿಕ ಅವರು “ ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ” ಎಂದು ಕೇಳುವರು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ನಮ್ಮ ನಿಯಮನದಂತೆ ರಾಜನಂದನರನ್ನು ಬೆಟ್ಟಗಳಿ ಗಾಚೆ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದುಬಗೆಯ ಅಂಜನದಿಂದ ಅವರ ಬಲಗಣ್ಣನ್ನು ಹೋಗಲಾ ಡಿಸಿ ಬರುವಹಾಗೆ ಈಕೆಯು ಭಟರಿಗಾಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತಿರುವಳು ಮನುಷ್ಯರಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಈ ಕುಮಾರಿಯೊಡನೆ ಭೋಗಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತಪ್ಪ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ನಿಯಮವು. ಆದುದರಿಂದ ಮೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನು ಅಯ್ಯಾ ! ನೀನು ಯಾರೋ ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಪದ್ಧತಿಯಮೇರೆಗೆ ಮಾಯಾ ತುರಂಗದಿಂದ ನಾವಿಲ್ಲಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ನೀನಾಗಿ ನನ್ನ ಕುಮ ರಿಯನ್ನು ಈ ಉನ್ನತಗಳಾದ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ದುರ್ಗಮವಾದ ಈ ದೇವ

ನಿಜಾಭಿಮತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು ಆದರೆ ಅವಳು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ “ ನಾವು ಯಕ್ಷರು ಮನುಷ್ಯರೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಮಾಡುವರಲ್ಲ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ಕೇಳಿ ದುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ ” ಎಂದಳು. ಮುನಿಯು ಅವಳಾಡಿದ ಆ ತಿರಸ್ಕಾರೋಕ್ತಿಗೆ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟದೆ ಬಗೆಬಗೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಅವರತ್ತ ಸಂಭಾಷಿ ಸುತ್ತ ಹೋತ್ತು ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲು ನಾನಿತ್ತ ಆತ್ಮಜಾತಿಯು ಬಹಳಹೊತ್ತು ಬಾರದೆ ತಡೆದ ಕಾರಣವನ್ನರಿಯದೆ ಅವರಿಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬೇಗನೆ ಹೋದನು ತಾನು ಮೋಹಿಸಿದ ಸತಿಗೆ ನಾನು ಜನಕನೆಂದಾತನು ತಿಳಿದು ನನ್ನೊಡನೆ “ ಎಲೈ ಯಕ್ಷೇಶ್ವರ ! ನಾನು ನಿನ್ನ ತನುಜಾತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿರುವೆನು ಆದರೆ ಈಕೆ ಇನ್ನೂ ಸಮ್ಮತಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಷ್ಟೋ ಬೇಡಿ ಕೊಂಡೆನು ಆಗದೆಂದಳು. ಆದುದರಿಂದ ನೀನು ಬೋಧಿಸಿ ಈಕೆಗುನ್ನು ನನ್ನ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಅವನ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನನಗೆ ನಗೆ ಯುಂಟಾಯಿತು ನನ್ನ ಮಗಳಂತೆಯೇ ನಾನೂ ನುಡಿದು “ ದುರಾಶೆಯನಿದನ್ನು ಬಿಡುವುದೊಳ್ಳಿತು ” ಎಂದೆನು. ಬಳಿಕ ಮಹಾತಪಃಪ್ರಭಾವ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಆತನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕವಾದ ಆಗ್ರಹವುಂಟಾಯಿತು ಮೊದಲು ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಉಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ “ ಎಲೆ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಳೇ ! ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಮಿಸಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ನನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸದೆಹೋದೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಒಲೆನೆಂದು ನುಡಿದೆ ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನು ನಾನು ಯಕ್ಷಕನ್ಯೆಯಾದುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲೊಲೆ ನೆಂದಲ್ಲವೆ ನೀನು ಹೇಳಿದುದು ? ಇದುವೊದಲು ನೀನು ಅಮಾನುಷಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭವನವೊಂದನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿದ್ದು ತಿಂಗಳಿಗೊಬ್ಬನಂತೆ ಮನುಷ್ಯನೊಡನೆ ಸೇರುತ್ತ ವರಿಸುತ್ತಿರು ಎಂದಾದರೂ ಯಾವ ಮಾನವನೊಡನಾದರೂ ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದೆಯಾದರೆ ಆಗಲೆ ನಿನಗೆ ಮಾನವತ್ವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಅವನಿಗೆ ಹೆಂಡ ತಿಯಾಗುವೆ ನೀನು ಲಾವಣ್ಯವತಿಯಾದುದರಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕರುಣವನ್ನುತೋರಿ ಹೀನಮಾನವರ ವಶವಾಗದಂತೆಯೂ ಸೌಂದರ್ಯವಂತರಾಗಿರುವ ರಾಜಕು ಮಾರರೊಡನೆ ಸಾಂಗತ್ಯವುಂಟಾಗುವಂತೆಯೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವೆನು ಇನ್ನು ಹೊರಡು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು ನಿನಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೊಬ್ಬನಂತೆ ರಾಜಕು ಮಾರರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ಒಪ್ಪಿಸುವ ಕೆಲಸವು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವೆನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲಾರದು ” ಎಂದು ಶಪಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ “ ಎಲಾ ! ನನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡದೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ ಆದುದ ರಿಂದ ನಿನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ತೊರೆದು ಯೋಗಿಯಂತೆ ಪುನಃ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದು

ಮಾಯಾತುರಂಗದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಸುಂದರರಾದ ರಾಜಪುತ್ರರನ್ನು ತಿಂಗಳಿ ಗೊಬ್ಬನಮೇರೆಗೆ ತಂದುಕೊಡುವ ಭಾರವು ನಿನ್ನದಾಗಿರಲಿ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳು ಕಳೆಯುತ್ತಲೇ ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳು ವರು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ತರುಣಿಯು ಅವರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತ ಇರತಕ್ಕುದು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಿಡದಿದ್ದರೆ ಇವಳು ಶಿಲೆಯಾಗಿ ಹೋಗುವಳು ಇದಲ್ಲದೆ ಯಾವಾಗ ನೀನು ನಿಮ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಹೇಳುವೆಯೋ ಅದುಮೊದಲು ಹತ್ತು ದಿನಗಳಿಗೆ ನೀನು ಸುಂದರವಾದ ಶಿಲಾತುರಂಗವಾಗುವೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳುಂಟಾಗುವುವು. ಒಂದುವೇಳೆ ನಿನ್ನ ಪುತ್ರಿಕೆಯು ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೋಸುಗವಾಗಿ ನೀನು ನಿಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಯೇತೀರಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವು ತಟಸ್ಥ ಸುವುದು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ ಹತ್ತನೆಯದಿನ ಕಲ್ಲಿನ ಹೆಣ್ಣು ಕು ದುರೆ ಆಗುವುದು ತಪ್ಪಲಾರದು ” ಎಂದು ಶಾಪವಿತ್ತು. ತಪೋನಿಷ್ಠೆಯನ್ನವಲಂ ಬಿಸಿದನು ಬಳಿಕ ನಾವು ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ದುರ್ದಶೆಗಾಗಿ ದುಃಖಪಡುತ್ತ ಈ ಬೆಟ್ಟಗಳನಡುವೆ ಮಾಯಾಮಂದಿರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಅಶೇಷ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪಂಜನಗಳನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕುಮಾರಿ ವಾಸಮಾಡುವಂತೆ ಸಜ್ಜು ಗೊಳಿಸಿದೆನು ಇದೇ ಆ ಮಾಯಾಮಂದಿರವು ಈತನೊಜೆಯು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದಾಗ ಬಂದು ಇವಳಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಿಯಮಿಸಿ ತಾನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸುಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವಳು ಮನಿಯ ಶಾಪವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ನಾನು ನನಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಇಂತಹ ಯೋಗಿರೂಪದಿಂದ ಮಾಯಾತುರಂಗ ವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲೆಲ್ಲ ತಿರುಗುತ್ತ ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹ ರಾದ ರಾಜಕುಮಾರರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಉಪಾಯದಿಂದ ಅವರನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆನು ಬಂದ ರಾಜಪುತ್ರರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಈ ಮುಗ್ಧಿಯು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲವು ಕಳೆದಬಳಿಕ ಅವರು “ ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ” ಎಂದು ಕೇಳುವರು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ನಮ್ಮ ನಿಯಮನದಂತೆ ರಾಜನಂದನರನ್ನು ಬೆಟ್ಟಗಳಿ ಗಾಚೆ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದುಬಗೆಯ ಅಂಜನದಿಂದ ಅವರ ಬಲಗಣ್ಣನ್ನು ಹೋಗಲಾ ಡಿಸಿ ಬರುವಹಾಗೆ ಈಕೆಯು ಭಟರಿಗಾಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತಿರುವಳು ಮನುಷ್ಯರಾಗಿದ್ದು ನನ್ನ ಈ ಕುಮಾರಿಯೊಡನೆ ಭೋಗಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತಪ್ಪ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸು ತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ನಿಯಮವು. ಆದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನು ಅಯ್ಯಾ ! ನೀನು ಯಾರೋ ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಪದ್ಧತಿಯಮೇರೆಗೆ ಮಾಯಾ ತುರಂಗದಿಂದ ನಾವಿಲ್ಲಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಿಲ್ಲ ನೀನಾಗಿ ನನ್ನ ಕುಮ ರಿಯನ್ನು ಈ ಉನ್ನತಗಳಾದ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ದುರ್ಗಮವಾದ ಈ ದೇವ

ತಾಳೂಮಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಅಲೋಚಿಸಿದರೆ ನೀನು ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಮಹಾನುಭಾವನೆಂದು ತೋರುವುದು ವ್ಯಾತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಣೋಪೇತವಾದ ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯು ನಿನ್ನ ಕ್ಷತ್ರಿಯತ್ವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ನಮ್ಮ ದುಷ್ಟ ತ್ವವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸೊಕ್ಕನ್ನು ಮುರಿದಿರುವುದನ್ನು ಕುರಿತಾಲೋಚಿಸಿದೆ ನಿನ್ನ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ರಂಜವರ್ಯ ! ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ನನ್ನ ಮಗಳ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಬಯಸಿ ನಾನು ಪೆಣ್ಣುದುರೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬ ಹೇಳಬಾರದ ನಮ್ಮ ಸ್ವತ್ತಂತವನ್ನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯಿಸಿದೆನು ಇನ್ನು ಈ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಪುತ್ರಿಯ ಶಿಲಾತ್ವವನ್ನು ಹೋಗಿಗೊಳಿಸಿ ಇವಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಜಾಯೆಯನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸು ಅನೇಕ ರಾಜರೊಡನೆ ಭೋಗಿಸಿದವಳನ್ನು ಭಾರ್ಯೆಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಸಂದೇಹಿಸಬೇಡ ದೇವಯೋಗಿಗಳಾದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ವ್ಯಭಿಚಾರದೋಷವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಇವಳು ಮಾನವತ್ವವನ್ನು ಪಡೆವಳು ಆದುದರಿಂದ ಜನ್ಮವೇ ಬೇರೆಯಾಗುವುದು. ಇವಳನ್ನಂಗೀಕರಿಸುವುದು ನೈಷ್ಯವೆಂದಾಗಲಿ ಧರ್ಮವಿರುದ್ಧವೆಂದಾಗಲಿ ಭಾವಿಸಬೇಡ ತ್ರಿಲೋಕಸುಂದರಿಯಾದ ಇವಳಿಗೂ ಇಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ನೀನೇ ಒಡೆಯನು ನನಗೆ ಯಥಾರ್ಹಕಾರವಾದ ರೂಪವನ್ನಂಟು ಮಾಡಿ ನಿನ್ನಹಿಂದೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಬಂದಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಜಗಳಾಗಿ ಒಂದು ವಂಟುವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನಿರಿಸಿ ತನ್ನ ಯಜಿಸ ಸನಗ ಶಿಲಾತುರಂಗಸ್ಥವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು ಮುನಿಯ ರೂಪವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಲ್ಲ ಕಲ್ಲಿನ ಕುದುರೆಯರೂಪದಿಂದ ನಾನು ಆ ಮಂಡಪದಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲುವೆನು ಪ್ರಾಚೀನಕರ್ಮವು ಬಿನ್ನಬಡುವುದೇ ? ರಾಜಾಂಗಣ ! “ ಅವಶ್ಯಮನುಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ಕೃತಂಕರ್ಮಶುಭಾಶುಭಂ | ನಾಭುಕ್ತಂಕ್ಷೀಯತೇ ಕರ್ಮ ಕಲ್ಪಕೋಟಿಶತೈರಪಿ || ” ಎಂಬಂತೆ ಶುಭವಾದುದಾಗಲಿ, ಅಶುಭವಾದುದಾಗಲಿ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಲೇಬೇಕು ಅನುಭವಿಸದಿದ್ದರೆ ಆ ಕರ್ಮವು ನೂರಾರುಕೋಟಿ ಕಲ್ಪಗಳಾದರೂ ನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

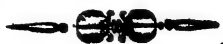
ವಿಜಯವರ್ಷನೇ ಕಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಎರಡನೆಯ ಸಾರಿ ಆ ಯಕ್ಷನಮೇಲೆ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ಯೋಗಿರೂಪವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ನಿಜಚರಿತ್ರವನ್ನವರಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದನು ಬಳಿಕ ಯಕ್ಷನು ತನ್ನ ಮಾಯಾ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲದ ಸುಪರ್ಣರತ್ನಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಶ್ವರ್ಗವನ್ನೂ ಕುಮಾರಿ ಯನ್ನೂ ರಾಜನನ್ನೂ ಆತನ ಕುದುರೆಯನ್ನೂ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆತನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟನು. ತಮ್ಮ ರಾಜನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದುದನ್ನೂ

ಅರಿಯದೆ ಬಗೆಬಗೆಯಿಂದ ಗೋಳಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಚಿವಾಧ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಆತನು ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತುಷ್ಟಾಂತರಂಗರಾದರು. ವಿಜಯವರ್ಮನು ಒಡ್ವೋಲಗವನ್ನು ರಚಿಸಿ ತಾನು ಒಬ್ಬರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಹೊರಟು ಮೊದಲಾಗಿ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಹೇಮವಲ್ಲಿಯನ್ನಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತನ್ನ ಮಾವನು ನುಡಿದಂತೆ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮಂಟಪವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಹತ್ತನೆಯದಿನ ಆತನನ್ನು ಆ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಗೊಳಿಸಿದನು. ಆ ದಿನವೇ ಆತನು ಕಲ್ಲಿನ ಕುದುರೆಯಾದನು. ರಾಜನಾಬಳಿಕ ಹನ್ನೆರಡುಮಂದಿ ರಾಜಪುತ್ರರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುನಿ ತನಗಿತ್ತ ಮಂತ್ರ ವಿಭೂತಿಗಳಿಂದ ಅವರ ಬಲಗಣ್ಣುಗಳೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಬರುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಅವರ ವರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಉಚಿತಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಸತ್ಯಶೀಲನೇ ! ಕೇಳಿದೆಯಾ ?

ಹೀಗೆ ವಿಜಯವರ್ಮನು ತಾನು ಮೊದಲು ಭಾವಿಸಿದಂತೆ ಧೈರ್ಯ ಸಾಹಸಗಳಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದನು. “ಉದ್ಯಮಂ ಸಾಹಸಂ ಧೈರ್ಯಂ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಃ ಪರಾಕ್ರಮಃ | ಷಡೇತೇ ಯತ್ರವರ್ತಂತೇ ತತ್ರದೇವ ಸಹಾಯಕೃತ್” ಎಂಬ ನೀತಿಯಂತೆ ಉದ್ಯೋಗವೂ ಸಾಹಸವೂ ಧೈರ್ಯವೂ, ಬುದ್ಧಿಯೂ, ಶಕ್ತಿಯೂ, ಪರಾಕ್ರಮವೂ ಯಾವನಲ್ಲಿ ಇರುವುವೋ ಅವನಿಗೆ ದೈವವು ಸಹಾಯವಾಗುವುದು.

ಬಳಿಕ ಆರಾಯನು ಹೇಮವಲ್ಲಿಯೊಡನೆ ಸರ್ವಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತ ಚಿರಕಾಲ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಇದು ನಡೆದು ಬಹುಕಾಲವಾದರೂ ಆಗ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕಲ್ಲಿನಮಂಟಪವೂ, ಕಲ್ಲುಕುದುರೆಯೂ ಈಗಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುವುದು” ಎಂದು ಯೋಗಾನಂದನಾದ ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ಹೇಳಲು ಗುಣಾಕರನಾದ ಸತ್ಯಶೀಲನು ಕೇಳಿ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಭರಿತನಾಗಿ, “ ಮಹಾತ್ಮಾ ತಾವು ಇದುವರೆಗೆ ಹೇಳಿದ ಅನೇಕ ವೃತ್ತಾಂತಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಇದು ಹೆಚ್ಚಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕದು” ಎಂದು ನುಡಿದು ತ್ರಿಕಾಲವೇದಿಯಾದ ಆ ಮುನಿಯ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ಮಲಗಿದನು ಆ ಮುನೀಂದ್ರನೂ ನಿದ್ರಿಸಿದನು.

ಇಂತು ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ. :—

ಧರಾಧರ ಸದಾಧಾರ ಧಾರಾಧರ ಕಳೇವರ |

ಧೀರಾದರ ಚಿದಾಕಾರ ದಾಮೋದರ ನಮೋಸ್ತುತೇ ||

ಚಿದಾನಂದ ಸತ್ಯಶೀಲರು ಹನ್ನೊಂದನೆಯದಿನದ ರಾತ್ರಿ ಆ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನದಿಯ ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದರಷ್ಟೆ ? ಅರುಣೋದಯ ವೇಳೆಗೆ ಎದ್ದು ಸ್ನಾನಾದ್ಯನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವರೆಗೆ ನಡೆದು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಒಂದು ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ದರು. ಸತ್ಯಶೀಲನು ಆ ಹಳ್ಳಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತ ಗ್ರಾಮದ ನಡುವೆ ಒಂದು ಬಾವಿಯಮೇಲೆ ಚಪ್ಪಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚಿ ಅದರಮೇಲೆ ಒಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕೊರೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅದರ ಕಾರಣವನ್ನರಿಯದೆ ಸಾವಕಾಶವಾಗುವುದೆಂದು ಮತ್ತೆ ಯಾರನ್ನೂ ಕೇಳದೆಯೇ ಬಂದು ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಗುರುವೂ ತಾನೂ ಭುಜಿಸಿ ಬಳಿಕ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಗುರುವಿನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಾನು ನೋಡಿಬಂದ ಬಾವಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ಮಹಾತ್ಮಾ ! ಸಿಕ್ಕಿದುದ ನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಮನಶ್ಯಾಂತಿಯನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಶಿಷ್ಯನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಭೋಜನ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಬರುವಾಗ ಆ ಹಳ್ಳಿಯನಡುವೆ ಒಂದು ಭಾವಿಯನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಅದರಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ದರು. ಆ ಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ಒಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿತ್ತು. ಸ್ವಾಮಿ ! ಅಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಂದೆನು. ಆದರೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾದೀತೆಂದು ಹೆದರಿ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟೆನು. ತದ್ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಆಗ ಯೋಗಿಪುಂಗವನು ಈಷತ್ಕಾಲವಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತದ್ವಿಚಾರವನ್ನರಿತು ಶಿಷ್ಯನೊಡನಿಂತೆಂದನು.

ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಕಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಮಹಾಭೂತದ ಕಥೆ.

“ವತ್ಸ ! ಸತ್ಯಶೀಲ ! ಕೇಳು ಒಂದು ಶತಮಾನದ ಕೆಳಗೆ ಈ ಹಳ್ಳಿಯು ಬಹಳ ಉಚ್ಛ್ರಾಯಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಗಳೇ ಒಂದು ಸಾವಿರವಿದ್ದಿತು ಇತರರೂ ಅವರವರ ಕುಲೋಚಿತವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು “ಬಾಂದರವಾಡಿ” ಎಂಬ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಮಹಾಭೂತವು

ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬ ಮಾಂತ್ರಿಕನಿಂದ ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡು ಗಾವುದದ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದುಸೇರಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಲದ ಮರದಮೇಲೆ ವಾಸಿಸುತ್ತ ಹಗಲನ್ನು ಹೇಗೋ ಕಳೆದು ರಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಮನೆಗಳ ಮುಂದಿನ ವಸಾರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವವರನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ತಿರುಗಾಡುವವರನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಿತು ಅದರ ಭಯಂಕರಾಕಾರವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ವೃತ್ಯವಶರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಬಾಗಿಲು ಕಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಭೂತ ಆಕ್ರಮಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಎಷ್ಟೋಸಾರಿ ಜ್ವರಾದಿಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಮಾಂತ್ರಿಕರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಈ ಭೂತೋಪದ್ರವವನ್ನು ವಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೋ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು ಆದರೂ ಅದರಿಂದ ಅದರ ಬಾಧೆಯು ತೊಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅದುದರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದನ್ನುಳಿದು ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ದೂರವಾಗಿ ಹೋಗಿ ನಿವಾಸಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಸಾಯಂಕಾಲವಾಗುತ್ತಲೇ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಳವಳಗೊಂಡು “ ದೇವರೇ! ಯಾವಾಗ ಬೆಳಗಾಗುವುದವ್ವಾ ? ” ಎಂದು ಗಲಿಗೆಗಳನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದೂರಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದೂರಿಗೆ ಮನೆಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಲುತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಪಡಬೇಕಾಗುವುದೆಂದು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ ಆ ವೂರನ್ನು ಬಿಡಲಾರದೆ ಕೆಲವರು ದುಃಖಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು ಗ್ರಾಮದವರ ಭಾಗ್ಯದೇವತೆಯಂತೆ ಒಬ್ಬ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪಾದಚಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದನು ಯತಿಯಾದವನು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಗಾಡಿ, ಕುದುರೆ ನೊದಲಾದವುಗಳಮೇಲೆ ಬರಬಾರದೆಂದು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಸಾರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆತನು ಆ ನಿಯಮವನ್ನಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದನು. ಆ ದಿನ ಆತನು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯ ವಸಾರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಗುಲಿಯಮೇಲೆ ಮಲಗಿದನು ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆಬಂದ ಆ ಮನೆಯ ಒಡೆಯನು ವಸಾರೆಯ ಜಗುಲಿಯಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ಕಂಡು “ ಅಯ್ಯೋ ! ಪಾಪ ! ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಹಾಭೂತೋಪದ್ರವವೀತನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಬಹುದು ಪರದೇಶಿ ಅಸ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನಲ್ಲ ! ” ಎಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಮರುಗಿ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು “ ಸ್ವಾಮಿ ! ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಹಾಭೂತವೊಂದು ರಾತ್ರಿಯ ನೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಬಾಗಿಲಬಳಿ ಮಲಗಿರುವವರನ್ನೂ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ

ಆರುಗುತ್ತಿರುವವರನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ನಾವು ಸೂರೋದಯವಾಗುವವರೆಗೂ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆವು ನೀವು ಹೊಸಬರು ಈ ಗ್ರಾಮದ ವಿಚಾರವು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯದಿರಬಹುದು ಆದುದರಿಂದ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಮಲಗಿದರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವು ಸಂಭವಿಸುವುದು ಒಳಕ್ಕೆಬಂದು ಮಲಗಿ ಸೂರೋದಯವಾದಬಳಿಕ ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗಬಹುದು ” ಎಂದು ಒತ್ತಿಯೊತ್ತಿ ಹೇಳಿದನು ಆದರೆ ಆ ಗೃಹಸ್ಥನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

“ ಅಯ್ಯಾ ! ಗೃಹಸ್ಥನೇ ! ನಿಮಗೆ ಪ್ರಾಣದಮೇಲೆ ಆಸೆಯಿರಬೇಕಾದುದು ಯುಕ್ತವೇಸರಿ ನನಗಾದರೋ ಆ ಆಸೆಯಿಲ್ಲ ನಾನು ಸರ್ವಸಂಗವರ್ಜಿತನು ಸಕಲ ಪಾಪಾಸ್ತವವಾದ ಈ ರೀರದಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅಭಿಸಾಸವಿಲ್ಲದವನು ಅದಂತಿರಲಿ “ ಜಾತಸ್ವಹಿಧುರ್ಮೋಮೃತ್ಯುಃ ಧ್ರುವಂಜನ್ಮಸ್ಮೃತಸ್ಯಚ ” ಎಂಬಂತೆ ಹುಟ್ಟಿದವನಿಗೆ ಸಾವೂ, ಸತ್ತವನಿಗೆ ಹುಟ್ಟೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದುದು ಆದರೂ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾದವನು “ ನಾಭಿನಂದೇತಮರಣಂ ನಾಭಿನಂದೇ ತಜೀವಿತಂ | ಕಾಲಮೇವಪ್ರತೀಕ್ಷೇತ ನಿರ್ದೇಶಂಭೃತಕೋಯಧಾ || ” ಎಂಬ ಮನುಷ್ಯನದಂತೆ ಮರಣವನ್ನಾಗಲಿ ಜೀವಿತವನ್ನಾಗಲಿ ನಾನಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಸ್ವಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಧೀನನಾಗಿರುವ ಮರಣಕಾಲವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆನು ತಾನೇ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯಾದೋಷವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು ಅದಾಗಬಾರದು ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ದೇಹತ್ಯಾಗವಾಗುವುದಾದರೆ ಹಾಗಾಗುವಿಕೆಯು ಕರ್ಮಯುಕ್ತವಾಗುವುದು ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಕೋರುತ್ತಿದ್ದುದು ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ನಡೆವುದಾದರೆ ಸಾವಿಗೆ ನಾನಂಜುವ ನಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ ! ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ಆ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು ಆದರೂ ಆತನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನು “ ಆಕಟಾ ! ನಾವೇನು ಮಾಡುವುದು ? ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಈತನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ಈತನೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆ ಭೂತಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಬೇಕಾದ ವಿಧಿಯಿರುವುದೋ ಏನೋ ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತ ನಿರಾಶರಾಗಿ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಾಯಿತು ಆಗ ಆ ಭೂತವು ತಾಳೆಯಮರದಷ್ಟು ಉದ್ದವಾಗಿರುವ ಭಯಂಕರವಾದ ಆಕೃತಿಯಿಂದ ವರ್ತುಲವಾಗಿಯೂ ಗಾತ್ರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಉರಿಗಳನ್ನುಗುಳುತ್ತ ತಲೆಯಮೇಲೆ ತನಿ

ಗಂಡಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವ ಒಂದು ಕುಂಪಟಿಯನ್ನೂ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಭೀಷಣವಾದ ಒಂದು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿತು ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಅದು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾಡುವ ಒಂದುಬಗೆಯಾದ ಭಯಂಕರ ಧ್ವನಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಆ ಧ್ವನಿಯು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಲೆ ಆ ಮನೆಯಾತನು “ ಅಗೋ ! ಭೂತವು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ” ಎಂದು ಬಗೆದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಮರುಗುತ್ತ ಸದ್ದುಮಾಡದೆ ದುಪ್ಪಟೆಯಿಂದ ತಲೆಯತುಂಬ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದನು.

ಆ ಭೂತವು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದುಬಂದು ಆ ಮನೆಯ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿರುವ ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ! ಆಟ್ಟಹಾಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ “ ಆಹ ! ಇವನಾವನೋ ಹೆದರದೆ ಮಲಗಿರುವನಲ್ಲ ! ಇವನ ಆಯುಷ್ಯವು ತೀರಿದೆ ” ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತ ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿತು ಅದು ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಿದ್ರಿಸದೆ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಕೊಂಡೇ ಮಲಗಿದ್ದ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಅದರ ಆಗಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಅದು ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಎದ್ದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು ಅದೇನು ಕಾರಣವೋ ಭೂತವಾತನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಶಿರೋವೇದನೆಯಾರಂಭವಾಯಿತು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಯವು ಸಂಭವಿಸಿತು ಕಳವಳವಧಿಕವಾಯಿತು ಬಳಿಕ ಅದು ಆತನಮುಂದೆ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಲಾರದೆ ನಡುಗುತ್ತಿರಲು ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಕಂಡು “ ಎಲೆ ದುಷ್ಟಗ್ರಹವೇ ! ಇದುವರೆಗೆ ಬಹುಜನರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿರುವೆಯಂತೆ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಈಗಲೂ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದೆಯಾ ? ಒಳ್ಳೆಯದು ಬಾ ! ಬಾ !! ನಿನ್ನ ಶಕ್ತಿಯು ಎಂಥದೋ ತೋರಿಸು ” ಎಂದು ನುಡಿದು ತನ್ನ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಕೈಚೀಲದಲ್ಲಿ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಒಂದು ಚಿಟಿಕೆಯಷ್ಟು ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದರಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿದನು. ಆ ವಿಭೂತಿಯು ಅದರ ಮೈಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಲೇ ಮೈಯೆಲ್ಲವೂ ಉರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿ ತಾಪವು ಹೆಚ್ಚಿ ತಲೆಯಮೇಲಿದ್ದ ಅಗ್ನಿ ಸ್ಥಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೈಯಕತ್ತಿಯನ್ನೂ ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಆತನು ಮಹಾತ್ಮನೆಂದರಿತು ಆತನ ಪಾದಗಳಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು “ ಮಹಾತ್ಮಾ ! ನಾನು ಮಹಾಸಾಪಿಯು ನನ್ನ ದುಷ್ಟ್ರವರ್ತನವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಕರುಣದಿಂದ ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರೂರಕರ್ಮವನ್ನು ಬಗೆದು ಆತನಾಗ್ರಹೋದ್ರಗನಾಗಿ “ ದುಷ್ಟಭೂತವೇ ! ಕರುಣಿಸಿ ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂಬೆಯಾ ? ಕ್ರೂರಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರುಣವನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದೆ ? ಸಾವಿರಾರು ಹಸುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರುವ ಹುಲಿಯನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಕೆಲವುಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳೇ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಬಹುದಲ್ಲವೆ ? ಹಾಗೆಂದಿಗು ಆಗದು ರಕ್ಷಿಸು

ವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸುವೆನು;” ಎಂದುಗ್ರವಾಗಿ ನುಡಿದು ತಾನು ಮಲಗಿದ್ದ ಮನೆಗಿರಿದಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಬಾವಿಯಬಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ “ಬಾ ! ಈ ಬಾವಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗು” ಎಂದವೃಣೆ ಮಾಡಿದನು ಅದು ಮರುವಾತಾಡದೆ ಆ ಕೂಪದೊಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು ಬಳಿಕ ಆತನು “ಎಲೆ ಭೂತವೆ ! ನೀನಿಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿರು ಇನ್ನು ಎಂದಿಗಾಗಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರಬೇಡ ನಿನ್ನ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಇದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದನು ಆ ಭೂತವಾಕೂಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿತು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಮನೆಯ ಒಡೆಯನು ಎಚ್ಚತ್ತು ಆ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯು ಸುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದುನೋಡಲು, ಆತನು ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಯಂತಲ್ಲದೆ ಸಜೀವನಾಗಿಯೂ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಭಗವಚ್ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವೂ ಆನಂದವೂ ಮೇರಿಮಿರುತ್ತಿರಲು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ಈ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯನಲ್ಲ. ಮಹಾಮಹಿಮಾ ಸಂಪನ್ನನು. ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಈ ಭೂತಬಾಧೆಯುಂಟಾಗುವಹಾಗಿಲ್ಲ.” ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, “ಸ್ವಾಮಿ ತಾವು ಸಾಮಾನ್ಯರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಯೇನನ್ನೋ ಮಾತನಾಡಿದನು. ನನ್ನ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯು ಈಗ ನನ್ನ ಮನದಟ್ಟಿತು. ಅವಿವೇಕತೆಯಿಂದ ನಾನು ಅತಿ ಕ್ರಮಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಾವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಡಬಾರದು.” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಊರಿನವರೆಲ್ಲರೂ ಎಚ್ಚತ್ತು ಏನೋ ಗಲಭೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಮನೆಗೆ ಬಂದು ನಡೆದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಆತನ ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿ ಪರಮಾನಂದ ಭರಿತರಾದರು. ಆ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗೊಲ್ಲರೂ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಆತನಿಗೆ ಇವರ ಸ್ತೋತ್ರನಮಸ್ಕಾರಾದಿಗಳೇನು ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ? ಆತನದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆತಾರದೆ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಮನ್ನಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಭೂತವು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಆ ಬಾವಿಯಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಪ್ಪಡಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಂದ ತರಿಸಿ ಹಾಕಿಸಿ ಅದರಮೇಲೆ ಒಂದು ಬೀಜಾಕ್ಷರ ಸಮನ್ವಿತವಾದ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆಭೂತವಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿರುವಂತೆ ಮಹಾಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ತಂಭನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ಕಂಡು “ಎಲೈ ಮಹಾಶಯರೇ ! ನೀವನ್ನು ಈ ಭೂತವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಎಂದೂ ಭಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಈಚೆಗೆ ಬಾರದಂತೆಯೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚರಿಸದಂತೆಯೂ ದಿಗ್ಭಂಧನವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು. ಆದರೆ ಈ ಮುಚ್ಚಿರುವ ಚಪ್ಪಡಿಯನ್ನು ಯಾರೂ

ಎಂದಿಗೂ ತೆಗೆಯಬಾರದು. ಭಯವನ್ನು ತೊರೆದು ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಷ್ಟೋ ಉಪಚರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟುಹೋದನು. ವತ್ಸ! ಸತ್ಯಶೀಲ! ನೀನು ನೋಡಿದಂತೆ ಹೇಳಿದುದು ಆ ಬಾವಿಯನ್ನೇ. ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಯಂತ್ರವೂ ಅದೇ. ಭೂತವು ಆ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಈಗೂ ಇರುವುದು. ಆದರೆ ಮುನಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರನ್ನೂ ಬಾಧಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಶಿಷ್ಯಾ ಗ್ರಣೀ! ಈ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಂತವು ಪರೋಪಕಾರಶೀಲರಿರುವುದು ಅಸರೂಪವು. ಇಂಥವರ ಧೈಯವು “ಸಂತೋಷಂಜನಯೇತ್ಪ್ರಾಜ್ಞ ಸ್ತದೇವೇಶ್ವರಪೂಜನಂ” ಎಂಬುದೇ. ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಜ್ಞನಾದವನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು ಈಶ್ವರಪೂಜೆಯೆಂದರೆ ಅದೇ. ಇಂಥವರು ತಾವು ಉಪಕಾರವನ್ನು ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುವರೇ ಹೊರತು ಅವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ತಾವು ಅವೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂನ್ಯಾಸಿಯು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಉಪಚಾರಕ್ಕೆ ಆಶೆಪಡದೆ ಅವರನ್ನು ವಂಚಿಸಿಹೋದುದು ಅದರಿಂದಲೇ “ಪರೋಪಕಾರಾಯ ಫಲಂತಿವೃಕ್ಷಾಃ ಪರೋಪಕಾರಾಯ ವಹಂತಿನದ್ಯಃ | ಪರೋಪಕಾರಾಯ ದುಹಂತಿಗಾವಃ ಪರೋಪಕಾರಾಯ ಸತಾಂ ವಿಭೂತಯಃ” ವೃಕ್ಷಗಳು ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ನದಿಗಳು ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಹಸುಗಳು ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಸತ್ಪುರುಷರ ಸಂಪತ್ತುಗಳೂ ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕೇ ಇರುತ್ತವೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಪರೋಪಕಾರವಿಲ್ಲದ ಮಾನವನು ಅವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೀನನಾದವನಲ್ಲವೆ? ” ಎಂದು ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ಹೇಳಿದ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸತ್ಯಶೀಲನು ಸಂತೋಷಾಂಕುರಿತ ಸ್ವಾಂತನಾದನು.

ಆ ದಿನವೆಲ್ಲ ಗುರುಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ರಾತ್ರಿ ಅನೇಕ ತತ್ತ್ವವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಎರಡು ಯಾಮಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಬಳಿಕ ನಿದ್ರಿಸಿ ಉಷಾಕಾಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಸ್ನಾನಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದರು.

ಇಂತು ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಹದಿಮೂರನೆಯ ಕಥೆ :—

ಧನದತ್ತುಚೇಲಮುನಯೇ ಧನದಸಖಸಖಾಯವಿಶ್ವಜನಕಾಯ |

ಭವಜನಿತರುಜಾಭಿಷಜೇ ಭವಮುಖವಿನುತಾಯನತಿಮಿಮಾಂ ಕಲಯೇ ||

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದ ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ನಡೆದುನಡೆದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಮೇಲೆ ಮೂರು ತಾಸಿನ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಮರವುರವೆಂಬ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸೇರಿ, ಅಪಟ್ಟಣದಹೊರಗೆ ಪಥಿಕರಿಗಾಗಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಒಂದು ಧರ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಅವೇಳೆಯವರೆಗೂ ಅವರು ಭೋಜನವಿಲ್ಲದೆ ದಾರಿ ಯನ್ನು ನಡೆದುದರಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಳಲಿದ್ದರು. ಗುರುಭಕ್ತಿಯುಕ್ತನಾದ ಸತ್ಯಶೀಲನು ಬೇಗನೆ ಪಾಕಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತಂದು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿದನು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಊಟವಾಯಿತು. ಮಾರ್ಗಾಯಾಸವಧಿಕವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಧರ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಬಾಗಿಲಬಳಿ ಇದ್ದ ಒಂದು ಜಗುಲಿಯಮೇಲೆ ಆ ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡನು. ಸತ್ಯಶೀಲನು ಮುಸರೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಅಡಿಗೆಮಾಡಿದ ಸ್ಥಲವನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ, ಗುರುವಿನ ಬಳಿಗೆಬಂದು ಉಪಚಾರೋಕ್ತಿಗಳನ್ನಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಇಂತೆಂದನು.

“ಮಹಾತ್ಮಾ! ಈ ಪಟ್ಟಣದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿನ ಇದಿರಿಗೆ ಅತ್ಯುನ್ನತವಾಗಿಯೂ ವಿಶಾಲವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಒಂದಾಲದಮರವಿರುವುದು. ಅದರ ದೊಡ್ಡಕೊಂಬುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುಕ್ಕೆಮಾತ್ರ ಕಬ್ಬಿಣದ ನೆಲವುಗಳನ್ನು ನೇತುಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರಗಳು ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರ ಇರುವುವು. ಯಾರನ್ನೋ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಅತಪ್ಪು ಕ್ರೂರಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡಿರುವರೆಂದೂ ಕಾಲವು ಕಳೆದಹಾಗೆಲ್ಲ ಮಾಂಸಚರ್ಮಾದಿಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಮೂಳೆಗಳುಮಾತ್ರ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿರುವುದೆಂದೂ ನಾನು ಊಹಿಸಿಕೊಂಡೆನು. ಅವು ಹಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ಕೇಳಲು ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಗದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯಂತೆಂದನು.

ಚೋರಚತುಷ್ಟಯದ ಕಥೆ.

“ವತ್ಸ! ಸತ್ಯಶೀಲ! ನೀನು ಬಹು ಮೇಧಾವಂತನು. ಆದುದರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಊಹಿಸಿರುವೆ. ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ಒಕ್ಕಣಿಸುವೆನು ಕೇಳು. ಈಗ ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನಾಳುತ್ತಿರುವ ಗುಪ್ತಸೇನನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಮೂರನೆಯ ತಲೆಯವನು

ವೃಷಸೇನನೆಂಬವನು ಬಹು ಧರ್ಮದಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾಚತುರರೂ, ಮಾಯಾವಂತರೂ, ಸಮಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರೂ ಆದ ನಾಲ್ವರು ಕಳ್ಳರು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೆಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಗಾಗ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಧನಕನಕವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಡ್ಡವಿಸುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಅತಿ ಕ್ರೌರ್ಯದಿಂದ ವಧಿಸುತ್ತ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗುಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ಚೋರರದೇಸೆಯಿಂದ ತಮಗುಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ರಾಜನನ್ನಿಧಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಬಿನ್ನೈಸಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟರು. ಪ್ರಜಾಕ್ಷೇಮವನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವೇಮವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವೃಷಸೇನನು ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ತನ್ನಿಂದಾಗಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ಆತನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲವೂ ವೃಥಾವಾದುವು. ಆ ಚೋರರು ಯಾರಮನೆಗೆ ಯಾವಾಗ ಬಂದು ಅವರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕದಿಯುವರೋ ಎಂದು ಪ್ರಜೆಗಳು ತಳಮಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆವರೋ ಎಂದು ಹೆದರಿ ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಧರಾವಲ್ಲಭನು ತಾನಾಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿಫಲಗಳಾದವನ್ನು ಬಗೆದು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ “ರಾಷ್ಟ್ರೋಪದ್ರವಕಾರಿಗಳಾದ ಆ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟವನಿಗೆ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಏಕಪ್ರತ್ಯಯಾದ ಸುಲಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಡುವೆನು” ಎಂದು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯೂ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಡಂಗುರವನ್ನು ಹೊಯಿಸಿದನು.

ಕ್ಷತ್ರಿಯಕುಲಸಂಭವನೂ ಧೈರ್ಯದಾಯಕ ಸೌಜನ್ಯಾದಿ ಗುಣಸಂಪನ್ನನೂ ಆದ ಶತ್ರುಂಜಯನೆಂಬ ಕುಮಾರನು ರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದ ಸುಲಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿ ರಾಜನಬಳಿಗೆ ಬಂದು “ವೃಷಸೇನನು ಹಾರಾಜನೇ ! ಅಪ್ಪಣೆಯಾದರೆ ನಾನು ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿದುತರುವೆನು” ಎಂದು ನುಡಿಯಲು ಆ ದೊರೆಯು ಆನಂದಗೊಂಡು “ಆಹ ! ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯ ! ಡಂಗುರವನ್ನು ಹೊಯಿಸಿದಬಳಿಕ ನನಗೊಂದಾಲೋಚನೆಯು ಹುಟ್ಟಿತು. ಕುಲಹೀನನಾದವನು ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟರೆ ರಾಜ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಹಾಗಿರಲಿ ನನ್ನ ಏಕಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇ

ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಮನಸ್ಸು ದುಃಖಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲವೆ ? ಭಾಪು ! ಭಾಪು !! ಈ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ರಾಜಕುಮಾರನೇ ಬಂದಿರುವನು ಇವನ ಅಂಗಸೌಷ್ಠವೂ ಆಕಾರವೂ ಮನೋಜ್ಞ ವಾಗಿರುವುದು “ಯತ್ರಾ ಕೃತಿಶ್ಚತ್ರಗುಣಾಃ” ಎಂಬಂತೆ ಧೈರ್ಯಶೌರ್ಯಾದಿ ಸದ್ಗುಣಗಳೂ ಈ ಕುಮಾರನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು ಆ ಕಳ್ಳರ ನೆಲೆಯು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಇವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದೋ ಹೇಗೋ !” ಎಂದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಗೆದು ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

ರಾಜಕುಮಾರನು ಹೊರಟು ತನ್ನ ಮುಂದಣ ಕರ್ತವ್ಯವೇನೆಂಬುದನ್ನಾ ಲೋಚಿಸುತ್ತ ಊರನಡುವಣ ಒಂದು ಧರ್ಮಶಾಲೆಯ ಜಗುಲಿಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. “ಆಹ ! ಇದೇಕೆ ನನಗೆ ಮತಿಭ್ರಾಂತಿಯುಂಟಾಯಿತು ? ಆ ಕಳ್ಳರಾರೋ, ಎಲ್ಲಿರುವರೋ ಯಾವ ಯಾವ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುವರೋ ಎಂಬುದನ್ನರಿಯದ ನಾನು ರಾಜನಮುಂದೆ ಏತಕ್ಕೆ ನುಡಿದೆನು ? ಅವರು ಅತಿಸಮರ್ಥರೆಂಬುದು ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲ ! ಇದಲ್ಲದೆ ರಾಜನು ಬಹಳವಾಗಿ ಧನವ್ಯಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ತಾನೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಕಿಸಿರುವನಲ್ಲ ! ಆದರೂ ಅವರ ಸುಳಿವೇ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ಈಗ ನಾನವರನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದುದು ಹೇಗೆ ? ಮೋಸಹೋದೆನು. ಅವಮಾನಪಡಬೇಕಾದ ಕಾಲವು ತಟ್ಟಿಸಿತು. ಆ ಕನ್ಯೆಯಮೇಲಣ ವ್ಯಾಮೋಹವು ನನ್ನನ್ನೀಸಿತ್ತಿಗೆ ತಂದಿತು. ಏನು ಮಾಡಲಿ ? ದುರಾಶೆಯಿಂದ ಅಂತಹ ಮಾಯಾವಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುದಕ್ಕೆ ಅರಸಿನಿಂದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆನು. ಯಾವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿ ? ಇದು ಶಕ್ತಿಗೆ ಮೀರಿದ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಂದುಕೊಂಡ ಕಷ್ಟವು. ದೈವಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವು ಫಲಿಸಿದರೆ ಫಲಿಸಬಹುದಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯಯತ್ನದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುವುದು. ಆದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ನೋಡುವೆನು” ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸಿ, ಒಂದುದಿನದ ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನಿದನ್ನೀಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಂದು ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಹೊರಟು, ಆ ರಾತ್ರಿಯು ಗಾಢಾಂಧಕಾರ ಬಂಧುರವಾಗಿದ್ದರೂ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಡದೆ ಒಂದುದಿಕ್ಕಿನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪದೂರದವರೆಗೆ ನಡೆದು, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾವಡಿ ಯಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಜಗುಲಿಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಅಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶ. ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಾಯಿತು. ಆದರೂ ಅವನಲ್ಲಿಂದ ಏಳಲಿಲ್ಲ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಯಾರೋ ಮನುಷ್ಯರು ನಡೆದುಬರುವ ಶಬ್ದನಾತನಿಗೆ

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿತು ಯಾರು ಬರುವರೋ ನೋಡೋಣವೆಂದು ಒಂದು ಕಂಬದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡನು ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಶಬ್ದವು ಬರಬರುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಜ್ಜಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಬಂತು ಮನುಷ್ಯರಾರೋ ತಾನಿರುವ ಜಾವಡಿಯ ಕಡೆಗೆಯೇ ಬರುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರಲು ಅವರು “ ಶತ್ರುಗಳು ಅಥವಾ ಮಿತ್ರರು ” ಎಂಬುದು ತಿಳಿವತನಕ ತಾನವರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರನಾಗಬಾರದೆಂದು ಬಗೆದು ತಟ್ಟನೆ ಆ ಜಾವಡಿಯಿಂದಿಳಿದು ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳ್ಳವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸದ್ದು ಮಾಡದೆ ಅಲುಗಾಡದೆ ಮಲಗಿದ್ದನು.

ಆಗ ನಾಲ್ಕುಮಂದಿ ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಳಲಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ ಜಗುಲಿಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬರೊಡನೊಬ್ಬರು “ ಈ ದಿನ ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟೆವು ಕಾವಲುಗಾರರೆಷ್ಟುಮಂದಿ ಕಾವಲಿದ್ದರೂ ಅವರೆಚ್ಚರವನ್ನು ಪಡೆಯದಂತೆ ಮಂಕುಬೂದಿಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದೆವಲ್ಲ ! ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕದಿಯುವುದೆಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೇ ? ಇಷ್ಟು ಚತುರರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜನು ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿತುಮಗ ನಿರಾಶನಾಗುತ್ತಿರಲು, ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ರಾಜಪುತ್ರನಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಡುವಂತೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರುವನಂತೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಮರಣವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಅವನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ಬರೆದಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ! ಹಾಗಿದ್ದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ದುಷ್ಕರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಆರಸಿನಿಂದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನೆ ? ” ಎಂದು ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೊರಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು.

ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಶತ್ರುಂಜಯನು ಅವರ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ತಾನಾರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದನೋ ಆ ಕಳ್ಳರು ಇವರೇ ಎಂದೂ ಅವರಾರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕದ್ದಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವರೆಂದೂ ಭಾವಿಸಿ ಹೇಗಾದರೂ ಇವರ ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ಆ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿದ್ದು ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದವರೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋದಬಳಿಕ ಎದ್ದು ಸದ್ದಿಲ್ಲದಂತೆ ಅವರಹಿಂದೆಯೇ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹೋಗಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಆ ಚೋರಾಗ್ರೇಸರರು ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋಗಿ ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸೀಳುದಾರಿಯಿಂದ ಹೊರಟು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶಾಲವಾಗಿಯೂ ಗಿಡಗಳಿಂದುದರಿದ ಹಣ್ಣೆಲೆಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಹರಡಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯು ಗೋಚರಿಸದಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿ ಮೂಟೆಗಳನ್ನಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿದರು ಅದು ನಿರ್ಜ

ನವಾದ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶವಾದುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಚಕ್ಕ ಮುಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ಒಣಗಿದೆಲೆಗಳನ್ನು ಉರಿಸಿ ಬೆಳಕನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಹಣ್ಣೆಲೆಗಳನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ತಳ್ಳಲು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯಂತ್ರದ ಬಾಗಿಲಿದ್ದಿತು ಇಬ್ಬರದನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕತ್ತಿದರು ಆದರೆ ಕೆಳಗೆ ಸೋಪಾನಮಾರ್ಗವಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಚೋರರು ತಾವುತಂದ ಧನದ ಮೂಟೆಗಳೊಡನೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡರು.

ಆ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿಹೋದ ಶತ್ರುಂಜಯನೆಂಬ ರಾಜಕುಮಾರನು ಅವರಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಿ ಮರಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅವರ ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಅವರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು “ ಸರಿ ! ಇನ್ನು ನನ್ನ ಮನೋರಥವು ಫಲಿಸಿದಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ? ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ತಪ್ಪದೆ ನನಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುವಳು ಈ ದುಷ್ಟರಾದ ಚೋರಾಗ್ರಣಿಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಿಡಿದೆನು ಆದರೆ ಈಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸಹಾಯವು ಬೇಕಾಗುವುದು ಇದು ರಾಜನಿಂದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂವಾಗದು ಹೋಗಿ ತಕ್ಕಸನ್ನಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವೆನು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಬೆಳಗಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಬಂದು ಸಮಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ರಾಜನನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನಾತನಿಗೆ ಹೀಗೆ ತಿಳಿಯಹೇಳಿದನು.

“ ಪ್ರಭುವೇ ! ಕೆಲವೀರಭಟರನ್ನು ನನ್ನ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಳುಹಿಸು ನಾನವರೊಡನೆ ಹೋಗಿ ಆ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿದುತರುವೆನು ಅವರು ಹಗಲುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದು ರಾತ್ರಿಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ತಾವುಕದ್ದ ಧನಕನಕ ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವರೆಂದು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಊಹಿಸಿರುವೆನು ಈಗಲೆ ತಕ್ಕಸಹಾಯದೊಡನೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವರು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಆ ರಾಜಕುಮಾರನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅರಸನಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ ಆದರೂ ಅತನು ಅಷ್ಟು ದೃಢವಾಗಿ ಆ ಕಳ್ಳರ ಮಾತನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದುದರಿಂದ ಬಲವಂತರಾದ ಐವತ್ತುಮಂದಿ ಭಟರನ್ನು ಸಾಯುಧರನ್ನಾಗಿ ಬರಮಾಡಿ ಅತನಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿರುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು ತಾನು ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿಬಂದ ಕುರುಹುಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಆ ಶತ್ರುಂಜಯನು ವೀರಭಟರೊಡನೆ ಹೋಗಿ ಆ ಯಂತ್ರಕವಾಟವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ಹಿಂದಿನರಾತ್ರಿ ಆ ಕಳ್ಳರು ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಂದು ಬಳಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಮಲಗಿ ಗಾಢ ನಿದ್ರಾಪರವಶರಾಗಿದ್ದರು. ಅದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದವು ಆ ರಾಜಭಟ

ರಿಗೆ ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಚೋರನನ್ನು ಹತ್ತುಹತ್ತುಮಂದಿ ಹಿಡಿದು ಹಗ್ಗಗಳಿಂದ ಬಂಧಿಸಿದರು ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ರತ್ನಗಳು ಅಮೂಲ್ಯಗಳಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡರು. ಶತ್ರುಂಜಯನು ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಮೂಟೆಗಳನ್ನೆತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಮೇಲಕ್ಕೆಬಂದು ಆ ತಂತ್ರಕವಾಟವನ್ನು ಯಥಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿ ವೃಷಸೇನ ನರಪತಿಯಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಚೋರರನ್ನೂ ಹೊತ್ತುತಂದ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿದನು. ಆ ಕಳ್ಳರು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟುದರಿಂದ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ರಾಜಪುತ್ರನು ಹೇಗೋ ತಮ್ಮ ಮರ್ಮವನ್ನು ರಿತು ತಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದನೆಂದು ಬಗೆದು ಸದ್ವಿನಾಶದೇ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟರಾಗಿದ್ದರು.

ನತ್ಸ ! ಸತ್ಯಶೀಲ ! ದುಷ್ಟಕಾರ್ಯಪ್ರವರ್ತಕರಾಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟುಕಾಲದವರೆಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು ರಾವಣ ಕುಂಭಕರ್ಣರೂ ಶಿಶುಪಾಲದಂತವಕ್ರಾದಿಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲವೇ ?

ಬಳಿಕ ವೃಷಸೇನ ರಾಜನು ಶತ್ರುಂಜಯನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ದುಷ್ಟಾ ಗ್ರೇಸರರಾದ ಆ ಚೋರಚತುಷ್ಟಯವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಅಯೋನುಯ ಶಿಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಂಧಿಸಿ ಕಳ್ಳರಿಗೆಲ್ಲ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ಆ ಪುರದ್ವಾರದ ಮುಂದಣಿ ವಟುವೃಕ್ಷದ ಶಾಯಿಗಳಿಗೆವುಗಳನ್ನು ನೇತುಹಾಕಿಸಿದನು ಗಾಳಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳದಂತೆ ಆ ನೆಲವುಗಳನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣದ ತಂತಿಗಳಿಂದ ಭದ್ರವಾಗಿ ಬಿಗಿಸಿದನು ಹೀಗೆ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಸಜೀವವಾಗಿ ನೆಲವುಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಯೇರ್ಪಡಿಸಿ ರಾಜಕುಮಾರನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆ ಕಳ್ಳರ ಅಸ್ತಿವಸ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಸೇವಕರಮೂಲಕ ತರಿಸಿ ತನ್ನ ಕೋಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದು ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಯಾರುಯಾರು ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಅವರವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಆಯಾ ಒಡವೆಗಳನ್ನವರವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾತು ತಪ್ಪದೆ ನಿಜತನೂಜೆ ಲಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಶತ್ರುಂಜಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ವಿನಾಹಮಾಡಿ ತಾನು ಪುರುಷಸಂತಾನವಿಲ್ಲದವನಾದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಆತನಿಗೆಯೇ ಕೊಟ್ಟು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದನು ಆ ಶತ್ರುಂಜಯನ ವೇಷಮೈಗನೇ ಈಗ ಈ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿರುವನು.

ಶಿಷ್ಯವರ್ಯ ! ಅನ್ನಪಾನಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ನೆಲವುಗಳಲ್ಲಿವ್ದು ತಪಿಸಿತಪಿಸಿ ಕೃಶಿಸಿ ಆ ಕಳ್ಳರು ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು ಕಾಗೆಗಳೂ ಹದ್ದುಗಳೂ ಅವರ ಶರೀರಗಳನ್ನು ಕುಕ್ಕಿಕುಕ್ಕಿ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದುದರಿಂದ ಅವರ ಶಲ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿರುವುವು ನೀನು ಕಂಡ ಅಸ್ಥಿ ಪಂಜರಗಳು ಅನೇ

ಹೊತ್ತಾಯಿತು ಮಲಗುವ ನಾಳೆಯದಿನ ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವ'' ಎಂದು ತತ್ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದನು ಇಬ್ಬರೂ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದರು

ಇಂತು ಹದಿನೂರನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ. :—

ಸತ್ಯರೂಪಾಯಸತ್ಯಾಯ ಸತ್ಯಾಯೋಷಿತ್ಪ್ರಿಯಾಯಚ |

ಸ್ತುತ್ಯಾಯನಿತ್ಯಕಲ್ಯಾಣ ವಿಘಾತ್ರೇವಿಧವೇನಮಃ ||

ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯೂ ಆತನ ಅಂತೇವಾಸಿಯಾದ ಸತ್ಯಶೀಲನೂ ಅರುಣೋದಯಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಕಾಲ್ಯಾಣಿತ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರು ಆ ದಿನದ ದಾರಿಯು ಬಹು ದುರ್ಗಮವಾಗಿದ್ದಿತು ಸೀಳುಡಾರಿಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಮುಳ್ಳು ಕಲ್ಲು ನೊದಲಾದುವು ದಾರಿಗಡ್ಡಲಾಗಿಬಿದ್ದು ನಡಿಗೆಗೆ ಬಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದ್ದಿತು ನಡುವಡುವೆ ಸತ್ಯಶೀಲನ ಸಂಭಾಷಣೆ ಆದುದರಿಂದ ದಾರಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಗಲಿಲ್ಲ ಆದರೂ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಆ ಕಾಡ.ದಾರಿಯನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ದಾಟಿ ನಡುಗಾಡಿಗೆ ಬಂದರು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಬಯಲೂ ಆ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾನುಷರಚಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಸಾರುವಂತಿದ್ದ ಒಂದು ಸುಂದರ ಮಂದಿರವೂ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಿತು ಅದು ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಸತ್ಯಶೀಲನಿಗೆ ಸರಮಾಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಆ ಮಂದಿರದಬಳಿ ನಿಂತು ಒಂದೆರಡು ಗಳಿಗೆಯವರೆಗೆ ಆ ಮನೆಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ನಲಿಯುತ್ತಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು ಸತ್ಯಶೀಲನು ಸುಮ್ಮನಿರುವನೆ ? ಅವನು ಗುರುಗಳನ್ನು ಕಂಡು “ ಸ್ವಾಮಿ ! ಏತಕ್ಕೋ ದಾರಿಯು ಬೇಗನೆ ಕಳೆಯಲಾಗದಿರುವುದು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ನಡೆದರೆ ದಾರಿಯನ್ನು ನಡೆದ ಬಳಿಕೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಆ ಅರಣ್ಯ ಮಧ್ಯದ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಲೀನವಾಗಿರುವುದು ಆ ಮನೆಯನ್ನು ದುರ್ಗಮವಾದ ಈ ಘೋರಾರಣ್ಯದ ನಡುವೆ ಯಾರು ಏತಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದರು ? ಮನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಾನವರಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದುವೆಂದು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ ಅನೇಕಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದರೂ ತತ್ಸೌಂದರ್ಯವು ಮಾನವರಿಂದನೇರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಇಂತಹ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯೂ ವಾಸವಾಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ಏಕೆ ? ಅದರ ಕಥೆಯನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕು ಶಿಷ್ಯನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಶ್ರೀ ಕಾಶೀರಾಮೇಶ್ವರ ಯಾತ್ರೆಯ ಕಥೆಗಳು.

೧೬೬

ಮುನಿವುಂಗವನಾ ಶಿಷ್ಯನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದಾರಿಯನ್ನು ನಡೆಯುತ್ತ ಆ ಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಹೇತುಭೂತವಾದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಒಬ್ಬ ಯಕ್ಷ ಸುಂದರಿಯಕಥೆ.

“ ಸತ್ಯಶೀಲನೇ ! ಅವಧರಿಸು ಈ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಆಚೆಯಕಡೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವಿದ್ದಿತು ಅದರ ಹೆಸರು ಮಣಿಪುರ ಅದನ್ನು ಸ್ಥೂಲಭದ್ರನೆಂಬ ಅರಸನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನಿಗೆ ಚಿತ್ರಸೇನ, ಗುಪ್ತಸೇನ, ಸ್ಥೂಲಸೇನ, ಲಘುಸೇನ, ವಿಶಾಲಸೇನ, ವಿಷಮಸೇನ, ಚಂದ್ರಸೇನ ಎಂಬ ಏಳವರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠನಾದ ಚಂದ್ರಸೇನನು ಬಹುಸುಂದರನು ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗೆ ಸಮಾನನು ಯೌವನವಂತನು ಇವನು ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನ ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಅಣ್ಣಂದಿರೊಡನೆ ಹೊರಟು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ಬೇಟೆಯನ್ನಾಡುವಾಗ ಆ ಏಳುಮಂದಿಯೂ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಅವರವರ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದರು ಅವರವರ ಕಣ್ಣೆಬಿದ್ದ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಅವರವರಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡತೊಡಗಿದರು. ಅವರು ಬೇರ್ಪಡುವುವಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಯಂಕಾಲ ೫ ತಾಸಿಗೆ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ನೊದಲಿನ ಉಡುವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟು ಬೇಟೆಯ ಉಡುಪನ್ನು ಧರಿಸಿ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇಟೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದರು ಚಂದ್ರಸೇನನು ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೆರಡು ತಾಸಿನವರೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡಿದರು ಚಂದ್ರಸೇನನು ಒಂದು ಹರಿಣಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಾಣದಿಂದ ಹೊಡೆದನು ಅದು ಅದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿತ್ತು ರಾಜಕುಮಾರನದನ್ನಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಓಡಿದನು ಜಿಂಕೆಯಾದರೋ ಅತಿವೇಗದಿಂದ ಓಡಿಯೋಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟದ ಗುಹೆಯನ್ನು ಸೇರಿತು ರಾಜವುತ್ರನದನ್ನು ಬಿಡುವನೇ ? ಅವನೂ ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಆ ಗುಹೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು ಆದರೇನು ? ಅಲ್ಲಿ ಆ ಎರಳೆಯು ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಪಥಕ್ಕೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ ಆ ಗುಹೆಯು ಅಂಧಕಾರಬಂಧುರವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಕಿರುಗಣ್ಣು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದವರೆಗೆ ನಿರುಕ್ತನಾದನು. ಹಾಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಭಾವಿಶೇಷವು ಗುಹೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಹೆಚ್ಚುಹಗಲಿನಂತಾಯಿತು ಆಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹುಡುಕಿನೋಡಿದನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಜಿಂಕೆಯು ಗೋಡರಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತಷ್ಟು ದೂರದವರೆಗೆ ಹೋಗಿ

ಆ ಬೆಳಕು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿತೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯು ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದನು ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಮಾರಿ ನಷ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಸುಗಲ್ಲಿನಮೇಲೆ ಯೌವನವತಿಯೂ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯೂ ಆದ ರಮಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಕೆನ್ನೆಯಮೇಲೆ ಕೈಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟುನು ಹೀಗೆ ಭಯಪಟ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆಸರಿದ ಅವನನ್ನು ಕಂಡು “ ರಾಜಕುಮಾರಾ ! ಏತಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತಿರುವೆ ? ನಿನ್ನ ಹೆದರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣಭೂತವಾದ ವಿಷಯವಾವುದೂ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ರಾಜಕುಮಾರರು ಧೈರ್ಯಧನರು ಪರರನ್ನು ವಿಪತ್ತಿನಿಂದ ಪಾರುಮಾಡತಕ್ಕವರು ಕ್ಷತ್ರಿಯವಂಶೋತ್ಪನ್ನನಾದವನಿಗೆ ಭಯವೆಂದರೇನು ? ಇನ್ನು ಭಯವನ್ನು ಬಿಡು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪಿಶಾಚಿಯಲ್ಲ ರಕ್ತಸಿಯಲ್ಲ ನನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು ನಾನೊಬ್ಬ ಯಕ್ಷಕನ್ಯೆಯು ನನ್ನ ಹೆಸರು ಚಂದ್ರಿಕೆ ನೀನು ಈ ಬೆಟ್ಟದತಪ್ಪಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಮೋಹಪರವಶಳಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನನ್ನ ಸಖಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟೆನು ಅವಳು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣುಜಿಂಕೆಯ ಆಕೃತಿಯನ್ನುತಾಳಿ ನಿನ್ನ ಬಾಣಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನೀನು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದಳು ಇದು ವಿಚಾರವು ಮಹಾತ್ಮಾ ! ಕೃಪೆಯಿಂದ ನನ್ನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯನ್ನಂಗೀಕರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ನನ್ನ ಮನೋರಥವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸು ” ಎಂದು ತನ್ನ ವರ್ಮಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಳು.

ಸತ್ಯಶೀಲನೆ ! ಮಾನವಕೋಟಿಗೆ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಕಾಂತೆ, ಕನಕ ಎರಬೇ ಯೆರಡರಲ್ಲಿ ಮೋಹವನ್ನಿಟ್ಟಿರುವನು ಆ ಎರಡಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕದ ಮಾನವನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಮೇಶ್ವರನೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಕಾಂತಾಕನಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಮೋಹಕಾರಿಣಿಯಾದ ವಸ್ತು “ ಕಾಂತೆಯಮೇಲಾಸೆ ಕನಕದಮೇಲಾಸೆ ಇಲ್ಲದವನು ಧರೆಯೊಳಿಲ್ಲದವನು ” ಎಂದೊಬ್ಬ ಕವಿಯು ಹೇಳಿರುವನು ಇದು ಸತ್ಯವು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕವಿಯು “ ಅನ್ಯತ್ರಭೀಷ್ಮಾದ್ಗಂಗೇಯಾ ದನ್ಯತ್ರಚಹನೂ ಮತಃ | ಹರಿಣೇಖುರನೂತ್ರೇಣ ಚರ್ಮಣಾಮೋಹಿತಂಜಗತ್ || ” “ ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯನೂ ಅಂಜನೇಯನೂ ಹೊರತು ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಜಿಂಕೆಯ ಗೊರಸಿ ನಷ್ಟು ಚರ್ಮದಿಂದ ಮೋಹಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ಶಿಷ್ಯಾಗ್ರಣೀ ! ಆ ಯಕ್ಷಕನ್ಯೆಯು ನಿಜವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಆ ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಒಡನೆಯೇ ಎವ್ವದಿಂದ ಮೋಹಾತಿರೇಕದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಗಲ್ಲವನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿದಳು. ಏನು ಹೇಳಲಿ ? ಭಯಗ್ರಸ್ತನಾಗಿದ್ದ ರಾಜಪು

ತ್ರನು ಭಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅತಿಮೋಹದಿಂದ ತಾನೂ ಅವಳನ್ನು ಗಾಢಾಲಿಂಗನ ಚುಂಬನಾದಿಗಳಿಂದ ಉಲ್ಲಾಸಗೊಳಿಸಿ ಪರವಶನಾದನು. ಮುಂದೆ ಬರುವ ವಿಪತ್ತನ್ನರಿಯದೆ ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಭಾಗ್ಯದೇವಂತೆ ಕಂಡನು, ಪ್ರಸಂಚದಲ್ಲ,

“ ಕೋರ್ಥಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನಗರ್ವಿ ತೋ ವಿಷಯಿಣಃ ಕಸ್ಯಾಪದೋನಾಗತಾಃ |

ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಕಸ್ಯನಖಂಡಿತಂ ಭುವಿಮನಃ ಕೋನಾಮರಾಜ್ಞಾಃ ಪ್ರಿಯಾಃ ||

ಕಃಕಾಲಸ್ಯ ನಗೋಚರಾಂತರಗತಃ ಕೋರ್ಥೀಗತೋಗೌರವಂ |

ಕೋವಾದುರ್ಜನವಾಗುರಾಸು ಪತಿತಃ ಕ್ಷೇಮೇಣಯಾತಃ ಪುರ್ಮಾ || ”

ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆದು ಅಹಂಕರಿಸದ ಮನುಷ್ಯನಾರು ? ವಿಷಯಾಸಕ್ತನಾದ ಯಾವ ಪುರುಷನಿಗೆ ತಾನೆ ವಿಪತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿಲ್ಲ ? ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ ಯಾವನ ಮನಸ್ಸು ಖಂಡಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ ? ರಾಜನಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದವನಾರು ? ಯಮನ ಕಣ್ಣೆ ಬೀಳದ ಮಾನವನಾರು ? ಯಾವ ಯಾಚಕನಿಗೆ ಗೌರವವು ದೊರಕಿರುವುದು ? ದುಷ್ಟಜನರೆಂಬ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ಬಂದ ನರನಾವನು ? ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ ? ಆರಾಜಕುಮಾರನು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ಮರೆತೇ ಮರೆತನು. ಮಾತಾಪಿತೃಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಮೃಗಯಾವ್ಯಾಜದಿಂದ ಕಾಡಿಗೆ ಬಂದ ಜ್ಞಾಪಕನೇ ಅವನಿಗಿಲ್ಲವಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ಆ ಯಕ್ಷಿಣಿಯು ಅವನನ್ನು ಗುಹೆಯೊಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಸಕಲೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವನೊಡನೆ ಬೆರೆತು ಅವನನ್ನು ಲೀಲಾವಿನೋದಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ತೇಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಇತ್ತ ಚಂದ್ರಸೇನನ ಅಣ್ಣಂದಿರು ತಮ್ಮ ಸಂಕೇತದಪ್ರಕಾರ ಆ ದಿನದ ಸಾಯಂಕಾಲ ಐದು ತಾಸುಗಳವೇಳೆಗೆ ಸಂಕೇತಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೇರಿದರು ಪರಿವಾರವೆಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಅವರವರುತಂದ ಮೃಗಾದಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹರಡಿ ತಾವು ಬೇಟೆಯಾಡಿದರೀತಿ ನೋದಲಾದುವನ್ನು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಒಂದು ತಾಸಿನವರೆಗೆ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆದರು. ಅಷ್ಟಾದರೂ ಚಂದ್ರಸೇನನು ಬಾರದಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾದರು ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಸರಿಸುತ್ತ ಕೆಲವರನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಯಾವ ಕುರುಹನ್ನೂ ಕಾಣದೆ ಮರಳಿಬಂದು ಚಿತ್ರಸೇನಾದಿಗಳಿಗೆ ಇದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು ಅವರೇನುತಾನೆ ಮಾಡಿಯಾರು ? ಯಾವುವೋ ಒಂದು ದುಷ್ಟಮೃಗದಿಂದ ಅವನು ಪಂಚತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ತದ್ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ಚಂದ್ರಸೇನನು ಚಂದ್ರಿಕೆಯೊಡನೆ ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ಸಕಲ ಭೋಗಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಬೆಟ್ಟದ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಮ್ಮಡಿ ಒಂದುದಿನವೇಕಾಂತ

ದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಇಬ್ಬರೂ ವಿನೋದವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ “ ಪ್ರಿಯೆ ! ಚಂದ್ರಿಕೆ ! ನೀನು ಯಕ್ಷಕಾಂತೆಯಾದುದರಿಂದ ಈ ಗುಹೆಯ ವಾಸವು ನಿನಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರದಿರುವುದು ಯುಕ್ತವೇಸರಿ ಆದರೆ ಮಾನವ ನಾದ ನನಗೆ ಬಹುಕಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವುದು ಬೆಟ್ಟಗಳಿಗಾಚೆ ಮೈದಾನದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸುಂದರಮಂದಿರವಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವದೆಂದು ನನ್ನ ಆಶಯವು ನನ್ನ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಅಂತಹ ಮಹಾ ಭವನವೊಂದನ್ನಂದವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲು ನಿನ್ನಿಂದಾಗದೆಂದು ಭಾವಿಸುವೆನು ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಹಾಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸುವಶಕ್ತಿ ನಿನಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವಕ್ರವಕ್ರವಾಗಿ ಕಲ್ಲುಗುಂಡುಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿ ವೃಕ್ಷಲತಾದಿಗಳ ಸಮೂಹದಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿರುವ ಈ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆಯಾ ? ” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಆಗ ಯಕ್ಷ ಸುಂದರಿಯು ಆ ಮಾತಿನದೆಸೆಯಿಂದ ತನಗುಂಟಾದ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತ “ ಹಾ ! ಏನೆಂದೆ ? ಒಂದು ಮಂದಿರವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ನನಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ? ಇಂಥದೇ ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ? ಚೆನ್ನಾಯಿತು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿತೆಂದರೆ ಈ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಸಮುದ್ರದ ಆಚೆಯತೀರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಲ್ಲೆನು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವು ಬೇಡ ಇದೆ ! ನನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನೋಡು ” ಎಂದು ನುಡಿದು ನಾವು ಈ ಅಟವಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ದಿವ್ಯೋಪವನರಮ್ಯಮಾದ ಭವನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ತಾನು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನೊಡನೆ ಒಂದಾಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತ ಒಂದು ನಿಮಿಷವೂ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನನ್ನು ಬಿಡದೆ ಸಮಸ್ತ ಭೋಗಗಳನ್ನೂ ಅವನೊಡನೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಹಿಂದೆಯೊಂದುಸಾರಿ ಒಬ್ಬ ಯಕ್ಷನು ಈ ಯಕ್ಷಿನಿಯನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ತನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಿಸಲು ಅವಳು ಒಪ್ಪದೆ ಅವನನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಳು. ಈಗ ಮಾನವನೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಭೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಯಕ್ಷಕಾಂತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ “ ಅಯ್ಯೋ ! ನಾನೂ ಈ ಚಂದ್ರಿಕೆಯೂ ಒಂದು ಜಾತಿಯವರು ನಾನಿವಳನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದಾಗ ಇವಳು ನನ್ನನ್ನೊಲ್ಲದೆ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಅವಮಾನಮಾಡಿದಳು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಜಾತಿಯ ಮಾನವ ಮಾತ್ರನನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಅವನೊಡನೆ ಸಮಸ್ತ ಭೋಗಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಳು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಹೇಗೆ ಸೈರಿಸಲಿ ಅಕ್ಕಟಿ ! ಇವಳಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗಿರುವ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು ಉ ! ನಾನೇತಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು ಆಗಲಿ ! ಸಮಯವನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ವಧಿಸುವೆನು ಆಬಳಿಕ ಇವಳೇನು ಮಾಡುವಳೋ ನೋಡುವೆನು ” ಎಂದು ಅತಿಕೋಪಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನ ಯಕ್ಷ

ಣೆಯು ಒಂದುದಿನವಾದರೂ ತನ್ನ ಕಾಂತನನ್ನು ಬಿಡದೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎವೆಯಂತೆ ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು, ಅವನನ್ನೊಂಟಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಗೆಯೋ ಹೋಗಿದ್ದಳು ಯಕ್ಷನು ಆ ಸಮಯವನ್ನು ಹೇಗೋ ತಿಳಿದು ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಇದ್ದ ಆ ಚಂದ್ರಸೇನನನ್ನು ವಧಿಸಿ ಪಲಾಯನವಾದನು. ಆ ಯಕ್ಷಕಾಂತೆಯು ಬಂದುನೋಡಿ ತನ್ನ ದಾಸಿಯರಿಂದ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ತದ್ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನರಿತು ತನ್ನ ಅವಿವೇಕದಿಂದಲೇ ಈ ಹಾನಿ ತನಗುಂಟಾಯಿತೆಂದು ಬಗೆದು ರಾಜಕುಮಾರನ ಮರಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳ ವಾಗಿ ದುಃಖಿಸಿ ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ದುಷ್ಟಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ ನೀಚಯಕ್ಷನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವೆನೆಂದು ತತ್ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷರಾಜನಾದ ಕುಬೇರನಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆತನಿಗೆ ಹೇಳಿ ತನಗಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಆ ಯಕ್ಷನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವಂತೆಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಾರದೆ ಅಲ ಕಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು. ಬಳಿಕ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಮನೆಯು ಕಟ್ಟಿಸಿದುದು ಕಟ್ಟಿಸಿದಂತೆಯೇ ಅಚ್ಚಳಿಯದಿದ್ದ ಕತದಿಂದ ಅದು ಭೂತನಿರ್ಮಿತವಾದುದೆಂದೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದವರು ಮೃತರಾಗುವರೆಂದೂ ಜನರು ಬಗೆದು, ಅದನ್ನು ಕಣ್ಣಿತ್ತಿಯಾದರೂ ನೋಡಲು ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದವರಾದರು ರಾಜರುಕೂಡ ವ್ಯಗ ಯಾವನೋದಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಆ ಮನೆಯು ಸಮಾಪಕ್ಕಾದರೂ ಹೋಗದೆ ದೂರದೂರವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು ಅದೇ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿಯೇ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರು ಬರುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಶೋಭಿತವಾದುದಾಗಿದ್ದರೂ ಜನರಹಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಸೊಬಗು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡಬೆಳುದಿಂಗಳಂತೆ ನಿರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವುದು. ”

ಎಂದು ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಆ ಕಾಡಿನ ನಡುವೆಕಂಡ ನಿಶಾಂತದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿ ಸತ್ಯಶೀಲನನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದನು.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಆ ದಿನದ ಮಧ್ಯಾ ಹ್ನವೆಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲದೆ ಪಯಣಮಾಡಿ ಒಂದು ನದೀತೀರದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ನಗರ ವನ್ನು ಸಾಯಂಕಾಲದವೇಳೆಗೆ ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಧರ್ಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತರು.

ಇಂತು ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಹದಿನೈದನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ:—

ತಾರಯತರುಣಾರುಣನಿಭ | ಚರಣಗಜೇಂದ್ರಾರ್ತಹರಣಭವತರಣ ||

ಕರುಣಾವರುಣಾಲಯಗುಣ ಮಣಿರೋಹಣಚಾರುಕೌಸ್ತುಭಾಭರಣ ||

ತಿರುಪತಿಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಚಿದಾನಂದ ಸತ್ಯಶೀಲರು ಕಾಶೀಯಾತ್ರಾಪ್ರಯುಕ್ತನಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುತ್ತ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳು ನಿಂತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಕಾಶಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ನಿಂತರು ಆ ಗ್ರಾಮವು ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧರ್ಮಶಾಲೆಯುಂಟು ಆ ಶಾಲಾಧಿಕಾರಿಯು ಆದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದುಹೋಗುತ್ತಿರುವ ದಾರಿಗರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಉಪಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗಂತುಕರ ಆಗಮನನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾದಿದ್ದು “ ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಶಾಲೆಗೆಬಂದವರಿಗೆ ಷಡ್ರಸೋಪೇತವಾದ ಅನ್ನವನ್ನಿಟ್ಟು ಗಂಧವುಷ್ಪ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆದರಿಸಿಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ನಾಲ್ಕುಜಾತಿಯವರಿಗೂ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಕುಲದವನಾದರೂ ಅವನು ಎಷ್ಟು ಆನಂದವಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ತ್ವರೆಯಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಧರ್ಮಶಾಲಾಧಿಕಾರಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಕೂಡಲೇ ನಿರಾಕರಿಸದೆ ಊಟವನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು.

ಯಾತ್ರಿಕರಾದ ಈ ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಆ ಧರ್ಮಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಧರ್ಮಶಾಲಾಧಿಪತಿಯ ವಿನೇಚನಕ್ರಮವನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷಿಸಿ ತಾವೂ ಆತನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಊಟವನ್ನುಮಾಡಿ ಬಾಗಿಲಪಕ್ಕದ ವೇದಿಕೆಯಮೇಲೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಸತ್ಯಶೀಲನು ತನ್ನ ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ “ಸ್ವಾಮಿ ! ಈ ಸತ್ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಯು ಬಹು ಧರ್ಮಾತ್ಮನಾಗಿರುವನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಬಂದರೂ ಸರಸವದಾರ್ಥಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಈತನಂತೆ ಭೋಜನವನ್ನಾವನಿಡಲಾಪನು ? ನಿಮಗೀವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತೋರುತ್ತದೆಯೋ ನಾನರಿಯೆನಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಈ ವಿಧವೆಲ್ಲವೂ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವುದು ಆಹ ! ಈ ಮಹಾನುಭಾವನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದರೂ ಸಾಲದು ಇವನು ಮಹಾವುಣ್ಯಾತ್ಮನು” ಎಂದನು.

ದೇವದತ್ತನ ಕಥೆ.

ಬಳಿಕ ಚಿದಾನಂದನಿಂತೆಂದನು “ ವತ್ಸ ! ಸತ್ಯಶೀಲನೆ ! ನೀನು ಹೇಳಿದುದೆಲ್ಲವೂವಾಸ್ತವವೇ ಈ ಛತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕಾರನಾದ ಧರ್ಮವು ನಡೆಯುತ್ತಿರು

ವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿರುವುದು ಅದನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು” ಎಂದು ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನೂರುವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ದೇವದತ್ತನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನಿದನು. ಆತನು ನಾಲ್ಕುವೇದಗಳನ್ನೂ, ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚೇ? ಚತುರ್ದಶವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಕಲಿತು ಮಹಾವಿದ್ವಾಂಸನಾಗಿ ಮಹಾನುಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಬಿರುವವನ್ನು ಪಡೆದು ರಾಜಾಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ ಸಮ್ಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಬಹಳ ಧನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದನು. ಆತನಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಧನಾಶೇ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಶಿಷ್ಯನೇ! ಆತನಿಗೆ ಮೇರೆಯುಂಟೆ? ಲಾಲಿಸು.

ಶ್ಲೋ|| ನಿಸ್ಸೋವಸ್ಪ್ರಶತಂ ಶತೀದಶಶತಂ ಲಕ್ಷಂ ಸಹಸ್ರಾಫೋ ||

ಲಕ್ಷೇಶಃ ಸ್ವೀರಾಜತಾಂ ಸ್ವೀತಿಪತಿಶ್ಚ ಕ್ರೇಶತಾಂ ವಾಂಛತಿ ||

ಚಕ್ರೇಶಸ್ತುರರಾಜತಾಂ ಸುರಪತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ವದಂ ವಾಂಛತಿ |

ಬ್ರಹ್ಮಾಶಂಭುಪದಂ ಹರೋಹರಿಪದಂ ತೃಷ್ಣಾವಧಿಂಕೋಗತಃ ||

ದರಿದ್ರನು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೆ ಸಾಕೆನ್ನುವನು. ನೂರು ರೂಪ್ಯಗಳವನಿಗೆ ದೊರೆತರೆ ಒಂದು ಸಾವಿರವನ್ನೂ, ಸಾವಿರವೂ ಲಭ್ಯವಾದರೆ ಲಕ್ಷವನ್ನೂ, ಲಕ್ಷೇಶನಾದರೆ ದೊರೆತನವನ್ನೂ ದೊರೆತನವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೆ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನೂ, ಸಾರ್ವಭೌಮನು ಸ್ವರ್ಗಾಧಿಪತ್ಯ ವನ್ನೂ, ಅದು ದೊರೆತರೆ ಬಹ್ಮತ್ವವನ್ನೂ, ಅದೂ ದೊರೆತ ಬಳಿಕ ಶಿವತ್ವವನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ, ಶಿವನಾದ ಬಳಿಕ ವಿಷ್ಣುತ್ವವನ್ನು ಬಯಸುವನು. ಹೀಗೆ ಆತನಿಗೆ ಅಂತವೆಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ದೇವದತ್ತನು ಅಧಿಕ ಧನಯುಕ್ತನಾದರೂ ಆತನಿಗೆ ದಾಸನಾಗಿ ಆರ್ಜಿಸಿದ್ದ ಧನವನ್ನು ಬಡಿಗೆಕೊಟ್ಟು, ಬಡಿಗೆ ಬಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದೃಷ್ಟವಶದಿಂದ ಅನತಿಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಗಣನಾತೀತವಾದ ಧನವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಅನೇಕ ಕೋಟಿ ಧನಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾದನು.

ಹೀಗೆ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯವಂತನಾದರೂ ಅಸಮಾನ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಸಮಸ್ತಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಅರಿತವನಾದರೂ ಆ ದೇವದತ್ತನು, ಭಿಕ್ಷುಕರಿಗೆ ಭಿಕ್ಷವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡದೆ ಅತಿ ಲುಬ್ಧತ್ವದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ತಿರಿವೆಸುವನಾವನಾದರೂ ಬಾಗಿಲಬಳಿಗೆ ಬಂದರೆ ಒಡನೆಯೇ ಈದಿರುವ ಹುಲಿಯಂತೆ ಆತ್ಮಗ್ರನಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಕ್ರೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೂರವಾಗಿ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಹೊಡೆದು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಸಾವಿರವೇಕೆ ಅತನಂತಹ ಧರ್ಮಶೂನ್ಯನೂ ಪಾಪಿಷ್ಠನೂ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಾರನೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ದೇವದತ್ತನಿಗೆ ಗುರುದತ್ತನೆಂಬ ಕುಮಾರನೊಬ್ಬನಿರುವನು. ಅವನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡು ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿದ್ದನು. ದೇವದತ್ತನು ಕುಮಾರನಿಗೆ

ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೋಗವು ಸಂಭವಿಸಿ ಸತ್ತನು. ಸತ್ತ ಬಳಿಕ ಅವನನ್ನು ಯಮಭಟರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಒಡೆಯನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಯಮಧರ್ಮರಾಜನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅವನ ಪ್ರವರ್ತನವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿ ಸತ್ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನೂ ದೇವತಾರಾಧನವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತೀರ್ಮಾನವಾದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಸಮ ಸ್ತುಭೋಗಗಳನ್ನೂ ನಡೆಯಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದೂ ಆಹಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡ ಕೊಡದೆಂದೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

ಯಮದೂತರು ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ನೌಖ್ಯಗಳನ್ನೂ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನ್ನಪಾನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಆಹಾರಪಾನೀಯಗಳನ್ನುಳಿದು ತನಗೆ ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಸುಖಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚದೆ ಕ್ಷುತ್ತುಷ್ಟಗಳಿಂದ ಬಳಲಿ ಬಾಡಿ ಸೊಕ್ಕುತ್ತ ಸೋಲುತ್ತ ಯಮನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದು, “ಅಯ್ಯಾ! ದಂಡಧರನೇ! ಅವರಾಧಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಧರ್ಮರಾಜನೆಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿರುವುದು. ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನಾದುದರಿಂದ ನಿನಗೆ “ಸಮವರ್ತಿ” ಯೆಂದಭಿವಾನವು ಉಂಟಾಗಿರುವುದು. ದೇವ! ನೀನು, ತ್ರಿಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪನೂ, ತ್ರಿದಶಸಂರಕ್ಷಕನೂ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮಳೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವವನೂ ಆದ ಆದಿತ್ಯನ ಕುಮಾರನು. ಇಂಥ ನೀನು ನನಗೆ ಅನ್ನಪಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡದಂತೆ ನಿನ್ನಭಟರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರುವೆ. ಇದು ಯುಕ್ತವೇ? ನಾನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿರುವಾಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇ? ಸ್ವಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಿದೇನೇ? ಪರನಾರೀ ಸಂಗಮಾದಿ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೇನೇ? ವೇದಾದಿ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಜೀವಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡೇನೇ? ನನಗೇತಕ್ಕೆ ಇಂತವ್ವ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಯಮನಾತನನ್ನು ಕಂಡು ನಕ್ಕು, “ಅಯ್ಯಾ! ಬ್ರಾಹ್ಮಣ! ಕೇಳು. ನೀನು ಹೇಳಿದುದೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯವೆ. ನನಗೆ ಯಾವ ಪಕ್ಷಪಾತವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರಾಧಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದಂಡನವನ್ನೇ ಮಾಡುವೆನು. ಇದೇ ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವವು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ನನ್ನನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕಾಗಿ. ನೀನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೇವದತ್ತನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ವಾಸ್ತವವೇ ಸರಿ. ಪರನಾರೀ ಸಂಗಮಾದಿ ದುಷ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದೂ ಸತ್ಯವೇ. ಆದರೆ ಧರ್ಮಶೂನ್ಯನಾಗಿ ನೀವು ಜೀವಿಸಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲವೂ ಬಡವರನ್ನು ಕಾಪಾಡದೆ, ಭಿಕ್ಷುಕರನ್ನು ಅಟ್ಟುತ್ತ ಒಂದು ಹಿಡಿಯನ್ನ

ವನ್ನಾಗಲಿ ಒಂದು ಸೇರೆ ಧಾನ್ಯವನ್ನಾಗಲಿ ಕೊಟ್ಟವನಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಬಲ್ಲವನು. ನಿನಗೆ ಮತ್ತೆ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪಾಂಚಭೌತಿಕ ಶರೀರವನ್ನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಯಾತನಾಶರೀರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ನಿನಗೆ ನೆನಪುಬರುವಂತೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹೇಳುವೆನು.

“ ಲೋಭಾವಿಷ್ಟೋ ನರೋವಿತ್ತಂ ವೀಕ್ಷತೇನ ಸಚಾಪದಂ |

ದುಗ್ಧಂ ಪಶ್ಯತಿ ಮಾರ್ಜಾರೋ ಯಥಾನ ಲಗುಡಾಹತಿಂ || ”

ಬೆಕ್ಕು ಹಾಲನ್ನು ನೋಡಿ ನಲಿಯುವುದೇ ಹೊರತು ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನು ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದುದನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ಲುಬ್ಧತ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮನುಷ್ಯನು ಹಣವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಿಸುವನೇ ಹೊರತು ತನಗೆ ಮುಂದೆ ಉಂಟಾಗುವ ವಿಪತ್ತನ್ನು ಬಗೆವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು,

“ ನದಾತುಂ ನೋಪಭೋಕ್ತುಂಚ ಶಕ್ನೋತಿ ಕೃಪಣಶ್ರಿಯಂ |

ಕಿಂತುಸ್ಪೃತತಿಹಸ್ತೇನ ನಪುಂಸಕ ಇವ ಸ್ತ್ರಿಯಂ || ”

ಲೋಭಿಯಾದವನು ಧನವನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ತಾನನು ಭವಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಶಕ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೇನೆಂದರೆ ನಪುಂಸಕನು ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಸಂತೋಷಿಸುವಂತೆ ಅವನು ಹಣವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಕೊನೆಗೆ ಅವನು

“ ಕೃಪಣಃ ಸ್ವವಧೂಸಂಗಂ ನಕರೋತಿ ಭಯಾದಿಹ |

ಭವಿತಾ ಯದಿ ಮೇ ಪುತ್ರಃ ಸ ಮೇ ವಿತ್ತಂ ಹರೇದಿತಿ || ”

ನನಗೆ ಮಗನಾದರೆ ಅವನು ನನ್ನ ಧನವನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವನೋ ಏನೋ, ಎಂದು ಭಯದಿಂದ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಂಗಮವನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ! ಕೃಪಣ ಚರ್ಯೆಯು ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಒಂದು ಕಾಸನ್ನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೆಯಲ್ಲವೇ? ಅದರಿಂದ ನೀನಾವ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆದೆ? ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ನೀನು ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೆ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವೆನು. ಯಾರಿಗೂ ಒಂದು ಕವಳವನ್ನಾವರೂ ಕೊಡದ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿನಗೆ ಅನ್ನಪಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೀನೇ ಹೇಳುವೆಯಲ್ಲವೆ “ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಿರುವೆನು. ನಿನ್ನ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸದೆ ಈಗ ನೀನು ರೋಧಿಸಿದರೆ ಫಲವೇನು? “ ಅವಶ್ಯಮನುಭೋಕ್ತೃವ್ಯಂ ಕೃತಂಕರ್ಮಶುಭಾ ಶುಭಂ” ಎಂದು ನುಡಿದನು.

“ ಅಕಟಾ ! ಬುದ್ಧಿಹೀನತೆಯಿಂದ ನಾನು ಕೃಪಣನಾಗಿ ದಾನಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹಣವೇ ಸ್ಥಿರವೆಂದು ನಂಬಿ ಕಾವಲುಗಾರನಂತೆ ಕಾದಿದ್ದು

ನಾನೂ ತಿನ್ನದೆ ಹೆರರಿಗೂ ಕೊಡದೆ ಬಿಟ್ಟುಬಂದೆನು ಪ್ರಭಾಕರತನೂಭವ !
ಅಪರಾಧವಾಯಿತು ಕ್ಷಮಿಸು ಕ್ಷಮಿಸದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಗತಿಯೇನು ?
ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಸೈರಿಸಲಿ ? ಮಹಾತ್ಮಾ ! ನನ್ನ ಈ
ಕಷ್ಟವು ತೊಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವುದಾದರೂ ಪರಿಹಾರವಿದ್ದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಿ
ಕಾಪಾಡಬೇಕು ” ಎಂದು ಬಹುದೈನ್ಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ಯಮನು ಕರು
ಣಿಸಿ “ ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ! ನೀನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವು ಅನಂತಪರಿಮಿತಿ
ಯುಳ್ಳುದಾಗಿರುವುದಷ್ಟೆ ? ಅದನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ
ಅಭ್ಯಾಗತರಿಗೆ ಪಥಿಕರಿಗೆ ನಿನ್ನ ಕುಮಾರನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅನ್ನದಾನಕ್ಕಾಗಿ
ವೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಪಾಪಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ನಿನಗೆ
ಆಹಾರವು ಲಭಿಸುವುದು ” ಎಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು.

ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವದತ್ತನು “ ಅಯ್ಯೋ ! ಈ ವಿಚಾರವು ನನ್ನ
ಕುಮಾರನಿಗೆ ತಿಳಿದುಹೋದಂತೆ ? ಯಾರು ಹೇಳುವರು ? ಹೇಳಿದರೂ ಅವನು ನನ್ನ
ದುಃಖಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಪ್ಪ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವನೆ ? ಅಥವಾ
ಇಲ್ಲವೋ ? ಯಾರುಬಲ್ಲರು ? ” ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖದಿಂದ ನಿರಂ
ತರವೂ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಲೋಕಸಂಚಾರಿಯಾದ ನಾರ
ದಮುನಿಯು ದೇವದತ್ತನ ದುಃಖಾತಿಶಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಮರುಗಿ ಭೂಲೋ
ಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ವೇಷಾಂತರದಿಂದ ಹೋದರೆ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ
ವೆಂದು ಬಗೆದು ಸ್ವವೇಷದಿಂದಲೇ ಗುರುದತ್ತನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಾನು ದೇವ
ಮುನಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನರಿಯಿಸಿದನು ಮಾನವವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಸದಳವಾಗಿರುವ ನಾರ
ದಮುನಿಯ ದರ್ಶನವು ತನಗೆ ಲಭಿಸಿದುದರಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟಾಂತರಂಗನಾಗಿ “ ಆ
ಮುನೀಂದ್ರನನ್ನು ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾಸನಾದಿಗಳಿಂದ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ
“ ಸ್ವಾಮಿ ! ತಾವು ಮೂರುಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚರಿಸತಕ್ಕವರಲ್ಲವೆ ? ಮನು
ಷ್ಯರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯನಾಗಿ ಲಭಿಸದಿರುವ ತಮ್ಮ ದರ್ಶನವು ನನಗೆ ಲಭಿಸಿದುದು
ಪೂರ್ವಕೃತಪುಣ್ಯವಲ್ಲವೆ ? ತಮ್ಮ ದರ್ಶನದಿಂದ ನಾನು ಧನ್ಯನಾದೆನು ನನ್ನ
ವಂಶವು ಪವಿತ್ರವಾಯಿತು ಒಂದು ವಿಜ್ಞಾಪನೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಮೃತನಾಗಿ
ಹದಿನೆಂಟು ತಿಂಗಳುಗಳಾದುವು ಆತನು ಅಸಂಖ್ಯಾಕವಾದ ಧನವನ್ನು ಸಂಪಾ
ದಿಸಿಟ್ಟುಹೋದನು ಆದರೆ ಅದರ ಫಲವನ್ನಾತನನುಭವಿಸಲಿಲ್ಲ [“ ಅತಿಘಾತಿಸ್ತು
ತಿದ್ವಾರಿಯೋಭುಂಗ್ರೇನ್ನಂವಿಹಾಯತಂ | ಗೋಮಾಂಸಸಮಮನ್ನಂಸ್ಯಾತ್ಸಚಂ
ಡಾಲಸವೋನರಃ || ”] “ ಅತಿಥಿಯಾದವನು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿನಿಂತು ಹಸಿವುಗೊಂಡು
ಅನ್ನವನ್ನಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲು ಯಾವನು ಅವನನ್ನುಬಿಟ್ಟು ಅನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನುವನೋ
ಆ ಅನ್ನವು ಅವನಿಗೆ ಗೋಮಾಂಸಕ್ಕಿಣಿಯಾದುದು ಅವನು ಚಂಡಾಲಸ

ಮನು " ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವು ಘೋಷಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವನಾದರೂ ಆತನು ಒಂದುದಿನವಾದರೂ ಒಬ್ಬರಿಗಾದರೂ ಅನ್ನವನ್ನಿಟ್ಟು ಆದರಿಸಿದವನಲ್ಲ [“ ಅತಿಥಿಯು ತ್ರಭಗ್ನಾಶೋಗೃಹಾತ್ಪ್ರತಿನಿವರ್ತತೇ | ಸತಸ್ತ್ವೈದುಷ್ಕೃತಂ ದತ್ತಾಪುಣ್ಯಮಾಪಾಯಗಚ್ಛತಿ || ”] “ ಅತಿಥಿಯಾದವನು ನಿರಾಶನಾಗಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿಹೋಗುವಾಗ ಅವನು ತನ್ನ ಪಾಪವನ್ನು ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಗೃಹಸ್ಥನ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಹೋಗುವನು ” ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಆ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೆದರಿದವನಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದೇನು ? ಮಹಾಮುನಿಗಳೇ ! ಸ್ನಾನಸಂನ್ಯಾಸದೇವತಾರ್ಚನಾದಿಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಮತ್ತಾವ ಪುಣ್ಯವನ್ನೂ ಆತನು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ ನಾನು ಆತನಿಗೆ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದುದಕ್ಕೆ ಆತನಿಗೆ ಸದ್ಗತಿಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಧರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅನೆಯು ನನಗಿರುವುದು ಈಗ ನನ್ನ ತಂದೆಯಿಲ್ಲವನು ? ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವನು ? ಎಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳುವುದಲ್ಲದೆ ಆತನಿಗೆ ಸದ್ಗತಿಸ್ವಾಮಾಗ. ಶ್ರದಕ್ಕೆ ನಾನು ಯಾವ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ದಯವಿಟ್ಟು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುವೆನು ” ಎಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡನು.

ನಾರದಮುನೀಂದ್ರನು ಆತನಿಗೆ ದೇವದತ್ತನು ಮೃತನಾದುದು ಮೊದಲಾಗಿ ಯಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಾಧೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿ ಇಂತೆಂದನು. “ ಗುರುವತ್ತ ! ತಂದೆಗೆ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಪುತ್ರನೇ ಪುತ್ರನು ಕೇಳು ನಿನ್ನ ಜನಕನು ಅಪಾರವಾದ ಧನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದನು ಆತನು ಲೋಕಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರಲು ನೀನಿಲ್ಲಿ ನುಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ ಆ ಧನದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಉಳಿದುದನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ಅನ್ನದಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರು “ ನಾನೋ ದಕಸಮಂದಾಸಂ ” ಎಂಬಂತೆ ಅನ್ನದಾನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ದಾನವಿಲ್ಲ ನೀನು ನಿರತಾನ್ನದಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವ ಕಷ್ಟವಿರೂಪರೆಯು ನೂತನವಾಗಿ ಆತನಿಗೆ ಸುಖವುಂಟಾಗುವುದು ” ಎಂದು ಸಮೀಪಿಸಿ ಮಧೇಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮೊದಲು ಹೋದನು.

ಪಿತೃಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಗುರಾದತ್ತನು ತಂದೆಯ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುಂತು ಮರುಗಿ ಕಾಲಯಾಸನ ಮಾಡಿದ ಈ ಧರ್ಮಶಾಲಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವೂ ಸಮಸ್ತರಿಗೂ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಅನ್ನದಾನವು ನಡೆಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಸಂವತ್ಸರಗಳಿದ್ದು ಆತನು ಗತಿಸಿದನು ಅನ್ನದಾನಫಲದಿಂದ ಯಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೇವದತ್ತನ ಕಷ್ಟ

ಗಳು ತೀರಿದುವು ಗುರುದತ್ತನು ಸತ್ತುಹೋದರೂ ಆತನು ಮಾಡಿದ್ದ ಸ್ಥಿರವಾದ ಏರ್ಪಾಡಿನಂತೆ ಈಗಲೂ ಆ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯವು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಆತನ ವಂಶಸ್ಥನೇ ಆ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿರುವನು ” ಎಂದಾ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಆ ಸತ್ತದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿ “ ಸತ್ಯಶೀಲನೇ ! ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣವು ಮೂರು ಹರಿದಾರಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುವುದು ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾವಲ್ಲಿ ಸೇರಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇನ್ನಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬಾರದು ಹೋಗುವ ಏಳು ” ಎಂದ. ನುಡಿದನು ಬಳಿಕ ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿ ನಡೆದು ಅಸ್ತಮಾನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಾರಣಾಸಿಯನ್ನು ಸೇರಿದರು.

ಇಂತು ಹದಿನೈದನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಹದಿನಾರನೆಯ ಕಥೆ. :—

“ ಸಿಂಧುರಪಾಲಕೃಪಾಸಿಂಧೋ | ಶ್ರೀತಥಕ್ತಕೋಟಿವರಬಂಧೋ |

ಶ್ರೀಹೃದಯಕಮಲಬಂಧೋ | ಪಾಲಯತು ಖಕಾಂತಿವಿಜಿತಪೂರ್ಣೋ || ”

ಕಾಶೀನಗರ ಪ್ರವೇಶ.

ಸಾರ್ಥನಾಮನಿಂದ ಆ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯೂ ಸತ್ಯಶೀಲನೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಸಂಜೆಯಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾಶೀನಗರದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆಹೋಗಿ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರಗಿದ್ದ ಒಂದು ಮಂಟಪದಲ್ಲಿಳಿದು ಬೆಳಗಾಗುವವರೆಗೂ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತ ಕಾಲಪಾಸವವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅರುಣೋದಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎದ್ದು ಕಾಲ್ಯಾಣಿತ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತರಾಗಿ ಸಮಸ್ತಪಾಪಪರಿಹಾರಿಣಿಯೂ, ಅಭಂಗತರಂಗ ಸಂಗತಿಯೂ, ಸಮುತ್ತಂಗ ಮಂಗಳ ಪ್ರದಾಯಿನಿಯೂ ಆದ ಗಂಗೆಯನ್ನು ಪರಮಾನಂದದಿಂದ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕೃತಸ್ನಾನರಾಗಿ,

* ಗಾಂಗಂವಾರಿ ಮನೋಹಾರಿ | ಮುರಾರಿಚರಣಚ್ಯುತಂ ||

ತ್ರಿಪುರಾರಿ ಶಿರಶ್ಚಾರಿ | ಪಾಪಹಾರಿ ಪುನಾತುನಾಂ ||

† ಪಾಪಾಪಹಾರಿದುರಿತಾರಿತರಂಗಧಾರಿ |

ಶೈಲಪ್ರಚಾರಿಗಿರಿರಾಜಗುಹಾವಿಹಾರಿ |

* ಮನೋಹರವಾಗಿಯೂ, ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಹರಿದುಡಾಗಿಯೂ ಶಂಕರನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವುದಾಗಿಯೂ, ಪಾಪಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಗಂಗಾಜಲವು ನನ್ನನ್ನು ಪುನೀತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿ.

† ಪಾಪವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಾಗಿಯೂ, ಪಾಪಗಳಿಗೆ ಶತ್ರುವಾಗಿಯೂ, ಅಲೆಗಳುಳ್ಳುದಾಗಿಯೂ, ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿದುದಾಗಿಯೂ, ಪರ್ವತರಾಜನಾದ ಹಿಮವಂಶನ

ಝಂಕಾರಿಕಾರಿಹರಿಪಾದರಜೋವಿಹಾರಿ |

ಗಾಂಗಂಪುನಾತುಸತತಂಶುಭಕಾರಿವಾರಿ || ೨ ||

§ ಭಗವತಿತವತೀರೇ ನೀರಮಾತ್ರಾಶನೋಹಂ |

ವಿಗತವಿಷಯತೃಷ್ಣಃ ಕೃಷ್ಣಮಾರಾಧಯಾಮಿ |

ಸಕಲಕಲುಷಭಂಗೇ ಸ್ವರ್ಗಸೋಪಾನಸಂಗೇ |

ತರಳತರತರಂಗೇ ದೇವಿಗಂಗೇಪ್ರಸೀದ || ೩ ||

ಎಂಕು ಸ್ತುತಿಸಿ ಪುನಃಪುನಃ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಭಕ್ತಿಗೆ ಪರವಶ
ಗಳಾದ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಹೊರಟು ಅನ್ನಪೂರ್ಣಾಸನಾರ್ಥನಾದ ವಿಶ್ವನಾಥನ
ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಭವತಾರಕನೂ, ತ್ರಿಲೋಕರಕ್ಷಕನೂ ಆದ ಆ ಲಿಂಗಮೂ
ರ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಲ್ವಪತ್ರಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿ ಆನಂದಭಾಸ್ವರಗಳು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಉರುಳು
ತ್ತಿರಲು, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ತ್ರಿಲೋಕಶ್ವಾಘನೀಯ
ಳಾದ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿಯ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿ “ವಿಶ್ವೇಶಂ ಮಾಧವಂಧುಂಡಿಂದಂಡ
ಪಾಣಿಂಚಭೈರವಂ | ವಂದೇಕಾಶೀಂ ಗುಹಾಂಗಂಗಾಂ ಭವಾನೀಂ ಮಣಿಕರ್ಣಿ
ಕಾಂ” ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ, ಬಿಂದುಮಾಧವ, ಧುಂಡಿ
ರಾಜ, ದಂಡಪಾಣಿ, ಕಾಲಭೈರವ, ಕಾಶೀದೇವೀ, ಗುಹೆ, ಗಂಗೆ, ಅನ್ನಪೂರ್ಣ
ಇವರ ಸಂದರ್ಶನ ವಂದನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕ್ಕೆ ಸರಿ
ಯಾಗಿ ಮಣಿಕರ್ಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಆ ದಿನವನ್ನು ಕಳೆದರು.

ನಾರನೆಯದಿನ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಿತ್ಯಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮಾಡಿ
ಪಂಚತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಅಂದರೆ ಅಸೀಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಅಸೀಮಾಧವ,
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ, ಸಂಗಮೇಶ್ವರ, ಲೋಲಾರ್ಕ, ಅರ್ಕವಿನಾಯಕ ಈ ದೇವರುಗಳ
ದರ್ಶನ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ, “ದಶಾಶ್ವಮೇಧಘಾಟ್” ಎಂಬ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ
ಮಿಂದು ದಶಾಶ್ವಮೇಧೇಶ್ವರ, ವಂದೇದೇವಿ, ಶೂಲಟಂಕೇಶ್ವರ, ಆದಿವರಾಹ,
ಸೋಮೇಶ್ವರ, ದಾಲ್ಘ್ಯೇಶ್ವರ, ಪ್ರಯಾಗಮಾಧವ ಇವರ ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿ, ವರುಣಾಸಂಗಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಆದಿಕೇಶವ, ಸಂಗಮೇ
ಶ್ವರ, ಖರ್ವವಿನಾಯಕ, ಕೇಶವಾದಿತ್ಯ, ಶ್ವೇತದ್ವೀಪತೀರ್ಥ, ಜ್ಞಾನಕೇಶವ,

ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಹಂಸುವುದಾಗಿಯೂ, ಝಂಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ, ಶ್ರೀಮಹಾ
ವಿಷ್ಣುವಿನ ವಾದಗಳ ಧೂಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿಹಾರಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ಶುಭವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ
ದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಗಂಗಾಜಲವು ನನ್ನನ್ನು ಪುತ್ರಗೌರಿಸಲಿ

§ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ, ಸ್ವರ್ಗಸೋಪಾನಗಳ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಚಲಿಸು
ತ್ತಿರುವ ಅಲೆಗಳುಳ್ಳ ಭಗವತಿಯಾದ ಗಂಗಾದೇವಿಯೇ ನಿನ್ನ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿನ್ನತೀರ್ಥ
ಪಾನಮಾಡಿ ಸ್ತುತ್ಯವಂದನಾದಿಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗು.

ನಕ್ಷತ್ರೇಶ್ವರ, ವೇದೇಶ್ವರ ಈ ದೇವರುಗಳ ಸಂದರ್ಶನ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ, ಬಿಂದುಮಾಧವ್ಯ ಗಭಸ್ತೇಶ್ವರ, ಮಂಗಳಗಾರಿ ಇವರ ದರ್ಶನ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮಣಿಕರ್ಣಿಕೆಗೆ ಬಂದು ಸ್ನಾನಾನಂತರ ಸಿದ್ಧಿವಿನಾಯಕ, ಮಣಿಕರ್ಣೇಶ್ವರ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ, ಅನ್ನಪೂರ್ಣ, ಜ್ಞಾನಸಾಪಿ, ವಂಡನಾಪಿ, ಧುಂಡಿರಾಜಗಣಪತಿ, ಮುಕ್ತಿಮಂಟಪ ಇವುಗಳ ದರ್ಶನ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಗಯಾ ಪ್ರಯಾಗ ಪ್ರಮುಖ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಲೋಕಿಸಿ, ಅಕ್ಷಯವಟ, ವಿಷ್ಣುಪಾದಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಪೂಜಾನಮಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಕಾಶೀನಗರಕ್ಕೆ ಸತ್ಕಲಾ ಇರುವ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಸೇವಿಸಿ ಮತ್ತೆ ವಾರಣಾಸಿಗೆ ಬಂದು ನಿತ್ಯಯಾತ್ರೆಗನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ಸತ್ಕಥಾಕಥನ ಶ್ರವಣಗೊಂಡ ಕಾಲಯಾಸವಮಾಡಿದರು.

ಬಳಿಕ ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರೂ ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಶುದ್ಧ ಗಂಗಾತೀರ್ಥವನ್ನು ನಿರ್ಮಲಪಾಗತ್ರೇಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಶನಗರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಭುಜಗಳಮೇಲೆ ಧರಿಸಿ, ವಿಶ್ವನಾಥ ವಿಠಲಾಕ್ಷೇ ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಸ್ವದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಸಮಾನ ಶಿಲ್ಪಕಲ್ಪನಾ ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ದೊಪ್ಪುವ ನಗರದ ಸೊಬಗನ್ನೂ ಪ್ರಾಕಾರ ಗೋಪುರಾದಿಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು, ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖರಾಗಿ, ರಾಮಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರಲು ನಡೆಯತೊಡಗಿದರು. ಅವರು ಬಂದ ನಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೊಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥ, ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಸೇವಿಸುತ್ತ ಬಂದು ಬಂದು, ದ್ರಾಕ್ಷಾರಾಮೇಶ್ವರ ಸಂದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಜಗನ್ನಾಥಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಪೂಜಿಸಿ, ಸಿಂಹಾಚಲ ವರಾಹಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಮಂಗಳಗಿರಿ ಶ್ರೀಶೈಲಗಳಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ನಡೆದು, ಅಲ್ಲಿ ನೃಸಿಂಹಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನಾರಾಧಿಸಿ, ಭದ್ರಾಚಲವನ್ನು ಸೇರಿ ಸೀತಾರಾಮರನ್ನಾರ್ಚಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖರಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪದೂರದವರೆಗೆ ಬಂದು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಗೋದಾವರೀ, ಕೃಷ್ಣಾನದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಉತ್ತರಪಿಪಾಕಿನಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ನಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ಕಾಳಹಸ್ತೇಶ್ವರನ ಚರಣಗಳನ್ನು ವಂದಿಸಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟೇಶ್ವರನಿವಾಸಸ್ಥಲವಾದ ಶೇಷಾಚಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದರು.

ಆ ದಿನದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಾಪನಾಶಿನಿಯ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರಲು ಬಹಳ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕ್ಷುದ್ಬಾಧೆ

ಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ವಾರದವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆಗಾಗ ತಾವು, ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಗದಲ್ಲಿ, ವಟಿಪುಷ್ಪಸನ್ನಿಧಿ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ತೀರ್ಥಶ್ರಾದ್ಧಾದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತತ್ಪಲಾದಿಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತ ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಿದಾನಂದ ಮುನಿಯು ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಸಂಭೋಧಿಸಿ “ವತ್ಸ! ನನುಗೆ ನಿರಪಾಯವಾಗಿ ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಯೂ ಆಯಾ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಗಳೂ ಸಂಪೇರಿದುವು. ವಿಶೇಷ ಪುಣ್ಯಮಾಡಿದವರಿಗಿಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವರಿಗೆ ಗಂಗಾಯಾತ್ರೆಯೂ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ಸಂದರ್ಶನವೂ ಲಭಿಸಲಾರದು. (ಯಸ್ತು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹೃನ್ಯತ್ರಾಪಿ ವಿಸದ್ಯತೇ | ತಸ್ಯ ಜನ್ಮಾಂತರೇ ಮೋಕ್ಷೇನ ಭವತ್ಯೇವ ಸಂಶಯಃ ||೧|| ಸಕೃದ್ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಂ ನೃಣಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವೇಜನ್ಮ ಸುಧೀನಃ | ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಂದಿತವದೋ ಜಾಯತೇ ವಸುಧಾವತೀ ||೨|| ಸರ್ವಲಿಂಗಾರ್ಚನಂ ಪುಣ್ಯಂ ಯಾವಜ್ಜನ್ಮ ಯದರ್ಚಯಾ | ಸಕೃದ್ವಿಶ್ವೇಶ ಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ತದವಾಪ್ಯತೇ ||) “ಯಾವನಾದರೂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಲಿಂಗದರ್ಶನವನ್ನು ಒಂದುಸಲವಾದರೂ ಮಾಡುವನೋ ಅಂಥವನಿಗೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ || ೧ || ಜನ್ಮಮುಕ್ತದಲ್ಲಿ ಒಂದುಕಾರಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನನ್ನು ಕಂಡು ನಮಿಸಿದ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯಾದ ಮಾನವನು ಮೂರುಶೋಕಗಳಿಂದ ವಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾದಗಳುಳ್ಳ ರಾಜನಾಗುತ್ತಾನೆ || ೨ || ಸಮಸ್ತಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಪೂಜೆಮಾಡಿದರೆ ಯಾವ ಫಲವು ಬರುವದೋ ಅಫಲವು ವಿಶ್ವಸಾಧಮೂರ್ತಿಯನೆಂದನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಲಭಿಸುವುದು. || ೩ || ” ಎಂದು ಶಂಕರನು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿರುವನು. ಶಿಷ್ಯಾಗ್ರಣೀ! ಈಶ್ವರನ ತ್ರಿಶೂಲದಮೇಲಿರತಕ್ಕ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರವು ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ (ಸಪ್ತ ಕೋಟ್ಯಸ್ತು ಲಿಂಗಾನಿ ವಾರಣಸ್ಯಾಂ ಸ್ಥಿತಾನಿಂ ತೇಷಾಂ ದರ್ಶನಮಾತ್ರೇಣ ಯಜ್ಞಾ ನಾಂ ಫಲಮಾಪ್ನುಯಾತ್) ಸಪ್ತ ಕೋಟಿಲಿಂಗಗಳಿರುವುವು. ಅವುಗಳ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಸಮಸ್ತಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಫಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಭಯ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವರುಣ, ಅಸೀ ಎಂಬ ನದಿಗಳಿರುವುದರಿಂದ “ವಾರಣಾಸೀ-ವಾರಣಾಸೀ” ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ 1 ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮೃತನಾಗುವ ಮಾನವನಿಗೆ ಸರ್ಪಗಳು ಜನಿವಾರದ ದಾರಗಳಾಗಿಯೂ, ದಿಕ್ಕುಗಳು ವಕ್ರವಾಗಿಯೂ, ಸ್ಮರಾನವೇ ಮಂದಿರವಾಗಿಯೂ, ಏಷವೇ ಆಡಾರವಾಗಿಯೂ

1 ಅಧಿಕಾಶೀಕಾಲಪರಿಪಾಕವಿಷಯಾ ಮುರುಗೀಭವೇಯುಪವಿತತಂತವಃ |

ವಸನಂದಿಶೋ ನಿವಸನಂ ಪರೇತಭೂರಶನಂವಿಷಂ ಯದಿಹಿರೋಚತೇವಜ ||

ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅಂಥವನು ಶಂಭುಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಪಡೆವನು. ಹಾಗೆ ೨ ಶಂಕರಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವವರು. “ಅಯ್ಯಾ! ನಾನು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನೋಲದ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೆನು. ನಾನೊಂದು ಸೊಳ್ಳೆಯಾಗಿದ್ದೆನು. ನಾನು ಆನೆಯಾಗಿದ್ದೆನು, ನಾನು ಸಿಂಹವಾಗಿದ್ದೆನು.” ಎಂದು ಒಬ್ಬರೊಡನೆ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು. ಅಂದರೆ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲ ಈಶ್ವರನ ಸಾರೂಪ್ಯವು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದೆಂದರ್ಥವು. ೩ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನು ರಾಮನಾಮಾಮೃತವನ್ನು ಕಿವಿಗಳಿಂದ ಪಾನಮಾಡಿ, ಮಾಡಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವೂ ತಾರಕನಾಮವನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ, ಮಾಡಿ, ದೇಹವನ್ನು ಬಿಡುವಾಗ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾದೀಶ್ವರನು ಪದೇಪದೇ ತಾರಕಮಂತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಬೇದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಜನಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವನು. ಸತ್ಯಶೀಲನೇ! 4 “ಗಂಗೆ! ಗಂಗೆ!” ಎಂದು ಯಾವಮನುಷ್ಯನು ನೂರಾರು ಯೋಜನಗಳಿಗಿಂತಿರೂ ಇದ್ದರೂ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ವಿಷ್ಣುಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆವನು. ಮತ್ತು ೫ ಯಾವನಾದರೂ ಗಂಗಾಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂದರೆ ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟವನು ಸಹ ಯಾತ್ರಾಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. 6 ನಡೆವಾಗಲೂ, ನಿಂತಿರುವಾಗಲೂ, ಜಪಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ, ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಯಾವನು ಗಂಗೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನು ಭವಬಂಧದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ಹೆಚ್ಚು ಮಾತೇನು? 7 ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಯಾವನು ಗಂಗೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸದಿರುವ ಮಾನವನ ಕುಲವೂ, ಯಜ್ಞವೂ, ಮೋಕ್ಷವೂ, ತಪಸ್ಸೂ ದಾನಾದಿಗಳೂ ನಿರರ್ಥಕವಾದುವು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

೨ ಶರಣೋಹಂ ಮಠಕೋಹಂ ಮಾತಂಗೋಹಂ ಪುರಾಮೃಗೇಂದ್ರೋಹಂ |

ಇತಿ ಒಬ್ಬಂತನ್ಯೋನ್ಯಂ ಕಾಶೀಪುರವಾಸಿನೋ ವಶುಪತಯಃ ||

೩ ಪಾಯಂಪಾಯಂ ಶ್ರುತಿಚಕುಕಿತಂ ರಾಮನಾಮಾಮೃತಂಚ |

ಧ್ಯಾಯಂಧ್ಯಾಯಂ ಮನಸಿಸತತಂ ಬ್ರಹ್ಮತತ್ತಾರಕಾಖ್ಯಂ ||

4 ಗಂಗಾಗಂಗೇತಿಯೋಭವಿಯಾ ದ್ಯೋಜನಾನಾಂ ಶತೈರಪಿ |

ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಪಾಪೇಭ್ಯೋ ನಿಮ್ನಲೋಕಂ ಸಗಚ್ಯತಿ ||

೫ ಗಂಗಾಗಂಚೈತಿಯಸ್ತೇಕೋ ಯಶ್ಚ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನುಮೋದಯೇತ್ |

ತಯೋಷ್ಟುಲ್ಕಂ ಫಲಂಪ್ರಾಪ್ತುಂ ಭಕ್ತಿರೇವಾತ್ರಕಾರಣಂ ||

6 ಗರ್ಭಕೀರ್ಷ್ಣ ಒರ್ವ ಧಾರ್ಯ ಭುಂಜಿ ಜಾಗ್ರಚ್ಛ್ರವನ್ನದಃ |

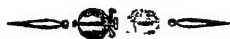
ಯಃ ಸ್ಮರೇತ್ ಸತತಂ ಗಂಗಾಂ ಸಹಮುಚ್ಯೇತಬಂಧನಾತ್ ||

7 ವೃಥಾಕುಲಂ ವೃಥಾಯಜ್ಞೋ ವೃಥಾಮೋಕ್ಷೋ ವೃಥಾತಪಃ |

ವೃಥಾದಾನಾನಿತಸ್ಯೇಹ ಕಲಂಗಂಗಾಂ ನಯೋಭಜೇತ್ ||

ಇಂತು ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಒಂದು ವಾರದವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಯಾತ್ರಾವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಶೇಷಾಚಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು.

ಇಂತು ಹದಿನಾರನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು

—: ಹದಿನೇಳನೆಯ ಕಥೆ. :—

ತತ್ವಾಯತತ್ವರೂಪಾಯ ತತ್ವಾತೀತಾಯವಿಷ್ಣುನೇ |

ನುತಸತ್ವಾಯಸತ್ವಾಯ ನಮೋವಾಕಂಪ್ರಶಾಸ್ತುಹೇ ||

ಶ್ರೀ ಶೇಷಾದ್ರಿಯನ್ನು ಸೇರಿದಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಯಾತ್ರಾವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಭಾಷಿಸುತ್ತ ಒಂದು ವಾರದವರೆಗಿದ್ದು ಯಾತ್ರಾಶ್ರಮವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರಷ್ಟೆ? ಬಳಿಕ ದಕ್ಷಿಣಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಗೆಮ ಗಂಗೆಯ ಕಾವಡಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪದೂರದವರೆಗೆ ನಡೆದು ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಳಿದರು ಆಗ ಶಿಷ್ಯನು ಗ್ರಾಮದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಕ್ಕಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಇಬ್ಬರೂ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಬಳಿಕ ಯಥಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡನು ಶಿಷ್ಯನಾದ ಸತ್ಯಶೀಲನು ಗುರುಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದು “ಸ್ವಾಮಿ! ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ವೇದೆಯು ತಪ್ಪದಿರುವುದು ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಎಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ನೀಡು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಈ ಅಸರೂಢವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು ನಿಮಗೆ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಇಂತಪ್ಪ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನನಗೆಷ್ಟು ಪಾಪವು ಸಂಭವಿಸುವುದೋ ಏನೋ? ತಾವು ನನ್ನನ್ನು ಯಾವ ಪಾಪವೂ ಸ್ಪೃಶಿಸದಂತೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು.

ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು “ವತ್ಸಾ! ನನಗಿದು ತೊಂದರೆಯಲ್ಲ ಈಬಗ್ಗೆ ನೀನು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ನಿನಗೆ ಸತ್ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಾಂತಗಳನ್ನೂ ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತಾಸಕ್ತಿಯಿರುವುದು ಸಂತೋಷಕರವಾದುದು ನೀನೇಷ್ಟು ಕೇಳಿ ವರೂ ನಾನು ಬೇಸರವಡುವುದಿಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿತಿಳಿ ನೀನೀದಿನವೇ ಹಳ್ಳಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಮಂದಿರವನ್ನು ನೋಡಬಂದಿರುವುದೂ, ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಹುಲ್ಲಿನ ಗುಡಿಸಲುಗಳೇ ಇರುವಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜಭವನದಂತಿರುವ ಮನೆಯೊಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಯಿತೆಂಬ ಸಂದೇಹವು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರುವುದೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವುದು ಅಹುದೋ? ಅಲ್ಲವೋ? ಹೇಳು” ಎಂದನು.

ಶಿಷ್ಯನು ಕೈಮುಗಿದು “ ಮಹಾತ್ಮರೇ ! ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಸತ್ಯವಾದುದು ಭವಿಷ್ಯದ್ವಾರ್ಜನಿಗಳಾದ ತಮಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನು ? ಈ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಹುಲ್ಲಿನಮನೆಗಳೇ ಇರುವುದು ಆದರೆ ಆ ಮನೆಗಳನಡುವೆ ಒಂದು ಮನೆಮಾತ್ರ ಸಕಲ ವೈಭವೋಪೇತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೇವಕರು ಕಾವಲಿರುವರು ಹೀಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ” ಎಂದನು ಆಗ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಶಿಷ್ಯವರೈ ! ಕೇಳು ನಾನು ಹೇಳುವ ಕಥೆಯು ದೈವಬಲವೆಂಥದೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ “ ದೈವಬಲ ” ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಡೋಣ.

ದೈವಬಲ ಗುಂಡಭಟ್ಟನ ಕಥೆ.

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಹಳ್ಳಿಯಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣವಿದ್ದಿತು ಆ ಪಟ್ಟಣವು ಈಗ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ಆಗ ಆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ವಸಂತನಗರವೆಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದಿತು ಅದಕ್ಕೆ ವಸಂತಭೂಪಾಲನೆಂಬವನು ದೊರೆಯಾಗಿದ್ದನು ಅವನಿಗೆ ವಸುದೇವಕೆಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪುರೋಹಿತನಾಗಿದ್ದನು ಆತನಿಗೆ ಇಂದುಮತಿಯೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಮಗಳಿದ್ದಳು ಆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಸಮಾಪಗ್ರಾಮವಾಸಿಯಾದ ತನ್ನ ನೋದರಳಿಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದನು ಅವನು ಶುದ್ಧಮೂಢನು ನಿರಕ್ಷರಕುಕ್ಷಿ ಓಮಬರೆಹಗಳೆಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಶೋಕದಲ್ಲಿ ಉಂಟೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ಅವನರಿಯನು ಇಂದುಮತಿಯಾದರೋ ಮಹಾಬುದ್ಧಿವಂತೆ ವಿದ್ಯಾವತಿ ಇವಳನ್ನು ವಸುದೇವಭಟ್ಟನು ತಂಗಿಯ ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ದೊರತು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ವನಲ್ಲ ತನ್ನ ಗಂಡನು ಅನೇಕಿಯಾಗಿಯೂ ವಿದ್ಯಾಹೀನನಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು ಇಂದುಮತಿಗೆ ಬಹು ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನೂ ವ್ಯಾಕುಲವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಕಂಡು “ ಅಯ್ಯೋ ! ನೀನು ವಿದ್ಯೆಯಿಲ್ಲವೆನಾಗಿರುವೆಯಲ್ಲ ! ನಿನ್ನದೇಯಿಂದ ನಾನು ಸಾಲ್ಕುಮಂದಿ ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುವುದಕ್ಕೆಕೂಡ ನಾಚುತ್ತಿರುವೆನಲ್ಲ ! ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಬಹು ಲಾಘವವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವರಲ್ಲ ಮರೆಮರೆಯಾಗಿ “ ಇವಳಾದೆಯನ ಹೆಂಡತಿ ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವರಲ್ಲ ! ಈಗಲಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗಿ ಓದಿಕೊಂಡುಬಾ ನೀನು ಹೀಗೆಯೇ ಮಂಕನಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಬಾಧಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

ಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಆ ಹೆಂಡತಿಯ ಬಾಧೆಗೆ ತಾಳಲಾರದೆ ಗುಂಡಭಟ್ಟನೆಂಬ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿ ಹೊರಟು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದವರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆಯಾಸ

ಪಟ್ಟು ಒಂದು ಮರದಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿದನು ಹಕ್ಕಿಯೊಂದು ಬಂದು ಆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡವನು “ ಎಲಯೆಲಾ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು ಹಕ್ಕಿಯೊಂದು ಎಂದು ನುಡಿದು ತನ್ನಲ್ಲಿ “ ಮಧುರೇ ! ಸರಸ್ವತಿಯು ಕೃಪೆಮಾಡಿ ನನ್ನ ನಾಲಗೆಯಮೇಲೆ ನೆಲಸಿತು ಸತ್ಯ ! ಸತ್ಯ ! ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಈ ಕವಿತೆಯು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಿತೇ ? ” ಎಂದಾಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಪಕ್ಕದ ಅಡವಿಯಿಂದ ಒಂದು ಜಿಂಕೆಯು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಓಡಿಬಂದು ಇವನನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿನಂತು ಇವನನ್ನೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಿತು ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ “ ಅದೆ ನೋಡೆರಳೆಯೊಂದು ನಿಂತಿರುವ ಮುಂದು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ “ ಬಲೇಬಲೇ ! ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ಶಾರದೆಯ ಮಹಿಮೆಯೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತನಗೆತಾನೆ ಈ ಮೇರಿಗೆ ತೋರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಹಂದಿಯೊಂದು ಅವನಮುಂದೆ ಓಡಿಹೋಯಿತು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರನು “ ಪಾರಿತಾಹಾ ! ಪಂದಿಭಯದಿಂದೆನೊಂದು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ “ ಸರಿ ! ಇನ್ನು ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ ಸರಸ್ವತೀದೇವಿಯು ಕೃಪೆಯು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿರುವುದು ಯಾವ ಕವಿತೆಯಾಗಲಿ ಉಹೆಯಾಗಲಿ ತನಗೆ ತಾನಾಗಿ ತೋರುವಂತೆ ಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗಿರುವುದು ಇನ್ನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ನಾನೇಕೆ ಓದಬೇಕು ” ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡದೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಮಾರನೆಯದಿನದ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದನು.

ಸತ್ಯತೀಲನೇ! ಓದುಬರೆಹವೆಂಬ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅರಿಯದ ಆ ಗುಂಡಭಟ್ಟನಿಗೆ ಶಾರದೆ, ಸರಸ್ವತಿ ಎಂಬುದೇ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಹೇಗೆ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಂದುವೆಂದು ಸಂದೇಹಿಸಬೇಡ, ಇಂದುಮತಿಯು ವಿದ್ಯಾವತಿಯೆಂದು ಹಿಂದೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವೆನಷ್ಟೆ? ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಗಂಡನಮುಂದೆ ಸತ್ಯಭೆಗಳನ್ನು ಓದುವುದು, ಒಳ್ಳೆಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅಯ್ಯಾಯ್ತು ಹೇಳುವುದು, ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು, ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಕೇಳಿದ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಆ ಮಾತುಗಳನನ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಟಿತು.

ಗುಂಡಭಟ್ಟನು ಮನೆಗೆಬಂದು ಸೇರುತ್ತಲೇ ಇಂದುಮತಿಯು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು, “ಎನು ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲ ! ಓದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಗುಂಡಭಟ್ಟನು ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, “ಛೇ ! ಛೇ ! ನನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನರಿಯದೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವೆ, ಏನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವೆ? ಸರಸ್ವತೀದೇವಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನನ್ನನಾಲಗೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವಳೆಂಬುದು

ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ನಿನಗೆ ತೋರಲಿಲ್ಲವೆ ? ಹೋಗುವುದೇಕೆ ? ಓಡುವುದೇಕೆ ? ಯಾವ ವಿಷ್ವಾಸವನ್ನು ನನ್ನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬಲ್ಲನು ? ಎಂದು ಬಲು ಗಂಭೀರದಿಂದ ನುಡಿದನು. ಪಾಪ! ಆಕೆಯು ಬೆರಗಾದಳು. ಏನೋ ? ಇರಬಹುದು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯು ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ ಕುರುಬನೊಬ್ಬನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆ ? ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ಗಂಡನ ಮೂಢತ್ವವನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನ ಮೊರೆಯನ್ನು ಲಾಲಿಸಿ, ಒಂದುವೇಳೆ ಪಂಡಿತನನ್ನಾಗಿ ಏಕೆ ಮಾಡಿರಬಾರದು ? ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಏಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು ? ಎಂದು ಬಗೆದು ಎಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವಳಾದರೂ ಅವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿ ಮೋಸಹೋದುದಲ್ಲದೆ ಅಧಿಕ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಆದರಿಸಿದಳು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನದ ರಾತ್ರಿ ಊಟವಾದ ಬಳಿಕ ಗಂಡಮೊದಲಿಬ್ಬರೂ ಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿ ಒಂದು ಮಂಚದಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಇಂದು ಮತಿಯು “ ಪ್ರಿಯ ! ನೀನು ಓದಿದ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳು, ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಪಡುವೆನು ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಆಗ ಆ ಗುಂಡಭಟ್ಟನು, “ ನನ್ನ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿನಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಹೇಳನವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ, “ ಹು! ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಳು ” ಎಂದು “ ಎಲೆಯೆಲಾ! ಕುಳಿತುಕೊಂಡುದು ಹಕ್ಕಿಯೊಂದು ” ಕೇಳಿದೆಯಾ ? ಇದರ ಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆಯಾ ? ” ಎಂದನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಧನಿಕನಾದ ನೆರೆಮನೆಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯ ಹಿಂದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳನು ಕನ್ನವನ್ನಿಟ್ಟು ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ, ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದಂಪತಿಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡದೆ ಕನ್ನಗಂಡಿಯಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಆಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನುಡಿದ “ ಎಲೆಯೆಲಾ, ಕುಳಿತುಕೊಂಡುದು ಹಕ್ಕಿಯೊಂದು ” ಎಂದು ನುಡಿದ ಮಾತು ಕಳ್ಳನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. “ ಓಹೋ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಅನ್ಯೋಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿರುವನು. ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುವನ್ನೂ ಗೋಪಿಸುವ ಸುರಾಗವನ್ನು ಕೊರೆದುದನ್ನೂ ಅವಕಾಶವನ್ನಿಡಿರುನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನೂ ಈತನು ಕಂಡಿರುವನು ” ಎಂದಾಚೋರಾಗ್ರಣಿಯು ತಿಳಿದು “ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೆ ನಾನಿವರಕ್ಕಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಡುವೆನು ” ಎಂದು ಬಗೆದು ಭಯದಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡನು.

ಆ ತರುಣೀರತ್ನವು ತನ್ನ ಪತಿಯು ನುಡಿದ ಆಮಾತಿಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗುಂಡಭಟ್ಟನು ನಗುತ್ತ, “ ಸರಿ!

ಇನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೇ? ಇದನ್ನೇ ನೀನು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಎರಡನೆಯ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನೀನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ? ಕೇಳು. “ಅದೆ ನೋಡೆರಳೆಯೊಂದು ಸುಗಿದಿಹುದು ನಿಂದು” ಎಂದನು. ಆ ವಾಕ್ಯದ ಅರ್ಥವೂ ಆಯಿಂದುಮತಿಗೆ ಸ್ಪುರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಗಂಡಿಯ ಬಳಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಕಳ್ಳನು “ತಾನು ಭಯಪಟ್ಟು ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವನು” ಎಂದು ಆ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ. “ಇನ್ನಿಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ಕ್ಷೇಮವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಬಗೆದು ಹೊರಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಆಗ ಗುಂಡಭಟ್ಟನು “ಅಸಿ! ಈ ಎರಡು ಮಾತುಗಳಿಗೂ ನಿನಗರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ಇಂದುಮತಿಯಲ್ಲ, ಮಂದಮತಿ “ವಾರಿತದೆ! ಯದೆ! ಪಂದಿ ಭಯದಿಂದ ನೊಂದು” ಇದರ ಭಾವವನ್ನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆಯಾ? ಎಂದನು. “ಓಹೋ! ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನನ್ನ ಚರ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವನು” ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ, ಬೇಗನೆ ನಡೆಯತೊಡಗಿದನು. ಅವನು ಓಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾಯಿಗಳು ಬೊಗುಳಿದವು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರೂ ಆ ಮನೆಯವರೂ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಳ್ಳನನ್ನು ನೋಡಿ, ಹಿಂದಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ಆಗ ಇಂದುಮತಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ನೆರೆಹೊರೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಗುಂಪುಕೂಡಿದರು. ಸುರಂಗವನ್ನು ಕೊರೆದಿದ್ದರೂ ಆ ಕಳ್ಳನು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎತಕ್ಕೆ ಕದಿಯಲಿಲ್ಲನೆಂದು ಬಗೆದು ಎಲ್ಲರೂ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊಡೆದು ಬಡಿದು ಬೆದರಿಸಿ ಕೇಳಿದರು ಅವನು “ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೊಡೆವರೆಂದು ಬಗೆದು ಇಂತೆಂದನು. “ಅಯ್ಯಾ! ನಾನು ಹೇಗೂ ಸಿಕ್ಕಿರುವೆನು. ನನ್ನನ್ನು ಇನ್ನು ಹೊಡೆಯಬೇಡಿ. ನಾನು ಕನ್ನವನ್ನಿಟ್ಟು ಮೊದಲುಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪಕ್ಕದಮನೆಯಾತನು ಯಾರಮೇಲೆಯೋ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಹೇಳಿದನು. ಹೀಗೆ ನನ್ನ ವರ್ತನವನ್ನಾತನು ತಿಳಿದು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಹೆದರಿ ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆನು. ಇಷ್ಟೇ ವಿಚಾರವು” ಎಂದು ಆ ತಸ್ಮರನು ನುಡಿದನು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಇಂದುಮತಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯು ಹೇಳಿದ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಆ ಕಳ್ಳನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಗಳೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನೋಡದೆಯೇ ನೋಡಿದಂತೆ ಹೇಳಿದ ಆತನ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಟ್ಟು ಆನಂದದಿಂದ ಹಿಗ್ಗುತ್ತ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಸಕಲವಿದ್ಯಾಪಕ್ಷಕವನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುತ್ತ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು. ಅದುಮೊಲೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಗುಂಡಭಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಗೌರವವನ್ನಿಟ್ಟರು. ಜ್ಯೋತಿಸ್ವದಲ್ಲಿ “ಆತನಿಟ್ಟುರೇ ಹೆಸರು” ಎಂದು ಉಬ್ಬಿಯುಬ್ಬಿ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಯಾವುದನ್ನಾಗಲಿ ನೋಡದೆಯೇ

ತಟ್ಟನೆ ಕೇಳಿದಕೂಡಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ “ ಗುಂಡಭಟ್ಟ ” ಎಂದು ಕರೆವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ “ ಸಿಡಿಲನುಡಿಜೋಯಿಸಂ ” ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ತಕ್ಕುದೆಂದು ಬಗೆದು ಆ ದಿನದಿಂದ “ ಸಿಡಿಲನುಡಿ ಜೋಯಿಸ ” ನೆಂದೇ ಕರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಸತ್ಯಶೀಲನೇ ! ನೋಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಲವು ಬಂದಾಗ ಎಂತಪ್ಪ ಅಲ್ಪನಾ ದರೂ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಪಡೆವನು ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಸಿಡಿಲನುಡಿ ಜೋಯಿಸನೇ ನಿದರ್ಶನವು. ಶಿಷ್ಯಪುಂಗವ ! ಕಾಲದ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ ? [“ ಅಪ್ಪು ಪ್ಪ ವಂತೇಪಾಪಾಪಾ ನಾನುಪಾಪಾಂತಿರಾಕ್ಷಸಾಃ | ಕಸಯಾಕರ್ಮಕುರ್ಮಂತಿ ಕಾಲಸ್ಯಕುಟಿಲಾಗತಿಃ || ”] ಕಲ್ಲುಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತವೆ ಮನುಷ್ಯರು ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾರೆ ಕೋತಿಗಳು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ ಹೀಗೆ ಕಾಲಗತಿಯು ವಕ್ರವಾದುದು ಇದನ್ನೇ ದೈವವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು 1 ದೈವವು ವಿಮುಖವಾದರೆ ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ಹೆಂಡತಿ, ಸಹೋದರರು ಮೊದಲಾಗಿ ಯಾರಿದ್ದರೂ ಅವರ ಸಹಾಯವು ದೊರೆಯಲಾರದು 2 ನೀತಿಯನ್ನು ಬಲ್ಲ ಮಾನವನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದರ ಫಲವು ಮಾತ್ರ ದೈವಕ್ಕೆ ಅಧೀನವಾಗಿರುವುದು ಅದರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದಿರುವುದೋ ಅದೇ ಫಲಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ.

ಗುಂಡಭಟ್ಟನಿಗೆ ದೈವಸಹಾಯವಾದುದರಿಂದಲೇ ಯಾವ ಕಷ್ಟವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸಿಡಿಲನುಡಿಯ ಜೋಯಿಸನೆಂಬ ಬಿರುದು ಬಂದಿತು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಿರುದುಗಳು ಹೀಗೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬರುವುವು ದೈವಬಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಂತಹ ಪಂಡಿತರಾದರೂ ಎಂತಪ್ಪ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಯಾವ ಬಿರುದನ್ನೂ ದೊರೆಯಲಾರದು ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೆಲರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರಾಗುವರು ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿದ್ದರೂ ಕೆಲವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಇದೆಲ್ಲವೂ ದೈವಚೇಷ್ಟೆಯೇ ಕಾಲಮಹಿಮೆಯೆ. 3 ಯಾವಾಗಲೂ ದೈವನೇ ಫಲಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯೆಯೂ ಪೌರುಷವೂ ಫಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಕಲ್ಲಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯುಂಟೆ ?

1 ದೈವೇವಿಮುಖತಾಂ ಯಾತೇ ನಕೋಷ್ಯಸ್ತಿ ಸಹಾಯವಾಃ |

ಪಿತಾ ಮಾತಾ ತಥಾಭಾರ್ಯಾ ಭ್ರಾತೃವಾಧ ಸಹೋದರಃ || ೧ ||

2 ಕರೋತುನಾಮ ನೀತಿಜ್ಞೋ ವ್ಯವಸಾಯಮಿತಸ್ತತಃ |

ಫಲಂ ಪುನಸ್ತುದೇವಾಸ್ಯ ಯದೈವ ಮನಸ್ವಿತಂ || ೨ ||

3 ದೇವಂ ಫಲತಿ ಸರ್ವತ್ರ ನವಿದ್ಯಾ ನಚಪೌರುಷಂ |

ಪಾಪಾಣಸ್ಯ ಕುತೋನಿದ್ಯಾ ಯೇನ ದೇವತ್ವ ಮಾಗತಃ || ೩ ||

ಆದರೂ ದೇವತ್ವವು ಅದಕ್ಕುಂಟಾಗಿ ಪೂಜಾರ್ಹವಾಗುತ್ತದೆ. 4 ರಾವಣನು ಹತ್ತು ತಲೆಯವನು ಅವನ ತಮ್ಮನು ಮಹಾಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಕುಂಭಕರ್ಣನು ಅವನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಲಂಕೆಯಾದರೋ ಸಮುದ್ರವೇ ಅಗಳಗಿಯುಳ್ಳುದು ಅವನು ಪುಲಸ್ತ್ಯಬ್ರಹ್ಮನ ಮೊಮ್ಮಗನು ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತವರಸಂಪನ್ನನು ಆದರೂ ದೈವಬಲವು ದುರ್ಬಲವಾದುದರಿಂದ ಕಪಿಗಳಕ್ಕೆಗೆ ಮಾನವನ ಕೈಗೆಸಿಕ್ಕಿ ನರಳಿದನು ಆದುದರಿಂದ ಸತ್ಯಶೀಲನೇ ! ದೈವಬಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಯಾವುದೂ ಅಧಿಕವಲ್ಲ ಇನ್ನು ಪ್ರಕೃತವನ್ನನುಸರಿಸುವ.

ಸತ್ಯಶೀಲ ! ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಆಲಿಸು ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು ಬಳಿಕ ಒಂದುದಿನ ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಆರಸನಿಗೆ ಮಡಿಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಒಬ್ಬ ರಜಕನು ತನ್ನ ಎರಡು ಕತ್ತಿಗಳು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಏಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡುಹೋಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಕಿ ಸಾಕಾಗಿ ಸಿಡಿಲನುಡಿಯ ಜೋಯಿಸನಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ “ ಸ್ವಾಮಿ ! ನನ್ನ ಎರಡು ಕತ್ತಿಗಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಾದುವು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಯೋ ಹುಡುಕಿದೆನು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಂದೆನು ತಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸತ್ಯವಾಗಿಯೂ ನುಡಿದವರು ಕೃಪೆಮಾಡಿ ಅವು ಎಲ್ಲಿರುವವೋ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕು ” ಎಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡನು.

ಬಿರುದಾಂಕಿತನಾದ ಆ ಜೋಯಿಸನು ತನಗಾವುದೂ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ತಿಳಿದವನಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತ ಆ ಅಗಸನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಲೆದೂಗಿ “ ಎಲಾ ರಜಕ ! ಈಗ ನೀನು ಕೇಳಿದ ಲಗ್ನವು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ ನಾಳೆಯ ಪ್ರಾತಃಕಾಲಕ್ಕೆಬಾ ಹೇಳುವೆನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದು ಆ ಅಗಸನು ಒಪ್ಪಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಜೋಯಿಸನು ಆ ದಿನದ ರಾತ್ರಿ ಯಾರೂ ಅರಿಯದಂತೆ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ಹುಡುಕಲಾರಂಭಿಸಿದನು ದೈವಾನುಕೂಲವೊದಗಿದಾಗ ಎಲ್ಲಕಾರ್ಯಗಳೂ ಅನುಕೂಲಿಸುವುವೆಂದು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆಯೇ ? ತತ್ಸ್ಮಾರ್ಥವೆಷ್ಟು ಹುಡುಕಿದರೂ ಅಗಸನಿಗೆ ದೊರೆಯದಿದ್ದ ಆ ಕತ್ತಿಗಳೆರಡೂ ತಟ್ಟನೆ ಗುಂಡಭಟ್ಟನಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಿದುವು ಆತನು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅನುಕೂಲವಾದ

4 ಜಾತೋ ಬ್ರಹ್ಮಕುಲೇಽಗ್ರಜೋ ಧನಪತಿ ಯಃಕುಂಭಕರ್ಣಾಗ್ರಜಃ |

ಪುತ್ರ ಶ್ಚಕ್ರಜಯಾ ಸ್ವಯಂದಶಶಿರಾಃ ಪೂರ್ಣಾಭುಜಾನಿಶತಿಃ |

ದ್ವೈತ್ಯಃ ಕಾಮಚೋಽಥ ಶತ್ರುವಿಜಯಾ ಮಧ್ಯೇ ಸಮುದ್ರಂ ಗೃಹಂ |

ಸರ್ವಂ ನಿಷ್ಕಲಿತಂ ತದೇಕನಿಧಿನಾ ದ್ವೈವೇಬಲೇದುದುರ್ಬಲೇ || ೪ ||

ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಬೆಳಗಿನಯಾಲುಕ್ಕೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಏನೂ ತಿಳಿಯದವನಂತೆ ಮಲಗಿದ್ದನು.

ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಯಿತು ಅಗಸರವನು ಬಂದು “ ಸ್ವಾಮಿ ” ಎಂದು ಕೂಗಿದನು. ಸಿಡಿಲನುಡಿಯ ಜೋಯಿಸನು ಬೆರಲೆಣಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರವಾಣ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೇಳುವವನಾಗಿ ತ.ಟಿಗಳನ್ನಲಗಿಸುತ್ತ “ ಸರಿ ! ಎಲಾ ಅಗ ಸನೇ ! ಒಳ್ಳೆಯ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆ ಈಗ ನಿನ್ನ ಕತ್ತಿಗಳಿರುವ ಸ್ಥಲವು ರಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಕಂಡ ಬಂದಿರುವುದು ಹೋಗು ಊರಿಗೆ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಣಿಸೆಯ ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬನು ಬಂಧಿಸಿರುವನು ” ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಇಂದುಮತ್ತೆಂದು ಶೋ “ ತನ್ನ ಗಂಡನು ಸಕಲ ವಿಘ್ನವಾರಂಭತಕ್ಕ ” ಎಂದು ತಿಳಿದಳು ಜ್ಯೋತಿಶ್ಚಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯನೆನ್ನ ಪತಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಉಬ್ಬುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ಈವರೆಗಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವವೇಳೆಗೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾದುದರಿಂದ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ ವತ್ಸ ! ಈ ದಿನ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಯಿತು ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸು ಉಳಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾಳೆಯ ದಿನ ಹೇಳುವೆನೆಂದನು ಶಿಷ್ಯನು ಒಪ್ಪಿಯಾರಾತ್ರಿಯನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದರು.

ಇಂತು ಪದಿನೇಳನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ. :—

ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟವಿನಾಶಾಯ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಕರಾಯಚ |

ಸರ್ವಾಘರಾಯಸರ್ವಾಯ ಸರ್ವಾರ್ತಿಹರಯೇನಮಃ ||

ಗುಂಡಭಟ್ಟನ ಕಥಾಶೇಷವು.

ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಎದ್ದು ಕಾಲೋಚಿತಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಬಳಿ ನಿಂತರು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಂಜನೇಯನ ಗುಡಿಯಿದ್ದಿತು ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಷಾದ ವೈಶಾಲ್ಯದಿಂದಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಮೂರ್ತಿಯು ಬಹಳ ಅಂದವಾಗಿದ್ದಿತು ಆ ಗುಡಿಯಮುಂದೆ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ವ.ವ ಸರೋವರವಿತ್ತು ಅಲ್ಲಿಳಿದು ಭೋಜನಾದಿಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರೆನೇರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಮಾಹಿತಚಿತ್ತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನಲ್ಲಿಟ್ಟರು ಸತ್ಪತೀ ಲನಾ ಗ್ರಾಮದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಡಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಂದು ಅಡಿಗೆಮಾಡಿ ಮಾಡಿದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಭಗವನ್ನಿವೇದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಬ್ಬರೂ

ಭೋಜನವನ್ನು ಗೈದರು ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡನು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಸತ್ಯಶೀಲನು ಮುಸರಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ ಅಡಿಗೆಯಸ್ಥಲವನ್ನು ಸಾರಿಸಿ ಹಸ್ತಪಾದಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಒತ್ತುತ್ತ “ಮಹಾತ್ಮಾ ! ನಿನ್ನ ಅರ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದ ಕಥೆಯನ್ನು ಈ ದಿನ ಹೇಳುವಂತೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲವೆ ? ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು ಆತನಂತೆಂದನು.

“ವತ್ಸ ! ಕೀಳು ಸಿಡಿಲನುಡಿಯ ಜೋಯಿಸನೆಂಬ ಬಿರುದವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಗುಂಡಭಟ್ಟನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ದಿನಕ್ರಮದಿಂದ ವೃದ್ಧಿಯಾಯಿತು ದೈವಸಹಾಯವಿದ್ದುದರಿಂದ ಆತನು ಏನುಹೇಳಿದರೂ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು ಆಹ ! ಆತನ ಅವ್ಯಷ್ಟವನ್ನೇನೆಂದು ಹೇಳಲಿ ? ಕೆಲವು ದಿನಗಳಾದಬಳಿಕ ಅನುಲ್ಕಾ ವಾಸ ರತ್ನಹಾರವೊಂದು ಯಾರೊ ಕದ್ದರು ಯಾರಮೇಲೆ ತಪ್ಪನ್ನು ಹೊರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಭೂಪಾಲನು ಸಿಡಿಲನುಡಿಯ ಜೋಯಿಸನನ್ನು ಕರೆದುತರುವುದಕ್ಕೆ ಸೇವಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು ಅವರು ಬಂದು ರಾಜಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಗುಂಡಭಟ್ಟನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆ ಮೂಢನಾದ ಗುಂಡಭಟ್ಟನು “ಅಯ್ಯೋ ! ಇನ್ನೇನುಗತಿ ? ನನ್ನ ಹೆಸರು ರಾಜನ ಕಿವಿಗಳಿಗೂ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ ! ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ? ಕೀಳುಜಾತಿಯವರು ನಂಬುವಂತೆ ಏನನ್ನೋಹೇಳಿ ಅವರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಬರವಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನಲ್ಲ ! ಅದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲುಬಿದ್ದಿಲ್ಲ ! ನನ್ನ ಮಮಗವನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಭದ್ರವಡಿಸಿದ್ದೆನಲ್ಲ ! ರಾಜನಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನು ? ಕೇಗೂ ನನ್ನ ತಲೆಹೋಗುವುದು ನಿಜವು ರಾಜನು ನನ್ನ ಅವಿವೇಕವನ್ನು ತಿಳಿದು ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವನೋ ಕಾಣೆನಲ್ಲ ! ಉ ! ಆದುದಾಗಲಿ !” ಎಂದು ಭಯಪಡುತ್ತಲೇ ಆ ಸೇವಕರೊಡನೆ ರಾಜಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

ರಾಜನು “ಅಯ್ಯಾ ಸಿಡಿಲನುಡಿಯ ಜೋಯಿಸರೆ ! ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನುಲ್ಕಾವಾದ ರತ್ನಹಾರವು ಕಳ್ಳತನವಾಗಿದೆ ಕದ್ದವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವೆನು ಹೇಳಿ” ಎಂದನು.

ಪೈನಲವಿರುವಾಗ ಯಾರೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲರು ? ಬಳಿಕ ಆ ಭಟ್ಟನಿಗೆ ಹೇಗೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯಯುಂಟಾಯಿತು ರಾಜನನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರಭುವೇ ! ತಾವು ಕರೆಯಿಸಿದುದು ಏತಕ್ಕೋ ಎಂದು ಬಗ್ಗಿದ್ದವನು ಆಗಲಿ ಈ ದಿನದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗುಣಕವನ್ನು ಹಾಕಿನೋಡಿ ನಾಳೆಯ ದಿನವೇ ತಮ್ಮೊಡನೆ ಹೇಳುವೆನು ಎಂದು ನುಡಿದು ಆಗ್ಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡನು ಆದರೂ ರಾಜನು ನಾಳೆ ಹೇಳ

ಬೇಕಲ್ಲವೆ ? ಒಳ್ಳೆಯದು ಅದನ್ನು ಹೇಳುವವರಿಗೆ ನೀವು ರಾಜಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು ಜೋಯಿಸನೇನುತಾನೆ ಮಾಡಿಯಾನು ? ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಏನುಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತೋರದೆ ಆತನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು ತನಗೆ ನಿಯಮಿಸಿದ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದನು ನಿದ್ರೆ ಬಂದಿತೇ ? ಕಳವಳವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಒದರಿದುದನ್ನೆ ಒದರುತ್ತ ಆಡಿದುದನ್ನೆ ಆಡುತ್ತ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದನು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ “ ಪೋಕುಂತಲೆ ಸತ್ಯಂ ” ಎಂದು ತನ್ನ ಹೆಸರುವಾಸಿ ಇಂದಿಗೆ ತೀರಿತು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಕುರುಬರು ಗೊಲ್ಲರು ಭಿಲ್ಲರು ಆಗಿದ್ದರೆ ಏನೋ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿಸಿ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು ಇದು ಹಾಗಲ್ಲ ರಾಜನ ಮನೆಯ ಕಳ್ಳತನ “ ಪೋಕುಂತಲೆ ಸತ್ಯಂ ” ಇನ್ನು ಸಂದೇಹವೇನು ? “ ಪೋಕುಂತಲೆ ಸತ್ಯಂ ” ಅಯ್ಯೋ ! ದೈವವಿಮುವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿದ್ದಿತು ಈಗ “ ಪೋಕುಂತಲೆ ಸತ್ಯಂ ” ಎಂದು ತಡಬಡಿಸುತ್ತ ಯಾವಾಗ ಬೆಳಗಾಗುವುದೋ ಎಂದು ಗಂಟೆಗಳನ್ನೆಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂತಲೆ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ದಾಸಿಯು ಇರುವಳು. ಅವಳು ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ರಾಣಿಯವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಳು. ರಾಣಿಯು ತನ್ನ ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರತ್ನಪಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮರೆತುಹೋದಳು. ಅದು ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳು ಬಿಟ್ಟುಕಡೆಯೇ ಇರುತ್ತಿರಲು, ರಾಣಿಯು ಮರೆತುಹೋಗಿರುವಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕುಂತಲೆಯು, ಅದನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಏನೂ ಅರಿಯದವಳಂತೆ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಯದಿಂದ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಮೇಲೆ ರಾಣಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವು ಬಂದು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡಳು. ದೊರೆಯದಿದ್ದುದರಿಂದ “ ರತ್ನಹಾರವು ” ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಯಿತೆಂದು ಅರಸನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ಆಮೇಲೆಯೇ ಆ ಅರಸನು ಜೋಯಿಸನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿದುದು ಮತ್ತು ಕೇಳಿದುದು ಆ ಜೋಯಿಸಂ “ ಪೋಕುಂತಲೆ ಸತ್ಯಂ ” ಎಂಬ ಪಲ್ಲವಿಯನ್ನೆ ಹಾಡುತ್ತ ಕಳವಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮೊದಲೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಜೋಯಿಸನನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆಯಿಸಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು “ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನೆಲ್ಲಿ ಹೇಳುವೆನೋ ” ಎಂದು ಭಯಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕುಂತಲೆಯು “ ಕುಂತಲೆ ” ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿ “ ಓಹೋ ! ಮೋಸವಾಯಿತು. ಇದ್ದುದನ್ನಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡೆದಿರುವ ಈ ಜೋಯಿಸನು ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕಮಾಡಿ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವನು. ಅದನ್ನೆ ಹೇಳುತ್ತ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೆ ಅರಸನಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವನು. ಈಗ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ? ನನ್ನ

ಮಾನಪ್ರಾಣಗಳು ಹೋಗುವಹೊತ್ತು ಬಂದಿತಲ್ಲ” ಎಂದು ಭಯಪಟ್ಟು ಆ ಮಹಾನಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಆ ಜೋಯಿಸನಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, “ಸ್ವಾಮಿ ? ಕೂಗಬೇಡಿ, ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನೇ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವಿರಿ, ಇನ್ನು ಬಿಡಿ, ಅವಿವೇಕದಿಂದ ರಾಣಿಯವರ ರತ್ನಹಾರವನ್ನು ಕದ್ದೆನು. ತಮ್ಮನ್ನು ಶರಣುಹೊಂದಿರುವೆನು. ಇನ್ನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ರಾಜನೊಡನೆ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಆತನು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸುವನು. ಅರಸನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೇವಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದಾಗಲೇ ತಾವು ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಡುವಿರೆಂದು ಭಯಗೊಂಡೆನು. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಿಂದ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು. ಜೋಯಿಸರೆ “ಕುಂತಲಿ” ಎಂದು ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನೇತ್ತಬೇಡಿ. ಇಗೋ ರತ್ನಹಾರವನ್ನು ತಂದಿರುವೆನು. ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವೆನು. ನೀವು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾನವನ್ನೂ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಿ” ಎಂದು ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ ಪಾದಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹಾರವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡು “ಆಹ! ಪೋಕುಂತಲಿ ಸತ್ಯಂ” “ನನ್ನ ತಲೆಹೋಗುವುದು ಸತ್ಯವು” ಎಂದು ನಾನು ಕಳವಳಪಟ್ಟು ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತಿರಲು ಇವಳು ಬಂದು ನನ್ನ ಶರಣುಹೊಕ್ಕು ಮಣಿಹಾರವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿರುವಳು ಈಗ ನನಗೆ ದೈವವು ನೆರವಾಯಿತು. ಆಗಲಿ. ಈಗ ಇವಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವೆನು. “ಎಲೌ ಸುದತಿಯೇ ! ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಕುಂತಲಿಯಲ್ಲವೇ ? ಈ ರತ್ನಹಾರವನ್ನು ನೀನೇ ಅಪಹರಿಸಿರುವೆ” ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗ ನನ್ನ ಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು. ನೀನು ಗೋಷ್ಠವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಮಾದವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು. ನನಗೆ ನಿನ್ನೆಯೇ ನೀನೀಹಾರವನ್ನು ಕದ್ದಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ರಾಜನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಹೇಳಬಾರದೆಂದು ತಡೆದಿದ್ದೆನು. ನೀನು ನೀನಾಗಿ ತಂದುಕೊಡುವೆಯೆಂಬುದು ನನಗೆ ತಕುನಗಳಿಂದ ಗೋಚರವಾಗಿದ್ದಿತು ಅದಂತಿರಲಿ. ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಮಾನಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಭಾರವು ನನ್ನದಾಗಿರಲಿ, ನೀನು ಭಯಪಡಬೇಡ. ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡ” ಎಂದನು. ಕುಂತಲಿಯು ಸ್ವಾಮಿ! ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮರೆವೆನೇ ? ಇಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಬಳಿಕ ನಿಮಗೆ ಐವತ್ತು ಹೊನ್ನುಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವೆನು” ಎಂದಳು ಜೋಯಿಸನು “ಹಾಗಾಗದು, “ ಉಪಾಘ್ರಾಶ್ಚ ವೈದ್ರಾಶ್ಚ ಕಾರ್ಯಾಂತೇ ಹ್ಯಪ್ರಯೋಜಕಾಃ, ಎಂಬಂತೆ ಕೆಲಸವಾದಮೇಲೆ ಫಲವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಈಗಾಗುವುದೇ ಅನುಕೂಲವು” ಎಂದು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಕಲಿತ ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥವನ್ನು ನಿಶೇಷ

జ్ఞానంతే హేళిదను “హాగేయే ఆగళి” ಎಂದು అవళు నడ విసల్లిట్టుకొం
డిద్ద ఇప్పత్తు హొన్నగళన్న క్కొట్టు, “జోయిసరే ! నాను బడవళు
ఇష్టరల్లియే తృప్తిపడబేకేందు బేడుత్తేనే” ఎందు. పాదగళమేలీ
బిద్దళు. బ్రాహ్మణును “బేందమనేగే ఊరిదద్దే లాభ” ఎందు బగేదు
ఆ హణవన్న సొంటిదల్లిట్టుకొండు “ ఎలొ కుంతలీ, తేగేదుకొలొ ఈ
హారవన్న క్కొండుహొలొగి రాణయ క్కొట్టుడుమల్లి ఒందు మొలొను
ల్లిట్టు, ఆ స్థలవన్న ననగే తిళియిసిహొలొగు” ఎందు పేళిదను. అవ
ళదే ప్రకారవాగి మొడి మొరటుమొదళు.

బేళగాయిత, రాయను స్తుతిపాతకర స్తుతియింప ఎత్తర్తు
శ్వానాది విధిగళన్న ముగియిసికొండ. జోయిసరన్న కరయిసి,
“హారవు హొలొవ బగే పేగే” ఎందు క్కొలొవ. సిల్లబేళయినను,
ఆరొలొజనయన్న అభినయిసి, “ అమ్మా ! ఆ ఆమొల్ల రత్నహారవు
ఎల్లియొ హొలొగిరువుదిల్లి, అరమనేయిల్లయొ ఇరువుదు. అదన్న
యారొ కదియల్లిల్లి. రాణిమనరు న్నినవన్న మొడువొగ తేగేదు
ఒందు కడయల్లిట్టు మొరెకుబిట్టరు. అదన్న ఒందు కొగేయ మొంస
భ్రాంతియింద తేగేదుకొండు హొలొగి అదు తన్న ఆహారక్కి తక్కుదల్లి
నేందు బగేదు అరమనేయ పక్కుదల్లి తందుపాకెతు. అదన్న ఒందిలి
తేగేదుకొండు హొలొగి టుత్తరదిక్కిన ఒందు క్కొట్టుడు మొలొయల్లి
బిట్టదే. ఆహారవన్నవల్లద అదన్న అమ్మానే ఎను మొడితు హడకి
సిదరే దొరెవుమ” ఎందు హేళిదను. అరవను సేనకరన్నల్లిగే కళుఱ
సిదను. అనరు హడకిద స్థలవన్నయొ ఆ హారవిద్దుతు. అనరు
సంతోషదింద తేగేదుకొండు ఒందు రాజనమందే ఇరిసిదరు. అదన్న
కొండు శరమానందవన్న హొంది ఆ జోయిసరన్న మొజ్జకొండు విశే
షవాద బకుమానవన్న మొడివను. ముక్కు నొసవేతనవన్న ఎర్పడిసి
ఆతనన్న ఆస్థానద జోయిసరే ఎగిటి కొంశను. “ యావళమయక్కి
యావ సంతకేవు ప్రాప్తవాగువుదొలొ ? ప్రాణక్కి ఎనపాయ బరు
వుదొలొ ? ” ఎంబ భయదింద రాజన ఆస్థానదల్లిరువుదక్కి ఆ జోయి
సను మొదమొదలు ఒప్పల్లిల్లి ఆదరే ఈతను సర్వజ్ఞ నాగ జోయిస
నేందు అరసను భావిసి బకళవాగి పొడిసిదుదరింద విధియిల్లదే
ఒప్పికొండను.

ಇಂದುಮತಿಯು ತನ್ನ ಪತಿ ಸು ಮಹಿಮೆಗೂ ಆತನಿಂದ ಗಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೂ ಅನೇಕ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪಡೆದು ಬಿರನೆ ಬೀಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗುಂಡ ಭಟ್ಟನು ಮಾತ್ರ ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ನಿಶ್ಚಿಂತಿಯಾದ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಶೀಲ! ಭಟ್ಟನು ಕೇವಲ ವಿಸೇಕಹೀನನಾದರೂ ದೈವಬಲವಿದ್ದುದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯೊಂದು ತೋರಿ ತನ್ನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಕೂಡ ಹೇಳದೆ ಒಂದು ದಿನವ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಿಂಕಿಯನ್ನಿಟ್ಟನು. ಮನೆಯು ಧಗಧಗನೆ ಉರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿ ನೆರೆಮೊರೆದವರು ಬಂದು ಕೆಲವು ಸಮಾರ್ಥ ಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಗುಂಡಜೋಯಿಸ ನಾದರೂ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡನಂತೆ ಒಂದುಕಡೆ ಕುಳಿತು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಾ ಯಾರು ಬಂದು ಕೇಳಿ ದರೂ ಅದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳದಿದ್ದನು. ಬೆಳಗಾಯಿತು ಸಮಾಚಾರವು ರಾಯನಿಗೆ ತಿಳಿದು ಬಹಳವಾಗಿ ಮರುಗಿ ತಾನೇ ವಿಚಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ಬಂದು ಬರುವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಜೋಯಿಸರನ್ನು ಕಂಡು ವಿಚಾರಿಸಿ, “ಸ್ವಾಮಿ ಜೋಯಿಸರೇ!” ಇದು ದೈವಗತಿ. ನೀವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಲ್ಲವರು. ನಿಮಗೆ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಲು ನಮ್ಮಂಥವರು ರಕ್ತರೇ? ಮನೆಯು ಸುಟ್ಟು ಹೋಯಿತೆಂದು ಹೀಗೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಬೇಕೆ? ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ. ವತ್ತೊಂದು ಸುಂದರ ಮಂದಿರವನ್ನು ನಾನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವೆನು, ನೀವು ಪ್ಯಾಕುಲವನ್ನು ಸಡಬಿಡಿ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದನು.

ಆ ಸಿಡಿಲನುಡಿಯ ಗುಂಡಭಟ್ಟನು ರಾಜನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಓ ಮಹಾರಾಜನೇ! ಮನೆಯು ಸುಟ್ಟುಹೋಯಿತೆಂದು ನಾನು ದಾಖಲಿಸುವೆಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜ್ಯೋತಿಷಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಳಗೆಸಿಕ್ಕಿ ಸುಟ್ಟುಹೋದುವು ನನ್ನ ಜೀವನಾ ಧಾರನೇ ಹಾಳಾಯಿತು. ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವಿದು? ಅವುಗಳ ಮಹಿಮೆಯಿಂದಲ್ಲವೆ ತಮ್ಮ ಒಲುಮೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದುದು? ಅಯ್ಯೋ! ನಾನಿನ್ನೇನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆನು? ಏನು ಸಂಪಾದಿಸಬಲ್ಲೆನು? ಏನುಮಾಡಲಿ? ಎಂದು ಕೈಕೈಹಿಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಎನೆ ಬಿಡುವುಕೊಂಡು ಭೋರನೆ ಅತ್ತನು. ರಾಯನು ಮಹಾದಯಾಶಾಲಿಯಾದ ಮಂದಿರವಿರೇಷವಾಗಿ ಮರುಗಿ ಅಳುತ್ತಾ, “ಜೋಯಿಸರೆ! ಗ್ರಂಥಗಳ ಸುಟ್ಟು ಹೋದುದಕ್ಕೇ? ಈಗ ನಿವತ್ತರಿ, ಮತ್ತೆ ಅವು ಬರುವುಂ? ಇನ್ನೇನೇಲಿ ನೀವು ಶಕುರಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವೆನಷ್ಟೆ? ಅವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಜೀವನಸಾಧಕವೆಂದು ತಪ್ಪು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಡುವೆನು. ಸೈರಿಸಿ! ಸೈರಿಸಿ! ಎಂದು ನುಡಿದು ಆಗಲೇ ಒಂದು

ದಿವ್ಯಮಂದಿರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಧನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆದರಿಸಿದನು.

ಬಳಿಕ ಗುಂಡಭಟ್ಟನು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಜೋಯಿಸನೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಸುಖವಾಗಿ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಲಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ರಲು ಶತ್ರುರಾಜರು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಆ ರಾಜನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿದರು ಶತ್ರುರಾಜನ ಸೈನ್ಯ ಭೈರ್ಯ ಶೌರ್ಯಾದಿಗಳು ಅಧಿಕವಾದುದರಿಂದ ರಾಜನು ಸತ್ತುಬಿದ್ದನು. ಯುದ್ಧವೀರರು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಮನೆಗಳನ್ನೂ ನೆಲಸಮ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಪಟ್ಟಣದ ಹೆಸರೇ ಉಳಿಯದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವೈಷಮ್ಯಾತಿಕೆಯಿಂದ ಹಠವನ್ನು ಹಿಡಿದ ಪರರಾಜನು ತನ್ನ ವೈಷಮ್ಯವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ವರಸೆಯಾಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಡೆವುತ್ತ ಬಂದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗುಂಡಭಟ್ಟನು ಶತ್ರುರಾಜನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದುದರಿಂದ ಆತನ ಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿದರು. ಉಳಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೋಗಿ ಶತ್ರುರಾಜನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರಮನೆಗಳೂ ನೆಲಕ್ಕೆ ಸಮವಾದವು. ಎಲ್ಲಿನವರಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಗೆಹೋಗಿ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಗುಂಡಭಟ್ಟನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತನು. ಕಾಲಕ್ರಮದಿಂದ ಕೆಲವರು ಸಂಸಾರಿಗಳು ಬಂದು ಗುಂಡಭಟ್ಟನ ಮನೆಯ ಜತೆಗೆ ಕೆಲವು ಹುಲ್ಲಿನಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೇ ಈ ಗ್ರಾಮವು ಗುಂಡಭಟ್ಟನೇ ಮೊದಲಾದವರು ಬಹುದಿನಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಗತಿಸಿದರು. ಆತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಆತನ ವಂಶಸ್ಥರೇ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ನೀನು ನೋಡಿದ ದೊಡ್ಡ ಮಂದಿರವೊಂದು ಮಾತ್ರ ಈ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿದೇ ಕಾರಣವು ಎಂದು ಚಿದಾನಂದಮನಿಯು ಹೇಳಿದನು.

ಆದಿನದ ರಾತ್ರಿ ಗುರುಶಿಷ್ಯರಾ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ನಿದ್ರಿಸಿದರು. ಉದಯಕ್ಕೆಯೇ ಎದ್ದು ಪ್ರಾತರಾಹ್ನಿಕವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂಜನೇಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ.

“ ಕೇಸರಿ ಕಿಶೋರ ಮಿಡೇ

ಕೇಸರಿಣಂ ದನುಜದಂತಿ ಯೂಧಸ್ಯ

ಕೇಶಾಂಶ ಸಂಭವಂ ನಾ

ಕೇಶಾತ್ಮಜ ರಥ ಪತಾಕ ಸಂಕಾಶಂ ”

ಎಂದು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದರು.

ಇಂತು ಹದಿನೆಂಟನೆಯಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ. :—

ಅವ್ಯಾಜಕರುಣಾಮೂರ್ತಿ ರವ್ಯಾದಾರ್ಪಾರ್ತಿಭಂಜನಃ |

ಅಪಾರಘೋರಸಂಸಾರ ತಾರಕಸ್ತಾರಕಸ್ವತಾಂ ||

ಗುರುಶಿಷ್ಯರವರು ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣವು ನೆರೆವೇರುವುದಕ್ಕಾಗಿ “ ಅಗ್ರತಃಪೃಷ್ಠತಶ್ಚೈವ ಪಾರ್ಶ್ವತಶ್ಚಮಹಾಲೌ | ಆಕರ್ಣಪೂರ್ಣಧನ್ವಾನೌ ರಕ್ಷೇತಾಂರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || ” ಎಂದು ಶ್ರೀರಾಮಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ನಡೆದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವೇಳೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಿಲ್ಲದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟದ ಒರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ತೋಪಿಗೆ ಬಂದು ಮಾರ್ಗಾಯಾಸಪರಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲವು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು ಸತ್ಯಶೀಲನು ಹೊರಟು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಕಾಡುಹಣ್ಣುಗಳು ಕೆಲವನ್ನು ತಂದು ಗುರುವಿನಬಳಿಯಿಟ್ಟು ಆತನು ಆತ್ಮಾರಾಮನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಕೆಲವನ್ನು ತಿಂದನು ಸತ್ಯಶೀಲನು ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಬಳಿಕ ಯೋಗೀಂದ್ರನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತು ಇಂತೆಂದನು.

ಮುನಿತ್ರಯದ ಕಥೆ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ! ನಾನೊಂದದ್ಭುತವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದಿರುವೆನು ಅದರ ವಿವರವನ್ನು ತಿಳಿದು ಹೇಳಲು ನೀವಲ್ಲದೆ ಇತರರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೆಂದೇ ನನ್ನ ಆಶಯವು ಲಾಲಿಸಿ ಫಲಗಳನ್ನು ತಿರಿದು ತರುವುದಕ್ಕೆಂದು ಬೆಟ್ಟದಬದಿಗೆ ಹೋದೆನಷ್ಟೆ ? ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರಲು ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡುಗುಂಡುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡುವಿನ ಉದ್ದದವರೆಗೆ ನೀರುಳ್ಳ ಒಂದು ಕುಂಟೆಯು ಕಾಣಿಸಿತು ಅದರಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಲು ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರು ಫಳಫಳನೆ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಯು ನೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು ತಳವು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ನೀರು ನಡುವಿನ ಉದ್ದವಿರುವುದೆಂದು ಅದು ತಿಳುವಾದ ನೀರೆಂದೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು ಇಂತಹ ಅದ್ಭುತ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಹಿಂದೆಯೆಂದೂ ನಾನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ ಈ ಬಗೆಯ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸ್ಥಳಗಳು ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವವೇ ಎಂದಾಲೋಚಿಸುತ್ತ ನಾಲ್ಕೈದು ಅಡಿಗಳನ್ನು ಮುಂಬರಿದು ಬರಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಸನವು ಗೋಚರಿಸಿತು ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಬರೆವಣಿಗೆಯು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟದೋ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾರದೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ಬಂದೆನು ಆ ನೀರು ಹಾಗೆ ಕುದಿಯುತ್ತಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಆ ಶಾಸನವು ಏಕೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ? ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿ ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯಂತೆಂದನು.

ನತ್ಸ ! ಸತ್ಯಶೀಲ ! ಕೇಳು ನೀನುಕಂಡ ಉಷ್ಣೋವಕಕುಂಡದ ಸಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮೂವರು ಮುಷಿಗಳು ಒಂದು ತಪೋವನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ತಪೋಮಹಿಮೆಯಿಂದ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಾರಿ ಆಕಾರಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹೋಗಿ ಸತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು ಒಂದು ದಿನವಲ್ಲಿ ಆ ಮೂವರು ಮುಷಿಗಳು ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಆಕಾರಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಮರೋತ್ತಮನು ರಸ್ತೆಗೆ ಒಂದು ವಿನಾಶವು ಸಂಭವಿತು ಭವ್ಯನೊಬ್ಬ ಮರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಉಳಿದ ಇಬ್ಬರನ್ನು ನೋಡಿ "ಮಿತ್ರರೇ ! ಭಗವಂತನು ಸಮಸ್ತ ಶೂನ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನಲ್ಲವೇ ? ಆ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಯೂ ಉಂಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ಸುಷೋಮನೊಬ್ಬ ಮರಡವನು ಮುಷಿಯು. ಆ ಮರಡನು "ಕೇಳಿ ಭವ್ರಾ ! ನಾನು ಹಲವರುಬೈಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವೆನು ವೈವಸ್ವತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲ ಭವಂತರಗಳೂ ಕ್ರೂರಗಳು ಆಗಿರುವುದು ಸಿಂಹವ್ಯಾಸಗಳು ಭಗವಂತನು ಸರ್ಪಜ್ಞನಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ಜಂತುಗಳಿಗೆ ದುಷ್ಟಗುಣಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿರುವುದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಾಧೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ? ತತನು ಮುಷ್ಯಕಪ್ಲವಾತನನ್ನೇ ವಹಿಸಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲವೇ ? ಅವುಗಳಿಂದ ಸಾಧುವ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಮಳೆ ಗಾಲವೇ ಇಲ್ಲವಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಎಂದನು. ಭವ್ರನಾ ಸುಭ್ರವನನ್ನು ನೋಡಿ ಸುಭದ್ರಾ ! ಭಗವಂತನ ವಕ್ಷಸ್ಥಾತನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಏಕೀಭವಿಸುವೆನು ಆದರೆ ಸಿಂಹಾದ್ಯಾದಿಗಳು ಕ್ರೂರಜಾತುಗಳೆಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಾನು ಹಿಪ್ಪರಾಗುವೆನು ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಿಂಚಿಸಿ ಕ್ರೂರಪ್ರಾಣಿಗಳೆಷ್ಟೋ ಇರುವುದು ಸಿಂಹಶಾರ್ದೂಲಗಳು ಯಾವುದೋ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಅಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ ಸರ್ಪಗಳು ಅವುಗಳಿಗಿಂತ ಕ್ರೂರಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲವೇ ? ನಿರಂತರವೂ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತ ಅಹರ್ನಿಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಅಲ್ಪವಾದ ಕಾರಣವು ದೊರೆತರೆ ಸಾಕು ಮನುಷ್ಯನೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತ ಬಾಧಿಸುವುದು ಅವುಗಳ ವಿಷದಿಂದ ಎಷ್ಟುನಂದಿಯೋ ಮೃತಿಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಹೀಗೆ ಆ ಕ್ರೂರಜಾತುಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಅಾಭವೇನು ? ಇಂಥವುಗಳನ್ನೇಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು ತೋಚಿ ನೋಡಿದರೆ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿಯೂ ಬಹು ನೋಷಗಳಿರುವವೆಂದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಎಂದನು ಬಳಿಕ ಸುಭದ್ರನು ಅಕುದಹುದು ನೀನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ ನೋಡು ಇಂಥವೇನೆ

ಸರ್ವಜ್ಞನು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಈ ಕ್ರೂರಸತ್ಯಗಳು ಸಾಧುವ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಉಪದ್ರವಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಸುಮ್ಮನಿರುವನಲ್ಲ ಎಂದನು.

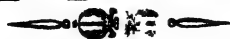
ಭದ್ರ "ಭದ್ರರ ಈ ವಿಧವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಸಹ್ಯಪಟ್ಟು "ಶಾಂತಂಪಾಪಂ" ಎಂದು ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮೂರನೆಯ ಋಷಿಯಾದ ಸರ್ವತೋಭದ್ರನು ಅಕಟಕವಾ ! ಎಂತಹ ಮಾತುಗಳಿವು ? ಭಗವಂತನಿಗೆ ಸಕ್ಷಪಾತವೆಂದರೇನು ? ಛೇ ! ಛೇ ! ಸುಮ್ಮನಿರಿ ಭಗವಂತನು ಪ್ರತಿಪ್ರಾಣಿಮನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸುವಾಗ ಆಯಾ ಯಾ ಪ್ರಾಣಿಗೆತಕ್ಕ ಗುಣಸ್ವಭಾವಾದಿಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಹಿಡಿದೇ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಿರಬಹುದು ಅದರ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ವೇದಗಳೇ ಅರಿಯುವೆನ್ನುವಾಗ ಉಳಿದವರವಾ ದೇವ ? ಅವನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸುಖವೂ ನಿಷ್ಕಲವಾದದ್ದಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಸಾಯಿಸಿದ ರಾಜಿಯು ತಿಳಿಯುವಿರಾದಾತೆ ನೀನು ಆ ವರದಾಶ್ವನ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ ಸರ್ವರಕ್ಷಿತ್ರಾದಿಗಳು ತಿಳಿಯುವು ಗುಣಾವಗುಣಗಳನ್ನರಿಯುವು ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ಹೀಯಾದಿಸುವಾಗಲೂ ವರದಾಶ್ವವೆಂಬ ವಸ್ತು ನಿರ್ದೋಷವಾದುದು ಏಕೆ ಅದನ್ನೇನು ಏಕೆ ಏಕೆ ಏಕೆ ಏಕೆ ತಿಳಿಸ್ತು " ಸಿದ್ಧಳಂ ಕೇವಲವಿಜಯೋ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪೋನಿರೋಧೋ ಬ್ರಹ್ಮೋ ವ್ಯವಹಾರೋದಾರಾಯಣಃ " ಎಂದುದೋಪಿಸಿರುವುದು. ಬಗೆಚ್ಚಕ್ಷೇಪವಾದ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಾಹ್ಯದೋಷಗಳ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದಿರುವುದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಯಾವ ದೋಷವೂ ಲೇವವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಅವನಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಪೃಥಾ ವೋಷವೂ ಇರೋಪಿಸುವಿರಿ ? ಅನಿವ್ಯಾಸಾದ ಅವನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ ಕಾಪಕ್ಕೆ ಏಕೆಗಾಗಬೇಕು ಎಂದನು ಹೀಗೆ ಮುನಿತ್ರಯವು ಪ್ರಸಂಗಿಸುತ್ತ ಮೋಗುತ್ತಿರಲು ಭಗವಂತನಾರಾಧನವಾದ ಪಾಪವು ಸಂಘಟಿಸಿ ಭದ್ರ ಸುಭದ್ರರು ಚಿಕ್ಕನೆ ಆಕಾಶಗಮನಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನೀನು ನೋಡಿದ ಜಲಾಶಯವಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಮೂರ್ಛಾಕ್ರಾಂತರಾದರು ಸರ್ವತೋಭದ್ರನೆಂಬ ಮೂರನೆಯ ಋಷಿಯು ಮಾತ್ರ ಅಂತಹ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಹೀನಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಮಿತ್ರರುಮೊಂದಿವ ದುಷ್ಟಲವನ್ನು ಕೂರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಸತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸರಸ್ವತಿಪ್ರಿಯವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದನು ಆ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನು ಬಹಳವಾಗಿ ಮನ್ನಿಸಿದನು. ಆಗ ಮುನಿಯು ತನ್ನ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ದುರ್ದಶೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಿಸಿ, ದೇವಾ ! ವಾಣೀಧವ ! ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಭದ್ರ ಸುಭದ್ರರಿಗೆ ಸಂಭವಿಸಿರುವ ಆ ದುರ್ದಶೆಯು ತೊಲಗುವಬಗೆ ಹೇಗೆ ? ಅವರು ಹೇಗೆ ಪೂರ್ವದಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆವರು ? ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲಾ ವರಮೇಷ್ಟಿಯಿಂತೆಂದನು.

ಸರ್ವತೋಭದ್ರನೇ ! ಅವರಿಬ್ಬರೂ ತಪೋಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಅಧಿಕರಾ ದರೂ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿಯೂ, ಸರ್ವಸಮನಾಗಿಯೂ, ಸರ್ವಜ್ಞನಾಗಿಯೂ, ಸರ್ವಮಯನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಆ ನಿಷ್ಕಳಂಕಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಲಾಘವವಾಗಿ ಕಂಡು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದರು ಋಷೀಂ ದ್ರನೇ ! ಅವನ ತತ್ವವನ್ನಾರುಬಲ್ಲರು ? ನಾನು *ದೇವಮಾನದ ಒಂದುಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದಬಳಿಕ ಆತನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಲು ಆಗ “ ಭಗವತ್ ಪರಮತತ್ವರಹಸ್ಯಂಮೇಬ್ರೂಹಿ ” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಮಾಡಿ ಆತನಿಂದ ಆ ಪರಮ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು ಇದೆಲ್ಲವೂ ಅಥರ್ವಣ ಮಹಾನಾರಾಮಣೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವುದಲ್ಲವೆ ? ಮುನಿವರ್ಯ ! ಭದ್ರ ಸುಭ ದ್ರರು ಪರಮತತ್ವವನ್ನರಿಯದೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ದುದರಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ ಪಾಪವು ಅವರನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನೀಗತಿಗೆ ಇಳಿಸಿತು ಅವರ ಆ ಪಾಪವು ಬಲುದೊಡ್ಡದು ನೀನು ನಿನ್ನ ತಪೋಮಹಿಮೆ ಯಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಪೂರೈಸಿತ್ತಿಗೆ ತರಬಹುದು ಕೇಳು ನಿನ್ನ ತಪಃಫಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ಈಗ ಅವರು ಬಿದ್ದಿರುವ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ನೀರಿನ ಊಟೆಯ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಮುಳುಗಿಸಿ ಈಚೆಗೆ ಬರಮಾಡು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಆ ಪಾಪವು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದು ಆಗ ಆ ನೀರು ನೂರು ಸಂವತ್ಸರಗಳವರೆಗೆ ಕುದಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಬಳಿಕ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆರಿಹೋಗುವುದು ಹೀಗೆ ಮಾಡು ಅವರು ಪಾಪಮುಕ್ತರಾಗುವರು ಆಮೇಲೆ ದೈವದೂಷಕರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ದುರ್ಗತಿಯು ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿದಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಡೆದ ವಿಷಯವನ್ನು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಜೀವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಸರಕಬಾ ಧೆಯೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಆ ತಪೋನಿಧಿಯು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ನಮ ಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಬಂದು ಪಿತಾಮಹನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಭದ್ರ ಸುಭದ್ರರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಆ ಸ್ಥಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಿಮಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದರು ಇದು ನಡೆದು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಾ ಗುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದು ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಕ್ಕೆಯೇ ಅದರ ನೀರು ತಣ್ಣಗಾಗು ವುದು ಇದೇ ಆ ವೃತ್ತಾಂತವು ಎಂದು ಚಿದಾನಂದ ಯೋಗೀಶ್ವರನು ಹೇಳಲು ಶಿಷ್ಯನು ಅನಂದಾಂಬುನಿಧಿ ಮಗ್ನನಾದನು ಆಗ್ಗೆ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ

*ಮನುಷ್ಯಮಾನದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದರೆ ಪಿತೃಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನವಾಗುವುದು ಪಿತೃಮಾನದ ಒಂದು ವರ್ಷವು ದೇವಮಾನದ ಒಂದು ದಿನವಾಗುವುದು.

ಹತ್ತು ಗಳಿಗೆಗಳು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಆಗಳೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಒಂದು ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಬಂದುಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದರು. ಇಂತು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಕಥೆ :—

ಓಂ ನಮಃ ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ಪದ್ಮನಾಥಾಯ ವಿಷ್ಣು ವೇ |

ಪದ್ಮಸಂಭವ ತಾತಾಯ ಪದ್ಮಮಿತ್ರಾರಿಚಕ್ಷುಸೇ ||

ಬೆಳಗಾಯಿತು ಚಿದಾನಂದ ಸತ್ಯಶೀಲರು ಕಾಲೋಚಿತ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವೇಳೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದಗ್ರಹಾರ ವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಆ ಊರಿನ ಹೊರಗೆ ಶಿಥಿಲವಾದ ಒಂದು ಶಿವಾಲಯ ವಿದ್ದಿತು. ಅದರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರೋವರವಿದ್ದಿತು ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ದಟ್ಟವಾದ ಛಾಯಾವೃಕ್ಷಗಳಿದ್ದವು. ಆದಿನದ ಭೋಜನಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಥೆಲವು ವಸತಿಯಾಗಿರುವುದೆಂದು ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅಡಿಗೆ ಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಉಂಡರು. ಬಳಿಕ ಸತ್ಯಶೀಲನು ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗಿ-ಒಂದು, ಸ್ವಾಮಿ! ನೋಡಿದಿರಾ ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು? ಯಾವ ಪುಣಾತ್ಮನಿಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನೋ? ತಿಳಿಯದಲ್ಲದೆ ದೇವಾ ಲಯವು ಕೇವಲ ಶಿಥಿಲವಾಗಿದ್ದರೂ ಲಿಂಗವು ಮಾತ್ರ ಬಲು ಅಂದವಾಗಿದೆ. ಶಿಶಿಥಿಲವೂ ಆಗಿಲ್ಲ, ಆಲೋಚಿಸಿದರೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೋ ಈ ಗ್ರಾಮವು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಟುಂಬಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದ್ದಂತೆಯೂ ಕಾಣುವುದು. ಇಷ್ಟು ಅಧಿಕವಾದ ವಿಪ್ರಸಮುಪಾಯವಿದ್ದರೂ ಈ ದೇವಾಲಯವೊಂದನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಇಂತವ್ವ ದುರ್ದಶೆಯ ಪಾಲುವಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವುದು ಎಂದು ನುಡಿಯಲು ಚಿದಾನಂದನಂತೆಂದನು.

ಶಿವಸ್ವಾಮಿ ಎಂಬ ಬಡಹಾರುವನ ಕಥೆ.

ನತ್ಸ! ಸತ್ಯಶೀಲ! ಈ ಗುಡಿಯು ಹಾಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೊಂದಿರು ವುದು. ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು, ನೀನು ಊಹಿಸಿದಂತೆ ಈ ಅಗ್ರಹಾರವು ಬಲು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಒಂದುನೂರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಈಗ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು. ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಗೂ ಒಂದೊಂದು ಬಾವಿ ಇದ್ದಿತು. ಆದರೂ ಎಲ್ಲ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪ್ಪುನೀರೇ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದು ಪಾನಯೋಗ್ಯವಾಗದೆ ಇದ್ದಿತು. ಗ್ರಾಮ ಕ್ಕೆಲ್ಲ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದಿರುವ ಈ ಸರೋವರವೇ ಸಿಹಿನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸು

ತ್ತಿದ್ದಿತು. ಈ ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ಬಹು ದರಿದ್ರನಾದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ಇವನಿಗೆ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಾಗಲಿ, ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬನೇ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನಿಗೆ ಮದುವೆಯೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಇವನ ಹೆಸರು ಶಿವಸ್ವಾಮಿ, ಇವನು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಅಗ್ರಹಾರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಅವರಿಟ್ಟ ಅನ್ನವನ್ನುಂಟು ಜೀವನಾತ್ಮೆಯನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಕಷ್ಟಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಅಗ್ರಹಾರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರು ಮರುಗಿ ಕನಿಕರಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂಸೇರಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಅವನಿಗೊಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಮನೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕಾವಡಿಯ ಸಿಹಿನೀರನ್ನು ಈ ಸರೋವರದಿಂದ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮಿಸಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಕಾವಡಿಗೆ ಒಂದಾನೊಂದು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದರು. ಆ ವರಮಾನದಿಂದ ಆ ಹಾರುವನು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಗಳಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಬರುವ ಹಣವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆತನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಕಾವಡಿಯೊಂದರಂತೆ ಪ್ರತಿಮನೆಗೂ ಆ ಸರೋವರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇಂತಪ್ಪ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸರೋವರದಿಂದೊಪ್ಪುತ್ತಿರುವ ಆ ಶಿವಾಲಯವು ಹಿಂದೆಯಾವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ ತಿಳಿಯದು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಶಿವಾಲಯವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಿತು. ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಪೂರ್ವವೃತ್ತಾಂತವಾಗಿರಬಹುದು ತಿಳಿಯದು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಜೀವನವು ಹಾಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೂ ಒಂದುದಿನವಾಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹೊತ್ತುಗಳೆವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನಮಾನ ವಿಷಯಗಳನ್ನೋ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗಡೆಯ ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಸನವಿದೆಯೆಂದೂ, ಯಾವನಾದರೆ ನೂರಿಂಟು ಬಿಂದಿಗೆಗಳ ನೀರನ್ನು ಈ ಸರೋವರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗುಡಿಯೊಳಗಿನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡುವನೋ ಆತನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗುವನೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೆಂದೂ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಸರಿಸರಿ! ಎಷ್ಟೋಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳಿರಬಹುದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೆಲ್ಲ ನಿಜವಾಗುವವೇ? ಎಂದನು. ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಈ ದೇವರ ಮಹಿಮೆಯತ್ಯದ್ಭುತವಾದುದೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಏನೇನೋ ಬರೆವುದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಾಗಿರುವುದು, ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ನೂರೆಂಟು ಕೊಡಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪದವಿಯು ಅವನಿಗೆ ಬರುವುದೇ ನಿಜವಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾಗಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಪದವಿಯುಂಟಾಗುವುದು, ಅಷ್ಟು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಎಂದು ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಹೇಳಿದನು ಹೀಗೆ ಅವರವರ ಮನಸ್ಸು ಬಂದಂತೆ ಅವರವರು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಅ ವರಿಯಾಸವಚನಗಳನ್ನು ಸಾಕುಮಾಡಿ ಅವರವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಯಾರೂ ರಾಸನದ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಂಬಲಿಲ್ಲ.

ಶಿವಶ್ವಾಮಿಯು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದು ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಆಹ! ಶಾಸನದ ಬರೆವಣಿಗೆಯು ಸುಳ್ಳಾಗುವುದುಂಟೆ? ಅದೇ ಕೆಲಸವಾಗಿ ಸುಳ್ಳನ್ನು ಕಲ್ಪುಹಲಿಗೆಗಳಮೇಲೆ ಕೆತ್ತಬೇಕಾದ ಸಾಧನವೇನು? ಸರ್ವಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೂ ಅಸತ್ಯವಾಗಲಾರದು ಅದುವರಿ! ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಭಾಷಣಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿರುವಾಗ ಇವರು ಆ ಬರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಂಬದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು? ಸತ್ಯಾಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಈ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದೆ? ಇವರು ನಂಬದಿದ್ದರೆ ಇವರಿ ನಾನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವೆನು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಮಟ್ಟಿಗೆ ಶರೀರಶ್ರಮವಲ್ಲದೆ ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟವೇನು? ನನ್ನ ವೃತ್ತಿಯು ನೀರನ್ನು ಹೊರುವುದೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಅದುದರಿಂದ ಲಿಂಗಾಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ನೂರೆಂಟು ಕೊಡಗಳನ್ನು ತಂದು ಸುರಿವುದರಿಂದ ನನಗೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಾರದು ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವೂ ಅಲ್ಲ ಒಂದುವೇಳೆ ಶಾಸನದ ಬರೆವಣಿಗೆಯು ನಿಜವಾದರೆ ನನಗೆ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವು ಸಿದ್ಧಿಸಿ ನೀರುಹೊರುವ ಕೆಲಸವೇ ತಪ್ಪುವುದು ಅಸಾರಸೌಖ್ಯವುಂಟಾಗುವುದು ನಿಜವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನವೃತ್ತಿಗೆ ಭಂಗವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು “ಅಭಿಷೇಕಪ್ರಿಯಶ್ಚಿವಃ” ಎಂಬಂತೆ ನನ್ನ ಅಭಿಷೇಕದಿಂದ ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯು ತೃಪ್ತನಾಗುವನು “ಆದರೆ ಅಡಿಕೆಯಮರ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಗೋಟಿಡಿಕೆ” ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯಿಯಂತಾಗುವುದು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ತನಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದಿರುವ ಆ ದಿನದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಸರೋವರದಿಂದ ನೀರನ್ನು ತಂದು ಲಿಂಗದಮೇಲೆ ಸುರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದನು ಒಂದಾಯಿತು ಎರಡಾಯಿತು ಮೂರಾಯಿತು ನಾಲ್ಕಾಯಿತು ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತಾಯಿತು ನೂರನೆಯ ಕೊಡವನ್ನು ಕರೆತು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದು? ನೂರೆಂಟು ಬಿಂದಿಗೆಗಳನ್ನು ಸುರಿದರೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಪದವಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದಲ್ಲವೇ? ಈವರೆಗೆ ನಾನು ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು ಕೊಡಗಳನ್ನು ಸುರಿದೆನು ಆದರೂ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಲಕ್ಷಣವೊಂದಾದರೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ತೋರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಶಾಸನವಸತ್ಯವೇ? ಇರಬಹುದು ಹಾಗೆಯೇ ತೋರುವುದು ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ

ಧೀಮಂತರಾದ ವಿಪ್ರರು ಅದನ್ನು ನಂಬಲಿಲ್ಲವೇಕೆ ? ನಾನು ಊರಿನವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಕೊಡುವೆನೋ ಅಷ್ಟು ಆಣೆಗಳು ದುರುವುವು ಹಾಗೆಯೇ ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು ಬಿಂದಿಗೆಗಳನ್ನು ಸುರಿದೆನು ಫಲವೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ! ನೂರೆಂಟು ಬಿಂದಿಗೆಗಳನ್ನು ಸುರಿಯಬೇಕೆಂದಲ್ಲವೆ ನಿಯಮವು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾನೇಕೆ ತ್ವರಿಪಡಬೇಕು ? ಕಡೆಯವರೆಗೂ ನೋಡಿಯೇಬಿಡುವೆನು ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಸುರಿಯುತ್ತಬಂದನು ನೂ ರೇ ಳು ಕೊಡಗಳಾದುವು ಇನ್ನು ಒಂದು ಕೊಡವು ಮಾತ್ರವೇ ಉಳಿದಿರುವುದು ಅದನ್ನೂ ತರ.ತ್ತಿದ್ದು ತಾನಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿಯೂ ಯಾವ ಲಾಭವೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಆಗ್ರಹೋದಗ್ರನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಹೀಗೆಂದಾಲೋಚಿಸಿದನು.

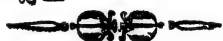
ಓಹೋ ! ಶಾಸನದ ನುಡಿಯ ಸತ್ಯವು ಈ ಹಾಳು ಶಾಸನವನ್ನು ಯಾವ ಪಾಪಿಷ್ಠನು ಬರೆದನೋ ಕಾಣೆನು ಎಲ್ಲವೂ ಬರಿಯದು ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಅಗ್ರಹಾರದ ಅಗ್ರಜನ್ಮರು ಅಲ್ಪವಾದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ? ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದಿತೆ ? ಅಷ್ಟು ಹುಚ್ಚರೆ ಅವರು ? ಛೇ ! ಛೇ ! ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಸೆಪಟ್ಟುದು ಬುದ್ಧಿಹೀನತೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಲ್ಲ ಕಳೆದುಹೋಗಿದ್ದು ಚಿಂತಿಸಲೇಕೆ ? ಈ ಕೊಡದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಿತ್ತ ಆ ಶಿವನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಕುಕ್ಕಿಹೋಗುವೆನು ಶಿವನೂ ಇಲ್ಲ ಗಿವನೂ ಇಲ್ಲ ಇಂತವು ಬೋಳಲಿಂಗಗಳೇ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುವು ? ನನ್ನಿಂದ ನೀರುಹೊರಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಫಲವಾಲಿಂಗದ ತಲೆಯೊಡೆವುದೇ ಎಂದತ್ಯಗ್ರನಾಗಿ ಬೇಗಬೇಗನೆ ನೀರಕೊಡವನ್ನು ತಂದು ಎಲಾ ! ಲಿಂಗಾ ! ನೀನು ದೇವರೇ ಆಗು, ದೇವರೇ ಆಗು. ನನಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ ನಿಜವಾಗಿ ದೇವರಾಗಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದೆಯಾ ? ಎಂದು ಮೂಢವಚನಗಳನ್ನು ನುಡಿಯುತ್ತ ತಾನುತಂದ ತಂಬುಕೊಡವನ್ನು ಗುಬ್ಬಳನೆ ಆ ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಕುಕ್ಕಿದನು.

ತತ್ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಲಿಂಗವು ಸೀಳಿಯದರಿಂದ ತ್ರಿಶೂಲ ಡಮರುಕ ಭುಜಂಗ ಕಪಾಲಮಾಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ತೇಜೋಮೂರ್ತಿಯಾದ ಶಂಕರನಾವಿ ಭವಿಸಿ ತನ್ನ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹೆದರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಿತ್ತನಾಗಿದ್ದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರನೊಡನೆ ಎಲಾ ! ಅವಿವೇಕಿಯೇ ! ನೀನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಿಗೆತಕ್ಕ ಶಾಂತಪಿಲ್ಲದೆ ಹೀಗೆ ಅಧಿಕ ಕೋಪವನ್ನು ತಾಳಬಹುದೆ ? ಕ್ರಮವಾಗಿ ನೂರಳು ಕೊಡಗಳಿಂದಭಿಷೇಕಮಾಡಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಿಂದಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿಫಲವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆ ನಿನ್ನ ಅಪರಾಧದಿಂದಲೇ

ನಿನಗೆ ಕೇಡುಂಟಾಯಿತು ಶಾಂತಚಿತ್ತದಿಂದಲೇ ಈ ಕೊಡದ ನೀರನ್ನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪದೆ ನೀನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ದರಿಂದ ನಿನಗಾಪದವಿಯು ತಪ್ಪಿಹೋಯಿತು ಆದರೂ ನೀನು ಮಾಡಿದ ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಫಲವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತುರುಷ್ಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗುವೆ? ಈ ಫಲವು ಒಂದಾವೃತ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆಯುಂಟಾಗದು ಇನ್ನುಮೇಲೆ ನಿನ್ನಹಾಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದಲಾರರು ಈ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ನನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಂಬಲಾರದೆ ಹೋದರು ಆದುದರಿಂದ ಅವರ ದೈವಭಕ್ತಿಯು ನಾಶವಾಗುವುದು ಎಂದು ನುಡಿದು ಅಂತರ್ಧಾನವನ್ನು ಪಡೆದನು.

ಆಗನು ಶಂಕರನ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತನ್ನ ಅವಿವೇಕದಿಂದ ಮುಂದೆ ಲಭಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಪದವಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಬಗ್ಗೆ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿ ಹೊರಟು ಹೋದನು ಈಶ್ವರನ ಶಾಪದಿಂದ ಈ ಗ್ರಾಮದವರಿಗೆ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿ ತೊಲಗಿ ಹೋಯಿತು. ಈ ದೇವಾಲಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ವಹಿಸದಿದ್ದರೆಂದ ಈ ದೇವಾಲಯವು ದಿನಕ್ರಮವಾಗಿ ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ಇದೀ ದೇವಾಲಯದ ಚರಿತ್ರವು ಎಂದು ಚಿವಾನಂದ ಯೋಗಿಯು ಹೇಳಲು ಕೇಳಿ ಶಿಷ್ಯನು ಅನಂದಾಶ್ಚರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದನು.

ಇಂತು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

— ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಕಥೆ —

ಓಮಿತ್ಯೇಕಾಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿರಾಕಾರಂ ನಿರಂಜನಂ |

ವೇದವೇದಾಂತಗಮ್ಯಂತ ಮದ್ವಿತೀಯ ಮುಪಾಸ್ತುಹೇ ||

ಚಿದಾನಂದ ಸತ್ಯಶೀಲರು ಆ ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ಆರಾತ್ರಿ ತಂಗಿದ್ದ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚತ್ತು ಸ್ನಾನಾದಿ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಳಿಕ ಭಗವನ್ನೇದಿತವಾದ ಕೆಲವು ಫಲಸಮುದಾಯವನ್ನು ತಿಂದು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯದವರೆಗೂ ನಡೆದು ಕಾವೇರೀ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ತಿರುವಾನಕ್ಕಾ ವಲ್ ಎಂಬ ಅಗ್ರಹಾರವೊಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಜನಾರ್ಥನ ಪುರನೆಂಬುದು ನಾಮಾಂತರವು. ಆ ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧರ್ಮಶಾಲೆಯುಂಟು. ಅದು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಸತಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಗುರುಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಅಡಿಗೆಮಾಡಿದರು. ಊಟವಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಪಾದಸಂವಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಸ್ವಾಮಿ! ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿಗೂ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಹೆಸರು ಇರುವುದುಂಟಷ್ಟೆ?

ಆ ಊರಿಗೆ ಆ ಹೆಸರು ಯಾವದಾದರೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ತೋರುವುದು ತಿರುಪತಿಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಶೇಷಶೈಲ, ಗರುಡಾಚಲ, ವೇಂಕಟಾದ್ರಿ, ನಾರಾಯಣಾದ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳು ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರಣವು. ವೇಂಕಟಾಚಲ ಮಹಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಲ್ಲವೆ? ಹಿಮಾಲಯಕ್ಕೆ, ಹಿಮಕ್ಕೆ ಮನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಲ್ಲವೆ ಆ ಹೆಸರು ಬಂದಿರುವುದು? ವಾರಣಾಸಿಗೆ, ವರಾಣ ಅಸಿಯೆಂಬೆರಡು ನದಿಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವುದರಿಂದ ತನ್ನಾಮವುಂಟಾಗಿರುವುದೆಂದು ತಾನೇ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದಕಾರಣ ನಾನೊಂದರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನು. ದಯಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕು, ನಾವಿಳಿದಿರುವ ಈ ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಜನಾರ್ದನಸ್ವರನೆಂಬ ನಾಮಾಂತರವುಂಟೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುವುದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೂ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ “ಜನಾರ್ದನಪುರಂ” ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಇದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣವೋ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಚಿದಾನಂದನು ಕುಮಾರ! ಪುರಾವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಇಷ್ಟವುಂಟೆಂಬುದನ್ನು ನಾನರಿತಿರುವೆನು. ನೀನು ಕೇಳಿದುದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳುವೆನು. ಲಾಲಿಸು.

ತಾಲಧ್ವಜ ಜನಾರ್ದನಶರ್ಮರ ಕಥೆ.

ತಾಲಧ್ವಜನೆಂಬ ರಾಜನ್ಯವುಂಗವನು ವಾಲುಕಾನಗರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶವೆಲ್ಲವೂ ಆತನ ಪಾಲನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಆ ರಾಜನ ಬಳಿ ಸುಲ್ಲಿ ಗುರು ಬುಧ ಶುಕ್ರರಿಗೆ ಸಮವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಜನಾರ್ದನಶರ್ಮನೆಂಬವನು ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದನು. ಆತನು, ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯಂತೆ, ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ವಸಿಷ್ಠನಂತೆ, ಜನಕನಿಗೆ ಶತ್ರುಘ್ನದಂತೆ ರಾಜನಿಗೆ ಹಿತಚಿಂತಕನಾಗಿ ರಾಜನನ್ನು ಒಂದು ನಿಮಿಷವಾದರೂ ಬಿಟ್ಟಿರದೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎವೆಯಂತೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಾರ್ತೀಭವಿಸಿದ ರಾಜಭಕ್ತಿಯೋ, ರೂಪುಗೊಂಡ ಧರ್ಮವೋ, ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಸತ್ಯವೋ ಎಂಬಂತಿರುತ್ತ ತನ್ನ ಪ್ರಭುವಿಗೆ ಯಾವ ಸುಕಟವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗದಂತೆ ನಿರಂತರವೂ ಜಾಗರೂಕನಾಗಿ ವರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅದೃಷ್ಟವಶದಿಂದ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬನು ಆ ಮಂತ್ರಿಗು ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಆಗ ಆ ಸಚಿವೋತ್ತಮನು ಮಹಾನಂದದಿಂದ ಆತನನ್ನು ಇದಿಗೊಂಡು ಕರೆದುತಂದು ಅರ್ಘ್ಯಪಾದವ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಸತ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

ಕುಮಾರ! ಸತ್ಯಶೀಲ! ಜನಾರ್ದನಶರ್ಮನು ಧರ್ಮವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವನು. ಗೃಹಸ್ಥನಾದವನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ವೃದ್ಧರನ್ನು ಆದರದಿಂದ

ಇದಿಗೊಂಡು ಕರೆದುತಂದು ಸತ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಹೀಗೆ ಸಾರುತ್ತಿರುವುದು:— “ ಉಧ್ವಂಪ್ರಾಣಾಹ್ಯುತ್ಕ್ರಮಂತಿ ಯೂನಸ್ಥವಿರಆಗತೇ | ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಾಭಿವಾದಾಭ್ಯಾಂ ಪುನಸ್ತಾ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ || ” ಅಂದರೆ ವೃದ್ಧನಾದವನು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಯಾವನಸ್ಥನ ಪ್ರಾಣಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಾಭಿವಾದನಗಳಿಂದ ಆ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಅವನು ಮತ್ತೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಜನಾರ್ದನಶರ್ಮನೆಂಬ ಆ ಮಂತ್ರಿಯು ಆ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯನ್ನಿ ದಿರುಗೊಂಡು ಕರೆತಂದು ಆದರಿಸಿದನು.

ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರಿಯುಂಟಾದ ಸತ್ಕೃತನಾದ ಆ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯು ಆತನು ಮಾಡಿದ ಮಹೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಆತನಿಗೆ ಎಲ್ಲವ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಂತ ಮೇಯೂ ಸುಕರನಾಗಿ ಮನದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಯ್ಯಾ! ನಿನ್ನ ನಿಷ್ಕಲಂಕವಾದ ಆದರಣದಿಂದ ನಾನು ತೃಪ್ತನಾದೆನು. ವಶುಪಕ್ಷಿಪ್ತಿಯ ಸವಸ್ತು ಜಂತುಗಳ ಭಾಷೆಯನ್ನರಿಯುವ ಮಂತ್ರವಿದನು ನಿನಗೆ ಉಪಚೇತಿಸಿರುವೆನು. “ ಗುರುಂ ಪ್ರಕಾಶಯೇದ್ವೀರ್ಮಾ | ಮಂತ್ರಂ ಯತ್ನೇನ ಗೋಪಯೇತ್ || ಅವಕಾಶಪ್ರಕಾರಾಭ್ಯಾಂ | ಕ್ಷೀಯೇತಿ ಸಂಪದಾ ಯುಷೀ, ಅಂದರೆ, ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದವನು, ತನ್ನ ಗುರುವಿಂಥವನೆಂದು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಸುತ್ಯಫೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಗೋಪ್ಯವಾಗಿಟ್ಟಿರಬೇಕು ಯಾವನಾದರೆ ಗುರುವನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೊಳಿಸದೆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ರಹಸ್ಯವಲ್ಲದೆ ಹೋಗುವನೋ ಅವನ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಆಯುಷ್ಯವು ನಾಶವಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿರು, ಎಂದುಸಿರಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ತನ್ಮಂತ್ರ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಮಂತ್ರಗೆ ಅದುಮೊದಲಾಗಿ ಸಕಲಜಂತುಗಳ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿವಶಕ್ತಿಯುಂಟಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೂ ತನಗೆ ಜಂತುಭಾಷೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ರಾಜನಿಗಾಗಲಿ, ಇತರರಿಗಾಗಲಿ ಹೇಳಿದವನೇ ಅಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಅಂಥ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಶಕ್ತಿಯುಂಟಾಗಿರುವಿಕೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಅರಿಯರು.

ಹೀಗೆ ಕೆಲದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಆ ತಾಲಧ್ವಜನೃಪಾಲನು ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದನು. ಎಲ್ಲರೂ ಆದಿವ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೂ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಅನೇಕ ದುಷ್ಟವೃಗಗಳನ್ನು ವಧಿಸಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯ ಸಮಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಾಗಿ ತಾವು ಇಳಿದಿದ್ದ ಗುಡಾರಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ಆಗ ಮೃಗಯಾಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಬಹುದೂರದವರೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಬೇಟೆಗಾರರು ಒಬ್ಬರೊಡನೊಬ್ಬರು ಸೇರದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಿಂದು

ಳಿದು ನಿಂತು ಬಹಳಹೊತ್ತಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿ ರಾಯನ ಆಗಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಂತ್ರಿಯೊಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ರಾಜನನ್ನು ಬಿಡದೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ್ದನು.

ಆ ಅರಸನೂ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಬೇಟೆಯಿಂದ ಬಹಳವಾಗಿ ಬಳಲಿದವರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪರಿವಾರವನ್ನು ಕಾಣದೆ ಕತ್ತಲೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂದುದರಿಂದ ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಎಷ್ಟುದೂರದವರೆಗೆ ನಡೆದುಬಂದರೂ ತಮ್ಮ ಬಿಡಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಬೇಸತ್ತು, ಬೆಳಗಾದಹೊರತು ದಿಕ್ಕನ್ನು ತಿಳಿದು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಲದಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುವ ತನಕ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಬಳಲಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ, ಆಹಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ತಾಲಧ್ವಜನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಆ ಗಿಡದ ಒಂದು ಬೇರಿನಮೇಲೆ ತಲೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಮಲಗಿದನು ಗಾಢನಿದ್ರೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು.

ಮಂತ್ರಿಯು ಮಾತ್ರ, ನಿद्रಿಸಲಿಲ್ಲ ನಿರಂತರವೂ ರಾಜನಿಗೆ ಹಿತವನ್ನೆ ಬಯಸುವನಾದುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಮರದಬೇರನ್ನೊಂದನ್ನು ತಲೆಗಿಂಬಾಗಿ ಸಿ ಮಲಗಿ ನಿद्रಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸಚಿವಾಗ್ರಣಿಯು ನಿಟ್ಟಿಸಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ದೈವತಂತ್ರವನ್ನು ಬಲ್ಲವನಾರು ? ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸತೂರಿಕಾತಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿ ಸುಖನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ರಾಜನು ಈಗ ನೆಲದಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಮಲಗಿ ನಿद्रಿಸುತ್ತಿರುವನಲ್ಲಾ ! ಸಕಲೋಪಚಾರಗಳನ್ನೂ ಸಮಸ್ತ ಭೋಗಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದ ಅರಸನು ಈಗ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟಜೀವನ ನಾದ ಒಬ್ಬ ಬಡವನಂತೆ ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಈ ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಬೇರಿನ ತಲೆಗಿಂಬಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಯಿಟ್ಟು ಮಲಗಿ ನಿद्रಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡರೆ ನನ್ನ ಹೃದಯವು ಭೇದಿಸುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬಹುದಾದ ಹಾನಿವೃದ್ಧಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಯಾರಿಗೂ ಶಕ್ಯವಲ್ಲ ಎಂಥವನಾದರೇನು ? ದೈವಸಂಕಲ್ಪದಂತೆಯೇರ್ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನನುಭವಿಸದೆ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ “ ನಕೇವಲಂ ಮನುಷ್ಯೇಷು ದೈವಂದೇವೇಷ್ಟಪಿಪ್ರಭು | ಸತಿಮಿತ್ರೇಢನಾ ಭೈಕ್ಷೇ ಚರ್ಮಪ್ರಾಪರಣೋಹರಃ || ” ಅಂದರೆ ದೈವವು ಕೇವಲ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಡೆಯಿಸುವುದು ಕುಬೇರನೇ ತನಗೆ ಮಿತ್ರನಾಗಿದ್ದರೂ ಈಶ್ವರನು ಚರ್ಮವನ್ನು ಹೊದೆದಿರುವನಲ್ಲವೆ ? ಈಗ ನಾನೇತಕ್ಕೆ ಬೇಟೆಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು ? ಅಯ್ಯೋ ! ಈ ನಿರ್ಜ

ನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಮಲಗಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು ? ಇದನ್ನಾಲೋಚಿಸಿದರೆ ಕರ್ಮದಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯು ಬಾಧಿಸಲ್ಪಡುವುದೇ ಹೊರತು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕರ್ಮವು ಬಾಧಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುವುದು ರಾಮನು ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯೇ ಅಲ್ಲವೆ ? ಆದರೂ ಚಿನ್ನದ ಚಿಂಕೆಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು ಎಂದಾಲೋಚಿಸುತ್ತ ರಾಜನಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಮೃಗಬಾಧೆಯುಂಟಾಗದಂತೆ ಖಡ್ಗಹಸ್ತನಾಗಿ ಕುಳಿತು ಜಾಗರೂಕನಾಗಿದ್ದನು. ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಾದಬಳಿಕ ಆ ದೊಡ್ಡ ಮರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಗೊಬ್ಬೆಗಳೆರಡು ಪ್ರತಿದಿನದ ರೂಢಿಯಂತೆ ಆಹಾರಸಂಪಾದನಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೊರಡಬೇಕೆಂದುದ್ದೇಶಿಸಿ ಆ ಕೋಟರದಿಂದ ಹೊರಟುಬಂದು ಒಂದು ಕೊಂಬೆಯನ್ನೇರಿ ಕುಳಿತು ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಮಾನವರನ್ನು ನೋಡಿ ಜನರಹಿತವಾಗಿಯೂ ಅತಿಭಯಂಕರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಆ ಕಾಡಿಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಅವರು ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಅವು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದುವು.

ಹೆಣ್ಣು ಗೊಬ್ಬೆ—ಪ್ರಿಯೆ ! ರಾಜಲಕ್ಷಣಸಂಪನ್ನನಾದ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನು ದುಷ್ಟಜಂತುಗಳ ಭಯವೊಂದಿನಿಸೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ನೊರಜುಕಲ್ಲಿನಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವನು ಕಂಡೆಯಾ ? ಎಷ್ಟರವನಾದರೇನು ? ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ತತ್ಸಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸದೆ ತನ್ನದು ಆಗೋ ! ಮತ್ತೆತ್ತಿಬ್ಬನೂ ಇಲ್ಲಿರುವನು. ಆದರೆ ತಾನು ನಿದ್ರಿಸದೆ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವವನ ಪಾಲಾರ್ಥವಾಗಿ ಕುಳಿತೇ ಇರುವನು.

ಗಂಡುಗೊಬ್ಬೆ—ನಿನಗೆ ಈತನ ವೃತ್ತಾಂತವು ತಿಳಿಯುವೆಂದು ತೋರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ ಮಾನವನು ಮಾನವನಾಥನು ಈತನೀದೇಶಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನು ಖಡ್ಗವನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಿರುವನಲ್ಲ ! ಆತನು ಆ ರಾಜನ ಸಚಿವನು ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಬಂದು ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕತ್ತಲೆಬಿದ್ದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತರು ರಾಜನು ಬಹು ಧರ್ಮಿಷ್ಠನು ಪ್ರಜಾಪಾಲನ ತತ್ವವನ್ನು ಆದರೇನು ? ನಾಳೆಗೆ ಈತನ ಆಯುಷ್ಯವು ಮುಗಿದುಹೋಗುವುದು ಪಾಪ ! ಪ್ರಜೆಗಳು ಅನಾಥರಾಗುವರು.

ಹೆಣ್ಣು ಗೊಬ್ಬೆ—(ಗಾಬರಿಯಿಂದ) ಏನು ? ಆಯುಷ್ಯವು ಮುಗಿವುದೇ ಈ ರಾಜನಿಗೆ ? ಆಕಟಾ ! ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗಾಗುವುದು ?

ಗಂಡುಗೊಬ್ಬೆ—ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಸಾವು ನಿಶ್ಚಯವಲ್ಲವೆ ? ಈ ರಾಜನಿಗೆ ಇದೊಂದಪಮೃತ್ಯುವು ಈ ಗಂಡವು ತಪ್ಪುವುದು ಕಷ್ಟವು.

ಹೆಣ್ಣು ಪಕ್ಷಿ—ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ! ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸು ಇಂಥವನು ಸಾವುವೆಂದು ನಾನು ನಂಬಲಾರೆನು.

ಗಂಡುಗೂಟೆ—ಕುಮ್ಮನಿರು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದು ನೀನು ನಂಬದಿದ್ದರೇನು ? ನಂಬಿದರೇನು ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವು ಆಗದೆ ತಪ್ಪುವುದೆ ? ಹುಚ್ಚಳೆ ! ನಾನು ಅಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿದೆನೇ ?

ಹೆಣ್ಣು— ನೀನು ಅಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿದುದಿಲ್ಲವಲ್ಲವೆ ? ಹಾಗಾದರೆ ಈತನು ಹೇಗೆ ಸಾಯುವನು ? ಹೇಳು.

ಗಂಡು—ಕೇಳು ಈತನಿಗೆ ನಾಳೆಯ ಸೂರ್ಯೋದಯಕಾಲದಿಂದ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯದೊಳಗಾಗಿ ಐದು ಗಂಟೆಗಳು ಸಂಭವಿಸುವುದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದು ಪ್ರಣಯವತದಿಂದ ಒಂದು ಗಂಟೆ ತಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಗಂಟೆ ಮೃತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು

ಹೆಣ್ಣು—ಒಂದು ಗಂಟೆ ತಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಎಂದು ನುಡಿದೆಯಲ್ಲವೆ ? ದೈವಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲಗಂಟೆಗಳೂ ತಪ್ಪಿದರೆ,

ಗಂಡು—ತಪ್ಪುವುದು ದುರ್ಲಭವು ಒಂದುವೇಳೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಈತನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಒಂದುನೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಾವೇ ಇಲ್ಲ ಸಮಸ್ತ ಸುಖಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವನು.

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಘೋಕದಂಪತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅಶ್ವರ್ಯಯುಕ್ತವಾದ ಆ ಮಂತ್ರಿಯು ತಾನು ಜಂತುಭಾಷಾಕುಶಲನಾದುದರಿಂದ ಆ ಮಾತುಗಳು ತನ್ನ ರಾಜನ ವಿಷಯಕಗಳಾದುವೆಂದರಿತು ಅಯ್ಯೋ ! ರಾಜನಿಗೆ ಐದು ಗಂಟೆಗಳು ಬರುವವೇ ? ಅವು ಯಾವುವೋ ? ಹೇಗೆ ಸಂಭವಿಸುವುದೋ ? ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮಾತನಾಡದೆ ಇರುವೆವಲ್ಲ ! ಹೇಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ? ಎಂದು ತಳಮಳಗೊಂಡು ಅವುಗಳೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಮತ್ತೇನು ಮಾತನಾಡುವುವೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತನಕದಿಂದಿರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು ಆಗ ಆ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಮಾತನಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದುವು.

ಗಂಡುಗೂಟೆ—ಪ್ರಿಯೆ ! ಈ ವಿಷಯವು ನಮಗೇಕೆ ? ತಡವಾಗುವುದು ನಡೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯು ಗಾಬರಿಬಿದ್ದು ಅಯ್ಯೋ ಇನ್ನೆಂತು ? ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸದೆ ಇವು ಹೊರಟುಹೋಗುವೆವಲ್ಲ ! ನಾನಿನ್ನು ತಿಳಿದವನಿಗೆ ಹೇಗೆ ? ಏನು ಮಾಡಲಿ ? ಎಂದು ಕಳವಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಆಗ

ಹೆಣ್ಣುಗೂಬೆ—(ಹೊರಟುಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತ್ವರಿಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಡನನ್ನುನೋಡಿ) ಅಷ್ಟವಸರನೇನು? ಹೋದರಾಯಿತು. ರಾಜನಕಥೆಯು ಮುಗಿಯಲಿ ಹೇಳು. ಆತನಿಗೆ ಸಂಭವಿಸುವ ಗಂಡಗಳಾವುವು? ಹೇಗೆ ಸಂಭವಿಸುವುವು? ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಟ್ಟುಬಳಿಕ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಹೇಳಿಬಿಡಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಆತನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಏತಕ್ಕೆಯೋ ದುಃಖವುಂಟಾಗುವುದು. ಅದರಿ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಾಪೆವು. ಆ ಗಂಡಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳು ಬಳಿಕ ಹೊರಡುವ.

ಗಂಡು—ಹೆಂಗಸರ ಸ್ವಭಾವವೇನೋ! ಹಿಡಿದ ಪಟ್ಟನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಏಷಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುವರು. ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು.

ಹೀಗೆ ಗಂಡುಗೂಬೆಯು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಲು ಆಗ ಮಂತ್ರಿಯ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಶ್ರದ್ಧೆಯಾಗಿ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಕಿವಿಗಳನ್ನೂ ಆ ಮಾತುಗಳಮೇಲೆ ಸಾವನಾನವಾಗಿಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ಗಂಡುಗೂಬೆ—ಪ್ರಿಯೆ! ಈ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಬೆಳಗುಗುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ಇಬ್ಬರೂ ಹೊರಡುವರು. ಅರಸನು ಮುಂದೆಯೂ ಮಂತ್ರಿಯು ಹಿಂದೆಯೂ ಹೋಗುವರು. ಆಗ ಒಂದೊಬ್ಬರ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗುವ ಸಂಭವವುಂಟಾಗುವುದು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿ ಶಿಥಿಲವಾಗಿದ್ದ ಅದರ ದೊಡ್ಡ ಕೊಂಬೊಂದು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ರಾಜನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದು. ಆಗ ಆತನು ಮೃತನಾಗುವನು. ಇದು ಮೊದಲನೆಯ ಗಂಡವು.

ಹೆಣ್ಣುಗೂಬೆ—ಎಲೈ ಪತಿಯೇ! ಅದು ತಪ್ಪುವುದೋ? ಒಂದುನೇಳೆ ತಪ್ಪಿದರೆ, ಗಂಡು—ಅದೊಂದುನೇಳೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮುಂದೆ ದಾರಿಹಿಡಿಸು ಹೋಗುವಾಗ ರಾಜನು ಒಂದು ಹುತ್ತದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಡೆವಾಗ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಉದಿರಿದ್ದ ಎಲೆಗಳಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುವನು. ಆ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಗರ ಹಾವು ಮಲಗಿದ್ದು ಅರಸನ ಕಾಲನ್ನು ಕಚ್ಚುವುದು. ಬಹಳ ಭಯಂಕರವಾದ ಅದರ ವಿಷದಿಂದ ಆತನು ಮೃತನಾಗುವನು.

ಹೆಣ್ಣು—ಅಯಿತು, ಇದೇ ಎರಡನೆಯ ಗಂಡವು ಇದೂ ತಪ್ಪಿದರೆ.

ಗಂಡು—ಆ ಗಂಡನನ್ನು ಪುರುಷಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ತಪ್ಪಿದರೆ, ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿ ತನ್ನ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಹರಿದು ಒಂದು ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ದಾಟಬೇಕಾದ ಸಂಭವವೊದಗಿ ಆತನು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹಾರಿಸುವನು. ಅದರ ಲಂಘನದ ವೇಗದಿಂದ ಅರಸನು ಜಾರಿ ಕುದು

ರಿಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವನು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿಗೆ ಆತನ ತಲೆ ತಗುಲುವುದರಿಂದ ತಲೆಯೊಡೆದು ಸಾಯುವನು.

ಹೆಣ್ಣು — ಇದು ಮೂರನೆಯ ಗಂಡವೋ? ಇದೂ ತಪ್ಪಿದರೆ.

ಗಂಡು — ಒಂದುವೇಳೆ ದೈವವಶದಿಂದ ಆ ಗಂಡವು ತಪ್ಪಿದರೆ ಪುರವ್ವಾರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಾಗ ಹಳೆಯದಾಗಿದ್ದ ಆ ದ್ವಾರವು ಪುರೋಗಾಮಿಯಾದ ರಾಜನವೇಲಿ ಬಿದ್ದು ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಇದು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಗಂಡವು.

ಹೆಣ್ಣು — ಸಾಫ! ಭಗವತ್ಸಂಕಲ್ಪವು ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಒಂದುವೇಳೆ ಅವಿಶತ್ತ ತಪ್ಪಿ ಹೋದರೆ ಮುಂದಿನ ಗಂಡವು ಹೇಗೆ ಸಂಭವಿಸುವುದು?

ಗಂಡು — ಪ್ರಿಯಳೇ! ಐದನೆಯ ಗಂಡವು ಅಲಂಘ್ಯವಾದುದು. ಇದು ತಪ್ಪುವುದಸಾಧ್ಯವು. ಯಾವುದು ತಪ್ಪಿದರೂ ಒಂದುವೇಳೆ ತಪ್ಪಬಹುದೋ ಏನೋ! ಈಕಡೆಯ ಗಂಡವನ್ನು ಆತನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರನು. ಹೇಗೆಂದರೆ — ಈ ಅರಸನಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡತಿಯರು ಇರುವರು. ಚಿಕ್ಕವಳಲ್ಲಿ ಈತನಿಗೆ ಅಧಿಕಾನುರಾಗವುಂಟು. ಆದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಈತನಲ್ಲಿ ಲೇಶವಾದರೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಗಂಡಗಳನ್ನೂ ಪುರುಷ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೋ ದೈವವಶದಿಂದಲೋ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಈತನರಮನೆ ಯನ್ನು ಸೇರಿದರೆ ಆ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿ ಈತನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಆದರೆ ಅನುರಾಗದಿಂದಲ್ಲ, ವಂಚನೆಯಿಂದ. ಅವಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು. ಇವಳಿಗೆ ಕುದುರೆಯ ಕಾಸ್ತೂರನೊಬ್ಬನು ಮಿಂಡನು. ಈ ನೀಚಳೂ ಆ ನೀಚನೂ ನೊದಲೇ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ರಾಜನು ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸುವರು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈತನ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯು ತಾನೆ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಮಾಡುವಳು. ಇದು ತಪ್ಪದ ಗಂಡವು ನೋಡು.

ಹೆಣ್ಣು — ಈ ಗಂಡವು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆ? ದೈವಬಲವಿದ್ದರೆ ಏತಕ್ಕೆ ತಾನೆ ತಪ್ಪಬಾರದು?

ಗಂಡು — ಏನು? ನೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ? ಪತ್ರಯುಕ್ತವಾಗಿ ಈ ಗಂಡವು ತಪ್ಪಲಾರದು. ಇದು ತಪ್ಪಿದರೆ, ಮುಂದೆ ಒಂದು ನೂರು ಸಂವತ್ಸರಗಳವರೆಗೂ ಜೀವಿಸುವನು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಅಲಸ್ಯವಾಯಿತು. ಯಾರ ಪಾಡು ಹೇಗಿದ್ದರೇನು? ನಮ್ಮ ಪಾಡು ನಮಗೆ ತಪ್ಪುವದೇ? ಇನ್ನಾಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ. (ಎಂದು ಎರಡೂ ಹೊರಟುಹೋದುವು.)

ಆ ದಿನಾಭೀತ ದಂಪತಿಗಳು ಹೊರಟುಹೋದ ಬಳಿಕ ಆ ಅರಸನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಸಂಭವಿಸುವ ಪ್ರಾಣೋಪದ್ರವಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ, ಆಹ! ಜಂತುಭಾಷೆಯು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದಲ್ಲವೆ ಏಕೆಂಗೆವಿಘ್ನನ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಅರಸನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಗಂಡಗಳನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನೆಂದು ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತ ಹೇಗಾದರೂ ಸತ್ತುರುಷನಾದ ಈ ರಾಜನ ಗಂಡಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸೆಂದು ಸರ್ವಶಕ್ತನೂ ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಅಘಟಿಗಾಘಟಿಸವಶ್ಯಕನೂ ಆನಂದಮಯನೂ ಆದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ ಚಾಗರೂಕನಾಗಿ ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದನು. ಅರುಹೋದಯವಾಯಿತು ರಾಜನೆಚ್ಚಿತ್ತು ಸಚಿವನತಂತ್ರ! ಬೇಟೆಯಾಡುವುದರಿಂದಂಟಾದ ಬಳಲಿಕೆಯಿಂದ ಮೈಮಲಿತ. ದ್ರಿಸಿದನು. ನೀನು ನಿದ್ರಿಸಿದಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೇಳು, ಹೋಗೋಣ. ನಮ್ಮ ಪರಿವಾರವನ್ನು ಕೂಡಿ ನಗರಕ್ಕೆ ಬೇಗನೆ ತೆರಳಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ನುಡಿದು ಸಿದ್ಧನಾದ ಮಂತ್ರಿಯೊಡನೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಇಬ್ಬರೂ ಅಸ್ತಾರೂಢರಾಗಿ ಹೊರಟರು. ಮಂತ್ರಿಯು ಹಿಂದಿನರಾತ್ರಿ ನಡೆದ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಅನರಾಸ್ಥಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರವವರೆಗೆ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಘೋಕರಾಜನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಒಂದು ವಟವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುವಂತೆ ತಟಸ್ಥಿಸಿತು. ದಾರಿಗಡ್ಡವಾಗಿ ಮೇಲಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಶಾಖೆಯು ಇದ್ದು ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ರಾಜನು ಮುಂದೆ ಸೂಮಂತ್ರಿಯು ಹಿಂದೆಯೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ಆಗ ಮಂತ್ರಿಯು ನಿಲ್ಲು! ನಿಲ್ಲು!! ಮಹಾರಾಜಾ! ಹೋಗದಿರು! ಹೋಗದಿರು!! ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ತಾನು ಮುಂಬರಿದು ಕುದುರೆಯ ಕಡಿವಾಣವನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಆತನು ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನರಿಯದೆ ರಾಜಾಗ್ರಣಿಸು, ಏನು? ಏಕೆ ನನ್ನ ನಡಿಗೆಯನ್ನು ತಡೆದೆ? ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ವಟಶಾಖೆಯು ಫಳಫಳನೆ ಮುರಿದು ದಾರಿಗಡ್ಡಲಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತು. ರಾಜನು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದನು. ಮಂತ್ರಿಯು ತನ್ನನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಮುರಿದ ಕೊಂಬೆಯು ನನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತಲ್ಲ! ನಾನುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದನೇ? ಎಂದು ಹಲುಬುತ್ತ, ಆತನದನ್ನರಿತು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತ ಅಯ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಯಂಗನ! ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಯೆಂದರೆ ನೀನೇ ಎಂದಾತನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಶ್ಲಾಘಿಸಿದನು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರವು ನಡೆದರು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುತ್ತು ಕಾಣಿಸಿತು ಅಲ್ಲಿ ಮರಗಳು ಒತ್ತಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ಹೋಗುವು

ದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕುದುರೆಗಳಿಂದಿಳಿದು ಅವುಗಳ ಕಡಿನಾಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಡೆದೇಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು ಆಗ ಮಂತ್ರಿಯು ರಾಜನೊಡನೆ ಪ್ರಭುವೇ ! ಈ ಹುತ್ತಿನಿಂದ ಆಕಡೆಗೆ ಮೂವತ್ತು ಬಾರಿನಷ್ಟು ದೂರದವರೆಗೆ ಅತಿತ್ವರೆಯಾಗಿ ಅಡಿಗಳನ್ನಿಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುವೆನು ಕಾರಣವು ಆಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ತನಗೆತಾನೆ ಮನದಟ್ಟಾಗುವುದು ಎಂದು ನುಡಿದು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಒರೆಯಿಂದುಗಿದು ಬಹು ಜಾಗರೂಕನಾಗಿ ರಾಜನ ಪಾದಗಳಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆತನಬಳಿವಡಿದು ನಡೆದನು. ಆಗ ಆ ವಲ್ಮೀಕದಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಉದಿರಿರುವ ಹಣ್ಣೆಲೆಗಳ ತರಗಿನಿಂದ ಒಂದು ಕ್ರೂರವಾದ ಸರ್ಪವು ಬುಸ್ಸನೆ ಶಬ್ದಮಾಡುತ್ತ ಎದ್ದು ರಾಜನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಲು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿಯು ಒಂದೇಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದನು. ಅಯ್ಯಾ ! ತರಗೆಲೆಗಳ ಕೆಳಗೆ ಮುಗಿದ್ದ ಹಾವಿನಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಪಾದಗಳು ಬಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ನೋವಾದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮನ್ನಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿತು ಅದಕ್ಕೆ ಆಯುಸ್ಸು ತೀರಿದ್ದಿತು ಸತ್ತಿತು ಎಂದನು ತನಗೆ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಎರಡು ಅಪಮೃತ್ಯುಗಳು ಮಂತ್ರಿಯದೇಸೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿತೆಂದು ಸಂತೋಷಿಸಿ ಆತನ ಜಾಗರೂಕತೆಗೂ ರಾಜಭಕ್ತಿಗೂ ಘಟಿಸಿಗೂ ಮೆಚ್ಚಿ ತಾಲಧ್ವಜನು ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಶ್ಲಾಘಿಸಿದನು.

ಬಳಿಕ ಅವರು ಹೋಗಿಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಪಟ್ಟಣದಕಡೆ ಹೊರಟರು ಆಗಲೂ ರಾಯನನ್ನು ಎಡಬಿಡದೆ ಮಂತ್ರಿಯು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು ಪಕ್ಷಿಯು ಹೇಳಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ಕಾಲುವೆಯು ಅಡ್ಡವಾಗಿಬಂತು ರಾಯನು ಅದನ್ನು ಕುದುರೆಯಿಂದ ದಾಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು ಮಂತ್ರಿಯು ಸ್ವಾವಿಾ ! ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಈ ಕುದುರೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೆಲವರಾಳುಗಳೊಡನೆ ತಾನು ಮುಂದಾಗಿ ಹೊರಟು ಆ ಕಡೆಯ ದಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದೆರಡು ಬಂಡೆಗಳಮೇಲೆ ಮೃದುವಾದ ಮತ್ತು ಒತ್ತಾದ ಮೆತ್ತೆಗಳನ್ನು ಹಾಸುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು ಅವರು ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಮೆತ್ತೆಗಳನ್ನು ಆ ಬಂಡೆಗಳಮೇಲೆ ಹಾಸಿದರು ಆತನು ಆರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕಾರಣವನ್ನು ರಾಜನರಿಯಲಾರದೆ ಹೋದನು ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿ ರಾಯನಾಕಾಲುಮೆಯನ್ನು ದಾಟಿದನು ಆಗ ರಾಜನು ಆ ಕುದುರೆಯಿಂದ ಜಾರಿ ಪುಟನೆಗೆದು ಸಕ್ಕದ ಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ಹಾಸಿದ್ದ ಮೆತ್ತೆಗಳಮೇಲೆ ಧೊಪ್ಪನೆ ಬಿದ್ದನು. ರಾಜನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ನೋವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಯು ಆ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ರಾಜನ ತಲೆಯು ಒಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆಗ

ಮೂರುಸಾರಿ ತನ್ನ ಗಂಡಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ ಮಂತ್ರಿಯ ಬುದ್ಧಿವಿಶೇಷವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದನು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಪಟ್ಟಣದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪುರದ್ವಾರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಾಜಪುಂಗವ! ನಿಲ್ಲು! ನಿಲ್ಲು! ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳು. ಒಂದು ವಿಪತ್ತು ಸಂಭವಿಸಲಿರುವುದು. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಆತನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾದ ಆದರವುಳ್ಳ ಆ ರಾಯನು ಕೂಡಲೆ ನಿಂತನು. ಬಳಿಕ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾದ್ವಾರವು ಗೋಪುರದೊಡನೆ ಧೊಪ್ಪನೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿತು. ತಾಲಧ್ಯಕ್ಷರಾಜನು ಆತ್ಮರ್ಪಣೆಮಾಡಿ ಈ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿದಿರುವೆಂಬುದನ್ನರಿಯದೆ ತನ್ನ ಪಾಲಿನ ದೇವರೇ ಈತನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪುರಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಆ ಮಂತ್ರಿಯು ಕೆಲವು ರಹಸ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿರುವಂತೆ ಕೇಳಿ, ಅವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿಸ್ತಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜನ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ತೆರಳಿದನು.

ಆದಿನದ ರಾತ್ರಿ ರಾಜನು ಚಿಕ್ಕಹೆಂಡತಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಅವಳು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೋಗದಿಂದ ವೀಡಿತಳಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜನನ್ನು ಸೇರದೆ ಆತನನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಶೋಚಿಸಿದ್ದಳು. ಮಂತ್ರಿಶ್ರೇಷ್ಠನ ನಿರ್ಣಯದಂತೆ ತನ್ನಂತೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ ಮತ್ತು ಸಜೀವದಂತೆ ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ತನ್ನ ಮಂಚದಮೇಲೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿಯೇ ಮಲಗಿಸಿ ಒಂದು ಶಾಲನ್ನು ಹೊದೆಯಿಸಿ ಆ ರಾಜನು ಖಡ್ಗಹಸ್ತನಾಗಿ ಮಂಚದ ಕೆಳಗಡೆ ಅವಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಶಯ್ಯಾಗೃಹವು ಸಣ್ಣದೀಪದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಚಿಕ್ಕಹೆಂಡತಿಯು ಬಂದು ಹಾಸಿಗೆಯಮೇಲೆ ಹೊದಿಕೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ, ತಾನು ಮಾಡಬೇಕಿರುವುದು ಕ್ರೂರಕೃತ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಿಯಾರಿಂಬ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಆ ಕಿರುಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡದೆ, ಎಲಾ! ರಾಜಾಧಮಾ! ನನ್ನಮೇಲೆ ನಿನಗೆಷ್ಟು ಮೋಹವುಂಟಾದರೇನು? ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಮೇಲೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟಾದರೂ ಮೋಹವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೊಡನೆ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ದುಃಖವನ್ನನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯನನ್ನು ಕೂಡಿ ಸುಖಿಸುವೆನು ಎಂದು ಮುಲ್ಲನೆ ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಕೈಯ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿರಿದು ಮುಸುಕನ್ನು ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಹೋಲುವ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಒಂದೇವೆಟ್ಟಿಗೆ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಆಗಲಾವರೂ ಪ್ರತಿಮೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಾಜನೇ ಸತ್ತಿರುವನೆಂದು

ಭಾವಿಸಿ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಪರಾಧವಾರೋಪಿತವಾದೀತೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ತಟ್ಟನೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಓಡಿಬಂದು ಅಯ್ಯೋ! ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾವಕ್ಕೂರನೋ ಯಾವ ಪಾಪಾತ್ಮನೋ ಬಂದು ಧರ್ಮಾತ್ಮನಾದ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣನಾಥನನ್ನು ಕೊಂದು ಓಡಿಯೇ ಹೋಗಿರುವನು! ಅಕಟಾ! ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಯಾವನೋ ಕೊಂದನೆಂದೇ ತಕ್ಕ ಹೇಳಬೇಕು? ರಾಜ್ಯವನ್ನಪಹರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಮಂತ್ರಿಯೇ ಈ ಹಿಂಸಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿರಬೇಕು. ಯಾರಪ್ಪಾ! ಬನ್ನಿ ರಪ್ಪಾ! ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅರಚಿದಳು. ಅರಮನೆಯು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಕೊಡುವಂತೆ ರೋದಿಸಿದಳು. ಆ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದವರು ಮೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ಬಂದು ತಲೆಯ ಕೂದಲನ್ನು ಕೆದರಿಕೊಂಡಿರು ಎದೆಯನ್ನು ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಚಿಕ್ಕರಾಣಿಯು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಯಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡದೆಯೇ ತಾವೂ ಅಳುತ್ತ ಅವರವರಿಗೆ ತೋರಿದಹಾಗೆಲ್ಲ ರಾಜಸಂತಕನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಂಚದಕೆಳಗೆ ಅಪಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ರಾಜನು ಹೆಂಡತಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕಿವಿಯಾರೆ ಕೇಳಿ, ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ, ಆ ನೀಚಳು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಗೆಬಗೆಯ ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಯ ಬುದ್ಧಿ ನೈಭವವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಒಂದು ದಿನವಲ್ಲ ಐದುಸಾರಿ ತನ್ನ ಮರಣವಾತನಿಂದ ತಪ್ಪಿಹೋದಬಗ್ಗೆ ಆತನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ, ತಡೆಕುಲಾಗದ ಆ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲಣ ಕೋಪದಿಂದ ಬಡ್ಗಹಸ್ತನಾಗಿ ತಟ್ಟನೆ ಬಂದು ಆ ನೀಚಳ ಮುಂದೆ ನಿಂತನು. ಕೈಯಾರೆ ತಾನು ಯಾವನನ್ನು ಕೊಂದಂತೆ ತಿಳಿದು ಸಂತಸಗೊಂಡಿದ್ದಳೋ ಆತನು ಕ್ರೂರ ಕರವಾಲ ಧಾರಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಮುಂದೆ ನಿಂತುದಕ್ಕೆ ಅವಳು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಬಹಳವಾಗಿ ಭಯಪಟ್ಟಳು ಒಡನೆಯೇ ತನ್ನಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜನು ಪಿಶಾಚವಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ನೇಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವನೆಂದು ಬಗೆದು, ಅವಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಿರಚಿಕೊಂಡು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಮೂರ್ಛಿತಳಾದಳು. ಎಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತ ಚಿತ್ತರಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಕೂಡ ಶಕ್ತರಾಗದೆ ಸ್ತಂಭಗಳಂತೆ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತರಾದರು. ತಾಲಧ್ವಜನಾ ರಾತ್ರಿವೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಓಲಗವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಮಂತ್ರಿ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಬರಿಸಿ ಸಭೆಗೆ ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಎಳೆದಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ತನ್ನ ಸೇವಕರಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಜನಾರ್ದನಶರ್ಮನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹೊರತು ಉಳಿದವರಿಗೆ ಇಂದ್ರಜಾಲವಂತಹ ಆ ನಟನೆಯು ತಿಳಿಯದಿದ್ದುದರಿಂದ ಚಿತ್ರಾರ್ಪಿತ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಂತೆ ಅವರು ಸ್ತಬ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಸೇವಕರು ಹೋಗಿ ಮೂರ್ಛಿತಳಾಗಿದ್ದ ಆ ರಾಜನ ಕಿರಿಯ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹಿಂಗಟ್ಟುಮುರಿಯಕಟ್ಟಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬಾರೆ

ದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಸಭಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಂದು ರಾಜನ ಇದಿರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಡವಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳು ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಹೊಂದಿದಳು. ತಾನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾತಬದ್ಧಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ರಾಯನು ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಸಭ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಸಭ್ಯರೇ ! ಈ ಮಂತ್ರಿಶ್ರೇಷ್ಠನು ನನಗೆ ಪ್ರಾಣವಾತನಾಗಿರುವನು ಈತನಿಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಿತೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ನಿನ್ನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಐದು ಗಂಡಗಳು ಈತನಿಂದ ಪರಿಹಾರವಾದುವು ಈತನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೊದಲಿನ ಗಂಡಕ್ಕೇ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೆನು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಈತನು ನನ್ನ ತಂದೆ ಎಂದು ನುಡಿದು ಆತನನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಕೈಮುಗಿದು ಸಭೆಯಕಡೆ ತಿರುಗಿ ಮಂತ್ರಿ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ತಾನು ಮೈಗರೆದಿದ್ದ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ದುಷ್ಟಳಾದ ಕಿರಿಯ ಹೆಂಡತಿ ಬಂದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ ಕ್ರೂರಕರ್ಮವನ್ನೂ ಬಳಿಕ ನಡೆಯಿಸಿದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನೂ ಹೇಳಲು ಸಭಾಸದರು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ತಾಳಿದರು ಭಯದಿಂದ ನಡುಗಿದರು ಕಡೆಗೆ ರಾಜನು ಬದುಕಿದಬಗ್ಗೆ ಸಂತೋಷಿಸಿದರು ರಾಜನ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು ವಿಷಯಪಂಚಕವು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಿತೋ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು.

ಬಳಿಕ ಮಂತ್ರಿಯು ತನಗೆ ಜಂತುಭಾಷೆಯು ತಿಳಿದ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜನು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ತಾನು ಎಚ್ಚರದಿಂದಿದ್ದ ದಿವಾಂಧ ದಂಪತಿಗಳು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದ ಮಾತುಗಳ ವಿವರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡುಬಂದನ್ನೂ ರಾಜನಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಒದಗಿದ ಗಂಡಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರೀತಿಯನ್ನೂ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿಸಬೇಕಾದ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ತಾನು ರಾಜನಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದಬಗೆಯನ್ನೂ ಹೇಳಲು ಸಭಾಸದರೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಆತನ ಪ್ರಭುಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರು.

ಅಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಗ್ರಹಪರವಶನಾಗಿದ್ದ ರಾಜನು ಸೇವಕರನ್ನು ಕರೆದು ಎತ್ತಿ ಭೃತ್ಯರುಗಳಿರಾ ! ಈ ದುಷ್ಟೆಯನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟೆಯನ್ನು ಪರಮಪಾಪಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರವಧೆಗೆಯ್ದು ಇವಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ದಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸದೆ ಅರಸನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸಿದರು ರಾಜನು ಜನಾರ್ದನಶರ್ಮನಿಗೆ ತನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರೊಂಟು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಮಂತ್ರೀವರ್ಮ ! ಜನಾರ್ದನ

ಚಾರ್ಯ ! ನೀನು ನನಗೆ ಪ್ರಾಣದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರತ್ಯುಪ
ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಲದು ನಾನು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಈ ಅಲ್ಪವಾದ
ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ದಯಮಾಡಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೃತ್ಯಕೃತ್ಯನ
ನ್ನಾಗಿಸಬೇಕು ಈ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬರುವ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ
ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಶಾಶ್ವತ
ವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆದರೆ ಆ ಮಂತ್ರಿಸತ್ತಮನು ಆತನು
ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆತನುಕೊಟ್ಟ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ನೂರವಿಳಗ್ರಹಾರಗಳನ್ನು
ಕಟ್ಟಿಸಿ ರಾಜನ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದ
ಗ್ರಹಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ರಾಜನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಪಾರಂಪರ್ಯನಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸನ್ನ
ದುಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟನು. ಅದುಮೊದಲು ಆ ನೂರೆಂಟು ಆಗ್ರಹಾರಗ
ಳನ್ನು ಅವರವರ ಮಂಶದವರೇ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಸತ್ಯಶೀಲ ! ನಾವಿಳಿ
ದಿರುವ ಈ ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ “ ಜನಾರ್ದನವರ ” ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದುದು
ಜನಾರ್ದನಶರ್ಮನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಯಿಂದಲೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಸತ್ಯಶೀಲನು
ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯ ಬುದ್ಧಿವೈಶದ್ಯವನ್ನೂ ಕಾಲತ್ರಯವೇದಿತ್ವವನ್ನೂ ಶಿಷ್ಯವಾ
ತ್ಸಲ್ಯವನ್ನೂ ಶ್ಲಾಘಿಸಿದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಆ ದಿನದ ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿದ್ದು
ಅರುಣೋದಯಕ್ಕೆಯೇ ಎದ್ದು ಕಾಶ್ಮೀಚಿತಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು
ಮುಂದಿನ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದರು.

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ. :—

ದೇವಸ್ಯಸವಿತುರ್ಭಗೋ ವರೇಣ್ಯಂತಚ್ಚಧೀಮಹಿ |

ಪ್ರಚೋದಯಾದ್ಧಿಯೋಯೋನ ಸ್ತಸುಸಾಕ್ಷಿತಿತಾತ್ಮನಾಂ ||

ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಮುಂದಿನ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಹೊರಟು ಮಾರ್ಗಮ
ಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲದೆ ಅಧ್ವತ್ಯಮವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ
ನಡೆದರು. ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಆಹಾರವೇ ಇಲ್ಲ ಅಸ್ತಮಯ
ಸಮಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸೇರಿ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊ
ಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಬಗೆದು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಎಲ್ಲಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೂ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ
ಬಂದರು. ಆದರೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣಹಳ್ಳಿಯೂ ಗೋಚರಿಸಲಿಲ್ಲ ಏನು
ತಾನೆ ಮಾಡಿಯಾರು ? ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊರೆಯು ಕಂಡುಬಂದುದರಿಂದ
ಅಲ್ಲಿಳಿದು ಸಾಯಂತನ ಸಂಧ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ವರ್ತಿಸಿ ನದಿಯ ಮಧುರಜಲವ

ನ್ನೀ-ಟಿ ತತ್ತೀರದ ಒಂದು ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಸತ್ತಲಿರಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಸತ್ಯಶೀಲನು ನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದ ವರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ ಬಂದು ಚಿವಾನಂದಯೋಗಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಇಂತೆಂದನು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ! ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಾದರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲವೆ ನಾವು ಭಾವಿಸಿದುದು ಅಗೋ ! ನಾನು ನೀಡಿರುವ ತೋರು ಬೆರಲಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವಿರುಗುವುದು. ಈ ತೋರೆಯ ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿನಿಸು ದೂರದವರೆಗೆ ಹೋಗಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಾಕಾರವಾಗಿಯೂ ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಒಂದು ಕಲ್ಲನ್ನು ನೆಟ್ಟಿರುವರು. ಅದನ್ನು ಆಗ ತಾನೆ ಪೂಜಿಸಿದ್ದ ಕುರುಕು ಕಂಡುಬಂದುದರಿಂದ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವಿರಬಹುದೆಂದು ಮತ್ತಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಲು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯು ಗೋಚರಿಸಿತು ನಾನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ಪಾಕಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಹೋಗೋಣವೆ ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ಯೋಗಿಯು ದಕ್ಕ ಸಮ್ಮತಿಸಿದನು ಇಬ್ಬರೂ ಎದ್ದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುಕಳೆದರು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಆ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಬ್ಬರೂ ಊಟ ಮಾಡಿದರು.

ಚಿವಾನಂದಯೋಗಿ ಒಂದುಕಡೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡನು ಸತ್ಯಶೀಲನು ತನ್ನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಗುರುವಿನೆಡೆಗೆಯ್ದು ಗುರುವರ್ಯ ! ನಾನು ಕಂಡ ನಾಗಶಿಲೆಗೂ ಈ ಹಳ್ಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡೆಮೇ ಕಾಲುಹರಿದಾರಿಯಾಗುವುದು ಆ ನಾಗಶಿಲೆಯನ್ನು ಈ ಗ್ರಾಮದ ಕತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸದೆ ಅಷ್ಟುದೂರದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದರು ? ಗ್ರಾಮದಬಳಿಯಿದ್ದರೆ ಅರ್ಚನೆಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಲ್ಲವೆ ? ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೆ ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದ ಮಹಾಭುಜಂಗಮವು.

ಆಗ ಯೋಗೀಂದ್ರನು ಪ್ರಿಯಕುಮಾರ ! ಲಾಲಿಸು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಒಂದು ಕಾಡಿರುವುದು ಅಲ್ಲಿ ಮಹನೀಯನಾದ ಒಬ್ಬ ಯೋಗಿಯು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕಂದಮೂಲ ಫಲಾದಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿ ಹಸಿವನ್ನಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮನುಷ್ಯಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನೇ ತೊರೆದು ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು ಆ ಮಹಾಸುಖಮನೋದು ದಿನದಲ್ಲಿ ನದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನಾದ್ಯನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಾವು ದಾಂಗಡ್ಡವಾಗಿ ಮಲಗಿ ಕದಲದೆ ಇದ್ದುದನ್ನಾತನು ಕಂಡು ಜಂತುಭಾಷೆಯನ್ನರಿತ ಆ ಯೋಗಿಯು ಅವರೊಡನೆ ಇಂತೆಂದನು. ಓ ಸರ್ಪವೇ ! ನೀನು ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ

ಮಲಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆ ? ನನಗೆ ನಿನ್ನ ವಿಷದಿಂದ ಭಯವುಂಟಾಗದು ಆದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಕಂಡರೆ ಭಯಭ್ರಾಂತರಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ನೀನಿಲ್ಲಿರುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ ನಿನ್ನನ್ನೀಗ ದಾಟಿಹೋಗುವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದಿಷ್ಟು ತೊಲಗು ಎಂದು ಮುನಿಯು ಕಡುಶಾಂತದಿಂದ ನುಡಿದನು.

ಸತ್ಯಶೀಲನೆ ! ಸಾಧುಗಳ ದರ್ಶನ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಎಂತಹ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳವುಗಳೋ ? ಏನು ಹೇಳಲಿ ? ಆ ದುಷ್ಟಸರ್ಪಕ್ಕೆ ಅದರ ಭಾಗ್ಯವು ಫಲಿಸುವ ಸಮಯವು ಬಂತೋ ಹೇಗೋ ! ಅದಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು ಕೇಳು.

[ಮಹಾನುಭಾವಸಂಸರ್ಗಃ ಕಸ್ಯನೋನ್ನತಿಕಾರಕಃ |

ರಥಾಂಬುಜಾಹ್ನವೀ ಸಂಗಾತ್ರಿದ್ರೌಪದೀವಂದ್ಯತೇ ||೧||

ಸಾಧೂನಾಂದರ್ಶನಂ ಪುಣ್ಯಂತೀರ್ಥ ಭೂತಾಃ ಸಾಧವಃ |

ಕಾಲೇನಫಲತೇತೀರ್ಥಂ ಸದ್ಯಸ್ಸಾಧುಸಮಾಗಮಃ ||೨||]

ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಮಳೆಯನೀರು ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆವುದಲ್ಲವೆ ಅದು ಗಂಗಾಸಂಗದಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾಗಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದಕೂಡ ವಂದಿಸಲ್ಪಡುವುದು ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಾತ್ಮರ ಸಂಗವು ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನೆ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧುಗಳು ಮಹಾತೀರ್ಥಗಳಿಗೆ ಸಮಾನರಾದವರು ಆದುದರಿಂದ ಸಾಧುಸಂದರ್ಶನವು ಪುಣ್ಯಕರವಾದುದು ತೀರ್ಥವು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೋ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸಾಧುಸಮಾಗಮವಾದರೋ ಆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೇ ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವುದು ಸಾಧುಗಳ ಸಂಗದಿಂದ ದುಷ್ಟರು ಸಾಧುತ್ವವನ್ನು ಪಡೆವುದುಂಟೇ ? ಎಂದು ಸಂಶಯಪಡಬೇಡ.

“ ಸತ್ಸಂಗಾ ದ್ಭವತಿಹಿ ಸಾಧುತಾ ಖಲಾನಾಂ |

ಸಾಧೂನಾಂ ನಹಿ ಖಲಸಂಗಮಾ ತ್ಪಲತ್ವಂ ||

ಆಮೋದಂ ಕುಸುಮಭವಂ ಮೃದೇವಧತ್ತೇ |

ಮೃದ್ಗಂಧಂ ನಹಿ ಕುಸುಮಾನಿ ಧಾರಯಂತಿ || ೧ ||

ಸತ್ಸಂಗದಿಂದ ದುಷ್ಟರಿಗೆ ಸಾಧುತ್ವವುಂಟಾಗುವುದು. ದುಸ್ಸಂಗದಿಂದ ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ದುಷ್ಟತ್ವವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆಂದರೆ—ಗೂವಿನ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮಣ್ಣು ಮಗಮಗಿಸುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಹೂಗಳು ವಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಪಡೆವುದಿಲ್ಲ.

ಸತ್ಯಶೀಲನೆ, ಆ ಘಟಿಸರ್ಪಕ್ಕೆ ಮುನಿಯ ದರ್ಶನದಿಂದ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತಷ್ಟೆ ? ಆಗ ಅದು ಹೆಡೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಇಂತೆಂದಿತು.

“ಸ್ವಾಮಿ! ನಾನು ದುಷ್ಟ ಜಂತು. ತಾವು ಅಹಿಂಸಾಪರರೂ ಶಾಂತ ಚಿತ್ತರೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದೂರವಾಗಿ ತೊಲಗೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರೆ ಇದು ದುಷ್ಟಜಂತುವು, ಇದರಿಂದ ಅನೇಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂದೇಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು, ನನಗೆ ವಿಷವು ಹೇಗೆ ಸಹಜಾತವಾದುದೋ ಹಾಗೆಯೇ ದುರ್ಗುಣಗಳೂ ಸಹಜಾತಗಳು. ನಾನೀವರಿಗೆ ಅನೇಕರನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಮದೀಯ ಖನ್ನರ ವಿಷಾಗ್ನಿಜ್ವಾಲೆಗಳಿಗಾಹ ತಿಯನ್ನಿತ್ತಿರ ವೆನು. ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಅಲ್ಪಜಂತುಗಳನ್ನು ಹಿಂಸೆಮಾಡಿ ತಿಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡೆನು ಎಷ್ಟುಕಾಲವಾದರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದ್ದರೆ, ಅಯ್ಯೋ! ನಾನು ಕೃತಾರ್ಥನಾಗುವುದೆಂದಿಗೆ? ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಈ ಪಾಪಜನ್ಮವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿಸ್ಕರವನ್ನು ಪಡೆವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ರೀತಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡಿ ತೆರಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿತು.

ದುಷ್ಟಜಂತುವದು ವಿನೇಕದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡುದಕ್ಕೆ ಯೋಗಿಯು ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಅದರೊಡನಿಂತೆಂದನು.

ನಿನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವೆನು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತೀರ್ಯಗ್ಜಂತುವಾದ ನಿನಗೆ ಈ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಜ್ಞಾನವು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇಳು, ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಓ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆ! ನೀನು ನನ್ನ ಉಪದೇಶದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವೆಯಾದರೆ ನಿನಗೆ ಸದ್ಗತಿಯುಂಟಾಗುವುದು. ಇಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ನೀನು ಯಾರನ್ನೂ ಕಡಿಯದೆ, ಯಾರಿಗೂ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ಮಾಡದೆ, ಬಾಯಿಯ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಅಲ್ಪ ಜಂತುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ, ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ, ನಿಮ್ಮಜಾತಿಗೆ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿ ವಾಯುವೇ ಆಹಾರವಾದುದರಿಂದ ವಾಯುಭಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆ. ನೋಡಿದವರ ಮೇಲೆಯೆಲ್ಲ ಆಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ. ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಭುಷ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ. ಇದೊಂದು ವ್ರತವೆಂದು ತಿಳಿ. ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಆಚರಿಸಿಸೆವಾದರೆ ನಿನಗೆ ಸದ್ಗತಿಯುಂಟಾಗುವುದು. ನಿರಂತರವೂ ಭಗವಂತನನ್ನು ಉಪಾಸಿಸುತ್ತಿರು ಎಂದು ನುಡಿದು ಬಲಗಿವಿಯಲ್ಲಿ ತಾತಕನುಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಆ ಸರ್ವವು ಮಹಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆ ಮುನಿಯ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಆ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು.

ಆ ಮಹಾಸರ್ಪವು ಅಂದು ನೊದಲಾಗಿ ತನ್ನ ದುಷ್ಟವರ್ತನವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಸಾಧುವಾಗಿರುತ್ತ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಹಾರಮಾಡುತ್ತ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಸರಿಯಾದ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಅದು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಒಣಗಿ ಒಣಗಿದ ಬಾಳೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಂತಾಯಿತು. ಜವಸತ್ವಗಳು ಕ್ಷೀಣಿಸಿದುವು. ಮೆಲ್ಲನೆ ತೆವಳಿಕೊಂಡು ಬರುವಕಾಾಗಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆಗೆ ದೋಗುವುದೆಂದರೆ ಅತಿ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದರೂ ಅದು ಮುನಿಯ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮರೆಯದೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಅದು ಒಂದೇಕಡೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಸರಪಟ್ಟು ಗ್ರಾಮದಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೇಲಿಯಲ್ಲಿಗೆ ತೆವಳಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಿತು. ಆ ಗ್ರಾಮದ ಬಾಲಕಸನ್ಮೇಕರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಆದರ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ಸರ್ಪವನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರಿ ನೊದಲನೆಯದಿನವಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಓಡಿಹೋದರು. ಆದರೆ ಹಾವು ಬುಸ್ಸೆಂದವರನ್ನು ಭಯಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕಚ್ಚಿ ಉಪದ್ರವಗೊಳಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಬಾಲಕರು ಮಾರನೆಯದಿನವಲ್ಲಿಗೆ ಆಟವಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಹಾವು ಅದೇಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆಗೆ ಜರುಗಿ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಆ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹಾವು ಸತ್ತುಹೋಗಿದೆ ಎಂದೂ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಪ್ರಾಣವೇನೋ ಇರುವುದು. ಆದರೆ ಏತಕ್ಕೋ ಕದಲದೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದು ಎಂದೂ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಬಂದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಬಂದು ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಬಡಿವುದು. ಮರಳು ಚೆಲ್ಲುವುದು. ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ತಾಕುವುದು ನೊದಲಾದ ಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. “ಮೃದು ಸರ್ಪತ್ರ ಬಾಧ್ಯತೇ” ಎಂಬಂತೆ ಸಾಧುಗಳಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ದುಷ್ಟರಿಂದ ಹಿಂಸೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು. ಬಾಲಕರಾದರೋ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ ವಿಚಾರಶೂನ್ಯರಾದುದರಿಂದ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ವಿಷಜಂತುವಾದರೂ ಸಾಧುವಾಗಿಯೂ ವಿನೇಕಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೊಂದು ತೊಂದರೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಹೆಬ್ಬಾವು ಯಾರಿಗೂ ಯಾವ ಕೇಡನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಎಷ್ಟುಶಾಂತವಾಗಿ ಬಾಧೆಗಳನ್ನು ತಾಳಿ ಇದ್ದಿತೋ ಅಷ್ಟು ಅಧಿಕವಾದ ಕಷ್ಟವದಕ್ಕೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆ ಊರಿನ ಬೇಲೆಯ ಹತ್ತಿರವಿರಲಾರದೆ ಅದು ಜರುಗಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನೊದಲಿನಂತೆ ಆ ಮುನೀಶ್ವರನು ಬಂದು ದೋಗುತ್ತಿರುವ ನಾರಿಗನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಮಲಗಿತು. ಆ ಮಹಾತ್ಮನಾನುಪಗಡದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಆ ಸರ್ಪವನ್ನು ನೋಡಿ ತನ್ನಿಂದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದ ಭುಜಂಗಮವಿದೆಂದು ತಿಳಿದು

ಅದರ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಎಲೈ ಪವನಾಶನವೇ! ಕ್ಷೇಮವೇ? ನಾನು ಬೋಧಿಸಿದಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವೆಯಾ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ಭುಜಂಗವಾತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮಹಾತ್ಮಾ! ನನ್ನ ಕ್ಷೇಮವನ್ನೇನು ಕೇಳುವಿರಿ. ಇಗೋ! ನನ್ನ ದೇಹಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ನನ್ನಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ವರದ ಬಗೆಯನ್ನಾಲಿಸಿರಿ. ದೇವ! ತಮ್ಮ ಉಪದೇಶವು ನನಗೆ ಮೇಲನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೇಡನ್ನೇ ಉಂಟುಮಾಡಿರುವುದು. ಹೀಗಾಗುವುದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂದು ನಡೆದ ವರ್ತಮಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿತು. ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಾ! ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಬಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ಬುಸ್ಸೆಂದು ಹೆದರಿಸುವುದು, ಅಟ್ಟುವುದು, ಕಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಮುಂತಾದ ನನ್ನ ದುಸ್ವತನವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಈಕಾಡು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಬಾಧೆಗಳುಂಟೆಂದು ತೋರುವುದು. ಸಾಧುಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಹಿಂಸಿಸುವವನೇಕರು ನಿಮ್ಮಾಚ್ಛೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದುದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದೆನು. ಎಂದು ಬಲು ದೀನಧ್ವನಿಯಿಂದ ನುಡಿಯಿತು.

ಯೋಗೀಶ್ವರನವರ ನುಡಿಗಳಿಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ ನಗುತ್ತ ಮರುಳೆ! ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳಿಗೆರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರವೆಂದೋದೆ. ವರರಿಗೆ ಹಿಂಸೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದನೇ ಹೊರತು ನಿರ್ದಯರಾಗಿ ಬಾಧಿಸುವವರನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ಅವರು ನಿನ್ನಗೊಡವೆಗೆ ಬಾರದಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದನೇ? ಅಂತಹ ಉಪದೇಶವನ್ನು ನಾನು ನಿನಗೆ ಮಾಡುವೆನೆ? ಆಲೋಚಿಸದೆ ನೀನಾಗಿ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನನುಭವಿಸಿದೆ; ಇದು ಮೊದಲು ನಿನಗೆ ಬಾಧೆಯುಂಟು ಮಾಡಲು ಬಂದವರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಭೀಷಣವಾಗಿ ಬುಸ್ಸೆಂದು ಶಬ್ದಮಾಡು. ಆಗ ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡರು. ಯಾರಿಗೂ ಅಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪದೆ ನಿನಗೆ ಸದ್ಗತಿಯುಂಟಾಗುವುದು ಹೋಗು ಎಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಮುನಿಯು ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಅದು ಮೊದಲೊಂದು ಸರ್ಪರಾಜನು ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲು ಅದಕ್ಕೆ ಅನಸಾನಕಾಲವು ಸಮಾಪಿಸಿತು. ಯೋಗಿ ಮರ್ಯನು ಸ್ನಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೊಳೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಗುರುವರ್ಮ! ಇಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಆಯುಷ್ಯವು ತೀರಿತು. ಈ ಲೋಕವನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಭುಜಂಗಮವು ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಡನೆಯೇ ಗಂಧರ್ವನೊಬ್ಬನು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮುನಿಯನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಎಲೈ ಮುನಿಮಂಡನವೇ! ನಾನು ಚಿತ್ರಕೇತುವೆಂಬ ಗಂಧರ್ವನು. ವೈಷ್ಣವಭಕ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆಯೇನೆಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು,

ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಅತಿತ್ವರಿತವಾಗಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿಯೋ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನಾರದಮುನೀಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿ, “ಮುನೇ! ಮಾಸರ್ಪ ಮಾಸರ್ಪ” ಋಷಿಯೇ ಹೋಗಬೇಡ! ಹೋಗಬೇಡ! ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು! ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆತನು ಶಾಂತಚಿತ್ತನಾದರೂ ನನ್ನ ಗ್ರಹಚಾರ! ಮಹಾಕೋಪಿಷ್ಠನಾಗಿ, “ಸರ್ಪೋಭವ” ಎಂದು ಶಾಪವನ್ನಿತ್ತನು. ವಿಶಾಪವ ನ್ನನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಆತನು ಹೀಗೆಂದನು— ನೀನು ಪಿಪ್ಪಲಾರಣ್ಯನೆಂಬ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಪವಾಗಿರು. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟದ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಕೌಂಡಿಷ್ಯನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಮುನಿಯು ಭವಾನೀನದಿಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಸ್ನಾನಕ್ಕೇಂದು ಬರುತ್ತಿರುವನು. ನೀನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಮಲ ಗಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾತನಾಡುವನು. ಆಗ ನಿನಗೂ ಆತನಿಗೂ ಸಂಭಾಷಣೆ ಆಗುವುದು. ಆತನು ನಿನಗೆ ತಾರಕವನ್ನು ಪದೇಶಿಸುವನು. ನಿನಗವಸಾನ ಕಾಲವು ಪ್ರಾಸ್ತವಾದಾಗ ಆತನ ಸ್ವರ್ಗಾರ್ಥವು ನಿನಗಾಗುವುದು. ಆಗ ನಿನಗೆ ಪ್ರಾಣವು ಹೋಗುವುದು. ಬಳಿಕ ನಿನ್ನ ಗಂಧರ್ವತ್ವವು ನಿನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಾಗುವುದು ಹೋಗು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಕೌಂಡಿಷ್ಯ ಮುನೀ ಶ್ವರನೇ! ನಿನ್ನಿಂದ ನನಗೆ ಸ್ವರೂಪವು ಸಿದ್ಧಿಸಿತು. ಇದುವರೆಗೆ ನಾನು ವಾಸಿಸು ತಿದ್ದ ಈ ಶರೀರವನ್ನಿಲ್ಲಿಯೇ ಹೂತಿಟ್ಟು ಇವರವೇಳಿ ಈ ದೇಹದ ಆಕಾರದಿಂದ ಒಂದು ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಪೂಜಾರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುನೀಶ್ವರನನ್ನು ವಂದಿಸಿ ಆತನು ಗಂಧರ್ವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಬಳಿಕ ಕೌಂಡಿಷ್ಯಮುನಿಯು ಆ ಸರ್ಪದೇಹವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹೂಳಿಸಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆ ಭಜಂಗನ ಬಿಂಬವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮ ಲವಾದ ಒಂದು ಶಿಲೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿಸಿ ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾ ಡಿಸಿ ಅದರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯಿಸಿ, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಈ ಬಿಂಬವನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಐಶ್ವರ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಉಂಟಾ ಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಯೋಗಿಯು ಹೊರಟುಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿಂದಾರಂ ಭಿಸಿ ಗ್ರಾಮನಿವಾಸಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರವಾದರೂ ಹೋಗಿ ಆ ನಾಗರಕಲ್ಪವನ್ನು ಪೂಜೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವರು. ಈ ವೃತ್ತಾಂತವು ನಡೆದು ಬಹುಕಾಲ ವಾಗಿರುವುದು. ಜನರು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡು ತ್ತಿರುವರು ಎಂದಾಚಿದಾನಂದ ಮುನಿಯು ಹೇಳಲು ಸತ್ಯತೀಲಸು ಪರಮಾನಂದ ಕಂದಳಿತ ಹೃದಯಾರವಿಂದನಾಗಿ ಗುರುವನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದನು.

ಇಂತು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಇವು ತ್ತು ಮೂರನೆಯ ದಿನದ, ಕಥೆ. :—

ರೀಕ್ಷಾಶ್ರೀಕ್ಷಣದಕ್ಷಾಯ ಪಕ್ಷಿಸತ್ರಾಯಜಿಷ್ಣವೇ |

ಚಕ್ಷುಶ್ಚ್ರವಶಯಾನಾಯ ಸಾಕ್ಷಣೇಬ್ರಹ್ಮಣೇನಮಃ ||

ಆ ದಿನದ ರಾತ್ರಿ ಆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿ ಉದಯವಾಗುತ್ತಲೇ ಎದ್ದು ನದಿಗೆ ಬಂದು ಸ್ನಾನಾನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಚಿದಾನಂದ ಮುನಿಯು ಶಿಷ್ಯನೊಡನೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲದೆ ದಾರಿಗರ ಸೌಕರ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಧರ್ಮಶಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಳಿದು ಶಾಲಾಧಿಕಾರಿಯು ಕೊಟ್ಟ ಸದಾನ್ವತ್ತಿಯಿಂದ ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ಪಣ್ಣಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡು ಮಾರ್ಗಾಸಾಧನವನ್ನು ಪುನರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಗಿಲಬಳಿಯಿದ್ದ ಒಂದು ತಿಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಮಲಗಿದರು. ಸತ್ಯಶೀಲನಾಗ ಗುರುವಂ ನಿರುಕ್ತಿ ಗುರುವರ್ಯ ! ನೋಡಿದಿರಲ್ಲವೆ ? ಒಳ್ಳೆಯನೀರಾದರೂ ದೊರೆಯದ ಈ ದುರ್ಗಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಬಂದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನದೆ ಆಹಾರಾದ್ಯುಪಚಾರಗಳು ನಡೆವಂತೆ ಕಟ್ಟಿಳೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಆ ಮಹಾನುಭಾವನಾವನೋ ತಿಳಿಯದು ಆತನು ಸರ್ವರಿಂದಲೂ ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಲ್ಲವೆ ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆತನು ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹನೇಸರಿ ಬಹುದೂರದಿಂದಲೂ ನಡೆದುಬಂದ ನಮಗೆ ಈ ನಡುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಧರ್ಮಶಾಲೆಯು ತಟ್ಟಿಸಿದಿದ್ದರೆ ಬಹು ಪ್ರಯಾಸವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು ಭಗವಂತನು ಈ ದುರ್ಗಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮಗೀ ಧರ್ಮಶಾಲೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಆಗ ಯೋಗಿ ಪುಂಗವನಾತನೊಡನೆ ಕುಮಾರ ! ಈ ನಡುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಧರ್ಮಶಾಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವುಂಟು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳು ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಅಧಿಕ ಕುತೂಹಲವಲ್ಲವೆ ? ಎಂದು ತತ್ಕಥಾ ಕಥನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ ಕಥೆ.

ವತ್ಸ ! ಸತ್ಯಶೀಲ ! ಅಗೋ ! ನಮಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದ ಬೆಟ್ಟವು ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನೋಡು ಅದಕ್ಕೆ ಏಕಶೃಂಗವೆಂದು ಹೆಸರು ಉನ್ನತವಾದ ಶಿಖರವೊಂದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಹೆಸರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಿರುವುದು ಅಗರ ಬುಡದಲ್ಲಿ ನಂದಿವರ್ಮನವೆಂಬೊಂದು ಗ್ರಾಮವಿದ್ದಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನನೂ ಪರಮಶಾಂತನೂ ಆದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಭಾರ್ಯಾದ್ವಿತೀಯನಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಆತನ ಹೆಸರು ಧರ್ಮಶರ್ಮನು ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ಚಂಡಿಕೆ ಧರ್ಮಶರ್ಮನಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯನೋ

ಚಂಡಿಕೆಯು ಅಷ್ಟು ಅಯೋಗ್ಯಳು ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಳೆಂಬ ಗುಣಗಳುಂಟೆಂಬುದೇ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದು ಮಹಾದುಷ್ಪಳಾದ ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಬಹು ಸಾಧುವಾದ ಆತನನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆಲ್ಲ ಬಯಲಿ ಹೊಡೆದು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಬಾಧೆಗೊಳಿಸುತ್ತ “ಎಲಾ ಮುಂಡೆಯ ಮಗನೇ ! ಮದುವೆಯಾದವನು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಅನ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಬೇಡವೆ ? ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತರೆ ಸಂಸಾರವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ? ಹೋಗು ಭಿಕ್ಷವನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೊಡು. ನಿನ್ನ ಕಷ್ಟವು ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸೌಖ್ಯವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು. ನಾನು ಮಾಡಿದ ದುಷ್ಕರ್ಮದಿಂದ ನಿನಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಾದೆನು, ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ನಿಂದಿಸಲು ಮಹಾ ಶಾಂತಚಿತ್ತನಾದ ಧರ್ಮಶರ್ಮನು ಹೆಂಡತಿಯು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೂ, ಅವಳಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದುರ್ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಮನಗೆಟ್ಟು ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ಭಿಕ್ಷಾವೃತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ತಿರುದುತಂದು ಹೆಂಡತಿಯ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು ಸತ್ಪುರುಷನೆಂದು ಬಗೆದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಪರಮಪಾಪಿಷ್ಠಿಯಾದ ಚಂಡಿಕೆಯು ಆತನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾಲೋಚಿಸದೆ ತಂದ ಅಕ್ಕಿ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ರುಚಿಯಾಗಿ ಪಕ್ಕಮಾಡಿ ತಾನುಮಾತ್ರ ಹೊಟ್ಟೆಯತುಂಬ ಭಕ್ಷಿಸಿ ಆ ಬಳಿಕ ಪಾತ್ರೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೀದುಹೋಗಿದ್ದ ಸೀಕಲನ್ನೂ ನೀರನ್ನೂ ನಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಳು ಆತನದನ್ನೇ ಅಮೃತವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಅವಳು ಕೊಟ್ಟದರಲ್ಲೆಯೇ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ದುಷ್ಪಳಾದ ಅವಳಾತನನ್ನು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಯಿಂದೇಳುತ್ತಲೇ ಹಗ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕೈಗಳು ನೋಯುವವರೆಗೂ ಆ ಪರಮ ಸಾಧುವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಸೌಖ್ಯವಾಗಿ ಬಾಳಿಸದ ನಿನಗಿದೇ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದು ಹೇಳಿ ಭಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಳುಹುತ್ತಿದ್ದಳು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದವಳಿಗೆ ರೂಢಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಿತು ಆತನು ಆ ದೆಬ್ಬೆಗಳಂ ತಾಳಲಾರದೆ ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ತಿರುದು ತಂದು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಆತನು ತನ್ನ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಹೇಳಿದವನಲ್ಲ.

ಆ ನೀಚಳು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ತಪ್ಪದೆ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಹಗ್ಗದಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ಊರಿನವರು ಆ ಚಂಡಿಕೆಯ ಬಾಯಿಗೆ ಹೆದರಿ ಯಾವ ಮಾತನ್ನಾಗಲಿ ಆಡಲಾರದೆ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತ ಅಯ್ಯೋ ! ಪಾಪ !

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಹಣೆಯಬರಹವೇ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಯಾರೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲರು ? ಎಂದು ಬಗೆದು ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಿದ್ದರು ಸಾವಿರವೇಕೆ ? ಆ ಚಂಡಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಪ್ರಳಯಕಾಲದ ಚಂಡಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಭೀತಚಿತ್ತರಾಗಿ ದೂರವಾಗಿ ತೊಲಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸತ್ಯಶೀಲ ! ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗೃಹಸ್ಥನಾದವನಿಗೆ ಪುರಾಕೃತಪುಣ್ಯದಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ಹೆಂಡತಿಯು ದೊರೆಯಬೇಕಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಿಲ್ಲ. 1 ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಪತಿಯೇ ದೇವರು, ಪತಿಯೇ ಬಂಧುವು, ಪತಿಯೇ ಗತಿಯು, ಪತಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾದ ಗತಿಯು ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. 2 ಪತಿಯು ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದೇ ಸತಿಗೆ ಮನೆ. ಅವನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮನೆಯಾದರೂ ಕಾಡು. 3 ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ವ್ರತಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಉಪವಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪತಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಪೂಜ್ಯತೆಯುಂಟು. 4 ಗಂಡನು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ತಾನು ಬದುಕಿರುವಳೂ, ಗಂಡನು ಸತ್ತರೆ ತಾನು ಸಾಯುವಳೂ, ಗಂಡನು ಸಂತೋಷದಿಂದಿದ್ದರೆ ತಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದಿರುವಳೂ ಯಾವಳೂ, ಅಂತಹ ಸಹಜವಾದ ಸ್ನೇಹರಸದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಕುಲವನಿತೆಗೆ ಯಾರು ಸಮನಾಗುವರು ? ವತ್ಸ ! ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪರಕೀಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ, ಓಹೋ ! ಗಂಡಸರು ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮೂಗಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಸ್ತತ್ವಂತ್ರರು, ಎಲ್ಲ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತಂದೆಗೂ ಗಂಡನಿಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅಧೀನರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದುಮುತಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು ಇಂತಹ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಗಂಡಸರೇ ಮಾಡಿದುವು ಹೆಂಗಸರು ಎದ್ದು ವಂತರಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಂತವು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತ ನಿಶ್ಚಿಂತವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಪತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಲ್ಲವಾದರೂ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವರು ಇದು ಕಲಿಯುಗಮಹಿಮೆ ಮಾಡುವುದೇನು ?

1 ಪತಿರ್ಹಿ ದೇವೋ ನಾರೀಣಾಂ ಪತಿರ್ಹಿ ಬಂಧುಃ ಪತಿರ್ಹಿ ತಿ ||

ಪತ್ಯುರ್ಗತಿ ಸಮಾನಾಸ್ತಿ ದೈವತಂ ವಾ ಯಥಾಪತಿಃ || ೧ ||

2 ವೃಕ್ಷಮೂಲೇಪಿದಯಿತೋ ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ ತದ್ಗೃಹಂ ||

ಪ್ರಾಸಾದಸ್ತೇನಹೀನಸ್ತು ಕಾಂತಾರಾವತಿರಿಚ್ಯತೇ || ೨ ||

3 ನಾಸ್ತಿ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪೃಥಗ್ಯಜ್ಞೋ ನವ್ರತಂ ನಾಪ್ಯುಪೋಷಣಂ ||

ಪತಿಂ ಶುಶ್ರೂಷತೇ ಯೇನ ತೇನ ಸ್ವರ್ಗೇ ಮಹೀಯತೇ || ೩ ||

4 ಜೀವತಿ ಜೀವತಿನಾಥೇ ಮೃತೇ ಮೃತಾಯಾ ಮುದಾಯುತಾ ಮುದಿತೇ ||

ಸಹಜಸ್ನೇಹರಸಾಲಾ ಕುಲವನಿತಾತೇನತ ಲ್ಯಾಸ್ಯಾತ್ || ೪ ||

ಶಿಷ್ಯಾಗ್ರಣೀ ! ಯಾವಳು ದುಷ್ಟೆಯಾಗಿ ವಿವಾದಶೀಲಿಯಾಗಿರುವಳೋ ಅಂಥ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನೀತಿಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಕೆಲವರು ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಪಕ್ಕದ ಊರಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಧವರಾಯನೆಂಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ಐದಾರು ಮಕ್ಕಳಾಗುವವರೆಗೂ ಅತಿಕಷ್ಟದಿಂದ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ನರಸಮ್ಮನೆಂಬ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಹಲ್ಲುಮುರಿಯುವಂತೆ ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಕಡೆಗೆ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಪುತ್ರವತಿಯಾದ ಅವಳನ್ನೂ ಪುತ್ರರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ದೇಶಾಂತರಗತನಾದನು 'ರ್ಮಶರ್ಮನಿಗೆ ಅಂತಹ ವೈರಾಗ್ಯವು ಹುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಚಂಡಿಕೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದೇ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದಿತು. 5 ದುಷ್ಟಳಾದ ಹೆಂಡತಿ, ದುರ್ಜನನಾದ ಸ್ನೇಹಿತನು, ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸೇವಕನೂ, ಹಾವು ನೆಲಸಿರುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ವಾಸವೂ ಮೃತ್ಯುಪ್ರದವಾದುವು. ಹಾಗೆ ಚಂಡಿಕೆಯಿರುವ ಮನೆಯು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಮೃತ್ಯುಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದಿತು ಹೀಗೆಯೇ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ಬಳಿಕ ಒಂದುದಿನ ಧರ್ಮಶರ್ಮನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹಗ್ಗದ ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಿರಿಕೆಗಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಮಾರಾಧನೆಯಾಗುವುದೆಂದೂ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುವರೆಂದೂ ಕೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡನೆ ಸೇರಿ ತಾನೂ ಹೊರಟನು.

ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾರಾಧನೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಿತು ನೊದಲಿಂದಲೂ ಹೊಟ್ಟೆಯತುಂಬ ಅನ್ನವನ್ನು ತಿಂದಿರುವ ಧರ್ಮಶರ್ಮನು ಅಲ್ಲಿ ಷಡ್ರಸೋಪೇತವಾದ ಭೋಜನವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಭುಜಿಸಿ ಯಜಮಾನನಿತ್ತ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣವಾದನು ಆದರೆ ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿಂದ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಆಹಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದು ಆ ದಿನ ತುಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಊಟವನ್ನು ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಅಧಿಕವಾದ ಆಯಾಸವನ್ನುಹೊಂದಿ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಹಜ್ಜೆಯನ್ನಾದರೂ ಇಡಲಾರದೆ ಒಂದಾನೊಂದು ಮನೆಯ ಮುಖಶಾಲೆಯ ನೇದಿಕೆಯಮೇಲೆ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಲಗಿದನು ಕೊಂಚ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಯಾಸವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದರೂ ತೂಕಡಿಕೆಬಂದು ಗಾಢನಿದ್ರಾವಶನಾದನು ಯಾರೂ ಆತನನ್ನು ಎಚ್ಚರ

5 ದುಷ್ಟಾಭಾರ್ಯಾಶಯಂ ಮಿತ್ರಂ ಭೃತ್ಯಶ್ಚೋತ್ತರದಾಯಕಃ |

ಸಸರ್ವೇಚಗೃಹೇವಾಸೋ ಮೃತ್ಯುರೇವ ನಸಂಶಯಃ ||

ವಿವಾದಶೀಲಾಂ ಸ್ವಯಮರ್ಥಚೋರಿಣೀಂ ಪರಾಢಾಸಕೂಲಾಂ ಪರಿಹಾಸಭಾಷಿಣೀಂ ||

ಆಗ್ರಾಶಿನೀ ಮನ್ಯಗೃಹಪ್ರವೇಶಿನೀಂ ತೃಷಂತಿಭಾಯಾಂ ದಶಪುತ್ರಮಾತರಂ ||

ಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಾರನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾದ ಒಂದು ಗಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಆತನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು ಎಚ್ಚತ್ತಬಳಿಕ ತನ್ನ ಪ್ರಮಾದವನ್ನು ಕುರಿತು ಅಯ್ಯೋ ! ಮರೆತು ನಿದ್ರಿಸಿವೆನಲ್ಲ ! ಮುಂದೇನುಗತಿ ? ಹಾ ! ದೈವವೇ ! ನಾನಿನ್ನು ಬದುಕಿರುವೆನೇ ? ನನ್ನ ಗ್ರಾಮವು ಬಹುದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ! ನಡೆಯಲು ತ್ಯಾಹವೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಈ ದಿನದಲ್ಲ ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ರಕ್ಕಸಿ ಯಾದ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಹಿಂಡಿಬಿಡುವಳಲ್ಲ ! ಎರಡು ದಿನಗಳ ದೆಚ್ಚಿಗನ್ನೂ ಒಂದೇ ದಿನವನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲ ! ಏನುಮಾಡಲಿ ? ಎಂದು ಭಯಪಟ್ಟು ಕಳವಳಗೊಂಡು ಹಲುಬಿ ಹುಲಿಸಿ ಕಟಕಟವದಿರಿಕಾತರಿಸಿ ಡೋಲಾಂದೋಳಿತಮಾಸನಸಾಗಿ ಒಂದಿನಿಸಾಲೋಚಿಸಿ ಹೇಗೂ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಆಗವೆಂದು ಬಗೆದು ಅಕ್ಕಿತುಂಬಿದ ತನ್ನ ದೊಡ್ಡ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿ ಹೊರಡಲಾರ-ಭಿಸಿದನು.

ಆತ್ತ ಚಂಡಿಕೆಯು ಆ ದಿನದ ಬೆಳಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಗಂಡನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದ ದರಿಂದ ಎಂದಿನಂತೆ ಗಂಡನನ್ನು ಪ್ರಗ್ರಹಪ್ರಹಾರಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿಸುವವಕ್ಕವಕಾ ಶವಿಲ್ಲವೆಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಬಾಗಿಲಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಬಾಗಿನೋಡಿದಳು ಗಂಡನ ಆಗ ಮನ ಸೂಚನೆಯು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಆದರೂ ವಾಡಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ರೂಢಿಯು ತಪ್ಪಿಹೋಗುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದೆ ತನ್ನಿಂದ ಪ್ರಹಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದದೆ ತಾನುಸಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಭರ್ತೃವಿನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಂಡು ಔಡುಗಚ್ಚುತ್ತ ಹಲ್ಲುಗಡಿಯುತ್ತ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಸಿಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಒಳ್ಳೆಯದು ! ಆ ಬುದ್ಧಿಹೀನನು ನನ್ನ ವಾಡಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ನಿಂತಿರಬಹುದು ಬರಲಿ ! ತನ್ನ ಗತಿಯನ್ನು ಆಗಲ್ಲವೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವನು ? ಈಗ ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಗಿರಲಿ ? ಕೈಯತೀಟಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ? ಅಯ್ಯೋ ಆ ಮುಂಡಮಗನಿಗೆ ನನ್ನ ಭಯವೇ ಇಲ್ಲದೆಹೋಯಿತಲ್ಲ ! ಆಗಲಿ ! ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಇಮ್ಮಡಿಯ ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೊತೆಯದೆ ಬಿಡುವೆನೇ ? ಈಗ ಸುಮ್ಮನಿರಲಾಗದು ನನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ವ್ರತಕ್ಕೂ ಲೋಪವು ಬರುವುದು ಇವಕ್ಕೇನುಸಾಯುವು ? ಎಂದು ಕೊಂಡಹೊತ್ತಾಲೋಚಿಸಿ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಹೊಸೆದು ಹಿತ್ತಲಿಗೆಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದರಳಿಯ ಮರವನ್ನು ಕೂಡು ಸಮಾಪಿಸಿ ಆಗ್ಗೆ ಆ ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷವೇ ತನ್ನ ಗಂಡನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅತ್ಯುಗ್ರತೆಯಿಂದ ಗಂಡನನ್ನು ಬಯ್ದು ಹಾಗೆಯೇ ಬಯ್ಯುತ್ತ ಹಗ್ಗದಿಂದ ಆ ಮರದ ಬೊಬ್ಬಡೆಯು ಒಡೆದುಹೋಗುವಂತೆಯೂ ಹಗ್ಗವು ಹರಿಮಹೋಗುವಂತೆಯೂ ತಾಡಿಸಿದಳು ಸತ್ಯಶೀಲನೇ ! ಆ ವಿನೋದವನ್ನೇನೆಂದು ಪೇಳಲಿ ? ಅವಳಿಂದ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷದಮೇಲೆ

ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು ಆ ಸಂಗತಿಯು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು ಅವನು ಬೇರೊಬ್ಬರನ್ನು ಮಹೋಗ್ರಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತಾನಿದ್ದ ಆ ಪಿಷ್ಪಲವೃಕ್ಷವನ್ನು ಹಗ್ಗದಿಂದ ಬಲವಾಗಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳು ತನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಹಾದುಷ್ಟಿಯಾದುದರಿಂದ ತಾನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ತನ್ನನ್ನು ಒಂದುವೇಳೆ ಹೊಡೆದಾಳೆಂದು ಭಯಪಟ್ಟು ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಆ ವನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದೊಳ್ಳೆಯದೆಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಮರದಿಂದ ದುಮುಕಿ ಅವಳಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗಿ ಓಡಿಹೋದನು. ಚಂಡಿಕೆಯ ಪ್ರಭಾವವು ಗೊತ್ತಾಯಿತೇ ? ಕುಮಾರ ! ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾರೀತಿಯಾಗಿ ಓಡುತ್ತಿರುವ ಧರ್ಮಶರ್ಮನು ಆಕೆಯ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ತಲೆಯಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೀನವದನದಿಂದ ರಾಕ್ಷಸನು ಓಡಿಹೋದ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು ದೂರದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾತನನ್ನು ನೋಡಿ ಆತನ ದೈನ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮರುಕಗೊಂಡು ಅಯ್ಯೋ ! ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಆ ಪಾಪಿಷ್ಠಿಯ ಕೈಯಿಂದ ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವನಲ್ಲ ! ಈತನು ಸಾವಕಾಶಮಾಡಿದಬಗ್ಗೆ ಅವಳು ಅತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವಳಲ್ಲ ! ನನ್ನಂಥವನುಕೂಡ ಅವಳಿಗೆ ಭಯಪಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿರುವೆನಲ್ಲ ! ಪಾಪ ! ಅವಳೀತನನ್ನು ಈಗ ಬದುಕಲೀಯುವಳೆ ? ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಆ ಪರಮಪಾಪಿಷ್ಠಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಸಾಯುವನು ಹೇಗಾದರೂ ಅವಳಬಾರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದಂತೆಮಾಡಿ ನಾನೀತನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಸುಖಗೊಳಿಸುವೆನು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಈತನ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿರುವ ಅರಳಿಯಗಿಡದವೇ ಲೆ ನಾನು ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಈ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದು ಉಚಿತವಾಗಿರುವುದು ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಮನುಷ್ಯರೂಪವನ್ನು ತಳೆದು ಧರ್ಮಶರ್ಮನಿಗಿರಲಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಇಂತೆಂದನು.

ಎಲೈ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯನೇ ! ಧರ್ಮಶರ್ಮನೇ ! ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆ ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನಗೆ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದವನು ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕರೆದು ಈಬಗೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ನಿಂತು ಆಯಾ ! ತಾವು ಯಾರು ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಹಿಂದೆಯಿಂದೂ ಕಾಣೆನಲ್ಲ ! ನನ್ನ ಹೆಸರು ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಿತು ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡಿರುವೆನು. ನಿನ್ನ ವಿಚಾರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದಿರುವೆನು. ಅದಂತಿರಲಿ ! ಏಕೆ ನೀನಿಷ್ಟು ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆ ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅಯ್ಯೋ ! ನನ್ನ ಬಾಳನ್ನು ಕೇಳುವಿರಾ ? ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ ? ನಾನು ನಿನ್ನ ಗ್ರಾಮಾಂತರಕ್ಕೆ

ಹೋಗಿದ್ದೆನು. ನಿನ್ನೆಯೇ ಬರಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಯಾಸವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಮಲಗಿದೆನು. ಎಚ್ಚರವಾಗದಷ್ಟು ನಿದ್ರೆ ಬಂತು. ಈ ದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ದಿನಾಲೂ ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಹಗ್ಗದಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಹರಿಸಿ ಭಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಳುಹುವ ವಾಡಿಕೆ. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲವಕಾಶವಿಲ್ಲವಾಯಿತು. ಈಗ ಮನೆಗೆ ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಗತಿಯೇನಾಗುವುದೋ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲನು. ಇಂದು ಅವಳು ನನಗಿಕ್ಕುವ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳುಳಿವುದೇ ಸಂಶಯವಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ! ಇನ್ನು ನನ್ನನ್ನು ತಡೆಯ ಬೇಡ, ಅವಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವ ಭಯದಿಂದ ನನ್ನ ಹೃದಯವು ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಬೇಗಬೇಗನೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆನು. ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಕಣ್ಣು ತುಂಬ ನೀರನ್ನಿಟ್ಟನು. ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಿಗೂ ಕಂಬನಿಯುಯುಕ್ತಿ ಬಂತು. ಅಯ್ಯಾ! ನನ್ನ ದುರ್ದಶೆಯೆಂಥದು ನನ್ನ ಪುರಾಕೃತ ಕರ್ಮವಿದು. ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ನೀವೇ ತಕ್ಕ ದುಃಖಿಸುವಿರಿ? ತೀರಿಸುವವರಾರು? ಅಲಸ್ಯವಾಗಿ ಹೋದರೆ ದ್ವಿಗುಣ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವುದು ನನಗೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಡಿ, ನಿಮಗೆ ಪುಣ್ಯವು ಬರುವುದು ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದನು.

ಆ ಬಾಹ್ಯಾಣನು ಹೇಳಿದುದೆಲ್ಲವೂ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ತಿಳಿದಂಶವೇ. ಅದುದರಿಂದ ಅಶ್ವರ್ಯಚಿತ್ತನಾಗದೆ ಆತನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಮರುಕವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಎಲೈ ವಿಪ್ರವರ್ಯನೆ! ನಿನ್ನ ಕಷ್ಟವನ್ನರಿತ ನಾನು ನಿನಗೆ ಮೇಲುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪದಿಂದ ನಿನಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆನು. ನಾನು ಮಾನವನಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿರುವ ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚಿರಕಾಲದಿಂದಲೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು. ಲೋಗರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಸಾಕು, ಹೆದರಿ ಮೂರ್ಛಿತರಾಗುವರು. ಇಂತಪ್ಪ ನಾನು ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೆದರಿ ಚಿರಕಾಲದಿಂದ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವೃಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿಬಂದೆನು. ಆ ದುಷ್ಟ - ಆ ಭ್ರಷ್ಟ - ವಾಪಿಷ್ಠ ನೀನು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಹಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೋಪಿಸಿ ಹೊಸದ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಭಯಂಕರಾಕಾರದಿಂದ ಬಂದು, ನಿನ್ನಮೇಲೆ ತನಗಿರುವ ಅಕ್ರೋಶವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳ ಹಾಗೆ ನಾವಿದ್ದ ಆ ಮರವನ್ನು ಹೊಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಆಗ ನಾನವಳ ಉಗ್ರಾಕೃತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತು ನನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹೊಡೆವಳೋ ನಿನ್ನ ಗತಿಯೇ ನನಗೂ ಬರುವುದೋ ಎನೋ ಎಂದು ಬಗೆದು ಭಯಪಟ್ಟು ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನೇ ಬಿಡುವುದುತ್ತಮವೆಂದು ಬಗೆದು ಬಂದೆನು. ಅಕಟಾ! ನಾನೇ ಅವಳ ಕ್ರೂರಕೃತ್ಯವನ್ನು ಭೀತಿಗೊಂಡು ಪಲಾಯನಮಾಡಲು ಬಗೆದಿ

ರಲು ನೀನೇ ಅವಳ ವಶಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬದುಕುವನು? ಈಗ ನೀನು ಮನೆಗೆಹೋದರೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನವಳು ತೆಗೆವುದೆ ನಿಜ. ಅವಳು ಕಡುಮುಳಿದಿರುವಳು. ಸುಮ್ಮನೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡುವಳಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮನೆಯ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆರಳು. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನೀನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಡ ಎಂದು ಬಹಳ ಕನಿಕರದಿಂದ ಹೇಳಿದನು.

ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ ಈ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಧರ್ಮಶರ್ಮನು ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಗಿ ಭಯಪಟ್ಟನು. ಆದರೆ ಆತನು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ದಯಾಯುಕ್ತಗಳಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಭಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಾವಿ! ಹಿಂತಿರುಗಿದರೆ ಗತಿಯೇನು? ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲದಿರುವಳೆ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿ, ಏನುಮಾಡಲಿ, ಎಂದು ದೈನ್ಯವಾಗಿ ನುಡಿಯಲು ಆತನು ಹೇಳುವೆನು ಲಾಲಿಸು, ನೀನು ನನ್ನ ಉಪದೇಶದಂತೆ ಮಾಡಿದೆಯಾದರೆ ಆ ದುಷ್ಟಸ್ತ್ರೀ ಬಾಧೆಯು ತಪ್ಪಿಹೋಗುವುದು. ಅವನು ನಿನ್ನ ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರಳು. ನಿನ್ನ ಉಳಿದ ಜೀವಿತಕಾಲವನ್ನು ಸುಖವಾಗಿ ಕಳೆಯುವೆ ಎಂದು ಬೋಧಿಸಲು ಆ ವಿಪ್ರನು ಆತನ ಮಾತುಗಳ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿ, ಯಾವವಿಧದಿಂದಲಾದರೂ ತನ್ನಹೆಂಡತಿ ತನಗಿಡುತ್ತಿರುವ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿ ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಸಂತಸಂ ಗೊಂಡು ಆತನೊಡನಿಂತೆಂದನು:—

ಎಲೈ ಸಾಧುವುರುಷನೇ! ಕೇಳು. ನಾನಿಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಏಳುಗಾವುದ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಕುಶಾವತಿಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದ ದೊರೆ ಯಾದ ದೀರ್ಘಬಾಹುವೆಂಬ ರಾಜನ ಮಗಳಾದ ಮದನಮಾಲಿಕೆ ಎಂಬ ಬಿಂಬಾ ಧರೆಯಲ್ಲಿ ಆವೇಶಿಸಿ ಪರಿಸರಿಯಾಗಿ ಉಪದ್ರವಗೊಳಿಸುವೆನು. ಗಟ್ಟಿಗರಾದ ಎಷ್ಟುಮಂದಿ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಬಂದು ಮಂತ್ರಿಸಿದರೂ ಅವರ ಮಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಒಳ ಗಾಗದೆ ಹೊಡದು ಬಯ್ದು ಬಿಚ್ಚುಗೊಳಿಸಿ ಕಚ್ಚಿ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರದಂತೆ ತರುಬು ವೆನು. ಅವಳಲ್ಲಿ ನಾನಾವೇಶಿಸಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸರ್ವಜನ ಭಯಂ ಕರಗಳಾಗಿರುವುವು. ನೀನು ಈದಿನವೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಆ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸೇರಿ ಆ ರಾಜನನ್ನು ಕಂಡು ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ ಗ್ರಹವನ್ನು ಓಡಿಸುವೆ ನೆಂದು ಹೇಳಿ ಆತನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದು. ಬಳಿಕ ನನ್ನಿಂದ ಆವಿಷ್ಟಾದ ಆ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವನಂತೆ ತುಟಗಳಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ ಬೇವಿನಸೊಪ್ಪಿನಿಂದ ಚುಸ್ ಚುಸ್, ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಸುತ್ತ, ನನ್ನಲಿಂ ಪಿಂಭದಿಂದ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ, ಇಳಿ ಯತೆಗೆದು ನಿಂಬೆಯಹಣ್ಣನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಹಾಕುತ್ತ, ಇಗೋ! ಬಡಿತಗಳ ಬಾಡಬಂ

ಬಂದಿರ್ಪೆಂ ತೊಲತೊಲಗುಬೇಗಂ|| ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳು. ಆಗ ನಾನು ರಾಜಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವೆನು. ತನ್ನ ಮಗಳು ಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಭೂಪಾಲನು ಸಂತಸಂಗೊಂಡು ನೀನವೇಕ್ಷಿಸಿದ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಹಾಗೆ ಸನ್ಮಾನಿತನಾಗಿ ನೀನು ಮತ್ತೊಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸುಂದರವಾದೊಂದು ಮಂದಿರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿರು ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸು. ನಾನು ಬಂದು ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ತಕ್ಕ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಡುವೆನು. ನೀನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕುಶಾವತೀ ಪಟ್ಟಣದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿ. ನಾನಿನ್ನು ಹೊರಡುವೆನು. ಎಂದು ಆದೇ ಶಿಸಿ ಆತನಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಅದ್ಭುತಾಕಾರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಮಾಯವಾದನು.

ರಕ್ತಸಿಯಂತಹ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಹೋದನೇ ಹೊರತು ಎಷ್ಟುಮಾತ್ರವೂ ಆತನನ್ನು ಬುದ್ಧಿಹೀನನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು ಆತನು ಶಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದನೂ ವಿವೇಕಿಯೂ ಆಚಾರಶೀಲನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಆತನ ಪುರಾಕೃತ ಪಾಪಫಲವು ಪತ್ತೀರೂಪವಾಗಿ ಆತನನ್ನು ವೇಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಲ್ಲ ಆತನೇನುತಾನೆ ಮಾಡಬಲ್ಲನು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಮಾಡಿದ ಹಿತಬೋಧೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಆರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದೇ ಕ್ಷೇಮಕರವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಸ್ವಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದನ್ನುಳಿದು ಕುಶಾವತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆದು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಿಗೆ ಆ ನಗರವನ್ನು ಸೇರಿದನು ಆ ದಿನ ಆತನನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ದೆವ್ವವು ತೊಲಗಿತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನಾನಗರವನ್ನು ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ತಾನಾಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ವಾಗ್ದಾನದಂತೆ ಆ ಕುಶಾವತೀ ರಾಜನಾದ ದೀರ್ಘಬಾಹುವಿನ ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವೇಶಿಸಿ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಬಾಧಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ರಾಜನು ಹೆಸರುವಾಸಿಯುಳ್ಳ ಅನೇಕ ಮಾಂತ್ರಿಕರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಎಷ್ಟೋಬಗೆಯಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಂದ ಮಾಂತ್ರಿಕರಲ್ಲಿ ಪಡಿಯೊಬ್ಬನೂ ಆ ಮದನಮಂಜರಿಯ ಕಾಲಿನ ಒದೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಇತರರಿಯದಂತೆ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಇಪ್ಪತ್ತುಮಂದಿ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಕಡೆಬಿದ್ದರು. ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊಡೆದು ಬಾಧಿಸುತ್ತಲೂ ಅನ್ನಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟದೆ ಭಯಂಕರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉಗ್ರದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಲೂ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪುತ್ರಿಯಂ ನೋಡಿ ಒಂದು ಕೊಟ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನಿಟ್ಟು, ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಬೀಗದಿಂದ ಭದ್ರಪಡಿಸಿ, ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವೈದ್ಯನಾದರೂ ಬಂದರೆ ಬೇಗದಕ್ಕೆ

ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಯ್ಯಾ! ನೀನೆ ಬೀಗವನ್ನು ತೆರೆದಾಕೆಯನ್ನು ನೋಡು. ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಮ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಗ್ರಹಚಾರವತರಿಂದ ಯಾವನಾದರೂ ಬೀಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ರಾಜಪುತ್ರಿ ಎದ್ದು ಮೇಲೆಬಿದ್ದು ಕೆಡವಿ ಅವನ ಶರೀರವನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಗಾಯಗಳನ್ನಾಗಿಸಿ ರಕ್ತವು ಧಾರೆಧಾರೆಯಾಗಿ ಹರಿದುಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನರಿತು ವೈದ್ಯರು ಬರುವುದನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು.

ಅಂತಪ್ಪ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಶರ್ಮನಾ ನಗರವನ್ನು ಸೇರಿ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅದೆಲ್ಲವೂ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ತನ್ನೊಡನೆ ಹೇಳಿದ್ದ ನಟನೆಯೇ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಭಯಪಡದೆ ರಾಜಸಭೆಗೆ ಘೋರಿ ರಾಜನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಮಹಾಪ್ರಭುವೆ! ನಾನೊಬ್ಬ ಭೂತವೈದ್ಯನು. ನಿಮ್ಮ ಕುಮಾರಿಯು ಭೂತಪೀಡಿತಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕರ್ಣಾಕರ್ಣಕೆಯಾಗಿ ಕೇಳಿ ಆ ಭೂತವನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಉಚ್ಛಾಟನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿರುವೆನು. ನಿಮ್ಮ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಆ ಭೂತವು ಬಿಟ್ಟುಹೋದರೆ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ನೀವು ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಉಚಿತರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವಿರಿಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಅವ್ವಣಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಬಹು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ನುಡಿದನು.

ರಾಜನಾತನ ತೇಜೋವಿಶೇಷವನ್ನೂ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ಕಂಡು ಆತನ ವಚನರಚನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಮೇಲೆಯೂ ಆತನಲ್ಲಿ ರಾಜನಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯು ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆಹ! ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಭೂತವು ಈ ಬಡ ಹಾರುವನಿಗೆ ಹೆದರುವುದೇ? ಈತನ ತೇಜಸ್ಸೂ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ವಚನದ ಬೆಡಗೂ ನನ್ನನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಿರುವುದೇನೋ ಸರಿ! ಆದರೆ ಕೃಶಾಂಗನಾಗಿರುವನಲ್ಲ! ಒಂದು ವೇಳೆ ಈತನು ನನ್ನ ಮಗಳಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅವಳ ನೊವಲಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೇ ಮುರಿದು ಕೊಳ್ಳುವನಲ್ಲವೆ? ನನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವ ಈ ಪಾಪಕರ್ಮದ ಜತೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆವೊಂದು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದೀತು! ಏನುಮಾಡಲಿ? ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಬಂದು ಭೂತೋಚ್ಛಾಟನವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತರಾಗದೆ ಓಡಿಹೋದರಲ್ಲ! ಆಗಲಿ! ಒಳಗಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾರುಬಲ್ಲರು? ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳವರ ತಿರುಳನ್ನು ಆಕೃತಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ವಾಲಿಖಿಲ್ಯಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಕೃಶಾಂಗರಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಅವರ ಮಹಿಮೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತೇ? ನೋಡೋಣ ಈತನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಂದಾಲೋಚಿಸುತ್ತಿರಲು ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಸಮಾಪಿಸಿ ರಾಜನ್ಯವುಂಗವೆ! ಏನಾಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವೆ? ಯಾರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಹಿಮೆಯಿರುವುದೋ? ಆರುಬಲ್ಲರು? ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಈತನು ಬಡಕಲಾಗಿ

ದ್ದರಿ ತಾನೆ ಮುತ್ರಜ್ಞನಾಗಿರಬಾರದೇಕೆ? ರೂಪದಿಂದಲೇ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ? ಅನೇಕ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಸೋತುಹೋದರಲ್ಲ, ಇವನಿಂದೇನಾದೀತು? ಎಂದಾಲೋಚಿಸಬೇಡ. ದೈವವು ಅನುಕೂಲಿಸಿದರೆ ಈತನಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ಕುಮಾರಿಯು ಭೂತಮುಕ್ತಿಯಾಗಬಹುದು. ಈತನನ್ನು ನಾವು ಕರೆಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ತನಗೆ ತಾನೇ ಬಂದು ಭೂತೋಚ್ಛಾಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವನು. ಸಂಶಯಿಸುವುದೇಕೆ? ನೋಡುವ. ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದನು.

ರಾಜನು ಮಾಂತ್ರಿಯಮಾತುಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಧರ್ಮಶರ್ಮನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ ! ನನ್ನ ಆತ್ಮಜಾತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವೇಶಿಸಿರುವ ಗ್ರಹವು ಬಲುಕೆಟ್ಟದು. ಬಂದ ಮಾಂತ್ರಿಕರನ್ನೆಲ್ಲ ಬಗೆಬಗೆಯಿಂದ ಪರಚಿ ಕಚ್ಚಿ ಹೊಡೆದು ಬಡಿದು ಓಡಿಸಿರುವುದು. ನೀನು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವೆನು. ಆದರೆ ನಿನಗೆ ಆ ಗ್ರಹದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ಹಾನಿಯುಂಟಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಉತ್ತರವಾದಿಗಳಲ್ಲ. ನಾವು ಸಮಾಪಕ್ಕಾದರೂ ಬರಲಾರೆವು. ನೀನೇ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಏನು ಮಾಡುವೆಯೋ ಮಾಡು, ಇಗೋ ಬೀಗದಕೈ ಎಂದು ಬೀಗದಕೈಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತತ್ಸೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಬಾಧೆಗಳನ್ನಾತನೊಡನೆ ಹೇಳಿದನು. ಧರ್ಮಶರ್ಮನು ಭಯಪಡಲಾಗದು. ನಾನು ಎಲ್ಲರಂತೆ ಮಾಂತ್ರಿಕನಲ್ಲ. ನನ್ನಮೇಲೆ ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹವಿದೆ. ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಿ ಎಂದು ನುಡಿದು ಬೀಗನೆಹೋಗಿ ರಾಜಕುಮಾರಿಯಿದ್ದ ಕೊಟ್ಟಡಿಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಾವಿಷ್ಟಳಾದ ಆಕೆಯು ಮಹಾಕೋಪದಿಂದ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಅರ್ಭಟಿಸುತ್ತ, ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತ, ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕಚ್ಚುತ್ತ, ಎಲಾ! ಚಂಡಾಲ! ನೀನೊಬ್ಬ ಮಾಂತ್ರಿಕನೋ? ಚಿಕಿತ್ಸೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದೆಯೋ? ನಾನಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವೆ? ಬಂದ ಮಾಂತ್ರಿಕರ ಗತಿಯೇನಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲೆಯಾ? ಬಾ! ನಿನ್ನ ಕರುಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆವೆನು ಎಂದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಈಚೆಯಕಡೆ ಇದ್ದವರು ಓಹೋ! ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಆಯುಷ್ಯವು ಇಂದಿಗೆ ತೀರಿತು. ಅಯ್ಯೋ! ಈ ಬಡಕಲಹಾರು ಎಷ್ಟುನಿಗೆ ಈ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯುಂಟಾಯಿತೇಕೆ? ಪಾಪ! ಯಾವದೇಶವೋ! ಹುಟ್ಟಿದುದೆಲ್ಲಿಯೋ! ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸಾಯುವ ಹೊತ್ತು ಬಂತಲ್ಲಾ! ಎಂದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊಟ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಎಲೈ ಭೂತರಾಜನೆ! ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯನ್ನು ಪಡೆದೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆನು. ಸುಮ್ಮನೆ ನನ್ನಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವೆಯೇಕೆ? ನನ್ನ ಕಥೆಯು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ.

ವೈರ್ಥವಾಗಿ ಏಕೆ ಗಾಬರಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ? ಇಗೋ ಬಡಿತಗಳಬಾಡಬ ನಾಂಬಂದಿಪೆಂ ತೊಲತೊಲಗುಬೇಗಂ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿದನು. ಬೇವಿನಸೊಪ್ಪಿನಿಂದ ತುಟಿಯನ್ನಲುಗಿಸುತ್ತ ಮಂತ್ರಿಸಿದನು. ಚುಪ್ ಚುಪ್ ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಸುವಹಾಗೆ ಉಚ್ಚರಿಸಿದನು. ರಂಭಂ ನಂ ಸಂ ಕಂ ಝಂ ಕ್ಷಿ ಫ಼಼ ಸ್ವಾಹಾ ಮದನಮಂಜರ್ಯಾಃ ಸರ್ವಗ್ರಹೋಚ್ಚಾ ಟನಂ ಕುರು ಸರ್ವಶಾಂತಿಂ ಕುರು ಸ್ವಾಹಾ, ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ನೇಷಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಾಷೆಯು ಇರಬೇಕೆಂದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬಲ್ಲನು. ಆತನೂ ಕುಶಲನಲ್ಲವೆ?

ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು, ಆಗ ಇವನು ನನ್ನಿಂದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ತಿಳಿದು ಓಹೋ! ಹಾಗೆಯೇ! ಬಂದಿರುವೆಯಾ? ಇನ್ನಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇಗೋ ಹೊರಡುವೆನು ಎಂದು ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಆ ರಾಜ ಕುಮಾರಿಯಮೇಲೆ ಆವೇಶಿಸಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆ ಕುಮಾರಿಯು ಮೂರ್ಛಿತಳಾದಳು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮುಂದೆ ಸೌಮ್ಯರೂಪದಿಂದ ನಿಂತು ಎಲೈ ಮಿತ್ರನೆ! ನಾನಿನ್ನು ಹೊರಡುವೆನು ಹೋಗಿ ಮಧುರಾಪುರದ ರಾಜನ ಮಗಳನ್ನು ಹಿಡಿವೆನು. ನಿನ್ನ ಬಾಧೆಯು ಇಂದಿಗೆ ತೊಲಗಿತಲ್ಲವೆ? ಹಿಂದೆ ಉಪದೇಶಿಸಿರುವಂತೆ ರಾಜನಿಂದ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸುಖವಾಗಿರು. ಚಂಡಿಕೆಯನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ಮರಿಸದಿರು ಎಂದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ನುಡಿದು ಅಂತರ್ಹಿತನಾದನು.

ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಳು. ಐದು ನಿಮಿಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ಮೂರ್ಛೆಯಿಂದೆಚ್ಚಿತ್ತಳು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕೊಟ್ಟಡಿಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಹೊರಕ್ಕೆಬಂದನು. ಆತನ ಹಿಂದೆಯೇ ರಾಜಪುತ್ರಿಯೂ ಬಂದಳು. ಈ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮನು ಎರಡುಮೂರು ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಭಯಂಕರವಾದ ಭೂತವನ್ನು ಓಡಿಸಿದನಲ್ಲ! ಈತನು ಮಹಾ ಮಹಿಮಾಂವನನು. ಈತನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನರಿಯದೆ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ ಭಾವನೆಯು ತಪ್ಪಾದುದು. ನಿರುಪಮಾನ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಈತನು ನಮ್ಮ ಮನ್ನಣೆಗೆ ಅರ್ಹನು. ಎಂದು ದೀರ್ಘ ಬಾಹುರಾಜನು ನುಡಿದು ಗ್ರಹಗ್ರಹಣದಿಂದ ಮುಕ್ತಳಾದ ಮದನಮಂಜರಿಯನ್ನು ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಧರ್ಮಶರ್ಮನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಓಲಗದ ಚಾವಡಿಗೆ ಬಂದು ಹೆಚ್ಚಾದ ಗೌರವದಿಂದ ಉಚಿತಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ತನ್ನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತ, ಮಹಾನುಭಾವನೆ ಎತಾದ್ಯಜ್ಞ ಹಿಮೆಯುಳ್ಳವನೆಂದು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹು ಲಾಘವವಾಗಿ ಬಗೆದಿದ್ದೆನು. ಈಗ ನಿನ್ನ ಪ್ರಭಾವವು ಗೋಚರವಾಯಿತು.

ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನುಡಿದು ಭಯಂಕರವಾದ ಭೂತವನ್ನು ಓಡಿಸಿ ನನ್ನ ಮಗಳ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಶಕ್ತನಲ್ಲ. ಭಗವಂತನು ನಮಗಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದನು. ಏನು ಕೇಳಿದರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವೆನು. ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟವಾನುದೋ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು.

ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಿಂದ ಮೊದಲೇ ಬೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಧರ್ಮಶರ್ಮನು ರಾಜಾಗ್ರಣೀ! ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಂಡತಿ ನನ್ನನ್ನಗಲಿಸುವಳು. ಆದುದರಿಂದ ನನಗೊಂದು ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವನವು ನಡೆವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ನಿ ನ ಗಾ ಶ್ರಿ ತ ನಾ ಗಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುವೆನು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು.

ರಾಜನಾಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಆತನು ತನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪಡೆದು, ಆತನು ಕೋರಿದ ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಡೆಯಿಸಿ ಆತನಿಗೆ ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ನೆರವೇರಿಸಿದನು. ಧರ್ಮಶರ್ಮನು ತನಗೆ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಡನೆ ಕುಶಾವತೀ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸೌಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದನು.

ಇತ್ತ ಹೀಗಿರಲಾಗಿ ದೀರ್ಘಬಾಹುವಿನ ಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಮಧುರಾವುರದ ಅರಸನ ಮಗಳಾದ ಕಲಾವತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಇಲ್ಲಿಗಿಂತಲೂ ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಾಬರಿಮಾಡಿ ಬಾಧಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಆರಾಜನು ಮಾಡಿಸಿದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟುಮಾಡಿದರೂ ಲಾಭವುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು ಕುಶಾವತಿಯ ಅರಸನಾದ ದೀರ್ಘಬಾಹುರಾಜನ ಮಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಭೂತವನ್ನು ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬಂದು ಓಡಿಸಿದನೆಂದೂ, ಆ ಭೂತವು ಅನೇಕ ಮಾಂತ್ರಿಕರನ್ನು ಓಡಿಸಿದ್ದಿತೆಂದೂ ಈಗ ಆರಾಜ ಕುಮಾರಿಯು ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿರುವಳೆಂದೂ, ದೀರ್ಘಬಾಹುನೈವಾಲನಾ ಮಾಂತ್ರಿಕನಿಗೆ ಅನೇಕ ಬಹುಮತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವನೆಂದೂ ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಯಾರಿಗೂ ಶಕ್ಯವಲ್ಲದ ಭೂತಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಬಲ್ಲನೆಂದೂ ಮಧುರಾನಾಥನಿಗೆ ವರ್ತಮಾನವು ಬಂದಿತು. ಆ ರಾಜನಿಗೂ ದೀರ್ಘಬಾಹು ಭೂಪತಿಗೂ ಮೈತ್ರಿಯುಂಟಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಮಧುರಾಧಿಪತಿಯು ಆ ಮಾಂತ್ರಿಕನನ್ನು ತನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಳುಹಬೇಕೆಂದೂ ಆತನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವೆ

ನೆಂದೂ ದೀರ್ಘಬಾಹುವಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ದೀರ್ಘಬಾಹುವಾಕಾಗದವನ್ನು ಓದಿನೋಡಿ, ತನ್ನ ಮಿತ್ರನ ಕುಮಾರಿಗೆ ಭೂತ ಬಾಧೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಿಸಲಿಚ್ಛಿಸಿ ಧರ್ಮಶರ್ಮನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಪತ್ರದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಅಯ್ಯಾ! ಮಧುರೇಶನು ನನ್ನ ಪರಮಮಿತ್ರನು. ಆತನಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಕಟವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವಾಗ ಆ ಸಂಕಟವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬಲ್ಲ ನಿನ್ನಂಥ ಶಕ್ತಿಸಂಪನ್ನನನ್ನು ಬಳಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದು ನನ್ನ ಗೌರವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಉವಾಸೀನವಾಗಿರುವುದು ಮಿತ್ರತೆಗೆ ತಕ್ಕದಲ್ಲ. 1 ಶರೀರಕ್ಕೆ ಕೈಗಳೂ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎವೆಗಳೂ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ವಿಚಾರಿಸದೆಯೇ ಯಾವನು ಪ್ರಿಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವನೋ ಅವನೇ ಮಿತ್ರ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನು. 2 ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತತ್ವವೂ, ದಾನಶೀಲತ್ವವೂ, ಶೌರ್ಯವೂ, ಸುಖದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ಸಮತ್ವವೂ, ಸರಲತ್ವವೂ, ಪ್ರೀತಿಯೂ, ಸತ್ಯವೂ ಮಿತ್ರನ ಗುಣಗಳು. 3 ಸಂತೋಷ, ದುರ್ಭಿಕ್ಷ, ವ್ಯಸನ, ರಾಷ್ಟ್ರವಿಪ್ಲವ, ರಾಜದ್ವಾರ, ಶ್ಮಶಾನ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿರುವನೋ ಅವನೇ ಮಿತ್ರನು. 4 ನೋಡಿದರೆ, ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರವಿಸುವುದೋ ಅದೇ ಸ್ನೇಹವು. ಆದುದರಿಂದ ಎಲೈ ಮಾಂತ್ರಿಕಮಣಿಯೇ! ನೀನು ಹೋಗಿ ಆ ರಾಜಾತ್ಮಜಾತಿಯ ಬಾಧೆಯನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿ, ಆತನು ಕೊಪುವ ಬಹುಮತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಬರಬೇಕು. ಈ ದಿನವೇ ಹೊರಡಬೇಕು ಪ್ರಯಾಣಸನ್ನಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎದುಸಿರಿದನು ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಧರ್ಮಶರ್ಮನ ಹೃದಯವು ಬಿರಿಯಿತು ಮುಗಿಲು ಮುರಿದು ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಭಯಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಕಟಕಟಾ ! ಇನ್ನೇನುಗತಿ ? ಹಾ ! ದೈವವೇ ! ಘೋರವಿಪತ್ತಿ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡೆನಲ್ಲ ! ಈ ವಿಪತ್ತು ಹೇಗೆ ತಪ್ಪುವುದು ? ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ ಅನುಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕನಿ ಕರಿಸಿ ಆತನೇ ರಾಜಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದನೇ ಹೊರತು ನನ್ನ ಮಂತ್ರಗಳ ಬಲದಿಂದಲ್ಲವಲ್ಲ ! ನಾನು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲಿನಿ ? ಮಾಂತ್ರಿಕ ವೇಷಧಾರಿಯು

1 ಕರಾವಿವ ಶರೀರಸ್ಯ ಸೌತ್ರಯೋರವಪಕ್ಷ್ಯಣೇ |

ಅವಿಚಾರ್ಯಪ್ರಿಯಂ ಕರ್ಯಾ ತ್ವನ್ನಿತ್ರಂ ಮಿತ್ರಮುಚ್ಯತೇ ||

2 ಶುಚಿತ್ವಂ ತ್ಯಾಗಿತಾಶೌರ್ಯಂ ಸಾಮಾನ್ಯಂ ಸುಖದುಃಖಯೋಃ |

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಂ ಚಾನುರಕ್ತಿಶ್ಚ ಸತ್ಯತಾಚ ಸುಹೃದ್ಗುಣಾಃ ||

3 ಉತ್ತಮೇ ವ್ಯಸನೇ ಚೈವ ದುರ್ಭಿಕ್ಷೇ ರಾಷ್ಟ್ರವಿಪ್ಲವೇ |

ರಾಜದ್ವಾರೇ ಶ್ಮಶಾನೇ ಚ ಯತ್ಸತ್ಯತಿ ಸಬಾಂಧವಃ ||

4 ದರ್ಶನೇ ವ್ಯರ್ಶನೇವಾಪಿ ಶ್ರವಣೇ ಭಾಷಣೇವಾ |

ಯತ್ರದ್ರವತ್ಯಂತರಂಗಂ ಸಸ್ನೇಹ ಇತಿ ಕಥ್ಯತೇ ||

ಲ್ಲದೆ ಸಹಜವಾದ ಮಾಂತ್ರಿಕನು ನಾನಲ್ಲವಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ ಆಜ್ಞಾ ಬಲದಿಂದ
ರಂ ನಂ ಥಂ ಎಂದಿತ್ಯಾದಿ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ನುಡಿದೆನಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳು ಗುರುಮುಖ
ದಿಂದರಿತ ಬೀಜಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲವಲ್ಲ ! ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಾಗಿರುವುದೆಂದು ನಾನಲ್ಲಿಗೆ
ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದೇನು ? (ಜ್ಞಾಪಕವನ್ನಭಿನಯಿಸಿ) ಓಹೋ ! ಜ್ಞಾಪ
ಕಕ್ಕೆ ಬಂತು ನನಗೆ ಮಹೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನೇ ಅಲ್ಲವೆ
ಮಧುರಾಧಿಪತಿಯ ಮಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವುದು ? ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನನ್ನೊಡನೆ
ಹೇಳಿಯೇ ಹೋದನಲ್ಲವೆ ? ಅಹುದಹುದು ! ಆದರೆ ಆತನಿಂದ ಇಂತಹ ಸುಸ್ಥಿ
ತಿಗೆಬಂದ ನಾನು ಮತ್ತೆ ಆತನಬಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ನಾನು ಹೋದಕಡೆಗೆಲ್ಲಿ ಬರುವ
ನೆಂಬ ಕೋಪದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವನೆ ? ಹೀಗೆ ಸಾಯುವಂತೆ
ವಿಧಿಯು ನನ್ನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವನೋ ಏನೋ ? ಮರೆತಿದ್ದೆನು ಎಂದು
ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸಿ ತನ್ನ ಅಲೋಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸದೆ, ಬ್ರಹ್ಮ
ರಾಕ್ಷಸನಿಗೂ ತನಗೂ ನಡೆದ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸದೆ
ರಾಜಾಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾದುದರಿಂದ
ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ತನ್ನ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಹೇಳದೆ
ಪ್ರಯಾಣವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯಿಸಿ ರಾಯನು ತನಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿ
ಸಿದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಭಗವಂತನಮೇಲೆ ಭಾರವನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಧು
ರಾನಗರಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು.

ಆ ರಾಯನು ಧರ್ಮವರ್ಮನನ್ನು ಬಹುಗೌರವದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಮರ್ಯಾದೆಮಾಡಿ ಸ್ವಾಮಿ ! ನೀವು ಕೃಪೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಕುಮಾರಿಯ ಬಾಧೆ
ಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ನನಗಿರುವಳೊಬ್ಬ
ಮಗಳು ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಅನ್ನಪಾನಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವಳು
ಅನೇಕ ಮಾಂತ್ರಿಕರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಿದರೂ ಆನೇತಿಸಿರುವ ಭೂತವು ತೊಲ
ಗಲಿಲ್ಲ ಮಾಂತ್ರಿಕರೇ ಭಯಪಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿರುವರು. ನಿಮ್ಮದೇಯಿಂದ
ಭೂತೋಚ್ಚಾಟನೆಯಾಗಿ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಪುತ್ರಿಯು ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು
ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನುಡಿದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ದೀರ್ಘಬಾ
ಹುವಿನ ಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮಧುರಾಧಿಪನ ಪುತ್ರಿಯನ್ನೂ
ಒಂದು ಕೊಟ್ಟಿಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿದರು ಆ ಕೊಟ್ಟಿಡಿಯ
ಬೀಗದ ಕೈಯನ್ನು ರಾಯನು ಧರ್ಮಶರ್ಮನಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ಆತನು ಹೋಗಿ
ಕೊಟ್ಟಿಡಿಯ ಬೀಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದನು ಕೂಡಲೆ ಆ ಭೂತಗ್ರಸ್ತ
ಕುಮಾರಿಯು ಹೋಯೆಂದು ಉಚ್ಚೈಶ್ವರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಮೇ
ಲಕ್ಕೆ ಬಂದಳು ಆಗ ಧರ್ಮಶರ್ಮನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯೋ ! ನನಗೆ

ಅಂತ್ಯಕಾಲವು ಸಮಾಪಿಸಿರುವುದು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಿಂದ ನನಗೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಾವು ತಪ್ಪದು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡನು ಆ ಭೂತವು ತನ್ನಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಆತನು ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗುತ್ತ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೈವಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಯುಕ್ತಿಯೋರಿ ದುದರಿಂದ ಕೊಂಚಮಟ್ಟಿಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಹಾತ್ಮಾ ! “ ಬಡಿತಗಳಬಾಡಬಂಬಂದಿರ್ಪೆಂ ” ಎಂದು ಭಯದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಗದ್ದದಸ್ವರದಿಂದ ನುಡಿದನು. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಆಗ್ರಹೋದಗ್ರನಾಗಿ ಕ್ರೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾತನನ್ನು ನಿರುಕ್ತಿಸುತ್ತ ಏನು ? ಬಡಿತಗಳ ಬಾಡಬನೆ ? ಪ್ರಹಾರಗಳ ವಿಪ್ರನೆ ? ಪೆಟ್ಟುಗಳ ಪಾರುವನೆ ? ಮತ್ತೆಬಂದೆಯಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ ? ಎಲಾ ! ಪಾಪಿಷ್ಠನೆ ! ನೀನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕಂಡು ನಿನಗುಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ರಾಯನಿಂದ ಬಹುಮತಿಯು ಲಭಿಸುವಹಾಗೆ ಮಾಡಿಬಂದೆನು ಈಗ ನೀನು ಗರ್ವಿಸಿ ನಾನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದೆಯಾ ? ಈ ದುರುದ್ದೇಶವು ನಿನಗೆ ತಕ್ಕುದೆ ? ಇದೇಯೇ ನನಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವು ? ಬುದ್ಧಿಹೀನನೇ ! ನೀಚರಿಗೆ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲುಕೊಟ್ಟರೂ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಷವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವು ಹಾಲಿಗೆ ಹಾಲೆರೆದಂತಾಯಿತು ಕೃತಘ್ನನೆ ! ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಮದ್ಯಪಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ವ್ರತಭಂಗವಾದವನಿಗೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವುಂಟು ಕೃತಘ್ನನಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದಿಂದಲೂ ಶುದ್ಧಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿರುವ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ತೋರಲಿಲ್ಲವೆ ? ಎತಕ್ಕೆಬಂದೆ ? ಛೇ ! ಮಾನವರು ಪರರಿಗುಪಕಾರವನ್ನೇ ಮಾಡುವ ಪಾಪಚಿತ್ತರು ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು ಇಗೋ ! ಈಗಲೇ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆವೆನು ಎಂದತ್ಯಗ್ರವಾಗಿ ನುಡಿಯಲು ನಡನಡಗುತ್ತ ಇಂತೆಂದನು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ! ನೀನು ನಟ್ಟಿಗಿಡವನ್ನು ನೀನೆ ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ತಡೆವರಾರು ? ನಿನ್ನದೆಸೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಬಾಧೆಯು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತು ಮತ್ತೊಂದು ಮದುವೆಯಾಯಿತು ರಾಜಾನುಗ್ರಹವು ದೊರೆಯಿತು ಜೀವವಿರುವವರೆಗೆ ಜೀವವಾಧಾರವಾಯಿತು ಹೀಗೆ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ನಿನಗೆ ಧರ್ಮವಾದರೆ ಕೊಲ್ಲು ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಅಸ್ಮದಾಚಾರ್ಯ ! ನಾನು ನಿನಗೆ ಸಂಕಟವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಬಂದವನಲ್ಲ ನೀನು ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮರೆದವನಲ್ಲ ನಾನು ಕೃತಘ್ನನಲ್ಲ ನನಗೂ ನನ್ನ

ಮೂಲಕವಾಗಿ ನಿನಗೂ ಮಹಾ ವಿಪತ್ತು ಸಂಭವಿಸುವಂತೇರ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಉಪಕಾರಿಯಾದ ನಿನಗೆ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ವಿನಸ್ತಿಯಾದೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಹೇಳಿಹೋಗುವುದೊಳ್ಳಿತೆಂದು ಬಂದಿರುವೆನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಬಳಿಕ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬಂದಂತೆ ಮಾಡು ನನ್ನ ಮಾನಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ ನೀನು ವಿಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ಎಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಕೈಮುಗಿದು ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿರುವೆಯೋ ಬೇಗನೆ ಹೇಳು ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಹೇಳಲಾಗ ಧರ್ಮಶರ್ಮನು ಮತ್ತಿತಂದನು.

ಸ್ವಾಮಿ ! ಏನು ಹೇಳಲಿ ? ನಿನ್ನಿಂದ ಉಪದಿಷ್ಟನಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಕುಶಾಪತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು, ಭವದೀಯ ದಿವ್ಯಕೃಪೆಯಿಂದ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಥಮ ಭಾರ್ಯೆಯು ಹೇಗೋ ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಳು. ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗದಿದ್ದದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನಮೇಲೆಯೂ ದರ್ಶೋಧನೆ ಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಮರಳಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನಮೇಲೆಯೂ ಅಗ್ರಹಗೊಂಡು ಓಹೋ ! ಇದೋ ನಡೆದ ನಡೆವಳಿಕೆ ? ನನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಬದ್ಧವಂತೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಂತಹ ಅಪಕಾರವನ್ನು ನನಗೆ ಮಾಡಿದ ಆ ದುಷ್ಟ ನಾದ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನು ಎಂದು ನುಡಿದು ನನಗಾಗಿ ಒಂದು ಬಂಡಿಯಮೇಲೆಯೂ ನಿನಗಾಗಿ ಎರಡು ಬಂಡಿಗಳಮೇಲೆಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಸೆದ ತೆಂಗಿನನಾರಿನ ಹಗ್ಗಗಳ ಹೊರೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಶಾಪತಿಗೆ ಬಂದು ನಾನಿರವ ಸ್ಥಲವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿರಲು, ಆಗ ದೈವನಶಬ್ದದಿಂದ ಯಾವುದೊ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಆಗತಾನೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಿಂದ ಆ ಚಂಡಿಕೆಯ ಆಗಮನವನ್ನೂ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋಗದೆ ಮಹೋಪಕಾರಿಯಾದ ನಿನಗೆ ಮುಂದೆ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಮಹೋಪದ್ರವವನ್ನು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ ನನ್ನ ಗತಿಯು ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ ನಿನಗೆ ಮೇಲನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ತ್ಯರತದಿಂದ ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆನು ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಹಿಂದೆಯೇ ಆಕೆಯೂ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವಳು ಇಲ್ಲಿ ನೀನು ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಆಕೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಳು ವೇದಲು ನಿನ್ನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವಳ ಕೋರಿಕೆ ಅವಳು ಬಂದರೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಾವು ತಪ್ಪದು ಇದೇ ವಿಚಾರ ದೇವ ! ನಾನುಬಂದ ಕಾರಣವನ್ನು ಅರಿಕೆಮಾಡಿದನೆಲ್ಲವೆ ? ಇನ್ನು ನನ್ನನ್ನು

ಮೊಟ್ಟೆಮೊದಲು ಕೊಂದುಬಿಡು ಮಹಾಕ್ರೂರಚಿತ್ತಳಾದ ಅವಳಿಂದ ಸಾಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ದಯಾಮಯನಾದ ನಿನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಸತ್ತರೆ ನನಗೆ ಪುಣ್ಯ ಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು ನಡೆದಿರುವ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟೆನು ಅದುದರಿಂದ ನಾನಿನ್ನು ಸತ್ತರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಡುಭೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದನು.

ಧರ್ಮಶರ್ಮನೀಬಗೆಯಾದ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ ಎವೆಯು ನಡುಗಿತು ಏನು ? ನಾನು ನಿನಗೆ ದುರ್ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಮಾಡಿದೆನೆಂದು ನಿನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಹೆಂಡತಿ ಚಂಡಿಕೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಳೆ ? ನನ್ನನ್ನೂ ನಿನ್ನನ್ನೂ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ನಾನಿಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿರುವಳೆ ? ಅಯ್ಯೋ ! ಅವಳು ಎಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡತಕ್ಕವಳೇ ! ಅವಳಬಾರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದವರಿಗೆ ಪ್ರಾಣವುಳುವುದುಂಟೆ ? ದಯವಿಟ್ಟು ನೀನು ಮೊದಲ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಲೈ ಎಪ್ರನೇ ! ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವು ನನಗೆ ಮಹೋಪದ್ರವಕರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು ಅವಳು ಹಗೆಗೊಂಡು ಹೇಗಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಬಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಕಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಸಂಬಂಧವು ನನಗೆ ಬೇಡ ನನ್ನ ಸಂಬಂಧವು ನಿನಗೆಬೇಡ ನಿನಗೊಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೊಂದು ವಂದನೆ ಆ ಕ್ರೂರಳಾದ ಚಂಡಿಕೆಯೊಡನೆ ನೀನೇ ಹೊಡೆದಾಡು ಅವಳ ಕಣ್ಣೆ ಬೀಳದಂತೆ ಇಗೋ ! ಈಗಲೇ ನಾನು ದೂರದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಗಾದರೂ ಹೋಗಿ ಬಿಡುವೆನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭಯಾತಿಶಯದಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋದನು ಆಕೆಯು ಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಳು.

ತನ್ನ ಉಪಾಯವು ಫಲಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಧರ್ಮಶರ್ಮನತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷಭರಿತ ತಸ್ತಾಂತನಾದನು ಮಧುರಾಪುರಾಧಿಪತಿಯು ತನ್ನ ಮಗಳಮೇಲೆ ಆವಾಹನೆಯಾಗಿದ್ದ ಗ್ರಹವು ತೊಲಗಿಹೋದುದರಿಂದ ಆನಂದಪಟ್ಟು ಧರ್ಮಶರ್ಮನನ್ನು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಗೌರವಿಸಿ ಹೊಗಳಿ ಅನೇಕ ಪಾರಿತೋಷಿಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತನಗೆ ಅಂತಸ್ತು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮಿತ್ರನಾದ ದೀರ್ಘಬಾಹುವಿಗೆ ಪ್ರಶಂಸಾ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ತಕ್ಕ ಮರ್ಯಾದೆಗಳೊಡನೆ ಧರ್ಮಶರ್ಮನನ್ನು ಕುಶಾವತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು.

ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ದೈವಸಹಾಯದಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ತಾನು ಹೋದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಕುಶಾವತಿಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಸಕಲ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ರಾಜನಮನ್ನಣೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿ

ಅಪರಿಮಿತ ಧನವನ್ನುಗಳಿಸಿ ಆ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಯಿದ್ದುದರಿಂದ ನಿರಾಲಂಬಗಳಾದ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಧರ್ಮಗಳಿಗಾಗಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದನು. ಆತನು ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಅನೇಕ ಧರ್ಮಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು, ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ ದಾರಿಗರಿಗೆ ಜಲವಸತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗುಂಡುತೋವುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದನು ಆ ಧರ್ಮಗಳು ಈಗಲೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುವು ಎಂದಾ ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು ಶಿಷ್ಯನಾಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಲೆದೂಗಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಆ ರಾತ್ರಿ ಆ ಸತ್ತದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರು ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದರು ಉಪಯವಾಗುತ್ತಲೇ ಎದ್ದು ಸ್ನಾನಾದಿಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದರು.

ಇಂತು ಇಪ್ಪತ್ತುಮೂರನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ. :—

ಆಲಂಬಸ್ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ನಿರಾಲಂಬಃ ಸ್ವಯಂವುರ್ಮಾ |

ಧ್ಯಾನಸ್ಯ ವಿಷಯೋ ಭೂಯಾ ತ್ವದಾನಂದ ಸ್ವದಾಮನು ||

ನಡುಗಾಡಿನ ಧರ್ಮಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದ ಆ ಚಿದಾನಂದ ಸತ್ಯಶೀಲರು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ನಗರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹಾಳುಬಿದ್ದಿದ್ದ ಒಂದು ದೇವಾಲಯವೂ ಅದರಮುಂದೆ ಒಂದು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಸ್ತಂಭವೂ ಗೋಚರಿಸಿತು.

ಸತ್ಯಶೀಲನು ಆಗ ಅವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡದೆ ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದು ನಡೆದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವೇಳೆಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನೊಡನೆ ನಿಂತು ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಭೋಜನವಾಯಿತು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಸತ್ಯಶೀಲನು ಗುರುವಿನಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಇಂತೆಂದನು.

ಸ್ವಾಮಿ ! ತಾವು ಮಹಾತ್ಮರು ತಮಗೆ ತಿಳಿಯದ ವಿಷಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೂ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ತಮಗೆ ಅಡಿಗೆಡಿಗೆ ತೊಂದರೆಗೊಡುವುದೇ ನನ್ನ ಕೃತ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ ಏನುಮಾಡಲಿ ? ತಾವು ಶಾಂತಚಿತ್ತರಾಗಿರುತ್ತದರಿಂದ ಏನು ನಾನು ಕೇಳಿದರೂ ಕೋಪಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಬೇಸರಪಡದೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇರುವಿರಿ ಈ ದಿನದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೊಂದು ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಲವು ಗೋಚರಿಸಿತು ತಾವೂ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು

ಬಲ್ಲಿನು ದಯಮಾಡಿ ತದ್ವಿಚಾರವನ್ನು ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಗೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದನು. ಚಿದಾನಂದ ಯೋಗಿಯು ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು ಎಲೈ ಕುಮಾರ ! ನೀನು ಕೇಳುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡೆನು. ನಾವು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವೂ ಒಂದು ಹಾಳುಗುಡಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಕೊರತೂ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆವಲ್ಲವೇ ? ನೀನು ತದ್ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಕೇಳುತ್ತಿರುವೆ ಆ ಪಟ್ಟಣವು ದಾರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಏಕೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಬಂದುದಾಯಿತು ಆ ಹಾಳುಗುಡಿಯ ಮುಂಚೆ ಆ ಶೂಲದ ಸ್ತಂಭವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಲಾಲಿಸು.

ಜೋಯಿಸನಿಗೆ ಶನಿದೇವರು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಕಥೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದೈವಜ್ಞನಿದ್ದನು ಆತನ ಹೆಸರು ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಯಿಸ ಆತನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ತನಗೆ ಒಟಾಗುವ ಗ್ರಹಚಾರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಗಣಿತದಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನ ತನ್ನ ಜಾತಕವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವಾಗ ತನಗೆ ಏಳೂವರೆ ಸಂವತ್ಸರಗಳು ಶನೈಶ್ವರನು ಆವಾಹನೆಯಾಗಿ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತೆ ತಿಳಿದುಬಂದುದರಿಂದ ಮಹಾಭಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೂ ಸೈರಿಸಲಸದಳವಾದ ಶನೈಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯ ಕ್ರೂರತ್ವವನ್ನು ನಾನು ಸೈರಿಸಬಲ್ಲೆನೆ ? ಅಕ್ಕಟಾ ! ಏನುಮಾಡಲಿ ? ಎಂದು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ತತ್ಪರಿಹಾರೋಪಾಯವನ್ನರಿಯದೆ ಆ ದೈವವನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ತದೇಕನಿಷ್ಠಾಗೃಹ್ಯವಾಗಿ ಆ ಛಾಯಾವುತ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು ಘೋರತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಬಳಿಕ ಆತನು ಆ ಜೋಯಿಸನ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ ! ನೀನು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದೆನು ಯಾವ ವರವನ್ನು ಪಡೆವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆ ? ನಿನಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆನು ? ಏನುಬೇಕು ? ಕೇಳು ಎಂದನು. ಆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಕನು ದೇವ ! ಮಹಾನುಭಾವ ! ನನ್ನ ರಾಶಿಗೆ ನೀನು ದ್ವಾದಶಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆ ? ಅದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ವೇದೆಯು ನನಗೆ ಏಳೂವರೆ ಸಂವತ್ಸರಗಳು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಭೀತಿಗ್ರಸ್ತನಾಗಿರುವೆನು ನಿನ್ನ ದಾರುಣತೆಯನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನಿಂದಾಗದು ಸೈರಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಾರೆನು ದಯಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ವೀಕ್ಷಣವು ನನ್ನಮೇಲೆ ಪ್ರಸರಿಸದಂತೆ

ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುವೆನು ಎಂದು ಪುನಃ ಪುನರ್ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು.

ಶನೈಶ್ವರನು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಬ್ಬಾ! ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಹವೂ ಭಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಆಯಾಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಾಗ ಸುಖವೋ ದುಃಖವೋ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬೇಕಾದ್ದು ಈಶ್ವರನಿಯಾಮಕವಾಗಿದೆ ಆ ಫಲಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ನೀನು ಕೇಳಿವಂತೆ ಮರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದೇ? ಕೊಟ್ಟರೆ ಲೋಗರು ನನ್ನನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡುವರೆ? ಆದರೂ ನೀನಿಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿದುದರಿಂದಲೂ ಮರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ನಾನು ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿದುದರಿಂದಲೂ ನಾನು ಹಿಡಿದು ವೇಧಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಏಳೂವರೆ ಸಂವತ್ಸರಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಬಿಡುವೆನು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವೇಧೆಯು ನಿನಗಿರಲಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಂತರ್ಧಾನವನ್ನು ಪಡೆದನು. ಪ್ರಭಾಕರ ಕಾರ್ತಾಂತಿಕನು ಅಷ್ಟುಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಹೊಂದದೆ ಮತ್ತೆ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಶನಿಯು ಮತ್ತೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಆತನು ಮತ್ತೆ ಕೋರಿದುದರಿಂದ ಆ ಮೂರೂಮುಕ್ಕಾಲು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಬಿಡುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಅಂತರ್ಹಿತನಾದನು. ಒಲಿದರೆ ಶನಿಯು ಸ್ಥಿರಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸ್ವಭಾವದವನೆಂದೂ ಮೌಠೂರ್ತಿಕನು ಬಲ್ಲನಾದುದರಿಂದ ಆತನನ್ನು ಕುರಿತು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಡಿಕೊಂಡು ಆತನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನೇ ಕಡಿಮೆಮಾಡಿಸುತ್ತ ಬಂದು ಕೊನೆಗೆ ಏಳೂವರೆಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಒಂದು ಯಾಮುವಾದರೂ ಶನಿವೇಧೆಯನ್ನು ಪಡೆದೇತೀರಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಆತನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಆ ಸಪ್ತಮಗ್ರಹವು ಆವೇಶಿಸುವ ದಿನದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಕಾಲಕ್ಕೆಯೇ ಎದ್ದು ಸ್ನಾನಾದಿವಿಧಿಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಜನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಒಂದು ಕಲಶವನ್ನಿಟ್ಟು ಶನಿಯನ್ನಾವಾಹನಮಾಡಿ ಸೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದರ್ಚಿಸಿ “ಶ್ರಯೇಶ್ವಾನ್ಮೂರ್ಯತನಯಂ ಛಾಯಾ ಪುತ್ರಂಮಹೋದಯಂ | ಕಾಲಂಸರ್ವಾರ್ಥದಾತಾರಂ ದೀರ್ಘಾಯುಃಪ್ರದಮಾಶ್ವರಂ || ಪಾಹಿಪಾಹಿ ಕೃಪಾಂಭೋಧೇ ಮಂದಾಮಂದಸುಖಪ್ರದ | ಅಧಿವ್ಯಾಧ್ಯಾದಿರಹಿತಂ ಕೃತ್ವಾನ್ಮಾನವರದಪ್ರಭೋ || ” ಎಂದು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ತತ್ಪರಿಮಿತ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯಲೆಣಿಸಿ ತನ್ನ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮಡಿಚೀಲದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಾಂಕುಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ದೂರಸ್ಥವಾದ ಒಂದು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತ ಬಿಸಿಲು ಹೆಚ್ಚಾದುದರಿಂದ ದಾಹಗೊಂಡು ನಾಲಗೆ ಒಣಗುತ್ತಿರಲು ನೀರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋದನು ಜಲಾಶಯವೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಾಸಗೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಂಬೂಜುಹಣ್ಣಿನ ತೋಟ

ವನ್ನು ಕಂಡನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೋಟದ ಒಡೆಯನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾತನಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಒಂದು ಹಣ್ಣನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಆತನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿ ಆ ತೋಟದವನೊಂದು ಹಣ್ಣನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಆ ವಿಪ್ರನದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಧವನ್ನು ತಿಂದು ದಾಹವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಉಳಿದರ್ಧವನ್ನು ಬಾಯಾರಿಕೆಯುಂಟಾದಾಗ ತಿನ್ನಬೇಕೆಂದು ತನ್ನ ಮಡಿಯ ಚೀಲದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಭದ್ರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋರಟನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಳುಗುಡಿಯು ಕಾಣಿಸಲು ಅಲ್ಲಿ ಜನರಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಶನಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಸಮಯವೊದಗಿತು ಶನಿ ಆತನಲ್ಲಿ ಆವೇಶಿಸಿದನು ತನಗೆ ಶನಿಬಾಧೆಯುಂಟಾಗುವ ಸಮಯವನ್ನರಿತಿದ್ದ ಆ ದೈವಜ್ಞನು ನಿಶ್ಚಲಚಿತ್ತನಾಗಿ ಕಣ್ಣಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತದೇಕ ನಿಷ್ಠಾಗರಿಷ್ಠನಾಗಿ ಭಾಯಾಸುತನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಯಾಮವೊಂದು ಯಾವಾಗ ಕಳೆವುದೋ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಆತನು ಧ್ಯಾನಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷವು ನಡೆಯಿತು ಏನೆಂದರೆ:—

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವಿದ್ದಿತು ಪುನ್ನಾಗ ಸತ್ವನೆಂಬ ರಾಜನು ಆ ನಗರವನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ದಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದಮೇಲೆ ಆ ಭೂಪಾಲನ ಏಕಮಾತ್ರ ಪುತ್ರನು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಬಾಲನು ಸರ್ವಾಲಂಕಾರ ಭೂಷಿತನಾಗಿ ಅರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದೆ ಹೋದನು. ಆಗ ಅದನ್ನರಿತು ರಾಜಾಮಾತೃ ಭೃತ್ಯಾದಿಗಳು ಗಾಬರಿಬಿದ್ದು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಿಸಿದರು ಎಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ಆಗ ರಾಜನು ಅಧಿಕವಾದ ದುಃಖವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಹುಡುಕಿತರಲಿಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೂ ಸೇವಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ರಾಜನಿಂದ ಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟ ಭಟರಲ್ಲಿ ಕೆಲರು ಕಾಡುಕಡೆಗೂ ಮತ್ತೆಕೆಲರು ಊರುಮುಂದಣ ಕೆರೆ ಕುಂಟೆ ಬಾವಿ ಮೊದಲಾದಕಡೆಗೂ ಮತ್ತೆ ಹಲವರು ತೋಟ ಗದ್ದೆ ತೋವು ಮೊದಲಾದವುಗಳಕಡೆಗೂ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋದರು ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಪಂಗಡದವರೂ ಮಗು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಬರಿದಾಗಿ ಬಂದಾಬಿಟ್ಟರು ಮೂರನೆಯ ಪಂಗಡದವರತ್ತಿತ್ತ ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋಗಿಹೋಗಿ ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಯಿಸನಿದ್ದ ಹಾಳುಗುಡಿಯ ಮುಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಕುಳಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ನೋಡಿದರು ಎಂದೋ ಯಾವನೋ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ರಮದಿಂದ ಶಿಥಿಲಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಆ ಹಾಳುಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ವಿಪ್ರ

ನೇಕಾಕಿಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಸಂತಯಪಟ್ಟು ಕಣ್ಣನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಆತನನ್ನು ಸಮಾಪಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಆಗ ಒಂದು ಅದ್ಭುತದೃಶ್ಯವು ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಏನೆಂದರೆ—ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾವಾಹೀಸುರನು ತನಗೆ ತೋಟದವನು ಕೊಟ್ಟ ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವನ್ನು ತಿಂದು ಉಳಿದರ್ಧವನ್ನು ಮಡಿಚಲದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನಷ್ಟೆ? ಆ ಚೀಲವನ್ನು ಆತನು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಧ್ಯಾನನಿಷ್ಠನಾಗಿರುತ್ತಿರಲು, ಆಹಣ್ಣಿನ ಅರ್ಧಭಾಗದಿಂದ ನೀರು ಸೊರಿ ಚೀಲವು ಒದ್ದೆಯಾಗಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಆರಸುವು ಸೋರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅದು ಆ ರಾಜಭಟರ ನೇತ್ರಗಳಿಗೆ ರಕ್ತದಂತೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅವರು ಸಂದೇಹಪಟ್ಟು ಇದೇನಿದು? ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲವೆ? ಈತನ ಮಡಿಚಲದಿಂದ ನೆತ್ತರು ಸೋರುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಮಾಂಸವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವನೇ ಚೀಲದಲ್ಲಿ? ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲವೆ? ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಏಗಿರುವುದೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಸದ್ವುಮಾಡದಂತೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಿ ಚೀಲವನ್ನು ತಂದು ಬಿಚ್ಚಿ ನೋಡಿದರು.

ಸತ್ಯಶೀಲನೇ! ಹೇಳುವುದೇನು? ಆ ಮಡಿಚಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಅರ್ಧಹಣ್ಣು ಅಭರಣ ಸಹಿತವಾಗಿ ಕುತ್ತಿಗೆಯವರೆಗೆ ಕೊಯ್ಲುಪಟ್ಟ ರಾಜಪುತ್ರನಾದ ಬಾಲಕನ ತಲೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ಶನಿಯ ವಹಿಮೆಯನ್ನು ನೋಡಿದೆಯಾ? ಹಣ್ಣಿನ ಅರ್ಧಭಾಗದಿಂದ ಸೋರುತ್ತಿದ್ದ ನೀರು ರಕ್ತವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಇನ್ನೇನಾಗಬೇಕು? ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ರಾಜಪುತ್ರನ ಅಭರಣಗಳನ್ನಪಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ತಂದು ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕಡಿದು ಮುಂಡವನ್ನೆಲ್ಲಿಯೋ ಆಚ್ಛಾದಿಸಿ ಅಭರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಲೆಯನ್ನು ಬಿಸುಡಬೇಕೆಂದಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಂದುದು ಕಂಡು ಆ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಮಡಿಚಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟು ಮಹಾಸಾಧುವುರಷನಂತೆಯೂ ತಾನಾವುದನ್ನೂ ಕಾಣದವನಂತೆಯೂ ಮೌನವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಇವನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನೇ ಕೊಂದವನೇಸರಿ ಎಂದಾ ರಾಜಭಟರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಆಗ್ರಹಂಗೊಂಡು ಎಲಾ! ಚೋರಾಗ್ರಣಿಯೇ! ಬಾಲಹಂತನೇ! ಸುಂದರನೂ ಸುಕುಮಾರನೂ ಅದ ಬಾಲಕನನ್ನು ವಧಿಸಲು ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಕೈ ಬಂತು? ಪಾಪಾತ್ಮಾ! ಧನಾಶೆಯಿಂದ ಎಂತಪ್ಪ ಕ್ರೂರಕೃತ್ಯವನ್ನಾಚರಿಸಿದೆ? ನಿನ್ನನ್ನು ವಧಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮಾಂಸವನ್ನು ನಾಯಿನಾ ಕಾಗೆ ಹದ್ದುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿದರೂ ನಿನ್ನ ತಪ್ಪಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಲಾರದು ಎಂದು ನಾನಾ ದುರ್ಭಾಷೆಗಳಾಡುತ್ತ ಒದೆಯುತ್ತ ಆತನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಟ್ಟಿ ಶಿರಸ್ಸಮೇತವಾದ ಆ ಚೀಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ರಾಜನಬಳಿಗೆಹೋಗಿ, ತಾವು ಕಂಡುದನ್ನು

ಮತ್ತು ನಡೆದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡ ತಿಳಿಯಿಸಿ ಈ ವಾಪಿಷ್ಠನು ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕ್ರೂರಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು. ರಾಜಪುತ್ರನ ತಲೆಯು ಈ ಚೀಲದಲ್ಲಿರುವುದು. ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಚೀಲವನ್ನು ಸಭೆಯನಡುವೆ ಇಟ್ಟರು.

ಆ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸಭ್ಯರು ಹರಿಹರಿ! ಎಂದು ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡರು. ಮತ್ತು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಹಲವುಬಗೆಯಿಂದ ದೂಷಿಸಿದರು. ಅರಸನಾದರೋ ರಕ್ತಸಿಕ್ತವಾಗಿದ್ದ ಆ ಚೀಲವನ್ನು ನೋಡಿ, ತನ್ನಮುದ್ದುಕುವ ರನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಕಣ್ಣಿಂದ ನೋಡಲಾರದೆ ಕಂಬನಿಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತ, ಸೇವಕರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಂಬ ಅವರೊಡನೆ, ಭಟರುಗಳಿರಾ ! ನಾನು ಬಾಲಕನ ತಲೆಯನ್ನು ಈ ಹಾಳುಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಲಾರೆನು. ನೀವು ಹೇಳಿದುದೇ ಸಾಕು. ಈ ಶಿಶುಹಂತಕನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ನೀವು ಹಿಡಿದುತಂದಿರೋ, ಆಫಲಕ್ಕೆ ಇವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ನೀವು ಹೇಳಿದ ಆ ಹಾಳುಗುಡಿಯಮುಂದೆ ಒಂದು ಶೂಲ ಸ್ತಂಭವನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಪಾಪವರ್ತನನೂ ಕ್ರೂರಚಿತ್ತನೂ ಆದ ಇವನನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ಭಾವಿಸದೆ ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿರಿ. ಮುನ್ಮಾತಿಗೂ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿರುವೆನು ಎಂದು ನುಡಿದು ಪುತ್ರನುರಣ ಶೋಕಾನಲತಪ್ತನಾಗಿ ಓಲಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು.

ಪಾಪ ! ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇನುತಾನೆ ಮಾಡಿಯಾನು ? ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ನಡೆದ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲವೂ, ಶನಿಭಗವಾನನ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ನಡೆದವುಗಳೆಂದು ತಿಳಿದವನಾದುದರಿಂದ, ಯಾರೇನು ಹೇಳಿದರೂ, ಯಾರೇನುಮಾಡಿದರೂ ಹೆದರದೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳದೆ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪನಾಗಿ ಶನೈಶ್ವರ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಮಾಡುತ್ತ ಅವರು ಮಾಡುವ ನಿಂದಾಪ್ರಹರಾದಿಗಳಿಗೋಳಗಾಗಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನು. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಾನೇನು ಹೇಳಿದರೂ ಲಾಭವುಂಟಾಗದೆಂದು ತಿಳಿದೇ ಪಡಿನುಡಿಯನ್ನು ಕೂಡದೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಧೆಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಬಳಿಕ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಆ ಹಾಳು ಗುಡಿಯಮುಂದೆ ಒಂದು ಸ್ತಂಭವು ನೆಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸೇವಕರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸಿಯನ್ನು ಬಳಿದು ಸುಣ್ಣದ ಬೊಟ್ಟುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕತ್ತಿಮೇಲೆ ಹಿಮ್ಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿರಿಸಿ ವಿಕಾರವಾದ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬ ಸೇವಕನಾತನ ಮುಖದಮೇಲೆ ಸಗಣೆಯ ನೀರನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿರಲು ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ತಮ್ಮಟೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲು, ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದು ಪಾಪಕ್ಕಂಜದೆ ಧನಾಶೆಯಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಕೊಂದ ಬಾಲಘಾತುಕನನ್ನು ಈದಿನ ಶೂಲಕ್ಕೆ

ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಯಾವನಾದರೆ ಇಂಥ ಕ್ರೂರಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವನೋ ಅವನಿಗೆ ಇದೇ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಸಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಪಟ್ಟಣದ ಎಲ್ಲ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೆರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ನಗರನಿವಾಸಿಗಳು ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೀ ಘೋರಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದನಲ್ಲ! ಎಂತಹಪಾಪಿ ಎಂದು ಮನಬಂದಂತಾಡುತ್ತ ಅಸಹ್ಯಪಟ್ಟರು. ಕೋಪದಿಂದ ಆತನನ್ನು ಥೂಥೂ ಯೆಂದುಗುಳಿದರು. ನಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದರು. ಕೆಲವರಾ ತನ ಮೋರೆಯನ್ನು ನೋಡಬಾರದೆಂದು ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು. ರಾಜಸೇವಕರೀಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಊರು ಮೆರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಾಳುದೇವಾಲಯದ ಮುಂದಿರುವ ಶೂಲಸ್ತಂಭದ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅದುವರೆಗೂ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಿದ ವನಲ್ಲ.

ಸೇವಕರಾತನನ್ನೆತ್ತಿ ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ವಿನೋದವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸುತ್ತಲೂ ನಿಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಃಪುರದ ದಾದಿಯೊಬ್ಬಳು ಆಡಿ ಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ರಾಜಕುದಾರನನ್ನು ಉಪವನಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದಳು. ಆಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯಾಮವು (೭½ ಗಳಿಗೆ = ೩ ತಾಸು) ಕಳೆದುದರಿಂದ ಶಿಶೈಶ್ವರನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದನು. ಸತ್ತು ಹೋದಂತೆ ಭಾವಿಸಿದ್ದ ಆ ರಾಜಪುತ್ರನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಆ ಕಲಕಲಧ್ವನಿಯನ್ನೇನೆಂದು ಹೇಳೋಣ! ಎಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮಗ್ನರಾದರು. ರಾಜನೂ ಅಧಿಕ ವಿಸ್ಮಯಪಟ್ಟು ಅದುವರೆಗೆ ನಡೆದ ಕೃತ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ್ವಪ್ನದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರಲು, ಅತಿತ್ವರೆಯಿಂದ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಬಲುಬೇಗನೆ ಹೋಗಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದಂತೆ ಮಾಡಿ ಆತನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಾ ಎಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಮಂತ್ರಿಯು ಆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೇ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿ ಓಡಿಸಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ದೂರದಿಂದಲೇ ತಾಳಿ! ತಾಳಿ! ಬೇಡ! ಬೇಡ! ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಡಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಎಂದು ಕೈಯಿಂದ ಸನ್ನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಸಮಾಪಿಸಿ, ಶೂಲಾರೋಹಣಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆಂದು ಆತನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಚ್ಚಿ ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಮಡಿಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನುಡಿಸಿ ರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದುತಂದು ಬಿಟ್ಟರು. ರಾಜನಾತನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ತಾನು ಮಾಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಖಿನ್ನನಾಗಿ ತತ್ಕಾರಣವನ್ನರಿಯಲಾರದೆ ಸ್ತಬ್ಧನಾದನು. ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಗುಂಪುಕೂಡಿ ಬಂದಾತನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟು ಅಯ್ಯೋ! ಪಾಪ! ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ

ಈತನನ್ನು ರಾಜಭಟರೆಷ್ಟು ಹಿಂಸಿಸಿದರು! ಎಂದಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ರಾಜನು ಅಯ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನೆ! ನನ್ನ ಕುಮಾರನು ಸುಖವಾಗಿರುವನು. ನಿನ್ನ ಮಡಿಯಚೀಲದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರನ ತಲೆಯಿರುವುದೆಂದು ಸೇವಕರು ಹೇಳಿದರು. ಶಿಶುಹತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದವನೆಂದು ಬಗೆದು ನಿನಗೆ ಘೋರಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದೆನು ನೀನು ಯಾವ ಮಾತನ್ನಾಗಲಿ ಆಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ. ಪ್ರಾಣಾಂತ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗದೆ ಇದ್ದೆ. ನಮಗೀ ಭ್ರಾಂತಿ ಯುಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾವುದೋ! ತಿಳಿಯದು. ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೀನೆ ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರಿಗೂ ಗೋಚರವಾಗದು. ದಯವಿಟ್ಟು ಅವಿಚಾರ ದಿಂದ ಮಾಡಿದ ನನ್ನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ತತ್ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು.

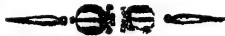
ಆ ಪ್ರಭಾಕರಜ್ಯೋತಿಷ್ಕನು ಕಿರುನಗೆಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತ ತಾನು ತನಗೆ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಶನಿವೇಧೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡುದು ಮೊದಲಾಗಿ ಆಗಿನ ವರೆಗೆ ನಡೆದ ಚರಿತ್ರವನ್ನೆಲ್ಲ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ರಾಜವುಂಗವ! ಒಂದು ಜಾವದವರೆಗೆ ಶನೈಶ್ಚರನು ನನ್ನನ್ನು ಬಾಧಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಮಹಾ ತ್ಮನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅವೇಶಿಸುತ್ತಲೇ ನಿನ್ನ ಕುಮಾರನು ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣಿಸದೆ ಹೋದನು. ನನ್ನ ಮಡಿಚೀಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣ್ಣಿನ ಅರ್ಧವು ತಲೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಸೋರುತ್ತಿದ್ದ ನೀರು ರಕ್ತವಾಗಿ ತೋರಿಬಂದಿತು, ಆಗ ಆ ಸೇವಕರು ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಕುಮಾರನನ್ನು ಕೊಂದವನನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ, ನಿನ್ನ ಸಮಕ್ಷಮಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಈ ರಹಸ್ಯವು ತಿಳಿಯದಿದ್ದುದರಿಂದ ನನಗೆ ನೀನು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ, ನನ್ನನ್ನು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಏಳೂ ವರೆ ಗಳಿಗೆಯು ಮುಗಿಯಿತು, ನನ್ನನ್ನು ಶನಿಯು ಬಿಟ್ಟುಹೋದನು, ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲವೂ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ನಿನ್ನ ಮಗನು ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಶನಿ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾದ ನಾಟಕವು. ನನ್ನಿಂದ ಯಾವದೋಷವೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಸಮಯ ದಲ್ಲಿ ನಾನೇನು ಹೇಳಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದರಿತೇ ನಾನು ತೊಟ್ಟಿಂ ಭಾವ ವನ್ನ ಪಹಿಸಿದ್ದೆನು. ಎಂದು ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿದನು.

ಆ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಆತ್ಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಶನೈಶ್ಚರನ ಶಕ್ತಿ ಯನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಅವಮಾನವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳವಾಗಿ ಸಂಕಟಪಟ್ಟರು. ರಾಜನು ತಾನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಪಕೃತಿಗಾಗಿ ಬಹು ಪೇದವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅನೇಕವಿಧವಾದ ಬಹುಮತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಶುದ್ಧನಾಗಿ ಜೀವಮಾನ

ಪರ್ಯಂತರವಾಗಿ ಶನಿದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ನಿತ್ಯವೂ ಶನಿಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಸುಖವಾಗಿದ್ದನು.

ಸತ್ಯಶೀಲನೇ! ಅದು ಮೊದಲಾಗಿ ಹಾಳುಗುಡಿಯಮುಂದೆ ನೆಟ್ಟ ಶೂಲದ ಕೆಂಬವು ಈಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುವುದು. ಇದಿಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಭಾಕರ ದೈವ ಜ್ಞಾನೇ ಕಾರಣವು ಎಂದು ಚಿದಾನಂದ ಮುನಿಯು ಹೇಳಲು ಸತ್ಯಶೀಲನು ಆನಂದಪರವಶನಾದನು.

ಇಂತು ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಇವತ್ತೈದನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ :—

ನಮಸ್ತಿಭುವನೋತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಸಂಸಾರಹೇತವೇ |

ವಿಷ್ಣುವೇವಾರಸಂಸಾರ ಪಾರೋತ್ತರಣಸೇತವೇ ||

ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಆ ದಿನವಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಇಷ್ಟಾಲಾಪಗಳಿಂದ ಆ ರಾತ್ರಿಯ ಒಂದು ಯಾಮವನ್ನು ಕಳೆದು ನಿದ್ರೆಮಾಡಿ ಅರುಣೋದಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಎದ್ದು ಸ್ನಾನಾದಿಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿ ಅರಣ್ಯಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಹತ್ತುವವೇಳೆಗೆ ಬಳಲಿ ಆ ದಿನದ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಚ್ಛಿಸಿ, ಆ ಮಹಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿಶಾಲವಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಆಲದಮರದಡಿಯಲ್ಲಿಳಿದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅನತಿದೂರದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಒಂದು ಹೊಳೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಕ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ವಟವಿಟಪಿಚ್ಚಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು ಸತ್ಯಶೀಲನು ನೀರನ್ನು ತಂದು ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಸುಖವಾಗಿ ಊಟಮಾಡಿ ಆ ಮರದ ನೆಳಲಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಆಸನಬದ್ಧನಾಗಿ ಧ್ಯಾನಾರೂಢನಾದನು. ತನ್ನೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಟು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಸ್ವಲ್ಪದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಾಪ್ರಾಸಾದವನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಒಂದು ಪ್ರಾಸಾದವು ಈ ಮಹಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿರಲು ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಗುರುಸನ್ನಿಧಿಗೆಬಂದು ಆನೇಳೆಗೆ ಧ್ಯಾನವಿಮುಖನಾಗಿದ್ದ ಆತನನ್ನು ನೋಡಿ ತಾನು ನೋಡಿದ ಆ ಮಹಾಪ್ರಾಸಾದದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಮಹಾತ್ಮಾ ! ಸಾರ್ವಭೌಮರ ವಾಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾಗಿರುವ ಒಂದುಪುರಿಗೆಯು ಈ ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ಇರುವುದು ಅದು ಜನಕೂನ್ಯ

ವಾಗಿದ್ದರೂ ಆಚ್ಚಳಿಯದಂತಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಬಲುಸೊಗಸಾಗಿರುವುದು ಅವರ ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಮಾನಸವು ತವಕಿಸುತ್ತಿರುವುದು ತತ್ಕಥೆಯನ್ನು ನನಗಾಡ್ಯಂತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ಋಷಿಶತ್ರುಘ್ನನು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಸೌದಾಮನಿಯ ವೃತ್ತಾಂತ.

ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಣಿಭದ್ರನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ರಾಜನುಂಟು ಆತನು ವಿಲಾಸಾಭಿಲಾಷಿಯಾದುದರಿಂದ ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹವ್ಯಾವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಸಿ ತಾನಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನಿಗೆ ನಾಗವಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಸೌದಾಮನಿಯೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಕುಮಾರಿಯೂ ಇದ್ದರು ಸೌದಾಮನಿಯು ಅನುಪಮಾನ ಸೌಂದರ್ಯವತಿಯಾದುದರಿಂದ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಬಲುಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಸಾಕುತ್ತಬಂದರು ಆಕೆಗೆ ಯೌವನಾವಿರ್ಭಾವವುಂಟಾಯಿತು ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು ಆ ಕನ್ಯೆಗೆ ತಕ್ಕವರನನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸತ್ಯಶೀಲನೆ ! ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಬಹುಚಿಂತೆಗಳುತ್ತನ್ನವಾಗುವುವು ಅನುಭವವಂತನಾದ ಒಬ್ಬ ಕವಿಯು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ. “ ಜಾತೇತಿಕನ್ಯಾ ಮಹತೀಹಿಚಿಂತಾ ಕಸ್ಯಪ್ರದೇಯೇತಿ ಮರ್ಹಾವಿತರ್ಕಃ | ದತ್ತಾಸುಖಂಯಾ ಸೃತಿ ವಾನವೇತಿ ಕನ್ಯಾಪಿತೃತ್ವಂ ಖಲುನಾಮಕಷ್ಟಂ || ” ಅಂದರೆ ಹೆಣ್ಣುಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿತೆಂದರೆ ಚಿಂತೆಯುಂಟಾಗಿರುವುದು ವಯಸ್ಸು ಬಂದಬಳಿಕ ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಚಿಂತೆ ಕೊಟ್ಟಬಳಿಕ ನನ್ನ ಮಗಳು ಸುಖವಾಗಿರುವಳೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಕೂಸನ್ನು ಹೆತ್ತ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಕಷ್ಟವೇ ಬರುವುದು.

ಬಳಿಕ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಅತಿಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಅಶ್ರಯವಾದ ಆ ಸೌದಾಮನಿಯು ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ವನಕ್ಕೆಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ವಿಹಾರಮಾಡುತ್ತ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿರುವ ಮಂಜುಲ ಲತಾಕುಂಜವುಂಜಂಗಳಂ ಕಂಡು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತ ಒಂದು ಸರೋವರದಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಅತ್ತೊಂದುಕಡೆ ಒಬ್ಬ ರಕ್ಷಸನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೃಗಂಗಳಂ ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಮಾರ್ಗವಶದಿಂದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯಿರುವ ಸರೋವರದಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖನೆಂಬ ಆ ರಾಕ್ಷಸನು ಆ ರಾಜಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ವೋಹಪರವಶನಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೌಂಕಳಲ್ಲಿರುಳಿಸಿಕೊಂಡು ಆಕಾಶಕ್ಕೆಹಾರಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಬಳಿಕ ಆಕೆಯ ಗೆಳತಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳವಾಗಿ ದುಃಖಿಸಿ ತ್ವರೆಯಾಗಿ ರಾಜನಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತಲೇ ಆ

ರಾಜನು ನಿರ್ವೇದವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮೂರ್ಛಿತನಾದನು ಅಂತಃಪುರವೆಲ್ಲವೂ ದುಃಖಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದುದರಿಂದ ಸರ್ವಶೂನ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಮಣಿಭದ್ರನು ತನ್ನ ಪುತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ರಾಕ್ಷಸತ್ವದಿಂದ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದವನು ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸ ರಾಜನೆಂದು ತಿಳಿದವನಾಗಿ ಚತುರಂ ಗಬಲದೊಡನೆ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವನ ಪಟ್ಟಣವಾದ ವಿಶಾಲನಗರವನ್ನು ಮುತ್ತಿದನು ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖನು ಮಣಿಭದ್ರನ ಸಮರಸನ್ನಾಹೋದಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ತನ್ನ ಸೇನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಣಿಭದ್ರನನ್ನು ಇದಿರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು ವಿಶಾಲನಗರವು ಮಂದರಪರ್ವತಪ್ರಾಂತದ ದುರ್ಗಮವಾದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿತ್ತು ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖನು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಮುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ನಡುಗಾಡಿನವರೆಗೆ ಅಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟನು. ರಾಜನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟದೆ ಸೇನೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರ್ಕ್ಕಡೆಯ ಸೈನ್ಯಗಳಿಗೆ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಉಭಯಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರೋದೋಂತರಾಳವು ಭೇದಿಸುವಹಾಗೆ ಸಿಂಹನಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ರಣದುಂದುಭಿಗಳು ಮೊಳಗುತ್ತಿದ್ದುವು ಮಣಿಭದ್ರನು ತಾನೆ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಹುರಿಗೊಳಿಸುತ್ತ ಬಡ್ಧಧಾರಿಯಾಗಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ರೂಪುಗಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಮಣಿಭದ್ರನ ಹಾವಳಿಗೆ ತಡೆಮೆಲಾರದೆ ರಾಕ್ಷಸಸೇನೆಗಳು ಪಲಾಮನಸೂಕ್ತವಾರಾಯಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದುವು ಆಗ ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖನು ಮಾಯಾಯುಕ್ತನಾದ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು ಒಮ್ಮೆ ಮಾರುತಪಫಕ್ಕೆತಾರಿ ಮೇಘಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಕ್ತವರ್ಷವನ್ನು ಸುರಿಯಿಸಿ ಪರಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ತನ್ನ ಇರುವಿಕೆಯು ತಿಳಿಯದಂತಿರುತ್ತ ಬಾಣವರ್ಷವನ್ನು ಕರೆದು ಮಣಿಭದ್ರನ ಸೇನೆಯನ್ನು ಕಳವಳಗೊಳಿಸಿದನು.

ತನ್ನ ಸೇನೆಗಳು ಹಂಗೆ ಛಿನ್ನಛಿನ್ನಗಳಾಗಿರುತ್ತಿರಲು ಮಣಿಭದ್ರನು ಓಹೋ! ಈ ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖನು ಮಾಯಾಬಲಸಂಪನ್ನನು. ಹೇಗಾದರೂ ಇವನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಬಗೆದು 'ಅವಕ್ರಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಕಾಳಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ರಕ್ತಸನ ದಂಡನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪಂಚತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದನು. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಹಗೆಯು ಸತ್ತುದರಿಂದ ಉಕ್ಕಿಸೊಕ್ಕಿದ ಆ ರಕ್ತಸನ ಕಕ್ಕಸಪಡೆಯು ಮಣಿಭದ್ರನ ಭವನಮಂಪೊಕ್ಕು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಡಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಭರ್ತಾರನಳಿದನೆಂಬ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಜಾರರಿಂದ ಕೇಳಿದ ನಾಗವಲ್ಲಿಯು ಕೂಡಲೇ ವಿಷವನ್ನು ಕುಡಿದು ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿತು.

ಅಯ್ಯೋ! ಸಾಪ! ಸೌದಾಮನಿಯು ತನ್ನ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡವಳಾಗಿ ಮಹಾಚಿಂತಾಭರದಿಂದ ಮೈಮರೆದು ಬಿದ್ದಿದ್ದಳು.

ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಯವನ್ನು ಪಡೆದು ತನ್ನ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಪರಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು. ಬಳಿಕ ಅವನಾ ಮಣಿಭದ್ರನ ಭವನದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡುತ್ತ ಆ ಸೌದಾಮನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪರಿವಾರವನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿ ತನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗೆಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಕನ್ಯೆಯವನಲ್ಲಿ ಅಸಹ್ಯಭಾವದಿಂದಿರುತ್ತ ಅವನೊಡನೆ ಇಗೋ! ಮದುವೆಯಾಗೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿದೆಯಾದರೆ ಏಷವನುಂಡೋ, ಉರುಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡೋ, ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೋ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವೆನು ಎಂದು ಹೇಳಲು, ಆಗಲಿ! ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆಯಲಿ ನೋಡುವೆನು ಎಂದು ಬಗೆದು ಅಬಳಿಕ ಆಕೆಯನ್ನು ಬಲಾತ್ಕರಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು.

ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಆ ರಾಕ್ಷಸರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಕುಲದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನತಿದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಕೊಳದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ರಕ್ತ ಮಾಂಸ ಕೊಬ್ಬು ಮೊದಲಾದುವನ್ನೂ ಬಗೆಬಗೆಯಾದ ಮಧ್ಯಗಳನ್ನೂ ತಂದು ದೇವತೆಗೆ ನಿವೇದನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ತತ್ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿ ಮದದಿಂದ ಮೈಮರೆತವರಾಗಿ, ಹೋಯೆಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅರಚುತ್ತ ಮನಸ್ಸುಬಂದಂತೆ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಆನಂದದಿಂದಿದ್ದರು. ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖನೂ ಅವನೊಡನೆ ಸೇರಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅತ್ತಲೊಬ್ಬ ರಾಜಪುತ್ರನು ದೈವಿಕವಾಗಿ ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಇಂದಿರಾಮಂದಿರಂ ಎಂದು ಮೇಲ್ಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಿಸಿರುವ ಪ್ರಾಕಾರದ್ವಾರವನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸೇವಕರೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಅಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ತಾಳಿ, ಅಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಆ ದ್ವಾರವನ್ನು ದಾಟಿ ಆ ಸುಂದರಮಂದಿರದ ಶಿಲ್ಪಕಲ್ಪನಾಚಾರ್ಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಡೆದು ಸೌದಾಮನಿಯ ನಿಕೇತನಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆ ಕನ್ಯೆಯು, ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಆರುಚಿರ ಶರೀರವನ್ನು ನೋಡಿ ವರನನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ, ಅಯ್ಯೋ! ಇವನನ್ನು ಕಂಡರೆ ರಾಜಕುಮಾರನಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವನಲ್ಲ! ಅಡಿಗೆಯಮನೆಗೆ ಮೊಲವು ನುಗ್ಗಿ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಈ ರಕ್ತಸನ ನಿವಾಸಕ್ಕಿವನು ಬಂದಿರುವನಲ್ಲ! ಮುಂದೆ ಏನಾಗುವುದೋ ಕಾಣೆನಲ್ಲ! ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಲೋಚಿಸಿ ಭಯಪಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ಕಂಡಿಂತೆಂದಳು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ! ನೀನೇತಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ ? ಇದಸುರನಿವಾಸವೆಂದು ನೀನು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೇನೋ ! ಅಯ್ಯೋ ! ಪಾಪ ! ಆರ್ಯವರ್ಯ ! ಇದು ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖನೆಂಬ ರಕ್ಕಸನಯಕ್ಕೆ ಅವನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಉಪಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನಲ್ಲ ! ನೀನೀಗಲೇ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊ ಎಂದಳು ಬಳಿಕ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಹೀಗೆ ನಡೆಯಿತು.

ವೀರಕೇಸರಿ—ಏನೆಂದೆ ? ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳಲಿ ? ಸುದತೀಮಣಿ ! ನಾನು ಜನ್ಮಿಸಿರುವುದು ಕ್ಷತ್ರಿಯವಂಶದಲ್ಲಿ ಶೂರಸಿಂಹನೆಂಬ ರಾಜನಪುತ್ರನು ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ಅನ್ವರ್ಥನಾಮನಾದ ವೀರಕೇಸರಿಯೆಂದು ತಿಳಿ ಇದಲ್ಲದೆ ಧನುರ್ವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದನಾದ “ ವಿದ್ಯಾಶರಧಿ ” ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನ ಶಿಷ್ಯನು ಇಂತವು ನನಗೆ ರಾಕ್ಷಸನ ನಿವಾಸವೆಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆದರಿಕೆಯುಂಟಾಗುವುದೆ ? ರಾಕ್ಷಸನು ಬಂದರೆಯೇ ಅಲ್ಲ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಫಾಲಾಕ್ಷನು ಬಂದರೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ವಿಡುವನಲ್ಲ.

ಸೌದಾಮಿನಿ—ಕೂ ರಾಗ್ರಗಣ್ಯ ! ನೀನು ಶೌರ್ಯಶಾಲಿಯಲ್ಲವೆಂದಾಗಲಿ, ಧೈರ್ಯವಂತನಲ್ಲವೆಂದಾಗಲಿ ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ನೀನು ಶೌರ್ಯಧೈರ್ಯನಿಧಿಯೇ ಆಗಬಹುದು ಅವನು ಸಾಮಾನ್ಯ ದಾನವನಲ್ಲ ರಾಕ್ಷಸರು ಮನುಷ್ಯ ಭಕ್ಷಕರಲ್ಲವೆ ? ಅವರಲ್ಲಿ ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠನೆಂದು ಖ್ಯಾತಿಪಡೆದಿರುವನು ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಅಸಹಾಯಶೂರನು ಆತನುಸಹಿತವಾಗಿ ಇವನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಮಡಿದನು ರಾಕ್ಷಸರು ಮಾಯಾವಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಮಾನವರವರಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಲಾರರು.

ವೀರಕೇಸರಿ—ಸುಂದರಿ ! ಏಕೆ ಹೆದರುವೆ ? ರಾಮನು ಮಾನವನಲ್ಲವೆ ? ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಪೂತಗಳಾದ ಬಾಣಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲವೆ ?

ಸೌದಾಮಿನಿ—ಪುರುಷಾಗ್ರಣಿ ! ನನ್ನೊಡನೆ ವಿವಾದವಕ್ಕರೆಯಿಲ್ಲ ಅವನು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿನಿಂತು ಯುದ್ಧಮಾಡುವನಾದುದರಿಂದ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದರಿಕೆ ಮಾಡಿದೆನಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ ನಾನೀರಕ್ಕಸನಿಂದ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವೆನು ನಾನು ರಾಜಪುತ್ರಿ ನನ್ನಸಲುವಾಗಿ ಯುದ್ಧಮಾಡಿಯೇ ನನ್ನ ಜನಕನು ಸತ್ತುದು ನನ್ನನ್ನೀಕ್ರೂರನಿಂದ ಮುಕ್ತಳನ್ನಾಗಿಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಸೇವಕಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುವೆನು.

ರಾಜನಂದನನೂ ಲತಾಂಗಿಯ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಕೆಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೋಹಿಸಿ ಗಾಂಧರ್ವವಿಧಿಯಿಂದಾಕೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಆ ರಕ್ಕಸನನು

ಹೇಗೆ ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಆ ಕಾಮಿ ನೀರತ್ನವು ಪತಿಯ ಇಂಗಿತವನ್ನರಿತು ನಾಥ ! ನೀನಾ ರಕ್ತಸನ ಮಾಯಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ನೀನು ಕೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನೊಂದು ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಏನೆಂದರೆ—ನಾನು ತಂದೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ದಮನನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಮುನಿಯನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದುದರಿಂದ ಆತನು ನನ್ನಮೇಲೆ ಕರುಣಿಸಿ ಒಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪದೇಶಿಸಿರುವನು ಆ ಮಂತ್ರದ ಬಲದಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಪುಷ್ಪದ ಆಕೃತಿಗೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಅವನು ಬಂದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಅಧೀನಳಾಗದಂತೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದಂತೆ ನಟಿಸಿ ಅವನ ಪ್ರಾಣರಹಸ್ಯವನ್ನರಿತುಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಬಳಿಕ ನೀನು ಆ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವನನ್ನು ಕೊಂದರೆ ನಾನಿಬ್ಬರೂ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದಳು. ರಾಜಪುತ್ರನಾಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿದನು.

ಆ ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖನು ಮಾರನೆಯದಿನವೇ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಆಗ ನೌದಾ ಮನಿಯು ಮೊದಲಿನಂತಲ್ಲದೆ ಕಿರುನಗೆಯನ್ನು ಸೂಸಿ ಮನ್ಮಥನ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ ವಿಲಾಸ-ಮುಕ್ತವಾದ ಕಡೆಗಣ್ಣೊಟವನ್ನು ಅವನಮೇಲೆ ಪ್ರಸು-ಮೃದುಪಚನಗಳಿಂದ ಅವನನ್ನು ವಚರಿಸಿದಳು.

ಸತ್ಯಶೀಲ! ಹೇಳಬೇಕೆ ಆಗ ಅವನ ಸಂತೋಷವನ್ನು, ಅವಳ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಹಿಗ್ಗಿಹೋದನು. (ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಕಸ್ಯನಖಂಡಿತಂ ಭುವಿಮನಃ) ಯಾವನ ಮನಸ್ಸುತಾನೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಂದ ಚಲಿಸದಿರುವುದು? ಬಳಿಕ ಆ ನಿಶಾಚರನಾಥನು (ಎನ್ನುವ ವೇಳೆಗೆ ಸತ್ಯಶೀಲನು ತಡೆದು) ಸ್ವಾಮಿ! ನಿಶಾಚರನ ಮಾತಂತಿರಲಿ! “ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಕಸ್ಯನಖಂಡಿತಂ ಭುವಿಮನಃ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲ! ಇದು ನಿಜವೇ? ಹಾಗಾದರೆ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರೇ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ಕೇಳಲು ಆಗ ಚಿದಾನಂದ ಮುನಿಯಂತೆಂದನು.

(೧) “ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಪರಾಶರ ಪ್ರಭೃತಯೋ ವಾತಾಂಬು ಪರ್ಣಾಶನಾ |

ಸ್ತ್ರೀಪಿಸ್ತ್ರೀಮುಖಪಂಕಜಂ ಸುಲಲಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ಮೋಹಂಗತಾಃ ||

ಶಾಲ್ಯನ್ಯಂ ಸಘೃತಂ ಪಯೋದಧಿಮುಖಂ ಭುಂಜಂತಿಯೇಮಾನವಾ |

ಸ್ತ್ರೀಸಾವಿಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹೋ ಯದಿಭವೇ ದ್ವಿಂಧ್ಯಃ ಪ್ಲವೇತ್ಸಾಗರೇ ||

ಎಂಬ ನೀತಿಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೆ ಸತ್ಯಶೀಲ? ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಪರಾಶರಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ಗಾಳಿ ಎಲೆ, ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿ, ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತ ತೃಪ್ತನಾದುತ್ತಿದ್ದವರು. ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಚಾರವೆತ್ತಿರಿದು? ಅಂಥವರೇ ಎಂದೋ ಒಂದುದಿನ ಮನೋಹರವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಖವನ್ನು ಕಂಡು ಅವರನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ವಶರಾಗಿ ತಪೋ

ಭಂಗವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ತುಪ್ಪ, ಹಾಲು, ನೊಸರು ನೊದಲಾದವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಶಾಲ್ಯನ್ನವನ್ನು ಮಾಂಸಾದಿಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಕೊಬ್ಬಿರುವವರು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದೆಂದರೆ, ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತವು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತೇಲುವುದು ಎಂದಹಾಗಲ್ಲವೆ? ಕುಮಾರ! ಆದುದರಿಂದಲೇ ವ್ಯಾಸರು “ಮಾತ್ರಾಸ್ವಸ್ತ್ರಾ ದುಹಿತ್ರಾ ವಾ ನೈಕಕಯ್ಯಾಸನೋ ಭವೇತ್ | ಬಲವಾನಿಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಮೋ ವಿದ್ವಾಂಸಮಪಿಕರ್ಷತಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಅಂದರೆ ತಾಯಿಯೊಡನಾಗಲಿ, ತಂಗಿಯೊಡನಾಗಲಿ, ಮಗಳೊಡನೆಯೇ ಆಗಲಿ ಒಂದು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆಯೋ ಇಲ್ಲವೆ ಮಣಿಯಮೇಲೆಯೋ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ-ಬಲವಂತಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಎಂತಪ್ಪ ವಿದ್ವಾಂಸನನ್ನಾಗಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಕಡೆಗೆ ಎಳೆದುಬಿಡುತ್ತವೆಯೆಂದರ್ಥವು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯೂ ಉರುವುದು ಕೇಳು.

ಜೈಮಿನಿ ಮುನಿಯು ವ್ಯಾಸಮುನಿಗಳ ಶಿಷ್ಯನು. ಮಹಾ ವಿದ್ವಾಂಸನು, ಮಾಂಸಾಂಸಾಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆದವನು. ಜ್ಞಾನಿ. ಈತನೊಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಛೇ! ಛೇ! ವ್ಯಾಸರು ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯ ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದಪಟ್ಟಿರುವರು “ಬಲವಾನಿಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಮೋ ವಿದ್ವಾಂಸಂ ನಾಪಿಕರ್ಷತಿ” ಎಂದು ಬರೆಯಬೇಕಾದುದನ್ನು “ವಿದ್ವಾಂಸಮಪಿಕರ್ಷತಿ” ಎಂದು ಬರೆದಿರುವನು. ಉಂಟೆ? ವಿದ್ವಾಂಸನನ್ನು ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇನು ಮಾಡಿರುವವು? ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ ವ್ಯಾಸರಿಗೆ ಈ ವರ್ತಮಾನವು ಹೇಗೋ ತಿಳಿಯಿತು. ಆಗ ಅವರು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ಒಂದುದಿನದ ಸಂಜೆಯಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕೋನ್ನತ ಸೌಂದರ್ಯಶೋಭಿತಮಾದ ಒಬ್ಬ ಯುವತಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಜೈಮಿನಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಜೈಮಿನಿಯು ಶಿಷ್ಯರ ಪಾಠವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಅವರನ್ನವರವರ ಗುಡಿಸಲುಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತಾನೊಬ್ಬನುಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದನು. ಆಗ ಆ ಸ್ತ್ರೀವ್ಯಕ್ತಿಯು ಆತನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಮುನಿಯು ಆಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು, ಆದರದಿಂದ ಎಲೆ! ಸುಂದರಿ! ನೀನಾರು? ಈ ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಸಿನುಕಲುಮಳೆ ಹನಿಯುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ನೀನಿತ್ತಲೇಕೆ ಬಂದೆ? ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಳೆ ನಿಲ್ಲುವವರೆಗೂ ಇದ್ದು ಬಳಿಕ ನಿನ್ನ ವಸತಿಗೆ ಹೋಗು ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆಕೆಯು ಸ್ವಾಮಿ! ನಾನೊಬ್ಬ ಕನ್ಯಕೆಯು ಯಾರಾದರೇನು? ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಇತ್ತೆ ಬಂದೆನು. ಈಗಲೇ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದಳು. ಆ ಮೆಲ್ಲುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮುನಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಲ್ಪಮಾತ್ರ ಜೋಲುಬಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಎಲೆ! ಯುವತಿ! ಅಷ್ಟವಸರವೇನು? ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹಿಂದಿಷ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆ ಎಂದನು.

ಆ ಕನ್ಯೆ ನಸುನಗುತ್ತ ಒಳಕ್ಕೆಹೋದಳು. ಆ ಮುಗುಳುನಗೆಯು ಆತನನ್ನು ಮರುಳನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಮನ್ಮಥಬಾಧೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿತು. ಹಿಂದರಹಿಂದೊಂದಾಗಿ ಮನ್ಮಥಾವಸ್ಥೆಗಳು ಮಾರುತ್ತ ಬಂದುವು. ಮುನಿಯು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು, ತನ್ನ ಇಷ್ಟವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸೆಂದು ಆಗ ಆಕೆಯಂತೆಂದಳು ಮುನೀಶ್ವರನೆ! ನೀನು ನನ್ನ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ವಶಳಾಗುವೆನು. ಕೇಳು ನನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪವೊಂದುಂಟು. ಅದೇನೆಂದರೆ-ನನ್ನಿಂದ ವರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾದವನು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಬಾಗಬೇಕು. ನಾನವನಮೇಲೆ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿದಂತೆ ಏರಬೇಕು. ಕಶೆಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರಬೇಕವನನ್ನು. ಅವನು ಒಂದಷ್ಟು ವ್ಯಕ್ತವನ್ನು ನೂರಾವೃತ್ತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಬಳಿಕ ನಾನವನ ವಶವಾಗುವೆನು. ಇದೇ ನನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪವು. ಶಪಥವು ಎಂದು ಹೇಳಲು,

ಮುನಿಯು ಕೇಳಿ ಕಾಮತಾಪವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದುದರಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದು ಒಪ್ಪಿ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಬಾಗಿದನು ಆಕೆಯೊಂದು ಕೋರಡೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆತನಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದರಳಿಯ ಮರವನ್ನು ಸುತ್ತುವಂತೆ ಹೇಳಿದಳು ತಾನು ಕೋರಡೆಯಿಂದ ಘಟ್ಟನೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಬಂದಳು ಒಂದು ನೂರು ಸುತ್ತುಗಳಾದುವು. ಬಳಿಕ “ ಬಲವಾನಿಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಮೋ ವಿದ್ವಾಂಸ ಮಹಿರರ್ಷತಿ ! ಕರ್ಷತಿ !! ಕರ್ಷತ್ಯೇವ !!! ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಆತನ ಬೆನ್ನು ಮೇಗಣೆಂದ ಚಿಕ್ಕನೆ ದುಮುಕಿದಳು. ಆ ಜೈಮಿನಿಯು ನಿಂತು ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಸುಂದರಿಯು ಅದೃಶ್ಯಳಾಗಿ ಜಟಾಧಾರಿಗಳೂ ಪುಂಡ್ರಶೋಭಿತಫಾಲರೂ ಆದ ವ್ಯಾಸರು ಗೋಚರಿಸಿದರು. ಜೈಮಿನಿಯು ಚಕಿತನಾಗಿ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಗುರುವಿನಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಆಚಾರ್ಯ ! ನಾನಪರಾಧಿಯಾದೆನು “ ವಿದ್ವಾಂಸ ಮಹಿರರ್ಷತಿ ” ಎಂಬ ಪಾಠವೇ ಸಾಧುವಾದುದು ನನ್ನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪಾದಗಳಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ವ್ಯಾಸರು ನತ್ ! ಜೈಮಿನಿ ! ಸ್ತ್ರೀಯು ಮಾಯಾಸ್ವರೂಪವು ಮಾಯೆಯನ್ನು ಗೆದ್ದವರಿಗೆ ಮತ್ತಾವತೊಡಕೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ 1 ಬ್ರಹ್ಮನು “ ಕಾಂತೆ, ಕನಕ ” ಎಂಬೀ ಎರಡನ್ನು ಮೋಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವನು ಇವೆರಡಲ್ಲಿಯೂ ಅಸಕ್ತನಾಗದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಸಮನು ನಿತ್ಯವೂ ಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಪಂಚಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ನಿಷ್ಠನಾಗಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತನ್ನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅಂಥವನನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇನುತಾನೆ ಮಾಡಬಲ್ಲವು ಅವನ ಜೀವಿತ

1 “ ವೇದಾಭ್ಯೇಧಾಭ್ರಮಂಚಕ್ರೇ ಕಾಂತಾಸುಕನಕೇಷುಚ |

ತಾಸುತೇಷ್ಟಪೃಥಾಸಕ್ತಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಗೋವದಾಕೃತಿಃ || ”

ದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು ಲಾಲಿಸು ೨ ಸ್ತ್ರೀಯು ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿಗೆ ಸಮಾನಳು ಪುರುಷನು ತುಪ್ಪದಕುಂಭಕ್ಕೆ ತೊಣೆಯು ಅದುದರಿಂದ ಫೃತವನ್ನೂ ವಹ್ನಿಯನ್ನೂ ಒಂದುಕಡೆ ಇಡಬಾರದು ಬಲವಂತಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ವಿದ್ವಾಂಸನನ್ನು ಕೂಡ ಆಕರ್ಷಿಸುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಅನುಭವದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆಯಲ್ಲವೆ? ಇನ್ನಾದರೂ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರು ಎಂದು ನುಡಿದು ಅಂತರ್ಹಿತನಾದನು ಜೈಮಿನಿಯು ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ನಾಚಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು.

ಸತ್ಯಶೀಲನೆ! “ ಬಲವಾನಿಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಂನೋ ವಿದ್ವಾಂಸಮಪಿಕರ್ಷತಿ ” ಎಂಬುದು ಸತ್ಯವೆಂದು ಈಗ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆಯಲ್ಲವೆ? ಇನ್ನು ಪ್ರಳಾಸನವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು.

ಆ ನಿಶಾಚರನಾಥನು ಬಹಳವಾಗಿ ಸಂತೋಷಿಸಿ ಸರೋಜಪತ್ರನೇತ್ರ! ನಿನ್ನನ್ನು ತಂದಂದಿನಿಂದ ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ನಗುತ್ತ ನಲಿಯುತ್ತ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದವಳಲ್ಲ ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವು ಫಲಿಸುವ ಕಾಲವು ಬಂದಂತೆ ತೋರುವುದು ಈ ದಿನವು ನನ್ನನ್ನು ಕೃಪಾಂಜಲಿವಿಂದ ನೋಡಿ ಸರಸವಚನಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಆನಂದಗೊಳಿಸಿದೆಯಲ್ಲವೆ? ಇದೇ ಸುದಿನವು ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯವು ನಿನ್ನ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವನ್ನು ಮಾಡಲು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ತವಕಿಸುತ್ತಿರುವುದು ತ್ವರೆಯಾಗಿ ನನ್ನ ಮನೋರಥವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ ಭಾರವು ನಿನ್ನದು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ಮಾಡು ಎಂದು ನುಡಿದನು ಬಳಿಕ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾದ ಆ ಕಾಂತೆಯು ಅವನನ್ನು ವಂಚಿಸುವುದಕ್ಕಿದೇ ಸಮಯವೆಂದರಿತು ಅನುರಾಗವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತ ಒಂದೆರಡು ತಾಸಿನವರೆಗೆ ಸರಸವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಮೆಲ್ಲನೆ ಅವನೊಡನೆ ಹೀಗೊಂದಳು.

ಪ್ರಿಯ! ಭವದ್ವಿರಹಿತವಾದ ಈ ದಿನತ್ರಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆದೆನ್ನೋ ಭಗವಂತನೇ ಬಲ್ಲನು ಆಗ ಒಂದೊಂದು ಗಳಿಗೆಯೂ ಒಂದೊಂದು ಯುಗವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದಿತು ನನ್ನನ್ನು ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಒಬ್ಬಳನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದುದರಿಂದ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೆದರಿ ನಿನ್ನ ಆಗಮನವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು. ನೀನಾದರೋ ಘೋರಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವೂ ಸಂಚಾರಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ. ಮನೆಗೆ ಬರುವುದು ತಡವಾದರೆ ನನ್ನದೆಯು ಡಮಗುಟ್ಟುವುದು ನಿನಗೆ ಯಾವ ಅಪಾಯವು ಯಾರಿಂದಂಟಾದೀತೋ, ಎಂದು ಕಳವಳಿಸುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ನೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಾಯುಧನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುವೆನು, ಎಂದು ನುಡಿದಳು, ಆಗ ಅವನು ಪ್ರೇಯಸೀ! ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾರರು ನನ್ನ

೨ ತಪ್ತಾಂಗಾಂಸಮಾನಾರೀ ಘೃತಕುಂಭಸಮೀಪಮಾಃ |

ತಸ್ಮಾಧ್ವೃತಂಚವಹ್ನಿಂಚ ನೈಕತ್ರಸ್ಯಾಪಯೇದ್ಭುಧಃ ||

ಪ್ರಾಣಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾದ ಒಂದು ಗಿಣಿಯು ಸಪ್ತಸಮುದ್ರಗಳಿಗಾಚೆಯಿರುವ ಒಂದು ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಟವೃಕ್ಷದ ಪೊಟ್ಟಿರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬರಣೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಂತಹ ಬಲಿಷ್ಠರೂ ಹೋಗಲಾರರು ಆ ದ್ವೀಪವು ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರಾದಿ ಮಹಾ ಕ್ರೂರಮೃಗಗಳಿಂದ ಅವೃತವಾಗಿರುವುದು ಹಾಗೆ ನಾನು ಅಲದಮರದ ಕೋಟರದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಆ ಭರಣಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗವುಳ್ಳ ಅನೇಕ ಭೂತಪ್ರೇತ ಪಿಶಾಚಗಳನ್ನು ಕಾವಲಿಟ್ಟಿರುವೆನು ಆದುದರಿಂದ ನಾನೆಲ್ಲಿಗೆಹೋದರೂ ನಾನು ಬರುವುದು ಸಾವಕಾಶವಾದರೂ ನೀನು ಭಯಪಡಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆ ಸೌದಾಮನಿಯು ಪ್ರಿಯಾ ! ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು ನನಗೆ ಬೇಕಾದುದು ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಭದ್ರತೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅವನಾಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನಿಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸವಿದ್ದುದರಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋದನು ಅವನು ಹೊರಟು ಹೋದಕೂಡಲೆ ಪುಷ್ಪರೂಪನಾಗಿದ್ದ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನಾಗಿಯೇ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ರಾಕ್ಷಸನ ಪ್ರಾಣರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಳು ಆತನು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೌದಾಮನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿಸಿ, ಧೈರ್ಯವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಅವಳಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಹೊರಟು ಅನೇಕ ನದೀನದಗಳನ್ನೂ ಭಯಂಕರಗಳಾದ ಕಾಡುಬೀಡುಗಳನ್ನೂ ಬೆಟ್ಟಗುಟ್ಟಗಳನ್ನೂ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ನಡೆದನು ಬಳಿಕ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯುಷ್ಮಾಶ್ವಮವು ದೊರೆಯಿತು ಆತನನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಯುಷ್ಮಾಶ್ವಕಂಡು ಭಯಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಆತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಲು ಆತನು ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಉಚಿತರೀತಿಯಿಂದ ಆದರಿಸಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ! ನೀನು ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ ನಿನ್ನ ಶೌರ್ಯ ಸಾಹಸಗಳು ನನಗೆ ಗೊತ್ತುಂಟು ಇಗೋ ! ಈ ಮಂತ್ರದಂಡವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸು ಇದು ನಾನು ಪಡೆದಿರುವ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಷ್ಮಾರಣೆಮಾಡಿ ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಧರಿಸಿದವನು ಮತ್ತಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೂ ಕಾಣುವೆ ಅವನ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಅನುಕೂಲಪಡಿಸುವಂಥ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳದು ಇದನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿರಿಸು ಎಂದು ನುಡಿದು ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು. ರಾಜಪುತ್ರನು ಮಂತ್ರದಂಡಗಳನ್ನು ಬಹು ನಿಯಮದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮುನಿಯಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದನು ಆತನು ನಡೆದನಡೆದು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನನ್ನು ಸೇರಿ ಸಮುದ್ರತರಣೋಪಾಯವನ್ನರಿಯದೆ ತಿರುಗಿತಿರುಗಿ ಬೇಸತ್ತು ಒಂದಾಲದ ಮರವನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಮರದ ಶೀತಲಚ್ಛಾಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಆತನು ಹಾಗೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿರಲು ಆ ವೃಕ್ಷದಮೇಲೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಎರಡು ಮುದಿಹಕ್ಕಿಗಳು ಆ ಪಥಿಕನನ್ನು ನೋಡಿರುವು ಆಗ ಹೆಣ್ಣುಹಕ್ಕಿಯು ಗಂಡುಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಾಥಾ ! ಈ ರಾಜಪುತ್ರನು ಬಹಳವಾಗಿ ಬಳಲಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಮೇಲಣ ಮೋಹದಿಂದ ಈ ಮಹಾಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಲು ಆಲೋಚಿಸಿ ತವಕಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಇವನು ಹೇಗೆ ನಿರಪಾಯವಾಗಿ ಈ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಬಲ್ಲನು ? ಯಾವುದಾದರೊಂದುಪಾಯವುಂಟೆ ಈ ಸಮುದ್ರತರಣಕ್ಕೆ ? ಎಂದು ಕೇಳಿತು ಆಗ ಗಂಡುಹಕ್ಕಿ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರಿಯೆ ! ಸಮುದ್ರವನ್ನಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ದಾಟಬೇಕಾದರೆ ಒಂದುಪಾಯವುಂಟು ಅಗೋ ! ನೋಡು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಳದಿಯಹೂವಿನ ಮೂಲಿಕೆಯನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಅರೆದು ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು, ಆ ರಸವನ್ನು ಪಾದಗಳಿಗೆ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಿನನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ತಾನು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಸ್ಥಲವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆದರೆ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಲವನ್ನು ಸೇರಬಹುದು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ರಾಜಕುಮಾರನೀತನು ಗಂತವ್ಯಸ್ಥಲವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸೇರುವನು ಎಂದು ಹೇಳಿತು ಅರಸು ಮಗನಿಗೆ ವಕ್ಷಿಭಾಷೆಯು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಹಳದಿಯ ಬಣ್ಣದ ಹೂವಿನ ಮೊಳಕೆಗಳಿರುವ ತಾವಿಗೆಹೋಗಿ ನೋಡಿದನು ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೊಳಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದುವು ಒಂದು ಮೊಳಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಅಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಂದು ಮೊಳಕೆಯನ್ನು ಅರೆದು ಆ ರಸವನ್ನು ಪಾದಗಳಿಗೆ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ರಾಕ್ಷಸನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಭದ್ರಗೊಳಿಸಿರುವ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣವೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸಿದನು ಬಳಿಕ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಕಣ್ಣಿನನ್ನು ತೆರೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಾನು ಬಯಸಿದ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿದ್ದನು ವೀರಕೇಸರಿಯು ಹಿಡಿಯಲಾರದಷ್ಟು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತನ್ಮಯನಾಗಿ ತನ್ನ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಿದ್ದನು ಅಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿದ್ದ ಭೂತವು ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ನೋಡಿ ಎಸ್ಮಯಪಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡು ತನ್ನವರನ್ನು ಕರೆಯಿತು ಮತ್ತು ಆತನನ್ನು ಕೊಂದುತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮೇಲೆಬಿತ್ತು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವೀರಕೇಸರಿಯು ಜಾಗರೂಕನಾಗಿ ತನ್ನಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಂತ್ರದಂಡವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಮಂತ್ರವನ್ನುಚ್ಚರಿಸಿ ಶತ್ರುಗಳ ನೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಅಗೋಚರನಾದನು. ಅಮೇಲೆ ಭೂತಸಮೂಹವು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕಾಣದಿದ್ದುದರಿಂದ ಕನಸೋ ಕಳವಳವೂ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಎಲ್ಲಿನವರಲ್ಲಿ ಹೊರಟುಹೋದರು. ರಾಜಕುಮಾರನು ವಟವೃಕ್ಷ ಕೋಟರದಲ್ಲಿದ್ದ ಗಿಣಿಯ ಭರಣಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಅಂಗಿಯಲ್ಲಿ

ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮತ್ತೊಂದು ಮೂಲಕೆಯ ಮೊಳಕೆಯನ್ನು ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆದು ಅರೆದು ತದ್ರಸವನ್ನು ಪಾದಗಳಿಗೆ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಸೌದಾಮನಿಯಿರುವ ಕೊಟ್ಟಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೌದಾಮನಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತಾನಿದ್ದನು. ಆ ಸುಂದರೀ ರತ್ನವು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ತನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿನಿಂದ ನಾಥನನ್ನು ಕಂಡು ಬಹು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಹಾರಾದ್ಯುಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೋದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಾಗಿ ಆ ಪುರುಷೋತ್ತಮನು ತಾನು ಹೋಗಿಬಂದ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಿಸಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಶುಕಸಹಿತಮಾದ ಕರಂಡವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಆ ಕಾಂತಾಮಣಿಯು ಭಳಿ! ಭಳೀ! ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದ ಶತ್ರುವನ್ನು ನಾನು ಕೊಲ್ಲುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಬರಣೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಗಿಣಿಯನ್ನೀಚೆಗೆ ತೆಗೆದು ಅದರ ಕಾಲ್ಗಳನ್ನೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾದ ಶುಕವು ಸೌದಾಮನಿಯ ಹಸ್ತಗತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಹೇಗೋ ತಿಳಿದು ಅವಳನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಕೊಲ್ಲುವೆನೆಂದು ಓಡಿಬರಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಸೌದಾಮನಿಯು ಆ ಗಿಣಿಯ ಬಲಗಾಲನ್ನು ಬಳಿಕ ಎಡಗಾಲನ್ನು ಆಮೇಲೆ ರಕ್ತಗಳನ್ನೂ ತರುವಾಯ ಕಂಠವನ್ನೂ ಮುರಿದು ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟಳು. ಆಕೆಯು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೈಕಾಲುಗಳ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯು ತಪ್ಪಿತು ಗಿಣಿಯು ಸತ್ತಕೂಡಲೆ ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖನ ಶರೀರವು ಚೈತನ್ಯರಹಿತವಾಗಿ ನೆಲದಮೇಲೆ ಉರುಳಿತು ಬಳಿಕ ವೀರಕೇಸರಿಯು ಖಡ್ಗವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮಂತ್ರದಂಡಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಅದೃಶ್ಯನಾಗಿ ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ಸೈನ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಯಮನವಟ್ಟಿಣಕ್ಕೆ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.

ಹೀಗೆ ಆ ವೀರಕೇಸರಿಯು ಆ ಕನ್ಯಾರತ್ನದ ಸೆರೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದವನಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ತನ್ನೊಡನೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ತಂದೆಯ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿ, ತಾನಾಕೆಯನ್ನು ಗಾಂಧರ್ವವಿಧಿಯಿಂದ ಮದುವೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನರಿಕೆಮಾಡಿ, ಸಾಷ್ಟಾಂಗವಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಶೂರಸಿಂಹನು ಸೌದಾಮನಿಯ ತನುರುಚಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮೆಚ್ಚಿ ಕುಮಾರನಿಗೆ ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪರಿಣಯಂಗೆಯ್ದು ಯೌವರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ತರುವಾಯ ಕೆಲಸಂವತ್ಸರಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ವೀರಕೇಸರಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ತಾನು ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ವೀರಕೇಸರಿಯು ಸೌದಾಮನಿಯಂ ಕೂಡಿ ಸಕಲ ಭೋಗಗಳನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಸತ್ಯಶೀಲನೆ! ತಿಳಿಯಿತೇ ನಿನಗಾಭವನದ ವೃತ್ತಾಂತವು ಅದನ್ನಾರು ಶುಭ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ನೀನು ಕೇಳುವೆಯೋ? ವೀರಕೇಸ

ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹೋದನು. ಇದಾಗಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ನವೀನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ತನ್ನ ಅಂತೇವಾಸಿಯನ್ನು ಸಂತೋಷಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದನು. ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಆರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದರು.

ಇಂತು ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ :—

ಸಕಲಾವರಣಾತೀತ ನಿರಾಲಂಬ ನಭಾವನ |

ಮಹಾವಿಭೂತಿ ಸಂಸ್ಥಾನ ನಮಸ್ತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ||

ಚಿದಾನಂದ ಸತ್ಯಶೀಲರು ವಟವಿಟಪಿಚ್ಛಾಯೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದು, ಅರುಣೋದಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಎಮ್ಮ ಸಮಾಪದ ತೊರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಂಘ್ಯಾದ್ಯನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನೇಕ ಕೆರೆತೊರೆಗಳನ್ನೂ ಹಳ್ಳತಿಟ್ಟಗಳನ್ನೂ ಕಾಡುಮೀಡುಗಳನ್ನೂ ದಾಟಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಗುರುವು ಶಿಷ್ಯನಕ್ಕೆಗೆ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯವೊಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆದಿನದ ಊಟಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತರುವಂತಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಸತ್ಯಶೀಲನು ನಾಣ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಒಂದಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾದ ಸಂಬಾತಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ನರದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಕಂಡು, ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಎವೆಯಿಕ್ಕದಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದು, ಆ ಸ್ತ್ರೀವಿಗ್ರಹವು ಆ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವರನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಅವರು ಅಯ್ಯಾ! ನಮಗೆ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಏನೂ ತಿಳಿಯದು. ಆದರೆ ಇದು ಅನೇಕ ಸಂವತ್ಸರಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸತ್ಯಶೀಲನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಈ ದಾರುಮಯ ವಿಗ್ರಹದ ವಿಚಾರವು ಈ ಪಟ್ಟಣದವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡುವರು. ಅವರೇಸರಿ ಇಂಥವುಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಬಗೆದು ನೇರವಾಗಿ ತಾನಿಳಿದಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಸ್ಥಲವು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಅಡಿಗೆಮಾಡಿ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಬಡಿಸಿ ತಾನೂ ಭುಜಿಸಿದನು. ದಾರಿಯನ್ನು ನಡೆದ ಬಳಲಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಂಚ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸತ್ಯಶೀಲನು ಸ್ವಾಮಿ! ತಾವು ಸರ್ವಜ್ಞರು. ನಾನಿಂದು ಭೋಜನ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆಂದು ಅಂಗಡಿಬೀದಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆನಷ್ಟೆ? ಬರುತ್ತ ದಾರಿಯು

ಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ತೀರಿರುವ ದಾರುನೆಯವಾದ ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಆ ವಿಗ್ರಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಲು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾರೂ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದರ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಯೋಗಿಸರ್ವನು ತತ್ಕಥೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ದಾರುವಿಗ್ರಹದ ಕಥೆ.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಲದೇವಪುರವೆಂಬೊಂದು ನಗರವಿದ್ದಿತು. ಅದು ಸಮಸ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರಿಂದಲೂ ಶೌರ್ಯ ದುರಂಧರರಾದ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೀರರಿಂದಲೂ, ಕುಬೇರನನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆವ ವಣಿಕ್ಕು ಮುಖರಿಂದಲೂ, ಆ ತ್ರಿವರ್ಣದವರಿಗೂ ದಾಸರಾಗಿ ಅವರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತ ರಾದ ಜಘನ್ಯಜರಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ವೇದವೇದಾಂಗ ಗಳನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಓದಿ, ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಪರಾಶರನೆಂಬ ಧರಾಮರನೊಬ್ಬನಿದ್ದನು. ಆತನು ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದುದರಿಂದ ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸಿ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಸುಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಒಂದು ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡುವೆ ವೇದಪುರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವೊಂದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಒಂದು ಧರ್ಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಳಿದನು. ಭೋಜನಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಗುಲಿಯಮೇಲೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಆಗ ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಡ ಗಿಯು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದು ಸತ್ತದ ಹೊರಗೆ ಜಗುಲಿಯಮೇಲೆ ಮಲಗಿರುವ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿ! ತಾವು ಯಾರು? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ತಂಗಿರುವಿರಿ? ತಮ್ಮ ನಾಮಧೇಯವೇನು? ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಆ ಭೂಸುರೋತ್ತಮನು, ಅಯ್ಯಾ! ನನ್ನ ನಿವಾಸಸ್ಥಲವು ಬಲದೇವಪುರವು. ನಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಲದವನು. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಪರಾಶರಭಟ್ಟಾರಕನು. ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟು ಈ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತೆನು ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಬಳಿಕ ಆ ಬಡಗಿಯವನು ಅಧಿಕವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಹಾತ್ಮರೇ! ವಿಶ್ವ ನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವು ನನಗೆ ಬಹುದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಇರುವುದು. ನನಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು, ಬಂಧುಗಳು ಮೊದಲಾಗಿ ಯಾರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ವಾರಣಾಸಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬಹುವಿಧವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಪರಾಶರ ಭಟ್ಟನು ಅವನ ವಿನಯವರ್ವಕವಾದ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಒಬ್ಬನೇ ದಾರಿ

ಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವರು. ಈಗ ಈ ಶೂದ್ರನು ನನ್ನೊಡನೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವನು. ಒರಟೆಯಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ನನಗೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುವುದು. ಆಗಲಿ, ಇವನನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆನು ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಅವನ ಶಿಷ್ಯತ್ವವನ್ನಂಗೀಕರಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ಆ ಬಡಗಿಯವನು ಚಿತ್ರಕುತಲನೆಂದು ತನ್ನನ್ನು ಕರೆವರೆಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಮೂಟೆಯನ್ನು ಕಂಕುಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪರಾಶರಭಟ್ಟನೊಡನೆ ಹೊರಟನು.

ಹೀಗೆ ಅವರಿವರು ಬಹು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತ ಕೆಲವುದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತವರ ನಗರವೆಂಬ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಧರ್ಮಸತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅಂದಿನ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಸಾಕುವಾಡಿದರು. ಆ ವಿದ್ವದ್ವರಿಷ್ಠನು ಸ್ನಾನಸಂಘಾದಿ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುವವೇಳೆಗೆ ಚಿತ್ರಕುತಲನು ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಂದಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಕ್ಕಿ, ಬೇಳೆ, ಉಪ್ಪು, ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತಂದನು. ಬಳಿಕ ಪರಾಶರಭಟ್ಟನು ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತಾನು ತಿಂದು ಶಿಷ್ಯನಿಗೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಿ ಭೋಜನಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯಮೇಲೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಚಿತ್ರಗಾರನೊಬ್ಬನು ಪಂಡಿತಾಗ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮಹಾನುಭಾವನನ್ನಾಗಿ ಊಹಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತಾವೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರೆಂದು ಕೇಳಲು ಆ ಭಟ್ಟಾರಕನು ಕಾಶೀಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆ ಚಿತ್ರಗಾರನು ಕೂಡ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಭಿಗಮನ ಸಮುತ್ಸಾಹಿತ ಚಿತ್ರನಾಗಿ, ಸವಿನಯವಾಗಿ ತನ್ನನ್ನೂ ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು, ಆ ವಿದ್ವದ್ವರಿಷ್ಠನು ವಿನಯವಾಗಿ ಶಿಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಕೋರುತ್ತಿರುವ ಆ ಚಿತ್ರಗಾರನನ್ನು ನೋಡಿ ಸಾದರವಾಗಿ ಇಂತೆಂದನು. ಅಯ್ಯಾ! ನೀನಿಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ? ಸಮಸ್ತಸಾವ ಪರಿಹಾರಕನಾದ ಆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ಸಮಸ್ತರಿಗೂ ವಂದನೀಯನಲ್ಲವೆ? ಆದರೆ ನೀನು ಸಂಸಾರಬಂಧವನ್ನೆಲ್ಲ ಹರಿದುಕೊಂಡಲ್ಲವೆ ಬರಬೇಕು? ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಭಾರ್ಯಾವುತ್ರರಿಗೆ ತಕ್ಕ ವಸತಿಯನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬಾ. ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನೋ ಹೇಳುವೆಯಾ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅವನು ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕಲಾವಿಚಕ್ಷಣನೆಂದು, ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ಕಲತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೃತಳಾದಳು. ನನ್ನ ಕುಮಾರನು ಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಕನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಸಾರನಿರ್ವಹಣಭಾರವನ್ನು ಅವನಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ಆಗಲೇ ಐದಾರುತಿಂಗಳುಗಳಾಗಿರುವುವು. ನನ್ನ ಸಂಸಾರದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಾವು ಸಂದೇಹಪಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಕೃತವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಾ ಚಿತ್ರಗಾರನು ಹೇಳಿ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ

ನಸ್ರಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪರಾಶರ ಭಟ್ಟನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೊರಟನು.

ಬಳಿಕ ಆ ಮೂವರೂ ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪದೂರದವರೆಗೆ ಹೋಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಯಿತು, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಳಿದು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಕೊಳದಬಳಿ ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಡನೆಯೇ ಪ್ರಯಾಣ ವಾದರು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ನಡೆದುನಡೆದು ರಾಜಘಟ ಎಂಬೊಂದು ಪಟ್ಟಣ ವನ್ನು ಕಂಡು ದೀರ್ಘಪ್ರಯಾಣದಿಂದಾದ ಬಳಲಿಕೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸತ್ಸವಿದ್ವಿತು. ಅದನ್ನು ಧರ್ಮಗುಪ್ತನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ವೈಶ್ಯಸತ್ತಮನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ತಾನೇ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನಾದರಿಸುತ್ತ ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅದುದರಿಂದ ಆತನು ಪರಾಶರಭಟ್ಟನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ ದಯಮಾಡಿ ಧರ್ಮಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ನಾನು ಮಾಡುವ ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರಗಳನ್ನಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಆ ಧರ್ಮಗುಪ್ತನ ಸಾಧುತ್ವಕ್ಕೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಆ ಪರಾಶರ ಭಟ್ಟನು ಧರ್ಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆತನಿತ್ತ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ವಣಿಕ್ಕತಿಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರೊಡನೆ ಹೇಳಿ ಪ್ರಶಂಸಿದನು.

ಧರ್ಮಗುಪ್ತನು ಪರಾಶರಭಟ್ಟನನ್ನು ನೋಡಿ, ಮಹಾಮಹಿಮನನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ, ನಮ್ರಶರಿಸ್ಕವಾಗಿ ಆತನನ್ನು ಕೇಳಿ, ಆತನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯದ್ವಯದೊಡನೆ ಕಾಶಿಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ತಾನೂ ವಿಶ್ವನಾಥದರ್ಶನ ವನ್ನು ಮಾಡಲು ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳವನಾಗಿ ತನಗಿರುವ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಭೂಸು ರೋತ್ತಮನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿಸಿ ಸತ್ಸಂಗತ್ಯವದುವರೆಗೆ ತನಗೆ ದೊರೆಯದಿದ್ದದ ರಿಂದ ತನ್ನ ಆಸೆಯು ನೆರವೇರದಿದ್ದಿತೆಂದೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ತನ್ನನ್ನು ಕೂಡ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದೂ ಪಾರ್ಥಿಸಲು ಆ ಭೂಸುರವರ್ಯನು ಆತನನ್ನು ತನ್ನೊಡನೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು.

ಬಳಿಕ ಆ ಧರ್ಮಗುಪ್ತನು ತನ್ನ ತಮ್ಮನಾದ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನಿಗೆ ಧರ್ಮ ಶಾಲಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಸೇವಕರಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿ, ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯವಿಶೇಷದಿಂದ ಲಭಿಸಿದ ಫಲವೆಂದು ಬಗೆದು ಪರಾಶರ ಭಟ್ಟನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು.

ಹೀಗೆ ಪರಾಶರನೂ, ಚಿತ್ರಕುಶಲನೂ, ಕಲಾವಿಚಕ್ಷಣನೂ, ಧರ್ಮಗು ಪ್ತನೂ ಪುಣ್ಯಯಾತ್ರೆಗೆಂದು ಪಯಣವಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾಡಿನನಡುವೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದವರೆಗೆ ಹೋಗುವವೇಳೆಗೆ ಸೂರ್ಯನು ಅಸರಾ

ದ್ರಿಯನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಾಶರ ಭೂಸುರೋತ್ತಮನು ಶಿಷ್ಯ ತ್ರಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಎಲೈ ಶಿಷ್ಯರೇ ! ಇಗೋ ! ಸಂಜೆಯಾಯಿತು ಈ ದಿನದ ಪ್ರಯಾಣವಿಷ್ಟು ಸಾಕು ಅಗೋ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಿರುದೊರೆಯು ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ರಮಿಸೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಆ ಮೂವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಆ ನದಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದಾಲದ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ನಾಲ್ವರೂ ನಿಂತರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನು ಸ್ನಾನಾದ್ಯನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತಾನು ಊಟಮಾಡಿ ಶಿಷ್ಯರಿಗೂ ಬಡಿಸಿದನು ಎಲ್ಲರ ಭೋಜನವೂ ಮುಗಿಯಿತು ಅವೇಳೆಗೆ ಆ ಕಾಡೆಲ್ಲ ಅಂಧಕಾರಬಂಧುರವಾಯಿತು ಚಳಿ ಬಾಧೆಯು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು ಇದ್ದಿತು ಬಡಗಿಯಾದ ಚಿತ್ರಕುಶಲನು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಕೆಲವು ಪುಳೆಗಳನ್ನಾರಿಸಿತಂದು ಉರಿಯಿಸಿ ಬೆಳಕು ಮಾಡಿದನು ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಂಕಿಯಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಚಳಿಯಬಾಧೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ವೈಶ್ಯಶಿಖಾಮಣಿಯಾದ ಧರ್ಮಗುಪ್ತನು ಉಳಿದ ಮೂವರನ್ನು ನೋಡಿ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯೊಂದನ್ನು ಲಾಲಿಸಬೇಕು ಇದು ಘೋರವಾದ ಕಾಡು ಹುಲಿ, ಕರಡಿ, ಸಿಂಹ ಮೊದಲಾದ ಕಾಡುಮೃಗಗಳಿಗೆ ಇದು ಬೀಡು ಎಲ್ಲರೂ ನಿಂದ್ರಿಸಿದರೆ ನಮಗೆ ಅಪಾಯವು ಸಂಭವಿಸುವುದು ಹಾಗೆ ಅಪಾಯವು ಸಂಭವಿಸದೆ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೊಂದು ಯಾಮದಲ್ಲೊಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾವಲಿರಬೇಕು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಆಶಯವೇನು ? ಎಂದನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಪ್ರಥಮ ಯಾಮದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಕುಶಲನೂ ದ್ವಿತೀಯ ಯಾಮದಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿಚಕ್ಷಣನೂ ತೃತೀಯ ಯಾಮದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಗುಪ್ತನೂ ಕಾವಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದರು ನಾಲ್ಕನೇ ಯಾಮದ ಕಾವಲು ಪರಾಶರಭಟ್ಟನದಾಯಿತು ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವರ್ಧಕಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಯಾಮದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚತ್ತಿದ್ದನು ಉಳಿದ ಮೂವರೂ ಮಲಗಿ ನಿಂದ್ರಿಸಿದರು.

ಬಳಿಕ ಆ ಬಡಗಿಯು ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ನಿಂದ್ರಿಸುತ್ತಿರಲು ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಎದ್ದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಸರಪಟ್ಟು ನಿದ್ರೆಬಾರದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಾವಿಳಿದಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡುಮಾರಿನ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ಬೇರುಗಳೊಡನೆ ಉರುಳಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಗಂಧದ ಮರವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಯ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದು ತನ್ನ ಕಲಾಕೌಶಲವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿ ಒಂದು ಸ್ತೀಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮೂರುತಾಸಿನೊಳಗಾಗಿಯೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದನು ಕಾಲು ಕೈಗಳು ಮುಖವು ಮೊದಲಾದ ಸಕಲಾವಯವಗಳೂ ವರ್ಣನಾತೀತವಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿದ್ದವು ಅದನ್ನು ತಾವು

ಮಲಗುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅನತಿದೂರದ ಒಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಜಾವವು ಕಳೆಯಲಾಗಿ ಚಿತ್ರಕಾರನನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾವಲಿರುವಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿ ತಾನು ಮಲಗಿದನು.

ಬಳಿಕ ಆ ಚಿತ್ರಗಾರನು ಕಣ್ಣಳನ್ನು ಜ್ವರಿಸಿಟ್ಟು ಎದ್ದು ನೀರನ್ನು ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ನೀರಿನಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೊರೆಸಿಕೊಂಡು ಬೆಂಕಿಯಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೈಯನ್ನು ಕಾಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕುಳಿತು ತೊಕಡಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬೆಂಕಿಯಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತು ತೊಕಡಿಸುವುದಪಾಯವೆಂದು ಬಗೆದು ಎದ್ದು ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಿಯಾಡ ತೊಡಗಿದನು ಆಗ ಮರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿಟ್ಟ ವಿಗ್ರಹವು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಿತು ಅವನಾಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಆಹಾ ! ವನದೇವತೆಯುಬಂದೀ ಮರದ ಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಳು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಭಯಪಟ್ಟು ದೇವೀಸ್ತನವನ್ನು ನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮೊವಲಿಟ್ಟನು ಎಷ್ಟುಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ನೋಡಿದರೂ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನಲಾಗಿ ಸದೆ ಸ್ತಂಭೀಭೂತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ವೀತಭಯನಾಗಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿನೋಡಲು ಅದು ದಾರುವಿಗ್ರಹವಾಗಿತ್ತು ಅವನುಪಟ್ಟ ಅಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೇರೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಓಹೋ ! ಇದು ಚಿತ್ರಕುಶಲನ ಶಿಲ್ಪಚಾತುರ್ಯವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಈ ವಿಗ್ರಹವೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು ? ಎಂದು ಬಗೆದುದಲ್ಲದೆ ಆಗಲಿ ! ಆ ತಕ್ಷಕನು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ನಾನೂ ನನ್ನ ಕಲಾನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ತೋರುವೆನು ನನಗೂ ಮೂರುತಾಸುಗಳ ವಿರಾಮವುಂಟಲ್ಲವೆ ? ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಸರ್ವಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹವಾಗುವಂತೆ ತಾನದಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣವನ್ನಿಟ್ಟನು. ಸತ್ಯಶೀಲನೇ ! ಏನು ಹೇಳಲಿ ? ಆ ಬಣ್ಣವು ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೈಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ದೂರದಿಂದ ನಿಂದು ನೋಡಿದರೆ ಯಾರೋ ಅಪ್ಸರಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಳೆಂಬ ಭಾವನೆಯೇ ತೋರುವಹಾಗಿದ್ದಿತು ಹೀಗೆ ಚಿತ್ರಕಾರನು ಬಣ್ಣಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸರದಿಯು ಮುಗಿದುದರಿಂದ ಮೂರನೆಯವನಾದ ಸೆಟ್ಟಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ಕಾವಲಿಟ್ಟು ತಾನು ಮಲಗಿ ಗಾಢನಿದ್ರಾಪರವತನಾದನು. ಧರ್ಮಗುಪ್ತನೆದ್ದು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ಆಕಳಿಸುತ್ತ ಮೈಮುರಿಯುತ್ತ ಕಣ್ಣಳನ್ನು ಜ್ವರಿಸುತ್ತ ಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾದಚ್ಛಾಯೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದು ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ತತ್ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ಹೇಗೋ ಧೈರ್ಯಗೊಂಡು ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರತಿಮೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು ಧಾರಣಮಾಡಿದನು ಅವೇಳೆಗೆ ಅವನ ಸರದಿಯ ಯಾಮವು ಪೂರ್ಣವಾಯಿತು ಅದುದರಿಂದ ಅವನು ಪರಾಶರ ಭೂಸುರನನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿ ತಾನು ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದನು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯಾಮದಲ್ಲಿ ಆ ವಿದ್ವದ್ವತಂಸನೆದ್ದು ನದಿಗೆಹೋಗಿ ಸ್ನಾನಾ ದಿಗಳನ್ನಾಚರಿಸಿ, ಬೆಂಕಿಯಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕಾಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತರುಮೂಲದಲ್ಲಿರುವ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆವುದಕ್ಕೋಸುಗ ವಾಗಿ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವಿದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಇದಕ್ಕೆ ತನ್ನಿಂದಾಗಬಹುದಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡನು. ವಿಗ್ರಹವು ನಿಜವಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಯಂತೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ತಕ್ಕಸೊಬಗು ಅತ್ಯದ್ಭುತಕಾರಿಯಾಗಿ ದ್ದುದರಿಂದಲೂ, ಆ ಸೊಬಗಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪ ಟ್ಪಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿ ಚೈತನ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಮರಗಲಸದವನು, ಆ ಚಿತ್ರಗಾರನು, ಆ ವೈಶ್ಯನು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವು ಸಾರ ಕವಾಗುವುದೆಂದು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಲೋಚಿಸಿದವನಾಗಿ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಪ್ರದವಾದ ಒಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನುಚ್ಚರಿಸಿ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿದೊಡನೆಯೇ ಆ ವಿಗ್ರಹವು ಚೆಲ್ವಿಕೆಯ ಗಣೆಯಾದ ರಮಣಿಯಾ ದಳು ಹಾಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಸೃಷ್ಟಿಯೆನಿಸುವ ಆ ಯುವತಿಯು ಆ ವಿದ್ವದ್ವ ರೇಣ್ಯನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಸ್ವಾಮಿ ! ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೇನಾದರೂ ಉಂಟೆ ? ಎಂದು ಕೇಳಿ ಆತನ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ವಕ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಯಿತು ಶಿಷ್ಯರೆದ್ದರು. ಅವರು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಗುರುವಿನೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವ ಈ ಸುಂದರಿಯಾರೆಂದಾಶೋಸತೊಡಗಿದರು ಮರ ಗಲಸದವನು ತಾನು ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಟ್ಟ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಹುಡುಕಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಕಲಾವಿಚಕ್ಷಣನು ಆ ಚಿತ್ರಕುಶಲನನ್ನು ಕಂಡು ಅವನು ಹಾಗೆ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ತಾನು ಬಣ್ಣವನ್ನು ತೊಡೆದನೆಂದು ಹೇಳಿ ತಾನುಕೂಡ ಆ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಹುಡು ಕತೊಡಗಿದನು. ಧರ್ಮಗುಪ್ತನಾದರೋ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯು ಕಾಣದೆಹೋದುದ ರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿತ್ತಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಕಟಾ ! ನಾನು ಅಮೂಲ್ಯ ಒಡವೆಗಳನ್ನೂ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆನಲ್ಲ ! ಅವೆಲ್ಲವೂ ಹೋಯಿತಲ್ಲಾ ! ಎಂದು ದುಃಖಿಸಿ ವಿಚಾರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಪರಾಶರ ಭಟ್ಟಾರಕನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅಯ್ಯಾ ! ನೀವೇಕೆ ವ್ಯಥೆಪಡುತ್ತಿರುವಿರಿ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಮುಗ್ಧೆಯೇ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯು ನಾನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯಾಮದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಯಿಂದೆಚ್ಚತ್ತವನು ಸ್ನಾನಾದಿಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದು ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಭೂಷಿತೆ

ಯಾದ ಈ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರ ಅಂದಚಂದಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿಜವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು ಎಂದು ನುಡಿದು ಅವರನ್ನು ಸಂತೈಸಿದನು ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಆತನ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಅನಂದವನ್ನು ಪಡೆದರು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದವರೆಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಸಂತೋಷಸೂಚಕಗಳಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳೇ ನಡೆದುವು.

ಬಳಿಕ ಆ ಬಡಗಿ ಚಿತ್ರಕುಶಲನು ಹೀಗೆಂದಾಲೋಚಿಸಿದನು ಆಹಾ ! ಈ ನನ್ನ ಗುರುವು ನನಗೆಷ್ಟು ನೋಸವನ್ನು ಮಾಡಿದನು ? ಈ ಸುಂದರೀಮಣಿಯ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣಭೂತನು ನಾನೇ ಅಲ್ಲವೆ ? ಇದನ್ನರಿಯದೆ ಈತನು ಈ ಯುವತಿಯನ್ನು ತಾನೇ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವನಲ್ಲ ! ಇದು ಧರ್ಮವೆ ? ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಕ್ಷುದ್ರಮಾನವನಾದುದರಿಂದ ಆ ಕಾಂತಾರತ್ನವನ್ನು ತನಗೆಯೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಜಗಳವಾಡಿದನು ಚಿತ್ರಕಾರನು ನನಗೂ ಈ ಪ್ರತಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಿರುವುದೆಂದನು ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ನಾನು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹಾಕಿರುವೆನಾದುದರಿಂದ ಈ ಸ್ತ್ರೀಯು ನನ್ನವಳೆಂದು ವಿವಾದಮಾಡಿದನು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ನೋಡಿ ಧರ್ಮಗುಪ್ತನು ನಾನು ಸರ್ವಭೂಷಣ ಭೂಷಿತಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವೆನು ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗಿಂತಲೂ ನನಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆಯು ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದು ನನಗೆಯೇ ಆ ಕಾಂತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರೇ ಹೀಗೆ ಜಗಳವಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಆ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮನು ನೋಡಿ ಆ ನೂನರನ್ನೂ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆ ಜಗಳವಾಡುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಯಿರುವನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ಆತನು ಧರ್ಮಮೂರ್ತಿಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಲ್ಲ ಆತನು ಮಾಡುವ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಡೆಯುವ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಮಾತನ್ನಂಗೀಕರಿಸಿದರು ಬಳಿಕ ಆ ನಾಲ್ವರೂ ಹೊರಟು ಆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸೇರಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಹಕಾರಣವನ್ನು ಬಿನ್ನವಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕಲಹದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವನ್ನರಿತು ನ್ಯಾಯವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಆ ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಯು ಅವರ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಕೇಳಿ ತನಗೆತೋರಿದ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದನು ಮರಗೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣನಾದ ಈ ಚಿತ್ರಕುಶಲನು ದಾರುವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಆ ಕಾಂತಾಜನ್ಮಕ್ಕೆಯೇ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಚಿತ್ರಕಾರನಾದ ಈ ಕಳಾವಿಚಕ್ಷಣನು ಅನುವಾಗಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ತೊಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಆತನಿಗೆ ಆತನೂ ವಿಲಾಸವುಂಟಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ವೈಶ್ಯಕುಲಮುಣಿಯಾದ ಧರ್ಮಗುಪ್ತನದಕ್ಕೆ ವಸ್ತ್ರ

ಭೂಷಣಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅಲಂಕರಿಸದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಈ ಮೂರುಮಂದಿಯೂ ಈ ಪ್ರತಿಮೆಯು ಸಜೀವವಾದುದೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮವಾದ ಕಾರ್ಯಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿರುವರು ಎಂದಾ ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಯು ಹೇಳಿದುದಲ್ಲದೆ ಆ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದಾಗ್ಗೆ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿ ಪ್ರತಿಮೆಯೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಯುವತೀಪುಣಿಯ ಬಾಧ್ಯತೆಯು ನಾಲ್ಕುಮಂದಿಗೂ ಉಂಟು ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ನಾಲ್ಕುಮಂದಿ ಭೋಗಿಸುವುದೆಂದರೆ ಧರ್ಮವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಸಲ್ಲದು ಅದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಈ ಯುವತಿಯು ತಕ್ಕವಳಲ್ಲ ಹೊಂದಲರ್ಹತೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಯಾರಿಗೂ ಬಾಧ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದ ವಸ್ತುವು ಯಾರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು ? ಪಂಡಿತಾಗ್ರಣೀ ! ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ? “ ರತ್ನಹಾರೀತುಸಾರ್ಥವಃ ” ಎಂದು ಆದಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಯುವತಿಯು ರಾಜನಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದವಳು ಇವಳನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅದಾಗದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಸುವೆನು ನಿಮ್ಮನಿಮ್ಮ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೋಗಿರೆಂದಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು.

ಪರಾಶರ ಭಟ್ಟಾರಕನಿಗೆ ಕೋಪೋದ್ರೇಕವುಂಟಾಯಿತು ಒಡನೆಯೇ ಏನು ? ನಾವು ರಾಜನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆ ? ಅದಾಗದಾಗದು ನೀವು ಒಪ್ಪಿಸುವಿರಾದರೆ ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಿರೋ ನೋಡುವೆನು ! ಎಂದು ನುಡಿದು ಉದ್ವಾಸನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಮಂತ್ರೋದಕವನ್ನಾ ಕಾಂತೆಯಮೇಲೆ ಎರಚಿದನು ಆಗಲೇ ಆ ನಿತಂಬಿನಿಯು ಬೊಂಬೆಯಾದಳು. ಧರ್ಮಗುಪ್ತನು ಉಸಿರಿಲ್ಲದ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಕೂಡಲೆ ತಾನಿಟ್ಟಿದ್ದ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು ಸುಲಿದು ಕೊಂಡು ಪಲಾಯನವಾದನು ಉಳಿದುದೇನಿರುವುದು ? ಬರಿಯ ದಾರುವಿಗ್ರಹವು ಮಾತ್ರವೇ ಚಿತ್ರಕುಶಲನೂ ಕಲಾವಿಚಕ್ಷಣನೂ ಬೆಪ್ಪುಮೋರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಗೆ ತಕ್ಕಫಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತೆಂದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಪರಾಶರ ಭಟ್ಟಾರಕನೊಡನೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖವಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದರು ಕೇಳಿದೆಯಾ ಸತ್ಯಶೀಲನೇ ? ನೀನು ನೋಡಿದ ಮರದ ಬೊಂಬೆಯ ಕಥೆಯಿದು ಎಂದು ತತ್ಪ್ರತಿಮಾ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ತಿಳಿಯಿಸಿ ಚಿದಾನಂದನಾನಂದದಿಂದ ಆ ರಾತ್ರಿ ಶಿಷ್ಯನೊಡನಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದನು.

ಇಂತು ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಇವತ್ತೇಳನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ :—

ಶ್ರೀಧಾಮ್ನಿದುಗ್ಗೋದಧಿ ಪುಂಡರೀಕೇ |
ಯಶ್ಚಂಚರೀಕ ಶ್ರಿಯನಾತನೋತಿ |
ನೀಲೋತ್ಪಲ ಶ್ಯಾಮಲದೇಹಕಾಂತಿಂ |
ತಮಾದಿದೇವಂ ಭಗವಂತಮಾಡೇ ||

ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಉಷಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಲೋಚಿತಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತ ಹೋಗಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸೇರಿ ಒಂದು ಧರ್ಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಳಿದರು ಸತ್ಯಶೀಲನು ಅಡಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಲು ಗುರುವಿನಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೊರಟನು. ಚಿದಾನಂದಯೋಗಿಯು ಮಾಘಾಹ್ನಿಕಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಂಧ್ಯೋಪಾಸನೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಜಪವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಸತ್ಯಶೀಲನು ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ವಿನೋದಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಊರಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿದನು ಆಗ ಒಂದು ಮನೆಯಮುಂದೆ ಒಂದು ಸಮಾಧಿಯಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಚಿತ್ತನಾಗಿ ಆಹ ! ಇದೇನಚ್ಚರಿ ? ಎಂತಹ ಮೂಢನಾದರೂ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಗೋರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟೆ ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿದನು ಬಳಿಕ ಸವಿಸಾಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಅಯ್ಯೋ ! ಇದೆಂತಹ ಸಮಾಧಿ ? ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಬಿಡದೆ ಇದರ ಒಂದುಕಡೆ ಒಂದು ರಂಧ್ರವನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವರಲ್ಲ ! ಏನು ಕಾರಣವಿರಬಹುದು ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ವಿತರ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಬೇಗನೆಕೊಂಡು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಧರ್ಮಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಯೋಗೀಶ್ವರನು ತಪೋನಿರತನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆತನ ಬಹುರ್ಮುಖತೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಆತನು ತಪೋನಿಯತಿಯನ್ನು ಸಾಕುಮಾಡಿದಬಳಿಕ ಗುರುವಿಗೆಬಡಿಸಿ ಆತನ ಭೋಜನವಾದ ತರುವಾಯ ತಾನೂ ಊಡು ಆತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನಾಡಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಯೋಗೀಶ್ವರನು ಸತ್ಯಶೀಲನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಆತನ ಇಂಗಿತವನ್ನರಿತು ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ಆತನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲು ಆತನು ತಾನು ನೋಡಿದ ಸಮಾಧಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ತನಗುಂಟಾಗಿರುವ ಸಂದೇಹವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಿಸಿ ತನ್ನ ಸಂಶಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ತತ್ಕಥಾ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಹೇಳಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು.

ಕಳ್ಳನು ಕಳ್ಳನನ್ನು ವಂಚಿಸಿದ ಕಥೆ.

ದಕ್ಷಿಣದೇಶದಲ್ಲಿ ತಂಜಾನಗರವೆಂಬೊಂದು ಪಟ್ಟಣವಿರುವುದು. ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ಸಮಸ್ತ ವರ್ಣದವರೂ ತತ್ತ್ವದ್ವಾರ್ತಾಚಿತ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮಾರದೆ ಪರಿಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವರು. ಸಮಸ್ತರೂ ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿಯೂ ಸಂತೋಷನಿಲಯರಾಗಿಯೂ ವರಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಆಪತ್ತನವು ಸರ್ವವಿದ್ಯಾ ನಿಕ್ಷೇಪನವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅರವತ್ತುನಾಲ್ಕು ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರಮ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಮಹಾತ್ಮರಾವು ಟಿಭೇದನದಲ್ಲಿರುವರೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಭೋಜರಾಜನ ಧಾರಾನಗರದಂತೆ ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ವರ್ಣದವರೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಚೋರತ್ವವು ಅರವತ್ತುನಾಲ್ಕು ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲವೇ? ಅದನ್ನು ಒಬ್ಬನಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ತಸ್ಮರಶಿರೋಮಣಿ ಎಂಬ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದನು. ಅಂತಹ ಅಸಮಾನಪ್ರತಿಭೆಯು ಮತ್ತಾವ ಚೋರನಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅಪ್ರತಿಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಇವನು ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತನಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕನಾದವನು ಯಾವನಾದರೂ ಇರುವನೇ? ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ವಿಚಾರಿಸತೊಡಗಿದನು. ಇವನ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ಭಗ್ನಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೋ ಎಂಬಂತೆ ಉತ್ತರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಗರವೆಂಬ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಯಚತುರನೆಂಬೊಬ್ಬ ಬೇಡರೊಡೆಯನಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅವನನ್ನು ನೋಡಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದು ಒಬ್ಬ ಭಟನಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಜನಗರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅವನು ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಜನಗರವನ್ನು ಸೇರಿ ಆಕಾಗದವನ್ನು ಚಾರ್ಯಚತುರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಅವನು ಅದನ್ನು ಹೀಗೆ ಓದಿಕೊಂಡನು:—

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಯುತ ಚಾರ್ಯಚತುರನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ

ತಂಜಾನಗರದಲ್ಲಿರುವ ತಸ್ಮರಶಿರೋಮಣಿಯ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಗಳು. ಉಭಯ ಕುತಲ ಅನಂತರಂ, ಅಯ್ಯಾ! ನಿನ್ನ ವಿವಾಹಬಲದಿಂದಂಟಾಗಿರುವ ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯು, ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಈ ಯುವನಾನು ಸಂವತ್ಸರ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ೨ ನೆಯ ದಿನವೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಮಳೆಗಾಲವಾದುದರಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನವು ಬಹು ದೂರವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ನಾನಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಾಗಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಗಣಪತಿಯ ಹಬ್ಬದಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರುವೆನೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿಗೆಯವರಿಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು.

ಬಳಿಕ ಚೌರ್ಯಚತುರನು ಮಹಾತ್ಮಾ! ನೀನು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನೆಯು ಪವಿತ್ರವಾಯಿತು. ನಾನು ಧನ್ಯನಾದೆನು. ಇದು ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮ ಸುಕೃತವು. ಗಣಪತಿಯ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಆಗಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಕ್ಕ ಮರ್ಯಾದಾ ಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಅದೇ ಭಟನವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿದನು. ಅವನು ಅದನ್ನು ಆ ತಸ್ಯ ರಶಿರೋಮಣಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟನು ಅವನು ಓದಿಕೊಂಡು ಸಂತೋಷಿಸಿದನು.

ಹೀಗೆ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ತಂಜಾನಗರದ ಸ್ತ್ರೀನಪ್ರಮುಖನು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ತಾನು ಮೊದಲು ಬರೆದಿದ್ದ ಪ್ರಕಾರ ಗಣಪತಿಯಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜನಗರವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಚೌರ್ಯಚತುರನು, ತಸ್ಯ ರಶಿರೋಮಣಿಯ ಆಗಮನವನ್ನು ಮೊದಲೆ ತಿಳಿದಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಎರಡು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಒಂದನ್ನು ಪಾಕಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಅದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಡಿಗೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ವಚನಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಹೇಳಿ ತಸ್ಯ ರಶಿರೋಮಣಿಯನ್ನು ಇದಿಗೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಕುಳಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವನು ಬರುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತದಾಗಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ತಾನು ಬರೆದಿದ್ದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಲಾಗಿ ಚೌರ್ಯಚತುರನು ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಂಕುಳಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು, ಅದರೊಡನೆ ನದಿಅಡಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಡಿಗೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಹೋಗು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಈ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳು ಎಂದು ಅದನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟನು. ಒಡನೆಯೇ ಅದು ಕಣ್ಣೆ ಕಾಣದೆ ತನ್ನ ದಾರಿಯಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಯಿತು. ಕಳ್ಳರಿಬ್ಬರೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿರುವ ವಿನೋದಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಭೋಜನಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಚೌರ್ಯಚತುರನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಇಂದು ಯಾವ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಅವಳು ಮೂಲವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಅಡಿಗೆಯನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿರುವೆನು. ಎಂದು ಉತ್ತರವನ್ನಿತ್ತಳು.

ತಸ್ಯ ರಶಿರೋಮಣಿಯು ಅವಳು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ತನಗಿದಿರಾಗಿ ಒಂದು ಮೂಲವು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಆಹಾ! ಏನಿದು ವಿಚಿತ್ರವು! ಮೂಲವು ತನ್ನೊಡೆಯನು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಿರುವುದಲ್ಲ! ಅವಳಾವೋರಿಗೆ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವೆಲ್ಲ! ಎಂದಾಶ್ಚರ್ಯಮುಗ್ಧನಾಗಿ ಆಮೂಲವನ್ನು ತನಗೆ ಕೊಡೆಂದು ಚೌರ್ಯಚತುರನನ್ನು

ಬೀಡಿಕೊಂಡನು. ಅವನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾವು ! ಇವನು ನನ್ನ ಬಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ಇನ್ನಿವನನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸೋಲಿಸುವೆನು ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹದೆ ಆ ಮೊಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಷ್ಟುವಿಲ್ಲದವನಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಣ್ಣಾ ! ನಾನನೇಕ ಶ್ರಮಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸಿದ್ಧಪುರುಷನನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ಶುಶ್ರೂಷೆಮಾಡಿ ಈ ಮೊಲವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವೆನು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ನಿಷ್ಕಗಳನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನು. ಇದರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ನಾನು ಸಮಸ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವೆನು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವುವು. ಪ್ರಾಣವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬಲ್ಲೆನಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಲಾರೆನು ಎಂದನು.

ತಸ್ಮರಶಿರೋಮುಣಿಯು ಅವನ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿ ಅದನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ಮಿತ್ರನೇ ! ನಾನಾ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ನಿಷ್ಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆನು. ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ಕೊಡುವುದೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಮೈತ್ರಿಯ ಧರ್ಮವಲ್ಲವೇ ? ಎಂದು ಹಲವು ಬಗೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಚೌರ್ಯಚತುರನು ಸ್ನೇಹಿತನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದವನಂತೆ ನಟಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ನಿಷ್ಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಮೊಲವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಊಟ ಉಪಚಾರಗಳಾದುವು ಮತ್ತೆ ಚೌರ್ಯಚತುರನು ಆ ಮೊಲವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವನೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ತಸ್ಮರಶಿಖಾಮುಣಿಯು ಆ ದಿನವೇ ಹೊರಟು ಕತಿವಯ ದಿನಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊಲಬನ್ನು ಸೇರಿ, ಕಂಕುಳಲ್ಲಿದ್ದ ಮೊಲವನ್ನು ಕಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ, ಎಲೈ ಮೊಲನೇ ! ನಾನು ಬಂದಿರುವೆನೆಂದೂ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸೆಂದೂ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಹೇಳು ಎಂದು ಮೊಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು ಅದು ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಪಡೆದುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಿಸಿ ಹಾರುತ್ತ ಓಡಿಹೋಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಸೇರಿತು. ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿಯೇ ನನ್ನ ಆಗಮನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅಡಿಗೆಮಾಡೆಂದು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊಲವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟೆನೆಂಬ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಅವನು ಊರಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ತಿರುಗಿ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು ಮೊಲದಮೂಲಕ ಹೇಳಿಕಳುಹಿದಂತೆ ಪಾಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿರುವೆಯಾ ? ಎಂದು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

ತನ್ನ ಗಂಡನು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಸ್ಮರಶಿರೋಮುಣಿಯು ಹೆಂಡತಿಯು ತನ್ನೆಗಮಾತ್ರ ಅಡಿಗೆಮಾಡಿ ಉಂಡಿದ್ದ ಆ ತರುಣಿಯು ಮೊಲವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ

ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತೆಯೂ, ಅಂದಿನ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿರುವಂತೆ ಆ ಮೊಲದಮೂಲಕ ಹೇಳಿದ್ದಂತೆಯೂ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ನೋಡಿ ಇವನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತೆಂದೂ ತನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆದುದಕ್ಕೆ ಬರುವನೆಂದೂ ಭಾವಿಸಿ ಹುಣಸೆಯ ಕಟ್ಟಿಗೆಯೊಂದನ್ನು ತಂದು ಅವನಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಜ್ವಗಿಸಲು ಆ ಚೋರಾಗ್ರಾಣಿಯು ತಾನು ಜನನಗರದ ಕಳ್ಳನಿಂದ ಮೋಸಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟನೆಂದು ತಿಳಿದು, ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿ ಊಟವನ್ನು ಮಾಡಿ ತನ್ನನ್ನಾಬಗೆಯಿಂದ ವಂಚಿಸಿದ ಜೌರ್ಯಚತುರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲೇಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ನಡುಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜನನಗರವನ್ನು ಸೇರಿದನು.

ಜೌರ್ಯಚತುರನು ತನ್ನಿಂದ ವಂಚಿತನಾದ ತಸ್ಕರಶಿರೋಮುಣಿಯು ನನ್ನ ವಂಚನೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಬರಲೇ ಬರುವನೆಂದೂ ಮತ್ತೊಂದು ತಪವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಟ್ಟು ಈಸಲವೂ ಅವನನ್ನು ವಂಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಒಂದು ಚಕ್ಕಳದ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ರಕ್ತವನ್ನು ತುಂಬಿ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಅಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಬಯ್ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಮುಂದೆ ತಂಜಾನಗರದ ಕಳ್ಳನುಬಂದರೆ ಆಗ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬೋಧಿಸಿ ಅವನ ಬರವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ತಂಜಾನಗರದ ಚೋರವರ್ಮನು ಹಿಡಿಯಲಾರದಷ್ಟು ಕೋವದಿಂದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಝಳಿಸುತ್ತ ಉಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನನಗರದ ಕಳ್ಳನನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲಾ ? ನರಾಧಮಾ ! ಸಮಾನಧರ್ಮವುಳ್ಳವನಾಗಿ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಸ್ನೇಹದಿಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದುಬಂದ ನನ್ನನ್ನು ವಂಚಿಸಿದೆಯಲ್ಲವೆ ? ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆ ಎಂದು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿರಿದವನನ್ನು ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಜನನಗರದವನು ಅವನನ್ನು ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ಸಂತೈಸುತ್ತ, ಅಣ್ಣಾ ! ಕೋವಕ್ಕೆ ಹೋದಮೂಗು ಶಾಂತಕ್ಕೆ ಬರುವುಸೆ ? ವಿಮರ್ಶೆಯಿಲ್ಲದೆ ದುಡುಕಬಾರದು ಸೈರಿಸು ! ಸೈರಿಸು !! ಕೇಳು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೊಲವನ್ನು ನೀನು ಊರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗದೆ ಗ್ರಾಮದ ಹೊಲ ಬಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂದೂ, ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಯಾವಳೋ ತನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಿನ್ನ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿಸುತ್ತಿ ಬಳಲಿಬಂದೆನೆಂದೂ ಅದೇ ನನ್ನೊಡನೆ ಹೇಳಿತು ಇಗೋ ನೋಡು ಅದಿಲ್ಲಿರುವುದು ಎಂದು ತೋರಿಸಿದನು. ನಿನಗಾದ ತೊಂದರೆಯಬಗ್ಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ಮತ್ತೆ ಈ ಮೊಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು.

ಜೌರ್ಯಚತುರನು ತಂಜಾನಗರದವನನ್ನು ಹೀಗೆ ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ನನ್ನ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಔತಣವನು ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದನು ಅವಳು

ಕೋಪೋದ್ರೇಕವನ್ನಭಿನಯಿಸಿ ಸರಿ ! ಸರಿ ! ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಬೊಬ್ಬನನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದು ಔತಣವನ್ನು ಮಾಡೆಂದರೆ ನಾನು ಮಾಡುವುದೇನು ? ನನ್ನಿಂದಾಗದು ಎಂದು ಮನಸ್ಸುಬಂದಹಾಗೆ ನಿದ್ರಿಸಿದಳು. ಆಗ ಅವನೂಕೂಡ ಬಹಳವಾಗಿ ಕೋಪಗೊಂಡವನಂತೆ ನಟಿಸಿ ಎಲೆ ರಂಡೆ ! ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವನ್ನುಮಾಡದೆ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವೆಯಾ ? ಎಂದು ಕತ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವಳ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವವನಂತೆ ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತ, ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಅಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಬಯ್ಯಿಟ್ಟಿದ್ದ ರಕ್ತದಚೀಲವನ್ನು ಅವಳ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಸೀಳಿ ರಕ್ತಸಿಕ್ತಗಳಾದ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆ ಹೆಂಗಸು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆಬಡಿಯುತ್ತಲಿದ್ದು ಸತ್ತವಳಂತೆ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತೆಯಾದಳು. ತಂಜಾನಗರದವನು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟನು. ಅಲ್ಪಾಪರಾಧಕ್ಕೆಷ್ಟು ದೊಡ್ಡಶಿಕ್ಷೆಯೇ ಆಯ್ಕೋಪಾಸ ! ಎಂದುಕೊಂಡನು. ಚಾರ್ಯಚತುರನು ಕೋಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟವನಂತೆ ಸಟಿಸಿ ಅಡಿಗೆಯಮನೆಯಕಡೆ ನೋಡಿ ಗಯ್ಯಾಳಿಯವಳು ಏನುಮಾಡುವುದು ನನ್ನ ಹಣೆಯಬರಹವೆಂದು ಎಂದು ಗೊಣಗುತ್ತ ಕೊಟ್ಟಡಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ದೊಣ್ಣೆಯನ್ನು ತಂದು ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಆ ದೊಣ್ಣೆಯನ್ನವಳೆದೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಏಳು ! ಏಳು !! ಎಂದೆರಡುಸಾರಿ ಹೇಳಿದನು. ಕೂಡಲೇ ಅವಳು ಆಗಳೆ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡವಳಂತೆ ಎದ್ದು ರಕ್ತವನ್ನು ಒರಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಿ ಅಡಿಗೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವವಳಂತೆ ನಟಿಸಿದಳು. ತಸ್ಮರಶಿರೋಮಣಿಯು ಆ ಚರ್ಯೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಹೋದ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬರಮಾಡಿದ ಆ ದೊಣ್ಣೆಯಮೇಲೆ ಆಸೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅದನ್ನು ತನಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಚಾರ್ಯಚತುರನದಕ್ಕೆ ಅರುಸಾವಿರ ನಿಷ್ಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಅವನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ದೊಣ್ಣೆಯನ್ನವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಆ ದೊಣ್ಣೆಯನ್ನೂ ಮೊಲವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಮಂದಮತಿ ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ಹೋದನು. ಅವನು ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಗೇರಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಅಸಂಖ್ಯಾಕವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಅವಳಾವರೆಗೆ ಯಾವಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೋ ಮಾಡಿ ಬಳಲಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾನಾ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾರೆನು. ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವುದು. ಅದನ್ನೀಗ ನೀನೆ ಮಾಡಿಕೊ ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಸುಡಿದು ಜಗಳವಾಡಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಸ್ಮರಶಿರೋಮಣಿಯು ಅವಳ ಕೂದಲನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆತಂದು ಒಂದು ಚೂರಿಯಿಂದ ಅವಳ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕುಯ್ದು ಬಿಟ್ಟನು. ರಕ್ತಪ್ರವಾಹವು ಮನೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹರಿಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಜನನಗರದ ಕಳ್ಳನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ದಂಡವನ್ನು ತಂದು ಅವಳ ಎದೆಯಮೇಲಿಟ್ಟು ಅವನ ಮಾತಿನಂತೆ ಏಳು ! ಏಳು !! ಎಂದನು ಸತ್ತವಳೇಳುವಳೆ? ಅವಳೇಳಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಅವಳು ಸತ್ತಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಹಳವಾಗಿ ದುಃಖಿಸಿ ಜನನಗರದ ಆ ದುಷ್ಟಚೋರನನ್ನು ಕೊಂದಲ್ಲದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶಪಥವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಲುಬೇಗನೆ ಹೊರಟು ಎಂಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವನ ಊರನ್ನು ಸೇರಿದನು.

ಚೌರ್ಯಚತುರನು ಬಹುಬುದ್ಧಿವಂತನಾದುದರಿಂದ ನನ್ನಿಂದ ಎರಡು ಸಾರಿ ಮೋಸಹೋದ ತಸ್ಮರಶಿರೋಮಣಿ ಇಂದೋ ನಾಳೆಯೋ ಬಂದುಬಿಡುವನು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಕೊಂದೇಹಾಕುವನು, ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿಯೇ ಮನೆಯಮುಂದೆ ಒಂದು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅದರೊಳಗೆ ತಾನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಉಸಿರಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ರಂಧ್ರವೊಂದನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಇದೊ ಕೇಳು, ತಂಜಾನಗರದ ಕಳ್ಳನು ಇಂದೋ ನಾಳೆಯೋ ಬರುವನು. ಅವನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಅಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡು. ಏತಕ್ಕೆ ರೋದಿಸುವೆಯೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದರೆ ಆಯ್ಯೋ! ನೀನು ನಿನ್ನ ಗ್ರಾಮದದಾರಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಲೇ ನನ್ನ ಗಂಡನು ಸತ್ತುಹೋದನು. ಇಗೋ! ದೂರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ಮನೆಯಮುಂದೆಯೇ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದುದಾಯಿತು. ಅನಾಥಳಾದೆನು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಅಳು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಾನಾ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಆ ರಂಧ್ರದಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ಆ ಚೋರಾಗ್ರಾಣಯು ಆಗ್ರಹೋದಗ್ರನಾಗಿ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಉಪದೇಶದಂತೆ ಹೋ! ಎಂದಳಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ಗಂಡನು ಸತ್ತನೆಂದು ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ರೋದಿಸಿದಳು. ಅನಾಥಳಾದೆನೆಂದು ಸಂಕಟಪಟ್ಟಳು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಬಂದಿದ್ದ ಚೋರನು ನಿಜವೆಂದು ನಂಬಿ ಕೋಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಗೂ ಸತ್ತಿರುವನಲ್ಲವೆ? ನಾನಿನ್ನು ಮಾಡುವುದೇನು? ಎಂದು ಬಗೆದು ತಂಜಾನಗರಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಚೌರ್ಯಚತುರನಾದರೋ ತಾನಾ ಜನನಗರದಲ್ಲಿರುವುದಪಾಯಕರವೆಂದು ಅಲೋಚಿಸಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಸತ್ಯಶೀಲನೇ ಕೇಳಿದೆಯಾ ರಂಧ್ರಸಮಾಧಿ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ? ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಕಳ್ಳನಲ್ಲವೆ ಜನನಗರದ ಕಳ್ಳನು ? ಹೀಗೆಯೇ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತಲೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅಧಿಕರಾಗಿಯೇ ಇರುವರು. ಪ್ರಸಂಚದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಅಧಿಕನೆಂದು ಗರ್ವಪಡಬಾರದು ಎಂದಾ ಚಿದಾನಂದನನು ಹೇಳಿ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು

ಶ್ರೀ ಕಾಶೀರಾಮೇಶ್ವರ ಯಾತ್ರೆಯ ಕಥೆಗಳು. ೩೧

ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಿದನು. ಆದಿನದ ರಾತ್ರಿ ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಆ ಧರ್ಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದರು.

ಇಂತು ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೆಯ ಕಥೆ ಮುಗಿದುದು.

—: ಇವ್ವತ್ತೆಂಟನೆಯ ದಿನದ ಕಥೆ :—

ಮಂಗಲಾಯತನಾಲೋಕ ಮಂಗಲಾನಾಥವಂದಿತ |

ಮಂಗಲಂದೇಹಿಲೋಕಾನಾ ಮಂಗಲಂಬಿತಕೌಸ್ತುಭ ||

ಚಿದಾನಂದ ಸತ್ಯಶೀಲರು ಉದಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಪ್ರಾತಃಕಾಲೋಚಿತ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ಚಿದಾನಂದಮುನಿಯು ಸತ್ಯಶೀಲನನ್ನು ಕಂಡು, ವತ್ಸ! ಸತ್ಯಶೀಲ! ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಷೇತ್ರವು ಸಮೀಪಿಸಿತು. ನಾವನ್ನು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವ ಎಂದು ನುಡಿದು ದಂಡಕಮಂಡಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶಿಷ್ಯನೊಡನೆ ಪ್ರಯಾಣವಾದನು. ದಾರಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತ ಸತ್ಯಶೀಲನು ತನ್ನ ಗುರುವನ್ನು ನೋಡಿ, ಸ್ವಾಮಿ! ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ತೀರ್ಥಗಳಿರುವುವು ದಯಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಲು ಯೋಗೀಶ್ವರನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ಕುಮಾರ! ಲಾಲಿಸು, ದೇವೀಪಟ್ಟಣವೆಂಬ ನವಪಾಷಾಣತೀರ್ಥವೂ, ದರ್ಭಶಯನ (ತಿರುವುಲ್ಲಾಣ) ದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರತೀರ್ಥವೂ ಪರಮಪಾವನವಾದುವು. ಅಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾವತೀ ಸಮೇತನಾದ ಜಗನ್ನಾಥಸ್ವಾಮಿಯೂ, ದರ್ಭಶಯನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮರೂ ಬಿಜಯಮಾಡಿರುವರು. ಆ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಂದಬಳಿಕ ಅವರನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿ ಪೂಜೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಉತ್ತರಕೋಶ ಗಂಗಾವರುಣತೀರ್ಥವು, ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀರತೀರ್ಥವು, ಭೇತಾಳತೀರ್ಥವು, ವೆತ್ತಿಲಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪಾಪನಾಶನೀತೀರ್ಥವು, ಪಾಂಬನದಲ್ಲಿ ಭೈರವತೀರ್ಥವು, ಕಪಿತೀರ್ಥವು, ಸೀತಾತೀರ್ಥವು, ಮಂಗಳತೀರ್ಥವು, ಋಣಮೋಚನತೀರ್ಥವು, ಏಕಾಂತರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯತವಾಪೀತೀರ್ಥವು. ರಾಮೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀತೀರ್ಥವು, ರಾಮನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ಆಲಯದಲ್ಲಿ ಮಾಧವತೀರ್ಥ, ನಲ ತೀರ್ಥ, ನೀಲತೀರ್ಥ, ಗವಯತೀರ್ಥ, ಗವಾಕ್ಷತೀರ್ಥ, ಗಂಧಮಾದನತೀರ್ಥ, ಅಗ್ನಿತೀರ್ಥ, ಅಗಸ್ತ್ಯತೀರ್ಥ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿತೀರ್ಥ, ಗಾಯ ತ್ರೀತೀರ್ಥ, ಸಾವಿ ತ್ರೀತೀರ್ಥ, ಸರಸ್ವತೀತೀರ್ಥ, ಚಕ್ರತೀರ್ಥ, ಶಿವತೀರ್ಥ, ಸಾಧ್ಯಾವೃತ್ತತೀರ್ಥ, ಶಂಖತೀರ್ಥ, ಗಯಾತೀರ್ಥ, ಗಂಗಾತೀರ್ಥ, ಯಮುನಾತೀರ್ಥ, ಸೂರ್ಯ ತೀರ್ಥ, ಚಂದ್ರತೀರ್ಥ, ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾವಿಮೋಚನತೀರ್ಥ, ಸರ್ವತೀರ್ಥ, ಜಟಾ ತೀರ್ಥ, ಶಾಮತೀರ್ಥ, ಸುಗ್ರೀವತೀರ್ಥ, ಅಂಗದತೀರ್ಥ, ಜಾಂಬವತೀರ್ಥ,

ಧರ್ಮತೀರ್ಥ, ಭೀಮತೀರ್ಥ, ಅರ್ಜುನತೀರ್ಥ, ನಕುಲತೀರ್ಥ, ಸಹದೇವ ತೀರ್ಥ, ಬ್ರಹ್ಮತೀರ್ಥ, ದ್ರೌಪದೀತೀರ್ಥ, ಹನುಮತೀರ್ಥ ಮೊದಲಾದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ತೀರ್ಥಗಳುಂಟು. ಇದಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀರಾಮ ಧನುಷ್ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ರತ್ನಾಕರ ಮಹೋದಧಿ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸೇತುತೀರ್ಥವುಂಟು.

ಯಾತ್ರಿಕರು ಮೇಲೆಹೇಳಿದ ಸರ್ವತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಯಾ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಶ್ರಾದ್ಧಾದಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಪರ್ವತವರ್ಧನೈಂಬಾಸಮೇತನಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮನಾಥಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಗಂಗಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪುತ್ರಸೌತ್ರಾದಿಸಂಪದವುಂಟಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಪರದಲ್ಲಿ ಕೈವಲ್ಯಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೆಳ್ಳವರಾದರೂ ಇಲ್ಲ. ಸತ್ಯಶೀಲನೇ! ಈ ತೀರ್ಥಗಳ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವೂ, ಸಾಗರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವೂ ಸೇತುಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುವು. ಸೇತುದರ್ಶನ ಫಲವು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ “ರಾವೇಣ ಯತ್ಕೃತಾ ರೇಖಾ ಧನುಷಾ ಕ್ಷಾರಸಾಗರೇ || ಮುಕ್ತಿಸ್ತದ್ವರ್ತನಾದೇವ ನಜಾನೇ ಸ್ನಾನಜಂ ಫಲಂ || ರಾಮಚಂದ್ರ ಧನುಷ್ಕೋಟ್ಯಾ ಕೃತಾಂರೇಖಾಂ ತು ಪಶ್ಯತಿ || ಅನೇನ ಕ್ಲೇಶನಿರ್ಮುಗ್ಧಂ ಗರ್ಭವಾಸಂ ನಪಶ್ಯತಿ ||” ಶ್ರೀರಾಮನಿಂದ ಲವಣೋದಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಧನುಸ್ಸಿನ ರೇಖೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಮುಕ್ತಿಯು ಲಭಿಸುವುದು ಸ್ನಾನಮಾಡಿದರೆ ಯಾವ ಫಲವುಂಟೋ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾಗದು, ಯಾವನು ರಾಮಚಂದ್ರನೂರಿಯ ಧನುಸ್ಸಿನ ಕೊನೆಯಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ರೇಖೆಯನ್ನು ದರ್ಶಿಸುವನೋ ಅವನಿಗೆ ಗರ್ಭವಾಸದುಂಬವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಮತ್ತು “ಗಣ್ಯಂತೇಷಾಂ ಪೂರ್ವೋಭೂಮೌ ಗಣ್ಯಂತೀರವಿತಾರಕಾಃ | ಸೇತುದರ್ಶನಜಂ ಪುಣ್ಯಂ ಶೇಷೇಣಾಪಿನ ಗಣ್ಯತೇ ||” ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಂಶಲಿನ ರೇಣುಗಳನ್ನಾದರೂ ಆಗಸದಲ್ಲಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನಾದರೂ ಲೆಕ್ಕಿಸಬಹುದು ಸೇತುದರ್ಶನದಿಂದಂಟಾಗುವ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಶೇಷನಿಂದಲೂ ಲೆಕ್ಕಿಸಲಾಗದು ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದಿಂತು ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಾಮೇಶ್ವರವು ಸಮಾಪಿಸಿತು.

ಯಾವುದು ದಕ್ಷಿಣದೇಶದ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾದುದೋ ರಾಮಲಿಂಗೇಶ್ವರನನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿ ಎಲ್ಲಸಾಪಗಳನ್ನೂ ಎಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವರೋ ಯಾವ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಮೋಕ್ಷಗಳೆಂಬ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು ಕರಬದರ ಸದೃಶಗಳೋ, ಅಂತಸ್ತು ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಣೀರ್ದದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಅಹ್ನಿಕಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ, ಸಮಸ್ತ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂಮಿಂದು ಯಥೋಚಿತ ತೀರ್ಥಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಾವು

ತಂದಿರುವ ಗಂಗಾತೀರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಾಮಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾಕಾರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ವಿನಾಯಕ, ಚಂಡೀಶ್ವರ, ನಂದೀಶ್ವರ, ಭೃಂಗೀಶ್ವರಾದಿ ಪ್ರಮುಖರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ, ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಪರಮಪಾವನ ಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣಿನಂಗಳಿಗೆ ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯವಾದ ಆನಂದವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿರುವ ರಾಮಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಗೆ ಪಾವನವಾದ ಗಂಗಾತೀರ್ಥದಿಂದ ಆ ಭಿಕ್ಷೆ ಕವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಭಯಭಕ್ತಿಗಳತಿಶಯಿಸುತ್ತಿರಲು ಪೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಗೆಯ್ದು ಬಗೆಬಗೆಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ, ಅರ್ಚಕರಿತ್ತ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಆ ದಿನವನ್ನು ಫಲಾಹಾರವಿಹಾರಗಳಿಂದ ಕಳೆದು, ಆ ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯ ಮಂಟಪಪ್ರಾಕಾರ ಗೋಪುರಾದಿಗಳ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನೂ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತ ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದರು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಎದ್ದು ಕಾಲ್ಯಾಣಿತ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಆ ಆ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಗಾವುದದ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಧನುಷ್ಕೋಟೆಗೆ ಹೋಗಿ, “.....ಸನ್ನಿಧೌ ಮಮ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಕ್ಷಯಾರ್ಥಂ ಶ್ರೀರಾಮ ಧನುಷ್ಕೋಟ್ಯಾಂ ಮಹೋದಧಿ ರತ್ನಾಕರ ಸ್ನಾನಮಹಂಕರಿಸ್ಥೇ” ಎಂದು ಮಹಾ ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸೇತುಸ್ನಾನವನ್ನಾಚರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಗಿಯಿಸಿ ಮತ್ತೆ ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಪೂರ್ವೋಕ್ತಕ್ರಮವಾಗಿ ರಾಮಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ ಪರಮಾನಂದ ಮಗ್ನಮಾನಸರಾಗಿ ಆ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಐದು ದಿನಗಳಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಶೇಷಾಹಿ ಭೂಷಣನೂ, ಸಕಲ ಲೋಕಶಂಕರನೂ, ಭಕ್ತವಶಂಕರನೂ ಆದ ಶಂಕರನನ್ನು ಪುನರ್ದರ್ಶನಪೂಜಾ ಪ್ರಣಾಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸೇವಿಸಿ, ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತ ಹೊರಟು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಗೆ ಶೇಷಾಚಲ ಗುಹಾಂತರಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿದರು.

ಬಳಿಕ ಯೋಗವರ್ಧನಾದ ಚಿದಾನಂದನು ತನ್ನನ್ನತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸತ್ಯಶೀಲನಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾದ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಆತನಿಗೆ ತತ್ಪೋಷದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಕಲ ವೇದಾಂತರಹಸ್ಯ

ಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಿಸಿದನು. ಸತ್ಯಶೀಲನು ಧನ್ಯನಾಗಿ ಚಿದಾನಂದಗುರುವನ್ನು ಎಜೆ ಬಿಡದೆ ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಜನ್ಮರಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಷ್ಠಾಗರಿಸ್ಮನಾಗಿ ತಪಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಇಂತು ವಿಚಿತ್ರ ಕಥಾಪ್ರಪಂಚಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಶ್ರೀ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣ ಭರತ ಶತ್ರುಘ್ನ ಹನುಮತ್ಸಮೇತ

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾರ್ಪಣಮಸ್ತು.

ಕಾಲೇವರ್ಷತುಪರ್ಜನ್ಯಃ ಪೃಥಿವೀಸಸ್ಯಶಾಲಿನೀ |

ದೇಶೋಯಂಕ್ಷೋಭರಹಿತ ಸ್ವಜ್ಞನಾಸ್ಸಂತುನಿರ್ಭಯಾಃ ||

ವೃ|| ಚಿತ್ರಕಥಾಪ್ರಪಂಚಮಿದು ಸಂಕಲಿತಂವರಗಾಧಿಸೂನುಸ |

ತ್ಸತ್ರಮನಾಳ್ವದಾಶರಥಿ ಗರ್ವಿತಮಾಗಿರಿಕೇಶವಾಖ್ಯಭಾ |

ಷಾತ್ರಯವೇದಿಯಿಂ ಯುವನಭಶ್ಮಚಿಪಕ್ಷ ತೃತೀಯೆಯೊಳ್ ಬುಭು |

ಶತ್ರುಗುರೂಕ್ತವಾಸರದೊಳಾ ರವಿತಾರಮಿದಿರ್ಕಥಾತ್ರಿಯೊಳ್ ||

ಭದ್ರಂ ಶುಭಂ ಮಂಗಳಂ.

